

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาสำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา

นางสาวสุทธิพร แทนทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
ปีการศึกษา 2555

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

A PROPOSED GUIDELINE OF GLOBAL EDUCATION INSTRUCTION FOR
SOCIAL STUDIES TEACHERS AT SECONDARY SCHOOL LEVEL

Miss Sutthiporn Thanthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Teaching Social Studies

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาสำหรับ
ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา

โดย

นางสาวสุทธิพร แทนทอง

สาขาวิชา

การสอนสังคมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนีกร หงส์พันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาอุทมิกุล)

สุทธิพร แทนทอง : การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาสำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (A PROPOSED GUIDELINE OF GLOBAL EDUCATION INSTRUCTION FOR SOCIAL STUDIES TEACHERS AT SECONDARY SCHOOL LEVEL) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา, 621 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และแบบเป็นสาระเพิ่มเติมระดับมัธยมศึกษา โดยผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย โดยใช้ประเด็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่สุ่มเลือกแบบกึ่งอนิหิมะ จำนวน 9 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ จากนั้นให้ครูสังคมศึกษา จำนวน 20 ท่านประเมินความเหมาะสม พร้อมทั้งให้ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 ท่านเลือกแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม รวมจำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ไปทดลองใช้จัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัย คือ ได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 ชุด ได้แก่ 1) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รวมจำนวน 26 หน่วยการเรียนรู้ และ 2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รวมจำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนการสอนทั้งสองชุดได้รับการประเมินความเหมาะสมเรื่องหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นพื้นฐานแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย และข้อเสนอแนะในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา พบว่ามีความเหมาะสมมาก และผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาทั้งแบบบูรณาการฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติมพบว่านักเรียนมัศึกษามีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน.....ลายมือชื่อ.....
 สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา 2555.....

5383419727 : MAJOR TEACHING SOCIAL STUDIES

KEYWORDS : GLOBAL EDUCATION / INSTRUCTIONAL GUIDELINES / SECONDARY EDUCATION

SUTTHIPORN THANTHONG : A PROPOSED GUIDELINE OF GLOBAL EDUCATION INSTRUCTION FOR SOCIAL STUDIES TEACHERS AT SECONDARY SCHOOL LEVEL. ADVISOR : ASST. PROF. WALAI ISARAKURA NA AYUDHAYA, D.Ed., 621 pp.

The research aimed to propose guidelines of global education instruction for social studies teachers at secondary school level. The researcher developed global education unit lesson plans based on issue-based learning by integrating global education concepts within the social studies subject area, and then developed the unit lesson plans for a global education course. Next, 9 social studies teachers with global education teaching experiences, who were selected by the snowball sampling technique, were interviewed to verify the unit lesson plans. After that, 20 social studies teachers evaluated the appropriateness of the proposed guidelines. Four unit lesson plans were tried by 3 purposive selected social studies teachers.

The results of the study were that the guidelines of global education instruction were developed in 2 sets, namely: 1) guidelines integrating global education with social studies, totaling 26 unit lesson plans; and 2) guidelines of the global education course, totaling 12 unit lesson plans. The 2 sets of guidelines were very appropriate as evaluated by social studies teachers in the following aspects: 1) principles of organizing global education activities based on issue-based learning; 2) unit lesson plans; and 3) instructional tips for social studies teachers. The post-test scores of the students were higher than the pre-test scores at the .05 level of significance.

Department : Curriculum and Instruction..... Student's Signature.....
 Field of Study : Teaching Social Studies..... Advisor's Signature.....
 Academic Year : 2012.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะความเมตตาและความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่สละเวลาให้สัมภาษณ์และเสนอแนะข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครูคุณจิต นาคนคร ครูศิริเพ็ญ บุรณศิริ ครูวไลรัตน์ พุกนานนท์ ครูรังสรรค์ ประพันธ์ ครูสมหวัง ชัยตามล ครูมาลี ครอบสินทรัพย์ ครูประอรรัตน์ วัจนรัตน์ ครูสรสนันท์ ศรีประทีภ และครูกัลยา สกุลแก้ว ไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณครูสังคมาศึกษาที่ช่วยนำเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ไปทดลองใช้และเสนอแนะข้อมูลเพื่อพัฒนาให้การวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครูสุวรรณ จันทะคุณ ครูศิรินาถ อุดมถิระพันธุ์ ครูวีรยุทธ เข้าคลอง ที่กรุณาทดลองใช้แนวทางการจัดการเรียนการสอน และขอขอบพระคุณครูสังคมาศึกษาทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินผลการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวที่ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยสำเร็จลุล่วง ที่ได้กล่าวนาม ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ขอบเขตงานวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับโลกศึกษา.....	12
ความหมายของโลกศึกษา.....	12
ความสำคัญของโลกศึกษา.....	14
เป้าหมายของโลกศึกษา.....	16
ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาของต่างประเทศ.....	19
ขอบเขตการจัดการเรียนการสอน.....	19
วัตถุประสงค์การเรียนรู้.....	25
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	26
สื่อและแหล่งการเรียนรู้.....	32
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	37
ตอนที่ 3 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาของไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษา.....	
ตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553.....	40
เป้าหมายการจัดการเรียนการสอน.....	40
ขอบเขตการจัดการเรียนการสอน.....	42

	หน้า
วัตถุประสงค์การเรียนรู้.....	43
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	47
สื่อและแหล่งการเรียนรู้.....	54
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	55
ตอนที่ 4 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน.....	56
แนวคิดในการจัดการเรียนการสอน.....	56
การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน.....	57
การออกแบบหน่วยการเรียนรู้.....	62
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
งานวิจัยของไทย.....	67
งานวิจัยต่างประเทศ.....	69
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
ตอนที่ 1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้.....	77
ตอนที่ 2 ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอน.....	84
ตอนที่ 3 ขั้นศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้.....	87
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาเนื้อหาและประเด็นการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา.....	93
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยโลกศึกษา.....	111
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางฯ.....	165
ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้.....	177
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	185
สรุปผลการวิจัย.....	186
อภิปรายผล.....	192
ข้อเสนอแนะ.....	199
รายการอ้างอิง.....	202
ภาคผนวก.....	209
ภาคผนวก ก แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา.....	210
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	468
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือ.....	471
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	484

ภาคผนวก จ คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	583
ภาคผนวก ฉ คะแนนสอบและบันทึกหลังการสอน.....	601
ภาคผนวก ช ประมวลภาพการจัดการเรียนการสอน.....	615
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	621

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การสุ่มเลือกผู้เชี่ยวชาญ.....	76
2 ครูผู้สอนและห้องเรียนที่ใช้ทดลองจัดการเรียนการสอน.....	88
3 แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยที่ทดลองใช้.....	89
4 ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับสาระโลกศึกษา.....	94
5 มโนทัศน์ที่บูรณาการโลกศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ.....	99
6 เนื้อหาและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	100
7 เนื้อหาและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	102
8 เนื้อหาและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	103
9 เนื้อหาและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6.....	105
10 เนื้อหาหลักของสาระโลกศึกษา.....	107
11 สาระโลกศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเกี่ยวกับโลก (Global issues).....	109
12 เนื้อหาและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	110
13 เนื้อหาและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	111
14 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับม.1.....	113
15 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับม.2.....	118
16 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับม.3.....	125
17 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับม.4-6.....	137
18 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับม.ต้น.....	148
19 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับม.ปลาย.....	155
20 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โลกศึกษา.....	164
21 ความเหมาะสมของหลักการจัดการเรียนรู้และข้อแนะนำในการนำไปใช้.....	165

ตารางที่	หน้า
22 ความเหมาะสมของเนื้อหาการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ.....	166
23 ความเหมาะสมของประเด็นศึกษาโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ.....	167
24 ความเหมาะสมของกิจกรรมการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ.....	169
25 ความเหมาะสมของสื่อและแหล่งการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการฯ.....	170
26 ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการฯ.....	171
27 ความเหมาะสมของเนื้อหาการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม.....	173
28 ความเหมาะสมของประเด็นศึกษาโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม.....	174
29 ความเหมาะสมของกิจกรรมการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม.....	175
30 ความเหมาะสมของสื่อและแหล่งการเรียนรู้โลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม.....	175
31 ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม.....	176
32 คะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นม.1/2 โรงเรียนเทพศิรินทร์.....	178
33 ความแตกต่างของคะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นม.1/2 โรงเรียนเทพศิรินทร์.....	178
34 คะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นม.1/9 โรงเรียนเทพศิรินทร์.....	179
35 ความแตกต่างของคะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นม.1/9 โรงเรียนเทพศิรินทร์.....	179
36 คะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นม.4/5 โรงเรียนสวนกุหลาบธนบุรี.....	180
37 ความแตกต่างของคะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นม.4/5 โรงเรียนสวนกุหลาบธนบุรี.....	180
38 คะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นม.6/12 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี.....	180
39 ความแตกต่างของคะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นม.6/12 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี.....	181
40 ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของเนื้อหาและประเด็นที่ใช้จัดการเรียนการสอน โลกศึกษา แบบบูรณาการฯ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย.....	584
41 ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของเนื้อหาและประเด็นที่ใช้จัดการเรียนการสอน ศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย.....	586
42 ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการฯ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย.....	587
43 ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย.....	590

ตารางที่	หน้า
44	ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประกอบการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา แบบบูรณาการฯ ชั้นม. 1/2592
45	ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประกอบการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม ชั้นม.1/9.....594
46	ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประกอบการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา แบบบูรณาการฯ ชั้นม. 4/5596
47	ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประกอบการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม ชั้นม.6/12.....598
48	คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จากการทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ.....601
49	คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/9 จากการทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม.....603
50	คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 จากการทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ.....605
51	คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/12 จากการทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม.....607

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงทุกมิติ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ และการเมืองโลก กล่าวคือในยุคโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจเป็นระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ การเมืองแบบเสรีประชาธิปไตยเป็นที่ยอมรับและนิยมกันทั่วโลก และความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้สังคมเกิดการตื่นไหวระหว่างวัฒนธรรมมากขึ้น (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553: ส่วนนำ) จึงนับว่ากระแสโลกาภิวัตน์กำลังเปลี่ยนแปลงโลกและชีวิตของทุกคน (Lo, Merryfield, and Po, 2006: 286) ซึ่งในบริบทของกระแสโลกาภิวัตน์นี้ สิ่งมีชีวิตทุกอย่างล้วนได้รับผลกระทบจากผลของกระบวนการเปลี่ยนแปลง (Kemper, 2003: 17) จึงมีผลทำให้ประเทศต่างๆ ในโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: ก)

นอกจากนี้ กระแสโลกาภิวัตน์ยังทำให้เกิดการเชื่อมต่อของทุกระบบในสังคมเข้าด้วยกัน ทั้งในด้านระบบตลาด วัฒนธรรม ระบบการเมือง เทคโนโลยี และระบบการศึกษา อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน (นิยม รัฐอมฤต, 2550: 2) ซึ่งในด้านการศึกษานั้น โลกาภิวัตน์ก็ได้ส่งผลกระทบต่อทุกระบบของการศึกษา ทั้งนี้เพราะระบบการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การเปลี่ยนแปลงภายนอกสังคม ย่อมส่งผลให้ระบบการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังที่มีนักการศึกษากล่าวว่า สถาบันการศึกษาและกระบวนการศึกษาไม่ได้แยกจากระบบเศรษฐกิจ การเมือง ประชากรศาสตร์ และวัฒนธรรมของสังคม แต่ในทางตรงกันข้ามการศึกษาเป็นกระจกที่สะท้อนสังคม ซึ่งแรงขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงการศึกษาคือสังคมโดยรวม ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมคือปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา (Anderson, 1991: 32; Becker, 2002: 53)

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้การศึกษาจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร และประชากร แต่ในขณะเดียวกันการศึกษาก็มีส่วนสำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังกล่าว ซึ่งล้วนเป็น

องค์ประกอบสำคัญในยุคโลกาภิวัตน์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 113) ฉะนั้นในยุคโลกาภิวัตน์นี้ การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ ในแง่ที่สัมพันธ์และสำคัญอย่างยิ่งกับสังคมระดับโลก

ด้วยเหตุที่ในยุคโลกาภิวัตน์ สังคมโลกกับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง เป้าหมายของการศึกษาจึงเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต กล่าวคือในยุคโลกาภิวัตน์ เป้าหมายของการศึกษาได้ปรับเป็นเพื่อพัฒนาพลเมืองของชาติและพัฒนาพลเมืองของโลกด้วย ดังที่ Lawrence Cremin (1990: 125) กล่าวว่า “เป้าหมายของการศึกษาไม่ใช่เพื่อสร้างพ่อแม่ หรือพลเมืองเท่านั้น แต่เพื่อสร้างมนุษย์ผู้ที่จะดำรงชีวิตอย่างสมบูรณ์ที่สุด ... และ (เพื่อสร้าง) ผู้ที่จะกระตือรือร้นมีส่วนร่วมไปกับเพื่อนมนุษย์ในองค์กร... (สังคมของเรา) และเพื่อสนับสนุนสุขภาพและพลังชีวิตแห่งชุมชนโลก”

นอกจากนี้ สภาสังคมศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (The National Council of Social Studies [NCSS]) ยังได้ระบุคำชี้แจงเกี่ยวกับการเตรียมพลเมืองในยุคโลกาภิวัตน์ ยืนยันว่า นักเรียนควรจะพัฒนาทักษะ ความรู้ และทัศนคติที่จำเป็นสำหรับการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในสังคมประชาธิปไตยและในชุมชนทั่วโลกในศตวรรษที่ 21 (NCSS, 2001: online) ซึ่งสะท้อนว่าในยุคโลกาภิวัตน์นี้ การศึกษาควรจะดำเนินไปเพื่อพัฒนาพลเมืองให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ ตลอดจนค่านิยมต่างๆ เกี่ยวกับโลกปัจจุบัน เพื่อให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของโลก

ในบริบทของสังคมไทยนั้น มีนักวิชาการแสดงทัศนะถึงการศึกษาเพื่อสังคมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ไว้ว่า ในด้านสังคมนักเรียนจะต้องเรียนรู้เรื่องเป้าหมาย กระบวนการ และวิธีการในการอยู่ร่วมกันในสังคมสมัยใหม่ โดยจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครอง การบริหารจัดการ หน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย บุคคลสำคัญ และอารยธรรมทั้งของไทยและของโลก ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักตัวเองและสังคมที่ตนอยู่อาศัยกว้างขวางยิ่งขึ้น สามารถพูดคุยเรื่องราวและปัญหาของชาติได้ลึกซึ้ง เกิดความซาบซึ้งและเห็นคุณค่าของอุดมการณ์และเป้าหมายของชาติ รวมทั้งเพื่อนนักเรียนจะได้มีหูตากว้างขวาง รู้จักโลกภายนอกดีขึ้น แล้วสามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมอื่นได้ดีขึ้น (นิยม รัฐอมฤต, 2550: 107-108)

สำหรับการศึกษาที่จะตอบสนองเป้าหมายหลักของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคโลกาภิวัตน์ดังกล่าว คือการเรียนรู้เกี่ยวกับบริบทปัจจุบันของโลก หรือที่เรียกว่า โลกศึกษา (global education) ทั้งนี้เพราะเป้าหมายหลักของโลกศึกษา คือการช่วยนักเรียนให้เข้าใจการ

พึงพาอาศัยกันระหว่างชาติต่างๆ ในโลกปัจจุบัน (Banks, 2004: 300) อีกทั้งโลกศึกษาจะช่วยให้ประชาชน ตระหนักถึงกระแสโลกาภิวัตน์ที่แสดงถึงแนวทางในการพัฒนาสังคมในอนาคต และทุกอย่างที่เกิดการพัฒนาที่ขึ้นอยู่กับประชาชนซึ่งเป็นพลเมือง... โลกศึกษา (และการเรียนรู้เกี่ยวกับโลก) จึงเป็นคำตอบให้กับกระบวนการโลกาภิวัตน์ (Global education chapter, 1997 อ้างถึงใน The North-South Centre of the Council of Europe [NSCCE], 2010: 74) ดังนั้น โลกศึกษาจึงมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่า คือการเตรียมความพร้อมเยาวชนเพื่อเป็นพลเมืองของชาติในสังคม โลกาภิวัตน์แห่งศตวรรษที่ 21 (Kniep, 1987: 28)

การตอบสนองกระแสโลกาภิวัตน์ในประเด็นเรื่องโลกศึกษา นักวิชาการและนักการศึกษาทั้งหลายได้รับการเรียกร้องให้บูรณาการโลกศึกษาลงในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อที่จะช่วยให้เด็ก ๆ ปรับตัวเข้ากับบริบทที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมเข้ากับการมีชีวิตอยู่ในสังคมของโลกที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน และมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Kniep, 1986; Case, 1993; Edwards and Usher, 2000; Bacon and Kischner, 2002; Banks, 2004; Merryfield, 2004; Merryfield and Kasai, 2004 อ้างถึงใน Lo, Merryfield, and Po, 2006: 286)

สำหรับการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับบริบทโลก หรือโลกศึกษา (global education) นั้น เกิดขึ้นในต่างประเทศเป็นเวลากว่า 40 ปี ดังที่ James M. Becker ที่ได้รับสมญานามว่า “grandfather of global education” (Merryfield, 1997: 3) ได้กล่าวว่า “โลกศึกษาหรือการเคลื่อนไหวเพื่อความเข้าใจระหว่างประเทศ ในสหรัฐอเมริกา เริ่มเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1970 และเมื่อต้นปี ค.ศ. 1980 ก็ได้มีความพยายามจัดอย่างกว้างขวางในสถาบันก่อนอุดมศึกษา” (Becker, 1982: ii)

ส่วนในประเทศไทย ระยะเวลาได้มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับบริบทโลก ในลักษณะการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสำนักสากล หรือจิตสำนักความเป็นพลเมืองโลก โดยบูรณาการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษามากที่สุด (สิริวรรณ ศรีพหล และคณะ, 2536: 57-59; ณิชชา ฉิมทองดี, 2550: 187-205) ต่อมาจึงได้มีการกำหนดให้จัดการเรียนการสอนสาระโลกศึกษาขึ้นเป็นรูปธรรมชัดเจน ในปีการศึกษา 2553 ตามหลักสูตรสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เพราะ จากการศึกษาและวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานกับหลักสูตรของนานาชาติ พบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการเรียนรู้สาระการเรียนรู้เป็นลำดับแรก แต่ให้ความสำคัญกับการ

พัฒนานักเรียนด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์น้อยมาก ซึ่งต่างกับหลักสูตรในหลายๆ ประเทศ อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไม่สะท้อนให้เห็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กเรียนที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2554: บทนำ) จึงได้มีการดำเนินการโครงการโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลขึ้น เพื่อเป้าหมายที่จะพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เทียบเคียงมาตรฐานสากล และมีศักยภาพเป็นพลเมืองโลก ด้วยการยกระดับโรงเรียนให้มีการจัดการเรียนการสอน และการบริหารระบบอย่างมีคุณภาพ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553: 2)

การดำเนินโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลนี้ เป็นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อที่ 3 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สนองนโยบายการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกาภิวัตน์ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 22)

หลักสูตรสถานศึกษา ตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลดังกล่าว ได้กำหนดให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเพิ่มเติมสาระความเป็นสากล 4 สาระหลัก ได้แก่ 1) ทฤษฎีความรู้ (theory of knowledge) 2) การเขียนความเรียงขั้นสูง (extended-essay) 3) กิจกรรมโครงงานสาธารณประโยชน์ที่เกิดจากการคิดสร้างสรรค์สู่การปฏิบัติของนักเรียนที่เรียกชื่อว่า CAS (creativity, actions, service) และ 4) โลกศึกษา (global education) แล้วให้จัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ 2 รวมทั้งฝึกทักษะภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้น ต่อยอดจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 13; สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2554: บทนำ)

โลกศึกษา มีลักษณะเนื้อหาเป็นการบูรณาการ ที่มีธรรมชาติของเนื้อหาสาระใกล้เคียงกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ดังที่ Merry M. Merryfield (1990: vi) กล่าวไว้ว่า “โลกศึกษาอาจเป็นหนึ่งในนวัตกรรมทางการศึกษาที่ชัดเจนมากขึ้นในศตวรรษที่ 20 (ซึ่ง) สามารถเป็นแกนกลางสำหรับการบูรณาการของทุกเนื้อหาวิชาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 (K – 12) แต่ก็อาจสอดแทรกเนื้อหาโลกศึกษาในหลักสูตรที่มีอยู่ ส่วนใหญ่เน้นที่วิชาสังคมศึกษา ทั้งนี้

เนื่องจากลักษณะเฉพาะของวิชาสังคมศึกษา รวมทั้งโปรแกรมครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ก็เน้นให้มีการเตรียมครุสังคมศึกษา สำหรับการสอนโลกศึกษา” นอกจากนี้ เป้าหมายของวิชาสังคมศึกษายังสอดคล้องกับโลกศึกษาอีกด้วย เนื่องจากสังคมศึกษา คือการศึกษาแบบบูรณาการของสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความเป็นพลเมือง... เป้าหมายหลักของสังคมศึกษา คือการช่วยให้เยาวชนตัดสินใจอย่างมีข้อมูลและเหตุผล เพื่อมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองดีของสังคม (ประชาธิปไตย) ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม บนโลกที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน (NCSS, 2008: online) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา จึงมีเนื้อหาและเป้าหมายหลักในการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับโลกศึกษามากที่สุด

สำหรับโลกศึกษาในหลักสูตรสถานศึกษา ตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของไทย ได้มีการกำหนดขอบข่ายเนื้อหาไว้ 8 มิติ ได้แก่ 1) การเป็นพลโลก (global citizenship) 2) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง (conflict resolution) 3) ความเป็นธรรมทางสังคม (social justice) 4) ค่านิยมและการตระหนักรับรู้สภาพการณ์ (value and perception) 5) การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) 6) สิทธิมนุษยชน (human rights) 7) การพึ่งพาอาศัยกัน (interdependence) และ 8) ความหลากหลาย (diversity) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 28) โดยการจัดการเรียนการสอนนั้น คณะผู้ดำเนินการโครงการหลักสูตรสถานศึกษา ตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 ได้จัดทำคู่มือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน และแนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลขึ้น โดยเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ใน 2 ประเด็นดังนี้

1) ขอบข่ายเนื้อหา กำหนดให้ครูผู้สอนเลือกเรื่องที่จะสอนได้อิสระ แต่ต้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ 8 มิติ/ สาระของโลกศึกษา (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553: 117-122)

2) แนวทางการจัดการเรียนการสอน กำหนดให้เลือกดำเนินการ 2 แนวทางคือ 1) จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ 2) จัดการเรียนการสอนเป็นสาระเพิ่มเติม (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553: 15-17)

หลักในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้จัดการเรียนการสอนเพื่อเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องนำพาไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 25) และหลักการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 กำหนดให้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2554: 12) โดยระบุว่า โลกศึกษาเป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ของโลก สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์โลก และสามารถมองเห็นช่องทางและวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2554: 11) การเรียนรู้โลกศึกษา (จึง) ไม่ใช่การสอนเนื้อหาสาระ แต่หวังผลให้นักเรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2554: 12)

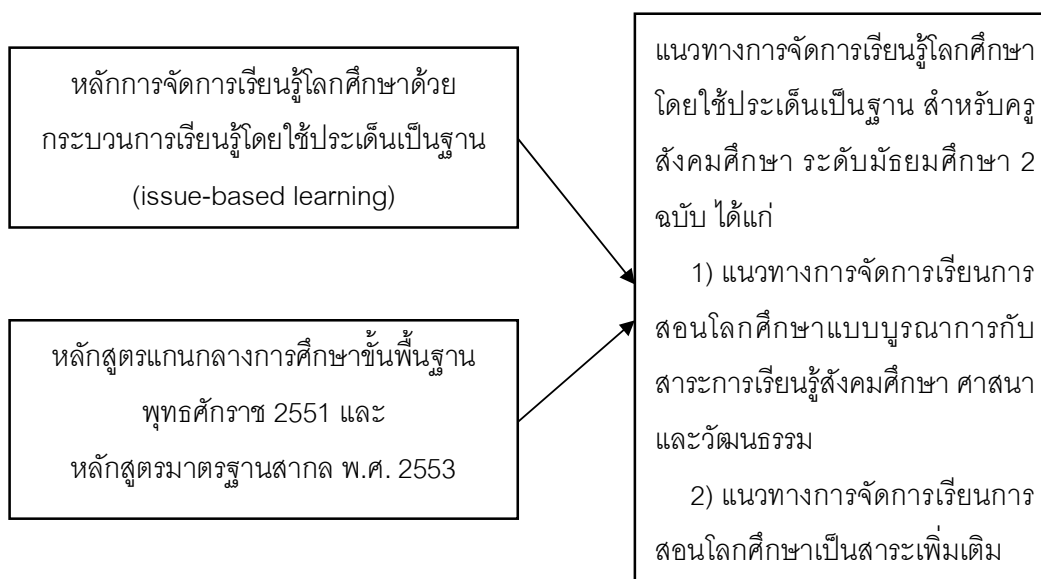
ทั้งนี้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ควรเลือกดำเนินการจัดการเรียนการสอน ในแต่ละประเด็นให้เหมาะสมตามความพร้อม และจุดเน้นของสถานศึกษา (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553: 8) และด้วยเหตุนี้ โรงเรียนต่างๆ ที่สมัครเข้าร่วมเป็นโรงเรียนแกนนำการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จึงมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไปตามบริบทของสถานศึกษา โดยยังไม่มีการรับรองหรือพิจารณาว่าวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยจะนำเสนอการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน (issue-based learning) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ในหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ. 2553 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะเข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในอนาคต และเป็นทางเลือกเพิ่มเติมให้แก่ครูสังคมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และการจัดการเรียนการสอนเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่

1) ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ครูผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาและโลกศึกษา จำนวน 9 ท่าน ซึ่งสุ่มเลือกแบบกึ่งอนิหิมะ สำหรับการสัมภาษณ์และตรวจสอบคุณภาพของแนวทางการจัดการเรียนการสอน

2) ครูสังคมศึกษา จำนวน 20 คน ซึ่งสุ่มเลือกแบบไม่เจาะจง สำหรับการตอบแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอน

3) ครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ท่าน ซึ่งสุ่มเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับทดลองจัดการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอน

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ด้วยการ
ใช้ประเด็นเป็นฐาน (issue-based learning) ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับกลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 และการจัดการเรียนการสอนเป็นสาระเพิ่มเติม เพื่อเป็นตัวอย่างแนวทางใน
การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น

3. การศึกษาวิจัยนี้จะนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครู
สังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย 2 ชุด ได้แก่ แนว
ทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม และแนวทางการจัดการเรียนการสอนเป็นสาระเพิ่มเติม ซึ่งแต่ละชุดมี
องค์ประกอบดังนี้

- 1) หลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย
- 3) ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โลกศึกษา หมายถึง สาระการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์
ของโลก สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์โลก และสามารถมองเห็นช่องทางและวิธีการในการ
แก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด

การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับ
สถานการณ์ของโลกใน 8 มิติ ได้แก่ ความเป็นพลเมืองของโลก การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความ
ยุติธรรมในสังคม ค่านิยมและการตระหนักรับรู้สถานการณ์ การพัฒนาที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน
การพึ่งพาอาศัยกัน และความหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติและค่านิยม
เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อสังคมโลก แล้วนำไปสู่การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีของโลก

แนวทางการจัดการเรียนการสอน หมายถึง แนวปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนให้ดำเนินการ
แก่นักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายด้วยวิธีการที่เสนอเป็นตัวอย่างในการจัดการ
เรียนการสอนโลกศึกษาทั้งแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา (สพม.) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้แก่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 หรืออาจดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ. 2553 ร่วมด้วย

ครูสังคมศึกษา หมายถึง ครูที่จัดการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา ในลักษณะบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษา แก่ครูสังคมศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ที่จะดำเนินการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา หรือเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก เอกสาร ตำรา บทความ วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แล้วได้สรุปข้อมูลต่างๆ ไว้เป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับโลกศึกษา

1. ความหมายของโลกศึกษา
2. ความสำคัญของโลกศึกษา
3. เป้าหมายของโลกศึกษา

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาของต่างประเทศ

1. ขอบเขตการจัดการเรียนการสอน
2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาของไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553

1. เป้าหมายการจัดการเรียนการสอน
2. ขอบเขตการจัดการเรียนการสอน
3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้
6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 4 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน

1. แนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

2. การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน
3. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยของไทย
2. งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับโลกศึกษา

1. ความหมายของโลกศึกษา

Gilliom (1981: 2) อธิบายความหมายของโลกศึกษาว่า เป็นแนวคิดใหม่ในการจัดการเรียนการสอน ที่ต้องการให้นักเรียนมองโลกในมุมมองที่กว้างมากขึ้นกว่าเดิม โดยมองว่าโลกมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหลากหลายซึ่งแตกต่างไปจาก “เรา” ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาจึงเน้นที่จะให้การศึกษานักเรียนเห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันในโลก ให้มีแนวคิดการพึ่งพาอาศัยกัน ร่วมกันสร้างประวัติศาสตร์ และร่วมกันเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

National Council for the Social Studies [NCSS] (1982: 36) ได้สรุปว่า โลกศึกษาเป็นความพยายามที่จะอบรมเด็กวัยรุ่นให้เข้าใจโลก โดยเน้นการเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรม เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ของโลก

Alger and Half (1985: 1) ได้ให้ความหมายของโลกศึกษาไว้ว่าเป็นการศึกษาที่ช่วยทำให้ผู้คนสามารถตัดสินใจขณะที่รับข้อมูลหรืออยู่ในสถานการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากความแตกต่างหลากหลาย ที่เชื่อมโยงผู้คนทั่วโลกไว้ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร และปรากฏการณ์ธรรมชาติ

Cogan (1981: 8) กล่าวว่าโลกศึกษาหมายถึงการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองโลกที่ดี ทั้งนี้โลกปัจจุบันมีความซับซ้อนอย่างมาก ลักษณะสำคัญของความเป็นพลเมืองที่ดีจึงควรมีความสำคัญในการร่วมช่วยเหลือกันในสังคมโลก และเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจโลกที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน และเข้าใจผู้คนที่อาศัยอยู่ทั่วโลก

The Maastricht global education declaration (2002 อ้างถึงใน North-South Centre of the Council of Europe [NSCCE], 2010: 10) ได้ให้ความจำกัดความของโลกศึกษาไว้ 2 ความหมายดังนี้

1) โลกศึกษา คือ การศึกษาที่เปิดดวงตาและจิตใจของผู้คนสู่ความเป็นจริงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ และทำให้พวกเขาตื่นขึ้นด้วยข้อมูลเกี่ยวกับความยุติธรรมที่ยิ่งใหญ่ของโลก ความเท่าเทียมกัน และสิทธิมนุษยชนสำหรับทุกคน

2) โลกศึกษา คือ ความเข้าใจที่ประกอบด้วย การศึกษาพัฒนา การศึกษาสิทธิมนุษยชน การศึกษาเพื่อความยั่งยืน การศึกษาเพื่อสันติภาพและป้องกันความขัดแย้ง และการศึกษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งทั้งหมดเป็นมิติเกี่ยวกับโลกในการศึกษาเพื่อความ เป็นพลเมือง

NSCCE (2010: 13) กล่าวว่า โลกศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาที่ต้องการนำเอา แบบจำลองของความสัมพันธ์ หรือการมีส่วนร่วมระหว่างผู้คน วัฒนธรรม และศาสนา ในระดับ จุลภาคและมหภาคมาปฏิบัติใช้

ศิริเพ็ญ บุรณศิริ (2532: 6) กล่าวว่า การให้การศึกษาเกี่ยวกับโลกศึกษาเป็นการมุ่ง เตรียมเยาวชนในฐานะเป็นพลเมืองโลก โดยเริ่มจากการเป็นพลเมืองดีของครอบครัว ชุมชน ประเทศ และเป็นพลเมืองดีที่มีความเข้าใจและเห็นใจและเห็นแก่ประโยชน์ของเพื่อนร่วมโลก เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในโลกที่มีความเกี่ยวข้องและพึ่งพาอาศัยกัน ตลอดจน ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลก

สิริวรรณ ศรีพหล และคณะ (2536: 71) ได้สรุปความหมายของคำว่า global education ซึ่งเรียกในภาษาไทยว่า สกอลทรศนศึกษา คือ แนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาเยาวชนของ สังคมโลก มิใช่เน้นเฉพาะการเป็นพลเมืองดีในประเทศของตนเท่านั้น ทั้งนี้จะมุ่งให้นักเรียนมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองของโลกที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งการพัฒนา นักเรียนให้มีแนวคิดและเจตคติที่ถูกต้อง ในเรื่องการอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ ในแง่ของ ความสัมพันธ์และการพึ่งพาอาศัยกันและกัน รวมทั้งการฝึกฝนให้นักเรียนได้มีทักษะในการคิด และการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ตลอดจนความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในแง่ของการให้ ความร่วมมือและการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จากความรู้ความเข้าใจพลเมืองใน ภูมิภาคอื่นๆ เจตคติ และทักษะที่ได้รับการพัฒนาดังกล่าว จะนำเยาวชนไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดี และมีคุณภาพของสังคม อันจะนำมาซึ่งสันติสุขของโลกอันเป็นเป้าหมายสุดท้าย

ราชบัณฑิตยสถาน (2551: 189) อธิบายความหมายของ โลกศึกษา (global education) ตามพจนานุกรมศึกษาศาสตร์ว่าหมายถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้เรื่องกระแสโลก ความเปลี่ยนแปลงของสภาวะของโลกที่ไร้พรมแดน การสร้างความเข้าใจอันดีในเรื่องสมานฉันท์

และสังคมหลากหลายวัฒนธรรม การบูรณาการเนื้อหาสาระและการเรียนรู้ เพื่อให้คิดวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสังคมโลก

สรุปได้ว่า โลกศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ยอมรับในความจริงของสถานการณ์โลก และตระหนักถึงความสัมพันธ์กันของระบบต่างๆ ทั่วโลก ได้แก่ ระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ระบบนิเวศ และเทคโนโลยี ที่ทำให้ประเทศต่างๆ ต้องพึ่งพาอาศัยกัน และในทางตรงกันข้ามก็ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในระดับสากล แล้วนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา โดยปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

2. ความสำคัญของโลกศึกษา

United Nations (1948: 5) กล่าวถึงเป้าหมายของการศึกษานานพื้นฐานของความเคารพ ในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนการสอนโลก ศึกษาว่า การศึกษาจะต้องส่งเสริมความเข้าใจ ความอดทน และมีมิตรภาพระหว่างนานาประเทศ เชื้อชาติ หรือศาสนา รวมทั้งจะต้องดำรงกิจกรรมเพื่อสันติภาพขององค์การสหประชาชาติไว้ ต่อไปด้วย

UNESCO (1974 อ้างถึงใน Asia-Pacific Centre of Education for International Understanding [APCEIU], 2006: 111) กล่าวว่า การศึกษาควรพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์ ความรู้สึกของปัจเจกบุคคลให้มีความเหมาะสมมากขึ้น โดยการศึกษาควรจะพัฒนาความรู้สึก ของความรับผิดชอบในสังคม และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มคน และควรนำไปสู่การ ปฏิบัติตนตามหลักความเท่าเทียมในชีวิตประจำวัน

Collins and Zakariya (1982 อ้างถึงใน สิริวรรณ ศรีพหล, 2530: 15-16) กล่าวว่าโลก ในอนาคตหรือแม้กระทั่งโลกในปัจจุบันเป็นโลกของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของวัตถุดิบ อาหาร พลังงาน เทคโนโลยี การค้า แม้กระทั่งการบริการ ดังนั้นฐานะ ของประเทศต่างๆ ในโลกนี้จึงควรอยู่อย่างเท่าเทียมกัน โดยถือว่าทุกประเทศเป็นส่วนหนึ่งของ โลก หรือผู้คนที่อยู่ในประเทศต่างๆ ต่างก็เป็นสมาชิกของสังคมโลก หรือเป็นหน่วยหนึ่งของโลก อย่างแท้จริง ดังนั้นการเตรียมคนให้เป็นสมาชิกที่ดีนั้น จึงมิสามารถจำกัดขอบเขตเฉพาะชุมชน

รัฐ หรือประเทศที่ตนเป็นสมาชิกเท่านั้น แต่การเตรียมพลเมืองดีจำเป็นต้องเตรียมในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคมโลกอีกด้วย

UNESCO (1995: 4) กล่าวว่าการศึกษาพัฒนาความสามารถในการเห็นคุณค่าในค่านิยมของเสรีภาพ และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ซึ่งการให้การศึกษากแก่พลเมืองนี้ จะทำให้พวกเขาสามารถดูแลตนเอง และมีความรับผิดชอบในระดับบุคคล นอกจากนี้ยังสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในความซับซ้อนของพลเมือง และความสามารถในการร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อแก้ปัญหาและเพื่อการสร้างความเท่าเทียม สันติภาพ และสังคมประชาธิปไตย

Australian curriculum cooperation (2008: 2) กล่าวว่า การทำให้ผู้คนมีส่วนร่วมสร้างอนาคตของโลกที่ดีขึ้นนั้นเป็นหัวใจสำคัญของโลกศึกษา ซึ่งมีจุดสำคัญอยู่ที่ความเป็นเอกภาพและการพึ่งพาอาศัยกันของสังคมมนุษย์ การพัฒนาความรู้สึกร่วมกันและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เห็นพ้องกับหลักความยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ร่วมสร้างสันติภาพและปฏิบัติตนเพื่อความยั่งยืน ทั้งนี้โลกศึกษาจะช่วยส่งเสริมการเปิดใจกว้าง อันนำไปสู่การคิดคำนึงถึงโลกใหม่ และสร้างแนวโน้มที่จะปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง

NSCCE (2010: 17) กล่าวว่าโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะขอบเขตของการศึกษาในทุกๆ ประเทศ ได้เปลี่ยนสู่การเตรียมประชาชน วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และภาษาในวิถีทางใหม่ ในการจัดการศึกษา ประเด็นปัญหาระดับโลกได้รับการพิจารณาและผลักดันเป็นข้อมูลสำคัญ ที่ควรส่งเสริมเป็นทักษะและองค์ความรู้จำเป็นแก่ประชาชน เพื่อให้พวกเขาเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพในระบบเศรษฐกิจโลก แต่อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของการศึกษานั้นอยู่ที่การรับรู้ถึงบทบาทความรับผิดชอบของประชาชน ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม จึงควรส่งเสริมประชาชนให้เป็นสมาชิกที่รู้จักถึงการจัดการเพื่อความยุติธรรมของสังคมและเศรษฐกิจ และป้องกันและฟื้นฟูระบบนิเวศของโลก

สรุปได้ว่า ในยุคโลกาภิวัตน์จะต้องมีการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมนักเรียนให้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ส่งผลให้การกระทำของทุกคนบนโลกมีผลกระทบต่อกันและทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การศึกษาในปัจจุบันจึงควรสร้างนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

3. เป้าหมายของโลกศึกษา

Gross and others (1978: 347) กล่าวว่าเป้าหมายของโลกศึกษาในวิชาสังคมศึกษาคือ

- 1) พัฒนาให้รู้คุณค่าของค่านิยมทั่วไป
- 2) เพื่อพัฒนาทัศนคติที่มีต่อการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาชาติ และสังคมอื่นที่กว้างออกไป
- 3) สร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างประเทศ
- 4) เพื่อพัฒนาการทำงานร่วมกันเพื่อให้โลกมีสันติภาพ
- 5) เพื่อเตรียมตัวสำหรับโลกที่มีสันติภาพ

Anderson (1979 อ้างถึงใน สิริวรรณ ศรีพหล, 2542: 9) กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาคควรมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

- 1) รับรู้ตัวตนและบุคคลอื่นๆ ล้วนเป็นสมาชิกของเผ่าพันธุ์มนุษย์เดียวกัน
- 2) รับรู้ตัวตนและบุคคลอื่นๆ ในโลกนี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมของโลก
- 3) รับรู้ตัวตนและบุคคลอื่นๆ ต่างมีส่วนร่วมในโครงสร้างและระเบียบของสังคมแบบเดียวกัน
- 4) รับรู้ตัวตน ชุมชน หรือประเทศต่างๆ ทั่วโลก ล้วนแต่มีการยืมหรือแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน และในท้ายที่สุดวัฒนธรรมดังกล่าวจะกลายเป็นวัฒนธรรมของมนุษยชาติทั่วโลก
- 5) รับรู้ว่าความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม รวมทั้งความคิดเห็นของคนหรือของกลุ่ม ล้วนแล้วแต่เป็นส่วนหนึ่งของโลกทั้งนั้น

Michaelis (1980: 210-211) กล่าวว่าเป้าหมายของโลกศึกษา ได้แก่

- 1) เพื่อพัฒนาความเข้าใจและความพอใจที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบโลกซึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การพึ่งพาอาศัยกัน ความขัดแย้ง การเปลี่ยนแปลง และการติดต่อสื่อสารกัน
- 2) เพื่อวิเคราะห์ความคิดและกระบวนการตัดสินใจในการใช้เหตุการณ์ต่างๆ สัมผัสผลต่อการตัดสินใจต่อบุคคลในเรื่องการใช้ทรัพยากร วิธีชีวิต และเรื่องราวของคนหนึ่งซึ่งอาจมีผลต่ออีกคนหนึ่ง

3) เพื่อวิเคราะห์การอ่าน การศึกษา และทักษะต่างๆ โดยการสะสม รวบรวม และ รายงานจากข่าวสารโดยสัมพันธ์กับการพึ่งพาอาศัยกัน และความคิดรวบยอด

4) พัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมซึ่งเป็นผลต่อการยอมรับวัฒนธรรมหลากหลาย ความเข้าใจสาเหตุของความแตกต่าง และสนใจอิทธิพลที่มีต่อวิถีชีวิต การงาน และการกระทำ ทางสังคมและการเมืองของสังคมหนึ่ง โดยการศึกษาตัวอย่างจากอีกสังคมหนึ่ง

Lamy (1987 อ้างถึงใน Merryfield, 1997: 4) ได้ระบุเป้าหมายด้านสติปัญญา 4 ประการสำหรับนักการศึกษาโลกศึกษาใน “The definition of a discipline: The objects and methods of analysis in global education” ไว้ดังนี้

- 1) ได้รับความรู้จากมุมมองความคิดที่หลากหลาย
- 2) เกิดการค้นพบโลกทัศน์(ใหม่ๆ)
- 3) พัฒนาทักษะการวิเคราะห์และประเมินค่า
- 4) เกิดโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วมและการปรับปรุงพัฒนา

Global education charter (1997 อ้างถึงใน NSCCE, 2010: 77-78) ระบุว่า โลกศึกษา มีเป้าหมายอยู่ที่การเตรียมความเหมาะสมในโลกปัจจุบันและอนาคต พัฒนาทักษะเพื่อความเข้าใจโลกที่พวกเราอาศัยอยู่ เพื่อความสามารถในการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ด้วยเหตุนี้ โลกศึกษาจึงมุ่งสร้าง

- 1) ความรู้เกี่ยวกับผู้อื่น และการยอมรับเกี่ยวกับชีวิตที่หลากหลายในโลก
- 2) ความตระหนักในความเป็นจริงว่าความสัมพันธ์ต่างๆ เกี่ยวกับโลกนั้นมีความซับซ้อนยุ่งยาก และตระหนักว่าพวกเราจำเป็นต้องเข้าใจโลกาภิวัตน์จากมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย
- 3) การวิเคราะห์วิธีการที่ความสัมพันธ์ของโลกมีผลกระทบต่อพวกเขา ผ่านหลักเหตุ-ผล และเป้าหมาย-วิธีการ
- 4) การยอมรับเรื่องการพึ่งพาอาศัยกัน ตลอดจนการแทรกแซงจากชาติอื่น ว่าได้ก่อรูปแบบของภูมิภาค และเอกลักษณ์ของชาติ
- 5) การยึดมั่นในความยุติธรรม สิทธิ และความรับผิดชอบร่วมกันในมุมมองของพลเมืองโลก
- 6) การเปิด/เปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ รวมถึงการรับรู้และใช้สื่ออย่างมีวิจารณญาณ

- 7) หลักฐานที่ผู้คนมีส่วนร่วมต่อต้านความไม่ยุติธรรม การแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว และการอดกลั้น
- 8) ความพร้อมในการกระทำการต่างๆ ในระดับบุคคลและส่วนรวม
- 9) ความตระหนักในความหมายของตัวเล็ก หรือการตัดสินใจและการกระทำในปัจจุบัน

NSCCE (2010: 18) กล่าวถึงเป้าหมายของโลกศึกษาไว้ดังนี้

- 1) เป้าหมายของโลกศึกษาอยู่ที่การให้การศึกษาร่วมในเรื่องความยุติธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2) เป้าหมายของโลกศึกษาอยู่ที่การเปิดมิติเกี่ยวกับโลกและมุมมององค์รวมของการศึกษา เพื่อที่จะช่วยให้เข้าใจความจริงอันซับซ้อน และกระบวนการต่างๆ ของโลกปัจจุบัน รวมทั้งพัฒนาค่านิยม ทักษะคติ ความรู้ และทักษะต่างๆ ที่ทำให้พวกเขาสามารถเผชิญหน้ากับโลกแห่งปฏิสัมพันธ์
- 3) โลกศึกษาช่วยให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการที่ซับซ้อนบางอย่าง ที่อาจนำไปสู่ความรุนแรงและความขัดแย้งในระดับบุคคลและส่วนรวม ระดับชาติและระดับโลก และสร้างความตระหนักในแนวทางของการป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งนี้ โดยการส่งเสริมความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ส่งเสริมบทบาทของประชาชนในฐานะเป็นตัวละครที่ทรงพลัง เพื่อความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันของโลกที่มากขึ้น ส่งเสริมการสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรง
- 4) เป้าหมายของโลกศึกษาอยู่ที่การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ ที่ซึ่งนักเรียนและครูจะได้รับการสนับสนุนให้ร่วมกันทำงานในประเด็นปัญหาในระดับโลก
- 5) เป้าหมายของโลกศึกษาอยู่ที่การกระตุ้นให้นักเรียนและครูนำเอาประเด็นปัญหาในระดับโลกมาเปลี่ยนเป็นเนื้อหาสาระและวิธีสอน
- 6) เป้าหมายของโลกศึกษาอยู่ที่การทำทลายระบบการศึกษา และกิจกรรมการฝึกฝนของการศึกษา ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยแนะนำเนื้อหาสาระและระเบียบวิธีให้การศึกษาระดับ 2 ระบบ
- 7) เป้าหมายของโลกศึกษาอยู่ที่การยอมรับความแตกต่างกัน และยอมรับการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนการสร้างเงื่อนไขเพื่อให้ผู้อื่นแสดงออกซึ่งตัวตนของพวกเขา และสร้างพฤติกรรมของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

8) โลกศึกษาช่วยให้นักเรียนพัฒนาทางเลือก เมื่อมีการตัดสินใจในชีวิตส่วนตัวและสาธารณะ ตลอดจนการสะท้อนผลของทางเลือกนั้นๆ ของพวกเขา ด้วยการปลูกฝังจิตวิญญาณของความรับผิดชอบเกี่ยวกับโลก ในฐานะพลเมืองของโลก

9) โลกศึกษาส่งเสริมการปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม กล่าวคือโลกศึกษาจะชักนำให้นักเรียนและครูได้ปฏิบัติตนอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกันกับทุกคนทั่วโลก

สรุปได้ว่า โลกศึกษา มีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เข้าใจและยอมรับในความหลากหลายของความเป็นจริงของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตนเอง และปฏิบัติต่อผู้อื่นบนพื้นฐานของความเท่าเทียมและสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเข้าใจในความสัมพันธ์ของผู้คนทั่วโลกที่ต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน บนพื้นฐานแนวคิดโลกเดียวกัน เพื่อเป้าหมายสำคัญคือการลดปัญหา และความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นในระดับสากล

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาของต่างประเทศ

1. ขอบเขตการจัดการเรียนการสอน

Hanvey (1975: 162-167) กล่าวว่ามิติสำคัญของโลกศึกษามี 5 ประการได้แก่

1) ความตระหนักในทัศนคติ (perspective consciousness) คือ เข้าใจว่าบุคคลอื่นอาจมีมุมมองหรือทัศนคติเกี่ยวกับเหตุการณ์และโลกแตกต่างจากมุมมองของเรา

2) ความตระหนักในความเป็นรัฐเดี่ยวของโลก (state of the planet awareness) คือ รู้เท่าทันกระแสโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อัตราการเจริญเติบโตของประชากร และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวโน้มเหล่านี้

3) ความตระหนักในการข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural awareness) คือ รู้ว่ามีความแตกต่างเกี่ยวกับแนวคิดและการกระทำของชาติต่างๆ และมีความพยายามในการมองเหตุการณ์ต่างๆ จากจุดที่สูงกว่าผู้อื่น

4) ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลก (knowledge of global dynamics) คือ ยอมรับในการพึ่งพาอาศัยกันของผู้คนและสถานที่ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลกด้านกายภาพ วัฒนธรรม และเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม

5) ความตระหนักในทางเลือกของมนุษยชาติ (awareness of human choices) คือ ยอมรับว่าเหตุการณ์ต่างๆ ถูกกำหนดโดยแต่ละบุคคล และการตัดสินใจร่วมกันของคนใน

ชุมชน และในชาติ การตัดสินใจกระทำใดๆ ในเขตพื้นที่หนึ่งๆ ของโลก อาจจะถูกกระตุ้นโดยการตัดสินใจของผู้อื่น หรืออาจกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนอื่นๆ ในพื้นที่ห่างไกล

Kniep (1986: 437) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เป็นพื้นฐานของโลกศึกษา 4 ประการที่สำคัญ ได้แก่

1) การศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมของมนุษย์ (human values) ในโลกศึกษาควรเน้นค่านิยมระดับสากล และชี้ให้เห็นค่านิยมที่แตกต่างของสมาชิกในกลุ่มย่อย แล้วนำมาส่งเสริมให้เกิดเป็นทัศนคติที่มีต่อโลกร่วมกัน

2) การศึกษาเกี่ยวกับระบบต่างๆ ของโลก (global systems) โดยเน้นธรรมชาติของการพึ่งพาค้ำค้ำกันของโลกเรา เพื่อจะช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจอย่างแพร่หลายในธรรมชาติของการพึ่งพาค้ำค้ำกัน โปรแกรมการศึกษาจะต้องให้มีการศึกษาในเรื่องระบบเศรษฐกิจโลก ระบบการเมืองโลก ระบบนิเวศวิทยา และระบบเทคโนโลยี

3) การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและประเด็นต่างๆ ของโลก (global problems and issues) ซึ่งได้แก่ สันติภาพและความปลอดภัย การพัฒนาสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน เป็นต้น

4) การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์โลก (global history) ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในประวัติศาสตร์ รวมทั้งการรู้จักคิดในเรื่องค่านิยมของมนุษย์ในระดับสากล และค่านิยมที่แตกต่างของมนุษย์ วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของระบบโลก และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อนแล้วจนกลายเป็นประเด็นต่างๆ และปัญหาของโลกปัจจุบันนี้

นอกจากนี้ Kniep (1986: 538) ยังได้กำหนดมโนทัศน์ที่สำคัญของโลกศึกษา เพื่อพัฒนา นักเรียนไว้ 5 มโนทัศน์ต่อไปนี้

1) การพึ่งพาค้ำค้ำซึ่งกันและกัน (interdependence) โดยมีมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การใช้เหตุผล ชุมชน การแลกเปลี่ยน รัฐบาล กลุ่มการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และระบบต่างๆ

2) การเปลี่ยนแปลง (change) โดยมีมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การปรับตัว เหตุและผล การพัฒนา วิวัฒนาการ การเจริญเติบโต การปฏิบัติ และกาลเวลา

3) วัฒนธรรม (culture) โดยมีมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การปรับตัว สุนทรียศาสตร์ ความหลากหลาย ภาษา บรรทัดฐานทางสังคม บทบาท ค่านิยม และกาลเวลา

4) ความขาดแคลน (scarcity) โดยมีมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความขัดแย้ง การย้ายถิ่น การลงทุน นโยบาย ทรัพยากร และความชำนาญ

5) ความขัดแย้ง (conflict) โดยมีมีมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สิทธิอำนาจ การร่วมมือ การแข่งขัน ผลประโยชน์ ความยุติธรรม อำนาจ และสิทธิ

Merryfield (1995: 1-9) ชี้แจงว่าโลกศึกษามีองค์ประกอบดังนี้

- 1) ความเชื่อและค่านิยมมนุษย์ (human beliefs and values) ได้แก่
 - 1.1) ความเป็นสากลและความแตกต่างของความเชื่อและค่านิยมมนุษย์
 - 1.2) ความตระหนักในทัศนคติ (perspective consciousness) / ทัศนคติที่หลากหลาย (multi-perspectives)
 - 1.3) การรับรู้ผลกระทบของค่านิยม วัฒนธรรม และโลกทัศน์ของตนเอง ในการเรียนรู้เกี่ยวกับ/ และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง
 - 1.4) ความเข้าใจวิธีการที่ค่านิยมและความเชื่อเป็นรากฐานของบรรทัดฐานทางสังคม/ วัฒนธรรม และความขัดแย้งของมนุษย์
 - 1.5) บทบาทของความเชื่อและค่านิยมมนุษย์ในสุนทรียศาสตร์ (aesthetics) ในภาษา วรรณกรรม และขนบธรรมเนียมทางการพูด (oral tradition) ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเทคโนโลยี ในการปกครอง และในการสร้างประวัติศาสตร์
- 2) ระบบต่างๆ ของโลก (global systems) ได้แก่
 - 2.1) ระบบเศรษฐกิจ
 - 2.2) ระบบการเมือง
 - 2.3) ระบบนิเวศน์
 - 2.4) ระบบเทคโนโลยี (ประกอบด้วยข้อมูล การติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยน/ ถ่ายโอน และการผลิต)
 - 2.5) ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นบนโลก (global dynamics)
 - 2.6) ขั้นตอนและกลไกในระบบต่างๆ ระดับโลก
 - 2.7) การติดต่อสัมพันธ์ (transaction) ภายในและข้ามเชื้อชาติ ประเทศ และภูมิภาค
 - 2.8) การเชื่อมโยงกันภายในระบบต่างๆ ที่แตกต่างกันของโลก
 - 2.9) สถานะของการตระหนักเกี่ยวกับโลก (the planet awareness)
- 3) ประเด็นและปัญหาต่างๆ ของโลก (global issues and problems) ได้แก่
 - 3.1) ประชากรและประเด็นการวางแผนครอบครัว
 - 3.2) การตัดสินใจด้วยตนเอง (self-determination)

- 3.3) ปัญหาการพัฒนา
- 3.4) ปัญหาสิทธิมนุษยชน (ได้แก่ สิทธิของผู้หญิง สิทธิชนพื้นเมือง และสิทธิเด็ก)
- 3.5) การย้ายถิ่น การอพยพ (หนี) เข้าเมือง ผู้ลี้ภัย
- 3.6) ปัญหาร่วมกันของโลก (global common)
- 3.7) ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม/ ทรัพยากรธรรมชาติ
- 3.8) ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกระจายความมั่งคั่ง เทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ ทรัพยากร และการเข้าถึงตลาด
- 3.9) ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้อดอยากและอาหาร
- 3.10) ปัญหาสันติภาพและความปลอดภัย
- 3.11) ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความอคติและการเลือกปฏิบัติ (บนพื้นฐานของชาติพันธุ์ เชื้อชาติ ชนชั้นวรรณะ เพศ ศาสนา ภาษา การเมือง ฯลฯ)
- 4) ประวัติศาสตร์ของโลก (global history) ได้แก่
- 4.1) อัตราเร่งของการพึ่งพาอาศัยกันเมื่อเวลาผ่านไป
- 4.2) ก่อนการเกิดปัญหาในปัจจุบัน
- 4.3) จุดกำเนิดและพัฒนาการของวัฒนธรรม
- 4.4) วิวัฒนาการของระบบต่างๆ ของโลก
- 4.5) ความขัดแย้งและการยุติความขัดแย้งเมื่อเวลาผ่านไป
- 4.6) การเปลี่ยนแปลงในระบบต่างๆ ของโลกเมื่อเวลาผ่านไป
- 5) ความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม/ ปฏิสัมพันธ์ (cross-cultural understanding/ interaction) ได้แก่
- 5.1) ความเข้าใจวัฒนธรรมและมรดกประเพณีของตนเอง
- 5.2) ความเข้าใจความหลากหลายของเอกลักษณ์และการยอมรับความหลากหลาย
- 5.3) การยอมรับในความซับซ้อนของความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวัฒนธรรมสากล (cultural universal)
- 5.4) บทบาทวัฒนธรรมของตนในระบบโลก (world system)
- 5.5) ทักษะและประสบการณ์ต่างๆ ในการมองวัฒนธรรมตนเองจากมุมมองของผู้อื่น

5.6) ประสบการณ์ในการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่นและโลก จากอีกค่านิยมของวัฒนธรรมและโลกทัศน์

5.7) การขยายประสบการณ์กับผู้คนที่แตกต่างไปจากตนเอง

5.8) ความสามารถในการติดต่อสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

5.9) ความสามารถในการทำงานกับผู้คนจากวัฒนธรรมอื่นๆ

6) ความตระหนักในทางเลือกของมนุษย์ (awareness of human choices) ได้แก่

6.1) การจัดการโดยบุคคล ชุมชนท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาค พันธมิตรทางเศรษฐกิจหรือการเมือง

6.2) การปฏิบัติในอดีตและปัจจุบัน และทางเลือกในอนาคต

6.3) การยอมรับในความซับซ้อนของพฤติกรรมมนุษย์

7) การพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการประเมิน (development of analytical and evaluative skills) ได้แก่

7.1) ความสามารถในการรวบรวม วิเคราะห์ และประเมินข้อมูลสารสนเทศจากมุมมองและโลกทัศน์ที่แตกต่าง

7.2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ (เช่น ความสามารถในการตรวจสอบความลำเอียงระบุของสมมุติฐานเบื้องต้น ฯลฯ)

7.3) การยอมรับในบทบาทของค่านิยมและโลกทัศน์ในการสืบสอบ (inquiry)

8) กลยุทธ์เพื่อการมีส่วนร่วมและการข้องเกี่ยวผูกพัน (strategies for participation and involvement) ได้แก่

8.1) ปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม และการทำงานร่วมกันข้ามวัฒนธรรม

8.2) โอกาสเพื่อสร้างและดำเนินการตัดสินใจ

8.3) ประสบการณ์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชีวิตจริง

8.4) ความสนใจในการเรียนรู้จากประสบการณ์

Global education charter (1997 อ้างถึงใน NSCCE, 2010: 75-76) ระบุว่าโลกศึกษาเกี่ยวข้องกับ 4 สาขาหลักของการวิจัยและปฏิบัติ ได้แก่

1) การพึ่งพาอาศัยกันภายในขอบเขตโลก

2) การพัฒนาที่ยั่งยืน

3) การตระหนักและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

4) สิทธิมนุษยชน (รวมถึงการต่อต้านเชื้อชาติ) ประชาธิปไตย ความยุติธรรมในสังคม และสันติภาพ

นอกจากนี้ Global education charter (1997 อ้างถึงใน NSCCE, 2010: 78) ยังได้ระบุว่ามิติของการศึกษาความแตกต่างทางวัฒนธรรม (intercultural education) มีความสอดคล้องกับ โลกศึกษา ซึ่งพิจารณาแล้วพบว่า โลกศึกษามีขอบเขตสาระอยู่ 4 หลัก อันเกี่ยวข้องกับศิลปะและศาสตร์ของการอยู่ร่วมกันบนโลก ดังนี้

1) การศึกษาเพื่อความเข้าใจผู้อื่น (empathetic education) เป็นการเรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น เรียนรู้ที่จะเอาใจเขามาใส่ใจเรา มองปัญหาด้วยสายตาหรือมุมมองเดียวกับผู้อื่น และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

2) การศึกษาเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (solidarity education) เป็นการพัฒนาความรู้สึกที่มีต่อชุมชน ก้าวข้ามการแบ่งกลุ่ม แบ่งเขต หรือข้อจำกัดด้านเชื้อชาติ และทำงานหรือรณรงค์เพื่อยุติความไม่เท่าเทียมและความไม่ยุติธรรมทางสังคม

3) การเคารพซึ่งกันและกัน (mutual respect) และการศึกษาเพื่อความเข้าใจ (understanding education) เป็นการเปิดกว้างสู่พื้นที่หรือเขตวัฒนธรรมของผู้อื่น เชื้อเชิญผู้อื่นให้มีส่วนร่วมกับวัฒนธรรมของอีกกลุ่มหนึ่ง

4) การศึกษาเพื่อการต่อต้านแนวคิดชาตินิยม (education against nationalism) เป็นการเปิดกว้างสู่ชาติอื่นๆ โดยการติดต่อสื่อสาร และหลีกเลี่ยงทัศนคติหรือการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ถูกปลูกฝังด้วยความไม่เป็นธรรมและความคิดเห็นแบบเหมารวม/ตายตัว (stereotypes)

Martin-Kniep (1997: 100-101) กล่าวว่าเนื้อหาของโลกศึกษา ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ และอารมณ์ (disposition) ที่สัมพันธ์กับการพัฒนาทัศนคติที่มีต่อโลกให้แก่ขยายมากขึ้น ซึ่งองค์ความรู้ ได้แก่ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมโลก เหตุการณ์ระหว่างประเทศ และอารมณ์ที่ซับซ้อน เช่น การตระหนักว่าคนเรามีมุมมองเกี่ยวกับโลกแตกต่างกัน และตระหนักว่ามุมมองต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อพวกเขา และเขาก็มีอิทธิพลต่อผู้อื่น ถ้าครูสอนทักษะระดับโลก (global skills) และมนทัศน์เกี่ยวกับโลก ครูจำเป็นจะต้องเรียนรู้และรวบรวมทัศนคติที่มีต่อโลก แต่ครูไม่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับความไม่อดทนหรือการเปิดใจกว้าง จนกว่าจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับความไม่อดทนและผลของมัน เพราะการสอนทัศนคติที่มีต่อโลกต้องการมากกว่าเนื้อหาและทักษะเฉพาะ นักการศึกษาจำเป็นต้องใช้ความหลากหลายของหลักสูตรและการสอน วิธีการเหล่านี้ประกอบด้วยการนำเสนอเนื้อหาและการบรรยาย (การโต้ตอบ ครูเป็น

ศูนย์กลาง และกิจกรรมการทำงานร่วมกัน (บทบาทสมมุติ และสถานการณ์จำลอง) และโปรแกรมเกี่ยวกับ (การสร้าง) ประสบการณ์ เช่น การทัศนศึกษาในต่างประเทศ เป็นต้น

Sunal and Hass (2008: 340-343) กล่าวว่าโลกศึกษาโดยมากเข้าใจว่าเป็นการเรียนรู้ระบบเศรษฐกิจ การเมือง ระบบนิเวศน์ และระบบเทคโนโลยี รวมถึงปัญหาต่างๆ ที่แผ่ขยายข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ โดยปัญหาที่ฝังแน่นอยู่ทั่วโลกมีอยู่ 4 ประการ ซึ่งปัญหาดังกล่าวคือประเด็นการเรียนรู้สำคัญของโลกศึกษา

- 1) สันติภาพและความปลอดภัย
- 2) การพัฒนาในประเทศและระหว่างประเทศ
- 3) ปัญหาสิ่งแวดล้อม
- 4) สิทธิมนุษยชน

ประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อมนุษย์และสังคมทั่วโลก ผลกระทบที่ใหญ่ที่สุดคือส่งผลจากการเปลี่ยนแปลงในวิทยาการความรู้และเทคโนโลยี

สรุปได้ว่า ขอบเขตในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ครอบคลุมประเด็นสำคัญ 4 ประเด็นได้แก่ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ ครอบคลุมเนื้อหาความเชื่อมโยงกัน และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ 2) วัฒนธรรมของรัฐ ครอบคลุมเนื้อหาความหลากหลาย และความแตกต่างกัน 3) ความขัดแย้ง ครอบคลุมประเด็นปัญหาต่างๆ ของโลก การสร้างสันติภาพ และหน้าที่พลเมือง และ 4) กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ครอบคลุมเรื่องราวต่างๆ ของโลกในทุกมิติเวลานับตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มอนาคต

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

Cogan (1982: 360) ได้เสนอแนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาไว้ในหลักสูตรดังนี้

- 1) มุ่งการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการมองโลกที่ตนอาศัยอยู่ว่าเป็นสังคมโลก
- 2) มุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดทัศนคติและทักษะในการศึกษาเรื่องราวของโลกจากประสบการณ์ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- 3) เพื่อจัดคอคติของนักเรียนในข้อที่ว่า กลุ่มชาติพันธุ์หรือสังคมของตนอยู่เหนือกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ หรือวัฒนธรรมอื่นๆ

- 4) เพื่อบูรณาการการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับโลกไว้ในรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร
- 5) เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์หรือความคล้ายคลึงของมนุษย์มากกว่าการปลูกฝังแนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างหรือความเป็นเอกลักษณ์ของมนุษย์

Banks (1983: 232) ได้เสนอระเบียบวิธีการสอนโลกศึกษาไว้ว่าควรกำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) นักเรียนจะต้องเข้าใจชีวิตของชุมชนของคนที่มีบทบาทต่อชาติอื่น และมีผลต่อเหตุการณ์ระหว่างประเทศ
- 2) ต้องช่วยให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจในการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างชาติในโลกสมัยใหม่
- 3) พัฒนาทัศนคติที่มีต่อชาติอื่นๆ
- 4) พัฒนาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชนโลก

สรุปได้ว่า เมื่อจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแล้วผู้เรียนควรเกิดการเปลี่ยนแปลง 3 แนวทาง คือ 1) รู้และเข้าใจองค์ความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับโลก 2) เกิดการพัฒนาทักษะการคิด และ 3) เกิดทัศนคติหรือมุมมองความคิดในเชิงบวกต่อโลก

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โลกศึกษา ในต่างประเทศ มีนักวิชาการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Collins (1982: 17) เสนอกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับโลกศึกษาที่น่าสนใจไว้ดังนี้

- 1) กิจกรรมแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม โดยครูสังคมศึกษาสำรวจว่าในชุมชนของตนมีชาวต่างชาติ หรือชนต่างวัฒนธรรมหรือไม่ อาจเชิญมาเป็นวิทยากรให้ความรู้และทัศนะเกี่ยวกับวัฒนธรรมในชาติของตน
- 2) จัดหาสื่อ รวมทั้งวัสดุสารที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ และวัฒนธรรมของภูมิภาคอื่นๆ ของโลก
- 3) จัดเกมหรือกิจกรรมที่จะส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมอื่นๆ

4) กิจกรรมการสอนดนตรี ศิลปะ วรรณคดีที่เป็นของชนชาติหรือวัฒนธรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากวัฒนธรรมของตน

5) จัดนิทรรศการเกี่ยวกับเรื่องของชนชาติอื่น ๆ หรือแสดงธงของทุกๆ ประเทศเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร

NSCCE (2010: 39-44) ได้เสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อฝึกฝนนักเรียนเกี่ยวกับโลกศึกษาไว้ดังนี้

1) กิจกรรมโครงงาน

กิจกรรมโครงงานเป็นการทำงานกลุ่ม มีองค์ประกอบเริ่มต้นตั้งแต่การสืบค้นข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสาร ตำรา บทกวี ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพการ์ตูน ข่าวหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ดนตรี ฯลฯ ซึ่งอาจมีวิธีการแสดงบทบาทสมมุติ และการผลิตสื่อ เช่น สื่อมีเดีย สื่อประสม เข้ามาเกี่ยวข้อง

กิจกรรมโครงงานแม้ดูเหมือนจะไม่สนับสนุนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล แต่ทุกๆ ความเห็นจากแต่ละบุคคล (ในกลุ่ม) จะรวมเป็นการนำเสนอสุดท้าย รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นในลักษณะการอภิปรายและประเมินโดยชั้นเรียนด้วย

กิจกรรมโครงงานจะดีมากหากครูสนับสนุนให้การทำงานกลุ่มเป็นไปตามความสนใจและพรสวรรค์ของนักเรียน

2) กิจกรรมเชื่อมโยงโลก

กิจกรรมนี้สามารถให้เนื้อหาสาระที่เป็นจริงกว่าโครงงาน โดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่าการนำโลกที่เป็นจริงเข้ามาสู่ชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งจำเป็นของชีวิต ในระบบการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมนี้สามารถจัดได้หลายวิธีดังนี้

2.1) นำคนจากประเทศอื่นๆ มาสู่กระบวนการเรียนรู้ หรือนัดพบปะผู้คนจากประเทศอื่นๆ หากสามารถทำได้

2.2) สร้างความสัมพันธ์หรือเครือข่ายกับผู้คนจากพื้นที่ที่แตกต่างกันบนโลก ผ่านการติดต่อทางจดหมายหรืออีเมล

2.3) ต้อนรับผู้มาเยือนจากวัฒนธรรมที่แตกต่าง เช่น ผู้อพยพที่มาอาศัยอยู่ในประเทศของคุณ หรือชาวต่างชาติที่อยู่ในห้องเจ้าหน้าที่/ ห้องเรียน/ ห้องประชุมแผนการศึกษาโลกศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน

2.4) จัดงาน เทศกาล งานแสดง หรือกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้คนจากวัฒนธรรมที่แตกต่าง เช่น ผู้คนที่มีความแตกต่างด้านอาหาร ดนตรี การเดินร่ำ การแสดง และละคร ในโรงเรียนหรือสถานที่สาธารณะ

2.5) พานักเรียนไปยังพื้นที่ที่คนยากจนอาศัยอยู่ เพื่อจะได้เกิดประสบการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ และถ้าเป็นไปได้ก็อาจจะมีส่วนร่วมกับพวกเขาในการเผชิญปัญหาในท้องถิ่นนั้นๆ

2.6) ตั้งวัตถุประสงค์/ เป้าหมายของกิจกรรมที่เชื่อมนักเรียนให้ช่วยเหลือคนที่ขาดแคลน หรือเป็นอาสาสมัครช่วยองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการศึกษาในระบบโรงเรียน

2.7) จัดให้มีการพบปะกันระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับแนวคิดพหุวัฒนธรรมในภาคการศึกษา

3) โรงเรียนพันธมิตรนานาชาติ (international school partnerships)

โดยปกติองค์กรที่เชื่อมโยงโรงเรียนระหว่างประเทศจะถูกจัดอยู่ในกระบวนการจัดตั้งและโครงสร้างเครือข่ายโรงเรียนอยู่แล้ว โดยจะมีการจัดเตรียมเว็บไซต์ แนวคิด การเขียนรายงาน และประสบการณ์ ซึ่งในที่นี้ NSCCE ได้ให้ทัศนะว่า พันธมิตรดังกล่าวควรมีข้อตกลงร่วมกันดังต่อไปนี้

3.1) (สร้าง)ความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยกันบนโลก ผ่านการติดต่อกันโดยตรงระหว่างครูกับนักเรียนในประเทศและโรงเรียนพันธมิตร

3.2) (เอา)ชนะความคิดแบบเหมารวม/ตายตัว (stereotypes) และมีอคติร่วมกัน

3.3) เพิ่มแรงกระตุ้นในตัวนักเรียนและครู

3.4) (สร้าง)วัฒนธรรมการสอนและการเรียนรู้แบบใหม่ เช่น การสอนเนื้อหาที่เชื่อมโยง/ซับซ้อนกัน

3.5) พัฒนาสมรรถนะที่สำคัญยิ่งต่อทุกความสัมพันธ์ เช่น เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารสมัยใหม่ การจัดการโครงการ/ กิจกรรมการสอน ทักษะภาษาต่างประเทศ การติดต่อสื่อสารระดับสากลระหว่างครูกับนักเรียน

4) การแข่งขันได้วาที

การแข่งขันได้วาทีเป็นวิธีการที่ดึงดูดใจผ่านวิธีการที่นักเรียน (ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในหรือนอกระบบโรงเรียน) จะถูกสร้างให้ตระหนักถึงประเด็นปัญหาระดับโลกที่ร่วม

สมัย กิจกรรมนี้สามารถจัดได้ทั้งระดับกลุ่ม, โรงเรียน, ท้องถิ่น, ชาติ, หรือระดับสากล ขึ้นอยู่กับเงินทุนที่มี

4.1) วัตถุประสงค์ของการแข่งขันได้วาที คือ

4.1.1) พัฒนาทักษะการพูดและการโต้แย้งบนพื้นฐานของการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ

4.1.2) ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกถึงประเด็นปัญหาที่ร่วมสมัย และนำพวกเขาไปสู่การตั้งคำถามผ่านการสำรวจเกี่ยวกับประเด็นปัญหานั้นๆ

4.1.3) เป็นผู้รับสารที่มีวิจารณ์ญาณ และพัฒนาการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณและคล่องแคล่ว/ ชำนาญ

4.2) เกณฑ์การประเมินการแข่งขันได้วาที ได้แก่

4.2.1) ด้านเนื้อหา เช่น การชักจูง/ โน้มน้าว การโต้แย้ง การพูด เป็นต้น

4.2.2) การนำเสนอโดยภาพรวม เช่น เสียง บุคลิกภาพ ท่าทางมือ การ
 แสดงออก

4.2.3) เวลา เช่น การรักษาเวลาที่กำหนด เป็นต้น

5) กิจกรรมศิลปะอย่างมีส่วนร่วม (participative arts)

ศิลปะอย่างมีส่วนร่วม คือ การสวมบทบาทการแสดง ซึ่งนักเรียนหรือผู้แสดงจะเกิด
 ประสบการณ์การเรียนรู้ ประสบการณ์นี้จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง โดยการส่งเสริมการ
 สร้างหลักการร่วมกัน และพื้นที่ปลอดภัย (secure space) ของความสะดวสบายทางกายและ
 จิตใจ โดยพื้นที่ดังกล่าวหมายถึงที่ที่นักการศึกษา (ผู้ฝึกสอน/ ครู/ นักจิตวิทยา/ นักแสดง) และ
 นักเรียนจะทำงานร่วมกันเป็นพันธมิตรบนพื้นฐานของความเคารพและความเท่าเทียมกัน

การใช้กิจกรรมศิลปะอย่างมีส่วนร่วม เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้น
 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม การเมืองการปกครอง และการศึกษา กิจกรรมนี้อยู่บนพื้นฐานของ
 ภาษาการแสดงและสุนทรียะ เพื่อที่จะกระตุ้นปฏิกิริยาของผู้ร่วมกิจกรรมทั้งหมด พวกเขา
 สามารถจะเป็นผู้ชมและผู้แสดงร่วมกับการสำรวจ วิเคราะห์ และพิจารณาปัญหาที่สำคัญของ
 กลุ่มที่พวกเขามีร่วมกัน

กิจกรรมนี้เป็นการแสดงฉาก(จำลอง)ปัญหา ซึ่งจะแสดงให้เห็นการกระทำที่เป็น
 ตัวกระตุ้น ทำให้ผู้ชมโต้ตอบด้วยการพยายามหาทางแก้ปัญหาหรือทางเลือกที่น่าจะเป็นไปได้
 โดยการแทนตัวเองเป็นตัวแสดงหลักหรือตัวแสดงอื่นๆ ซึ่งท้ายสุดจะได้แนวทางการพัฒนา/
 แก้ปัญหาใหม่ๆ ไปสู่การปฏิบัติ

ในจากจำลองหรือปัญหาจะต้องประกอบด้วยสิ่งที่ไม่เป็นที่ยอมรับ (เช่น ความรุนแรง การเลือกปฏิบัติ การไม่มีส่วนร่วม ฯลฯ) อย่างน้อย 1 ประเด็น ซึ่งจะถูกลบเปลี่ยนหรือแทนที่โดยวิธีทางที่ปกติ/เหมาะสม โดยนักแสดงหรือผู้มีส่วนร่วม

6) การเรียนรู้ชุมชน (community learning)

กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับการบริการชุมชน และการสะท้อนผลการบริการ ซึ่งจะอบรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบและข้อตกลงต่อสังคม โดยยังสามารถใช้ในการประยุกต์ความรู้และทักษะต่างๆ กับประเด็นปัญหา หรือเรียนรู้วิธีการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ปัญหานั้นๆ ได้ด้วย การเรียนรู้ชุมชนสัมพันธ์กับแนวคิดในการปฏิบัติ ซึ่งเชื่อมโยงกับกระบวนการสร้างองค์ความรู้ เนื้อหาที่เรียนรู้ไม่ใช่เฉพาะจากทฤษฎี แต่มาจากค่านิยมขององค์ประกอบใหม่ๆ ด้วยตัวอย่างเช่น การทำงานภาคสนาม และการฝึกปฏิบัติ จะเกิดการเรียนรู้ที่ลึกถึงมโนทัศน์ในทฤษฎีโดยอาศัยความเข้าใจที่แข็งแกร่งสร้างประสบการณ์ในชีวิตจริง

การเรียนรู้ชุมชนเป็นวิธีการฝึกปฏิบัติที่ขุดเยียมในการเรียนรู้โลกศึกษา ตลอดจนการเตรียมข้อมูลและพัฒนาทักษะสำหรับฝึกฝนในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันและในสังคม

7) การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เสนอโดย J. Appredre Delors (1996) โดยฝึกฝนกิจกรรมต่อไปนี้

7.1) กิจกรรมเกี่ยวกับประสบการณ์ตรง มีลักษณะดังต่อไปนี้

7.1.1) นักเรียนได้ปฏิบัติตามความใฝ่รู้และความสนใจของพวกเขา

7.1.2) พวกเขาได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง (เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ)

7.1.3) ครูคือผู้อำนวยการเรียนรู้หรือผู้ควบคุมดูแลมากกว่าเป็นแหล่งความรู้เพียงอย่างเดียว

7.1.4) ไม่มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นทางการ

7.1.5) นักเรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ของพวกเขาในภายหลัง

7.2) กิจกรรมการร่วมมือกัน กิจกรรมนี้จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะต่อไปนี้

7.2.1) การตั้งเป้าหมายร่วมกัน

7.2.2) การทำงานเป็นกลุ่ม

7.2.3) การมอบหมายบทบาท/หน้าที่ให้แก่สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม

7.2.4) การสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน

7.2.5) การสร้างแหล่งข้อมูลร่วมกัน

7.2.6) การสร้างสมรรถนะทางการเรียนจาก/ กับผู้อื่น

7.3) กิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยหน่วยงานเกี่ยวกับโลกศึกษาได้สรุปแนวทางที่จะสำเร็จตามเป้าหมายไว้ดังนี้

7.3.1) เอาชนะพวกแบ่งแยกชาติพันธุ์

7.3.2) ยอมรับความสามารถที่สำคัญของวัฒนธรรมอื่นๆ

7.3.3) พัฒนาแนวทาง/ วิธีการร่วมมือกันข้ามเขตวัฒนธรรม (cultural boundaries) และสิ่งแวดล้อมแห่งพหุวัฒนธรรม (multicultural environment)

7.3.4) ยอมรับความสามารถในการติดต่อสื่อสารข้ามเขตวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมแห่งพหุวัฒนธรรม เช่น ผ่านการสื่อสารแบบ 2 ภาษา

7.3.5) สร้างบุคลิกลักษณะแบบใหม่ แบบที่แต่ละคนมีความเข้าใจอย่างมากในวัฒนธรรมที่แตกต่าง

7.4) กิจกรรมการลงมือปฏิบัติ กิจกรรมนี้มีลักษณะเป็นโครงการ ดังนั้นครูจำเป็นต้องปฏิบัติดังนี้

7.4.1) กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้ชัดเจน

7.4.2) ช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกโครงสร้างการเรียนรู้ตามลักษณะโครงการของพวกเขา

7.4.3) กระตุ้นนักเรียนในแนวทางที่จะทำให้พวกเขามีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของพวกเขา

7.4.4) พัฒนาโครงการให้ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งสามารถปฏิบัติให้ลุล่วงไปได้โดยนักเรียน

7.4.5) สนับสนุนให้นักเรียนได้ค่อยๆ มีอิสระเพิ่มมากขึ้น

7.4.6) ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติของพวกเขาผ่านการสะท้อนผล (เรียนรู้จากการสะท้อนผลการปฏิบัติ)

7.5) กิจกรรมการลงมือปฏิบัติในบริบทต่างๆ (contextual practices)

7.5.1) ช่วยนักเรียนให้เข้าใจภาพของการเรียนรู้โดยตลอด ทั้งเป้าหมายและโครงสร้าง

7.5.2) สนับสนุนนักเรียนและอธิบายค่านิยมและเอกลักษณ์ที่พวกเขาคาดไว้

7.5.3) ใช้ประสบการณ์และความรู้เดิม/ความรู้พื้นฐานของนักเรียน

7.5.4) สนับสนุนนักเรียนให้ขยาย ทดสอบ และประยุกต์ประสบการณ์ใหม่ๆ ในชีวิตประจำวันของพวกเขา

7.5.5) ให้นักเรียนร่างข้อสรุปของพวกเขาเอง

7.5.6) ส่งเสริมการมีวิสัยทัศน์ในสังคมระดับโลก

8) กิจกรรมกีฬา

กีฬาสามารถส่งเสริมความเท่าเทียมกันและการมีส่วนร่วม ตลอดจนช่วยให้ค่านิยมของสังคมและเป้าหมายของแต่ละบุคคลกว้างและเพิ่มมากขึ้นด้วย เช่น ส่งเสริมการทำงานหนัก การเล่นที่ยุติธรรม การพัฒนาบุคลิกลักษณะ และการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น การมีส่วนร่วมในการเล่นกีฬาแสดงออกให้เห็นได้จากการกำหนดข้อตกลงต่อชุมชน การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นของบทบาทความเป็นผู้นำ ทั้งนี้เพราะกีฬาช่วยส่งเสริมการเชื่อมสัมพันธ์กับสังคม ความเข้าใจจิตใจ และการเคารพนับถือกัน กีฬาสามารถถูกใช้เป็นข้อความในการติดต่อสื่อสารที่เข้าใจได้ในสังคมที่แตกต่าง และช่วยค้นหาวิธีที่ไม่ใช้ความรุนแรงเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่ยุ่งยาก

จากกิจกรรมการเรียนรู้โลกศึกษาที่เสนอไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เช่น กิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน การบริการชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลนอกโรงเรียน ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่นๆ 2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือหรือร่วมกัน แบ่งเป็น กิจกรรมนันทนาการ เช่น เกม และกีฬา กิจกรรมการแสดง เช่น การแสดงละคร สถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติ รวมถึงกิจกรรมโครงการต่างๆ 3) กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น การจัดนิทรรศการ การรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

Sunal and Hass (2008: 346-358) เสนอสื่อและแหล่งการเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาไว้ดังนี้

1) คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันนักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับเพื่อนนักเรียนในห้องเรียนอื่นทั่วโลก สามารถอ่านรายงานของชุมชนในหนังสือพิมพ์ของนานาประเทศ และร่วมพูดคุยสนทนาและ

อภิปรายโต้ตอบกันโดยการแชท (chat) ได้ทั่วโลก นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยี รายงาน เหตุการณ์ต่างๆ หรือใช้เป็นเครื่องเตรียมการรายงาน โดยการสร้างรูปภาพ เสียง และวิดีโอ อีกทั้ง เป็นแหล่ง (สืบค้น) ข้อมูลที่หลากหลายแก่นักเรียน แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนก็ยังต้องการทักษะ การคิดวิเคราะห์ในการประเมินข้อมูล และตัดสินใจอย่างมั่นคงไม่ลำเอียง

2) ชุดหนังสือ/ ชุดตำรา (book series)

หนังสือที่มีรูปแบบหลากหลายให้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการศึกษาปัญหา ของโลก (เช่น) หนังสือภาพและหนังสืออ้างอิง เช่น ปฏิทินบันทึกเหตุการณ์ (almanacs), สมุด แผนที่ (atlases), รายงานประจำปี (yearbooks), สารานุกรม (encyclopedias) ทั้งหมดนี้ให้ ข้อมูล (data) ที่จำเป็น

3) เหตุการณ์ปัจจุบัน

มีแหล่งข้อมูลสารสนเทศมากมายมหาศาลเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และ เทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้มันเป็นไปได้ที่จะเข้าถึงรายการและบทความข่าวระหว่างประเทศ ปัญหาในท้องถิ่นสามารถเชื่อมโยงกับปัญหาที่คล้ายคลึงกันในพื้นที่อื่นๆ ของโลก รายการข่าว และหนังสือพิมพ์ (publications) ส่วนใหญ่จะมีเว็บไซต์ และให้ (ข้อมูลเพื่อ) แผนการสอนสำหรับ ครู

NSCCE (2010: 46-48) ได้เสนอแนะวิธีการเลือกและประเมินสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ เกี่ยวกับโลกศึกษาไว้ 9 ประเด็น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การใช้แหล่งการเรียนรู้กับกลุ่มการเรียนรู้

การเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้กับกลุ่มนักเรียนมีวิธีการเลือกดังต่อไปนี้

1.1) การเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ไม่ควรคำนึงถึงวัยของนักเรียนเป็นสำคัญ ไม่ ควรเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ที่ง่ายหรือซับซ้อนเกินไป และไม่บ่อยหรือมากเกินไปด้วย

1.2) หากนักเรียนไม่เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ใดๆ นั้น พวกเขาจะไม่สามารถที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ได้ หรือหากกระบวนการเรียนรู้นั้นง่ายเกินไป พวกเขาจะรู้สึกท้อแท้กว่าตนเองเก่ง หรือมีวัยเกินกว่าจะใช้แหล่งเรียนรู้นั้นๆ

1.3) ในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ควรให้ความสำคัญยิ่งกับความสามารถรวม ของทั้งกลุ่ม โดยทำให้เห็นว่าความสามารถรวมของทั้งกลุ่มจะไม่มีประโยชน์ในการใช้สื่อและ แหล่งการเรียนรู้ใดๆ หากใครคนหนึ่งไม่มั่นใจว่านักเรียนคนอื่นๆ จะสามารถทำได้

1.4) ครูไม่ควรจัดกลุ่มให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มมีเฉพาะวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง โดยเฉพาะหากนักเรียนในชั้นเรียนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะนักเรียนคนหนึ่งๆ อาจไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิดในเรื่องเหล่านั้นๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมของนักเรียนคนอื่นๆ

1.5) ในความเป็นจริงนั้น แหล่งการเรียนรู้ที่น่าสนใจสำหรับนักการศึกษาหรือครู อาจจะน่าเบื่อสำหรับนักเรียนก็ได้ ดังนั้นครูจึงควรตระหนักถึงประเด็นนี้ด้วย

2) ลักษณะ/ รูปแบบของสื่อการเรียนรู้

ถ้าสื่อการเรียนรู้มีลักษณะเป็นห่อบรรจุ หรือเป็นชุดเครื่องมือ, ใหญ่หรือเล็ก, มีชิ้นเดียวหรือหลายชิ้น เราควรจะตรวจสอบว่า

2.1) ง่ายต่อการจัดเก็บ

2.2) ง่ายต่อการเคลื่อนย้ายโดยมือหรือกล่องบรรจุ

2.3) ง่ายต่อการเปิด, ติดตั้ง, พร้อมใช้งาน

2.4) ง่ายต่อการใช้ในพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ตามเป้าหมาย

2.5) ง่ายต่อการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเวลาในการทำกิจกรรม

ถ้าสื่อการเรียนรู้มีรูปแบบเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เราก็ควรตรวจสอบว่า

2.6) สถานที่จัดการเรียนการสอนนั้นมีเครื่องมือเพียงพอหรือไม่ เช่น มีคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตสำหรับการใช้งานหรือไม่ เป็นต้น

2.7) รูปแบบของสื่อการเรียนรู้นั้นเข้ากันได้กับหน่วยกิจกรรม

2.8) สื่อการเรียนรู้นั้นๆ สามารถติดตั้งได้ง่ายและรวดเร็ว

2.9) ข้อมูลต่างๆ จะถูกส่งให้ทุกคนได้ง่าย

3) รูปแบบกับรายละเอียดเนื้อหาในสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ที่ดีจะต้อง

3.1) ยืดหยุ่นต่อการใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่าง

3.2) สามารถประยุกต์ได้ในสถานการณ์ที่แตกต่าง

3.3) สามารถปรับปรุงใหม่ได้ง่ายหากจำเป็น

3.4) สามารถแปลภาษาได้ง่ายหากจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนเป็นอีกภาษาหนึ่ง

4) เนื้อหาในแหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกศึกษาที่ดีจะต้อง

4.1) เพิ่ม/ เปิดประเด็นปัญหาเพื่อการอภิปรายเกี่ยวกับแนวคิดหลักของโลกศึกษา

4.2) กระตุ้นให้เกิดคำถามเกี่ยวกับมุมมองความคิดแบบเหมารวม/ตายตัว (stereotypical point of views)

4.3) ให้ข้อมูลที่เป็นจริง แต่เป็นมุมมองในทางบวก

4.4) เพิ่มเติมมุมมองของผู้อื่น

4.5) พัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้

5) วัตถุประสงค์และความคาดหวัง

แหล่งการเรียนรู้ที่ดี ระหว่างการจัดกิจกรรมจะต้อง

5.1) ทำทนายทั้งนักเรียนและครูในการใช้

5.2) ช่วยครูให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในทางที่น่าสนใจและกระตุ้นนักเรียนมากขึ้น

5.3) ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และได้รับความรู้

5.4) เชื่อมโยงความคาดหวังของนักเรียนกับครู (แต่อาจสร้างความประหลาด

ใจ)ในทางที่น่าพอใจ

5.5) กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์

5.6) มีเนื้อหาที่เหมาะสมและมีคำอธิบายกิจกรรม

แหล่งการเรียนรู้ที่ดี หลังการจัดกิจกรรมจะต้อง

5.7) ทำให้นักเรียนมีความกระหายที่จะเรียนรู้มากขึ้น

5.8) เปิดโอกาสสำหรับกิจกรรมใหม่ๆ

5.9) สร้างแรงบันดาลใจในการใช้แหล่งการเรียนรู้โลกศึกษาอื่นๆ

5.10) ช่วยพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้งทางบวกและทางลบกับแหล่ง

การเรียนรู้อื่นๆ

5.11) ช่วยสร้างเกณฑ์การเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้

5.12) ช่วยทำให้ทั้งนักเรียนและครู สะท้อนผลและพัฒนาระเบียบวิธีการเรียนรู้

ของพวกเขา

6) ผลกระทบ

แหล่งการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้เกิดความสนุกสนาน แต่แหล่งการเรียนรู้ก็อาจส่งผลกระทบได้ดังนี้

6.1) อาจจะทำให้สนุกหรืออาจจะทำให้เคร่งเครียด

6.2) อาจจะมีแนวคิดที่ธรรมดาหรืออาจจะซับซ้อน

6.3) อาจจะทำให้พวกเราหัวเราะหรืออาจจะทำให้ร้องไห้

6.4) แต่จะกระตุ้นการสะท้อนความคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างแน่นอน

7) วิธีการใช้

แหล่งการเรียนรู้โลกศึกษาที่ดีจะ

- 7.1) กระตุ้นการมีส่วนร่วม
- 7.2) สามารถใช้ได้โดยทุกคน
- 7.3) สร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้ใช้
- 7.4) ปลุกความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
- 7.5) พยายามสร้างปฏิสัมพันธ์หรือการโต้ตอบ
- 7.6) แสดงให้เห็นวิธีการใช้และการดูแล

8) ก่อนการเลือกแหล่งเรียนรู้

นักการศึกษา หรือครูควรปฏิบัติดังนี้

- 8.1) ถ้าเป็นไปได้ ทถามความคิดเห็นของครูท่านอื่นๆ ที่เคยใช้แหล่งการเรียนรู้
นั้นๆ และคำนึงว่าการใช้แหล่งการเรียนรู้ที่เหมือนเดิม ย่อมให้ผลที่ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับความแตกต่างของเงื่อนไขการเรียนรู้และปัจจัยที่ไม่ได้ลงมือทำไปในครั้งก่อน
- 8.2) ทดลองใช้กับกลุ่มย่อย/ เล็ก เพื่อทดสอบว่าใช้ได้หรือไม่ ทั้งนี้เพราะอาจจะ
ยุ่งยาก หากต้องเปลี่ยนแผนในกลุ่มที่เล็กหรือใหญ่กว่า ถ้ามีข้อผิดพลาด
- 8.3) ลองเปรียบเทียบตนเองเป็นนักเรียนที่ต้องใช้แหล่งการเรียนรู้ นั้นๆ ว่ามีความ
คิดเห็นอย่างไร
- 8.4) คำนวณค่าใช้จ่ายของแหล่งการเรียนรู้และงบประมาณที่จำเป็นต่อทั้ง
โครงการ

9) หลังการใช้แหล่งเรียนรู้

เมื่อจบกิจกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้แล้ว ครูควรจะ

- 9.1) คิดไตร่ตรองหากแหล่งการเรียนรู้ นั้นๆ ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์
- 9.2) สะท้อนผลต่อคำถามที่เกิดขึ้น
- 9.3) ประเมินผลกระทบที่เกิดกับกลุ่มการเรียนรู้
- 9.4) หาค่านิยมที่เพิ่มขึ้นของกิจกรรม ในประเด็นปัญหาในระดับโลก

สรุปได้ว่า สื่อที่ควรใช้ในการจัดการเรียนการสอน มี 3 ลักษณะ ได้แก่ เอกสารตำรา สื่อ
เหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น สื่อสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ที่น่าสนใจเรื่องราวสถานการณ์โลก และสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต สำหรับแหล่งการเรียนรู้ นั้น ควรมีลักษณะ
เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน สะดวก ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ เช่น กระตุ้นความใฝ่รู้ใฝ่

เรียน ซึ่งทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ เมื่อใช้ครูควรดำเนินการประเมินผลเพื่อปรับปรุงสื่อและแหล่งการเรียนรู้อยู่เสมอ

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้

Martin-Kniep (1997: 117-120) กล่าวถึงการประเมินผลตามสภาพจริงของครูว่า มีกลยุทธ์มากมายสำหรับครูในการออกแบบและใช้ประโยชน์จากการประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งกลยุทธ์เหล่านี้ประกอบด้วย

- 1) บอกผลการเรียนรู้ที่ต้องการสำหรับหน่วยการเรียนรู้หรือส่วนอื่นๆ ของเนื้อหาวิชา
- 2) ระบุรูปแบบของหลักฐานและวิธีการที่ครูจะแสดงให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ หรือความเข้าใจ (ได้แก่ รายงานการวิจัย, หน่วยหลักสูตร)
- 3) ระบุกระบวนการ/ เส้นเวลา (time lines) สำหรับการสร้างหลักฐานของการแสดงหรือการทำงาน
- 4) ให้คำจำกัดความมาตรฐานการแสดงผล (ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ชม, การใช้แหล่งข้อมูล, ชั้นนำที่ดี, ฯลฯ)
- 5) พัฒนาการให้คะแนนตามเกณฑ์รูปรีด
- 6) สะท้อนผลและประเมินการทำงานของนักเรียน
- 7) นำเสนองานของนักเรียนต่อเพื่อนๆ ในห้อง และให้นักเรียนประเมินงานของเพื่อนๆ

โดยรูปแบบที่สำคัญของการมีส่วนร่วมของครูในการประเมิน อยู่ที่การใช้ประโยชน์ผลการประเมินที่ได้ ซึ่งผลที่ได้นี้เกี่ยวข้องกับภาระสะท้อนความคิดของครู ซึ่งในการประเมินนั้น ไม่ใช่เพียงแต่ให้ครูพิจารณาและแสดงออกถึงความคิดของตนที่สัมพันธ์กับเนื้อหาและทักษะการสอนและการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการให้ตนได้พุดถึงความหมาย (ความเข้าใจ) ส่วนตัวที่ได้รับมาจากประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมิน

NSCCE (2010: 57-58) อธิบายการดำเนินการวัดและประเมินผลว่ามีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ระบุเรื่อง/หัวข้อ

ขั้นแรกครูต้องระบุว่าต้องการจะประเมินอะไร และอะไรที่จะสามารถประเมินผลได้ ในหัวข้อ/ เรื่องที่ประเมินนั้นจะต้องกำหนดเฉพาะเจาะจง และสามารถวัดผลได้ภายในเนื้อหา งานของตน

สำหรับค่านิยมและทัศนคติเป็นสิ่งที่วัดได้ยาก ดังนั้นจะต้องมีการให้ความหมาย/ คำจำกัดความหัวข้อที่ประเมินให้สอดคล้องกับสิ่งที่วัดประเมิน (เช่น เปลี่ยนเป็นพฤติกรรมเฉพาะ) อีกทั้งสามารถวัดประเมินประเด็นปัญหาบางอย่างของกิจกรรมหรือโครงการสอน ที่สัมพันธ์กับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ซึ่งเสี่ยงไม่ได้ในแผนการศึกษาทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ นโยบายการศึกษาหรือแผนการศึกษาระยะยาว การวัดและประเมินผลทั้งหมดจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ผลกระทบของโลกศึกษาในบริบทเฉพาะ แล้วสะท้อนผลไปยังนโยบายการศึกษา และพัฒนาแผนการศึกษาทั้งหมดในวิธีการแบบองค์รวม

2) กำหนดเกณฑ์และตัวชี้วัด

เกณฑ์และตัวชี้วัดจะต้องมีการกำหนดไว้ก่อนเลือกวิธีการประเมินผล นอกจากนี้ยังจำเป็นที่จะต้องแยกแยะระหว่างเกณฑ์กับตัวชี้วัด เกณฑ์จะถูกกำหนดโดยตั้งคำถามตนเองเกี่ยวกับปัญหาของเรื่อง/หัวข้อโครงการสอน ในความสัมพันธ์กับคุณภาพของงาน ในขณะที่ตัวชี้วัดจะถูกกำหนดโดยคำตอบของคำถามว่าเราจะดำเนินการวัดเกณฑ์ต่างๆ นั้นอย่างไร ตัวอย่างเช่น เกณฑ์เกี่ยวกับผลกระทบของกิจกรรมสถานการณ์จำลองคือระดับของการสะท้อนผลที่ถูกกระตุ้น ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกันอาจจะเป็นจำนวนของคำถามที่ถูกถามโดยผู้มีส่วนร่วมหรือจำนวนผู้มีส่วนร่วมที่มีปฏิริยาตอบสนองโดยการถามคำถาม หรือโดยการแสดงออกของพวกเขา

3) เลือกวิธีและรวบรวมข้อมูล

มีวิธีวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับระเบียบวิธีโลกศึกษามีอยู่หลากหลาย ครูควรเลือกว่าอะไรที่เหมาะสมกับงานของตน (เช่น การสังเกต การประเมินนำร่อง กรณีศึกษา วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ SWOT) เพราะผลจากการวัดผล อาจจะทำให้ได้กรอบแนวคิด จากนั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการกระบวนการประเมินผล เช่น การสัมภาษณ์ การปรึกษา กลุ่มสัมพันธ์ (team visit) กิจกรรมการมีส่วนร่วม การอภิปรายเชิงปฏิบัติการ การไต่สวนที่และสังเกตการณ์โดยติดตามการอภิปรายกลุ่ม การสัมภาษณ์เพื่อตอบแบบสอบถาม การเขียนบันทึกการเรียนรู้ การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การเตรียมรายงานเดี่ยวหรือกลุ่ม หรือเอกสารงานอื่นๆ เป็นต้น)

จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างโครงร่างการวัดและประเมินผล เมื่อวัดประเมินโครงการสอนหรือกิจกรรมโลกศึกษา สิ่งสำคัญคือการใช้วิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอน

4) ตีความและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นต่อไปหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลคือการตีความและวิเคราะห์ข้อมูลในขอบเขตของการทำงานที่มุ่งเน้น และสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินและเป้าหมาย ในขณะที่การวิเคราะห์ข้อมูลมาจากกระบวนการประเมินผล การตีความเป็นสิ่งสำคัญที่จะแยกแยะระหว่างเป้าหมายของการประเมินและเป้าหมายของโครงการสอน หรือของกิจกรรมที่ถูกประเมิน นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งสำคัญด้วยที่พยายามจะเข้าใจข้อมูลที่ไม่เคยพบและไม่เคยได้ยินจากผู้คนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และวิธีการสอนของคุณด้วย

5) สื่อสารผลที่ได้รับ (ผลการประเมิน)

กระบวนการแบบมีส่วนร่วมหมายความว่าทุกคนที่เกี่ยวข้องควรจะได้รับรู้ผลของกระบวนการประเมินผล หรือกันเกี่ยวกับผลนั้น และร่วมมือกันทำงานเพื่อขั้นตอนต่อไป

6) ปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา

ดังที่กล่าวมาแล้ว การประเมินไม่ได้จบที่ตัวมันเอง (เมื่อประเมินแล้วเสร็จ) ผลของการประเมินควรจะถูกนำมาใช้สะท้อนผลระเบียบวิธีของคุณ สร้างมุมมองและวัตถุประสงค์ใหม่ๆ และปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อพัฒนางานของตน

สรุปได้ว่า ในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โลกศึกษา ครูควรกำหนดชิ้นงาน ภาระงาน พฤติกรรมการเรียนรู้ หรือสิ่งที่จะวัดประเมินตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ จากนั้นกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน ดำเนินการประเมินแล้วจึงสรุปผล เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาของไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษาตาม โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553

1. เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 24-26) ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน โลกศึกษา (global education) ไว้ว่าเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะของพลเมืองโลก 10 ประการ ดังนี้

- 1) แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และมีวิสัยทัศน์
- 3) มีการแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
- 4) มีความสามารถสร้างและสรุปองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ
- 5) มีการเรียนรู้และเข้าใจผู้อื่น
- 6) มีค่านิยมพื้นฐานและคุณธรรมจริยธรรม
- 7) สามารถสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาและเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
- 8) เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น
- 9) มีความสามารถในการคิดตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 10) เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553: 93) ได้กล่าวว่า ความมุ่งหมายสูงสุดของโลกศึกษา คือการพัฒนาค่านิยมที่อยู่บนพื้นฐานความรู้ในเรื่องต่างๆ ของโลก และทักษะที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อสร้างเสริมเจตคติในการเป็นพลเมืองโลกที่รับผิดชอบทั้งในระดับบุคคลและหมู่เหล่า ค่านิยมดังกล่าวได้แก่

- 1) ความนับถือ และ เชื่อมั่นในตนเอง
- 2) ความเคารพในตน และความเคารพผู้อื่น
- 3) ความรับผิดชอบต่อสังคม
- 4) ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
- 5) การเปิดใจกว้าง
- 6) เจตคติในการพัฒนาวิสัยทัศน์

7) การเป็นสมาชิกชุมชนที่แข็งแกร่ง และมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
 สำหรับทักษะที่เป็นเป้าหมายสำคัญ ของการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 26) ได้กล่าวว่ามีทักษะสำคัญ 4 ด้านประกอบด้วย
 คือ

- 1) ทักษะพื้นฐาน (core skills) ได้แก่
 - 1.1) การสื่อสาร
 - 1.2) การคำนวณ
 - 1.3) การใช้ ICT
 - 1.4) การแก้ปัญหา
 - 1.5) การทำงานกับผู้อื่น
- 2) ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง (personal learning and development skills) ได้แก่
 - 2.1) เห็นคุณค่าและเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.2) ตระหนักรู้ในตน และรู้จักตนเอง
 - 2.3) ทักษะเชิงบวกต่อการเรียนรู้
 - 2.4) จัดการ/ ควบคุมตนเองได้
 - 2.5) คิด/ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล
- 3) ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบต่อสังคม (citizenships skills) ได้แก่
 - 3.1) มีส่วนร่วมกับกิจกรรมชุมชน/ สังคม
 - 3.2) เคารพความหลากหลาย
 - 3.3) เห็นบทบาท/มีส่วนร่วมในการสร้างให้เกิดความเท่าเทียม-ความยุติธรรมในสังคม
 - 3.4) ศึกษา/ เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง
 - 3.5) เข้าใจว่าสิทธิมาพร้อมความรับผิดชอบและปฏิบัติตามนั้น
 - 3.6) มีขันติต่อความหลากหลายและไม่เลือกปฏิบัติ
- 4) ทักษะการทำงาน (employability skills) ได้แก่
 - 4.1) วางแผนงาน/ กิจกรรมได้
 - 4.2) มีทักษะการจัดการตนเองและผู้อื่น
 - 4.3) ตรงเวลา มีวินัย ทำงานด้วยตนเองได้
 - 4.4) จัดลำดับความสำคัญของงานและทำงานได้ตามเวลา

- 4.5) สามารถทำงานร่วมกับคนอื่น ตั้งใจ เติบโตการล่วงหน้าและยืดหยุ่น
- 4.6) มีจริยธรรมในการทำงาน

2. ขอบเขตการจัดการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 28-33) ได้กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระของ โลกศึกษา (global education) ไว้ 8 มิติ/ แนวคิดหลัก ดังนี้

1) ความเป็นพลเมืองโลก (global citizen) ให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้บทบาทของสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของโลก พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและจุดที่ประเด็นสำคัญได้รับการตัดสินใจ ตระหนักและแสดงออกถึงความรับผิดชอบที่มีผลกระทบต่อสิ่งต่างๆ ของโลก ตระหนักถึงความสำคัญของบริบทโลก ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ

2) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง (conflict resolution) ให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับตัวอย่างความขัดแย้งต่างๆ ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับนานาชาติ และวิธีการแก้ปัญหาหลากหลายวิธี

3) ความยุติธรรมในสังคม (social justice) ให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจความสำคัญของความเสมอภาค ความถูกต้อง ความยุติธรรม และความเท่าเทียม

4) ค่านิยมและการตระหนักรับรู้สภาพการณ์ (value and perception) ให้นักเรียนรู้จักประเมินวิกฤตในระดับกระแสโลก และเห็นคุณค่ามีเจตคติต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เข้าใจและเห็นคุณค่าสิทธิมนุษยชน

5) การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) ให้นักเรียนมีความรู้และรับผิดชอบต่อความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันระหว่างสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม เห็นความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง

6) สิทธิมนุษยชน (human rights) ให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เห็นความสำคัญและให้คุณค่าของสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ เข้าใจสิทธิมนุษยชนใช้เป็นกรอบหลักสำหรับการแก้ไขปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน

7) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (interdependence) ให้นักเรียนรู้การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างคน ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมซึ่งมีผลต่อความสัมพันธ์ระดับชุมชนโลก

8) ความหลากหลาย (diversity) ให้นักเรียนเรียนรู้ เข้าใจ และยอมรับความแตกต่างและความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ยอมรับความแตกต่างด้านขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี กระบวนการและวิธีการจัดการของแต่ละสังคม

3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอน โลกศึกษา ตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นสาระเพิ่มเติม สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2554: 117-121) เสนอว่าควรมีจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามมิติโลกด้านต่างๆ ดังนี้

1) ความเป็นพลเมืองโลก (global citizen) มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความเข้าใจแนวคิดและสถาบันต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลกที่กระตือรือร้นรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1) นักเรียนมีทักษะการวิเคราะห์ ประเมิน ข้อมูลข่าวสาร และทัศนคติ ความเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผ่านสื่อและแหล่งข้อมูลต่างๆ

1.2) นักเรียนเรียนรู้บทบาทของสถาบัน องค์กร สนธิสัญญา ตลอดจนบทบาทของ กลุ่มต่างๆ องค์กรพัฒนาเอกชนและรัฐบาลของประเทศต่างๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของโลก

1.3) นักเรียนพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและสถานที่หรือแหล่งของการตัดสินใจสำคัญๆ ในประเด็นระดับโลก

1.4) นักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของทัศนคติและบทบาทของเยาวชนในการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อที่สามารถมีอิทธิพล ส่งผลต่อประเด็นต่างๆ ระดับโลก

1.5) นักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของบริบทโลกในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และการตัดสินใจทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม

1.6) นักเรียนมีความเข้าใจบทบาทของภาษา ขนบธรรมเนียม ถิ่นฐานศิลปะ ศาสนาที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเองและผู้อื่นในโลก

2) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง (conflict resolution) มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเรียนรู้ ธรรมชาติของความขัดแย้ง และเข้าใจว่าความขัดแย้งเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนา เข้าใจ เหตุผลความจำเป็นของการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และการส่งเสริมความสมานฉันท์ปรองดอง โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

2.1) นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับกรณีตัวอย่างความขัดแย้งต่างๆ ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ ตลอดจนวิธีการต่างๆ ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

2.2) นักเรียนมีความเข้าใจว่ามีทางเลือกต่างๆ และผลที่เกิดขึ้นตามมาสำหรับผู้อื่นเสมอในสถานการณ์ความขัดแย้ง

2.3) นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการสนทนา ความอดทน ใจกว้าง การเสวนา การให้อภัย การเคารพและความใส่ใจ

2.4) นักเรียนพัฒนาทักษะการสื่อสาร การแก้ต่าง การเจรจาต่อรอง การประนีประนอม และการร่วมมือ

2.5) นักเรียนเห็นคุณค่าของความขัดแย้ง สามารถแสดงความคิดเห็นและดำเนินการให้เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ศักยภาพ

2.6) นักเรียนเข้าใจลักษณะของการแบ่งแยกฝักฝ่าย ตลอดจนการก่อตัวของลัทธิชาตินิยม การเหยียดสีผิว

2.7) นักเรียนมีความเข้าใจถึงความขัดแย้งที่ส่งผลกระทบต่อผู้คน ถิ่นฐาน และสิ่งแวดล้อม ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก

3) ความยุติธรรมในสังคม (social justice) มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความเข้าใจถึงความสำคัญของความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมทางสังคม ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการส่งเสริมความผาสุกของประชาชนทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1) นักเรียนเห็นคุณค่าของความถูกต้องทางสังคมและเข้าใจความสำคัญเพื่อให้มั่นใจในความเสมอภาค ความถูกต้อง ความโปร่งใสสำหรับทุกคนในสังคมเดียวกันและระหว่างสังคม ความเป็นธรรมในสังคม

3.2) นักเรียนตระหนักถึงผลกระทบของการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมครอบคลุมถึงความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากร

3.3) นักเรียนตระหนักว่าการกระทำทั้งโดยเจตนา และไม่เจตนา ย่อมส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้คน

3.4) นักเรียนมีความเข้าใจถึงผลพวงอันเกิดจากความไม่ยุติธรรมในอดีตที่ส่งผลต่อการเมือง การปกครองในปัจจุบัน ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก

3.5) นักเรียน เห็นคุณค่าของการมีโอกาที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการแบ่งแยก

3.6) นักเรียนใส่ใจอาสาเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เสริมสร้างความยุติธรรมในสังคม

4) ค่านิยมและการตระหนักรับรู้สภาพการณ์ (value and perception) มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการประเมินสภาวะวิกฤตต่างๆที่ปรากฏในระดับโลก และตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อความรู้สึกนึกคิด เจตคติและค่านิยมของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

4.1) นักเรียนมีความเข้าใจได้ว่ามนุษย์ล้วนมีค่านิยม เจตคติ และการรับรู้ที่แตกต่างกัน

4.2) นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าของสิทธิมนุษยชน ได้พัฒนาทัศนคติที่หลากหลายทัศนคติ (multiple perspectives) และเล็งเห็นวิธีใหม่ๆ ในการพิจารณาเหตุการณ์ เรื่องราว ประเด็นปัญหา และความคิดเห็นต่างๆ

4.3) นักเรียนเรียนรู้การตั้งคำถาม และการทักท้วงท้าทายข้อสันนิษฐานและข้อมูลที่ได้จากการรับรู้ต่างๆ เข้าใจถึงอำนาจของสื่อที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ การเลือก และแบบแผนการดำรงชีวิตของผู้คน

4.4) นักเรียนมีความเข้าใจได้ว่าค่านิยมที่คนยึดถือเป็นตัวกำหนดการกระทำ

4.5) นักเรียนสามารถใช้ประเด็นเรื่องราว เหตุการณ์ และปัญหาที่แตกต่างกันเพื่อศึกษา สำรวจค่านิยมและการรับรู้ของเด็กและเยาวชน รวมทั้งคนกลุ่มอื่นๆ

5) การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความเข้าใจความจำเป็นในการจรรโลงและพัฒนาคุณภาพชีวิตในปัจจุบัน โดยปราศจากการทำลายโลกเพื่อความอยู่รอดของชีวิตในยุคต่อไป โดยคำนึงถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1) นักเรียนตระหนักรู้ว่าทรัพยากรของโลกมีจำกัด ดังนั้นทุกคนต้องใช้อย่างรับผิดชอบ

5.2) นักเรียนมีความเข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยง ซึ่งกันและกันระหว่างสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

5.3) นักเรียนสามารถพิจารณาคาดการณ์อนาคตที่เป็นไปได้และอนาคตที่ควรจะเป็นและคิดหาวิธีการบรรลุถึงอนาคตที่พึงประสงค์

5.4) นักเรียนมีความตระหนักชัดซึ่งว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นเพียงด้านเดียวของคุณภาพชีวิตเท่านั้น

5.5) นักเรียนมีความเข้าใจว่าการแบ่งแยกกีดกันและความไม่เสมอภาค เท่าเทียมเป็นสิ่งบ่อนเซาะทำลายการพัฒนาที่ยั่งยืนทางมนุษย์ทั้งปวง

5.6) นักเรียนให้ความเคารพซึ่งกันและกัน

5.7) นักเรียนมีความตระหนักสำนึกในความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เป็นการหมุนเวียนกลับมาใช้ การลดหรือใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่า ฯลฯ

6) สิทธิมนุษยชน (human rights) มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ เห็นคุณค่า และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน ทั้งที่เป็นสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชนสากลโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

6.1) นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน รวมทั้งกฎบัตร อนุสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนอนุสัญญาและกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็กของสหประชาชาติและของประเทศไทย

6.2) นักเรียนเห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ เข้าใจสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบของตนเองในบริบทสังคมโลก ตลอดจนความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างระดับท้องถิ่นและระดับโลก

6.3) นักเรียนเข้าใจถึงการใช้อำนาจสิทธิมนุษยชนเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา การเลือกปฏิบัติ ความไม่เท่าเทียมกัน และอคติ

7) การพึ่งพาอาศัยกัน (interdependence) มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ระหว่างผู้คน ถิ่นฐาน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และตระหนักว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีผลสะท้อนในวงกว้างระดับโลก โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

7.1) นักเรียนเข้าใจผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์และการเลือกตัดสินใจต่างๆ ย่อมก่อให้เกิดผลตามมาในระดับต่างๆ ทั้งระดับบุคคลจนถึงระดับโลก

7.2) นักเรียน ตระหนักและซาบซึ้งในความสัมพันธ์เชื่อมโยงของชีวิตของผู้คน ทุกระดับในสังคม ตระหนัก และเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน รวมทั้งรู้จักเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน

7.3) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสังคมโลกและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมโลก

7.4) นักเรียนเข้าใจผลกระทบ ทั้งด้านบวกและลบที่เกิดขึ้นจากการกระทำทางเลือก การตัดสินใจ และมติขององค์การสหประชาชาติที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนทั่วโลก

8) ความหลากหลาย (diversity) มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความเข้าใจและเคารพในธรรมชาติของความแตกต่างหลากหลายและสามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งเหล่านี้กับการดำรงอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 8.1) นักเรียนเรียนรู้ เข้าใจ และยอมรับ ความเหมือน ความแตกต่างและความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน
- 8.2) นักเรียนเข้าใจความสำคัญ ของการเคารพในความแตกต่างด้านขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนการจัดระเบียบและและการปกครองของแต่ละสังคม
- 8.3) นักเรียนพัฒนาตระหนักถึงความแตกต่าง หลากหลายของเผ่าพันธุ์ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมบนพื้นโลก
- 8.4) นักเรียนเห็นคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ
- 8.5) นักเรียนตระหนักและเข้าใจถึงผลกระทบของสภาพแวดล้อมที่มีต่อวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม
- 8.6) นักเรียนตระหนักถึงมุมมองความคิดที่แตกต่างหลากหลายเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ของโลกและเข้าใจถึงอิทธิพลของอัตลักษณ์ต่างๆ ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นและทัศนคติที่แตกต่างกัน
- 8.7) นักเรียนมีความเข้าใจธรรมชาติของอคติ และการแบ่งแยกตลอดจนวิธีการคัดค้าน ต่อต้าน

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553: 104-108) ได้เสนอวิธีการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า ผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรม ด้วยวิธีการและเทคนิคที่หลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องและตอบสนองวัตถุประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยคำนึงถึงหลักการและแนวทางที่ได้นำเสนอแล้วข้างต้น วิธีการและเทคนิคการสอนที่นิยมใช้ในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ได้แก่

1) การเรียนรู้ที่ใช้ประเด็น/ปัญหาเป็นฐาน (issue/problem – based learning)

วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นประเด็น/ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้ โดยการหยิบยก เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เฉพาะเจาะจงมาเป็นประเด็นในการจัดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบที่อาศัยธรรมชาติของความอยากรู้ อยากรูเห็นโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ประเด็นหรือปัญหาที่หยิบยกนำมาเสนอ ควรเป็นประเด็นที่ไม่มีคำตอบสำเร็จรูปหรือมีข้อสรุปที่ชัดเจนแน่นอน หรือยุ่งยากไปต่อการแสดง

ความเห็น/แสวงหาคำตอบ นอกจากนี้ประเด็นที่ศึกษาควรสะท้อนความสลับซับซ้อนของสถานการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง

2) การเรียนรู้โดยใช้การสนทนาเป็นฐาน (dialogue – based learning)

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การสนทนาเป็นฐาน เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูหยิบยกประเด็นหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วกระตุ้นให้นักเรียนได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาจะเป็นสะพานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ความคิดเห็นและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ และสะท้อนให้เห็นมุมมองหรือความคิดเห็นที่แตกต่างกันของนักเรียน นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาความสามารถในการอภิปราย

หลักการพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การสนทนาเป็นฐานคือ

2.1) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่นักเรียนรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย เอื้ออำนวยให้กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

2.2) นักเรียนทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน เคารพซึ่งกันและกัน

2.3) นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนา โดยไม่มีผู้ใดแสดงตนข่มสมาชิกในกลุ่ม

2.4) ช่วยให้นักเรียนสนทนาให้อยู่ในประเด็นที่กำลังเรียนรู้ ไม่พูดนอกนอกเรื่อง

2.5) นักเรียนร่วมฟัง ร่วมอ่าน ร่วมทำความเข้าใจ ร่วมเรียนรู้ แม้ความคิดเห็นจะแตกต่างหลากหลาย

2.6) ส่งเสริมให้เป็นผู้ฟังที่ดี ฟังอย่างตั้งใจ และเปิดใจกว้างรับฟังในสิ่งที่อาจขัดแย้งกับความเชื่อ ค่านิยมของตน

2.7) บรรยากาศการเรียนรู้อาจมีความท้าทาย สนุกสนาน และมีอารมณ์ขัน

3) การเรียนรู้โดยวิธีการชั่งค้ำ (jurisprudential method)

การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีชั่งค้ำเป็นวิธีการที่จำลองกระบวนการชั่งค้ำอันเป็นกระบวนการที่ใช้พิจารณาคดีที่ใช้กันในศาล เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัดสินใจในประเด็นปัญหาขัดแย้งต่างๆ ซึ่งมีความสลับซับซ้อน ยากแก่การตัดสินใจหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่อง ค่านิยมที่แตกต่างกัน สามารถเลือกทางที่เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยมีผลกระทบในทางลบต่อสิ่งอื่นๆ น้อยที่สุด โดยการฝึกให้วิเคราะห์ปัญหา ประมวลข้อมูล ตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีเหตุผล และยืนยันการตัดสินใจของตนได้อย่างมั่นใจ การจัดการเรียนการสอนมีขั้นตอนดังนี้

3.1) นำเสนอกกรณีที่ประเด็นปัญหา

นำเสนอกรณีที่เป็นประเด็นปัญหาให้นักเรียนได้รับรู้ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เช่นรู้ว่าใครทำอะไร เมื่อไหร่ เพราะเหตุใด มีแง่มุมของปัญหาที่ขัดแย้งกันอย่างไร วิธีการนำเสนอมีหลายวิธี เช่น การเล่าเรื่องให้ฟัง การให้อ่านหรือดูข่าวจากสื่อ การให้ชมภาพยนตร์ ให้นักเรียนประมวลข้อเท็จจริงจากกรณีปัญหาและวิเคราะห์หาค่านิยมที่เกี่ยวข้องกัน ประเด็นปัญหาที่นำเสนอควรเป็นประเด็นที่มีทางออกให้คิดได้หลายคำตอบ ควรเป็นประโยคที่มีคำว่า “ควรจะ...” เช่น “ควรมีกฎหมายให้คนรักเพศเดียวกันจดทะเบียนสมรสกันได้หรือไม่” “ควรอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้าย อพยพแรงงานระหว่างประเทศโดยเสรีหรือไม่” “ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนควรใช้เงินตราสกุลเดียวกันเช่นเดียวกับกลุ่มประเทศในประชาคมยุโรปหรือไม่” ฯลฯ

3.2) ให้นักเรียนยืนยันการตัดสินใจของตนเอง

ผู้สอนใช้คำถามลักษณะซักค้านหรือสร้างเงื่อนไขที่มีลักษณะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.2.1) ถ้ามีทางเลือกอื่นๆ ให้เลือกอีก นักเรียนยังยืนยันที่จะตัดสินใจเลือกอย่างเดิมหรือไม่ เพราะอะไร

3.2.2) หากสถานการณ์แปรเปลี่ยนไปนักเรียนยังจะยืนยันที่จะตัดสินใจเลือกคำตอบเดิมหรือไม่ เพราะอะไร

3.2.3) ถ้านักเรียนต้องเผชิญกับสถานการณ์อื่นๆ จะยังยืนยันคำตอบเดิมหรือไม่

3.2.4) นักเรียนมีเหตุผลอะไรที่ยึดมั่นกับคำตอบเดิม การตัดสินใจนั้นๆเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหานั้นหรือไม่

3.2.5) เหตุผลที่ยึดมั่นกับการตัดสินใจนั้นเป็นเหตุผลที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่หรือไม่

3.3) นักเรียนทบทวนการตัดสินใจของตนเอง

ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนพิจารณาปรับเปลี่ยน หรือยืนยันผลการตัดสินใจ

3.4) นักเรียนตรวจสอบและยืนยันการตัดสินใจใหม่/เก่าของตนอีกครั้ง

โดยผู้สอนกระตุ้นให้นักเรียนพยายามหาข้อเท็จจริงต่างๆ มาสนับสนุนการตัดสินใจของตนเพื่อยืนยันว่าสิ่งที่ตนยึดถืออยู่นั้นเป็นค่านิยมที่แท้จริงของตน

การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีชักจูง นอกจากจะช่วยพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมองโลกในแง่บวกที่กว้างขึ้น เกิดความเข้าใจในตนเอง ตลอดจนเกิดความกระตือรือร้นในค่านิยมที่ตนเองยึดถือ

4) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative-based learning)

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนและของกลุ่มโดยรวม การจัดการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

4.1) การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันในการแลกเปลี่ยนข้อความรู้ ตรวจสอบความเข้าใจ อภิปรายทบทวนสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว

4.2) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบรวมทั้งส่วนบุคคลและของกลุ่ม

4.3) ทักษะสังคมจากการปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคลและกลุ่มย่อย เช่น ภาวะผู้นำ การสื่อสาร การสร้างความไว้วางใจ การตัดสินใจ และทักษะการจัดการความขัดแย้ง

4.4) กระบวนการกลุ่มและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม

4.5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมใช้ส่วนใหญ่ เช่น จิ๊กซอว์ (jigsaw) คิด-จับคู่-แบ่งปัน (think-pair-share) ฯลฯ

สำนักงานการบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553: 102-104) ได้เสนอแนวทางการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1) กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

โลกศึกษาเป็นสิ่งที่ครูต้องช่วยให้นักเรียนเต็มเต็มความเข้าใจโลก และถิ่นฐานที่นักเรียนอาศัยอยู่ ไม่ใช่เรื่องที่มองในแง่การแข่งขันกันหาความรู้ในเรื่องที่ยังไม่รู้เพียงอย่างเดียว

2) กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่อง

การให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทั้งเป็นรายบุคคล ในห้องเรียน หรือชุมชน เป็นการให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกทักษะในการเป็นพลเมืองโลกที่รับผิดชอบ

3) กิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงระหว่างโลกกว้างกับท้องถิ่น

การสร้างเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ปรากฏในท้องถิ่นกับสถานการณ์ระดับโลก ในประเด็นที่มีลักษณะร่วมกันจะช่วยสร้างเสริมความเข้าใจถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน การพึ่งพาอาศัยกัน และสร้างความมั่นใจว่านักเรียนไม่ได้ละเลยเพื่อนร่วมโลกในถิ่นอื่นหรือซีกโลกอื่น

4) แผนการจัดการการเรียนรู้ส่งเสริมให้เข้าใจถึงสาเหตุ รากเหง้าของปัญหา

การฝึกให้วิเคราะห์เจาะลึกในประเด็นที่ศึกษาจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจ ธรรมชาติที่เป็นระบบของเรื่องต่างๆ เช่น อำนาจ ความรุนแรง เป็นต้น

5) กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการสำรวจตรวจสอบบริบททางประวัติศาสตร์ของแต่ละสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

การตรวจสอบสืบค้นมุมมองต่างๆของอดีตความเป็นมาในแง่ประวัติศาสตร์จะ ช่วยให้เปิดเผยแพร่เรียน และทางเลือกอื่นๆ ซึ่งสามารถนำไปสู่การสร้างทิศทางใหม่ในอนาคต

6) รูปแบบ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ควรเน้นการเรียนรู้เชิงประจักษ์ผ่านกิจกรรมประสบการณ์ และให้ความสนใจกับ แบบแผนการเรียนรู้ (learning styles) ที่แตกต่างหลากหลายของนักเรียน วิธีจัดการเรียน การสอนและการสอนที่หลากหลายจะสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของวิถีสังคม และระบบ นิเวศของโลก

7) กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งรวมถึงการกำหนดทิศทางให้สอดคล้องกับอนาคต

การวางแผนสำหรับคนรุ่นต่อไป จะช่วยค้ำประกันวิธีการ ที่มีความจริงจังยั่งยืนใน การแก้ปัญหาที่ทำท่ายอยู่ในปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาให้สัมพันธ์กับ ชีวิตประจำวัน ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสามารถนำไปใช้ ตัดสินใจได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะส่งผลต่อความสันติสุขและความมั่นคงปลอดภัยในโลก

สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553: 97-100) ได้เสนอแนวทางการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1) การศึกษาทำความเข้าใจกลุ่มนักเรียน

ผู้สอนควรทำความเข้าใจนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการวางของแผนจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิหลังและสภาพแวดล้อมทางสังคม ครอบครัวและชุมชนของ นักเรียน ตลอดจนความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของวัยตามพัฒนาการของนักเรียน

2) การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ควรยึดหลักการเรียนรู้ที่ เป็นประชาธิปไตย นักเรียนมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้เชิงประจักษ์จากการปฏิบัติกิจกรรม โดยมุ่ง ให้มีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ วิจัยญาณ การสัมมนาแลกเปลี่ยนใน บรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย การพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างเป็นองค์รวมรอบด้านในสภาพ

บรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย สนุกสนานเพลิดเพลิน ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนการกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้และเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน

3) การพัฒนาการคิดวิจารณ์ญาณ

การพัฒนาการคิดวิจารณ์ญาณหรือการวิเคราะห์วิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเรื่องราวระดับโลก สามารถดำเนินการตามขั้นตอนสำคัญๆ ดังนี้

3.1) ให้นักเรียนได้รับรู้และพิจารณาข้อมูล ข้อเท็จจริง ความเป็นจริงเป็นสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความตระหนักในสังคมโลก และพัฒนาค่านิยมเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลและสิทธิมนุษยชน

3.2) ให้นักเรียนวิเคราะห์ สถานการณ์ดังกล่าว โดยจำแนกแยกแยะเป็นส่วนย่อยๆ แล้วเปิดประเด็นคำถามประเภท “อะไร” และ”ทำไม” ให้นักเรียนได้สนทนาแลกเปลี่ยนในประเด็นที่มีการเห็นต่างอย่างเปิดเผย เปิดกว้าง

3.3) ให้นักเรียนฝึกสังเคราะห์โดยการนาเหตุการณ์ส่วนต่างๆ ที่เป็นประเด็นที่แตกต่างกันของสถานการณ์โลกนาปะติดปะต่อประมวลเป็นภาพรวมเพื่อนาไปสู่การสร้างความเข้าใจมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของสถานการณ์นั้นๆ ตลอดจนความเข้าใจในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกันและการพัฒนาจิตสำนึกความรับผิดชอบ

3.4) ให้นักเรียนวิเคราะห์ตีความจากสถานการณ์ต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ เชื่อมโยงสู่สภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวันนำข้อมูลความรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ เพื่อเปิดมุมมององค์ความคิดต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น

3.5) ประเมินความรู้โดยพิจารณาจากการแสดงออกของนักเรียนโดยเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ตลอดจนพัฒนาการด้านทักษะและเจตคติ ในการเป็นพลเมืองที่วิจารณ์ญาณ

4) การกระตุ้นให้เกิดความกระหายใฝ่เรียนรู้และริเริ่มสร้างสรรค์

การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระหายใฝ่เรียนรู้และริเริ่มสร้างสรรค์ การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระหายใฝ่เรียนรู้เป็นบันไดสำคัญในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ซึ่งผู้สอนสามารถดำเนินการโดยส่งเสริมให้แสวงหาและเตรียมคำถามที่ถูกต้องมากกว่าคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งอาจไม่ปรากฏอยู่จริงในโลกของความจริงที่เต็มไปด้วยเรื่องราวซับซ้อน ขณะเดียวกันผู้สอนควรกระตุ้นให้นักเรียนได้มีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการพัฒนามุมมองความคิดหลายๆ แ่ง สร้างทางเลือกที่เป็นไปได้หลายทางเลือก เพื่อให้โลกเกิดสันติภาพและพัฒนาสภาพ

5) จัดการเรียนการสอนจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการสร้างมุมมองจากระดับ ใกล้ตัวนักเรียน ขยายวงสู่ระดับที่กว้างขวางขึ้น หรือจากระดับจุลภาคกับมหภาค จากจุดเล็กไปหาจุดใหญ่ โดยมีแบบแผนหลักดังนี้

5.1) จากระดับท้องถิ่นสู่ระดับโลก เช่น ปัญหามลภาวะ หรือปัญหาความยากจนในท้องถิ่นหรือภายในประเทศ เชื่อมโยงสู่มิติโลกเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วย้อนกลับมาพิจารณาปัญหาในท้องถิ่น อีกครั้งหนึ่ง

5.2) จากส่วนบุคคลสู่ส่วนรวม เช่น จากเรื่องราวหรือประสบการณ์ส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือแบบแผนการดำรงชีวิตที่มีการนำเสนอในชั้นเรียน หรือจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไปสู่การพิจารณาประเด็นปัญหาที่มีลักษณะร่วมโดยส่วนรวม

5.3) จากอารมณ์ความรู้สึกสู่ความมีเหตุผล เช่น การหยิบยกประเด็นเรื่องราวปัญหาส่วนบุคคลจากหัวข้อที่ผ่านมามีผลกระทบต่อทางอารมณ์ความรู้สึกไปสู่การอภิปรายเพื่อสำรวจตรวจสอบประเด็นปัญหาด้านต่างๆ โดยอาศัยเหตุผล

6) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้มิติของกาลเวลา

การพิจารณาประเด็นปัญหาระดับโลกโดยอาศัยมิติของกาลเวลา คือ อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เป็นวิธีการที่มีความสำคัญในการเรียนรู้โลกศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะพิจารณาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร ขณะเดียวกันนักเรียนจำเป็นต้องย้อนพิจารณาเหตุการณ์ที่เกิดในอดีตและศึกษาความเป็นไปได้ต่างๆ ในอนาคต

7) การนำเสนอปัจจัยของการเปลี่ยนแปลง

การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาควรเตรียมนักเรียนให้สามารถเผชิญกับความไม่แน่นอนของโลกที่มีความไม่แน่นอน ไร้เสถียรภาพ และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ในแง่บวกและสร้างสรรค์ โดยมุ่งให้นักเรียนแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการรักษาความสมดุลระหว่างเสถียรภาพกับการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้สอนสามารถดำเนินการได้โดยส่งเสริมให้นักเรียนบูรณาการปัจจัยที่เกี่ยวข้องเป็นองค์รวมด้วยการเชื่อมโยงมิติต่างๆ ของชีวิต ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและจิตใจ กับมิติด้านต่างๆ ของสภาพแวดล้อมได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง

8) การเสริมสร้างแรงบันดาลใจ ให้เกิดความหวัง ความสุข และมองโลกในแง่บวก

ผู้สอนควรมุ่งเน้นให้นักเรียนมีศรัทธาเชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์ และมองโลกในแง่บวกเช่น การให้พิจารณาประวัติศาสตร์ ย้อนไปสองสามชั่วอายุคนว่ามีการพัฒนาการ

ความก้าวหน้าในเรื่องใดที่ผ่านมาบ้าง ขณะเดียวกันกิจกรรมการเรียนรู้ ควรสนุกสนาน น่าสนใจ การใช้อารมณ์ขันจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนอย่างมีความสุข

9) การจัดการเรียนการสอนผ่านประสบการณ์ หรือสถานการณ์จำลอง

การให้นักเรียนเรียนรู้เชิงประจักษ์จากประสบการณ์ หรือสถานการณ์จำลองที่ครูกำหนดโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยน สะท้อนความคิดเห็น อารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนเกิดการสรุปเป็นองค์ความรู้ หรือความคิดรวบยอดในประเด็นที่ศึกษา ตลอดจนได้แนวทางในการนำความรู้ไปใช้

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553: 101-102) ได้เสนอแนวทางการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ว่า ครูควรเลือกใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าที่หลากหลาย ยืดหยุ่นสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ สภาพแวดล้อม และกิจกรรม โดยในการใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ โลกศึกษา ให้สำคัญกับวิธีการนำมาใช้มากกว่าใช้เป็นเครื่องมือการเรียนรู้เพียงเท่านั้น กล่าวคือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อาทิ สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันและเป็นทั้งวิธีการและเป้าหมายในการจัดโลกศึกษา เนื่องจากปริมาณข้อมูลที่มากมายและหลากหลายของแหล่งข่าวสารที่เผยแพร่ รวมทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับโลก โดยผ่านแหล่งสื่อสารมวลชน เป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการพัฒนาความรู้ และเท่าทันสื่อ ซึ่งเป็นความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความเป็นพลโลกในปัจจุบัน ดังนั้นครูควรใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1) การใช้สื่อเป็นเป้าหมาย

การศึกษาจากสื่อมีความสัมพันธ์โดยตรงกับโลกศึกษา เพราะจะช่วยส่งเสริมความคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านวิธีการวิเคราะห์วิจารณ์ วิพากษ์แหล่งข้อมูลข่าวสารว่าสิ่งใดเป็นสถานการณ์ที่ปรากฏจริง สิ่งใดเป็นความคิดเห็นหรือข้อวิพากษ์วิจารณ์

2) การใช้สื่อเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

การใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อในกระบวนการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่น่าสนใจ สำหรับนักเรียน ก่อให้เกิดความเข้าใจกับปฏิภพที่ท้องถิ่นมีต่อความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในโลก และได้มีโอกาสวิเคราะห์ว่านักเรียนและผู้คนที่อยู่ในชุมชนรอบตัวนักเรียนรับรู้และตีความข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบริบทโลกอย่างไร นอกจากนี้สื่อต่างๆ ยังช่วยให้นักเรียนมีความเห็นถึงความจำเป็นในการพึ่งพาอาศัยกัน การตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ของโลก การเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารที่มี

วิจารณ์ญาณ ตลอดจนการพัฒนาวัฒนธรรมแห่งการทำความเข้าใจ และเพื่อให้เป็นพลเมืองดีที่แสดงความรับผิดชอบอย่างจริงจัง

3) การใช้สื่อเป็นวิถีทางในการแสดงออกถึงความเป็นพลโลก

การใช้สื่อไม่เพียงแต่จะเป็นหนทางในการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารเท่านั้น แต่ยังเป็นวิถีทางในการแพร่กระจายสารสนเทศจากกลุ่มนักเรียนสู่ชุมชน ทั้งระดับท้องถิ่น และระดับโลก ซึ่งครูสามารถส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง ในชีวิตประจำวันและผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้สื่อเผยแพร่จะช่วยเสริมสร้างความตระหนักรู้ในสถานการณ์ต่างๆ ของโลกให้ผู้คนรับรู้ และแสดงออกในประเด็นที่มีความสนใจร่วมกัน เช่น การต่อต้านการใช้ความรุนแรง การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การรวมตัวเสริมสร้างชุมชนที่มีสุขภาวะ ฯลฯ

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 37-38) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลไว้ว่าการวัดและประเมินผลการทำงานและผลงานของนักเรียนตามเกณฑ์ ไม่นั้นให้นักเรียนมุ่งทำคะแนนสูง แต่นักเรียนจะต้องแสดงผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้และทักษะต่างๆ ที่มีการพัฒนาจากภาคเรียนหนึ่งต่อไปอีกภาคเรียนหนึ่งให้เป็นที่ประจักษ์

ผู้ประเมินผลนักเรียนประกอบด้วยครู และกรรมการสอบ เป็นผู้ประเมินผลนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด ด้านเนื้อหาความรู้ ผลสัมฤทธิ์จากกระบวนการเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้ รวมทั้งวัฒนธรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งการวัดและประเมินผลนักเรียนดำเนินการดังนี้

1) การสอบข้อเขียนและปากเปล่า

เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนรู้ การสอบวัดผลอาจจะเป็นการสอบปากเปล่า การตอบคำถาม ข้อซักถาม คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน และข้อสอบแบบปรนัย

2) การประเมินผลในรูปแบบอื่นๆ

เป็นการประเมินผลที่ยึดหลักธรรมชาติของวิชา เช่น นักเรียนวิชาศิลปะจะต้องส่งแฟ้มผลงาน นักเรียนวิชาดนตรีจะต้องส่งเทปอัดเสียงผลงานของตนเอง นักเรียนภาษาต่างประเทศ จะต้องเข้ารับการทดสอบความรู้และทักษะภาษาด้านการสื่อสารการใช้ศัพท์ ไวยากรณ์ และการเขียน โดยข้อสอบระดับสากล

3) การประเมินภายใน

เป็นการประเมินนักเรียนของแต่ละสถานศึกษาโดยคณะกรรมการกลาง การประเมินครูด้านวิธีการสอนและการประเมินผลนักเรียน การมอบหมายงานให้นักเรียนการ

ประเมินนักเรียนด้านการทำงาน และการส่งงานของนักเรียน สมุดงานโครงการพิเศษ การทำงาน เป็นทีม ความรับผิดชอบงาน กระบวนการวิจัย และวิธีการเขียน รายงานผลการทำงาน เป็นต้น

ตอนที่ 4 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน

1. แนวคิดการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน (issue-based learning) นั้นมี นักวิชาการและนักการศึกษาอธิบายไว้หลายท่านดังนี้

Alquist (1990 อ้างถึงใน Evans, Newmann, and Saxe, 1996: 2) แนะนำว่าการ จัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นศูนย์กลาง (issue-centered approach) ในวิชาสังคม ศึกษา มีเป้าหมายอยู่ที่การช่วยให้นักเรียนได้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การช่วยให้นักเรียน พัฒนาจริยธรรมขั้นพื้นฐานในด้านความสัมพันธ์ระดับบุคคล และความสัมพันธ์กับสังคม

Wraga (1993 อ้างถึงใน Evans, Newmann, and Saxe, 1996: 3) กล่าวว่า การจัดการ เรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นศูนย์กลาง/ เป็นฐานในวิชาสังคมศึกษานั้น สามารถนำเนื้อหา สาระ หัวข้อ หรือประเด็นต่างๆ มาใช้ได้อย่างหลากหลาย ผ่านการเรียนรู้แบบสืบสอบในลักษณะ บูรณาการทั้งแบบ interdisciplinary inquiry และ extradisciplinary inquiry

Evans, Newmann, and Saxe (1996: 2) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ศูนย์กลาง (issue-centered education) มุ่งเน้นที่ข้อคำถามในปัญหา (problematic questions) ที่จำเป็นต้องจัดการและหาคำตอบ ปัญหาเหล่านั้นอาจจะผู้ที่มีความเห็นต่างกันอัน จะนำไปสู่การถกเถียงและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งประเด็นต่างๆ นั้นอาจจะเป็นการ จัดการปัญหาในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคตก็ได้ ทั้งนี้เพราะสิ่งสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ประเด็น เป็นศูนย์กลางนั้น คือการมีความคิดเห็นต่างกัน เพื่อพัฒนาการโต้ตอบอย่างมีเหตุและผลที่ดี บน พื้นฐานของการฝึกฝนการสืบสอบ (inquiry) การคิด (thoughtful) การเรียนรู้เชิงลึก (in-depth study) และการเปลี่ยนการยึดมั่นในความเชื่อไปสู่การยึดมั่นในความเป็นจริง

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553: 104) ได้นำเสนอว่า การเรียนรู้ที่ใช้ ประเด็น/ปัญหาเป็นฐาน (issue/problem – based learning) นั้นเป็นวิธีการจัดการเรียนการ

สอนที่เน้นประเด็น/ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้ โดยการหยิบยก เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ เฉพาะเจาะจงมาเป็นประเด็นในการจัดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบที่อาศัยธรรมชาติของความอยากรู้ อยากรูเห็นโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ประเด็นหรือปัญหาที่หยิบยกนำมาเสนอ ควรเป็นประเด็นที่ไม่มีคำตอบสำเร็จรูปหรือมีข้อสรุปที่ชัดเจนแน่นอน หรือง่ายเกินไปต่อการแสดงความคิดเห็น/แสวงหาคำตอบ นอกจากนี้ ประเด็นที่ศึกษาควรสะท้อนความสลับซับซ้อนของสถานการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นฐานนั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนสืบค้นคำตอบของคำถามในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของนักเรียน เพื่อจะ让他们พวกเขาได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม ทั้งระดับประเทศและระดับโลก ทั้งนี้คำตอบของปัญหาต่างๆ ดังกล่าว จะแตกต่างกันไปตามข้อมูลที่นักเรียนสืบค้นได้ แล้วนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนกันข้อมูลความรู้กันอย่างมีเหตุและผล โดยคำตอบนั้นจะไม่มีถูกไม่มีผิด

2. การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน

2.1 หลักการจัดการเรียนการสอน

Evans, Newmann, and Saxe (1996: 3-4) อธิบายหลักในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นศูนย์กลาง/ เป็นฐานไว้ว่า อย่างน้อยมี 4 องค์ประกอบสำคัญดังนี้

- 1) ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง หมายความว่า การเรียนรู้ประเด็นต่างๆ อย่างยั่งยืน กล่าวคือกระบวนการเรียนรู้จะต้องทำให้นักเรียนได้เข้าใจประเด็นสำคัญต่างๆ อย่างละเอียด เพื่อพัฒนาให้นักเรียนอภิปรายหรือถกเถียงกันได้อย่างดี ฉลาด และมีเหตุและผล
- 2) หัวข้อหรือประเด็นต่างๆ นั้นต้องเชื่อมโยงกันผ่านมโนทัศน์ เนื้อหาแต่ละสาระ และเนื้อหาที่บูรณาการที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ หากประเด็นที่การศึกษาเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ควรเชื่อมโยงกับโครงสร้างประวัติศาสตร์ (historical structure) ด้วย
- 3) การศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ นั้น จะต้องมีเนื้อหาสาระที่ทำทนาย สอนให้นักเรียนได้ใช้เหตุและผลในการซักถามและการนำเสนอเรื่องราว มโนทัศน์ และองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ อันจะเปลี่ยนเป็นความรู้ขั้นสูง (expert knowledge) หรือเป็นความเข้าใจที่คงทนในประเด็นนั้นๆ โดยเนื้อหาสาระที่ทำทนายสติปัญญา นี้ ประกอบด้วย มุมมองที่เป็นเชิงวิจารณ์ญาณ (critical perspectives) และการคิดแก้ปัญหาอื่นๆ เช่น มุมมองพหุวัฒนธรรม

(multicultural perspectives) ความคิดเห็นที่แตกต่างในประเด็นเชื้อชาติ ชนชั้นวรรณะ และเพศ ที่ถูกละเลยไป

4) นักเรียนจะต้องมีประสบการณ์การกำหนดแนวทางในการจัด และการใช้กระบวนการสืบสอบ (inquiry process) โดยเนื้อหาสาระที่เลือกในการเรียนรู้ โดยใช้ประเด็นเป็นศูนย์กลาง/ เป็นฐานนั้น จะตอบสนองกับความสนใจของนักเรียน ความรู้เดิมของพวกเขา และบริบทของชุมชนท้องถิ่นบริเวณโรงเรียน

ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพนั้น ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1) เลือกประเด็นจากปัญหาที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของนักเรียน ในส่วนของการพิจารณาประเด็นที่สัมพันธ์กับนักเรียนนี้ จะต้องแน่ใจว่าคำตอบที่ได้นั้นเกิดจากการเรียนรู้และเข้าใจ ไม่ใช่แค่เพียงการทำรายงานผลการเรียนรู้ส่งตามที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น

2) ให้นักเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อขยายความรู้ที่ได้จากครูและจากตำราเรียน เช่น หนังสือ บทความ หนังสือพิมพ์ คอมพิวเตอร์ การสัมภาษณ์ ปรากฏหรือผู้อาวุโสในชุมชน ตลอดจนการซักถามเพื่อนๆ ทั้งนี้ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้แหล่งข้อมูลความรู้ที่หลากหลายตามมุมมองความคิดของตน และตามที่ได้รับการฝึกฝนเรียนรู้มา

3) ฝึกฝนทักษะการพูดและการเขียนให้ต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะนักเรียนจะเรียนรู้การให้เหตุผล และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ โดยการสื่อสารทางการพูดและการเขียน

4) ในส่วนเนื้อหาการสอน (pedagogy) ที่ท้าทายของครูนั้น ประเด็นต่างๆ ที่ใช้จะไม่ใช้เพื่อการค้นหาคำตอบที่ “ถูกต้อง” ครูจะต้องช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาสติปัญญา โดยการขยายความเข้าใจ แม้ว่านักเรียนอาจจะไม่สามารถหาข้อสรุปที่แน่นอน/ ชัดเจนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hanvey (1975) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะความตระหนักในมุมมองความคิดที่หลากหลาย (perspective consciousness) โดยครูสามารถพัฒนานักเรียนได้ด้วยการสนับสนุนการพิจารณาทางเลือก สร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้นักเรียนแสดงออกถึงความสงสัย ผ่านการแสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติอย่างสนุกสนาน ทั้งนี้การเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นศูนย์กลาง/ เป็นฐานที่ดี ต้องมีความอดทนอดกลั้น ความเคารพนับถือต่อความหลากหลายทางความคิด และเปิดใจกว้าง

Merryfield and White (1996 อ้างใน Evan and Saxe, 1996: 180-184) ได้ อธิบายเกี่ยวกับหลักในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน จากการ สังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยที่เคยได้ศึกษาว่ามี 4 ประการดังนี้

1) ปลูกพื้นฐานที่จำเป็น

ในขั้นแรกของการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ครูควรชี้แจงจุดมุ่งหมาย การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโลกศึกษา คือ นักเรียนเกิดการพัฒนาความตระหนัก มุมมองความคิดที่หลากหลาย (perspective consciousness) ซึ่งผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย ดังกล่าว จะสะท้อนผ่านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสังคมโลก โดยเฉพาะปัญหาที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของนักเรียน ซึ่งทางเลือกในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นั้น นักเรียนจะได้เรียนรู้จากกระบวนการสืบสอบที่ไม่ตายตัว (open-ended inquiry) และด้วย เหตุนี้เอง ครูจึงควรเตรียมนักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้แบบสืบสอบ และความตระหนักใน มุมมองความคิดที่หลากหลาย เพื่อเตรียมการเชื่อมโยง หรือเตรียมความพร้อมของนักเรียน สำหรับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน

2) เชื่อมโยงประเด็นที่ศึกษากับเนื้อหาสังคมศึกษาและการดำเนินชีวิต

เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชน รัฐ หรือชาติได้โดยไม่ ศึกษาเกี่ยวกับความขัดแย้ง การร่วมมือ วัฒนธรรมสากล และความหลากหลาย ดังนั้นวิธีจัดการ เรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน จึงเหมาะสมในวิชาสังคมศึกษา ทั้งนี้เพราะวิชา สังคมศึกษา สามารถจัดการเรียนการสอนโดยสอนการคิดตัดสินใจจากฐานข้อมูลทั่วโลกได้ ซึ่ง การเชื่อมโยงประเด็นในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษากับวิชาสังคมศึกษานั้นดำเนินการได้ ดังนี้

2.1) เลือกประเด็นที่เป็นสากล ตัวอย่างเช่น ในเนื้อหาภูมิศาสตร์โลก สามารถจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประเด็นสากลเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และ สิ่งแวดล้อม เช่น การเกษตร พลังงาน หรือความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น หรือใช้ กระบวนการสืบสอบเกี่ยวกับประเด็นการเพิ่มจำนวนประชากร ปัญหาความอดอยากหิวโหย ความขัดแย้งบริเวณชายแดน ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเกี่ยวกับการค้า และสิทธิมนุษยชน เป็น ต้น

2.2) ออกแบบรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่ใช้ประเด็นเป็นฐาน ตัวอย่างเช่น การออกแบบรายวิชาพลเมืองกับการปกครอง สามารถ วางโครงสร้างเกี่ยวกับประเด็นในปัจจุบันว่า พลเมืองกำลังเผชิญกับอะไรอยู่ในทุกวันนี้ เช่น หน่วยการเรียนรู้เรื่อง “การปกป้องสิทธิของกลุ่มเสี่ยงข้างน้อย ภายใต้ระบบเสี่ยงข้างมาก/ คน

กลุ่มใหญ่” เพราะนอกจากที่นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างและกลไกของระบบยุติธรรมของประเทศแล้ว นักเรียนยังจะได้สืบสอบประเด็นดังกล่าวในมุมมองที่กว้างขึ้น เช่นมองเห็นประเด็นปัญหาอื่นๆ ของรัฐบาล ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่เหตุการณ์และปัญหาที่กว้างขึ้นในโลก

2.3) เชื่อมโยงบทเรียนสู่การดำเนินชีวิตจริงของนักเรียน โดยการเชื่อมโยงประเด็นที่เป็นสากลกับปัญหาในชีวิตประจำวันที่ครอบคลุมปัญหาในชุมชนท้องถิ่นและประเทศ ตัวอย่างคือ คัดเลือกประเด็นสากลที่เกี่ยวกับงานและมาตรฐานการครองชีพ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม และความอคติลำเอียง เพราะประเด็นดังกล่าวล้วนสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของนักเรียน ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศ ซึ่งการเชื่อมโยงประเด็นในบทเรียนกับการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือเรื่องราวในชีวิตจริงของนักเรียนนี้จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ผ่านการคิดคำนึงในระดับโลกแล้วย้อนกลับไปแก้ปัญหาในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง (“thinking globally and acting locally”)

3) สร้างเสริมประสบการณ์ตรง

การเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน มิใช่การศึกษาเพื่อทดสอบผล การเรียนรู้ทางวิชาการ แต่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตจริง (real-life education) โดยเน้นประสบการณ์ตรง ซึ่งจะสะท้อนการคิดตัดสินใจและการดำเนินชีวิตของนักเรียนแต่ละบุคคล โดยองค์ประกอบสำคัญของโลกศึกษาคือประสบการณ์ตรง (firsthand experience) ต่อผู้คนที่แตกต่างทางวัฒนธรรม ศาสนา แนวคิด และโลกทัศน์ เช่นเดียวกับการศึกษาจากประสบการณ์ (experiential education) ที่ได้จากการพาผู้อื่นเข้าสู่ชั้นเรียน และนำพานักเรียนออกสู่ชุมชน และการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (action learning) ซึ่งการออกแบบประสบการณ์ให้แก่นักเรียนดำเนินการได้โดย (1) จัดประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม เช่น จัดให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับแขกที่มาจากต่างประเทศหรือต่างวัฒนธรรม ผ่านการอภิปรายกลุ่มหรือติดต่อสื่อสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ (2) ใช้สถานการณ์จำลองและบทบาทสมมุติ

4) ออกแบบการสะท้อนผลการเรียนรู้ (reflection)

การออกแบบการสะท้อนผลการเรียนรู้ดำเนินการได้โดย (1) ให้นักเรียนคิดไตร่ตรอง และเชื่อมโยง ประเด็นสากลกับปัญหาหรือข้อควรคำนึงในการดำเนินชีวิตของพวกเขา และ (2) ใช้การสะท้อนผลการทดสอบข้อสงสัยทางสังคม องค์ความรู้เกี่ยวกับธรรมเนียมประเพณี และประเด็นปัญหาที่ต้องโต้แย้งกัน ที่แสดงให้เห็นมุมมองของการวิเคราะห์ต่างๆ เช่น ประเด็นการวางระเบิดตึกเวิร์ลเทรดเซ็นเตอร์ ให้นักเรียนมองในมุมมองของผู้ก่อการร้าย โดยใช้

กระบวนการสืบสอบหาเหตุและผล จะทำให้นักเรียนได้มุมมองแนวคิด หรือทัศนคติที่หลากหลาย จากนั้นสะท้อนผลการเรียนรู้โดยให้นักเรียนอธิบายความหมายของ “ผู้ก่อการร้าย” เป็นต้น

สรุปได้ว่า หลักการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน คือการจัดการเรียนการสอนโดยเลือกประเด็นที่เป็นสากล และเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตของนักเรียน ทั้งนี้เพราะพวกเขาจะได้ตระหนักถึงประเด็นในระดับโลก แล้วมีส่วนร่วมแก้ไขประเด็นปัญหาต่างๆ จากระดับท้องถิ่นของตน นอกจากนี้เนื้อหาสาระที่จะใช้จัดการเรียนการสอนก็ต้องเป็นเนื้อหาที่บูรณาการ มีความท้าทาย กระตุ้นมุมมองความคิดที่หลากหลาย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ผ่านกิจกรรมที่เน้นกระบวนการสืบสอบและส่งเสริมประสบการณ์ตรงแก่นักเรียน

2.2 การกำหนดประเด็นสำหรับจัดการเรียนการสอน

Merryfield and White (1996 อ้างใน Evan and Saxe, 1996: 177-179) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นศูนย์กลาง/ เป็นฐาน (issue-centered global education) นั้นควรควรเลือกประเด็นสำหรับจัดการเรียนการสอนที่ (1) ทำทลายและเกี่ยวข้องกับพลเมืองในปัจจุบันและอนาคต (2) มีผลกระทบต่อผู้คนส่วนใหญ่ในโลก และ (3) เชื่อมโยงทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ประเทศ และระดับโลก ซึ่งตัวอย่างของประเด็นสำหรับจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาในเนื้อหาสาระต่างๆ ของวิชาสังคมศึกษา ได้แก่

1) ประเด็นด้านการเมืองการปกครอง เช่น ประเด็นสันติภาพและความมั่นคง สิทธิมนุษยชน การตัดสินใจด้วยตนเอง (self-determination) ประเด็นการรักษาสันติภาพ เสถียรภาพทางการเมือง การใช้กำลังทางทหาร การค้าอาวุธ การใช้พื้นที่/ ดินแดน การควบคุมอาวุธ การช่วยเหลือทางทหาร การทรมาน ลัทธิก่อการร้าย/ การใช้ความรุนแรงเพื่อข้อเรียกร้องทางการเมือง

2) ประเด็นด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ การแต่งงานข้ามกลุ่ม (เชื้อชาติ ศาสนา หรือสังคม) ความเหมือนและแตกต่างของชาติพันธุ์ การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม นโยบายภาษา (language policies) ประเด็นศาสนา ประเด็นการศึกษา และการรู้หนังสือ ประเด็นสุขภาพ ประเด็นประชากร การเคลื่อนไหวของประชากรในโลก ผู้ลี้ภัย การอพยพย้ายถิ่น

3) ประเด็นด้านเศรษฐกิจ เช่น การจัดการแรงงาน สายการผลิตทั่วโลก ปัญหา การปลดอภาณี การค้าเสรี ประเด็นหนี้ที่สัมพันธ์กับการกระจาย (รายได้ เทคโนโลยีและข้อมูล อาหาร ทรัพยากร และอาวุธ) ประเด็นการกลายเป็นเมือง (urbanization) ประเด็นการคมนาคม ขนส่งและการติดต่อสื่อสาร

4) ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เช่น สภาวะมลพิษ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ที่ดิน การสูญพันธุ์ของกลุ่มสิ่งมีชีวิต/ สิ่งมีชีวิตทางธรรมชาติ (พืชและสัตว์) กระบวนการกำจัด ขยะเป็นพิษ ประเด็นพลังงาน การอนุรักษ์ พลังงานที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่กับพลังงานที่ใช้ แล้วหมดไป การเลื่อนไหลของประชากรในโลก ผู้ลี้ภัย การอพยพย้ายถิ่น

5) ประเด็นด้านการพัฒนา เช่น ความยากจน การเกษตรที่ยั่งยืน การลงทุนใน เมืองหลวง ประชากร อาหารและผู้ด้อยาก สตรีกับการพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยี ประเด็น ที่สัมพันธ์กับการพึ่งพาอาศัยกัน

3. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้

Onosko and Swenson (1996 อ้างใน Evan and Saxe, 1996: 89-96) ได้อธิบายการ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ประเด็นเป็นฐาน (issue-based unit plan) ไว้ 5 องค์ประกอบ สำคัญ ดังนี้

1) ประเด็นหลักของหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์ในการสร้างประเด็นหลัก (central issue) ที่ดีมีดังนี้

1.1) ก่อให้เกิดการถกเถียงกันหรือไม่ ทั้งนี้เพราะประเด็นโดยความหมาย แล้วคือเรื่องที่ได้เถียงกัน หากประเด็นมีความไม่ชัดเจน เมื่อนำไปเรียนรู้ ก็จะทำให้เกิดการถกเถียงกัน อย่างมีเหตุผล ซึ่งนักเรียนจะได้สะท้อนมุมมองความคิดที่แตกต่างและหลากหลาย

1.2) เป็นประเด็นที่สำคัญหรือไม่ การจำกัดความว่าประเด็นอะไรสำคัญ ขึ้นอยู่กับขอบเขตของแต่ละบุคคล ซึ่งผู้เขียนได้เสนอให้ครูพิจารณาตามคำถามต่อไปนี้

1.2.1) ประเด็นนั้นๆ เคยมีการถกเถียงมาแล้วในอดีต และยังคงถกเถียงกันอยู่หรือไม่

1.2.2) เป็นเรื่องสำคัญของส่วนรวมที่ต้องการการมีส่วนร่วม(คิด ตัดสินใจ) จากพลเมือง

1.2.3) นักวิชาการในสาขาวิชา หรือต่างสาขาวิชาเห็นด้วยว่าเป็นประเด็นที่สำคัญ

1.2.4) การเข้าใจในประเด็นนั้นๆ จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน

1.3) เป็นประเด็นที่น่าสนใจหรือไม่ หากประเด็นที่สำคัญนั้นมีมาก ให้ครูคัดเลือกประเด็นที่นักเรียนส่วนใหญ่สนใจ

1.4) ประเด็นสามารถเป็นงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพหรือไม่ เกณฑ์ในข้อนี้มุ่งเน้นประเด็นที่มีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน ทั้งนี้เพราะการจะวิเคราะห์ประเด็นให้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องมีสื่อที่เร้าความสนใจและช่วยส่งเสริมทักษะความรู้

2) การนำเข้าสู่ประเด็น

ขั้นนี้เป็นการเริ่มต้นบทเรียนด้วยการแนะนำประเด็นหลักของหน่วยการเรียนรู้ ครูอาจใช้วิธีการสรุปสั้นๆ เพียง 10 นาที หรืออาจใช้เวลา 1-2 คาบเรียน โดยดำเนินกิจกรรม เช่น ใช้คลิปภาพยนตร์ สื่อสิ่งพิมพ์ เรื่องสั้น รูปภาพสไลด์ ชุดข้อมูล เพลงและเนื้อเพลง การประชุมระดมสมองกับนักเรียน สถานการณ์จำลอง บทกวี ปาฐกถา การ์ตูนล้อการเมือง กิจกรรมงานเขียน ทัศนศึกษา หรือเชิญวิทยากร

3) การเชื่อมโยงทุกเนื้อหาสาระ/ บทเรียนย่อยสู่ประเด็นหลัก

การจะประสบความสำเร็จ ทุกๆ บทเรียนย่อยจำเป็นต้องมีการลำดับบทเรียนที่ต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความเข้าใจและความสามารถในการตอบประเด็นหลักของการเรียนรู้แก่นักเรียน ซึ่งวิธีการลำดับบทเรียนที่จะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้นมีหลากหลายวิธี (เพราะในประเด็นต่างๆ ที่เรียนรู้กัน ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวนั่นเอง) ดังนี้

3.1) ขั้นการเตรียมหลักสูตร/ เตรียมการจัดการเรียนการสอน ครูควรดำเนินการดังนี้

3.1.1) ใช้มโนทัศน์หลัก เหตุการณ์ บุคคล หรือปัจจัยหลักที่สอดคล้องตามประเด็นหลักร่วมกัน

3.1.2) กำหนดคำถามย่อยและประเด็นย่อยต่างๆ ที่สัมพันธ์กับประเด็นหลัก ในแต่ละบทเรียน

3.2) ขั้นการจัดการเรียนการสอน ครูควรดำเนินการดังนี้

3.2.1) นำเสนอประเด็นหลักให้โดดเด่นน่าสนใจ

3.2.2) เตือนนักเรียนถึงเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ ในตอนเริ่มต้นแต่ละบทเรียนย่อย

3.2.3) อธิบายหรือให้นักเรียนอธิบายว่าบทเรียนวันนี้สัมพันธ์กับประเด็นหลักของหน่วยการเรียนรู้อย่างไร

3.2.4) ในตอนท้ายบทเรียน ชี้แจง/ แสดงให้นักเรียนเห็น หรือให้นักเรียนอธิบายว่ากิจกรรมวันนี้มีส่วนช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจในประเด็นหลักของพวกเขาอย่างไร

3.2.5) อธิบายคร่าวๆ หรือให้นักเรียนลงความเห็น ถึงกิจกรรมครั้งต่อไป และบอกว่ามันจะสัมพันธ์กับประเด็นหลักของหน่วยการเรียนรู้อย่างไร

3.2.6) มอบหมายงานหรือกิจกรรมอื่นๆ แก่นักเรียน แล้วให้อธิบายว่ากิจกรรมต่างๆ ที่ทำนั้น มีส่วนช่วยในการตอบประเด็นหลักของหน่วยการเรียนรู้อย่างไร

4) สื่อการเรียนรู้ที่ดี

สื่อการเรียนรู้ที่ดีคือสื่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจ และช่วยพัฒนาทัศนคติตามประเด็นหลักของหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้

5) การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้ที่จัดโดยใช้ประเด็นเป็นฐานนี้ ไม่ควรใช้การวัดและประเมินผลแบบเดิมๆ คือการทดสอบด้วยแบบทดสอบ ซึ่งหากจะทดสอบด้วยการเขียนแล้ว ก็ควรจะให้นักเรียนเขียนเป็นเรียงความหรือบทความตามทัศนะของตน เพื่อสะท้อนความเข้าใจ สติปัญญา ความรู้และความสามารถ แล้วแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ โดยอาจจะใช้วิธีการเรียนรู้ร่วมกัน/ การเรียนรู้แบบร่วมมือ

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการสืบสอบ โดยครูกำหนดประเด็นที่เป็นสากลและเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตจริงของนักเรียน แล้วให้นักเรียนใช้กระบวนการสืบสอบ ค้นหาคำตอบของประเด็นที่กำหนด นำคำตอบที่ได้มาอภิปรายแลกเปลี่ยน จากมุมมอง ความคิดอันหลากหลายที่ได้จากกระบวนการสืบสอบของแต่ละคน/ แต่ละกลุ่ม นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะความตระหนักในมุมมองที่หลากหลาย (perspective consciousness) และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขประเด็นปัญหาดังกล่าวจากระดับท้องถิ่น ทั้งนี้กระบวนการสืบสอบที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนี้ มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายไว้หลากหลายดังนี้

ทิสนา แชมณี (2550: 170-171) กล่าวว่าขั้นตอนการสืบสอบมีกระบวนการดังนี้
 ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้สงสัย เพื่อท้าทาย
 ความคิดและความใฝ่รู้ของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ครูควร
 พยายามกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้ง หรือความแตกต่างทางความคิดขึ้น เพื่อท้าทายนักเรียนให้
 หาทงเสาะแสวงหาข้อมูลหรือวิธีการพิสูจน์ทดสอบความคิดของตน

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนในการแสวงหาความรู้

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนดำเนินการแสวงหาความรู้ตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล

ขั้นที่ 6 ให้นักเรียนกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการสืบเสาะหาคำตอบต่อไป เป็น
 การเริ่มต้นวงจรการเรียนรู้ใหม่ ตั้งแต่ขั้นที่ 1 เป็นต้นไป การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้จึง
 อาจมีต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ตามความสนใจของนักเรียน

การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546: 17-21) ได้นำเสนอตัวอย่างของนัก
 การศึกษาจากกลุ่ม BSCS (Biological Science Curriculum Society, 1997) ซึ่งได้เสนอ
 กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ ที่เรียกว่า inquiry cycle หรือ 5e ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างความสนใจ (engage) คือทำให้นักเรียนสนใจใคร่รู้ในกิจกรรมที่จะ
 นำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนสนใจจดจ่อที่จะศึกษา

ขั้นที่ 2 การสำรวจและค้นหา (explore) คือการให้นักเรียนทำกิจกรรมการสำรวจ
 และค้นหาสิ่งที่นักเรียนต้องการเรียนรู้ตามความคิดเห็นนักเรียนแต่ละคน หลังจากนั้นนักเรียนแต่ละ
 คนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการคิดรวบยอด กระบวนการ และทักษะใน
 ระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรมสำรวจและค้นหา

ขั้นที่ 3 การอธิบาย (explain) คือการให้นักเรียนได้อธิบายความคิดรวบยอดที่ได้
 จากการสำรวจและค้นหา โดยให้นักเรียนได้ใช้ข้อสรุปร่วมกันในการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้

ขั้นที่ 4 การขยายความรู้ (elaborate) คือการให้นักเรียนได้ยืนยันและขยายหรือ
 เพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจในความคิดรวบยอดให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น เป้าหมายที่สำคัญ
 คือการชี้แนะให้นักเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อันจะทำให้เกิดความคิด
 รวบยอด กระบวนการ และทักษะเพิ่มขึ้น

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (evaluate) คือการส่งเสริมให้นักเรียนประเมินความรู้ความเข้าใจและความสามารถของตนเอง และครูเองก็ประเมินความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะของนักเรียนด้วย

วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา (2550: 42-45) กล่าวว่า การสืบสอบมีขั้นตอนในการดำเนินงานเป็นระบบ ดังนั้นกระบวนการสืบสอบจึงเป็นกลวิธีที่มีหลักการและเป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเพื่อให้ประสบการณ์ในการเรียนมีความหมาย การสืบสอบเป็นวิธีคิดที่มีระบบในการจัดการกับหลักฐานและข้อมูลเพื่อหาข้อสรุป ขั้นตอนพื้นฐานมี 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหา

ขั้นที่ 2 การกำหนดคำตอบ ข้อสรุปหรือแผนงานชั่วคราว นั่นคือการตั้งข้อสมมุติฐาน

ขั้นที่ 3 การหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาทดสอบข้อสมมุติฐาน (การรวบรวมข้อมูล การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล)

ขั้นที่ 4 การสรุปความถูกต้องของข้อสมมุติฐาน

ขั้นที่ 5 การนำข้อสรุปไปใช้กับข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่

จากกระบวนการสืบสอบข้างต้น สามารถสรุปกระบวนการสืบสอบที่นำมาใช้จัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นพื้นฐานได้ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การนำเสนอประเด็น คือ ครูแนะนำบทเรียนด้วยการนำเสนอประเด็นหรือปัญหาที่เป็นสากลและสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของนักเรียน ด้วยการใช้คำถามที่น่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้และความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและการยอมรับในมุมมองความคิดที่หลากหลาย ทั้งนี้ประเด็นคำถามที่ครูใช้จะมีลักษณะเป็นคำถามที่เปิดประเด็นให้ถกเถียง อภิปรายโต้แย้ง หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างนักเรียน เช่น เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เพราะเหตุใด อย่างไร อะไร เป็นต้น โดยขั้นแรกนี้ ครูจะต้องให้ข้อมูลความรู้แก่นักเรียน เพื่อให้พวกเขาเข้าใจบทเรียนและเกิดการเรียนรู้ในแนวทางหรือเป้าหมายที่ครูกำหนดไว้

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประเด็น เมื่อนักเรียนได้รับรู้ประเด็นที่ครูนำเสนอในแต่ละบทเรียน หรือแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวเพื่อหาคำตอบเบื้องต้นว่าแต่ละคน/ แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็น มีสมมุติฐาน หรือมีคำตอบอย่างไร จากนั้นวางแผนดำเนินการสืบสอบหาคำตอบ หรือพิสูจน์สมมุติฐานของดังกล่าวของตน

ขั้นที่ 3 การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล คือ นักเรียนดำเนินการสืบสอบหาคำตอบของประเด็นที่น่าเสนอ จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากนั้นรวบรวมและสรุปข้อมูลเป็นคำตอบของประเด็นที่ศึกษา ซึ่งขั้นศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลนี้ จะมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

ขั้นที่ 4 การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าและอภิปรายแลกเปลี่ยน คือ นักเรียนนำข้อมูลศึกษาค้นคว้ามาอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน ในลักษณะการเสนอคำตอบของประเด็นปัญหาของนักเรียนแต่ละคน/ แต่ละกลุ่ม โดยอภิปรายกันหรือถกเถียงกันอย่างมีเหตุและผล พร้อมทั้งเสนอผลการศึกษาค้นคว้าอื่นๆ ประกอบคำตอบของตน

ขั้นที่ 5 การสรุปผลคำตอบของประเด็น เมื่อนักเรียนนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าหรืออภิปรายแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับคำตอบของประเด็นปัญหาแล้ว นักเรียนจะเข้าใจประเด็นปัญหาผ่านมุมมองความคิดที่หลากหลาย เกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะสมาชิกของสังคมทั้งระดับชาติและระดับโลก โดยการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในประเด็นปัญหานั้นๆ ในชีวิตจริง

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยของไทย

สิริวรรณ ศรีพหล และคณะ (2536: 3, 57-59) ศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาด้านสกลทรรศนศึกษา ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยศึกษาสภาพของการหลักสูตรฉบับที่ใช้อยู่คือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านสกลทรรศนศึกษามากน้อยเพียงใด และศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้านสกลทรรศนศึกษาอย่างไร คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและสัมภาษณ์ครูวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าจุดหมายของหลักสูตร พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยสาระของแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้สกลทรรศนศึกษา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

สกลวรรณศึกษาหลายข้อ รวมทั้งการจัดการศึกษาสกลวรรณศึกษานั้น สามารถบูรณาการไว้ในหลักสูตรทุกระดับชั้น และในทุกกลุ่มวิชาได้ นอกจากนี้ ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสกลวรรณศึกษาในโรงเรียนก็พบว่า ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนสกลวรรณศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนของตนมีการสอดแทรกแนวคิดสกลวรรณศึกษาอยู่บ้าง ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การพัฒนามโนคติ เจตคติ และทักษะ การนำเสนอเนื้อหาหรือประเด็นต่างๆ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สิริวรรณ ศรีพหล (2542: ค-จ) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกสำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาว่าองค์ธรรมใดในพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมและสามารถนำไปสู่การพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลโลก โดยใช้แบบสอบถามสอบถามผู้เชี่ยวชาญในวงการศึกษาและศาสนา ทั้งฝ่ายภิกษุสงฆ์และฝ่ายฆราวาส แล้วนำพุทธวิธีคือกระบวนการเผชิญสถานการณ์และการตัดสินใจแก้ปัญหาทดลองสอนในองค์ธรรมต่างๆ ที่ได้มา โดยให้ครูโรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ซึ่งสอนวิชาพระพุทธศาสนาอยู่แล้วเป็นผู้ทดลองสอน สอนกลุ่มคือกลุ่มทดลองใช้วิธีสอนแบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์และการตัดสินใจแก้ปัญหา และกลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีแบบปกติ ได้แก่ บรรยาย อภิปราย ซักถาม แล้วทำแบบฝึกหัด ผลการวิจัยพบว่าองค์ธรรมในพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมและสามารถนำไปสู่การพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลโลก ได้แก่ หิริโอตตปปะ สติสัมปชัญญะ โอวาท 3 เบญจศีล เบญจธรรม สัมปยุตธรรม 7 สังคหวัตถุ 4 มรรค 8 ขันติโสรัจจะ พรหมวิหาร 4 และฆราวาสธรรม 4 ซึ่งผู้วิจัยเลือกองค์ธรรมที่สอดคล้องคือ อิทธิบาท 4 ปฏิจจสมุปบาท และพละ 4 ไปทดลองสอน ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งสองกลุ่ม ซึ่งกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีสอนแบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์และการตัดสินใจแก้ปัญหา ก็มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนโดยวิธีแบบปกติ ในด้านความคิดเห็น นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นต่อการเป็นพลโลกในระดับสูงขึ้น ตลอดจนมีศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับดีขึ้น

ณิชา ฉิมทองดี (2550: 187-205) ได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสำนึกสากลของเยาวชน ด้วยการสำรวจโดยแบบสอบถาม จัดสนทนากลุ่มนักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งพบว่าในภาพรวมเยาวชนมีคะแนนสำนึกสากลอยู่ในระดับดี โดยมีการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากที่สุด รองมาคือการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัย

และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และการเป็นสมาชิกพลโลกตามลำดับ แล้วยังพบอีกว่าเยาวชนที่มีภูมิหลังต่างกัน (ในด้านเพศ ระดับชั้น สถานที่ตั้งของโรงเรียนที่ศึกษา คະแนนเฉลี่ยสะสม การมีเพื่อนชาวต่างชาติหรือต่างวัฒนธรรม การติดตามข่าวสารต่างประเทศ การพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง การเรียนภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการพูดภาษาถิ่น และการเข้าร่วมกิจกรรมกับชาวต่างชาติ) มีคะแนนสำนึกสากลแตกต่างกัน นอกจากนี้เยาวชนและผู้เชี่ยวชาญยังมีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ควรบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับสำนึกสากลไว้ในหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด (การคิดวิเคราะห์ การคิดวิพากษ์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา) ด้วย ในด้านครู พบความเห็นควรส่งเสริมให้มีสำนึกสากลโดยบรรจุเนื้อหาสำนึกสากลไว้ในหลักสูตรวิชาชีพครู และจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง ส่วนผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและสนับสนุนประสบการณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีสำนึกสากลให้มากขึ้น สื่อมวลชนควรรับผิดชอบต่อข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอ สุดท้ายผู้วิจัยเสนอแนะว่ากระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรม และสถาบันสังคมอื่นที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมสำนึกสากลของเยาวชน

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับโลกศึกษาในประเทศไทย สรุปได้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจ และเจตคติหรือจิตสำนึกของนักเรียนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก ตลอดจนงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาเจตคติ หรือจิตสำนึกระดับสากลโลกด้วยเช่นกัน ซึ่งงานวิจัยที่ศึกษานั้นดำเนินการก่อนที่จะมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จึงมีข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ให้มีการจัดทำหลักสูตรโลกศึกษา หรือบูรณาการโลกศึกษาในการจัดเรียนรู้แก่นักเรียนทุกระดับ และทุกวิชา โดยเฉพาะในวิชาสังคมศึกษา

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Collins, Czarra, and Smith (1998: 311-317) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาแนวทางการจัดทำหลักสูตรสำหรับการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา (global and international education) แล้วเสนอแนวทางการจัดทำหลักสูตรสำหรับครู ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (K-12) ไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) อุปสรรค ประเด็น และปัญหาระดับโลก

(global challenges, issues, and problems) ซึ่งประเด็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอนนั้น ได้แก่ ความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้ง ระบบเศรษฐกิจ ระบบความเชื่อระดับโลก สิทธิมนุษยชนและความยุติธรรมในสังคม การจัดการโลก: ทรัพยากร, พลังงาน, และสิ่งแวดล้อม ระบบการเมืองการปกครอง ประชากร เชื้อชาติและชาติพันธุ์: ความเหมือนและแตกต่างกันของมนุษย์ การปฏิวัติวิชาการ (the technocratic revolution) การพัฒนาที่ยั่งยืน 2) วัฒนธรรมระดับโลก และภูมิภาคโลก (global cultures and world area) และ 3) ความสัมพันธ์ระดับโลก: สหรัฐอเมริกากับโลก (global connections: the United States and the world)

นอกจากนี้พวกเขายังได้กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ไว้ 3 ด้านประกอบแนวทางการจัดทำหลักสูตรสำหรับครูไว้ด้วย คือ 1) ด้านความรู้ เช่น รู้และเข้าใจเรื่องราว/ สถานการณ์ประเด็นต่างๆ ของโลก 2) ด้านทักษะ เช่น วิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินเรื่องราว/ สถานการณ์ประเด็นต่างๆ ของโลก และ 3) ด้านการมีส่วนร่วม เช่น ตระหนักรับรู้ เห็นคุณค่าของตนอดกลั้น เป็นต้น

Merryfield (1998: 342-369) ได้ดำเนินการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกำหนดหลักสูตรสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้โลกศึกษา การเตรียมข้อมูลของครูในสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาจากครูต้นแบบ 16 คน ครูที่มีประสบการณ์สอนโลกศึกษา 67 คน และครูผู้ช่วย 60 คน ซึ่งข้อมูลจากครูต้นแบบได้จากการสังเกต สัมภาษณ์รายสัปดาห์เป็นเวลา 2 ปีการศึกษา ส่วนครูที่มีประสบการณ์สอนโลกศึกษา ผู้วิจัยรวบรวมบทความ และแผนการสอน แล้วดำเนินการสัมภาษณ์ ในขณะที่ครูผู้ช่วย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากเรียงความประจำสัปดาห์ แผนการสอน การสังเกต และการสัมภาษณ์รายสัปดาห์ ซึ่งพบว่า ผู้เข้าร่วมในทุกกลุ่มมีความเห็นว่า ทฤษฎีที่แนะนำสำหรับการเตรียมนักเรียนให้เข้าใจทัศนคติที่มีต่อโลก ควรสอนนักเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมของพวกเขาและความหลากหลายทางวัฒนธรรมผ่านมุมมองที่หลากหลาย และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง เพื่อที่จะให้นักเรียนเข้าใจความซับซ้อนของวัฒนธรรม และแสดงออกซึ่งความอดทนและความเคารพในความแตกต่าง

นอกจากนี้ยังพบว่า ครูจากทุกกลุ่มเชื่อมโยงเนื้อหาโลกศึกษากับข้อมูลพื้นฐาน ความสนใจ และชุมชนของนักเรียน โดยครูให้นักเรียนสร้างการเชื่อมโยงข้ามช่วงเวลาประวัติศาสตร์กับเขตพื้นที่บนโลก ชาติ และวัฒนธรรมในชาติ ในกลุ่มครูต้นแบบสอนเกี่ยวกับการติดต่อเชื่อมโยงระหว่างกันของความไม่ยุติธรรมของโลกและท้องถิ่น รวมถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการข้ามวัฒนธรรมและโครงสร้างที่หลากหลาย ในกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ 2 ใน 3 ขยายหลักสูตรของพวกเขาโดยให้ความสนใจที่เพิ่มเติมการสอนเกี่ยวกับส่วนต่างๆ ของโลก เท่าๆ กับ

ประเด็นปัญหาระดับโลก รวมถึงสถานการณ์โลกปัจจุบัน ส่วนครูที่เหลือในกลุ่มนี้ (10 คน) เรียนรู้ในความอคติของตนเองและของนักเรียน (เช่น สืบเสาะว่าลัทธิชาติพันธุ์ในโรงเรียนมีผลกระทบอย่างไรต่อนักเรียนในการรับรู้เหตุการณ์ในแอฟริกา เป็นต้น) สำหรับครูผู้ช่วยนั้นมีลักษณะเฉพาะคือ พวกเขาต้องการจะบูรณาการพหุวัฒนธรรมศึกษาและโลกศึกษาเข้าด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยได้บันทึกประเภทของการบูรณาการของครู ที่บูรณาการโลกศึกษากับการปฏิบัติการศึกษาชั้นพื้นฐานอื่นๆ ไปด้วย ได้แก่ ใช้ความสนใจส่วนตัวของนักเรียน และการบูรณาการทัศนคติที่มีต่อโลกกับวิชาอื่นๆ (เช่น ศิลปะ หรือกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร) ซึ่งทั้งสองวิธีของครูได้มีการวิเคราะห์ภายหลังและเพิ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทให้มากขึ้น ทำให้การศึกษานี้สามารถนำไปใช้ได้กับครูผู้ที่จะมองหาการจัดการเรียนการสอนแบบอื่นๆ

Pike (2000: 64-73) ได้ดำเนินการวิจัยศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับโลกศึกษาของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับโลกศึกษาของครูในแคนาดา อังกฤษ และสหรัฐฯ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหา และการสังเกต ซึ่งพบว่าครูจากทั้ง 3 ประเทศเห็นด้วยกับความสำคัญของมโนทัศน์โลกศึกษาที่ว่า คือการพึ่งพาอาศัย การติดต่อสัมพันธ์ และมุมมองความคิด/ทัศนคติ โดยครูเหล่านั้นยังรับรู้เป้าหมายของโลกศึกษาว่าเป็นการเพิ่มพูนทักษะต่างๆ และพัฒนาเกี่ยวกับทัศนคติ พอๆ กับการได้รับองค์ความรู้ แม้ครูจากทั้ง 3 ประเทศจะมีความเห็นคล้ายคลึงกัน แต่ผู้วิจัยก็ได้ให้รายละเอียดว่า มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างในสหรัฐฯ กับอังกฤษ และแคนาดา โดยในสหรัฐฯ เขาพบว่าแนวโน้มทางเศรษฐกิจและบทบาททางการเมืองของสหรัฐฯ ในระบบต่างๆ ของโลก เป็นปัจจัยสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในแคนาดาและอังกฤษ มีแนวโน้มที่จะรับรู้โลกศึกษาตามความสนใจทั่วไปของผู้คนทั่วโลก โดยกลุ่มตัวอย่างชาวแคนาดาและอังกฤษนี้ให้ความสนใจกับการเจริญเติบโตของพลเมืองมากกว่าการเจริญก้าวหน้าของประเทศ ซึ่งนำไปสู่ความสนใจเกี่ยวกับสุขภาพของประชากรทั่วโลก กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ประเทศนี้ก็กล่าวถึงจริยธรรมความรับผิดชอบของประเทศที่ร่ำรวยต่อประเทศที่ยากจนด้วย ซึ่งความแตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ประเทศนี้ ปรากฏเป็นใจความสำคัญในหลักสูตรการศึกษา โดยพบว่าหลักสูตรการศึกษาของสหรัฐฯ นั้นให้ความสนใจไปที่การสำรวจวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับประเทศต่างๆ ในขณะที่แคนาดาและอังกฤษสนใจในปัญหาและประเด็นขัดแย้งระดับโลกมากกว่า ซึ่งในกรณีนี้ผู้วิจัยไม่ได้อธิบายข้อดีข้อเสีย หรืออุปสรรคของแต่ละวิธีไว้ด้วย

Gaudelli (2003: 41-62) ได้ใช้วิธีเกี่ยวกับชาติพันธุ์วิทยา (ethnographic methods) ดำเนินการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการของครูในการจัดทำหลักสูตรโลกศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตตัวเมือง ชนบท และชานเมือง ทางตอนเหนือ ตอนกลาง และตอนใต้ของรัฐนิวเจอร์ซีย์ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเขาพบว่า หลักสูตรชื่อ “New Jersey World History/ World Cultures Curriculum” ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยใช้ทฤษฎีของโลกศึกษา ซึ่งโรงเรียนมีการใช้ชื่อรายวิชา เช่น ประวัติศาสตร์โลก วัฒนธรรมโลก และสถานการณ์โลก ปัจจุบัน แทนที่จะใช้ the world global เพื่อจะหลีกเลี่ยงประเด็นโต้แย้งทางการเมือง

จากการวิจัย Gaudelli สรุปว่าปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญในการดำเนินหลักสูตร คือ ลักษณะเด่น/ สำคัญของโรงเรียน ในโรงเรียนเขตตัวเมืองพบว่า ไม่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาความรู้ในเนื้อหาวิชาเพิ่มเติม และจัดการเรียนการสอนโดยยึดตำราเรียนเป็นสำคัญ ส่วนโรงเรียนในเขตชนบท พบว่ามีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนแบบสหวิทยาการ และมีความกระตือรือร้นในการสอน และโรงเรียนในเขตชานเมือง พบว่าให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมเป็นรายบุคคล จึงดูเหมือนว่าโลกศึกษาจะประสบผลสำเร็จในโรงเรียนเขตชานเมืองและชนบทมากกว่าโรงเรียนในเขตตัวเมือง โดยผู้วิจัยระบุว่าปัญหาสำคัญ 3 ประการในการสอนโลกศึกษา คือ ลัทธิชาตินิยม สัมพันธวัฒนธรรมนิยม (cultural relativism) และบุคลิกภาพ ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้สะท้อนถึงการแสดงออกเกี่ยวกับปัญหานี้ๆ ของครู การสร้างแนวทางการจัดการเรียนการสอน (เพื่อแก้ปัญหา) รวมถึงบอกถึงความแตกต่างของการเกิดอภิสิทธิ์ชนชาวอเมริกันกับการเกิดทั่วๆ ไปในโลก และการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างระมัดระวัง

Young (2003: iii) ได้ศึกษาผลกระทบด้านทัศนคติและพฤติกรรมความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนในรายวิชาโลกศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นขนาดใหญ่ เมืองแวนคูเวอร์ รัฐบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา โดยการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่านักเรียนคิดอย่างไรกับโลกศึกษาและรายวิชานี้มีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร เพื่อศึกษาส่วนตัวด้านทัศนคติและพฤติกรรมความเป็นพลเมืองที่ได้รับผลกระทบจากโลกศึกษา และเพื่อศึกษาว่าอะไรเป็นตัวกำหนดขอบเขตจุดประสงค์การเรียนรู้โลกศึกษาในด้านทัศนคติและพฤติกรรมความเป็นพลเมืองดี

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต และตรวจสอบเอกสารและรายงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการวิจัยพบว่ารายวิชาโลกศึกษาได้รับการพัฒนาในระดับท้องถิ่น ด้วยวิธีการสอนแบบโครงงานสะสม (project based elective)

ซึ่งทำให้นักเรียนได้พัฒนาประเทศของเขาในระดับลึก เช่น การได้ร่วมระดมทุนจากโครงการบริจาคต่างๆ การได้เดินทางท่องเที่ยวและทำงานในโครงการต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งนักเรียนได้รายงานความรู้สึกในทางบวกเกี่ยวกับรายวิชา และให้เครดิตว่ารายวิชานี้มีผลกระทบพื้นฐานใน 2 ลักษณะคือ 1) เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงอย่างเป็นธรรมชาติ และ 2) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในชุมชน นอกจากนี้นักเรียนยังรายงานการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อผู้อื่นว่า พวกเขามีความเคารพ ห่วงใย และต้องการช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น และเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ของตนเอง โดยลดความสำคัญแบบตนเป็นศูนย์กลาง ความอิจฉาแบ่งแยก และการใช้อำนาจของตนเองลง แล้วหันมาให้ความสนใจกับผู้คนรอบตัวมากขึ้น สำหรับด้านพฤติกรรมได้รายงานว่าพวกเขาบริโภคอย่างสิ้นเปลืองน้อยลง มีความห่วงใยสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เป็นอาสาสมัครและมีส่วนร่วมในองค์กรการกุศลมากขึ้น

Kasai (2007: ii-iii) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งศึกษากกรณีตัวอย่างคือโรงเรียน Fuji school โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าครูในโรงเรียนดังกล่าวจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาอย่างไร และปัจจัยแวดล้อมอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู สำหรับโรงเรียน Fuji school นี้เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงจบระดับมัธยมศึกษา ตั้งอยู่ในเขตชานเมืองใหญ่ของญี่ปุ่น โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธีคือ สังเกต สัมภาษณ์ และวิเคราะห์เอกสารการจัดการหลักสูตรของโรงเรียน Fuji school เป็นเวลา 4 เดือน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียน Fuji school มีการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาใน 5 องค์ประกอบคือ (1) ความรู้เกี่ยวกับตนเอง (self-knowledge) (2) ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและทักษะการติดต่อสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (diverse cultures and cross-cultural communication skills) (3) ปัญหาของโลกและการดำเนินการระดับท้องถิ่น (world problems and local actions) (4) การติดต่อเชื่อมโยงกันระดับสากลและท้องถิ่น (global/ local connections) และ (5) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking skills) ซึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาได้มีการบูรณาการ 5 องค์ประกอบนี้กับประวัติศาสตร์โลกและทัศนคติที่หลากหลาย (multiple perspectives) และพบว่าปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูคือ หลักสูตรและการทดสอบ, ทรัพยากรบุคคล, แหล่งการเรียนรู้และเงินทุน, เหตุการณ์, บรรยากาศโรงเรียน, ปัจจัยส่วนตัวของครู, นักเรียน และเวลา

Yang (2010: ii-iv) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในประเทศไต้หวัน โดยดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของครูผู้ช่วย และผู้เกี่ยวข้องในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เกี่ยวกับโปรแกรมการผลิตครูเพื่อการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ซึ่งเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและการวิเคราะห์เอกสาร แบ่งเป็นครูผู้ช่วย 275 ท่าน และผู้เกี่ยวข้องในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 11 ท่าน ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ครูผู้ช่วยประมาณครึ่งหนึ่งไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับโลกศึกษา เช่น 1) การอภิปรายประเด็นปัญหา เจئونไซ หรือการพัฒนาระดับโลก 2) การแนะนำความแตกต่างระหว่างประเทศ วัฒนธรรม หรือประชากร 3) การสอนเกี่ยวกับความเชื่อมโยงกันระดับโลก ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ในการติดต่อสื่อสารระดับท้องถิ่น หรือการติดต่อเชื่อมโยงกันระหว่างท้องถิ่นกับโลก และ 4) การจัดการกับปัญหาความขัดแย้ง หรือการเลือกปฏิบัติกับประเทศ ประชากร และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตน

นอกจากนี้ครูผู้ช่วยยังระบุว่า ต้องการให้มีการเตรียมความรู้ในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะกับครูสังคมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เกี่ยวกับโปรแกรมการผลิตครู โดยปัจจัยที่เห็นว่าควรจัดเพิ่มเติมให้ครูนั้นได้แก่ 1) ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ 2) หลักสูตรการศึกษา 3) การเตรียมการและความเชี่ยวชาญของครู 4) การพัฒนาเทคโนโลยี 5) นโยบายรัฐบาล 6) ทศนคติสากลหรือระดับโลก และ 7) เนื้อหารายวิชาและสื่อการเรียนรู้ สำหรับความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มี 2 ประเด็นหลักคือ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับโลกศึกษาในต่างประเทศ สรุปได้ว่า การวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครู โดยเฉพาะครูสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา โดยมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินหลักสูตรการศึกษา ทั้งนี้เพราะในต่างประเทศมีการจัดทำหลักสูตรโลกศึกษามานานแล้ว การศึกษาวิจัยจึงเป็นการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน และปัญหาที่เกิดขึ้นกับครู ซึ่งผลพบว่าสภาพและปัญหาการดำเนินหลักสูตรโลกศึกษาของครูในแต่ละประเทศ หรือแต่ละภูมิภาค แตกต่างกันออกไปตามเจئونไซและบริบทของสังคมนั้นๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เริ่มด้วยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการ กับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ไปให้ครูสังคมศึกษา ประเมินความเหมาะสม และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณอีกครั้งด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง โดยให้ครูสังคมศึกษาเลือกแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติมไปทดลอง ใช้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างละ 1 หน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดของการวิจัย เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ด้วยระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) เลือกผู้ทรงคุณวุฒิ
- 3) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 4) เก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) วิเคราะห์ข้อมูล
- 6) สรุปผลเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอน

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนโลกศึกษาทั้งของไทยและต่างประเทศ ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาในวิชาสังคมศึกษา ศึกษาเอกสารและตำราเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ประเด็นเป็นฐาน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาโลกศึกษา

2. การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย คือ ครูผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาหรือสังคมศึกษา จำนวน 9 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่มเลือกแบบก้อนหิมะ (snowball sampling) เริ่มต้นเลือก 3 ท่านแรก จากเกณฑ์ต่อไปนี้

- 1) ครูผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา หรือ
- 2) ครูผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มแรก จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1) นางสาวอุณจิต นาคนคร 2) นางสาวศิริเพ็ญ บุรณศิริ และ 3) นางวไลรัตน์ พุกนันทน์ ซึ่งผู้วิจัยสุ่มเลือกต่อๆ ไปจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านแรกนี้ ได้ผู้เชี่ยวชาญจนครบ 9 ท่าน ดังนี้

ตารางที่ 1 การสุ่มเลือกผู้เชี่ยวชาญ

รอบที่ 1 (เลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด)	รอบที่ 2 (บุคคลที่ได้รับการแนะนำต่อตามเกณฑ์ที่กำหนด)	รอบที่ 3 (บุคคลที่ได้รับการแนะนำต่อตามเกณฑ์ที่กำหนด)
นางสาวอุณจิต นาคนคร	นางประอรรตน์ วัจนะรัตน์ นางสาวกัลยา สกุลแก้ว	นางสร้อยนันท์ ศรีประทักษ์
นางสาวศิริเพ็ญ บุรณศิริ	ไม่มี (ผู้ได้รับการแนะนำไม่สะดวกให้สัมภาษณ์)	-
นางวไลรัตน์ พุกนันทน์	นายสมหวัง ชัยตามล นางมาลี ครองสินทรัพย์	นายรังสรรค์ ประพันธ์

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นนี้มี 3 ชุด ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาและประเด็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน 2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ (IOC) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาและประเด็นสำหรับใช้จัดการเรียนการสอนโลกศึกษา เพื่อการออกแบบแนวทางจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ดังนี้

1.1) เอกสารสรุปประเด็นสำคัญจากโครงร่างวิทยานิพนธ์

1.2) เอกสารการวิเคราะห์เนื้อหาโลกศึกษา เพื่อจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเป็นสาระเพิ่มเติม โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

แบบสัมภาษณ์ มี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โลกศึกษา แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ซึ่งมีเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1) แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ระดับมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย แต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยมโนทัศน์โลกศึกษาที่บูรณาการ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด วัตถุประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2) แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ระดับมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย แต่ละหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย มโนทัศน์โลกศึกษา จุดมุ่งหมาย/ ตัวชี้วัด สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 1 และ 2 แต่ละชุดมี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการเกี่ยวกับความเหมาะสม และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐานแต่ละชั้นในทุกหน่วยการเรียนรู้

3) แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา มี 2 ชุด ได้แก่

3.1) แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของเนื้อหาการสอนและประเด็นสำหรับจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการและเป็นสาระเพิ่มเติม

3.2) แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการและเป็นสาระเพิ่มเติม

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

ทั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือดังกล่าวตามขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาหาความรู้จากเอกสาร หนังสือ บทความ วารสาร และงานวิจัยต่างๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โลกศึกษา และแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2) ผู้วิจัยวิเคราะห์หลักการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ที่กำหนดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3) ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาโลกศึกษา สำหรับจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4) ผู้วิจัยออกแบบกรอบเนื้อหาและประเด็นที่จะใช้สำหรับจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเป็นสาระเพิ่มเติม ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

5) ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเนื้อหาและประเด็น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ (ที่สัมภาษณ์) ทั้ง 9 ท่าน พิจารณาประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของเนื้อหาและประเด็นที่ออกแบบ ซึ่งผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของเนื้อหาและประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ซึ่งพบว่าเนื้อหาและประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอนมีค่ามากกว่าเกณฑ์ 0.50 ในทุกระดับชั้น (แสดงในภาคผนวก ง) ดังนั้นเนื้อหาและประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถนำไปออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาได้

6) ผู้วิจัยนำข้อมูลเนื้อหาและประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนสอน มาออกแบบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนต่อไป ในลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย เพื่อนำไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนจากผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง

7) ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน พิจารณาประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของกิจกรรมการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม พบว่าองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนด้านต่างๆ มีค่ามากกว่าเกณฑ์ 0.50 ในทุกระดับชั้น (แสดงในภาคผนวก ง) ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถนำไปดำเนินการวิจัยขั้นต่อไปได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในชั้นการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยสำรวจหาผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ครั้งที่ 1 จำนวน 3 ท่าน
- 2) ติดต่อขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญเพื่อสัมภาษณ์ 3 ท่านแรก
- 3) ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มแรก เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ ให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ ครบตามจำนวน 9 ท่าน
- 4) ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาและประเด็นที่จะใช้สำหรับจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษา (สัมภาษณ์ครั้งที่ 1) ซึ่งพบประเด็นที่ควรแก้ไขปรับปรุงดังนี้

(1) เนื้อหาและประเด็นการสอนโลกศึกษา ไม่จำเพาะแต่เป็นเรื่องราวของเหตุการณ์โลกปัจจุบัน ควรให้นักเรียนได้ศึกษาครอบคลุมถึงเหตุการณ์ต่างๆ ของโลกในทุกมิติ เวลา ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขโดยนำวิธีการสอนแบบมิติของกาลเวลามาใช้ โดยเฉพาะกับเนื้อหาและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัญหาขัดแย้งของโลก โดยให้นักเรียนได้พิจารณาประเด็นปัญหาในระดับโลกในแต่ละช่วงเวลา คือ อดีต ปัจจุบัน และอนาคต กล่าวคือ นักเรียนจะพิจารณาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรได้นั้น นักเรียนจำเป็นต้องย้อนพิจารณาเหตุการณ์ที่เกิดในอดีต และศึกษาแนวโน้มของสถานการณ์ปัญหาหรือความเป็นไปได้ต่างๆ ในอนาคตด้วย

(2) ในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่ใช่เสนอเฉพาะแต่ประเด็นความขัดแย้งระหว่างประเทศเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมแก้ไข แต่ผู้วิจัยยังสามารถนำประเด็นความร่วมมือระหว่างประเทศมาใช้เพื่อให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจบทบาทของตนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือกันได้

ผู้วิจัยปรับปรุงโดยเพิ่มเติมประเด็นความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น การร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจ การร่วมมือกันแก้ไขปัญหาในภูมิภาค ได้แก่ ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยผู้วิจัยยังเพิ่มประเด็นคำถามย่อยให้นักเรียนได้อภิปรายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาในระดับสากลที่มีร่วมกัน

(3) เนื้อหาการสอนบางประเด็น โดยเฉพาะในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม มีความใกล้เคียงกันมาก อาจเป็นการซ้ำซ้อนกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัยปรับขอบเขตเนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาให้ชัดเจนขึ้น โดยกำหนดให้เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาในเนื้อหาพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น และลึกซึ้งขึ้นในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่เป็นเรื่องราวใกล้ตัวในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับประเทศ ภูมิภาค แล้วกำหนดเนื้อหาในระดับที่กว้างขึ้นในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับสังคมทั่วโลก เป็นต้น

(4) ในเนื้อหาสาระที่ผู้วิจัยไม่มีความเชี่ยวชาญหรือต้องอาศัยข้อมูลเชิงลึก ให้สอบถามจากผู้รู้ หรือระบุให้ครูสังคมศึกษาได้สอบถามจากผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญ เช่น สาระศาสนา เป็นสาระที่มีความอ่อนไหวในข้อมูลความเชื่อของแต่ละศาสนา ผู้สอนจึงต้องมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

ผู้วิจัยเพิ่มเติมในข้อแนะนำในการนำแนวทางไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา โดยระบุให้ครูสังคมศึกษาเตรียมความรู้ที่ถูกต้องก่อนจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังเสนอประเด็นอ่อนไหวที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งกันได้อีก เช่น ความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมือง ให้ครูสังคมศึกษาเตรียมความรู้และแหล่งข้อมูลที่ต้องการ เป็นกลางหรือปราศจากอคติ หรือเป็นข้อเท็จจริง

(5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าควรมีการเพิ่มประเด็นการปรับตัวเข้ากับสภาวะการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก ไม่เฉพาะแต่การเสนอประเด็นปัญหาให้นักเรียนวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา

ผู้วิจัยปรับประเด็นศึกษา โดยเพิ่มประเด็นคำถามย่อย ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามประเด็นที่น่าเสนอ โดยเฉพาะการปฏิบัติตนต่อกันในสังคมโลก รวมทั้งประเมินสถานการณ์ในอนาคต และเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อสร้างสรรค์อนาคตที่พึงประสงค์ด้วย

5) เมื่อปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับเนื้อหาและประเด็นที่จะใช้สำหรับจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแล้ว ผู้วิจัยออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยและสัมภาระผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม และเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษา (สัมภาษณ์ครั้งที่ 2) ซึ่งพบประเด็นที่ควรแก้ไขปรับปรุงดังนี้

(1) บางกิจกรรมไม่สามารถจัดได้จริงในเวลาเรียน เช่น การเผยแพร่ข้อมูลด้วยการจัดทำบล็อก ป้ายนิเทศกระจายข่าว อีกทั้งรายละเอียดของการทำกิจกรรมไม่ชัดเจน ไม่ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเท่าที่ควร

ผู้วิจัยปรับกิจกรรมเหล่านั้น เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน โดยเสนอไว้เฉพาะหน่วยการเรียนรู้ที่เห็นควรให้มีการต่อยอดกิจกรรม เพื่อให้ครูสังคมศึกษาเลือกไปปรับใช้หากมีเวลาเรียนเพียงพอ หรือตัดออกได้หากเวลาเรียนไม่เพียงพอ

(2) ในชั้นการศึกษาค้นคว้าข้อมูล นักเรียนส่วนใหญ่น่าจะสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจะไม่ถูกต้อง เป็นกลาง หรือไม่เป็นที่จริง

ผู้วิจัยเพิ่มเติมคำแนะนำสำหรับครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ในหลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ที่ระบุไว้เป็นส่วนต้นของแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา โดยมุ่งหวังครูสังคมศึกษารู้ เข้าใจ แล้วปฏิบัติตามหลักและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

(3) ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่าเนื้อหาการสอนบางประเด็นควรเชิญวิทยากรที่รู้เรื่องราวดีมาเป็นครูผู้สอน เช่น เนื้อหาความขัดแย้ง ควรเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัญหามาแล้วประสบการณ์และทัศนคติต่อความขัดแย้ง หรือเนื้อหาความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม หรือศาสนา ควรเชิญครู เพื่อนนักเรียน หรือบุคคลที่มีพื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรม หรือศาสนาแตกต่างกันนั้น มาร่วมสอน

การเชิญวิทยากรตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีข้อจำกัดอยู่ที่บริบทของแต่ละสถานศึกษา ตลอดจนความพร้อมของครูสังคมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับใช้กับกิจกรรมสำรวจข้อมูลในโรงเรียน และชุมชน คือให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลจากบุคคลต่างๆ ด้วยตนเอง ตามเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ซึ่งนอกจากนักเรียนจะได้รับข้อมูลความรู้จากผู้ที่ม่ประสบการณ์ตรง ที่พวกเขาได้เลือกศึกษาแล้ว ยังช่วยให้ได้ข้อมูลจากบุคคลที่หลากหลาย ทั้งยังสะดวกและปฏิบัติได้จริงมากกว่าการกำหนดครูสังคมศึกษาเชิญผู้มีประสบการณ์มาเป็นวิทยากร

(4) นักเรียนควรมีโอกาสได้ผลิตสื่อนำเสนอข้อมูลเองบ้าง ไม่เฉพาะแต่ครูเป็นผู้เสนอ

ผู้วิจัยกำหนดเพิ่มเติมให้นักเรียนสร้างสื่อประกอบการนำเสนอ นอกเหนือจากศึกษาค้นคว้าหาหลักฐานและตัวอย่างประกอบเพื่อยืนยันคำตอบหรือความคิดเห็นของตน และกำหนดให้ครูตรวจให้คะแนนสื่อที่นักเรียนผลิตขึ้น เป็นกระบวนการหนึ่งในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนด้วย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยขั้นนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ซึ่งได้จากการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ประกอบด้วย

1) ความตรงเชิงเนื้อหาของเนื้อหาและประเด็นที่จะใช้สำหรับจัดการเรียนการสอน พิจารณาจากแบบประเมิน IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ 1

2) ความตรงเชิงเนื้อหาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พิจารณาจากแบบประเมิน IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ 2

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าดัชนี IOC พิจารณาและให้คะแนน ดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าองค์การประกอบการจัดการเรียนการสอนนั้นๆ มีความสอดคล้อง เหมาะสม ครบถ้วน หรือถูกต้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าองค์การประกอบการจัดการเรียนการสอนนั้นๆ มีความสอดคล้อง เหมาะสม ครบถ้วน หรือถูกต้อง

- 1 เมื่อแน่ใจว่าองค์การประกอบการจัดการเรียนการสอนนั้นๆ ไม่มีความสอดคล้อง เหมาะสม ครบถ้วน หรือถูกต้อง

จากนั้นนำมาหาค่าดัชนี IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของ

ผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

หากค่าดัชนี IOC ขององค์การประกอบการจัดการเรียนการสอนนั้นๆ คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ แต่หากคำนวณได้ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยต้องตัดออกหรือปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น

6. สรุปผลเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วจัดทำเป็น “แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 ชุดดังนี้

1) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน เป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา แต่ละชุดมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

- 1) หลักการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย
- 3) ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) สุ่มเลือกผู้ให้ข้อมูล
- 2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3) เก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

1. การสุ่มเลือกผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูสังคมศึกษา จำนวน 20 คน สำหรับการตอบแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีสุ่มเลือกแบบไม่เจาะจงตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 1) ครูสังคมศึกษาที่กำลังปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา หรือ
- 2) ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ก)

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาทั้ง 2 ชุด คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นพื้นฐาน และข้อแนะนำในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา ที่เสนอในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาทั้งสองชุด มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ 5 ระดับ (1-5) ตามลำดับน้อยไปหามาก คือ น้อยที่สุด (1) น้อย (2) ปานกลาง (3) มาก (4) และมากที่สุด (5)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ 5 ระดับ (1-5) ตามลำดับน้อยไปหามาก คือ น้อยที่สุด (1) น้อย (2) ปานกลาง (3) มาก (4) และมากที่สุด (5)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ 5 ระดับ (1-5) ตามลำดับน้อยไปหามาก คือ น้อยที่สุด (1) น้อย (2) ปานกลาง (3) มาก (4) และมากที่สุด (5)

แบบสอบถามตอนที่ 3 และ 4 ซึ่งสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาทั้งสองแนวทางนั้น เป็นการสอบถามความ

คิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยโดยละเอียด ได้แก่ 1) เนื้อหาการสอน 2) ประเด็นศึกษา 3) กิจกรรมการเรียนการสอน 4) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาทั้งแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ไปให้ครูสังคมศึกษาจำนวน 20 ท่านที่สุ่มเลือกไว้ทางไปรษณีย์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) รวมเวลาเก็บรวบรวมแบบสอบถาม 2 สัปดาห์ โดยได้แบบสอบถามคืนครบทั้งหมดจำนวน 20 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา มาตรวจให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	(5)	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มาก	(4)	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	(3)	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	(2)	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	(1)	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

จากนั้นคำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	แปลความว่า	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	แปลความว่า	มีความเหมาะสมในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	แปลความว่า	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	แปลความว่า	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	แปลความว่า	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอน โลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

การทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา
สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตาม
ขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) สุ่มเลือกผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย
- 2) สร้างเครื่องมือวิจัยสำหรับการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้
- 3) ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้
- 4) วิเคราะห์ข้อมูล

1. การสุ่มเลือกผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
ที่จัดการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษา หรือโลกศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอน
ปลาย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเจาะจงเลือกจาก
ห้องเรียนที่ครูสังคมศึกษาจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ห้องเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น 2 ห้องเรียน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ห้องเรียน รวมจำนวน 4 ห้องเรียน
สำหรับทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา 2 แนวทางในแต่ละช่วงชั้น คือการจัดการเรียนการ
สอนแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และการจัดการเรียนการสอนแบบเป็น
สาระเพิ่มเติม

จากการสุ่มเลือกแบบเจาะจง 4 ห้องเรียน ได้ผู้ให้ข้อมูลเป็นครูสังคมศึกษา จำนวน 3
ท่านในโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 โรงเรียน ซึ่งจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่จะใช้ทดลองดัง
ตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ครูสังคัมศึกษาและห้องเรียนที่ใช้ทดลองจัดการเรียนการสอน

ระดับชั้น	สำหรับจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการ	สำหรับจัดการเรียนการสอน เป็นสาระเพิ่มเติม
มัธยมศึกษาตอนต้น	ครูสุวรรณ จันทะคุณ	ครูสุวรรณ จันทะคุณ
	โรงเรียนเทพศิรินทร์	โรงเรียนเทพศิรินทร์
	ม.1/2 (จำนวน 49 คน)	ม.1/9 (จำนวน 42 คน)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	ครูศิรินาถ อุดมภิระพันธ์	ครูวีรยุทธ เข้าคลอง
	โรงเรียนสวนกุหลาบธนบุรี	โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
	ม.4/5 (จำนวน 45 คน)	ม.6/12 (จำนวน 40 คน)

2. สร้างเครื่องมือวิจัยสำหรับการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้

การทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา และแบบเป็นสาระเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งผ่านเกณฑ์การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่านแล้ว จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

- 1.1) แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- 1.2) แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 1.3) แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- 1.4) แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (pre-test/ post-test) ครอบคลุมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รวมจำนวน 4 ชุด

3) แบบบันทึกหลังการสอน สำหรับครูสังคัมศึกษาที่ทดลองจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยสำหรับใช้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย

1.1) ผู้วิจัยจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยพร้อมสื่อประกอบ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้จากแนวทางที่จัดทำขึ้น โดยคัดเลือกตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1.1.1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ระดับมัธยมศึกษา เป็นแผนการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาและประเด็นสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาอยู่ในขณะนั้น ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ระดับละ 1 หน่วยการเรียนรู้

1.1.2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษา เป็นแผนการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาและประเด็นสอดคล้องกับรายวิชาเพิ่มเติมที่กลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาอยู่ในขณะนั้น ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ระดับละ 1 หน่วยการเรียนรู้

สรุปได้แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยสำหรับทดลองใช้ดังนี้

ตารางที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ทดลองจัดการเรียนการสอน

ระดับชั้น	แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	แผนการจัดการเรียนรู้แบบเป็นสาระเพิ่มเติม
มัธยมศึกษาตอนต้น	สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ การพึ่งพาและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ (ม.1/2)	พลเมืองโลกกับความขัดแย้งในภูมิภาค (ม.1/9)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ความขัดแย้งในโลกยุคปัจจุบัน (ม.4/5)	ความแตกต่างหลากหลาย (ม.6/12)

2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (pre-test/ post-test)

ผู้วิจัยจัดทำแบบทดสอบตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้เลือกไปทดลองใช้จำนวน 4 ชุด โดยดำเนินการจัดทำตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1) ศึกษาเนื้อหาและแนวทางการสร้างแบบทดสอบการเรียนรู้

2.2) กำหนดการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน ให้สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้

2.3) สร้างข้อคำถามแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวนชุดละ 30 ข้อ ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ที่เลือกทดลองใช้

2.4) ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยให้กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ (ที่ดำเนินการสัมภาษณ์) จำนวน 9 ท่าน ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบทั้ง 4 ชุดพบว่าข้อคำถามในแบบทดสอบมีค่ามากกว่าเกณฑ์ 0.50 ทั้ง 4 ชุด (แสดงในภาคผนวก ง) ดังนั้น

แบบทดสอบก่อนเรียนที่ผู้วิจัยนำเสนอ จึงสามารถนำไปทดลองใช้วัดผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างได้

3) แบบบันทึกหลังการสอน สำหรับครูสังคมศึกษาที่ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางฯ

ผู้วิจัยออกแบบข้อคำถามเกี่ยวกับภาพรวมผลการทดลองจัดการเรียนการสอน ปัญหา/อุปสรรคที่พบระหว่างจัดการเรียนการสอน แนวทางการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษาที่ทดลองใช้ ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3. ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ครูสังคมศึกษาทดลองจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยที่เสนอ ซึ่งมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน มี 2 ลักษณะ คือ

1.1) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบเป็นสาระเพิ่มเติม ตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553

2) ตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้โลกศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากการวัดด้วยแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) ติดต่อขอความร่วมมือเพื่อการทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูสังคมศึกษาที่ได้สุ่มเลือกแบบเจาะจงจากห้องเรียน 4 ห้องเรียนใน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเทพศิรินทร์ (โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สพม. กทม. เขต 1) จำนวน 2 ห้องเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบธนบุรี (โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สพม. กทม. เขต 1) จำนวน 1 ห้องเรียน และโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี (โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สพม. กทม. เขต 2) จำนวน 1 ห้องเรียน

2) ครูสังคัมศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยกับกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการวัดและประเมินผลก่อนการเรียนรู้นักเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนประจำหน่วยนั้นๆ เมื่อจัดการเรียนการสอนจบในแต่ละคาบ ครูสังคัมศึกษาทำการบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบบันทึกหลังการสอน และเมื่อจัดการเรียนการสอนจบหน่วยการเรียนรู้แล้ว ครูสังคัมศึกษาดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นักเรียนด้วยแบบทดสอบหลังเรียนประจำหน่วยนั้นๆ ทั้งนี้ครูสังคัมศึกษาทั้ง 3 ท่านได้ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้ ระหว่างวันที่ 30 มกราคม-28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2556

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในขั้นนี้ มีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้

1) ข้อมูลความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าดัชนี IOC พิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นๆ มีความสอดคล้อง เหมาะสม ครบถ้วน หรือถูกต้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นๆ มีความสอดคล้อง เหมาะสม ครบถ้วน หรือถูกต้อง

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นๆ ไม่มีความสอดคล้อง เหมาะสม ครบถ้วน หรือถูกต้อง

จากนั้นนำมาหาค่าดัชนี IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

หากค่าดัชนี IOC ของข้อคำถาม คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าข้อคำถามนั้นสามารถนำไปใช้ทดสอบหรือวัดผลการเรียนรู้นักเรียนได้ แต่หากข้อคำถามใดคำนวณได้ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยต้องตัดออกหรือปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น

2) ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นักเรียนทดลองจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนสอบก่อนเรียนเปรียบเทียบกับคะแนนสอบหลังเรียน โดยใช้โปรแกรม SPSS ทดสอบค่าที (t-test) โดยตั้งสมมุติฐานว่า คะแนนสอบหลังเรียนมากกว่าคะแนนสอบหลังเรียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ($\alpha = .05$)

$$H_0 : \mu_{\text{post}} \leq \mu_{\text{pre}}$$

$$H_1 : \mu_{\text{post}} > \mu_{\text{pre}}$$

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอในรูปแบบตารางแสดงค่าทางสถิติ แล้วอภิปรายผลประกอบตาราง

3) ข้อมูลเกี่ยวกับผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะได้จากแบบบันทึกหลังสอนรายคาบของครูสังคัมศึกษา จำนวน 3 ท่าน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ภาพรวมของผลการจัดการเรียนการสอน ปัญหา/ อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ ของครูสังคัมศึกษา ที่บันทึกไว้ทั้งหมด ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ซึ่งดำเนินการวิจัยด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาเนื้อหาและประเด็นสำหรับจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแผนการเรียนรู้รายหน่วยโลกศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาเนื้อหาและประเด็นสำหรับจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา

1. เนื้อหาการสอนและประเด็นที่ใช้เป็นปัญหา ในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ

ขั้นการออกแบบเนื้อหาการสอนและประเด็นที่จะใช้เป็นปัญหาในการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสาระโลกศึกษาตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แต่ละสาระกับมิติโลกศึกษา เพื่อออกแบบเนื้อหาการสอนแบบบูรณาการสอดแทรกมโนทัศน์โลกศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และกำหนดประเด็นที่ใช้เป็นปัญหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นจึงดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ซึ่งได้ผลการศึกษาค้นคว้าดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

หลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 สาระโลกศึกษา มี 8 มิติ ได้แก่

- 1) ความเป็นพลเมืองโลก
- 2) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง
- 3) ความยุติธรรมในสังคม
- 4) ค่านิยมและการตระหนักรับรู้สภาพการณ์
- 5) การพัฒนาที่ยั่งยืน
- 6) สิทธิมนุษยชน
- 7) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
- 8) ความหลากหลาย

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสาระโลกศึกษาตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 มีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับสาระโลกศึกษา

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา	สาระโลกศึกษา	ตัวชี้วัดที่สอดคล้อง
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	การแก้ปัญหา ความขัดแย้ง	ส 1.1 ม.2/11 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ส 1.1 ม.3/8 เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้ และดำเนินชีวิตด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือวิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ส 1.1 ม.4-6/9 วิเคราะห์พระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของเหตุ ปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ตารางที่ 4 (ต่อ) ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ กับ
สาระโลกศึกษา

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ	สาระ โลกศึกษา	ตัวชี้วัดที่สอดคล้อง
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม (ต่อ)	การ แก้ปัญหา ความ ขัดแย้ง	ส 1.1 ม.4-6/19 เห็นคุณค่า เชื่อมมั่นและมุ่งมั่นพัฒนาชีวิตด้วย การพัฒนาจิตและพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ
		ส 1.1 ม.4-6/22 เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมความร่วมมือของ ทุกศาสนาในการแก้ปัญหา และพัฒนาสังคม
	ความ หลากหลาย	ส 1.1 ม.1/9 วิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษา เรียนรู้ศาสนาอื่น ๆ
		ส 1.1 ม.1/10 ปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิต ในสังคม	ความเป็น พลเมืองโลก	ส 1.2 ม.2/5 อธิบายความแตกต่างของศาสนพิธี พิธีกรรมตาม แนวปฏิบัติของศาสนาอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับและความ เข้าใจกัน
		ส 1.1 ม.4-6/18 ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของค่านิยม จริยธรรม ที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ของศาสนิกชน ศาสนาต่างๆ เพื่อขจัดความขัดแย้งและอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
		ส 2.1 ม.1/2 ระบุความสามารถของตนเองในการทำประโยชน์ต่อ ตนเองและประเทศชาติ
		ส 2.1 ม.2/2 เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
ส 2.2 ม.3/4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการ พัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย และเสนอแนวทางแก้ไข	ส 2.1 ม.4-6/3 ปฏิบัติตนและมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติ ปฏิบัติ เพื่อเป็นพลเมืองดี ของประเทศชาติ และสังคมโลก	
		ส 2.2 ม.4-6/1 วิเคราะห์ปัญหาการเมืองที่สำคัญในประเทศจาก แหล่งข้อมูลต่างๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไข

ตารางที่ 4 (ต่อ) ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ กับ
สาระโลกศึกษา

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ	สาระ โลกศึกษา	ตัวชี้วัดที่สอดคล้อง
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ มนุษยชน (ต่อ)	สิทธิ	ส 2.1 ม.3/2 มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน
		ส 2.1 ม.4-6/4 ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและเสนอแนวทางพัฒนา
	การแก้ปัญหา	ส 2.1 ม.3/4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และแนวคิดในการลดความขัดแย้ง
	ความขัดแย้ง	ส 2.1 ม.3/5 เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก
	ความหลากหลาย	ส 2.1 ม.1/3 อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน
		ส 2.1 ม. 2/4 อธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน	ส 2.1 ม.3/3 อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม
		ส 2.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์ความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเลือกรับวัฒนธรรมสากล
		ส 3.2 ม. 1/2 ยกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ
		ส 3.2 ม. 2/2 ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย
	ส 3.2 ม. 2/4 วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าในประเทศ และต่างประเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และปริมาณสินค้า	

ตารางที่ 4 (ต่อ) ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ กับ
สาระโลกศึกษา

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ	สาระ โลกศึกษา	ตัวชี้วัดที่สอดคล้อง
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ (ต่อ)	การพึ่งพา อาศัยซึ่งกัน และกัน (ต่อ)	<p>ส 3.2 ม.3/3 อภิปรายบทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ</p> <hr/> <p>ส 3.2 ม.3/6 วิเคราะห์สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าใน การค้าระหว่างประเทศ</p> <hr/> <p>ส 3.2 ม.4-6/2 วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทาง เศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย</p> <hr/> <p>ส 3.2 ม.4-6/3 วิเคราะห์ผลดีผลเสียของความร่วมมือทาง เศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ</p>
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	การ แก้ปัญหา ความ ขัดแย้ง	<p>ส 4.2 ม. 3/2 วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความ ร่วมมือ และความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ตลอดจนความ พยายามในการขจัดปัญหาความขัดแย้ง</p> <hr/> <p>ส 4.2 ม. 4-6/4 วิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21</p>
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	การพัฒนา ที่ยั่งยืน	<p>ส 5.2 ม.1/1 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของทวีป เอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย</p> <hr/> <p>ส 5.2 ม.1/2 วิเคราะห์ความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ ที่มีผลต่อ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชีย เนีย</p> <hr/> <p>ส 5.2 ม. 2/2 ระบุแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และแอฟริกา</p> <hr/> <p>ส 5.2 ม. 2/3 สสำรวจ อภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และแอฟริกา</p> <hr/> <p>ส 5.2 ม. 2/4 วิเคราะห์เหตุและผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับ จากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา</p> <hr/> <p>ส 5.2 ม.3/2 ระบุแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ) ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ กับ สาระโลกศึกษา

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ	สาระ โลกศึกษา	ตัวชี้วัดที่สอดคล้อง
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ (ต่อ)	การพัฒนาที่ ยั่งยืน (ต่อ)	<p>ส 5.2 ม.3/3 สํารวจ อภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้</p> <p>ส 5.2 ม.3/4 วิเคราะห์เหตุและผลกระทบต่อเนื่อง จากการ เปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ในทวีปอเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย</p> <p>ส 5.2 ม.4-6/1 วิเคราะห์สถานการณ์และวิกฤตการณ์ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและโลก</p> <p>ส 5.2 ม.4-6/2 ระบุมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาหอบทบาท ขององค์การและการประสานความร่วมมือทั้งในประเทศและ นอกประเทศเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>ส 5.2 ม.4-6/3 ระบุแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก</p> <p>ส 5.2 ม.4-6/5 มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิต ตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน</p>

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กับแต่ละมิติ/ สาระโลกศึกษา พบว่าสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มีความสอดคล้องกับสาระโลกศึกษาในมิติการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และความหลากหลาย สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับสาระโลกศึกษาในมิติความเป็นพลเมืองโลก การแก้ปัญหาความขัดแย้ง สิทธิมนุษยชน และความหลากหลาย สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สอดคล้องกับสาระโลกศึกษาในมิติการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับสาระโลกศึกษาในมิติการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ สอดคล้องกับสาระโลกศึกษาในมิติการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากความสะดวกคล่องกันของตัวชีวิตและมโนทัศน์โลกศึกษาในมิติต่างๆ รวม 6 มิติ ได้แก่
 1) ความเป็นพลเมืองโลก 2) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง 3) สิทธิมนุษยชน 4) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน 5) การพัฒนาที่ยั่งยืน และ 6) ความหลากหลาย ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ไปสร้างมโนทัศน์ที่บูรณาการโลกศึกษาในมิติที่สอดคล้อง เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาที่จะใช้สำหรับจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การบูรณาการโลกศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ	สาระโลกศึกษาที่สอดคล้องตามตัวชีวิต	ความคิดรวบยอด
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	ทุกศาสนามีหลักธรรมคำสอนเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ศาสนิกชนทุกศาสนาจึงมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลกได้โดยการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน
	ความหลากหลาย	ศาสนา ความเชื่อและค่านิยม เป็นปัจจัยกำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมให้มีความแตกต่างหลากหลาย
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิต ในสังคม	ความเป็นพลเมืองโลก	การกระทำของมนุษย์มีผลต่อสังคม ทุกคนจึงมีบทบาทหน้าที่ที่พึงกระทำต่อสังคมทุกระดับในฐานะพลเมืองของชาติและของโลก
	สิทธิมนุษยชน	มนุษย์ทุกคนต่างมีอิสระ ศักดิ์ศรี และสิทธิของตน การอยู่ร่วมกันในสังคมจึงต้องเคารพสิทธิความเป็นมนุษย์และปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค
	การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	ปัญหาความขัดแย้งในสังคมหนึ่งๆ มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของผู้คนไปทั่วโลก การมีส่วนร่วมรับผิดชอบและแก้ปัญหาความขัดแย้งจึงเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมือง
	ความหลากหลาย	สังคมโลกเป็นสังคมที่มีความหลากหลายหลายทาง วัฒนธรรม การยอมรับและปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสมจะช่วยให้อยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

ตารางที่ 5 (ต่อ) การบูรณาการโลกศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา	สาระโลกศึกษา ที่สอดคล้องตามตัวชี้วัด	ความคิดรวบยอด
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	การพึ่งพาอาศัยกัน	การมีและไม่มีทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างใด อย่างหนึ่ง เป็นเหตุให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกต้อง พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	การแก้ปัญหาความขัดแย้งทั้งอดีตและปัจจุบัน ในสังคมโลกเป็นตัวอย่างของการจัดการปัญหา การลดความขัดแย้ง และการสร้างความ สมานฉันท์ปรองดองในอนาคต
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	การพัฒนาที่ยั่งยืน	ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งๆ มีผลกระทบ ไปทั่วโลก โดยเฉพาะต่อภูมิภาคใกล้เคียง การ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงต้อง มุ่งเน้นถึงส่วนรวมและอนาคตเป็นสำคัญ

ตารางที่ 6 เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบ
บูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา	มิติโลกศึกษาที่บูรณาการ และความคิดรวบยอด	เนื้อหา การสอน	ประเด็น ศึกษา
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>ความหลากหลาย</u> ศาสนา ความเชื่อและค่านิยม เป็นปัจจัย กำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมให้มี ความแตกต่างหลากหลาย	1. ศาสนาใน อาเซียน	ความ หลากหลาย ทางศาสนา ในอาเซียน
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำเนินชีวิตในสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>ความเป็นพลเมืองโลก</u> การกระทำของมนุษย์มีผลต่อสังคม ทุกคน จึงมีบทบาทหน้าที่ที่พึงกระทำต่อสังคมทุก ระดับในฐานะพลเมืองของชาติและของ โลก	2. การเป็น พลเมืองดี	หน้าที่ของ เยาวชนใน สังคมโลก

ตารางที่ 6 (ต่อ) เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ	มิติโลกศึกษาที่บูรณาการ และความคิดรวบยอด	เนื้อหา การสอน	ประเด็นศึกษา
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตใน สังคม (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> ● ความหลากหลาย สังคมโลกเป็นสังคมที่มีความหลากหลาย หลายทางวัฒนธรรม การยอมรับและ ปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสมจะช่วยให้ อยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมี ความสุข	3. วัฒนธรรม กับความ สัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ	คุณค่าทาง วัฒนธรรม
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● การพึ่งพาอาศัยกัน การมีและไม่มีทรัพยากรทางเศรษฐกิจ อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นเหตุให้ประเทศ ต่างๆ ทั่วโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกัน	4. การพึ่งพาและ แข่งขันกันทาง เศรษฐกิจใน ประเทศ	การพึ่งพาอาศัย และแข่งขันกัน ด้านเศรษฐกิจ ระดับภูมิภาค ของไทย
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	ไม่มี	ไม่มี	-
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● การพัฒนาที่ยั่งยืน ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งๆ มี ผลกระทบไปทั่วโลก โดยเฉพาะต่อ ภูมิภาคใกล้เคียง การใช้ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมจึงต้องมุ่งเน้นถึง ส่วนรวมและอนาคตเป็นสำคัญ	5. สิ่งแวดล้อม ในเอเชีย ออสเตรเลีย และ โอเชียเนีย	วิกฤติสิ่งแวดล้อม ในเอเชีย ออสเตรเลีย และ โอเชียเนีย

ตารางที่ 7 เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา	มิติโลกศึกษาที่บูรณาการ และความคิดรวบยอด	เนื้อหา การสอน	ประเด็น ศึกษา
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> การแก้ปัญหาความขัดแย้ง <p>ทุกศาสนามีหลักธรรมคำสอนเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ศาสนิกชนทุกศาสนาจึงมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลกได้โดยการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน</p>	1. หลัก ธรรมเพื่อการ อยู่ร่วมกัน	ธรรมะกับ การลดความ ขัดแย้ง
	<ul style="list-style-type: none"> ความหลากหลาย <p>ศาสนา ความเชื่อและค่านิยม เป็นปัจจัยกำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมให้มีความแตกต่างหลากหลาย</p>	2. ศาสนาใน เอเชีย	ความ หลากหลาย ทางศาสนาใน เอเชีย
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำเนินชีวิตในสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ความเป็นพลเมืองโลก <p>การกระทำของมนุษย์มีผลต่อสังคม ทุกคนจึงมีบทบาทหน้าที่ที่พึงกระทำต่อสังคมทุกระดับในฐานะพลเมืองของชาติและของโลก</p>	3. พลเมืองดี ตามวิถีประชา ธิปไตย	เยาวชนไทย กับการเมือง โลก
	<ul style="list-style-type: none"> ความหลากหลาย <p>สังคมโลกเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม การยอมรับและปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสมจะช่วยให้อยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข</p>	4. ความ หลากหลาย ทาง วัฒนธรรมใน เอเชีย	เอกลักษณ์ แห่ง วัฒนธรรม เอเชีย
สาระที่ 3 เศรษฐกิจศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> การพึ่งพาอาศัยกัน <p>การมีและไม่มีทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นเหตุให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกต้องพึ่งพาอาศัยกัน</p>	5. การพึ่งพา และแข่งขัน กันทาง เศรษฐกิจใน เอเชีย	การค้าระหว่าง ประเทศใน ภูมิภาคเอเชีย

ตารางที่ 7 (ต่อ) เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา	มิติโลกศึกษาที่บูรณาการ และความคิดรวบยอด	เนื้อหา การสอน	ประเด็น ศึกษา
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	ไม่มี	ไม่มี	-
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การพัฒนาที่ยั่งยืน</u> <p>ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งๆ มีผลกระทบไปทั่วโลก โดยเฉพาะต่อภูมิภาคใกล้เคียง การใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจึงต้องมุ่งเน้นถึงส่วนรวมและอนาคตเป็นสำคัญ</p>	6. สิ่งแวดล้อม ในยุโรปและ แอฟริกา	วิกฤติ สิ่งแวดล้อมใน ยุโรปและ แอฟริกา

ตารางที่ 8 เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา	มิติโลกศึกษาที่บูรณาการ และความคิดรวบยอด	เนื้อหา การสอน	ประเด็น ศึกษา
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การแก้ปัญหาความขัดแย้ง</u> <p>ทุกศาสนามีหลักธรรมคำสอนเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ศาสนิกชนทุกศาสนาจึงมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลกได้ โดยการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน</p>	1. วิถีคิด แก้ปัญหาความ ขัดแย้งแบบ โยนิโสมนสิการ	ปัญหาความ ขัดแย้งใน อดีตของโลก
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตใน สังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>ความเป็นพลเมืองโลก</u> <p>การกระทำของมนุษย์มีผลต่อสังคม ทุกคนจึงมีบทบาทหน้าที่ที่พึงกระทำต่อสังคมทุกระดับในฐานะพลเมืองของชาติและของโลก</p>	2. การพัฒนา ประชาธิปไตย ของไทย	ประชาธิปไตย ไทยในสังคม โลก

ตารางที่ 8 (ต่อ) เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา	มิติโลกศึกษาที่บูรณาการ และความคิดรวบยอด	เนื้อหา การสอน	ประเด็น ศึกษา
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตใน สังคม (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การแก้ปัญหาความขัดแย้ง</u> ปัญหาความขัดแย้งในสังคมหนึ่งๆ มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนไปทั่วโลก การมีส่วนร่วมรับผิดชอบและแก้ปัญหาความขัดแย้งจึงเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมือง 	3. การอยู่ร่วมกัน อย่างสันติ	ปัญหาความ ขัดแย้งใน อดีตของโลก
	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>ความหลากหลาย</u> สังคมโลกเป็นสังคมที่มีความหลากหลายหลายทางวัฒนธรรม การยอมรับและปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสมจะช่วยให้อยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข 	4. วัฒนธรรมไทย กับวัฒนธรรม สากล	การอนุรักษ์ และเลือกรับ วัฒนธรรม อย่างชาญ ฉลาด
	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>สิทธิมนุษยชน</u> มนุษย์ทุกคนต่างมีอิสระ ศักดิ์ศรี และสิทธิของตน การอยู่ร่วมกันในสังคมจึงต้องเคารพสิทธิความเป็นมนุษย์และปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค 	5. สิทธิมนุษยชน ในอาเซียน	ปัญหาสิทธิ มนุษยชนใน อาเซียน
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การพึ่งพาอาศัยกัน</u> การมีและไม่มีทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นเหตุให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกต้องพึ่งพาอาศัยกัน 	6. ความ สัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ	ประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียน
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การแก้ปัญหาความขัดแย้ง</u> การแก้ปัญหาความขัดแย้งในอดีตเป็นตัวอย่างของการจัดการปัญหา การลดความขัดแย้ง และสร้างความปรองดองในอนาคต 	7. ความขัดแย้ง ในประวัติ- ศาสตร์โลก	ปัญหาความ ขัดแย้งในอดีต ของโลก

ตารางที่ 8 (ต่อ) เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ	มิติโลกศึกษาที่บูรณาการ และความคิดรวบยอด	เนื้อหา การสอน	ประเด็น ศึกษา
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การพัฒนาที่ยั่งยืน</u> <p>ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งๆ มีผลกระทบไปทั่วโลก โดยเฉพาะต่อภูมิภาคใกล้เคียง การใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจึงต้องมุ่งเน้นถึงส่วนรวมและอนาคตเป็นสำคัญ</p>	8. สิ่งแวดล้อม ในอเมริกา เหนือและ อเมริกาใต้	วิกฤติ สิ่งแวดล้อม ในอเมริกา เหนือและ อเมริกาใต้

ตารางที่ 9 เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ	มิติโลกศึกษาที่บูรณาการ และความคิดรวบยอด	เนื้อหา การสอน	ประเด็น ศึกษา
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การแก้ปัญหาความขัดแย้ง</u> <p>ทุกศาสนามีหลักธรรมคำสอนเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ศาสนิกชนทุกศาสนาจึงมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลกได้โดยการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน</p>	1. โยนิโสมนสิการกับ ปัญหาความ ขัดแย้งใน สังคมโลก	การแก้ปัญหา ความขัดแย้ง ในสังคมโลก ปัจจุบัน
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตใน สังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>ความเป็นพลเมืองโลก</u> <p>การกระทำของมนุษย์มีผลต่อสังคม ทุกคนจึงมีบทบาทหน้าที่ที่พึงกระทำต่อสังคมในฐานะพลเมืองของชาติและของโลก</p>	2. ความเป็น พลเมืองโลก	เยาวชนไทย กับความเป็น พลเมืองดีของ ชาติและโลก
	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>สิทธิมนุษยชน</u> <p>มนุษย์ทุกคนต่างมีอิสระ ศักดิ์ศรี และสิทธิของตน การอยู่ร่วมกันในสังคมจึงต้องเคารพสิทธิความเป็นมนุษย์และปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค</p>	3. สิทธิ มนุษยชนกับ การพัฒนา ประเทศ	ปัญหาสิทธิ มนุษยชนกับ การพัฒนา ประเทศของ ไทย

ตารางที่ 9 (ต่อ) เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา	มิติโลกศึกษาที่บูรณาการ และความคิดรวบยอด	เนื้อหา การสอน	ประเด็น ศึกษา
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตใน สังคม (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>ความหลากหลาย</u> สังคมโลกเป็นสังคมที่มีความหลาย หลายทางวัฒนธรรม การยอมรับและ ปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสมจะช่วยให้ อยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมี ความสุข 	4. ความ หลากหลาย ทางวัฒนธรรม	การ เปลี่ยนแปลง วัฒนธรรม (ผล ของการ อนุรักษ์กับการ เลือกรับ วัฒนธรรม)
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การพึ่งพาอาศัยกัน</u> การมีและไม่มีทรัพยากรทางเศรษฐกิจ อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นเหตุให้ประเทศ ต่างๆ ทั่วโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกัน 	5. การรวมกลุ่ม ทางเศรษฐกิจ	ไทยกับการ รวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจใน สังคมโลก
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การแก้ปัญหาคความขัดแย้ง</u> การแก้ปัญหาคความขัดแย้งทั้งอดีตและ ปัจจุบันในสังคมโลกเป็นตัวอย่างของ การจัดการปัญหา การลดความ ขัดแย้ง และการสร้างความสมานฉันท์ ปรองดองในอนาคต 	6. ความขัดแย้ง ในโลกยุค ปัจจุบัน	ปัญหาความ ขัดแย้งใน สังคมโลก
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การพัฒนาที่ยั่งยืน</u> ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งๆ มี ผลกระทบไปทั่วโลก โดยเฉพาะต่อ ภูมิภาคใกล้เคียง การใช้ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมจึงต้องมุ่งเน้นถึง ส่วนรวมและอนาคตเป็นสำคัญ 	7. สิ่งแวดล้อม โลก	วิกฤติ สิ่งแวดล้อม โลก

2. เนื้อหาการสอนและประเด็นที่ใช้เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม

สาระโลกศึกษาตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 ทั้ง 8 มิติ กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระของแต่ละมิติ ซึ่งสามารถวิเคราะห์และสรุปเป็นเนื้อหาหลักของแต่ละมิติได้ดังนี้

ตารางที่ 10 เนื้อหาหลักของสาระโลกศึกษา

สาระโลกศึกษา	ขอบข่ายตามหลักสูตร	เนื้อหาสาระหลัก
ความเป็นพลเมืองโลก	ให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้บทบาทของสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของโลก พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและจุดที่ประเด็นสำคัญได้รับการตัดสินใจ ตระหนักและแสดงออกถึงความรับผิดชอบที่มีผลกระทบต่อสิ่งต่างๆ ของโลก ตระหนักถึงความสำคัญของบริบทโลก ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ	● บทบาทและหน้าที่ของพลเมือง
การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	ให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับตัวอย่างความขัดแย้งต่างๆ ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับนานาชาติ และวิธีการแก้ปัญหาหลากหลายวิธี	● ปัญหาความขัดแย้ง ● วิธีการแก้ปัญหาตามหลักสันติวิธี
การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน	ให้เรียนรู้การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคน ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมซึ่งมีผลต่อความสัมพันธ์ระดับชุมชนโลก	● ความร่วมมือระหว่างประเทศ
ความยุติธรรมในสังคม	ให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจความสำคัญของความเสมอภาค ความถูกต้อง ความยุติธรรม และความเท่าเทียม	● หลักการของความเสมอภาค ความถูกต้อง ความยุติธรรม และความเท่าเทียม

ตารางที่ 10 (ต่อ) เนื้อหาหลักของสาระโลกศึกษา

สาระโลกศึกษา	ขอบข่ายตามหลักสูตร	เนื้อหาสาระหลัก
สิทธิมนุษยชน	ให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เห็นความสำคัญและให้คุณค่าของสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ เข้าใจสิทธิมนุษยชนใช้เป็นกรอบหลักสำหรับการแก้ไขปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน	● ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน และแนวทางแก้ไข
การพัฒนาที่ยั่งยืน	ให้นักเรียนมีความรู้และรับผิดชอบใน ความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันระหว่าง สังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม เห็นความสำคัญของการใช้ทรัพยากร อย่างต่อเนื่อง	● การใช้และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ค่านิยมและการตระหนักรู้สภาพการณ์	ให้นักเรียนรู้จักประเมินวิกฤตในระดับ กระแสโลก และเห็นคุณค่ามีเจตคติต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เข้าใจและเห็นคุณค่าสิทธิมนุษยชน	● ลักษณะทางค่านิยมและเจตคติ ในสังคมต่างๆ ● สภาพการณ์ของโลกในยุค โลกาภิวัตน์
ความหลากหลาย	ให้นักเรียนเรียนรู้ เข้าใจ และยอมรับ ความแตกต่างและความสัมพันธ์ของ มนุษยชาติ ยอมรับความแตกต่างด้าน ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี กระบวนการและวิธีการจัดการของแต่ละสังคม	● ความแตกต่างด้านสังคมและ วัฒนธรรม

จากผลวิเคราะห์ ผู้วิจัยนำเนื้อหาหลักแต่ละมิติ ของสาระโลกศึกษาตามหลักสูตร
โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 มาเชื่อมโยงกันเป็นประเด็นเกี่ยวกับโลก (global
issues) เพื่อพัฒนาเป็นเนื้อหาการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 สาระโลกศึกษาที่เชื่อมโยงกันเป็นประเด็นเกี่ยวกับโลก (global issues)

สาระโลกศึกษา	เนื้อหาสาระหลัก	ประเด็น เกี่ยวกับโลก
ความเป็นพลเมือง โลก	● บทบาทและหน้าที่ของพลเมือง	
การแก้ปัญหาความ ขัดแย้ง	● ปัญหาความขัดแย้ง ● วิธีการแก้ปัญหาตามหลักสันติวิธี	1. ความขัดแย้งใน สังคมโลก
การพึ่งพาอาศัยซึ่ง กันและกัน	● ความร่วมมือระหว่างประเทศ	
ความยุติธรรม ในสังคม	● หลักการของความเสมอภาค ความถูกต้อง ความยุติธรรม และความเท่าเทียม	2. ความเท่าเทียม กัน ของมนุษย์
สิทธิมนุษยชน	● ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและแนว ทางแก้ไข	
ความยุติธรรม ในสังคม	● หลักการของความเสมอภาค ความถูกต้อง ความยุติธรรม และความเท่าเทียม	3. สิ่งแวดล้อมกับ การพัฒนาที่ยั่งยืน
การพัฒนาที่ยั่งยืน	● การใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	
ค่านิยมและการ ตระหนักรู้	● ลักษณะทางค่านิยมและเจตคติในสังคมต่างๆ	4. ความแตกต่าง หลากหลาย
ความหลากหลาย	● ความแตกต่างด้านสังคมและวัฒนธรรม	
ค่านิยมและการ ตระหนักรู้	● การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์	5. เทคโนโลยีกับ กระแสโลกาภิวัตน์
ความหลากหลาย	● ความแตกต่างด้านสังคมและวัฒนธรรม	6. การติดต่อ เชื่อมโยงกัน

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่เชื่อมโยงกันเป็นประเด็นเกี่ยวกับโลก (global issues) พบว่า สาระโลกศึกษาทั้ง 8 มิติ มีเนื้อหาสาระหลักที่เชื่อมโยงกันเป็นประเด็นเกี่ยวกับโลก 6 ประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปพัฒนาเป็นเนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาที่ใช้จัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ประเด็นเกี่ยวกับโลก	เนื้อหาการสอน	ประเด็นศึกษา
1. ความขัดแย้งในสังคมโลก	พลเมืองกับความขัดแย้งในภูมิภาค	ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. ความเท่าเทียมกันของมนุษย์	สิทธิมนุษยชน	ความเท่าเทียมกันของประชากรในอาเซียน
3. สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	อาเซียนกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	วิกฤตสิ่งแวดล้อมในอาเซียน (การสร้างเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขง)
4. ความแตกต่างหลากหลาย	ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียน	เอกลักษณ์อาเซียน
5. เทคโนโลยีกับกระแสโลกาภิวัตน์	สังคมไทยกับเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์	วัยรุ่นไทยกับเครือข่ายสังคมออนไลน์
6. การติดต่อเชื่อมโยงกัน	ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทางสังคมและวัฒนธรรม	วัฒนธรรมต่างชาติในสังคมไทย (กระแสวัฒนธรรมเกาหลี)

ตารางที่ 13 เนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา
เป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประเด็นเกี่ยวกับโลก	เนื้อหาการสอน	ประเด็นศึกษา
1. ความขัดแย้งในสังคมโลก	พลเมืองโลกกับการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	ความขัดแย้งในสังคมโลก
2. ความเท่าเทียมกันของมนุษย์	สิทธิมนุษยชน	ความเท่าเทียมกันของประชากรโลก
3. สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	การพัฒนาที่ยั่งยืน	วิกฤติสิ่งแวดล้อมโลก
4. ความแตกต่างหลากหลาย	ความหลากหลายทางวัฒนธรรม	เอกลักษณ์วัฒนธรรมทั่วโลก
5. เทคโนโลยีกับกระแสโลกาภิวัตน์	กระแสโลกาภิวัตน์กับเทคโนโลยีในสังคมโลก	เครือข่ายสังคมออนไลน์กับสังคมโลก
6. การติดต่อเชื่อมโยงกัน	การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในสังคมโลก	วัฒนธรรมต่างชาติในสังคมอื่นๆ ทั่วโลก

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยโลกศึกษา

เมื่อผู้วิจัยพัฒนาเนื้อหาการสอนและประเด็นศึกษาสำหรับจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแล้ว ผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้อิงประเด็นกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ได้ดังนี้

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การนำเสนอประเด็น

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประเด็น

ขั้นที่ 3 การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 4 นำเสนอและอภิปรายผล

ขั้นที่ 5 การสรุปผล

จากกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐานทั้ง 5 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โลกศึกษา สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เลือกใช้ ตลอดจนแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบบูรณาการ
กับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ผู้วิจัยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล
สำหรับการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ในแต่ละระดับชั้น ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 1 ศาสนาฯ ศาสนาในอาเซียน	ความหลากหลายทางศาสนา ในอาเซียน <u>ประเด็นย่อย :</u> - ความเชื่อและศรัทธาของ ศาสนาต่างๆ ในอาเซียน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร - ความแตกต่างทางศาสนา ของประเทศต่างๆ ในอาเซียน มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ของคนไทยหรือไม่ อย่างไร - เราควรปฏิบัติต่อศาสนิกชน ในศาสนาอื่นๆ เพื่อการอยู่ ร่วมกันในอาเซียนได้อย่างไร	1	- บรรยาย - อภิปรายกลุ่ม	- วิดีทัศน์การประกอบพิธีกรรมทาง ศาสนา - หนังสือแบบเรียนสาระศาสนาฯ	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	อภิปรายกลุ่ม	- ภาพศาสนิกชนศาสนาต่างๆ - แผนที่อาเซียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน - ศาสนสถานในชุมชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- กิจกรรมการแสดง เช่น ละคร/ บทบาท สมมุติ/ สถานการณ์ จำลอง - เสวนา/ ชักค้ำน	อุปกรณ์การแสดง เช่น ฉาก เครื่อง แต่งกาย	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดง ความคิดเห็น
		5	เสวนา/ ชักค้ำน	- วิดีทัศน์ความแตกต่างทาง ศาสนา - สมุดบันทึกความรู้	ตรวจให้คะแนนบทความ/ เรียงความในสมุดบันทึก ความรู้

ตารางที่ 14 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ การเป็นพลเมืองดี	หน้าที่ของเยาวชนในสังคม โลก ประเด็นย่อย : - เยาวชนที่ดีควรมี คุณลักษณะอย่างไร - หากเยาวชนไม่มีส่วนร่วมใน กิจกรรมสำคัญของชาติหรือมี ส่วนน้อยจะส่งผลต่อสังคม โลกหรือไม่ อย่างไร - เยาวชนที่ดีที่หน้าที่อย่างไร ในสังคมโลก	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- ภาพเหตุการณ์ชุมนุม ประท้วง ฉลาด ที่เกี่ยวกับการเมืองการ ปกครอง - หนังสือแบบเรียนสาระศาสนาฯ	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	อภิปรายกลุ่ม	โพลสำรวจความสนใจในกิจกรรม ทางการเมืองของวัยรุ่น	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- อภิปรายนำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ	ภาพวาดระบายสี (แสดงลักษณะ สังคมตามผลการศึกษาค้นคว้า)	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดง ความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนภาพวาด ระบายสี
		5	-โครงการประชาสัมพันธ์	ป้ายนิเทศและกระดานข่าว	ตรวจให้คะแนนป้ายนิเทศ

ตารางที่ 14 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ วัฒนธรรมกับ ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ	คุณค่าทางวัฒนธรรม <u>ประเด็นย่อย:</u> - ไทยกับประเทศต่างๆ ใน อาเซียนแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร - วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อ ความสัมพันธ์และความ ขัดแย้งระหว่างประเทศ หรือไม่ อย่างไร	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ - เกม	- การ์ตูนแนะนำกลุ่มประเทศ อาเซียน - แผนที่และกระดาษสี - หนังสือแบบเรียนสาระหน้าที่ พลเมืองฯ	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	อภิปรายกลุ่ม	หนังสือแบบเรียนสาระหน้าที่ พลเมืองฯ	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- อภิปรายนำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ	ป้ายนิเทศขนาดเล็ก (ฟิวเจอร์ บอร์ด) ประกอบการนำเสนอ	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การแสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนสื่อ ประกอบการนำเสนอ
		5	- เสวนา/ ชักค้ำ	อุปกรณ์สร้างแผนผังมโนทัศน์ เช่น กระดาษและปากกาเคมี	ตรวจให้คะแนนแผนผัง มโนทัศน์

ตารางที่ 14 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ การพึ่งพาอาศัยและ แข่งขันกันทาง เศรษฐกิจในประเทศ	การพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจระดับภูมิภาคของไทย	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- สินค้า OTOP - หนังสือแบบเรียนสาระเศรษฐศาสตร์	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	<u>ประเด็นย่อย :</u> - กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นในแต่ละภูมิภาคของไทย	2	อภิปรายกลุ่ม	หนังสือแบบเรียนสาระเศรษฐศาสตร์	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	คืออะไรบ้าง - อะไรเป็นปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคแตกต่างกัน	3	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
	- ความแตกต่างกันของแต่ละภูมิภาคนำไปสู่กิจกรรมทางเศรษฐกิจ (การพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกัน) อย่างไร	4	- อภิปรายนำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	สื่อประกอบการนำเสนอ (แต่ละกลุ่มสร้างสรรค์ได้อย่างอิสระ)	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนสื่อประกอบการนำเสนอ
		5	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	อุปกรณ์สร้างแผนผังมโนทัศน์ เช่น กระดาษและปากกาเคมี	ตรวจให้คะแนนแผนผังมโนทัศน์

ตารางที่ 14 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมในเอเชีย ออสเตรเลีย และโอ เชียเนีย	วิกฤติสิ่งแวดล้อมในเอเชีย	1	- บรรยาย	- การ์ตูนแนะนำข้อมูลสภาพทาง	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย		- เสวนา/ ชักค้ำ	ภูมิศาสตร์ทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	
	ประเด็นย่อย :	2	- เสวนา/ ชักค้ำ - อภิปรายกลุ่ม	- หนังสือแบบเรียนสาระภูมิศาสตร์	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนแผนผัง ก้างปลา
	- สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคที่เรา			- วัตถุประสงค์ภาพข่าวภัยธรรมชาติใน เอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	
	อาศัยอยู่ (เอเชีย) และ ภูมิภาคใกล้เคียง (ออสเตรเลียและโอเชียเนีย) มีความเปลี่ยนแปลงไป			- อุปกรณ์สร้างแผนผังก้างปลา เช่น กระดาษและปากกาเคมี	
อย่างไรบ้าง	3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม	
- อะไรเป็นสาเหตุของการ เปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม ในภูมิภาคของเราและ ภูมิภาคใกล้เคียง	4	- กิจกรรม (นำเสนอ) แสดงละคร	อุปกรณ์การแสดง เช่น ฉาก เครื่อง แต่งกาย	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า	
- เราจะมีส่วนร่วมแก้ไขวิกฤติ สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของเรา และภูมิภาคใกล้เคียงอย่างไร ยั่งยืนได้อย่างไร	5	- เสวนา/ ชักค้ำ	-	สังเกตการอภิปรายแสดง ความคิดเห็น	

ตารางที่ 15 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 1 ศาสนา หลักธรรมเพื่อการอยู่ ร่วมกัน	ธรรมะกับการลดความขัดแย้ง ประเด็นย่อย: - อะไรเป็นสาเหตุของความ ขัดแย้งในสังคมโลก - เราสามารถนำหลักธรรม สำคัญของศาสนาต่างๆ มาใช้ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้ อย่างไร - ศาสนิกชนในศาสนาต่างๆ ได้รับผลกระทบจาก สถานการณ์ความขัดแย้งทั่ว โลกแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำน - อภิปรายกลุ่มและ นำเสนอหน้าชั้นเรียน	- วิดิทัศน์ข่าวความขัดแย้งในโลก - อุปกรณ์สร้างแผนผังก้างปลา เช่น กระดาษและปากกาเคมี - หนังสือแบบเรียนสาระศาสนาฯ	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - สังเกตการนำเสนอ - ตรวจให้คะแนนแผนผัง ก้างปลา
		2	- อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำน	- ข่าวหนังสือพิมพ์ - หนังสือแบบเรียนสาระศาสนาฯ	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน - ศาสนสถานในชุมชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- บทบาทสมมุติ/ สถานการณ์จำลอง - เสวนา/ ชักค้ำน	อุปกรณ์การแสดง เช่น ฉาก เครื่อง แต่งกาย	สังเกตการนำเสนอ และ อภิปรายแสดงความ คิดเห็น
		5	เสวนา/ ชักค้ำน	- รายการข่าวความขัดแย้ง - สมุดบันทึกความรู้	ตรวจให้คะแนนบทความ/ เรียงความในสมุดบันทึก

ตารางที่ 15 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 1 ศาสนาฯ ศาสนาในเอเชีย	ความหลากหลายทางศาสนา ในเอเชีย ประเด็นย่อย : - ความเชื่อและศรัทธาของ ศาสนาต่างๆ ในทวีปเอเชียมี ลักษณะอย่างไร - ความแตกต่างด้านศาสนา ในทวีปเอเชีย มีอิทธิพลต่อ การดำเนินชีวิตของผู้คนใน ประเทศต่างๆ หรือไม่ อย่างไร - อะไรคือแนวทางปฏิบัติ ต่อศาสนิกชนในศาสนาอื่นๆ ที่เหมาะสมที่สุด เพื่อการอยู่ ร่วมกันอย่างสงบสุข	1	อภิปรายกลุ่ม	แผนที่กลุ่มความเชื่อทางศาสนาใน เอเชียและโปรแกรมสร้างแผนที่ใน อินเทอร์เน็ต	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	- อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย	- ภาพการประกอบพิธีกรรมทาง ศาสนา - หนังสือแบบเรียนสาระศาสนาฯ	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน - ศาสนสถานในชุมชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- กิจกรรมเสวนา/ ได้ว่าที่ - เสวนา/ ชักค้ำ	-	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดง ความคิดเห็น
		5	เสวนา/ ชักค้ำ	- วิกิพีเดียพิธีกรรมทางศาสนา - แดบประโยค (คำถามสมมุติ) - สมุดบันทึกความรู้	ตรวจให้คะแนนการตอบ คำถามในสมุดบันทึก ความรู้

ตารางที่ 15 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย	เยาวชนไทยกับการเมืองโลก <u>ประเด็นย่อย:</u> - เยาวชนในปัจจุบันมีส่วน ร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การปกครองอย่างไร - กิจกรรมทางการเมืองการ ปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของไทย สัมพันธ์กับการเมืองการ ปกครองของโลกหรือไม่ อย่างไร - เยาวชนไทยจะมีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางการเมืองการ ปกครองของโลกได้หรือไม่ อย่างไร	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- ภาพกิจกรรมทางการเมืองการ ปกครอง เช่น การเลือกตั้ง การ ชุมนุม ฯลฯ - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ	ใบงานระบายสีแผนที่โลกและ อุปกรณ์ระบายสี	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนใบงาน
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	- สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- อภิปรายนำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- สื่อประกอบการนำเสนอ - หนังสือแบบเรียนสาระหน้าที่ พลเมืองฯ	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดง ความคิดเห็น
		5	- กิจกรรมสำรวจชั้น เรียน	- แบบสำรวจ	- สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้บุคคล - ตรวจให้คะแนนใบงาน

ตารางที่ 15 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ ความหลากหลายทาง วัฒนธรรมในเอเชีย	เอกลักษณ์แห่งวัฒนธรรม เอเชีย	1	- อภิปรายร่วมกัน - การแสดง - บรรยาย	- สลาก - หนังสือแบบเรียนสาระหน้าที่ พลเมืองฯ	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ประเด็นย่อย : - วัฒนธรรมในเอเชียมี ลักษณะอย่างไร - วัฒนธรรมไทยแตกต่างหรือ คล้ายคลึงกับวัฒนธรรมต่างๆ ในเอเชียหรือไม่ อย่างไร - ความคล้ายคลึงและความ แตกต่างของวัฒนธรรมใน ภูมิภาคเอเชีย มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของประชากร ในภูมิภาคนี้หรือไม่ อย่างไร - เราจะปฏิบัติเพื่อแสดงการ ยอมรับในความแตกต่าง หลากหลายทางวัฒนธรรมได้ อย่างไร	2	- อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย	- สารคดีวัฒนธรรมเอเชีย - หนังสือแบบเรียนสาระหน้าที่ พลเมืองฯ	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- การแสดงบทบาท สมมติ/ สถานการณ์ จำลอง - เสวนา/ ซักค้ำน	อุปกรณ์ประกอบการแสดง เช่น ฉาก เครื่องแต่งกาย	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดง ความคิดเห็น
		5	- เสวนา/ ซักค้ำน	ภาพสื่อถึงลักษณะวัฒนธรรมของ ชาติต่างๆ ในเอเชีย เช่น ตะเกียบ กิโมโน เครื่องเทศ มัสยิด ฯลฯ	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 15 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ การพึ่งพาและแข่งขัน กันทางเศรษฐกิจใน เอเชีย	การค้าระหว่างประเทศใน ภูมิภาคเอเชีย	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- การ์ตูนเรื่องระบบเศรษฐกิจ - แผนภูมิแสดงอัตราแลกเปลี่ยน - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ประเด็นย่อย : - เพราะเหตุใดประเทศต่างๆ จึงดำเนินนโยบายการค้า ระหว่างประเทศ	2	- อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย	- ภาพสินค้าออกสำคัญ - แผนที่อาเซียน - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	-การค้าระหว่างประเทศมีผล ต่อนโยบายเศรษฐกิจและ กิจกรรมทางเศรษฐกิจใน ประเทศ ของแต่ละประเทศ	3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
	หรือไม่ อย่างไร - การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในเอเชียส่งผลกระทบต่อ การค้าระหว่างประเทศหรือไม่ อย่างไร	4	- อภิปรายนำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- สื่อประกอบการนำเสนอ (แต่ละ กลุ่มสร้างสรรค์ได้อย่างอิสระ) - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดง ความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนสื่อ ประกอบการนำเสนอ
		5	- บรรยาย - อภิปรายร่วมกัน	วิดีโอเรื่องอุตสาหกรรมและ การค้าในเอเชีย	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 15 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมใน ยุโรปและ แอฟริกา	<p>วิกฤติสิ่งแวดล้อมในยุโรปและแอฟริกา</p> <p><u>ประเด็นย่อย :</u></p> <p>- อะไรคือปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในทวีปยุโรปและแอฟริกา</p> <p>- อะไรคือสาเหตุของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรปและแอฟริกา</p> <p>- ประเทศในทวีปยุโรปและแอฟริกาควรแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในภูมิภาคอย่างไร</p> <p>- คนไทยได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>- สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคตของทวีปยุโรปและแอฟริกาจะเป็นอย่างไรต่อไป</p>	1	<p>- บรรยาย</p> <p>- เสวนา/ ชักค้ำน</p>	<p>- เกมตอบคำถามเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปและแอฟริกาทางอินเทอร์เน็ต</p> <p>- การ์ตูนเรื่อง environmental stories of Europe และ environmental pollution</p> <p>- สารคดีเรื่อง Africa's environmental issues</p> <p>- หนังสือแบบเรียน</p>	<p>สังเกตการตอบคำถาม/</p> <p>แสดงความคิดเห็น</p>
	2	<p>- เสวนา/ ชักค้ำน</p> <p>- อภิปรายกลุ่ม</p> <p>- บรรยาย</p>	<p>- ภาพผลกระทบจากวิกฤติสิ่งแวดล้อม</p> <p>- การ์ตูนเรื่อง environment-protect the nature</p> <p>- หนังสือแบบเรียน</p>	<p>- สังเกตการตอบคำถาม/</p> <p>แสดงความคิดเห็น</p>	
	3	<p>ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม)</p>	<p>- ห้องสมุดโรงเรียน</p> <p>- ห้องคอมพิวเตอร์</p> <p>- ห้องสมุดประชาชน</p>	<p>สังเกตพฤติกรรม</p> <p>เรียนรู้รายกลุ่ม</p>	

ตารางที่ 15 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมใน ยุโรปและ แอฟริกา (ต่อ)	วิกฤติสิ่งแวดล้อมในยุโรปและแอฟริกา	4	- อภิปราย นำเสนอผล - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- สื่อประกอบการนำเสนอ - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า - ตรวจให้คะแนนสื่อ ประกอบการนำเสนอ
		5	- เสวนา/ ชักค้ำ	- การ์ตูนเรื่อง everyone can save the planet - กระดาษแข็งสีและป้ายนิเทศ	- สังเกตการอภิปราย แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนป้าย นิเทศ

ตารางที่ 16 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 1 ศาสนา วิธีคิดแก้ปัญหาความ ขัดแย้งแบบ โยนิโสมนสิการ	ปัญหาความขัดแย้งในอดีต ของโลก	1	- นั่งสมาธิ - บรรยาย - อภิปรายร่วมกัน	- ข่าวฆ่าตัวตาย - แผนภาพวิธีคิด - หนังสือแบบเรียนสาระศาสนาฯ	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	<u>ประเด็นย่อย :</u> - หากพิจารณาตามวิธีคิด แบบสืบสาวหาเหตุปัจจัยแล้ว ปัญหาความขัดแย้งในอดีต ของโลก (กรณีตัวอย่าง) เกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด	2	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ - อภิปรายกลุ่ม	- ภาพความเสียหายจากสงคราม (กรณีตัวอย่าง) - หนังสือแบบเรียนสาระศาสนาฯ - อุปกรณ์สร้างแผนผังก้างปลา (กระดาษฟลิปชาร์ตและปากกา เคมี) - สลาก	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนแผนผัง ก้างปลา
	- หากพิจารณาตามวิธีคิด แบบอริยสัจแล้ว ปัญหาความ ขัดแย้งในอดีตของโลก (กรณี ตัวอย่าง) ส่งผลกระทบต่อ ผู้คนในสังคมโลกปัจจุบัน หรือไม่ หากมีผลกระทบควร	3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
	ดำเนินการแก้ไขอย่างไร	4	- อภิปรายนำเสนอ	สื่อประกอบการนำเสนอ	- สังเกตการนำเสนอ และ อภิปรายแสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนสื่อ ประกอบการนำเสนอ

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 1 ศาสนา วิธีคิดแก้ปัญหาความ ขัดแย้งแบบ โยนิโสมนสิการ (ต่อ)	ปัญหาความขัดแย้งในอดีต ของโลก	5	- เสวนา/ ชักค้ำ	- สมุดบันทึกความรู้	ตรวจให้คะแนนบทความที่ดี สั้นในสมุดบันทึกความรู้

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ การพัฒนา ประชาธิปไตยของไทย	ประชาธิปไตยไทยในสังคม โลก	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- สารคดีเรื่อง 2475 - โปรแกรม democracy map ทางอินเทอร์เน็ต - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ประเด็นย่อย : - ประชาธิปไตยของไทยกับ ประชาธิปไตย ในสังคมโลก เหมือนหรือแตกต่างกัน อย่างไร - อะไรคือปัญหาและอุปสรรค สำคัญในการพัฒนา ประชาธิปไตยของประเทศไทย	2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- แผนที่โลกแสดงดัชนี ประชาธิปไตย - อุปกรณ์สร้างแผนผังกราฟิก (กระดาษฟิลิปปาร์ตและปากกา เคมี) - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - ตรวจสอบให้คะแนนแผนผัง กราฟิก
	- เยาวชนสามารถช่วย สนับสนุนหรือแก้ปัญหาการ พัฒนาประชาธิปไตยของชาติ ได้หรือไม่ อย่างไร	3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- บทบาทสมมุติ/ สถานการณ์จำลอง - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- อุปกรณ์ประกอบการแสดง เช่น ฉาก เครื่องแต่งกาย - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดง ความคิดเห็น

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ การพัฒนา ประชาธิปไตยของไทย (ต่อ)	ประชาธิปไตยไทยในสังคม โลก	5	- โครงการ ประชาสัมพันธ์	- ป้ายรณรงค์ ป้ายนิเทศ หรือ วิทยุกระจายเสียงในโรงเรียน	- สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายบุคคล - ตรวจให้คะแนนป้าย รณรงค์ ป้ายนิเทศ หรือ รายการวิทยุกระจายเสียง

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ การอยู่ร่วมกันอย่าง สันติ	ปัญหาความขัดแย้งในอดีต ของโลก ประเด็นย่อย : - ตัวอย่างปัญหาความขัดแย้ง ในอดีต สะท้อนให้เห็น ความสำคัญและวิธีการลด ความขัดแย้ง/สร้าง ความสมานฉันท์จริงหรือไม่ อย่างไร - การดำเนินชีวิตอย่างไรจึงจะ ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความ ขัดแย้งขึ้นในสังคมทุกระดับ	1	- เสวนา/ ชักค้ำน - บรรยาย	- สารคดีเรื่องย้อนรอยรัฐประหาร และสงครามเกาหลี - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	- อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำน	- ภาพคนสีผิวต่างๆ จับมือกัน - หนังสือแบบเรียน - สลาก	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- บทบาทสมมุติ/ สถานการณ์จำลอง - เสวนา/ ชักค้ำน	อุปกรณ์ประกอบการแสดง เช่น ฉาก เครื่องแต่งกาย	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ อภิปรายแสดงความคิดเห็น
		5	- โครงการ ประชาสัมพันธ์	- ป้ายรณรงค์ ป้ายนิเทศ หรือ วิทยุกระจายเสียงในโรงเรียน	- สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้บุคคล - ตรวจให้คะแนนป้าย รณรงค์ ป้ายนิเทศ หรือ รายการวิทยุกระจายเสียง

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ สิทธิมนุษยชนใน อาเซียน	ปัญหาสิทธิมนุษยชนใน อาเซียน	1	- เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- ภาพชาวโรฮิงญา - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	<u>ประเด็นย่อย:</u> - ในภูมิภาคอาเซียน ปรากฏ ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน อะไรบ้าง	2	- อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย	- รายการข่าวชาวโรฮิงญาในไทย - หนังสือแบบเรียน - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	- อะไรเป็นสาเหตุของปัญหา สิทธิมนุษยชนในภูมิภาค อาเซียน และปัญหาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอย่างไร	3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (เดี่ยว)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายบุคคล
	- ในฐานะพลเมืองอาเซียน นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการ ปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตาม หลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างไร	4	- การสัมมนา/ เสวนา โต้เถียง - เสวนา/ ชักค้ำ	- สื่อ ข้อมูล หลักฐานประกอบการ อภิปรายของนักเรียน - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดง ความคิดเห็น
		5	- โครงการ ประชาสัมพันธ์	- บอร์ดกระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)	- ตรวจให้คะแนนบอร์ด กระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ วัฒนธรรมไทยกับ วัฒนธรรมสากล	การอนุรักษ์และเลือกรับ วัฒนธรรมอย่างชาญฉลาด	1	- เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- บทความเรื่องโลกาภิวัตน์ทาง วัฒนธรรม - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ประเด็นย่อย : - ในยุคโลกาภิวัตน์ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ ไทยและวัฒนธรรมสากลที่ ปรากฏสังคมไทยมีลักษณะ อย่างไรบ้าง	2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- เพลงเอกลักษณ์ไทย - หนังสือแบบเรียน - กระดาษฟลิปชาร์ต (สำหรับสร้าง สื่อประกอบการนำเสนอ)	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - สังเกตการนำเสนอ - ตรวจให้คะแนนสื่อ ประกอบการนำเสนอ
	- แนวทางการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสม ปฏิบัติได้อย่างไร - การเลือกรับวัฒนธรรม สากลอย่างฉลาดปฏิบัติได้ อย่างไร	3	- ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม) - กิจกรรมสำรวจ ชุมชน	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน - ชุมชนและคนในชุมชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- อภิปรายนำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ	รายงานผลการสำรวจ	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดง ความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนรายงาน

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ วัฒนธรรมไทยกับ วัฒนธรรมสากล (ต่อ)	การอนุรักษ์และเลือกรับ วัฒนธรรมอย่างชาญฉลาด	5	- กิจกรรมจัดอันดับ ชุมชนในพื้นที่ (สะท้อน ผลสู่ชุมชน)	- ชุมชนและคนในชุมชน	- สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้รายบุคคล

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	
		ชั้นที่	กิจกรรม			
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- สารคดีสั้นเรื่องประชาคมอาเซียน - แผนภูมิแสดงอัตราแลกเปลี่ยน - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น	
	ประเด็นย่อย: - กิจกรรมทางเศรษฐกิจ		2	- อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- การ์ตูนเรื่อง Road to AEC - ข่าวการกีดกันทางการค้า - แผนที่กลุ่มเศรษฐกิจของอาเซียน - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ระหว่างไทยกับต่างประเทศมี ลักษณะใดบ้าง - การค้าและการลงทุน ระหว่างประเทศนำไปสู่ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ลักษณะใด - การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	3		ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (เดี่ยว)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้รายบุคคล
	ให้ประโยชน์แก่ประเทศ สมาชิกมากกว่าการดำเนิน กิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศอื่นๆ หรือไม่			4	- สัมมนา/ เสวนาโต๊ะ กลม - เสวนา/ ชักค้ำ	- สื่อ ข้อมูล หลักฐานประกอบการ อภิปรายของนักเรียน
		5	- ประกวดเรียงความ/ บทความ		สมุดบันทึกความรู้	ตรวจให้คะแนน เรียงความ/ บทความ

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ความขัดแย้งใน ประวัติศาสตร์ โลก	ปัญหาความขัดแย้งในอดีตของโลก ประเด็นย่อย : - คริสต์ศตวรรษที่ 20 ที่ผ่านมา อะไรคือ เหตุการณ์ความขัดแย้งรุนแรงที่ส่งผล กระทบต่อสังคมทั่วโลก - เหตุการณ์การก่อการร้ายหรือความ ขัดแย้งในอดีตมีผลต่อปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร - องค์การระหว่างประเทศต่างๆ พยายาม ลดปัญหาความรุนแรง หรือการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งของโลกในอดีต เหมาะสมดีแล้วหรือไม่ - ปัญหาความขัดแย้งในอดีตสะท้อนแนว ทางการร่วมมือและป้องกันความขัดแย้ง หรือไม่ อย่างไร	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- สารคดีเรื่อง 20 th century battlefield - แผ่นผังกางปลา - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- สลาก - แผนภาพมิติเวลา - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรมการ เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- อภิปรายนำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- สื่อประกอบการนำเสนอ (แผนภาพมิติเวลา) - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดงความคิด เห็น - ตรวจให้คะแนนสื่อ ประกอบการนำเสนอ
		5	- เผยแพร่ข้อมูล	- ป้ายนิเทศ	- ตรวจให้คะแนนป้ายนิเทศ

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมใน อเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้	วิกฤติสิ่งแวดล้อมในอเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำน	- เกมตอบคำถามเรื่องภูมิศาสตร์ ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ - การ์ตูนเรื่อง the story of stuff และ environmental pollution - สารคดีเรื่อง environmental issues on South America - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ประเด็นย่อย : - อะไรคือปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในทวีปอเมริกา เหนือและอเมริกาใต้ - อะไรคือสาเหตุของปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้ - ประเทศในทวีปอเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้ควรแก้ไขปัญหามลพิษ ต่างๆ ในภูมิภาคอย่างไร	2	- เสวนา/ ชักค้ำน - อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย	- ภาพผลกระทบจากวิกฤติ สิ่งแวดล้อม - การ์ตูนเรื่อง environment- protect the nature - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	- คนไทยได้รับผลกระทบจากปัญหา สิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้หรือไม่ อย่างไร	3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม

ตารางที่ 16 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	วิฤตติสิ่งแวดล้อมในอเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้	4	- ใ้ดูว่าที่ - เสวนา/ ชักค้ำน - บรรยาย	- สื่อประกอบการนำเสนอ - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า (ใ้ดูว่าที่)
สิ่งแวดล้อมใน อเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้ (ต่อ)	ประเด็นย่อย (ต่อ) : - สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในอนาคตของทวีปอเมริกา เหนือและอเมริกาใต้จะเป็นอย่างไรต่อไป	5	- เสวนา/ ชักค้ำน	- การ์ตูนเรื่อง everyone can save the planet - กระดาษแข็งสีและป้ายนิเทศ	- สังเกตการอภิปราย แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนป้าย นิเทศ

ตารางที่ 17 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 1 ศาสนา โยนินโสมนสิการกับ ปัญหาความขัดแย้งใน สังคมโลก	การแก้ปัญหาความขัดแย้งใน สังคมโลกปัจจุบัน <u>ประเด็นย่อย :</u> - ตามวิธีคิดแบบโยนินโ มนสิการ เพราะเหตุใดจึงเกิด ปัญหาความขัดแย้งขึ้นในสังคม โลก - ทุกศาสนาในสังคมโลกจะ ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาความ ขัดแย้งได้หรือไม่ อย่างไร	1	- นั่งสมาธิ - บรรยาย - อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำน	- สารคดีสั้นเรื่อง Religion conflict - สลาก - อุปกรณ์สร้างแผนผังกางปลา (กระดาษฟลิปชาร์ตและปากกา เคมี) - สลาก - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนแผนผัง กางปลา
		2	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำน - อภิปรายกลุ่ม	- รายการข่าวสถานการณ์ความ ขัดแย้ง - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	- ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม) - กิจกรรมสำรวจ ชุมชน	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน - ศานสนสถานในชุมชน/ ศาสนิก ชนศาสนาต่างๆ ในชุมชน	สังเกตพฤติกรรมกร เรียนรู้รายกลุ่ม

ตารางที่ 17 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 1 ศาสนา วิธีคิดแก้ปัญหาความ ขัดแย้งแบบโยนิโส มนสิการ (ต่อ)	ปัญหาความขัดแย้งในอดีต ของโลก	4	- เสวนา/ อภิปราย นำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ	- สื่อประกอบการนำเสนอ - สมุดบันทึกความรู้	- สังเกตการนำเสนอ และ อภิปรายแสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนสื่อ ประกอบการนำเสนอและ สมุดบันทึกความรู้ (จด บันทึกข้อมูลการเสวนา)
		5	โครงการ ประชาสัมพันธ์	- วัตถุประสงค์เรื่องการสร้างสันติภาพ ด้วยศาสนา - ป้ายนิเทศหรือสื่อประชาสัมพันธ์ ในรูปแบบต่างๆ	- ตรวจให้คะแนนป้าย นิเทศ/ สื่ออื่นๆ

ตารางที่ 17 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ ความเป็นพลเมืองโลก	เยาวชนไทยกับความเป็น พลเมืองดีของชาติและโลก ประเด็นย่อย : - อะไรคือปัญหาการเมืองที่ สำคัญของไทย - ในฐานะพลเมืองดีของชาติ และของโลก เยาวชนจะมี ส่วนร่วมในการแก้ปัญหา การเมืองที่สำคัญของชาติได้ หรือไม่ อย่างไร	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- แผนภาพแสดงข้อมูลการ จัดลำดับดัชนีภาพลักษณ์ คอร์รัปชั่น - อุปกรณ์สร้างแผนผังกราฟิก (กระดาษฟลิบชาร์ตและปากกา เคมี) - แผ่นผังก้างปลา (ติดบนกระดาน) - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - ตรวจสอบคะแนนแผนผัง กราฟิก
		2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- ภาพการ์ตูนล้อการเมือง - สลาก - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- พุดสุนทรพจน์ (ตัวแทนกลุ่ม) - เสวนา/ ชักค้ำ	- บทสุนทรพจน์	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า

ตารางที่ 17 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ การพัฒนา ประชาธิปไตยของไทย (ต่อ)	ประชาธิปไตยไทยในสังคม โลก	5	- โครงการ ประชาสัมพันธ์	- อุปกรณ์วาดภาพการ์ตูน - ป้ายนิเทศ	ตรวจให้คะแนนภาพวาด และป้ายนิเทศ

ตารางที่ 17 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ สิทธิมนุษยชนกับการ พัฒนาประเทศ	ปัญหาสิทธิมนุษยชนกับการ พัฒนาประเทศไทย	1	- เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- สารคดีโทรทัศน์ เรื่อง 60 ปี ปฏิญญาสากลฯ - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ประเด็นย่อย : - ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผล ต่อการพัฒนาของแต่ละ ประเทศหรือไม่ - ปัญหาสิทธิมนุษยชนที่เป็น อุปสรรคต่อการพัฒนา ประเทศมากที่สุดคืออะไร - นักเรียนจะรักษาหรือ ปกป้องสิทธิของตนเองและ ผู้อื่นได้อย่างไร	2	- อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย	- (บทความ) รายงานทบทวน สถานการณ์สิทธิมนุษยชนของ ประเทศไทย - หนังสือแบบเรียน - อุปกรณ์สร้างแผนผังมโนทัศน์ (กระดาษฟลิบชาร์ตและปากกา เคมี)	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนแผนผัง มโนทัศน์
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (เดี่ยว)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรมกร เรียนรู้รายบุคคล
		4	- พุดสุนทรพจน์ - เสวนา/ ชักค้ำ	- บทสุนทรพจน์	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า
		5	- โครงการ ประชาสัมพันธ์	- บอร์ดกระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)	- ตรวจให้คะแนนบอร์ด กระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)

ตารางที่ 17 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
<p>สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ ความหลากหลายทาง วัฒนธรรม</p>	<p>การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม (ผลของการอนุรักษ์กับการ เลือกรับวัฒนธรรม) ประเด็นย่อย :</p>	1	<ul style="list-style-type: none"> - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย 	<ul style="list-style-type: none"> - สารคดีชุด วิวัฒน์วัฒนธรรม - สารคดีสั้น เรื่องปัญหาวัฒนธรรม ไทย - หนังสือแบบเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	<ul style="list-style-type: none"> - การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ในยุคโลกาภิวัตน์มีความ จำเป็นจริงหรือไม่ 	2	<ul style="list-style-type: none"> - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย - อภิปรายกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - วิดิทัศน์รายการ วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมใคร? - หนังสือแบบเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมควรเป็นไปอย่างไร จึงจะไม่ก่อให้เกิดปัญหา 	3	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม) 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
	<ul style="list-style-type: none"> - วัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรม สากลในยุคโลกาภิวัตน์มี ลักษณะอย่างไร - อะไรคือวัฒนธรรมไทยที่ควร มีการเปลี่ยนแปลง และอะไร คือวัฒนธรรมไทยที่ควรอนุรักษ์ สืบต่อไป มากที่สุด 	4	<ul style="list-style-type: none"> - ได้วาที - เสวนา/ ชักค้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อประกอบการได้วาที 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า (ได้วาที)

ตารางที่ 17 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ ความหลากหลายทาง วัฒนธรรม (ต่อ)	การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม (ผลของการอนุรักษ์กับการ เลือกรับวัฒนธรรม) ประเด็นย่อย (ต่อ) : - อะไรคือวัฒนธรรมสากลที่ ควรเลือกรับมาปรับใช้ในการ ดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์	5	- อภิปรายกลุ่ม	- คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (สำหรับจัดทำสารคดีสั้น)	- ตรวจสอบให้คะแนนสารคดี สั้น

ตารางที่ 17 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	ไทยกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสังคมโลก ประเด็นย่อย : - การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก มีผลดีต่อประเทศสมาชิกมากกว่าการดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศกันเองหรือไม่อย่างไร - ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศคืออะไร - การเปิดเสรีทางการค้าของไทยมีผลดี-ผลเสียต่อประเทศอย่างไร	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำน	- ภาพการ์ตูนล้อเลียน (บทบาททางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ) - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	2	- อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำน	- ภาพการ์ตูนล้อเลียน (สภาพการณ์ของกลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ) - แผนภาพการเปิดการค้าเสรี - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น	
	3	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล	
	4	- สัมมนา/ เสวนา - เสวนา/ ชักค้ำน	- สื่อ ข้อมูล หลักฐานประกอบการอภิปรายของนักเรียน	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดงความคิดเห็น	
	5	- โครงการ ประชาสัมพันธ์	- บอร์ดกระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)	- ตรวจให้คะแนนบอร์ดกระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)	

ตารางที่ 17 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ความขัดแย้งใน โลกยุคปัจจุบัน	ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลก ประเด็นย่อย : - เหตุการณ์ความขัดแย้งในปัจจุบันมีผล สืบเนื่องจากอดีตหรือไม่ อย่างไร - เหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นใน ภูมิภาคหนึ่งๆ มีผลกระทบต่อสังคมทั่ว โลกหรือไม่ อย่างไร - สถานการณ์โลกในอนาคตมีแนวโน้ม เป็นอย่างไร และนักเรียนควรปฏิบัติ อย่างไรเพื่อให้เกิดสังคมที่พึงประสงค์ (เกิดสันติสุขในสังคมโลก)	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำน - อภิปรายกลุ่ม	- รายการข่าวเหตุการณ์ความ ขัดแย้ง(กรณีตัวอย่าง) - อุปกรณ์สร้างแผนผังก้างปลา (กระดาษฟิลิปชาร์ตและปากกา เคมี) - หนังสือแบบเรียน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนแผนผัง ก้างปลา
		2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำน - บรรยาย	- วิดีทัศน์ชุด World Battlegrounds - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรมการ เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- สัมมนา/ เสวนา - เสวนา/ ชักค้ำน	- สื่อ ข้อมูล หลักฐานประกอบการ อภิปรายของนักเรียน - อุปกรณ์สร้างแผนผังก้างปลา	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ อภิปรายแสดงความคิดเห็น
		5	- อภิปรายร่วมกัน	- วิดีทัศน์ Global Issue Series	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 17 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมโลก	วิกฤติสิ่งแวดล้อมโลก	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- ตัวอย่างภาพยนตร์เรื่อง An inconvenient truth - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	<u>ประเด็นย่อย :</u> - อะไรคือปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของโลกที่ควรได้รับการ แก้ไขอย่างเร่งด่วน - ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเป็นสาเหตุสำคัญของ ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกหรือไม่ - ความพยายามแก้ไขปัญห ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรต่างๆ ที่ผ่านมามีประส ความสำเร็จแล้วหรือไม่ - แนวทางการแก้ไขปัญห ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืนของพลเมืองชาติและ พลเมืองโลกนั้นคืออะไรบ้าง	2	- เสวนา/ ชักค้ำ - อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย	- ภาพความเสียหายใน เหตุการณ์สึนามิ - วิดีทัศน์เรื่อง Thailand green meeting destination - วิดีทัศน์เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน - หนังสือแบบเรียน - สลาก	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้รายกลุ่ม

ตารางที่ 17 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมโลก (ต่อ)	วิกฤติสิ่งแวดล้อมโลก	4	- แสดงละคร	- อุปกรณ์ประกอบการแสดง เช่น ฉาก เครื่องแต่งกาย - วัสดุทำเรื่อง การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า
	ประเด็นย่อย (ต่อ) : - แนวโน้มสถานการณ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ โลกจะเป็นอย่างไรต่อไป		5		

2. การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบเป็นสาระเพิ่มเติม

ผู้วิจัยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล สำหรับการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 18 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
พลเมืองกับ ความขัดแย้งใน ภูมิภาค	ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- ภาพสถานที่ที่เกี่ยวข้อง - ข่าว - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	<u>ประเด็นย่อย</u> : - ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งกับ ประเทศเพื่อนบ้านอย่างไรบ้าง	2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ	- เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	- อะไรคือปัจจัยที่ทำให้ไทยกับประเทศ เพื่อนบ้านเกิดความขัดแย้งกัน	3	ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรมกร เรียนรู้รายกลุ่ม
	- ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้าน มีผลกระทบต่อผู้คน ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคหรือไม่ อย่างไร	4	- อภิปรายนำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- สื่อ ข้อมูล หลักฐานประกอบการ อภิปรายของนักเรียน - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ อภิปรายแสดงความคิดเห็น
	- ในฐานะพลเมือง เราจะมีส่วนร่วม แก้ปัญหาความขัดแย้งตามนโยบาย ของภูมิภาคได้อย่างไร	5	โครงการ ประชาสัมพันธ์	- บอร์ดกระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)	ตรวจให้คะแนนบอร์ด กระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)

ตารางที่ 18 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สิทธิมนุษยชน	ความเท่าเทียมกันของประชากรในอาเซียน ประเด็นย่อย : - ในภูมิภาคอาเซียน ปรากฏปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนอะไรบ้าง - อะไรคือสาเหตุหรือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชากรของประเทศต่างๆ ในอาเซียนมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน - ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผลต่อการพัฒนาประชาคมอาเซียนหรือไม่อย่างไร - ในฐานะพลเมืองอาเซียน นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างไร	1	- เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- ภาพข่าวโรฮิงญา - หนังสือแบบเรียน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	- อภิปรายกลุ่ม - บรรยาย	- รายการข่าวชาวโรฮิงญาในไทย - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (เดี่ยว)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายบุคคล
		4	- การสัมมนา/ เสวนาโต๊ะกลม - เสวนา/ ชักค้ำ	- สื่อ ข้อมูล หลักฐานประกอบการอภิปรายของนักเรียน - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
		5	โครงการ ประชาสัมพันธ์	- บอร์ดกระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)	ตรวจให้คะแนนบอร์ด กระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)

ตารางที่ 18 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
อาเซียนกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	วิกฤตสิ่งแวดล้อมในอาเซียน (การสร้างเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขง) ประเด็นย่อย : - การสร้างเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขงมีความจำเป็นมาก-น้อยอย่างไร - การสร้างเขื่อนมีผลต่อผู้คนในประเทศต่างๆ บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงอย่างไร - แนวทางการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่ยั่งยืนในฐานะพลเมืองในอาเซียนนั้นคืออะไรบ้าง - ในอนาคต สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศลุ่มแม่น้ำโขงจะเป็นอย่างไร	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำน	- การ์ตูนเรื่อง Sustainability in 2 minutes - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำน - บรรยาย	- ข่าวการสร้างเขื่อน - แผนภาพลุ่มแม่น้ำโขง - สลาก - อุปกรณ์สร้างแผนผังก้างปลา - เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - สังเกตการนำเสนอ - ตรวจให้คะแนนแผนผังก้างปลา
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- แสดงละคร - เสวนา/ ชักค้ำน	- อุปกรณ์ประกอบการแสดง เช่น ฉาก เครื่องแต่งกาย - วิดีทัศน์เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ อภิปรายแสดงความคิดเห็น
		5	อภิปรายร่วมกัน	เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 18 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียน	เอกลักษณ์อาเซียน	1	- บรรยาย	- สลาก	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ประเด็นย่อย : - อะไรคือปัจจัยกำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมให้แตกต่างกัน	2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำน	- เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	- ภูมิภาคอาเซียนมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ แตกต่าง หรือโดดเด่นอย่างไรบ้าง	3	- ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม)	- สาระคดีอาเซียน: มรดกทางวัฒนธรรม - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	- เราจะอยู่ร่วมกันในกลุ่มประชาคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียนได้อย่างไร	4	- ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
		5	- บทบาทสมมุติ/สถานการณ์จำลอง - เสวนา/ ชักค้ำน	- อุปกรณ์ประกอบการแสดง - เครื่องบันทึกภาพการแสดง (กล้องวิดีโอ)	สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ อภิปรายแสดงความคิดเห็น
		5	โครงการประชาสัมพันธ์	คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (ละครสั้น)	ตรวจให้คะแนนละครสั้น

ตารางที่ 18 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สังคมไทยกับเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์	<p>วัยรุ่นไทยกับเครือข่ายสังคมออนไลน์</p> <p>ประเด็นย่อย :</p> <p>- อะไรคือเทคโนโลยีที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์</p> <p>- วัยรุ่นไทยในปัจจุบันมีพฤติกรรมการใช้ social network เหมาะสมหรือไม่</p> <p>อย่างไร</p> <p>- เราจะใช้ social network เพื่อประโยชน์สูงสุดได้อย่างไรบ้าง</p>	1	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพ (สะท้อนความเชื่อมั่นของคนบนโลก) - เอกสารประกอบการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	<ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย 	<ul style="list-style-type: none"> - บทความเรื่อง 7 ปรากฎการณ์ Social network ในอาเซียน - เอกสารประกอบการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		3	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม) - กิจกรรมสำรวจพฤติกรรมการใช้ social network 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน - โรงเรียน/ ชุมชน - นักเรียนในโรงเรียน/ คนในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมกรเรียนรู้รายกลุ่ม
		4	<ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายนำเสนอผลการสำรวจ - เสวนา/ ชักค้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานการสำรวจ 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า และอภิปรายแสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนรายงาน
		5	<ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายร่วมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - การ์ตูนเรื่อง Super Café Super Social Network 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 18 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
ความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกันทาง สังคมและ วัฒนธรรม	วัฒนธรรมต่างชาติในสังคม ไทย (กระแสวัฒนธรรมเกาหลี)	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- ภาพวัฒนธรรมตะวันตกในสังคม ตะวันออก - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ประเด็นย่อย : - วัฒนธรรมในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร - การเลื่อนไหลของวัฒนธรรมเกาหลีเข้า มาสู่สังคมไทยมีลักษณะเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร	2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- มิวสิควิดีโอกังนัมสไตล์ - อุปกรณ์สร้างแผนผังก้างปลา (กระดาษฟลิปชาร์ตและปากกา เคมี) - เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - สังเกตการนำเสนอ - ตรวจสอบให้คะแนนแผนผัง ก้างปลา
	- การดำเนินชีวิตท่ามกลางความ แตกต่างหลากหลาย เนื่องจากการเลื่อน ไหวทางวัฒนธรรมในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ควรเป็นไปอย่างไร	3	- ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง (กลุ่ม) - กิจกรรมสำรวจ ข้อมูลในชุมชน/ โรงเรียน	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน - ชุมชน/ โรงเรียน - คนในชุมชน/ นักเรียนในโรงเรียน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- อภิปรายนำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ	- รายงานผลการสำรวจ - อุปกรณ์สร้างแผนผังก้างปลา	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ อภิปรายแสดงความคิดเห็น - ตรวจสอบให้คะแนนรายงาน

ตารางที่ 18 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
ความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกันทาง สังคมและ วัฒนธรรม (ต่อ)	วัฒนธรรมต่างชาติในสังคม ไทย (กระแสวิฒนาการเกาหลี)	5	อภิปรายร่วมกัน	- เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 19 การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
พลเมืองโลกกับการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	ความขัดแย้งในสังคมโลก	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- วิดีทัศน์เรื่อง international conflict - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ประเด็นย่อย : - อะไรคือสาเหตุสำคัญของกรณีพิพาทหรือความขัดแย้งในสังคมโลก - ปัญหาความขัดแย้งนั้นๆ มีผลกระทบต่อคนประเทศและภูมิภาคอื่นๆ หรือไม่อย่างไร - องค์การรัฐ เอกชน และประชาชน ดำเนินการแก้ไขปัญหาแล้วอย่างไร ผลเป็นเช่นใด - ในฐานะพลเมืองของชาติและพลเมืองของโลก เราจะมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งตามหลักสันติวิธีได้อย่างไรบ้าง	2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ	- ภาพความเสียหายหลังสถานการณ์ความขัดแย้ง - อุปกรณ์สร้างแผนผังมโนทัศน์ (กระดาษและปากกาเคมี) - เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - สังเกตการนำเสนอ - ตรวจให้คะแนนแผนผังมโนทัศน์
		3	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- เสวนา (ตัวแทนกลุ่ม) - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- เอกสารประกอบการสอน - สมุดบันทึกความรู้	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า และ อภิปรายแสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนสมุดบันทึก
		5	อภิปรายร่วมกัน	- เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 19 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
สิทธิมนุษยชน	<p>ความเท่าเทียมกันของประชากรโลก</p> <p>ประเด็นย่อย :</p> <ul style="list-style-type: none"> - อะไรคือสาเหตุหรือปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก - ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผลต่อประเทศต่างๆ ในสังคมโลกหรือไม่ อย่างไร - แนวทางการแก้ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลกที่ดีหรือเหมาะสมที่สุด กระทำได้อย่างไร 	1	<ul style="list-style-type: none"> - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ไลน์ human rights history - สารคดีสั้นเรื่อง the story of human rights - เอกสารประกอบการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
		2	<ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพสะท้อนปัญหาสิทธิมนุษยชน - อุปกรณ์สร้างแผนผังก้างปลา (กระดาดและปากกาเคมี) - เอกสารประกอบการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น - สังเกตการนำเสนอ - ตรวจให้คะแนนแผนผังก้างปลา
		3	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม) 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายกลุ่ม
		4	<ul style="list-style-type: none"> - พุดสุนทรพจน์ - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย 	<ul style="list-style-type: none"> - บทสุนทรพจน์ - เอกสารประกอบการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการนำเสนอ - สังเกตการอภิปราย/ แสดงความคิดเห็น
		5	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการประชาสัมพันธ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - บอร์ดกระจายข่าว (ป้ายนิเทศ) 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจให้คะแนนบอร์ดกระจายข่าว (ป้ายนิเทศ)

ตารางที่ 19 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
การพัฒนาที่ยั่งยืน	วิกฤตสิ่งแวดล้อมโลก ประเด็นย่อย : - วิกฤตสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในสังคมโลกเกิดขึ้นเพราะเหตุใด - ประเทศต่างๆ ควรกำหนดนโยบายหรือดำเนินการอย่างไรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมโลก - ในอนาคต สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในสังคมโลกจะเป็นอย่างไร	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- การ์ตูนเรื่อง Sustainability in 2 minutes - แผนภาพโครงสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน - เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการตอบคำถาม/ - แสดงความคิดเห็น
		2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- ภาพวิกฤตสิ่งแวดล้อม - อุปกรณ์สร้างแผนผังกำแพงปลา (กระดาษฟลิปชาร์ตและปากกา) - เอกสารประกอบการสอน - วิดีทัศน์เรื่อง agenda 21	- สังเกตการตอบคำถาม/ - แสดงความคิดเห็น - สังเกตการนำเสนอ - ตรวจสอบให้คะแนนแผนผังกำแพงปลา
		3	- ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- พุดสุนทรพจน์ - เสวนา/ ชักค้ำ	- บทสุนทรพจน์ - เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการนำเสนอและ - อภิปรายแสดงความคิดเห็น
		5	- อภิปรายร่วมกัน	- เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการตอบคำถาม/ - แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 19 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
ความหลากหลายทางวัฒนธรรม	เอกลักษณ์วัฒนธรรมทั่วโลก	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- ภาพ - แผนที่ - เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	ประเด็นย่อย : - อะไรคือปัจจัยที่ทำให้สังคมและวัฒนธรรมทั่วโลกมีความแตกต่างหลากหลาย	2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	เอกสารประกอบการสอน	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น
	- ปัจจัยต่างๆ นั้น ก่อรูปแบบสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค ให้มีเอกลักษณ์ โดดเด่น หรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง	3	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	สังเกตพฤติกรรม เรียนรู้รายกลุ่ม
	- การแสดงออกหรือปฏิบัติอย่างไรจึงถือว่าเป็นการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม	4	- ได้วาที - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- สื่อประกอบการนำเสนอ - เอกสารประกอบการสอน - แผ่นผังกราฟิก	- สังเกตการนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้า (ได้วาที) - ตรวจให้คะแนนแผนผังกราฟิก
		5	อภิปรายร่วมกัน	แผนผังกราฟิก	สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 19 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
กระแสโลกาภิวัตน์กับเทคโนโลยีในสังคมโลก	เครือข่ายสังคมออนไลน์กับสังคมโลก ประเด็นย่อย : - อะไรคือปัญหาสังคมโลกที่เกิดจากการใช้ social network ไม่เหมาะสม - เราควรใช้ social network อย่างไรจึงจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมโลก - แนวโน้มสถานการณ์โลกที่สัมพันธ์กับการใช้สื่อและเทคโนโลยีในอนาคตจะเป็นอย่างไร	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- ภาพ (การสื่อสารไร้พรมแดน) - แผนภาพสถิติการใช้มือถือของคนทั่วโลก - เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการตอบคำถาม/ - แสดงความคิดเห็น
		2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- การ์ตูนเรื่อง Super Café Super Social Network - เอกสารประกอบการสอน - สมุดบันทึกความรู้ (บันทึกรายการปฏิบัติ)	- สังเกตการตอบคำถาม/ - แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนรายการปฏิบัติ
		3	- ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม) - กิจกรรมสำรวจพฤติกรรมการใช้ social network	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน - โรงเรียน/ ชุมชน - นักเรียนในโรงเรียน/ คนในชุมชน	- สังเกตพฤติกรรม - เรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- อภิปรายนำเสนอผลการสำรวจ - เสวนา/ ชักค้ำ	- รายงานการสำรวจ	- สังเกตการนำเสนอและอภิปรายแสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนรายงาน

ตารางที่ 19 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
กระแสโลกาภิวัตน์กับเทคโนโลยีในสังคมโลก (ต่อ)	เครือข่ายสังคมออนไลน์กับสังคมโลก	5	โครงการ ประชาสัมพันธ์	คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (กระดานข่าวออนไลน์)	ตรวจให้คะแนนกระดาน ข่าวออนไลน์

ตารางที่ 19 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม	วัฒนธรรมต่างชาติในสังคมอื่น ๆ ทั่วโลก ประเด็นย่อย :	1	- บรรยาย - เสวนา/ ชักค้ำ	- บทความเรื่องโลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม - เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการตอบคำถาม/ - แสดงความคิดเห็น
ในสังคมโลก	- อะไรคือปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ - การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกอย่างไร	2	- อภิปรายกลุ่ม - เสวนา/ ชักค้ำ - บรรยาย	- การ์ตูนเรื่อง culture shock - อุปกรณ์สร้างแผนผังก้างปลา (กระดาษฟลิปชาร์ตและปากกาเคมี) - เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการตอบคำถาม/ - แสดงความคิดเห็น - สังเกตการนำเสนอ - ตรวจให้คะแนนแผนผังก้างปลา
	- นักเรียนจะมีส่วนร่วมสร้างความสมดุลทางวัฒนธรรมได้อย่างไร	3	- ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่ม)	- ห้องสมุดโรงเรียน - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องสมุดประชาชน	- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายกลุ่ม
		4	- อภิปรายนำเสนอ - เสวนา/ ชักค้ำ	- สื่อประกอบการนำเสนอ	- สังเกตการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า และอภิปรายแสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนสื่อประกอบการนำเสนอ

ตารางที่ 19 (ต่อ) การจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เนื้อหา	ประเด็น	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		ชั้นที่	กิจกรรม		
การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในสังคมโลก (ต่อ)	วัฒนธรรมต่างชาติในสังคมอื่นๆ ทั่วโลก	5	อภิปรายร่วมกัน	- เอกสารประกอบการสอน	- สังเกตการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็น

จากตารางที่ 14-19 ซึ่งแสดงผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และแบบเป็นสาระเพิ่มเติมนั้น พบว่า

1) กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการใช่วิธีการและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ วิธีสอนแบบบรรยาย การเสวนา/ ซักค้ำน การเรียนรู้แบบกระบวนการสืบสอบ เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กิจกรรมสำรวจชุมชน/ โรงเรียน กิจกรรมการแสดง เช่น ละคร บทบาทสมมุติ และสถานการณ์จำลอง การเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น การอภิปรายกลุ่ม นอกจากนี้ ยังเสนอกิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลาเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาด้วย เช่น โครงการประชาสัมพันธ์/ รณรงค์/ เผยแพร่องค์ความรู้ จัดทำเว็บบล็อก เป็นต้น

2) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ผู้วิจัยเสนอให้ครูสังคมศึกษาเลือกใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เครื่องฉายหรือจอรับภาพ โทรทัศน์ วิทยุ แผนที่ กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษฟลิปชาร์ต) กระดาษขาว (A4) อุปกรณ์วาดภาพระบายสี กระดาษสี ปากกาเคมี สลาก ป้ายนิเทศ และอุปกรณ์ประกอบการแสดง เช่น ฉาก เครื่องแต่งกาย บทควม ข่าวนั่งสื่อพิมพ์ ภาพ ภาพการ์ตูนล้อเลียน หนังสือแบบเรียน เอกสารประกอบการสอน หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับครู แผนภาพ แผนภูมิแสดงดัชนีข้อมูล และแผนภาพ/ กระดานเกม รายการข่าว ตัวอย่างภาพยนตร์ สารคดี ภาพยนตร์สั้น (วีดิทัศน์) เพลง และการ์ตูน เกมออนไลน์ และโปรแกรมแผนที่ออนไลน์ คนในชุมชน นักบวช/ ศาสนิกชนในศาสนาต่างๆ กลุ่มเป้าหมายสำหรับการค้นคว้าและสำรวจข้อมูล และผลิตภัณฑ์สินค้า แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และศาสนสถานในชุมชน

3) การวัดและประเมินผล ผู้วิจัยเสนอให้ครูสังคมศึกษาดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การสังเกตการตอบคำถาม สังเกตการอภิปรายแสดงความคิดเห็น สังเกตการนำเสนอ สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม และตรวจให้คะแนนชิ้นงาน ได้แก่ แผนผังมโนทัศน์ สมุดบันทึกความรู้ เรียงความ บทควม และสื่อประกอบการนำเสนอต่างๆ ทั้งนี้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยเสนอให้ครูสังคมศึกษาดำเนินการสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 20 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โลกศึกษา

รายการ วัดประเมิน	ตัวบ่งชี้/ วัตถุประสงค์ การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม	วิธีการ	เครื่องมือ
1. ด้านความรู้ (วัดความรู้ความ เข้าใจในเนื้อหาการ สอน)	- อธิบาย - ยกตัวอย่าง	- สังเกตการตอบ คำถาม/ การนำเสนอ - สังเกตการอภิปราย แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน/ ภาระงาน	- แบบสังเกต - แบบประเมินผล ชิ้นงาน
2. ด้านทักษะ (วัดทักษะการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณญาณ คิดตัดสินใจและ แก้ปัญหา)	- อภิปรายประเด็น - วิเคราะห์ประเด็น - เสนอแนวทางแก้ไข ประเด็นปัญหา - ประเมินสถานการณ์ ปัญหา	- สังเกตการตอบ คำถาม/ การนำเสนอ - สังเกตการอภิปราย แสดงความคิดเห็น - ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน	- แบบสังเกต - แบบประเมินผล ชิ้นงาน
3. ด้านคุณลักษณะ และเจตคติ (วัดคุณลักษณะและ เจตคติความเป็น พลเมืองโลก)	- ตระหนักถึงคุณค่าและ ความสำคัญตาม ประเด็นปัญหา - เคารพ/ ยอมรับความ แตกต่างหลากหลาย - มีความรับผิดชอบ/ มี ส่วนร่วมแก้ไขปัญหา	- สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้	- แบบสังเกต

ผู้วิจัยผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปจัดทำเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 2 ชุด ได้แก่ 1) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และ 2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ก)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 2 ชุด ไปให้ครูสังคมศึกษา จำนวน 20 ท่าน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ได้แก่

- 1) หลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย ประกอบด้วย เนื้อหาการสอน ประเด็นศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการกับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ มีจำนวน 26 หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม มีจำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้
- 3) ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอนทั้งสองชุดได้ดังต่อไปนี้

1. หลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน และข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาทั้งสองชุด มีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน และข้อเสนอแนะในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษาเหมือนกัน ซึ่งผลการประเมินโดยครูสังคมศึกษา ในประเด็นดังกล่าวมีความเหมาะสมดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 21 ความเหมาะสมของหลักการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
หลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน	4.10	0.64	มาก
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา	3.80	0.69	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า หลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ในแนวทางการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก และข้อเสนอแนะในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 แสดงว่ามีความเหมาะสมมากเช่นเดียวกัน

2. แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน

สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยในแนวทางการจัดการเรียนการสอนทั้งสองชุด ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลโดยแยกตามองค์ประกอบต่างๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ในแนวทางการจัดการเรียนการสอนแต่ละชุด ดังต่อไปนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 22 ความเหมาะสมของเนื้อหาการสอน

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.1	1	3.65	0.74	มาก
	2	4.15	0.67	มาก
	3	4.10	0.78	มาก
	4	3.60	0.54	มาก
	5	3.80	0.44	มาก
ม.2	1	3.90	0.71	มาก
	2	3.65	0.81	มาก
	3	4.10	0.64	มาก
	4	3.15	0.81	ปานกลาง
	5	3.60	0.50	มาก
	6	4.20	0.61	มาก
ม.3	1	3.50	0.60	มาก
	2	3.55	0.75	มาก
	3	3.95	0.82	มาก
	4	3.90	0.78	มาก
	5	4.15	0.67	มาก
	6	3.55	0.60	มาก
	7	4.25	0.71	มาก
	8	4.30	0.47	มาก

ตารางที่ 22 (ต่อ) ความเหมาะสมของเนื้อหาการสอน

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.4-6	1	3.80	0.76	มาก
	2	3.85	0.81	มาก
	3	3.90	0.71	มาก
	4	4.40	0.51	มาก
	5	3.90	0.64	มาก
	6	3.85	0.58	มาก
	7	4.05	0.68	มาก
รวม		$\bar{X} = 3.88$		มาก

จากตารางที่ 22 พบว่าเนื้อหาการสอนที่เสนอในแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.88 แสดงว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

ตารางที่ 23 ความเหมาะสมของประเด็นศึกษา

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.1	1	3.90	0.71	มาก
	2	4.10	0.71	มาก
	3	4.20	0.76	มาก
	4	4.20	0.69	มาก
	5	4.40	0.50	มาก
ม.2	1	4.45	0.60	มาก
	2	3.90	0.64	มาก
	3	4.15	0.67	มาก

ตารางที่ 23 (ต่อ) ความเหมาะสมของประเด็นศึกษา

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.2 (ต่อ)	4	3.95	0.68	มาก
	5	4.35	0.48	มาก
	6	4.55	0.51	มาก
ม.3	1	3.80	0.69	มาก
	2	4.35	0.48	มาก
	3	4.05	0.68	มาก
	4	4.40	0.50	มาก
	5	3.90	0.55	มาก
	6	3.90	0.64	มาก
	7	4.60	0.50	มากที่สุด
	8	4.45	0.51	มาก
ม.4-6	1	3.95	0.68	มาก
	2	4.10	0.55	มาก
	3	3.85	0.74	มาก
	4	4.10	0.71	มาก
	5	4.35	0.48	มาก
	6	3.90	0.64	มาก
	7	4.40	0.50	มาก
รวม		$\bar{X} = 4.16$		มาก

จากตารางที่ 23 พบว่าประเด็นศึกษาที่จะใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.16 แสดงว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

ตารางที่ 24 ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.1	1	4.10	0.64	มาก
	2	4.10	0.55	มาก
	3	4.00	0.72	มาก
	4	3.90	0.71	มาก
	5	4.15	0.58	มาก
ม.2	1	4.05	0.68	มาก
	2	3.90	0.55	มาก
	3	4.00	0.79	มาก
	4	3.80	0.61	มาก
	5	4.15	0.67	มาก
	6	4.50	0.51	มาก
ม.3	1	4.30	0.47	มาก
	2	4.10	0.71	มาก
	3	4.30	0.65	มาก
	4	4.20	0.69	มาก
	5	4.35	0.58	มาก
	6	4.15	0.67	มาก
	7	4.45	0.51	มาก
	8	4.65	0.48	มากที่สุด
ม.4-6	1	4.40	0.50	มาก
	2	4.45	0.60	มาก
	3	4.30	0.65	มาก
	4	4.20	0.76	มาก
	5	4.35	0.58	มาก

ตารางที่ 24 (ต่อ) ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	6	4.70	0.47	มากที่สุด
	7	4.50	0.60	มาก
	รวม	$\bar{X} = 4.23$		มาก

จากตารางที่ 24 พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.23 แสดงว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

ตารางที่ 25 ความเหมาะสมของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.1	1	4.65	0.48	มากที่สุด
	2	4.75	0.44	มากที่สุด
	3	4.65	0.48	มากที่สุด
	4	4.40	0.75	มาก
	5	4.60	0.59	มากที่สุด
ม.2	1	4.30	0.80	มาก
	2	4.40	0.75	มาก
	3	4.60	0.50	มากที่สุด
	4	4.50	0.51	มากที่สุด
	5	4.45	0.68	มาก
	6	4.60	0.50	มากที่สุด
ม.3	1	4.65	0.48	มากที่สุด
	2	4.15	0.81	มาก
	3	4.20	0.76	มาก
	4	4.70	0.47	มากที่สุด

ตารางที่ 25 (ต่อ) ความเหมาะสมของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.3 (ต่อ)	5	4.50	0.68	มากที่สุด
	6	4.55	0.51	มากที่สุด
	7	4.45	0.68	มาก
	8	4.55	0.51	มากที่สุด
ม.4-6	1	4.10	0.71	มาก
	2	4.40	0.50	มาก
	3	4.50	0.51	มากที่สุด
	4	4.55	0.51	มากที่สุด
	5	4.40	0.68	มาก
	6	4.50	0.60	มากที่สุด
	7	4.50	0.82	มากที่สุด
รวม		$\bar{X} = 4.48$		มาก

จากตารางที่ 25 พบว่าสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เสนอให้ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.48 แสดงว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

ตารางที่ 26 ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.1	1	3.85	0.67	มาก
	2	4.15	0.74	มาก
	3	3.50	0.51	มาก
	4	3.80	0.61	มาก
	5	4.15	0.67	มาก

ตารางที่ 26 (ต่อ) ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.2	1	3.70	0.65	มาก
	2	3.95	0.75	มาก
	3	3.70	0.97	มาก
	4	3.50	0.60	มาก
	5	4.05	0.60	มาก
	6	4.10	0.71	มาก
ม.3	1	4.00	0.56	มาก
	2	4.30	0.65	มาก
	3	4.10	0.64	มาก
	4	3.80	0.69	มาก
	5	3.95	0.88	มาก
	6	3.85	0.74	มาก
	7	3.75	0.71	มาก
	8	4.35	0.67	มาก
ม.4-6	1	3.85	0.67	มาก
	2	3.60	0.59	มาก
	3	4.00	0.72	มาก
	4	4.05	0.82	มาก
	5	4.30	0.73	มาก
	6	4.20	0.61	มาก
	7	4.15	0.87	มาก
รวม		$\bar{X} = 3.95$		มาก

จากตารางที่ 26 พบว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ในระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.95 แสดงว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

2) แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย มีความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 27 ความเหมาะสมของเนื้อหาการสอน

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.1-3	1	4.25	0.44	มาก
	2	4.05	0.75	มาก
	3	3.85	0.81	มาก
	4	4.45	0.60	มาก
	5	3.95	0.68	มาก
	6	4.20	0.61	มาก
ม.4-6	1	4.40	0.50	มาก
	2	4.25	0.63	มาก
	3	4.15	0.74	มาก
	4	4.45	0.68	มาก
	5	3.95	0.68	มาก
	6	4.30	0.65	มาก
รวม		$\bar{X} = 4.18$		มาก

จากตารางที่ 27 พบว่าเนื้อหาการสอนที่เสนอในแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.18 แสดงว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

ตารางที่ 28 ความเหมาะสมของประเด็นศึกษา

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.1-3	1	3.95	0.82	มาก
	2	4.35	0.48	มาก
	3	4.10	0.71	มาก
	4	4.35	0.58	มาก
	5	4.40	0.50	มาก
	6	4.65	0.58	มากที่สุด
ม.4-6	1	4.35	0.67	มาก
	2	4.00	0.85	มาก
	3	4.30	0.57	มาก
	4	4.40	0.59	มาก
	5	4.10	0.64	มาก
	6	4.30	0.73	มาก
รวม		$\bar{X} = 4.27$		มาก

จากตารางที่ 28 พบว่าประเด็นศึกษาที่จะใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.27 แสดงว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

ตารางที่ 29 ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.1-3	1	4.30	0.65	มาก
	2	3.85	0.74	มาก
	3	4.45	0.51	มาก
	4	4.70	0.47	มากที่สุด
	5	4.20	0.76	มาก
	6	3.90	0.85	มาก
ม.4-6	1	4.40	0.50	มาก
	2	3.95	0.68	มาก
	3	4.15	0.81	มาก
	4	4.55	0.51	มากที่สุด
	5	4.25	0.63	มาก
	6	4.05	0.75	มาก
รวม		$\bar{X} = 4.22$		มาก

จากตารางที่ 29 พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.22 แสดงว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

ตารางที่ 30 ความเหมาะสมของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.1-3	1	4.65	0.48	มากที่สุด
	2	4.55	0.51	มากที่สุด
	3	4.45	0.51	มาก

ตารางที่ 30 (ต่อ) ความเหมาะสมของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	4	4.60	0.50	มากที่สุด
	5	4.70	0.47	มากที่สุด
	6	4.15	0.81	มาก
ม.4-6	1	4.55	0.51	มากที่สุด
	2	4.40	0.50	มาก
	3	4.55	0.51	มากที่สุด
	4	4.60	0.50	มากที่สุด
	5	4.60	0.50	มากที่สุด
	6	4.05	0.75	มาก
	รวม		$\bar{X} = 4.48$	

จากตารางที่ 30 พบว่าสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เสนอให้ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.48 แสดงว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

ตารางที่ 31 ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

รายการประเมิน				
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ม.1-3	1	3.85	0.58	มาก
	2	4.00	0.56	มาก
	3	3.95	0.51	มาก
	4	4.35	0.74	มาก
	5	3.95	0.68	มาก
	6	3.90	0.71	มาก

ตารางที่ 31 (ต่อ) ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

รายการประเมิน		\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ระดับชั้น	หน่วยการเรียนรู้ที่			
ม.4-6	1	3.95	0.68	มาก
	2	4.00	0.56	มาก
	3	4.05	0.51	มาก
	4	4.30	0.65	มาก
	5	3.95	0.75	มาก
	6	4.05	0.60	มาก
รวม		$\bar{X} = 4.02$		มาก

จากตารางที่ 31 พบว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.02 แสดงว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

ตอนที่ 4 ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ครูสังคมศึกษาทดลองใช้จัดการเรียนการสอน จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2 ห้องเรียน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ห้องเรียน รวมจำนวน 4 ห้องเรียน

การวิเคราะห์ผลการนำแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน และ ส่วนที่ 2 ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาของครูสังคมศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน

ผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน เป็นคะแนนการทำทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้โลกที่ครูสังคมศึกษา

เลือกไปทดลองใช้ โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนสอบก่อนเรียนเปรียบเทียบกับคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนแต่ละห้องเรียนดังนี้

กลุ่มที่ 1 ห้องเรียนที่ทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนเทพศิรินทร์ จำนวน 49 คน

กลุ่มที่ 2 ห้องเรียนที่ทดลองจัดการเรียนรู้โลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/9 (โครงการห้องเรียนพิเศษ) โรงเรียนเทพศิรินทร์ จำนวน 40 คน

กลุ่มที่ 3 ห้องเรียนที่ทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 (แผนการเรียนศิลป์คำนวณ) โรงเรียนสวนกุหลาบธนบุรี จำนวน 45 คน

กลุ่มที่ 4 ห้องเรียนที่ทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/12 (แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส) โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี จำนวน 42 คน

ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่ 1

ตารางที่ 32 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.1/2 โรงเรียนเทพศิรินทร์

	N	\bar{X}	S.D.
Pre	49	16.26	1.98
Post	49	23.89	2.31

จากตารางที่ 32 พบว่านักเรียนชั้นม.1/2 จำนวนทั้งหมด 49 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 16.26 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.98 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 23.89 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.31

ตารางที่ 33 ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.1/2 โรงเรียนเทพศิรินทร์

differences				
	N	\bar{X}	S.D.	Sig
Pre & Post	49	-7.63	2.09	.000

จากตารางที่ 33 พบว่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่า $\text{sig} = 0.00$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า $\alpha = .05$ แสดงว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.1/2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 7.63 คะแนน และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.09

ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่ 2
 ตารางที่ 34 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.1/9 โรงเรียนเทพศิรินทร์

	N	\bar{X}	S.D.
Pre	42	17.02	2.06
Post	42	25.69	1.91

จากตารางที่ 34 พบว่านักเรียนชั้นม.1/9 จำนวนทั้งหมด 42 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 17.02 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.06 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.69 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.91

ตารางที่ 35 ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.1/9 โรงเรียนเทพศิรินทร์

	differences			
	N	\bar{X}	S.D.	Sig
Pre & Post	42	-8.66	1.74	.000

จากตารางที่ 35 พบว่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่า $\text{sig} = 0.00$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า $\alpha = .05$ แสดงว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.1/9 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 8.66 คะแนน และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.74

ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่ 3
 ตารางที่ 36 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.4/5 โรงเรียน
 สวนกุหลาบธนบุรี

	N	\bar{X}	S.D.
Pre	45	16.46	4.39
Post	45	23.44	3.88

จากตารางที่ 36 พบว่านักเรียนชั้นม.4/5 จำนวนทั้งหมด 45 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน
 เท่ากับ 16.46 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.39 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน
 เท่ากับ 23.44 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.88

ตารางที่ 37 ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.4/5
 โรงเรียนสวนกุหลาบธนบุรี

	differences			
	N	\bar{X}	S.D.	Sig
Pre & Post	45	-6.97	3.25	.000

จากตารางที่ 37 พบว่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าsig = 0.00
 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า $\alpha = .05$ แสดงว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.4/5 มี
 ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อน
 เรียน 6.97 คะแนน และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.25

ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่ 4

ตารางที่ 38 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.6/12 โรงเรียน
 สุรศักดิ์มนตรี

	N	\bar{X}	S.D.
Pre	40	18.75	4.04
Post	40	24.87	2.99

จากตารางที่ 38 พบว่านักเรียนชั้นม.6/12 จำนวนทั้งหมด 40 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 18.75 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.04 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 24.87 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.99

ตารางที่ 39 ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.6/12 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

	differences			
	N	\bar{X}	S.D.	Sig
Pre & Post	40	-6.12	3.11	.000

จากตารางที่ 39 พบว่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่า sig=0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า $\alpha = .05$ แสดงว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ม.6/12 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 6.12คะแนน และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.11

ส่วนที่ 2 ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาของครูสังคมนศึกษา

เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโลกศึกษาจบแต่ละคาบเรียน ครูผู้สอนจะบันทึกผลการสอนในประเด็นต่างๆ ได้แก่ 1) ภาพรวมของผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ปัญหาที่พบระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากบันทึกหลังการสอนของครูผู้สอน 4 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1) หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องการพึ่งพาและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ ชั้นม.1/2 จำนวน 8 คาบ บันทึกโดยครูสุวรรณ จันทะคุณ
- 2) หน่วยการเรียนรู้เรื่องพลเมืองกับความขัดแย้งในภูมิภาค ชั้นม.1/9 จำนวน 8 คาบ บันทึกโดยครูสุวรรณ จันทะคุณ
- 3) หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องความขัดแย้งในโลกยุคปัจจุบัน ชั้นม.4/5 จำนวน 8 คาบ บันทึกโดยครูศิรินาถ อุดมภิระพันธ์
- 4) หน่วยการเรียนรู้เรื่องความแตกต่างหลากหลาย ชั้นม.6/12 จำนวน 8 คาบ บันทึกโดยครูวิรัช เข้าคลอง

บันทึกหลังการสอนของครูสังคัมศึกษาทั้ง 3 ท่าน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลผลการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางในประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. ภาพรวมของผลการจัดการเรียนการสอน

1.1) นักเรียนส่วนใหญ่เข้าใจบทเรียนดี ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“นักเรียนเข้าใจเนื้อหาการสอนดี สังเกตได้ว่าพวกเขาตั้งใจเรียน ใสใจ และตอบคำถามดี” (สุวรรณ จันทะคุณ, **บันทึกหลังสอน**, 20 กุมภาพันธ์ 2556)

“ทดสอบด้วยแบบทดสอบแล้วคะแนนออกมาดี แสดงว่าเข้าใจบทเรียนดี โดยเฉพาะกลุ่มที่เอาใจใส่” (ศิรินาถ อุดมถิระพันธุ์, **บันทึกหลังสอน**, 22 กุมภาพันธ์ 2556)

1.2) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนดี ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“นักเรียนส่วนใหญ่มีปฏิสัมพันธ์ดี กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมและตอบคำถามคำตอบที่ได้ตรงกับแนวคำตอบที่ครูคาดไว้” (ศิรินาถ อุดมถิระพันธุ์, **บันทึกหลังสอน**, 15 กุมภาพันธ์ 2556)

“กิจกรรมการเรียนกระตุ้นความสนใจนักเรียนได้ดี นักเรียนชอบมีส่วนร่วม แต่ก็คุยกันมาก” (วีรยุทธ เข้าคลอง, **บันทึกหลังสอน**, 6 กุมภาพันธ์ 2556)

1.3) ประเด็นคำถามช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมายและช่วยประหยัดเวลา ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“คำถามปลายเปิด เหมาะสมกับการเรียนดีมาก นักเรียนชอบความเป็นปัจจุบัน เน้นการนำไปใช้ สื่อจึงต้องทันสมัย ทันเหตุการณ์ ประสบความสำเร็จมาก” (วีรยุทธ เข้าคลอง, **บันทึกหลังสอน**, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

“คำถามช่วยสรุปประเด็นเนื้อหาได้ดี ประหยัดเวลา นักเรียนเข้าใจและตอบคำถามได้ดี” (วีรยุทธ เข้าคลอง, **บันทึกหลังสอน**, 20 กุมภาพันธ์ 2556)

1.4) สื่อการสอนเสริมการเรียนรู้ได้ดี ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“ธรรมชาติของนักเรียนไม่ชอบใบงาน ชอบอภิปรายร่วมกันมากกว่า สื่อที่นำเสนอ เด็กสนใจและชอบที่ได้อภิปรายพูดคุยกัน” (วีรยุทธ เข้าคลอง, **บันทึกหลังสอน**, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

“นักเรียนไม่ค่อยนำหนังสือเรียนมา จึงให้นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจจากสื่อไปพร้อมๆ กัน” (สุวรรณ จันทะคุณ, **บันทึกหลังสอน**, 20 กุมภาพันธ์ 2556)

“นักเรียนนิยมสื่อประเภท social network และสื่อที่ทันสมัยต่างๆ เมื่อนำมาใช้ จึงประสบความสำเร็จมาก กระตุ้นความสนใจได้ดี” (ศิรินาถ อุดมถิระพันธุ์, **บันทึกหลังสอน**, 18 กุมภาพันธ์ 2556)

2. ปัญหาที่พบระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1) ด้านเนื้อหาและประเด็นศึกษา พบว่าเนื้อหาการสอนมีมากเกินไป เมื่อเกิดข้อจำกัดเรื่องเวลาสอน ทำให้ครูประสบปัญหาในการจัดกิจกรรม ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“เวลาเรียนน้อยแต่กิจกรรมเยอะ ทำให้ต้องปรับเนื้อหา กิจกรรมบางอย่างต้องถูกตัดทิ้ง” (ศิรินาถ อุดมถิระพันธุ์, **บันทึกหลังสอน**, 8 กุมภาพันธ์ 2556)

“นักเรียนเข้าห้องเรียนช้า เวลาเรียนเหลือน้อย ครูต้องช่วยสรุปประเด็นคำตอบกิจกรรม” (วีรยุทธ เข้าคลอง, **บันทึกหลังสอน**, 20 กุมภาพันธ์ 2556)

“เด็กเข้าห้องช้า ไม่เอาหนังสือมา ครูจึงให้ดูสื่อที่เตรียมมาไป และทำความเข้าใจไปพร้อมๆกัน” (สุวรรณ จันทะคุณ, **บันทึกหลังสอน**, 15 กุมภาพันธ์ 2556)

2.2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน พบปัญหาในชั้นการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องเวลาเรียน และปัญหาในชั้นการนำเสนอและอภิปรายผล เนื่องจากพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“เวลาเรียนไม่พอให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าในคาบเรียน จึงให้นักเรียนศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียน” (สุวรรณ จันทะคุณ, **บันทึกหลังสอน**, 15 กุมภาพันธ์ 2556)

“นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจ ทำให้เวลาอธิบายเนื้อหาหรือภาระงานไปแล้วไม่เข้าใจ ทำไม่ถูก” (ศิรินาถ อุดมถิระพันธุ์, **บันทึกหลังสอน**, 18 กุมภาพันธ์ 2556)

“เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอ นักเรียนคนอื่นๆ ตั้งใจฟังน้อย ครูจึงให้ตั้งคำถามถามเพื่อน เป็นการบังคับให้ตั้งใจฟัง” (วีรยุทธ เข้าคลอง, **บันทึกหลังสอน**, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

2.3) ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ พบว่า สภาพแวดล้อมของห้องเรียนยังไม่พร้อมต่อการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนบางประเภท ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“สภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยในการใช้สื่อ โดยเฉพาะสื่อวีดิทัศน์หรืออินเตอร์เน็ต” (ศิรินาถ อุดมถิระพันธุ์, **บันทึกหลังสอน**, 18 กุมภาพันธ์ 2556)

“นักเรียนต้องย้ายห้องเรียน บางห้องเรียนไม่มีโปรเจคเตอร์” (สุวรรณ จันทะคุณ, **บันทึกหลังสอน**, 6 กุมภาพันธ์ 2556)

2.4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่นักเรียน พบว่าครูประสบปัญหาในการติดตามและให้คะแนนชิ้นงานหรือภาระงานที่มอบหมาย ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“เด็กส่งงานไม่ครบ ครูต้องตามทวงงาน” (สุวรรณ จันทะคุณ, **บันทึกหลังสอน**, 20 กุมภาพันธ์ 2556)

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1) ครูควรศึกษาเนื้อหา ประเด็นคำถามและแนวคำตอบก่อน ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“การสรุปบทเรียนแต่ละครั้ง โดยครูควรได้รู้คำถามและแนวคำตอบก่อน” (วีรยุทธ เข้าคลอง, **บันทึกหลังสอน**, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

3.2) เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยเสนอไว้ บางครั้งอาจใช้ได้จริงไม่ครบถ้วน เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องเวลาสอน ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“เนื้อหาและกิจกรรมดีมาก แต่บางครั้งจัดจริงแล้วอาจจะมีปัญหาบ้าง เช่น เวลาเรียนไม่พอ” (สุวรรณ จันทะคุณ, **บันทึกหลังสอน**, 15 กุมภาพันธ์ 2556)

3.3) ครูควรเตรียมแผนสำรองไว้ใช้ เมื่อไม่สามารถปฏิบัติตามแผนจริงได้ โดยเฉพาะเรื่องการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ดังที่ครูผู้สอนบันทึกผลการสอนว่า

“ครูควรเตรียมแผนสำรองไว้เสมอ เช่น เตรียมการเมื่อไม่สามารถใช้สื่อได้ นักเรียนเข้าห้องเรียนช้า หรือมีกิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องงดการเรียนการสอน” (สุวรรณ จันทะคุณ, **บันทึกหลังสอน**, 20 กุมภาพันธ์ 2556)

จากบันทึกหลังการสอนของครูสังคมศึกษาที่ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย ทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้พบว่า โดยภาพรวมการจัดการเรียนการสอนนั้นประสบความสำเร็จ เป็นไปตามแผนที่ออกแบบไว้ แต่ประสบปัญหาในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวเนื้อหาการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้ และการติดตามวัดประเมินผลชิ้นงานนักเรียน อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านเวลาเรียนที่น้อยกว่าที่ออกแบบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการเข้าห้องเรียนที่ล่าช้า ความไม่พร้อมด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยและพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ด้วยการใช้ประเด็นเป็นฐาน (issue-based learning) ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่

1) ครูผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาและโลกศึกษา ที่สุ่มเลือกแบบกึ่งอนินทรีย์ตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 9 ท่าน สำหรับการตรวจสอบคุณภาพ

2) ครูสังคมศึกษาที่สุ่มเลือกแบบไม่เจาะจง จำนวน 20 คน สำหรับประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอน

3) ครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 3 ท่าน โดยใช้วิธีสุ่มเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับทดลองจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ห้องเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทพศิรินทร์ จำนวน 2 ห้องเรียน และห้องเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวนกุหลาบธนบุรี และโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวมจำนวน 2 ห้องเรียน

ในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ด้วยการใช้ประเด็นเป็นฐาน (issue-based learning) นำเสนอในรูปแบบแนวทาง 2 ชุด ได้แก่ 1) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา และ 2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน เป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษา

แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา แต่ละชุด ประกอบด้วย 1) หลักการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน 2) แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย และ 3) ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา

การดำเนินการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยคือ

1. ได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน จำนวน 2 ชุด ได้แก่

1.1 แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย จำนวน 26 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	จำนวน	5	หน่วยการเรียนรู้
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	จำนวน	6	หน่วยการเรียนรู้
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	จำนวน	8	หน่วยการเรียนรู้
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6	จำนวน	7	หน่วยการเรียนรู้

1.2 แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน เป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย จำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน	6	หน่วยการเรียนรู้
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	จำนวน	6	หน่วยการเรียนรู้

ทั้งนี้แนวทางการจัดการเรียนการสอนทั้งสองชุดมีความเหมาะสมมากตามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา จำนวน 20 ท่าน และเมื่อนำไปให้ครูสังคมศึกษา จำนวน 3 ท่านทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนทั้งสองชุด พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ทั้งหมด 4 ห้องเรียนมีคะแนนสอบเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมผลการวิจัยและสรุปผลโดยละเอียดตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. หลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน

หลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่

ขั้นที่ 1 ครูนำเสนอประเด็นหลักของหน่วยการเรียนรู้ โดยใช้ประเด็นคำถามย่อย

ขั้นที่ 2 นักเรียนวิเคราะห์ประเด็นตามที่ครูกำหนดและเสนอความคิดเห็นหรือคำตอบ

เบื้องต้น

ขั้นที่ 3 นักเรียนศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเพื่อพิสูจน์หาคำตอบของประเด็นศึกษา

ขั้นที่ 4 นักเรียนนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบร่วมกัน

ขั้นที่ 5 นักเรียนร่วมกันสรุปผลคำตอบของประเด็นศึกษาหรือประเด็นหลักของหน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

หลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐานนี้ ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดเหมือนกันทั้งในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของหลักการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นฐานพบว่ามีความเหมาะสมมาก

2. เนื้อหาการสอน

2.1 แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ

ผู้วิจัยวิเคราะห์สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสาระโลกศึกษาในหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 สรุปทุกสาระในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ มีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับมโนทัศน์โลกศึกษาในมิติต่างๆ รวม 6 มิติ ได้แก่ 1) ความเป็นพลเมืองโลก 2) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง 3) สิทธิมนุษยชน 4) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน 5) การพัฒนาที่ยั่งยืน และ 6) ความหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ไปพัฒนาเป็นเนื้อหาการสอน โดยบูรณาการสอดแทรกมโนทัศน์โลกศึกษากับแต่ละสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ได้เนื้อหาการสอนสำหรับจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ได้แก่เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกัน การคิดแก้ปัญหาความขัดแย้งตามแบบโยนิโสมนสิการ ศาสนาในอาเซียน และศาสนาในเอเชีย

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ได้แก่เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ความเป็นพลเมืองโลก วัฒนธรรมกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ วัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากล ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในเอเชีย การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สิทธิมนุษยชนในอาเซียน และสิทธิมนุษยชนกับการพัฒนาประเทศ

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ได้แก่ เรื่อง การพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ การพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในเอเชีย และการรวมกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ได้แก่ เรื่อง ความขัดแย้งในประวัติศาสตร์โลก และความขัดแย้งในโลกยุคปัจจุบัน

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ได้แก่ เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ และปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก

ผลการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

3.2 แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม

ผู้วิจัยวิเคราะห์สาระโลกศึกษาในหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ. 2553 สรุปผลคือสาระโลกศึกษามีแนวคิดหลักของทั้ง 8 มิติสอดคล้องกัน ซึ่งนำมาพัฒนาเป็นเนื้อหาการสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย 6 เรื่อง ได้แก่ 1) ความขัดแย้งในสังคมโลก 2) ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ 3) ความแตกต่างหลากหลาย 4) สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน 5) เทคโนโลยีกับกระแสโลกาภิวัตน์ และ 6) การติดต่อเชื่อมโยงกัน ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

3. ประเด็นที่ใช้เป็นปัญหา

3.1 แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ

ผู้วิจัยพัฒนาประเด็นที่จะใช้เป็นปัญหาของหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ได้ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ได้แก่ ประเด็นธรรมะกับการลดความขัดแย้ง ความหลากหลายทางศาสนาในภูมิภาคอาเซียน และความหลากหลายทางศาสนาในเอเชีย

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ได้แก่ ประเด็นหน้าที่ของเยาวชนในสังคมโลก เยาวชนไทยกับการเมืองโลก ประชาธิปไตยไทยกับการเมืองโลก เยาวชนไทยกับความเป็นพลเมืองดีของชาติและของโลก เอกลักษณ์แห่งวัฒนธรรมเอเชีย การอนุรักษ์และเลือกวัฒนธรรมอย่างชาญฉลาด การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม (ผลของการอนุรักษ์และการ

เลือกรับวัฒนธรรม) ปัญหาสิทธิมนุษยชนในอาเซียน และปัญหาสิทธิมนุษยชนกับการพัฒนาประเทศ

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ได้แก่ ประเด็นการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคของไทย การค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประเทศไทยกับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ได้แก่ ประเด็นปัญหาความขัดแย้งในอดีตของโลก และปัญหาความขัดแย้งในโลกยุคปัจจุบัน

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ได้แก่ ประเด็นวิกฤตสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ออสเตรเลียและเอเชียเนียบ วิกฤตสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา วิกฤตสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ และวิกฤตสิ่งแวดล้อมโลก

ผลการประเมินความเหมาะสมของประเด็นที่จะใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

3.2 แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม

ผู้วิจัยพัฒนาประเด็นที่จะใช้เป็นปัญหาของหน่วยการเรียนรู้โลกศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ได้ตามลำดับดังนี้

- 1) เรื่องความขัดแย้งในสังคมโลก ได้แก่ ประเด็นไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเด็นความขัดแย้งในสังคมโลก
- 2) เรื่องความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ได้แก่ ประเด็นความเท่าเทียมกันของประชากรในอาเซียน และประเด็นความเท่าเทียมกันของประชากรโลก
- 3) เรื่องความแตกต่างหลากหลาย ได้แก่ ประเด็นเอกลักษณ์อาเซียน และประเด็นเอกลักษณ์วัฒนธรรมทั่วโลก
- 4) เรื่องเทคโนโลยีกับกระแสโลกาภิวัตน์ ได้แก่ ประเด็นวัยรุ่นไทยกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ และประเด็นเครือข่ายสังคมออนไลน์กับสังคมโลก
- 5) เรื่องสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ ประเด็นวิกฤตสิ่งแวดล้อมในอาเซียน (การสร้างเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขง) และประเด็นวิกฤตสิ่งแวดล้อมโลก
- 6) เรื่องการติดต่อเชื่อมโยงกันของสังคมโลก ได้แก่ ประเด็นวัฒนธรรมต่างชาติในสังคมไทย (กระแสวัฒนธรรมเกาหลี) และประเด็นวัฒนธรรมต่างชาติในสังคมโลก

ผลการประเมินความเหมาะสมของประเด็นที่จะใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน โลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก

4. กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในประเด็นกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คล้ายคลึงกันทั้งในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 กิจกรรมการเรียนการสอน

ในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ผู้วิจัยพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบ่งเป็น 5 ชั้น ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอประเด็น 2) ชี้นำวิเคราะห์ประเด็น 3) ชี้นำศึกษาค้นคว้าข้อมูล 4) ชี้นำเสนอและอภิปรายผล และ 5) ชี้นำสรุปผลและนำไปใช้ รวมเวลาดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ชั้น ทั้งนี้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากวิธีการสอนแบบบรรยายแล้ว ผู้วิจัยพัฒนากิจกรรมโดยมุ่งเน้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือบนพื้นฐานของกระบวนการสืบสอบ ด้วยวิธีการและเทคนิคต่างๆ ได้แก่ การเสวนา/ ซักค้ำ กิจกรรมสำรวจชุมชน/ โรงเรียน กิจกรรมการแสดง เช่น ละคร บทบาทสมมุติ และสถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม และเสนอกิจกรรมเพิ่มเติมสำหรับจัดนอกเวลา เช่น โครงการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่องค์ความรู้ด้วยการจัดป้ายนิเทศ สร้างเว็บไซต์ จัดทำสารคดีสั้น เป็นต้น

ผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมากทั้งสองชุด

4.2 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้นำเสนอการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ ได้แก่

1) สื่อวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เครื่องฉายหรือจอรับภาพ โทรทัศน์ วิทยุ แผนที่ กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษฟลิปชาร์ต) กระดาษขาว (A4) อุปกรณ์

วาดภาพระบายสี กระดาษสี ปากกาเคมี สลาก ป้ายนิเทศ และอุปกรณ์ประกอบการแสดง เช่น ฉาก เครื่องแต่งกาย

2) สื่อสารสนเทศและสิ่งพิมพ์ ได้แก่ บทความ ข่าวหนังสือพิมพ์ ภาพ ภาพการ์ตูน ล้อเลียน หนังสือแบบเรียน เอกสารประกอบการสอน หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับครู แผนภาพ แผนภูมิแสดงดัชนีข้อมูล และแผนภาพ/ กระดานเกม

3) สื่อมัลติมีเดีย ได้แก่ รายการข่าว ตัวอย่างภาพยนตร์ สารคดี ภาพยนตร์สั้น (วีดิทัศน์) เพลง และการ์ตูน

4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เกมออนไลน์ และโปรแกรมแผนที่ออนไลน์

5) สื่อบุคคลและของจริง ได้แก่ คนในชุมชน นักบวช/ ศาสนิกชนในศาสนาต่างๆ กลุ่มเป้าหมายสำหรับการค้นคว้าและสำรวจข้อมูล และผลิตภัณฑ์สินค้า

6) แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

7) แหล่งการเรียนรู้นอกโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และศาสนสถานในชุมชน

ผลการประเมินความเหมาะสมของสื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมากทั้งสองชุด

4.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้านต่างๆ ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยออกแบบตามตัวชี้วัดและจุดมุ่งหมายของโลกศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการฯ และออกแบบตามจุดมุ่งหมายของโลกศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้เป็นสาระเพิ่มเติม ดังนี้

1) ด้านความรู้ ให้วัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการสอน ด้วยการประเมินจากการตอบคำถาม การตรวจประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน เช่น แผนผังมโนทัศน์ เรียงความ บทความ สมุดบันทึกความรู้ การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เป็นต้น

2) ด้านทักษะ ให้วัดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดตัดสินใจและแก้ปัญหา คิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการสังเกตการอภิปรายแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งการตรวจประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน เป็นต้น

3) ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ให้วัดเจตคติเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก เช่น ความกระตือรือร้นมีส่วนร่วมแก้ไขประเด็นปัญหา การเปิดใจกว้างยอมรับมุมมองความคิดที่แตกต่างหลากหลาย เป็นต้น ด้วยการสังเกตการอภิปรายแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม และสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ในชั้นเรียน

ผลการประเมินความเหมาะสมของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมากทั้งสองชุด

5. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับครูสังคมศึกษาที่จะนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติมไปใช้ คือ ครูสังคมศึกษาควรเตรียมตัวก่อนสอนในประเด็นต่างๆ ได้แก่ 1) การเตรียมความรู้ในเนื้อหาการสอนโลกศึกษา และการเตรียมรายละเอียดเนื้อหาการสอนที่ถูกต้อง โดยเฉพาะในประเด็นที่อ่อนไหว เช่น ประเด็นเกี่ยวกับศาสนาต่างๆ ประเด็นที่นำไปสู่ความขัดแย้ง เป็นต้น 2) การเตรียมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน และ 3) การเตรียมและวางแผนการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ทั้งนี้ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะในการนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษาในประเด็นเดียวกันทั้งสองชุด ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของข้อเสนอแนะในการนำไปใช้นี้พบว่ามีความเหมาะสมมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่นำเสนอมาข้างต้น มีข้อค้นพบที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. หลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ประเด็นเป็นหลักในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสอบ (Evans, Newmann, and Saxe, 1996) โดยผู้วิจัยเสนอประเด็นที่เป็นสากลและเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตจริงของนักเรียน แล้วให้นักเรียนใช้กระบวนการสืบสอบ ค้นหาคำตอบของประเด็นที่กำหนด นำคำตอบที่ได้มาอภิปรายแลกเปลี่ยนจากมุมมองความคิดอันหลากหลายที่ได้จากกระบวนการสืบสอบของแต่ละคน/ แต่ละกลุ่ม นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะความตระหนักในมุมมองที่

หลากหลาย (perspective consciousness) ซึ่งอาจนำไปสู่การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการแก้ไข ปัญหาจากระดับย่อยหรือระดับท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Merryfield and White (1996 อ้างใน Evan and Saxe, 1996) ที่สังเคราะห์งานวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนโลก ศึกษา ควรควรดำเนินการให้นักเรียนเกิดความตระหนักในมุมมองความคิดที่หลากหลายอันเป็น เป้าหมายของโลกศึกษา ซึ่งผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายดังกล่าวจะสะท้อนผ่านพฤติกรรมกรรมที่มี ส่วนร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมโลก โดยเฉพาะปัญหาที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต ของนักเรียน ซึ่งทางเลือกในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นั้น นักเรียนจะได้เรียนรู้จากกระบวนการสืบ สอบที่ไม่ตายตัว (open-ended inquiry)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน มีกระบวนการสำคัญคือให้นักเรียนได้รับรู้ ประเด็น วิเคราะห์ประเด็นจากข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น แล้วสรุปคำตอบของประเด็นร่วมกัน ซึ่งสรุปเป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอประเด็น 2) ชี้นำวิเคราะห์ประเด็น 3) ชี้นำศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล 4) ชี้นำเสนอและอภิปรายผล และ 5) ชี้นำสรุปผล ซึ่งกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ ประเด็นเป็นฐาน 5 ขั้นตอนนี้ มีความคล้ายคลึงกับวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning) อย่างยิ่ง กล่าวคือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น เป็น กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครูนำเสนอปัญหาให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ปัญหา ตั้งสมมุติฐานและ ค้นคว้าข้อมูลตามสมมุติฐานคำตอบของตน แล้วจึงนำความรู้ที่ได้มาใช้แก้ปัญหาที่กำหนด (สมบัติ เผ่าคล้าย, 2546 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) ซึ่งจะ เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยในขั้นสุดท้ายของการจัดการเรียนรู้ คือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็น เป็นฐานนั้น ไม่มุ่งเน้นที่การนำความรู้ที่รวบรวมและสรุปได้ไปใช้แก้ปัญหาที่ครูนำเสนอหรือ กำหนด แต่เป็นการสรุปคำตอบของประเด็นที่ถกเถียงหรืออภิปรายร่วมกัน เช่น การนำเสนอ ประเด็นความขัดแย้ง ในการจัดการเรียนรู้โดยประเด็นเป็นฐาน ไม่มุ่งเน้นที่การแก้ปัญหาหรือยุติ ความขัดแย้งนั้นๆ แต่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจถึงทัศนคติหรือมุมมองความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ของคู่พิพาท ทั้งนี้กระบวนการสำคัญของการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน จึง อยู่ที่การให้นักเรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เข้าใจและยอมรับในความแตกต่าง ซึ่ง ต้องเป็นความคิดเห็นที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุและผล หรือหลักความเป็นจริง มิใช่การถกเถียงกัน ด้วยอารมณ์และความอคติลำเอียง

2. แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติม เมืองคัมภีร์ประกอบสำคัญ คือ เนื้อหาการสอน ประเด็นศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 เนื้อหาการนำเสนอในแนวทางที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทั้งแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และเป็นสาระเพิ่มเติม เป็นประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับมนุษย์ทุกคนบนโลก เช่น ความแตกต่างหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม การพึ่งพาอาศัยกันด้านเศรษฐกิจ ปัญหาความขัดแย้ง และสถานการณ์สิ่งแวดล้อมกับพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Collins, Czarra, and Smith (1998) ที่เสนอแนวทางการจัดทำหลักสูตรโลกศึกษาสำหรับครู ไร่ 3 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาระดับโลก วัฒนธรรมระดับโลก และความสัมพันธ์ระดับโลก และงานวิจัยของ Kasai (2007) ที่ระบุว่า การเรียนการสอนโลกศึกษา คือ การศึกษาในประเด็นความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความหลากหลาย การแก้ปัญหา ความเชื่อมโยง และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เนื้อหาการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการกับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา นั้น ผู้วิจัยออกแบบและพัฒนาโดยการบูรณาการแบบสอดแทรก ในมโนทัศน์โลกศึกษากับแต่ละสาระของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา เช่น เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกัน เป็นการบูรณาการมโนทัศน์หลักของโลกศึกษากับสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม โดยไม่ได้บูรณาการกับสาระอื่นๆ ของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา อีก เนื่องจากความเป็นจริงแล้ว ครูสังคมศึกษาจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา แยกแต่ละสาระ ในแต่ละภาคเรียน ตัวอย่างเช่น โรงเรียนเทพศิรินทร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ในภาคเรียนที่ 1 ครูสังคมศึกษาจะจัดการเรียนการสอนสาระหน้าที่พลเมืองฯ และประวัติศาสตร์ และในภาคเรียนที่ 2 ครูสังคมศึกษาจะจัดการเรียนการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ซึ่งสาระศาสนาฯ นั้นแยกหนึ่งเป็นรายวิชาคือ พระพุทธศาสนา ไม่ได้รวมอยู่ในวิชาสังคมศึกษา เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบและพัฒนาเนื้อหาโลกศึกษาแบบบูรณาการแยกแต่ละสาระ เพื่อความสะดวกในการนำแนวทางไปใช้จัดการเรียนการสอนจริงของครูสังคมศึกษา

สำหรับเนื้อหาการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม นั้น มีลักษณะเป็นการบูรณาการมโนทัศน์แต่ละมิติของโลกศึกษาเข้าด้วยกัน กล่าวคือหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ. 2553 ระบุมโนทัศน์หลักของสาระโลกศึกษาไว้ 8 มิติ ได้แก่ ความเป็นพลเมืองโลก การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความยุติธรรมในสังคม สิทธิมนุษยชน การพัฒนาที่ยั่งยืน ค่านิยมและการตระหนักรับรู้สภาพการณ์ การพึ่งพาอาศัย และความหลากหลาย ซึ่งทั้ง 8 มิตินี้มีมโนทัศน์ที่

สอดคล้องกัน เช่น มิติความเป็นพลเมืองเชื่อมโยง กับมิติการแก้ปัญหาความขัดแย้ง มีมีโนทัศน์ร่วมกันในประเด็นการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในปัญหาของสังคมโลก เป็นต้น ดังนั้นการออกแบบเนื้อหาการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม จึงควรจัดแบบบูรณาการเชื่อมโยงมีโนทัศน์ของแต่ละมิติ แล้วออกแบบเนื้อหาให้ครอบคลุมตามมิติที่บูรณาการนั้น ทั้งนี้การบูรณาการแต่ละมิติของโลกศึกษาเข้าด้วยกัน ยังช่วยลดความซ้ำซ้อนของการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา และอาจเป็นแนวทางในการปรับโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในสาระโลกศึกษาใหม่ได้

เนื้อหาการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการกับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา กับเนื้อหาการสอนโลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม มีความใกล้เคียงกันมาก เช่น ในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ เรื่องความขัดแย้งในโลกยุคปัจจุบันมีเนื้อหาใกล้เคียงกับเรื่อง ความขัดแย้งในสังคมโลกในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของวิชาสังคมศึกษามีรายละเอียดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และเรื่องราวต่างๆ ของโลก จึงสอดคล้องกับสาระโลกศึกษาตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้ง 8 มิติ ที่กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาในประเด็นหรือเรื่องราวต่างๆ ของโลก ดังนั้นการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสาระโลกศึกษา จึงไม่มีผลกระทบต่อกรนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม สำหรับครูสังคมศึกษา ไปใช้ เพราะครูสังคมศึกษายังสามารถนำแนวทางการจัดการเรียนสอนดังกล่าวไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ได้ โดยเฉพาะการนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนหรืออาเซียนศึกษา

2.2 ประเด็นศึกษาที่ผู้วิจัยนำเสนอในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาทั้งสองชุด กำหนดเป็นประเด็นหลักที่จะใช้เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน โดยสอดคล้องตามเนื้อหาการสอนที่พัฒนาขึ้นไว้ เช่น ในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ เรื่องวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากล ประเด็นที่ใช้เป็นปัญหาคือการอนุรักษ์และเลือกรับวัฒนธรรมอย่างชาญฉลาด และในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม เรื่องเทคโนโลยีกับกระแสโลกาภิวัตน์ ประเด็นที่ใช้เป็นปัญหาคือ วิทยุในประเทศไทยกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือ เครือข่ายสังคมออนไลน์กับสังคมโลก เป็นต้น

ประเด็นศึกษาที่ผู้วิจัยเสนอประกอบด้วยประเด็นหลัก และประเด็นคำถามย่อย ที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดที่จะนำไปสู่คำตอบของประเด็นหลัก ซึ่งลักษณะที่เป็นคำถาม

ปลายเปิดนี้จะช่วยส่งเสริมการมีทัศนคติและมุมมองที่หลากหลายของนักเรียนตามเป้าหมายของโลกศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Merryfield (1998) ที่ระบุว่าการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ครูควรนำเสนอประเด็นต่างๆ ของโลก ให้นักเรียนได้เห็นมุมมองความคิดที่หลากหลาย

ประเด็นศึกษาที่เสนอไว้เป็นประเด็นที่มุ่งส่งเสริมและฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดตัดสินใจและแก้ปัญหา รวมทั้งการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยผู้วิจัยเสนอประเด็นคำถามย่อยเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุ ความเป็นมา ผลกระทบ ตลอดจนแนวโน้มสถานการณ์ของประเด็นต่างๆ ที่นำเสนอ และให้นักเรียนได้ศึกษาเรื่องราวของประเด็นต่างๆ จากสื่อที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้พิจารณาข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องตามวิธีการและเทคนิคในการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาที่สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553) ระบุว่าควรจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาโดยนำปัญหาหรือประเด็นต่างๆ มาใช้ประกอบการสอน

2.3 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นฐานนั้น ผู้วิจัยนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ/ ร่วมกัน ในลักษณะกิจกรรมกลุ่มที่เน้นการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา ร่วมกัน เช่น การอภิปรายกลุ่มในชั้นวิเคราะห์ประเด็น และในชั้นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่กำหนดให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าร่วมกันตามกระบวนการสืบสอบ อันเป็นกระบวนการหลักของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ซึ่งเป็นไปตามหลักในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาในหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ระบุให้จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ของโลก สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์โลก และสามารถมองเห็นช่องทางและวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2554)

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ/ ร่วมกัน ในลักษณะกิจกรรมกลุ่มที่เน้นการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหาร่วมกันนั้น ผู้วิจัยได้เสนอให้ใช้การสนทนาซักค้านประเด็นที่ศึกษา ซึ่งเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน กล่าวคือ การใช้การสนทนาเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในประเด็นหรือเหตุการณ์ที่ครูหยิบยกนำมาเสนอ ทั้งนี้การสนทนาจะเป็นสะพานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ความคิดเห็น เพิ่มพูนความรู้ และให้เข้าใจในมุมมองความคิดที่หลากหลาย และการซักค้านนั้นเป็นการอภิปรายกันเพื่อตัดสินใจเลือก

แนวคิด ค่านิยม หรือสรุปองค์ความรู้ร่วมกัน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553) ซึ่งทั้งสองวิธีการนี้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน เมื่อผสานกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้วิจัยจึงเห็นประโยชน์ของการให้นักเรียนได้สนทนาซักค้านร่วมกัน เป็นกิจกรรมกลุ่ม นอกจากนี้ยังเสนอกิจกรรมกลุ่มอื่นๆ เพื่อความหลากหลายและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนให้มากขึ้น

ผู้วิจัยยังได้เสนอกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ของตนเองกับชุมชน ตลอดจนได้เห็นความเชื่อมโยงกันของระดับบุคคลกับระดับสังคม เช่น กิจกรรมการสืบค้นด้วยการสำรวจชุมชน กิจกรรมประสัมพันธ์ข้อมูลความรู้ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Merryfield and White (1996 อ้างถึงใน Evan and Saxe, 1996) ที่ระบุว่า การเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน มิใช่การศึกษาเพื่อทดสอบผลการเรียนรู้ทางวิชาการ แต่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตจริง (real-life education) โดยเน้นประสบการณ์ตรง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเสนอกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางให้ครูสังคมศึกษาจัดเสริมเป็นกิจกรรมนอกเวลา หรืออาจนำมาปรับใช้จัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เวลาเรียนได้หากเวลาเรียนนั้นเพียงพอ ซึ่งการเสนอกิจกรรมเพิ่มเติมนี้ ผู้วิจัยเสนอในหน่วยเรียนรู้ที่เห็นสมควรให้ต่อยอดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่กิจกรรมดังกล่าวไม่ถือเป็นกิจกรรมหลักของหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่เสนอให้ปรับกิจกรรมที่ไม่จำเป็นในชั้นสรุป เพื่อกระชับเวลาเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอนจริงของครูสังคมศึกษา

2.4 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา ผู้วิจัยเสนอการเลือกใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ครอบคลุมทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นสื่อวัสดุอุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสารสนเทศ สื่อมัลติมีเดีย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ บุคคลและของจริง ตลอดจนแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เน้นสื่อที่ส่งเสริมทักษะการคิดต่างๆ ของนักเรียน โดยมีลักษณะที่ทันสมัย ตรงประเด็น และสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต รายการโทรทัศน์ สารคดี ข่าวสาร และบทความต่างๆ รวมทั้งแหล่งการเรียนรู้ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ชุมชน เป็นต้น ซึ่งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ลักษณะดังกล่าวสามารถช่วยกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ ดังที่ Sunal and Hass (2008) ระบุว่าสื่อที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา ได้แก่ สื่อคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต สื่อสารสนเทศ และเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น ข่าว ปัญหาท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งสื่อดังกล่าวเป็นสื่อที่นักเรียนสามารถใช้ได้อย่างสะดวกเพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของพวกเขา นอกจากนี้ Evan, Newmann and Saxe (1996) ยังได้กล่าวว่าควรให้นักเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่

หลากหลาย เพื่อขยายความรู้ที่ได้จากครูและจากตำราเรียน ดังนั้นการให้นักเรียนได้ใช้สื่อที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตประจำวันของเขา เช่น สื่อสารสนเทศ สื่อคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต จึงย่อมจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้โลกศึกษาของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โลกศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดให้วัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะและเจตคติ โดยด้านความรู้ ให้วัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ด้านทักษะ ให้วัดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดตัดสินใจและแก้ปัญหา และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ให้วัดคุณลักษณะและเจตคติความเป็นพลเมืองโลก ซึ่งเสนอให้ครูสังเกตการณ์ดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีการประเมินจากชิ้นงาน/ ภาระงาน สังเกตการคำถาม สังเกตการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการประเมินผลตามสภาพจริงนี้ นอกจากจะเป็นการให้ครูตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนในรูปของคะแนนแล้ว ยังเป็นการตรวจสอบคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของครูสังเกตการณ์ตามแนวทางฯ อีกด้วย เนื่องจากผลจากการประเมินตามสภาพจริงนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนโดยตรง กล่าวคือ เมื่อครูประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว พบข้อบกพร่องในการพัฒนานักเรียนแต่ละด้าน ก็จะสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนได้เองโดยตรง โดยเฉพาะการประเมินผลตามสภาพจริงจะช่วยให้ครูได้รับทราบข้อมูลที่ต้องปรับปรุง เป็นจริงตามบริบทการสอนของตนเอง เช่น เมื่อครูนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนไปใช้แล้วพบว่า นักเรียนไม่เกิดการพัฒนาด้านความรู้ โดยสังเกตจากการตอบคำถาม อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีกิจกรรมมาก ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระได้ครบตามเวลาที่ออกแบบไว้ นักเรียนจึงยังไม่เข้าใจในบางประเด็น ข้อมูลจากการประเมินตามสภาพจริงดังกล่าวนี้ของครูสังเกตการณ์ ก็จะ เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูในครั้งต่อไป แม้จะเป็นการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางฯ แต่ครูก็จะได้ข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับบริบทสถานศึกษาของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Martin-Kniep (1997) ที่ระบุว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โลกศึกษานั้น ครูควรดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริง และให้นำประโยชน์จากการประเมินผลตามสภาพจริงกลับมาปรับปรุงการจัดการศึกษาต่อไป

สำหรับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการตรวจให้คะแนนชิ้นงาน เช่น เรียงความ บทความ หรือบทความออนไลน์ (web blog) เป็นการเสนอให้ครูมอบหมายชิ้นงาน เพื่อจะให้นักเรียนสะท้อนความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงผ่านการเขียนบรรยาย เนื่องจากการใช้

แบบทดสอบนั้น อาจไม่ครอบคลุมเป้าหมายหลักของโลกศึกษา กล่าวคือ การใช้แบบทดสอบมีข้อจำกัดในการวัดและประเมินในด้านคุณลักษณะและเจตคติ บางประเด็นนักเรียนสามารถคาดเดาแนวคำตอบได้จากตัวเลือกของข้อคำถามที่ครูออกแบบไว้ ผลที่ได้ อาจคลาดเคลื่อน ไม่สะท้อนผลการเรียนรู้ตามความเป็นจริง แต่หากให้อิสระในการสะท้อนผลการเรียนรู้ พวกเขาก็จะสะท้อนค่านิยมและเจตคติของความเป็นพลเมืองโลกออกมาได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ Onosko and Swenson (1996 อ้างใน Evan and Saxe, 1996) ที่เสนอเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ที่จัดโดยใช้ประเด็นเป็นฐานไว้ว่า ไม่ควรใช้การวัดและประเมินผลด้วยแบบทดสอบเพียงอย่างเดียว หากจะให้สะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยการเขียนก็ควรจะให้ นักเรียนเขียนเป็นเรียงความหรือบทความตามทัศนคติของตนเอง เพื่อสะท้อนความเข้าใจ สติปัญญา ความรู้ และความสามารถ แล้วนำเสนอทัศนะมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ๆ

3. พื้นฐานความรู้ของครูมีความสำคัญต่อการใช้แนวทางการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yang (2010) ที่พบว่าปัญหาสำคัญในการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาคือ ครูไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา ดังนั้นข้อเสนอแนะในการนำแนวทางฯ ไปใช้ คือครูควรจัดเตรียมความพร้อมของตนเองในด้านต่างๆ ดังนี้

1) เตรียมเนื้อหาการสอน

การเตรียมเนื้อหาการสอนโดยเฉพาะประเด็นอ่อนไหวที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้ง เช่น ความเชื่อทางศาสนาและอุดมการณ์ทางการเมือง ที่แตกต่างกันระหว่างนักเรียนหรือแม้กระทั่งครูผู้สอน ครูจึงควรเตรียมเนื้อหาที่ถูกต้อง เป็นกลาง เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดความขัดแย้งที่หาข้อสรุปไม่ได้ และนอกจากการเตรียมเนื้อหาในประเด็นที่อ่อนไหวแล้ว การเตรียมความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาโลกศึกษาก็มีความจำเป็น ครูจึงควรเตรียมความรู้ของตนเองให้พร้อมก่อนสอน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับการเตรียมตัวด้านเนื้อหาของครูสังคมศึกษาไว้ด้วย โดยครูสามารถศึกษาได้ตามแหล่งข้อมูลที่ระบุไว้ในแนวทางฯ แต่คณะกรรมการเรียนรู้

2) เตรียมความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน มีกระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจน ครูควรศึกษาว่าในแต่ละขั้นตอนนั้น ตนเองมีบทบาทหน้าที่อย่างไร จุดมุ่งหมายในการจัดกระบวนการเรียนรู้ขั้นตอนนั้นๆ คืออะไร ครูควรนำเสนอประเด็นคำถามอย่างไร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนนั้นประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐานไว้ในแนวทางการจัดการเรียนการสอนแล้วทั้งสองชุด

จากการให้ครูสังคัมศึกษาทดลองจัดการเรียนการสอนพบว่า ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทันตามเวลา เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น โรงเรียนมีกิจกรรมทำให้คาบเรียนถูกยกเลิก นักเรียนเข้าห้องเรียนช้า เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ครูสังคัมศึกษาจึงควรเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐานทั้ง 5 ขั้นตอน เพื่อที่จะสามารถปรับปรุงแผนการจัดการจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในอนาคต

3) เตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และวางแผนการใช้ไว้ล่วงหน้า

จากการให้ครูสังคัมศึกษาทดลองจัดการเรียนการสอนพบว่าประเด็นเรื่องการเตรียมและใช้สื่อการเรียนรู้เป็นปัญหาสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ด้วยข้อจำกัดของสถานศึกษาแต่ละแห่ง จึงทำให้ไม่สามารถใช้สื่อการเรียนรู้ได้ตามที่ออกแบบไว้ในบางคาบเรียน อีกทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยเสนอไว้ในแนวทางฯ บางชนิดต้องมีการติดตั้ง เช่น สื่อวีดิทัศน์และเครื่องฉาย หรือบางชนิดต้องมีการติดต่อขอใช้สถานที่ เช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ สำหรับกิจกรรมโดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น ครูสังคัมศึกษาจึงควรเตรียมการไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้การเตรียมการไว้ล่วงหน้ายังเป็นการสำรวจความพร้อมของสื่อและแหล่งการเรียนรู้ในคาบเรียนนั้นๆ ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบปัญหาระหว่างจัดทำแนวทางว่านโยบายด้านหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สาระโลกศึกษาได้ปรับเข้าไว้ในการเรียนการสอนวิชา ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (independent study) โดยรวมกับสาระทฤษฎีองค์ความรู้ (theory of knowledge) ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา ตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 ของครูสังคัมศึกษาจึงเปลี่ยนแปลงไป ครูสังคัมศึกษาต้องมีความรู้ในสาระทฤษฎีองค์ความรู้ (theory of knowledge) ด้วย ซึ่งอาจส่งผลต่อการนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาไปใช้จัดการเรียนการสอนเป็นสาระเพิ่มเติม ในรายวิชาโลกศึกษา โดยตรง ซึ่งผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yang (2010) ที่พบว่าการปรับเปลี่ยนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรการศึกษาส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนของครูโลกศึกษาในประเทศได้วันด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ครูสังคัมศึกษาสามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐานไปประยุกต์ใช้กับสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้

2. ครูสังคัมศึกษาสามารถนำหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมดจากแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติมไปจัดการเรียนรู้เป็นรายวิชาเลือกได้โดยประยุกต์ให้เหมาะสมกับโครงสร้างรายวิชา

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

ควรมีการศึกษาผลการใช้แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาในการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะและเจตคติความเป็นพลเมืองโลก และทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การมัธยมศึกษาตอนปลาย, สำนักบริหารงาน. 2554. **แนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน**

มาตรฐานสากล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย.

การมัธยมศึกษาตอนปลาย, สำนักบริหารงาน. 2553. **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียน**

มาตรฐานสากล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. **โรงเรียน**

มาตรฐานสากล คู่มือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ณิชา ฉิมทองดี. 2550. **แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสำนักสากลของเยาวชน.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทศนา แคมมณี. 2551. **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี**

ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิยม รัฐอมฤต. 2550. **สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวโน้มบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคม**

โลกและสังคมไทย ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

ปทีป เมธาคูณวุฒิ. 2544. **การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.**

กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ. 2553. **การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยสู่สากล:**

เปรียบเทียบประเทศจีน เวียดนาม ญี่ปุ่น เกาหลี เยอรมนี ฟินแลนด์ และ

ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2551. **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ อักษร A-L ฉบับ**

ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2553. **สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ.**

2552. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2551. **สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ.**

2550. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา.

วรรณี แกมเกตุ. 2551. **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วลัย พานิช. 2551. **เอกสารคำสอนรายวิชา 2722794 การพัฒนาทักษะในวิชาสังคมศึกษา.**
กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยี
ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาการ, กรม. 2545ก. **แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2543ข. **แนวทางการนิเทศช่วยเหลือโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้อย่าง
ต่อเนื่อง.** กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2544ข. **ชุดฝึกอบรมวิทยากรหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ชุดที่13 เรื่องการพัฒนาสื่อการเรียน.** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์
พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2545ข. **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ
ภัณฑ์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศิริเพ็ญ บุรณศิริ. 2532. **ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียน
มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
สอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ เผ่าพงศ์คล้าย. 2546. **การส่งเสริมความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง โดยการเรียนรู้
แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมปอง เพชรโรจน์. 2549. **การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บโดยใช้การ
จัดการเรียนรู้แบบสืบสอบเพื่อการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ เรื่องภาวะมลพิษทาง
อากาศ สำหรับนิสิตปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษาศาสตร์ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริวรรณ ศรีพหล และคณะ. 2536. **โครงการวิจัยเรื่องการศึกษาสถานภาพทั่วไปของการจัด
การศึกษาด้านสภกทรศนศึกษาในประเทศไทย.** สาขาศึกษาศาสตร์ สถาบันวิจัย
และพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สิริวรรณ ศรีพหล. 2542. **การพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลโลกสำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรม**. สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. 2546. **วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. กรุงเทพมหานคร: ภาพการพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

- Alger, C. F. and Harf, J. E. 1986. **Global education: Why? For whom? About what?** American associate of college for teacher education: Washington D.C.
- Anderson, C. C. 1976. **Conceptualizing and implementing global education: A rationale, curriculum materials, and teaching strategies for elementary schools**. Doctorial dissertation. Northwestern University.
- Anderson, L. F. 1979. **Schooling and citizenship in a global age: An exploration of the meaning and significance of global education**. Bloomington: Mid America program for global perspectives in education.
- Anderson, L. F. 1991. A rationale for global education. In Tye, K. A. (Ed.). **Global education: From thought to action**. Virginia: The Association for Supervision and Curriculum Development.
- APCEIU. 2006. UNESCO general conference 1974. **Journal of Education for International Understanding**. UNESCO.
- Australian curriculum cooperation. 2008. **Global perspective: A framework for global education in Australian schools**. Australia: Carlton South Vic.
- Banks, J. A. 1983. The presidential address, cultural democracy citizenship education, and the American dream. **Social education**. (March): 222-232.
- Banks, J. A. 2004. Teaching for social justice, diversity, and citizenship in a global world. **The educational forum**. 68: 295-305.
- Barrett, T. 2005. Understanding problem-based learning. In Barrett, T., MacLabhrainn, I., and Fallon, H. (Eds.). **Handbook of enquiry and problem-based learning**. Galway: CELT.

- Becker, J. A. 1982. **Improving international understanding in elementary and secondary schools: A study of six projects.** Washington DC. : Office of International Education.
- Becker, M. J. 2002. Globalization and global education: Ever the Twain shall meet? **The international social studies forum.** 2(1): 51-57.
- Cogan, J. J. 1981. Global education: Opening children's eyes to the world. **Principal.** (November): 9.
- Collins, H. T. 1982. East of Gibraltar, West of Japan: Questions and answers about global education. In **Getting started in global education: A primer for principals and teachers.** National Association of Elementary School Principals [NAESP].
- Collins, H. T. and Zakariya, S. B. 1982. Why global education? In **Getting started in global education: A primer for principals and teachers.** National Association of Elementary School Principals [NAESP]. อ้างถึงใน สิริวรรณ ศรีพหล. 2530. สกนทรรคนศึกษา: สังกคคศึกษาแนวใหม่. **วารสารการวิจัยการศึกษา.** 17, 3 (กรกฎาคม - กันยายน): 14-25.
- Collins, H. T., Czarra, F. R., and Smith, R. F. 1998. Guideline for global and international studies education: Challenges, cultures, and connections. **Social education.** 62(5): 311- 317.
- Cremin, L. 1990. **Popular education and its discontents.** New York: Harper & Row.
- Davies, L. 2006. Global citizenship: Abstraction or framework for action? **Educational review.** 58(1): 5-25.
- Evans, R. W., Newmann, F. M., and Saxe, D. W. 1996. Defining issues-centered education. In Evans, R. W. and Saxe, D. W. (Eds.). **Handbook on teaching social issues.** NCSS Bulletin 93. Washington, D.C.: National Council for the Social Studies.
- Forgaty, R. 1997. **Problem-based learning and other curriculum models for the multiple intelligences classroom.** New York: Corwin Press.
- Gaudelli, W. 2003. **World class: Teaching and learning in global times.** Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Gilliom, M. E. 1981. **Global education and social studies.** Ohio: Ohio State University.

- Gross, R. E., Messick, Rosemary, Chapin, June, R., and Sutherland, J. 1978. **Social studies for our times**. New York: John Willey and Sons.
- Hanvey, R. G. 1976. **An attainable global perspective**. New York: Center for Global Perspectives.
- Hanvey, R. G. 1982. An attainable global perspective. **Theory into practice**. 21(3): 162-167.
- Holden, C. and Hicks, D. 2007. Making global connections: The knowledge, understanding and motivation of trainee teachers. **Teaching and teacher education**. 23: 13-23.
- Kemper, P. 2003. Thinking globally, acting locally: The everyday consequences of globalization. In Kemper, P. and Sonnenschein, U. (Eds.). **Luck and globalization: Daily life in times of a global community**. Frankfurt am Main: Suhrkamp.
- Kniep, W. M. 1986. Defining a global education by its content. **Social education**. 50(10): 437-449.
- Kniep, W. M. 1987. **Next steps in global education: A handbook for curriculum development**. New York: Global Perspectives in Education.
- Koeppen, K. E. 1999. **It threw me for a loop! Preservice teachers' reactions to issue-centered social studies in the primary grades**. Iowa : Iowa State University.
- Larsen, M. and L. Faden. 2008. Supporting the growth of global citizenship educators. **Brock education: A journal of general inquiry**. 17(1): 71-86.
- Lee, W. O. and Leung, S. W. 2006. Global citizenship education in Hong Kong and Shanghai secondary schools: Ideals, realities and expectations. **Citizenship teaching and learning**. 2(2): 68-84.
- Lo, J. T. Y., Merryfield, M., and Po, S. C. 2006. Teaching about the world: Two case studies. **Research in comparative and international education**. 1(3): 286-300.
- Martin-Kniep. G. O. 1997. Assessing teachers for learner-centered global education. In Merryfield, M. M., Jarchow, E., and Pickert, S. M. (Eds.). **Preparing teachers to teach global perspectives: A handbook for teacher educators**. California: Corwin Press.

- Merryfield, M. 1990. **Teaching about the world: Teacher education programs with a global perspective**. Mershon Center: Ohio State University.
- Merryfield, M. M. 1995. Institutionalizing cross-cultural experiences and international expertise in teacher education: the development and potential of a global education PDS network. *Journal of teacher education*. 46(1): 1-9.
- Merryfield, M. 1997. A framework for teacher education in global perspectives. In Merryfield, M., Jarchow, E., and Pickert, S. (Eds.). **Preparing teachers to teach global perspectives: A handbook for teacher educators**. California: Corwin press.
- Merryfield, M. M. 1998. Pedagogy for global perspectives in education: Studies of teachers' thinking and practice. *Theory and research in social education*. 26: 342-369.
- Merryfield, M. 2000. Why aren't teachers being prepared to teach for diversity, equity, and global interconnectedness? A study of lived experiences in the making of multicultural and global educators. *Teaching and teacher education*. (16): 429-443.
- Merryfield, M. and Kasai, M. 2004. How are teachers responding to globalization? *Social education*. 68(5): 354-359.
- Michaelis, J. U. 1980. **Social studies for children: A guide to basic instruction**. New Jersey: Printice-Hall Inc.
- National Council for the Social Studies. 2001. **Position statement prepared by the NCSS task force on revitalizing citizenship education on effective citizenship [online]**. Available from: <http://www.socialstudies.org/positions/effectivecitizens> [2011, 10 July]
- National Council for the Social Studies. 2008. **NCSS expectations for excellence: Curriculum standards for the social studies [online]**. Available from: http://www.socialstudies.org/system/files/StandardS.D.raft10_08.pdf [2011, 10 July]

- North-South Centre of the Council of Europe. 2010. **Global education guidelines: Concept and methodologies on global education for educators and policy markers**. Lisbon: NSCCE.
- Pike, G. 2000. **The meaning of global education: From proponents' vision to practitioner's perceptions**. Unpublished doctoral dissertation. University of York. United Kingdom.
- Sunal, C. S. and Hass, M. E. 2008. **Social studies for the elementary and middle grades: A constructivist approach**. 3rd edition. New York: Pearson Education.
- Torney-Purta, J. 1982. The results of the global awareness survey: Implications for teacher education. **Theory into Practice**. 21: 200-205.
- Tye, B. B. and Tye, K. A. 1992. **Global education: A study of school change**. Albany: State University of New York Press.
- UNESCO. 1995. **The declaration and integrated framework of action on education for peace, human rights and democracy**. UNESCO.
- Yang, Hsiao-Ching. 2010. **How well are secondary social studies teachers prepared to teach global education? Pre-service teacher and faculty's perspectives of the implementation of global education in teacher education programs in Taiwan**. Doctorial dissertation. Ohio: the Ohio state university.
- Zong, G., Wilson, A.H., and Quashiga, A. Y. 2008. Global education. In Levstik, L. S. and Tyson, C. A. (Eds.). **Handbook of research in social studies education**. New York: Routledge.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

1. แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม

หลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐานประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การนำเสนอประเด็น

ครูแนะนำบทเรียนด้วยการนำเสนอประเด็นหรือปัญหาที่เป็นสากลและสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของนักเรียน ด้วยการใช้คำถามที่น่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้และความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและการยอมรับในมุมมองความคิดที่หลากหลาย ทั้งนี้ประเด็นคำถามที่ครูใช้จะมีลักษณะเป็นคำถามที่เปิดประเด็นให้ถกเถียง อภิปรายโต้แย้ง หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างนักเรียน เช่น เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เพราะเหตุใด อย่างไร อะไร เป็นต้น โดยขั้นแรกนี้ ครูจะต้องให้ข้อมูลความรู้แก่นักเรียน เพื่อให้พวกเขาเข้าใจบทเรียนและเกิดการเรียนรู้ในแนวทางหรือเป้าหมายที่ครูกำหนดไว้

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประเด็น

เมื่อนักเรียนได้รับรู้ประเด็นที่ครูนำเสนอในแต่ละบทเรียน หรือแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้ว ครูเสนอประเด็นคำถามย่อยให้นักเรียนได้ร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวเพื่อหาคำตอบเบื้องต้นว่าแต่ละคน/ แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็น มีสมมุติฐาน หรือมีคำตอบอย่างไร จากนั้นให้นักเรียนวางแผนดำเนินการสืบสอบหาคำตอบ หรือพิสูจน์สมมุติฐานของดังกล่าวของตน

ขั้นที่ 3 การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนดำเนินการสืบสอบหาคำตอบของประเด็นที่น่าสนใจ จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากนั้นรวบรวมและสรุปข้อมูลเป็นคำตอบของประเด็นที่ศึกษา ซึ่งขั้นศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลนี้ จะมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ทั้งนี้ครูต้องคอยดูแลและให้คำชี้แนะแก่นักเรียน โดยเฉพาะการเลือกและพิจารณาข้อมูล ครูควรชี้แนะนักเรียนก่อนว่าข้อมูลที่ควรศึกษาค้นคว้านั้น มีลักษณะเป็นอย่างไร เช่น ต้องเป็นข้อเท็จจริง เป็นกลาง เชื่อถือได้ และควรส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลประเภทหนังสือหรือเอกสารตำรา มากกว่าการใช้อินเทอร์เน็ต

ขั้นที่ 4 การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าและอภิปรายแลกเปลี่ยน

นักเรียนนำข้อมูลศึกษาค้นคว้ามาอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน ในลักษณะการเสนอคำตอบของประเด็นปัญหาของนักเรียนแต่ละคน/ แต่ละกลุ่ม โดยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือถกเถียงกันอย่างมีเหตุและผล พร้อมทั้งเสนอผลการศึกษาค้นคว้าอื่นๆ ประกอบคำตอบของตน โดยครูคอยทำหน้าที่ดูแลและควบคุมการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้ครูสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ของนักเรียนตามสภาพจริงได้โดยประเมินจากการนำเสนอและอภิปรายแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ขั้นที่ 5 การสรุปผลคำตอบของประเด็น

เมื่อนักเรียนนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า หรืออภิปรายแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับคำตอบของประเด็นปัญหาแล้ว นักเรียนจะเข้าใจประเด็นปัญหาผ่านมุมมองความคิดที่หลากหลาย เกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะสมาชิกของสังคมทั้งระดับชาติและระดับโลก โดยการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในประเด็นปัญหานั้นๆ ในชีวิตจริง ซึ่งในขั้นนี้ครูจะจัดกิจกรรมเพื่อให้ นักเรียนได้สรุปคำตอบว่าพวกเขามีความคิดเห็นเปลี่ยนแปลงไปหรือยืนยันคำตอบร่วมกันกันอย่างไร ซึ่งอาจจะจัดกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อให้ นักเรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ตามคำตอบของประเด็นศึกษาด้วยก็ได้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน ต้องจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นอย่างครบถ้วน เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยโลกศึกษาแบบบูรณาการ
กับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประกอบด้วย

- หน่วยการเรียนรู้ที่
1. ความหลากหลายทางศาสนาในอาเซียน
 2. หน้าที่ของเยาวชนในสังคมโลก
 3. คุณค่าทางวัฒนธรรม
 4. การพึ่งพาและแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ ของไทย
 5. วิถีชีวิตสิ่งแวดล้อมในเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความหลากหลายทางศาสนาในอาเซียน

เวลาเรียน 8 คาบ

1. สาระสำคัญ

ศาสนา ความเชื่อ และค่านิยม เป็นปัจจัยกำหนดลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมให้มีความแตกต่างหลากหลาย การยอมรับและปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสมจะช่วยส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.1/9 วิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่น ๆ

ส 1.1 ม.1/10 ปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

4. สาระการเรียนรู้

1) ความหมายและความสำคัญของศาสนา

- ความหมาย
- คุณค่า/ คุณประโยชน์แก่ผู้นับถือ

2) ความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ศาสนาต่างๆ

- ด้านความรู้
- ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

3) ศาสนาต่างๆ ในอาเซียน

- ศาสนาและหลักธรรมคำสอนสำคัญ ได้แก่ พุทธ(เถรวาท และมหายาน) คริสต์ อิสลาม และพราหมณ์-ฮินดู

- แนวปฏิบัติของศาสนิกชนศาสนาต่างๆ ได้แก่ พุทธ (ศาสนพิธีในวันสำคัญ) คริสต์ (ศีลศักดิ์สิทธิ์) มุสลิม (ปฏิบัติ 5) และพราหมณ์-ฮินดู (สังสการ, ศราทธ, บูชาเทวดา, วรรณะปฏิบัติ)

5. ประเด็นหลัก : ความหลากหลายทางศาสนาในอาเซียน

ประเด็นคำถามย่อย :

- ความเชื่อและศรัทธาของศาสนาต่างๆ ในอาเซียนมีลักษณะแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
- ความแตกต่างด้านศาสนาของประเทศต่างๆ ในอาเซียน มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยหรือไม่ อย่างไร
- เราควรปฏิบัติต่อศาสนิกชนในศาสนาอื่นๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันในอาเซียนได้อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความแตกต่างหลากหลายของศาสนาต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน
- ยกตัวอย่างการปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่น ๆ

ด้านเจตคติ

- ตระหนักว่ามนุษย์ล้วนมีค่านิยม เจตคติ และการรับรู้ที่แตกต่างกัน
- เคารพในความแตกต่างด้านขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีของแต่ละสังคม

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนวิดิทัศน์เรื่อง world religion astonishing facts (นำเสนอช่วงเวลาและสถานที่กำเนิดศาสนาต่างๆ บนโลก เริ่มตั้งแต่ 3 พันปีก่อนคริสตกาล และจำนวนศาสนิกชนในศาสนาต่างๆ จนถึงปีค.ศ.2000)

2) จากนั้นครูสนทนาร่วมกับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนากับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่องความหมายและความสำคัญของศาสนา

3) ครูให้นักเรียนดูสารคดีเรื่อง ศาสนาในอาเซียน (นำเสนอเรื่องราวต้นกำเนิดความเชื่อและศาสนาของประเทศต่างๆ ในอาเซียน) แล้วเสนอประเด็นคำถามว่า “ความเชื่อและศรัทธาของศาสนาต่างๆ ในอาเซียนมีลักษณะแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร”

4) นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น แล้วครูจึงอธิบายเพิ่มเติมเรื่อง ศาสนาสำคัญในอาเซียน

5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูสุ่มนักเรียนออกมาจับคู่ภาพศาสนิกชนศาสนาต่างๆ กับภาพประเทศต่างๆ ในอาเซียน จากนั้นสนทนากันเกี่ยวกับความหลากหลายของศาสนาและความเชื่อในอาเซียน

2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยคณะความสามารถ ไม่เกินกลุ่มละ 6 คน

3) ครูนำเสนอประเด็นคำถามว่า “ความแตกต่างด้านศาสนาของประเทศต่างๆ ในอาเซียน มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยหรือไม่ อย่างไร” นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และอภิปราย/แสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากนั้นครูจึงอธิบายเรื่องแนวทางปฏิบัติของศาสนิกชนในศาสนาต่างๆ

4) ครูนำเสนอประเด็นคำตอบต่อมาว่า “เราควรปฏิบัติต่อศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันในอาเซียนได้อย่างไร”

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอคำตอบ/ แสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยคำตอบหรือตัดสินถูก-ผิด

6) ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน โดยกำหนดนักเรียนศึกษาค้นคว้าไม่ซ้ำกัน (หากเป็นไปได้ให้กำหนดศึกษากลุ่มละ 1 ศาสนา) ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้ว อาจเขียนคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ในลักษณะการแสดงสถานการณ์จำลองหรือบทบาทสมมุติ ฯลฯ (อย่างไรก็ได้ตามความถนัดหรือสนใจของนักเรียนแต่ละกลุ่ม) แล้วกลุ่มอื่นร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น จากนั้นครูอธิบายจึงร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูให้นักเรียนฟังเพลง ต่างศาสนาฟ้าเดียวกัน ของมูลนิธิชูตงปอ (เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเคารพในความแตกต่างและจุดมุ่งหมายสูงสุดที่คล้ายคลึงกันของศาสนาต่าง ๆ) แล้วสนทนากับนักเรียนเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่ได้เรียนมาตลอดหน่วยการเรียนรู้

2) ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรียงความเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติต่อกันเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางศาสนา

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. แบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) เสถียร พันธรังสี. 2549. ศาสนาเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา.

3) จอมใจ หิรัญทรัพย์. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.1. กรุงเทพฯ : แม็ค.

4) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ศูนย์อาเซียนศึกษา ฯลฯ

5) ห้องสมุด

6) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

7) ภาพ

8) วิดิทัศน์และเครื่องฉาย

9) เพลง

10) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

10.1) <http://www.youtube.com/watch?v=JTZOjVwHr7A> (world religion astonishing facts)

10.2) <http://www.youtube.com/watch?v=WvSwphTgw24> (ศาสนาในอาเซียน)

10.3) <http://www.youtube.com/watch?v=BIXsTY3gPIE> (เพลง)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า (บทบาทสมมติ/ สถานการณ์จำลอง)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (เรียงความ)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัด และ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย ตรงประเด็นคำถามที่ กำหนด และใช้ข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ตรงประเด็นคำถามที่ กำหนด แต่ใช้ข้อมูลที่ไม่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือ ไม่ได้	นำเสนอและอภิปราย ไม่ตรงประเด็นคำถามที่ กำหนด และใช้ข้อมูลที่ไม่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือไม่ได้
การแสดงความคิด เห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
เรียงความ	บอกการปฏิบัติตน ต่อศาสนิกชนอื่นใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสมทั้งหมด	บอกปฏิบัติตนต่อ ศาสนิกชนอื่นใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม ครึ่งหนึ่ง	บอกปฏิบัติตนต่อ ศาสนิกชนอื่นใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสมไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างภาพศาสนิกชนในศาสนาต่างๆ

เนื้อเพลง ต่างศาสนาฟ้าเดียวกัน

อาจต่างชะตา อาจมาต่างเมือง แต่เรามีฟ้าเดียวกัน
 ต่างศาสนา ต่างคนต่างทำ แต่เรามุ่งทางเดียวกัน
 แม้วันที่พบธรรม มิใช่วันเดียวกัน
 โชคดีนั้นเข้าข้างเรา ให้เรามาเจอพบธรรม
 ไม่ว่าจะชีวิตใครเป็นอย่างไร ให้จำไว้ต้องดูแลช่วยกัน
 จะดีจะร้ายก็ต้องให้อภัย ต่างมีใจเดียวกับฟ้า
 ไม่ว่าจะบ่าเพ็ญนั้นจะยากเพียงใด ให้จดจำไว้ฟ้าเคียงคู่อยู่
 ถึงจะแตกต่างฟ้าให้ร่วมสู้ สู้เพื่อคืนฟ้าใหม่
 ต่างศาสนาก็พี่น้องกัน ช่วยกันรักกันเสมอ
 หากมีวันใดหาใครไม่เจอ แต่เราก็ยังมีธรรม
 ถนนสายที่แตกต่าง แต่เราต้องเดินต่อไป
 ไม่ว่าจะชีวิตใครเป็นอย่างไร ให้จำไว้ต้องดูแลช่วยกัน
 จะดีจะร้ายก็ต้องให้อภัย ต้องมีใจเดียวกับฟ้า
 ไม่ว่าจะบ่าเพ็ญนั้นจะยากเพียงใด ให้จดจำไว้ฟ้าเคียงคู่อยู่
 ถึงจะแตกต่างฟ้าให้ร่วมสู้ สู้เพื่อคืนฟ้าใหม่
 ต่างศาสนาก็พี่น้องกัน ช่วยกันรักกันเสมอ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนในสังคมโลก **เวลาเรียน 8 คาบ**

1. สาระสำคัญ

หน้าที่ของพลเมืองคือการมีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมกระตือรือร้น ทั้งในระดับชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติงานตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดี และดำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

3. ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.1/2 ระบุความสามารถของตนเองในการทำประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ

4. สาระการเรียนรู้

1) การเป็นพลเมืองดี

- ความหมายและความสำคัญของเยาวชน
- ความสำนึกต่อส่วนรวมหรือจิตสาธารณะ

2) บทบาทหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ดังนี้

- การเคารพกติกาสังคม
- การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อในกิจกรรมทางสังคม
- การอนุรักษ์รักษารักษาทรัพยากรธรรมชาติ
- การรักษาสาธารณประโยชน์

5. ประเด็นหลัก : หน้าที่ของเยาวชนในสังคมโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- เยาวชนที่ดีควรมีคุณลักษณะอย่างไร
- หากเยาวชนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญของชาติหรือมีส่วนร่วมน้อย จะส่งผลต่อสังคมโลกหรือไม่ อย่างไร

- เยาวชนที่ดีมีหน้าที่อย่างไรในสังคมโลก

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความสำคัญของการเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก
- รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของเยาวชนที่ดีในสังคม
- ระบุความสามารถของตนเองในการทำประโยชน์ต่อประเทศชาติ

ด้านทักษะ

- อภิปรายการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีของชาติต่อสังคมโลก

ด้านเจตคติ

- มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความสงบสุขแก่สังคมโลก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูภาพเหตุการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน นิสิต นักศึกษา จากอดีตสู่ปัจจุบัน เช่น ภาพเหตุการณ์ 14 ต.ค. 2516, 6 ต.ค. 2519, พฤษภาทมิฬ, การประท้วงและเหตุจลาจล เม.ย. 2552, การชุมนุมของนปช. 2553 และภาพการ์ตูนล้อความไม่สนใจในการเมืองของประเทศของวัยรุ่นไทย เป็นต้น

2) ครูสนทนากับนักเรียนถึงลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอดีตกับปัจจุบันแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร แล้วเสนอประเด็นคำถามว่า “เยาวชนที่ดีควรมีคุณลักษณะอย่างไร”

3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่อง การเป็นพลเมืองดีในหัวข้อ ความหมายและความสำคัญของเยาวชน และความสำนึกต่อส่วนรวมหรือจิตสาธารณะ

- 4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูซักถามนักเรียนถึงคุณลักษณะของเยาวชนที่ดีที่ได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว

- 2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ ไม่เกินกลุ่มละ 6 คน

3) จากนั้นครูอ่านข่าวเกี่ยวกับ โพลสำรวจความสนใจในกิจกรรมทางการเมืองของวัยรุ่นปัจจุบันที่ลดน้อยลง (นิต้าโพล ประจำเดือนธันวาคม พ.ศ. 2555) ให้นักเรียนฟังแล้วเสนอประเด็นคำถามว่า “หากเยาวชนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญของชาติหรือมีส่วนร่วมน้อย (โดยเฉพาะกิจกรรมทางการเมือง) จะส่งผลต่อสังคมโลกหรือไม่ อย่างไร”

4) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ประเด็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม จากนั้นตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอคำตอบ/ ความคิดเห็นของกลุ่ม ตทหน้าชั้นเรียน โดยครูไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

5) ครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐานหรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้

ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลในรูปแบบภาพวาดระบายสี เล่าเรื่องราวหรือสะท้อนลักษณะสังคมโลกในมุมมองต่างๆ ตามความคิดเห็นของนักเรียน (เช่น มี/ไม่มีผลกระทบวิถีชีวิตของผู้คนในประเทศอื่นอย่างไรบ้าง) ลงในกระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปรู๊ฟ) ที่ครูแจกให้

คาบที่ 6-7 นำเสนองานผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- 1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า และร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- 2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่อง บทบาทหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ
- 3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูนำเสนอประเด็นคำตอบเพื่อสรุปบทเรียนว่า “เยาวชนที่ดีมีหน้าที่อย่างไรในสังคมโลก” โดยกำหนดให้นักเรียนเขียนอธิบายคำตอบเชื่อมกับการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของนักเรียน หรือระบุว่านักเรียนจะทำประโยชน์ต่อประเทศชาติเพื่อขยายผลสู่สังคมโลกได้อย่างไร ลงในกระดาษการ์ดสีที่ครูแจกให้

2) ครูสุ่มนักเรียนอ่านคำตอบของตนเอง 3-5 คน โดยครูประมวลคำตอบที่ได้และอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจน

3) จากนั้นให้นักเรียนทุกคนกระดาษการ์ดคำตอบของตน ไปติดไว้บนป้ายนิเทศประจำห้อง ที่ครูติดหัวข้อไว้ว่า “หน้าที่ของเยาวชนที่ดี”

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. แบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) จอมใจ หิรัญทรัพย์. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.1. กรุงเทพฯ : แม็ค.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน

4) ห้องสมุด

5) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

6) ภาพเหตุการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมือง

- 7) ข่าวโพลสำรวจ
- 8) กระดาษข่าวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) และอุปกรณ์วาดภาพระบายสี
- 9) กระดาษการ์ดสี
- 10) ป้ายนิเทศ
- 11) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

<http://www.thairath.co.th/content/edu/311832> (นิต้าโพล)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (ภาพวาดระบายสี, กระดาษการ์ดคำตอบบนป้ายนิเทศ)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	อภิปรายการปฏิบัติตน เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ต่อสังคมโลกได้ตรง ประเด็นคำถาม และใช้ ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายการปฏิบัติตน เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ต่อสังคมโลกได้ตรง ประเด็นคำถาม แต่ขาด การใช้ข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้	อภิปรายการปฏิบัติตน เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ต่อสังคมโลกไม่ตรง ประเด็นคำถามและขาด การใช้ข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้
การแสดง ความคิดเห็น/ ตอบคำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามและมีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามไม่ตรงประเด็น คำถามและไม่มีเหตุผล
ภาพระบายสี	สะท้อนลักษณะสังคมโลก ที่สร้างสรรค์และสงบสุข	สะท้อนลักษณะสังคม โลกที่สร้างสรรค์แต่ไม่ สงบสุข	สะท้อนลักษณะสังคมโลก ที่ไม่สร้างสรรค์ ไม่สงบสุข
กระดาษการ์ด คำตอบบน ป้ายนิเทศ	ระบุความสามารถของ ตนเองในการทำประโยชน์ ต่อประเทศชาติได้ เหมาะสมทั้งหมด	ระบุความสามารถของ ตนเองในการทำ ประโยชน์ต่อประเทศชาติ ได้เหมาะสมครึ่งหนึ่ง	ระบุความสามารถของ ตนเองในการทำประโยชน์ ต่อประเทศชาติได้ เหมาะสมไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างภาพวัยรุ่นกับการเมือง

เหตุการณ์ 14 ตุลา

พฤษภาทมิฬ

กลุ่มเฟซบุ๊กประท้วงการคุกคามสื่อ

การ์ตูนล้อเลียน

โพลเผย เยาวชนมองการเมืองไทย แย่ วุ่นวาย น่าเบื่อ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) หรือ “นิด้าโพล” เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง “**ประชาธิปไตยในมุมมองอนาคตของชาติ**” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 26 – 27 พฤศจิกายน 2555 จากเยาวชน ที่มีอายุตั้งแต่ 15 – 25 ปี ทั่วประเทศ จำนวน 1,248 หน่วย ตัวอย่าง กระจายทุกภูมิภาค เกี่ยวกับการติดตามข่าวสารการเมืองและประชาธิปไตยในมุมมองของเยาวชน พบว่า

- เยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.73 ติดตามข่าวสารด้านการเมืองบ้าง เพราะไม่ค่อยมีโอกาสได้ติดตาม ต้องเรียน หรือทำงานส่วนใหญ่
- รองลงมา ร้อยละ 25.93 ระบุว่า ไม่ติดตาม เพราะการเมืองเป็นเรื่องน่าเบื่อ วุ่นวาย มีเพียง
- ร้อยละ 10.34 ที่ติดตามตลอด เพราะ จะได้ ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมือง และเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียนทั้งนี้ เยาวชน
- ร้อยละ 80.53 มองว่า การเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัว เพราะมีผลต่อการดำเนินชีวิต การทำงาน เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน ถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะการเลือกตั้ง
- มีเพียง ร้อยละ 9.13 มองว่าเป็นเรื่องไกลตัว เพราะไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองมากนัก และเน้นในเรื่องเรียนหรือการทำงานมากกว่า

เมื่อสอบถามเยาวชนถึงความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า “ประชาธิปไตย” พบว่า

- ร้อยละ 32.45 ระบุว่า ประชาธิปไตย คือ การเลือกตั้งได้ผู้นำมาจากเสียงข้างมาก
- รองลงมา ร้อยละ 31.81 คือ การรู้จักสิทธิของตนเองและผู้อื่น
- ร้อยละ 14.66 คือ การเคารพกฎกติกา

ท้ายที่สุด ทศนคติของเยาวชนที่มีต่อการเมืองไทยในปัจจุบัน พบว่า เยาวชน ร้อยละ 53.77 ระบุว่า การเมืองไทยในปัจจุบัน แย่ ไม่ดี วุ่นวาย และเป็นเรื่องน่าเบื่อ รองลงมา ร้อยละ 10.90 ระบุว่า เกิดการแบ่งแยก ไม่มีความปรองดอง ชิงดีชิงเด่นกัน และร้อยละ 4.57 ระบุว่า ไม่เคารพกฎกติกา ไม่มีความเป็นประชาธิปไตย และใช้กฎหมาย

ที่มา : <http://news.mthai.com/politics-news>

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง คุณค่าทางวัฒนธรรม **เวลาเรียน 7 คาบ**

1. สาระสำคัญ

สังคมโลกประกอบด้วยสังคมย่อยที่มีลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย การเข้าใจและยอมรับความแตกต่างกันจึงมีผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมโลก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดี และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

3. ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.1/3 อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน

4. สาระการเรียนรู้

1) ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม เป็นสิ่งดีงามที่มนุษย์สร้างขึ้น มีคุณค่าควรให้คนในสังคมยึดถือเป็นแบบแผน เพื่อประพฤติปฏิบัติและถ่ายทอดสืบต่อกันมาเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

- วัฒนธรรมเป็นพื้นฐานและสร้างความสามัคคีกลมเกลียว
- วัฒนธรรมเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
- วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์หรือลักษณะเด่นประจำหมู่คณะ หรือประจำชาติ ส่งผลต่อการรวมกลุ่มและธำรงรักษาความมั่นคง

2) ความคล้ายคลึงและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียน

- วัฒนธรรมทางภาษา
- วัฒนธรรมทางศาสนา
- วัฒนธรรมการแต่งกาย

3) วัฒนธรรมที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือความเข้าใจผิดต่อกัน

- วัฒนธรรมที่นำไปสู่ความสัมพันธ์อันดี ได้แก่ คติธรรม เนติธรรม วัฒนธรรมทางภาษาและวรรณคดี

- วัฒนธรรมที่นำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน ได้แก่ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับพื้นฐานความเชื่อ กระแสชาตินิยม ทศนคติ และอวัจนภาษาที่ไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ตรงกัน

5. ประเด็นหลัก : คุณค่าทางวัฒนธรรม

ประเด็นคำถามย่อย :

- ไทยกับประเทศต่างๆ ในอาเซียนมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
- วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างประเทศหรือไม่ อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม
- รู้และเข้าใจความคล้ายคลึงและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียน

ด้านทักษะ

- อภิปรายคุณค่าทางวัฒนธรรมในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือความเข้าใจผิดต่อกัน

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมโลก
- ตระหนักถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความคิดเห็นและทัศนคติที่แตกต่างกันของมนุษย์

โลก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนคู่วิถีทัศน์แนะนำกลุ่มประเทศอาเซียน แล้วซักถามนักเรียนว่า “ไทยกับประเทศต่างๆ ในอาเซียนมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร” จากนั้นครู ประมวล คำตอบที่ได้ แล้วอธิบายเชื่อมโยงสู่เรื่องวัฒนธรรม

2) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม

3) ครูตีพิมพ์ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บนกระดาน แล้วสุ่มตัวแทนนักเรียน 2 คน ให้นำกระดาษสีแทนลักษณะต่างๆต่อไปนี้ ไปติดไว้บนแผนที่ประเทศให้ถูกต้อง

ศาสนา (ตัวแทนนักเรียนคนที่ 1)

- สีเหลือง แทนประเทศที่ประชาชนส่วนใหญ่นับศาสนาพุทธ (ไทย พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา)

- สีเขียว แทนประเทศที่ประชาชนส่วนใหญ่นับศาสนาอิสลาม (มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน)

- สีแดง แทนประเทศที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ (ฟิลิปปินส์)

ภาษา (ตัวแทนนักเรียนคนที่ 2)

- สีขาว แทนประเทศที่มีลักษณะภาษาคคล้ายคลึงกัน (อิทธิพลจากภาษาบาลีและสันสกฤต ได้แก่ ไทย-ลาว-กัมพูชา, ภาษามลายู ได้แก่ ภาคใต้ของไทย-มาเลเซีย-อินโดนีเซีย, ภาษาอังกฤษ ได้แก่ สิงคโปร์-บรูไน-ฟิลิปปินส์)

- สีด้า แทนประเทศที่มีลักษณะภาษาเฉพาะของตน (ภาษาพื้นเมือง ได้แก่ พม่า เวียดนาม ฟิลิปปินส์)

4) นักเรียนอภิปรายคำตอบร่วมกัน แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจนในเรื่อง ความคล้ายคลึงและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียน

5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูซักถามนักเรียนถึงความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศอาเซียนที่นักเรียนได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว

2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน

3) จากนั้นนำเสนอประเด็นคำถามว่า “วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างประเทศหรือไม่ อย่างไร”

4) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ประเด็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม จากนั้นตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอคำตอบ/ ความคิดเห็นของกลุ่มตนหน้าชั้นเรียน โดยครูไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

5) ครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐานหรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลในรูปแบบการจัดป้ายนิเทศ ขนาด 24 x 30 นิ้ว

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า และร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่อง วัฒนธรรมที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือความเข้าใจผิดต่อกัน

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศประจำห้อง ในหัวข้อ คุณค่าของวัฒนธรรมอาเซียน จากนั้นครูประเมินผลแล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. แบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- 2) จอมใจ หิรัญทรัพย์. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.1. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- 3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ศูนย์อาเซียนศึกษา ฯลฯ
- 4) ห้องสมุด/ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 5) วิดีทัศน์และเครื่องฉาย
- 6) แผนที่
- 7) กระดาษสี
- 8) ป้ายนิเทศ
- 9) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

<http://www.youtube.com/watch?v=s14f0gsaqXo> (แนะนำ 10 ประเทศอาเซียน)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (สื่อป้ายนิเทศประกอบการนำเสนอ)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	อภิปรายเกี่ยวกับ คุณค่าทางวัฒนธรรม ที่เป็นปัจจัยในการ สร้างความสัมพันธ์ที่ ดี หรืออาจนำไปสู่ ความเข้าใจผิดต่อกัน ได้ตรงประเด็น คำถาม และใช้ข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่า ทางวัฒนธรรมที่เป็น ปัจจัยในการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี หรือ อาจนำไปสู่ความเข้าใจ ผิดต่อกันตรงประเด็น คำถาม แต่ขาดการใช้ ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้	อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่า ทางวัฒนธรรมที่เป็น ปัจจัยในการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี หรือ อาจนำไปสู่ความเข้าใจ ผิดต่อกันไม่ตรง ประเด็นคำถามและ ขาดการใช้ข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือ ได้

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การแสดงความคิดเห็น/ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุและ ผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
สื่อป้ายนิเทศ ประกอบการ นำเสนอ	บอกวัฒนธรรมที่เป็น ปัจจัยในการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี หรือ อาจนำไปสู่ความ เข้าใจผิดต่อกันได้ ถูกต้องตรงประเด็น คำถามทั้งหมด	บอกวัฒนธรรมที่เป็น ปัจจัยในการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี หรือ อาจนำไปสู่ความเข้าใจ ผิดต่อกันได้ถูกต้องตรง ประเด็นคำถามครึ่งหนึ่ง	บอกวัฒนธรรมที่เป็น ปัจจัยในการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี หรือ อาจนำไปสู่ความเข้าใจ ผิดต่อกันได้ถูกต้องตรง ประเด็นคำถามไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง

แผนที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การพึ่งพาและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ

เวลาเรียน 8 คาบ

1. สาระสำคัญ

ทุกสังคมมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทุกด้าน ในด้านเศรษฐกิจมีการพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกัน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

3. ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม. 1/2 ยกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ

4. สาระการเรียนรู้

- 1) ระบบเศรษฐกิจของไทย
- 2) กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญในแต่ละภูมิภาคของไทย
- 3) การพึ่งพาอาศัยกันและกัน
 - ความหมายการพึ่งพาอาศัยกันและกัน
 - เศรษฐกิจแบบพึ่งพาอาศัยกันและกัน
 - แนวทางการสร้างระบบความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกันและกัน
- 4) การแข่งขันทางเศรษฐกิจในประเทศ
 - ความหมายของการแข่งขัน
 - รูปแบบการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
 - การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน
 - การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

5. ประเด็นหลัก: การพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจระดับภูมิภาคของไทย

ประเด็นคำถามย่อย :

- กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นในแต่ละภูมิภาคของไทยคืออะไรบ้าง
- อะไรคือปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคแตกต่างกัน
- ความแตกต่างกันของแต่ละภูมิภาคนำไปสู่กิจกรรมทางเศรษฐกิจ (การพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกัน) อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจระบบเศรษฐกิจของไทย
- รู้และเข้าใจกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญระดับภูมิภาคของไทย
- รู้และเข้าใจความหมายของการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจ
- รู้และเข้าใจลักษณะการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคของไทย
- ยกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน
- วิเคราะห์ผลของการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคของไทย

ด้านเจตคติ

- ตระหนักในความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันทุกด้านในสังคม

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูสินค้า OTOP แล้วลองบอกว่าเป็นสินค้าของภาคใด/ จังหวัดใด
- 2) ครูและนักเรียนสนทนากันถึงลักษณะสินค้าและบริการของไทย ด้วยการเสนอ
- 3) ประเด็นคำถามที่ว่า “กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นในแต่ละภูมิภาคของไทยคืออะไรบ้าง”
- 4) นักเรียนอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน
- 5) ครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่อง ระบบเศรษฐกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยความสามารถ ไม่เกินกลุ่มละ 6 คน
- 2) ครูซักถามนักเรียนด้วยประเด็นคำถามว่า “มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคแตกต่างกัน”
- 3) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากนั้นครูจึงอธิบายเพิ่มเติม
- 4) ครูนำเสนอประเด็นปัญหาว่า “ความแตกต่างกันของแต่ละภูมิภาคนำไปสู่กิจกรรมทางเศรษฐกิจ (การพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกัน) ของประเทศหรือไม่ อย่างไร”
- 5) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอคำตอบ/ แสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยคำตอบหรือตัดสินถูก-ผิด

6) จากนั้นครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือ ตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า แล้วกลุ่มอื่นร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ในลักษณะการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากนั้นจึงร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม

2) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การพึ่งพาอาศัยกันและกัน และการแข่งขันทางเศรษฐกิจในประเทศ

3) จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนเขียนแผนผังกราฟิก (แบบใดก็ได้) สรุปลักษณะการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ในประเด็นต่อไปนี้

- สาเหตุของการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกัน
- ลักษณะการพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจของไทย
- ตัวอย่างการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคของไทย

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับภูมิลำเนาและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชนตามภูมิลำเนาของนักเรียนที่น่าสนใจ

2) ครูสุ่มนักเรียนนำเสนอแผนผังกราฟิกที่มอบหมายให้ทำเมื่อคาบที่แล้ว แล้วครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบที่ได้ และครูอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจนขึ้น

3) จากนั้นครูและนักเรียนจึงสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. แบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) จอมใจ หิรัญทรัพย์. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.1. กรุงเทพฯ : แม็ค.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน หน่วยเศรษฐกิจในชุมชน ฯลฯ

4) ห้องสมุด

5) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

6) สินค้า OTOP

7) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

7.1) <http://reocities.com/Eureka/3474/problem.doc> (กิจกรรมทางเศรษฐกิจ)7.2) <http://gotoknow.org/blog/inteconlaw-1/37381> (การพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ)7.3) <http://www.polsci.chula.ac.th/weerasak/data/FMP/FMP2.pdf> (การพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีกรวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังกราฟิก)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปรายตรงประเด็นคำถามที่กำหนด และใช้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปรายตรงประเด็นคำถามที่กำหนด แต่ใช้ข้อมูลที่ไม่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือไม่ได้	นำเสนอและอภิปรายไม่ตรงประเด็นคำถามที่กำหนด และใช้ข้อมูลที่ไม่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือไม่ได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถาม	วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ผลของการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคของไทย ได้ตรงประเด็นคำถาม และมีเหตุและผล	วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ผลของการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคของไทย ไม่ตรงประเด็นคำถาม แต่มีเหตุและผล	วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ผลของการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคของไทย ไม่ตรงประเด็นคำถาม และไม่มีเหตุและผล

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
แผนผังกราฟิก	บอกสาเหตุ ลักษณะ และตัวอย่างการพึ่งพา อาศัยและการแข่งขันกัน ทางเศรษฐกิจระดับ ภูมิภาคของไทย ได้ถูกต้องตรงประเด็น คำถามทั้งหมด	บอกสาเหตุ ลักษณะ และตัวอย่างการพึ่งพา อาศัยและการแข่งขันกัน ทางเศรษฐกิจระดับ ภูมิภาคของไทย ได้ถูกต้องประเด็น ครึ่งหนึ่ง	บอกสาเหตุ ลักษณะ และตัวอย่างการพึ่งพา อาศัยและการแข่งขัน กันทางเศรษฐกิจระดับ ภูมิภาคของไทย ได้ถูกต้องตรงประเด็น คำถามไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างสินค้า OTOP

ร่มปอสร้าง จังหวัดเชียงใหม่

ผ้าทอผู้ไท จังหวัดกาฬสินธุ์

น้ำพริกกุ้งเสียบ จังหวัดนุกเก็ต

เค้กปลาช่อน จังหวัดสิงห์บุรี

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วิกฤตสิ่งแวดล้อมในเอเชีย ออสเตรเลีย และเอเชียเนียบ เวลาเรียน 8 คาบ

1. สาระสำคัญ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งๆ ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก ประชากรในทุกภูมิภาคจึงล้วนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ตัวชี้วัด

ส 5.2 ม.1/1 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และเอเชียเนียบ

ส 5.2 ม.1/2 วิเคราะห์ความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ ที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และเอเชียเนียบ

4. สาระการเรียนรู้

1) ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ออสเตรเลียและเอเชียเนียบ

- เอลนีโญ
- ลานีญา
- ภัยแล้ง
- แผ่นดินไหว
- สึนามิ

2) ความร่วมมือทางด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

- อนุสัญญาไซเตส (อนุรักษทรัพย์ากรสัตว์ป่าและพืชที่ใกล้สูญพันธุ์)
- อนุสัญญาแรมซาร์ (อนุรักษและยับยั้งการสูญหายของพื้นที่ชุ่มน้ำ)
- อนุสัญญาเวียนนาและพิธีสารมอนทรีออล (ป้องกันและรักษาสชั้นบรรยากาศโอโซน)
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพิธีสารเกียวโต (ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก)

5. ประเด็นหลัก : วิกฤตสิ่งแวดล้อมในเอเชีย ออสเตรเลีย และเอเชียเนียบ

ประเด็นคำถามย่อย :

- ในภูมิภาคที่เราอาศัยอยู่ และภูมิภาคใกล้เคียง (เอเชีย ออสเตรเลีย และเอเชียเนียบ) มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง

- ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ภูมิภาคของเรา และภูมิภาคใกล้เคียงเกิดการเปลี่ยนแปลง (ทางธรรมชาติ)

- นักเรียนจะมีส่วนร่วมแก้ไขวิกฤตสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของเรา และภูมิภาคใกล้เคียงอย่างยั่งยืนได้อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- เข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกันระหว่างสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
- รู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย
- รู้และเข้าใจบทบาทความร่วมมือขององค์กรต่างๆ ในการแก้ไข

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์สาเหตุการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย
- เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ด้านเจตคติ

- ตระหนักว่าทรัพยากรของโลกมีจำกัด ดังนั้นทุกคนต้องใช้อย่างรับผิดชอบ
- สำนึกในความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เป็นการหมุนเวียนกลับมาใช้ การลดหรือใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่า

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูทบทวนความรู้ของนักเรียนโดยให้ดูสารคดี world geography: the geography of Asia and the Pacific (นำเสนอเรื่องราวสภาพทางภูมิศาสตร์ของทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย ทั้งนี้บทบรรยายเป็นภาษาอังกฤษ ครูจึงควรบรรยายหรืออธิบายประกอบไปด้วย)

2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ในภูมิภาคที่เราอาศัยอยู่ และภูมิภาคใกล้เคียง (เอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย) มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง”

3) นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น จากนั้นครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-5 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูภาพข่าวภัยธรรมชาติในทวีปเอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ได้แก่ ภาพสึนามิในญี่ปุ่น, ไฟป่าในออสเตรเลีย, แผ่นดินไหวในนิวซีแลนด์, น้ำท่วมใหญ่ในจีนและไทย เป็นต้น

2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ภูมิภาคของเรา และภูมิภาคใกล้เคียงเกิดการเปลี่ยนแปลง (ทางธรรมชาติ)”

3) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ กลุ่มละ 6-8 คน

4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ประเด็น อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน แล้วสรุปคำตอบในรูปแบบแผนผังก้างปลา บนกระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) ที่ครูแจกให้พร้อมปากกาเมจิก กลุ่มละ 1 ชุด

5) จากนั้นตัวแทนกลุ่ม ออกมานำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียน โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วอธิบายเพิ่มเติม

6) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความร่วมมือทางด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จากนั้นจึงนำเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “นักเรียนจะมีส่วนร่วมแก้ไขวิกฤตสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของเรา และภูมิภาคใกล้เคียงอย่างยั่งยืนได้อย่างไร”

7) นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน แล้วแสดงความคิดเห็นหรือเสนอคำตอบ โดยครูไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด ครูจะประมวลคำตอบที่ได้ แล้วมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้า ข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 6 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล โดยกำหนดให้นักเรียนนำเสนอในลักษณะการแสดงละคร กลุ่มละไม่เกิน 10 นาที

คาบที่ 7-8 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปผล

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า แล้วกลุ่มอื่นร่วมกันอภิปราย จากนั้นจึงร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. แบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) จอมใจ หิรัญทรัพย์. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.1. กรุงเทพฯ : แม็ค.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

4) ห้องสมุด/ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

5) สารคดีและเครื่องฉาย

6) ภาพข่าว

7) กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) และปากกาเมจิก

8) ฉากและอุปกรณ์การแสดง

9) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

<http://www.youtube.com/watch?v=X-LFOkGfyZM> (world geography: the geography of Asia and the Pacific)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การแสดงละคร)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังก้างปลา)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (การแสดงละคร)	แสดงให้เห็นแนว ทางการแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ตรงประเด็นคำถามที่ กำหนด และอภิปราย โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	แสดงให้เห็นแนว ทางการแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ตรงประเด็นคำถามที่ กำหนด แต่อภิปรายโดย ไม่มีอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	แสดงให้เห็นแนว ทางการแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืนไม่ตรงประเด็น คำถามที่กำหนด และ อภิปรายโดยไม่มี อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
แผนผังก้างปลา	วิเคราะห์สาเหตุการ เปลี่ยนแปลงทาง ธรรมชาติของทวีป เอเชีย ออสเตรเลีย และ โอเชียเนียได้ถูกต้อง ตรงประเด็นคำถาม ทั้งหมด	วิเคราะห์สาเหตุการ เปลี่ยนแปลงทาง ธรรมชาติของทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอ เชียเนียได้ถูกต้องตรง ประเด็นคำถามครึ่งหนึ่ง	วิเคราะห์สาเหตุการ เปลี่ยนแปลงทาง ธรรมชาติของทวีป เอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนียได้ ถูกต้องตรงประเด็น คำถามไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างภาพภัยธรรมชาติในทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

ไฟป่าในออสเตรเลีย ปีค.ศ. 2012

แผ่นดินไหวในนิวซีแลนด์ ปีค.ศ.2012

สึนามิในญี่ปุ่น ปีค.ศ.2011

แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยโลกศึกษาแบบบูรณาการ
กับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประกอบด้วย

- หน่วยการเรียนรู้ที่
1. ธรรมะกับการลดความขัดแย้ง
 2. ความหลากหลายทางศาสนาในเอเชีย
 3. เยาวชนไทยกับการเมืองโลก
 4. เอกลักษณะแห่งวัฒนธรรมเอเชีย
 5. การค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย
 6. วิถีชีวิตสิ่งแวดล้อมในยุโรปและแอฟริกา

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ธรรมะกับการลดความขัดแย้ง

เวลาเรียน 8 คาบ

1. สาระสำคัญ

หลักธรรมสำคัญทางศาสนาช่วยให้ผู้ปฏิบัติดำเนินชีวิตในแนวทางที่ถูกต้องอันส่งผลให้อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีสันติสุข

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/11 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

4. สาระการเรียนรู้

ศาสนาต่างๆ ในสังคมโลกล้วนมีหลักธรรมคำสอน ให้ผู้นับถือกระทำความดี ละเว้นความชั่ว เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุขทั้งทางกายและใจ ดังนั้นหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ จึงล้วนเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ซึ่งหลักธรรมสำคัญเพื่อการอยู่ร่วมกันของศาสนาต่างๆ คือ

- 1) ศาสนาพุทธ - สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4
- 2) ศาสนาคริสต์ - หลักความรัก บัญญัติ 10 ประการ
- 3) ศาสนาอิสลาม - หลักปฏิบัติ 5 ประการ
- 4) ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู - หลักธรรม 10 ประการ

5. ประเด็นหลัก : ธรรมะกับการลดความขัดแย้ง

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรเป็นสาเหตุของความขัดแย้งในสังคมโลก
- เราสามารถนำหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ มาใช้แก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้อย่างไร
- ศาสนิกชนในศาสนาต่างๆ ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งทั่วโลกแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ เพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมโลก
- อภิปรายหลักธรรมสำคัญทางศาสนากับการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- เสนอวิธีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมเพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความสำคัญและการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนา ที่ส่งผลต่อประเด็นต่างๆ ทั่วโลก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ Global Issue Series ตอน International Conflicts (นำเสนอเหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้แก่ เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001, ปาเลสไตน์-อิสราเอล, เกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้, ตาลิบัน-อัฟกานิสถาน และองค์กรระดับโลกที่ก่อตั้งเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในโลก ปิดท้ายด้วยแนวทางการปฏิบัติเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง)

2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรเป็นสาเหตุของความขัดแย้งในสังคมโลก”

3) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยคละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยสรุปและตอบคำถามเป็นแผนผังก้างปลา บนกระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) ที่ครูแจกให้ พร้อมปากกาเมจิก กลุ่มละ 1 ชุด

4) ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด แล้วอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจน

5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนออกมาอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ประจำวัน ในหัวข้อข่าวที่เกี่ยวข้องสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมโลก (ครูผู้สอนเลือกข่าวตามดุลยพินิจ) จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบของปัญหา โดยเชื่อมโยงกับประเด็นที่นักเรียนได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว

2) ครูนำเสนอประเด็นคำถามว่า “ศาสนิกชนในศาสนาต่างๆ ทั่วโลก ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร” จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิมที่ได้จัดไว้แล้ว หรืออาจเปลี่ยนใหม่ก็ได้) ร่วมกัน วิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

3) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่องหลักธรรมสำคัญเพื่อการอยู่ร่วมกันของศาสนาต่างๆ

4) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “เราสามารถนำหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ มาใช้แก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้ อย่างไร”

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จากนั้นตัวแทนกลุ่มเสนอคำตอบ/ ความคิดเห็น โดยครูไม่ตัดสินถูก-ผิด

6) ครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน โดยกำหนดนักเรียนศึกษาค้นคว้าไม่ซ้ำกัน (หากเป็นไปได้ให้กำหนดศึกษากลุ่มละ 1 หลักธรรม) ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า แล้วกลุ่มอื่นร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ในลักษณะการแสดงสถานการณ์จำลอง จากนั้นครูอธิบายจึงร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์ข่าวสถานการณ์ความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน 1 เรื่อง

2) จากนั้นให้นักเรียนเขียนเรียงความหัวข้อ ธรรมะกับการลดความขัดแย้ง โดยให้เขียนบรรยายความถึงหลักธรรมสำคัญทางศาสนาต่างๆ กับการลดความขัดแย้งของสถานการณ์โลกปัจจุบันจากข่าวที่ครูนำเสนอ

3) ครูสุ่มนักเรียน 2-3 คน ออกมานำเสนอผลงานอย่างย่อ หรือนำเสนอโดยสรุปคร่าวๆ แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) สมพร อ่อนน้อม และคณะ. 2551. หนังสือแบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นม.2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

2) สุนทรี เมฆบุญส่งลาภ. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.2. กรุงเทพฯ : แม็ค.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน

4) ห้องสมุด

5) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

6) วิดีทัศน์และเครื่องฉาย

7) วิดีทัศน์ข่าว

8) กระดาษข่าวขนาดใหญ่ (กระดาษปรีฟ) และปากกาเมจิก

9) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

9.1) http://www.youtube.com/watch?v=PxxwUx_lzhwE (Global issues)

9.2) <http://www.cnn.com/video> (ข่าวภาษาอังกฤษ)

9.3) <http://www.mcot.net/news> (ข่าวภาษาไทย)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (สถานการณ์จำลอง)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (เรียงความ, แผนผังก้างปลา)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (การแสดง สถานการณ์ จำลอง)	แสดงให้เห็นวิธีการ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม เพื่อการดำรงตนอย่าง เหมาะสมในกระแสความ เปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุขตรงประเด็น คำถามที่กำหนด และ อภิปรายโดยอ้างอิงข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือ ได้	แสดงให้เห็นวิธีการ ปฏิบัติตนตาม หลักธรรมเพื่อการ ดำรงตนอย่าง เหมาะสมในกระแส ความเปลี่ยนแปลง ของโลก และการอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุข ตรงประเด็นคำถามที่ กำหนด แต่อภิปราย โดยไม่มีอ้างอิงข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	แสดงให้เห็นวิธีการปฏิบัติ ตนตามหลักธรรมเพื่อการ ดำรงตนอย่างเหมาะสม ในกระแสความ เปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุขไม่ตรงประเด็น คำถามที่กำหนด และ อภิปรายโดยไม่มีการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้
การแสดง ความคิดเห็น/ ตอบคำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามและมีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่ มีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามไม่ตรงประเด็น คำถามและไม่มีเหตุและ ผล

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
แผนผัง ก้างปลา	วิเคราะห์สาเหตุและ ผลกระทบของ สถานการณ์ความขัดแย้ง ในสังคมโลกได้ถูกต้อง ตรงประเด็นคำถาม ทั้งหมด	วิเคราะห์สาเหตุและ ผลกระทบของ สถานการณ์ความ ขัดแย้งในสังคมโลกได้ ถูกต้องตรงประเด็น คำถามครึ่งหนึ่ง	วิเคราะห์สาเหตุและ ผลกระทบของ สถานการณ์ความขัดแย้ง ในสังคมโลกได้ถูกต้อง ตรงประเด็นคำถามไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง
เรียงความ	บอกหลักธรรมและวิธีการ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม เพื่อการดำรงตนอย่าง เหมาะสมในกระแสความ เปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุขได้ถูกต้องทั้งหมด	บอกหลักธรรมและ วิธีการปฏิบัติตนตาม หลักธรรมเพื่อการ ดำรงตนอย่าง เหมาะสมในกระแส ความเปลี่ยนแปลง ของโลก และการอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุข ได้ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	บอกหลักธรรมและวิธีการ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม เพื่อการดำรงตนอย่าง เหมาะสมในกระแสความ เปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุขได้ถูกต้องไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความหลากหลายทางศาสนาในเอเชีย

เวลาเรียน 7 คาบ

1. สาระสำคัญ

ศาสนาและความเชื่อเป็นปัจจัยกำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมให้มีความแตกต่างหลากหลาย ความเข้าใจในศาสนพิธีและพิธีกรรมของประเทศต่างๆ จะทำให้เกิดการยอมรับและเข้าใจซึ่งกันและกัน

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

3. ตัวชี้วัด

ส 1.2 ม.2/5 อธิบายความแตกต่างของศาสนพิธี พิธีกรรม ตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับและความเข้าใจซึ่งกันและกัน

4. สาระการเรียนรู้

ศาสนพิธีและพิธีกรรมทางศาสนาของศาสนาต่างๆ ในทวีปเอเชีย ได้แก่

1) ศาสนาพุทธ นับถือมากบริเวณแถบเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออก มีแนวปฏิบัติแตกต่างกันบ้างตามนิกายคือ มหายาน และเถรวาท โดยส่วนใหญ่จะมีแนวปฏิบัติตามศาสนพิธีในวันสำคัญทาง

2) ศาสนาคริสต์ กระจายอยู่ทั่วไปในทวีปเอเชีย มีแนวปฏิบัติศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ มากน้อยตามแต่ละนิกาย

3) ศาสนาอิสลาม นับถือมากบริเวณแถบเอเชียใต้ เอเชียกลาง และเอเชียตะวันตก มีแนวปฏิบัติสำคัญ 5 ประการ

4) ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู นับถือมากในเอเชียใต้ มีแนวปฏิบัติที่เคร่งครัด ได้แก่ วรรณะปฏิบัติสังสการ ศราทธ และบูชาเทวดา

5) ศาสนาเซน กระจายอยู่ทั่วไปในประเทศอินเดีย มีแนวปฏิบัติแยกออกเป็นแต่ละนิกาย คือนุ่งลมหม่มฟ้า กับนุ่งขาวหม่มขาว

6) ศาสนาซิกข์ กระจายอยู่ทั่วไป แต่นับถือมากในแถบเอเชียใต้ มีแนวปฏิบัติจริยธรรมประจำชีวิต 21 ข้อ

7) ลัทธิเต๋าและขงจื้อ กระจายอยู่ทั่วไปในเอเชียตะวันออก มีพิธีบูชาขงจื้อ บูชาฟ้าดิน พระจันทร พระอาทิตย์ บูชาเทียน และวิญญาณบรรพบุรุษ ส่วนผู้ที่นับถือลัทธิเต๋านั้นจะดำเนินชีวิตอย่างอิสระ สอดคล้องกับธรรมชาติ

5. ประเด็นหลัก : ความหลากหลายทางศาสนาในเอเชีย

ประเด็นคำถามย่อย :

- ความเชื่อและศรัทธาของศาสนาต่างๆ ในทวีปเอเชียมีลักษณะอย่างไร
- ความแตกต่างด้านศาสนาในทวีปเอเชีย มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในประเทศต่างๆ หรือไม่ อย่างไร
- อะไรคือแนวทางปฏิบัติต่อศาสนิกชนในศาสนาอื่นๆ ที่เหมาะสมที่สุด เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความแตกต่างหลากหลายทางศาสนาและความเชื่อของผู้คนในทวีปเอเชีย

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์อิทธิพลของความแตกต่างหลากหลายทางศาสนาที่มีต่อแบบแผนการดำรงชีวิตของผู้คนในทวีปเอเชีย

ด้านเจตคติ

- ตระหนักว่ามนุษย์ล้วนมีค่านิยมและความเชื่อที่แตกต่างกัน
- เห็นความสำคัญและยอมรับศาสนพิธีและพิธีกรรมตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูแผนที่แสดงกลุ่มความเชื่อ/ ศาสนาต่างๆ ในทวีปเอเชีย โดยใช้โปรแกรมสร้างแผนที่ map maker interactive จากอินเทอร์เน็ต
- 2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ความเชื่อและศรัทธาของศาสนาต่างๆ ในทวีปเอเชียมีลักษณะอย่างไร”
- 3) นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน แล้วครูประมวลคำตอบที่ได้และอธิบายเพิ่มเติม
- 4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูให้นักเรียนดูภาพการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของศาสนิกชนศาสนาต่างๆ ในทวีปเอเชีย เช่น การละหมาดของชาวอาหรับ การตักบาตรของชาวไทย การรับศีลมหาสนิทของชาวฟิลิปปินส์ การสวดมนต์ขอพรของชาวทิเบต การทำพิธีล้างบาปที่แม่น้ำคงคาของชาวอินเดีย ฯลฯ แล้วสนทนากับนักเรียนเชื่อมโยงเนื้อหาศาสนาต่างๆ ที่ได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว
- 2) แบ่งกลุ่มนักเรียน โดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน

3) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ความแตกต่างด้านศาสนาในทวีปเอเชีย มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในประเทศต่างๆ หรือไม่ อย่างไร”

4) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์อิทธิพลของความแตกต่างหลากหลายทางศาสนาที่มีต่อแบบแผนการดำรงชีวิตของผู้คนในทวีปเอเชีย แล้วสร้างเป็นแผนผังมโนทัศน์(รูปแบบใดก็ได้) ลงบนกระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปรีฟ) ที่ครูแจกให้

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบ แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากนั้นครูจึงประมวลคำตอบที่ได้และอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจน

6) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ศาสนพิธีและพิธีกรรมทางศาสนาของศาสนาต่างๆ ในทวีปเอเชีย

7) จากนั้นครูนำเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “อะไรคือแนวทางปฏิบัติต่อศาสนิกชนในศาสนาอื่นๆ ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข”

8) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จากนั้นตัวแทนกลุ่มเสนอคำตอบ/ ความคิดเห็น โดยครูไม่ตัดสินถูก-ผิด

9) ครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล ในลักษณะการโต้วาที ในญัตติ “ฉันเข้าใจเธอดีกว่าเธอเข้าใจฉัน” (หรือญัตติอื่นๆ ตามความคิดเห็นร่วมกันของครูและนักเรียน)

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ในลักษณะการโต้วาที เมื่อจบกิจกรรม นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูอธิบายจึงร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม

คาบที่ 7 สรุปผล

1) ครูกำหนดเหตุการณ์ 3 เหตุการณ์ ดังนี้

- นักเรียน (พุทธศาสนิกชน) เป็นตัวแทนนักเรียนโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

- นักเรียน (พุทธศาสนิกชน) ต้องอาศัยหอพักอยู่ในชุมชนมุสลิม

- นักเรียน (พุทธศาสนิกชน) เรียนโรงเรียนนานาชาติ ที่มีเพื่อนส่วนใหญ่เป็นชาวอินเดียที่นับถือศาสนาฮินดู

2) ครูให้นักเรียนเขียนเสนอแนวทางการปฏิบัติของตนต่อศาสนิกชนในศาสนาอื่นๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขลงในกระดาษขาว (A4)

3) ครูสุ่มนักเรียน 3 คน นำเสนอคำตอบคนละ 1 เรื่อง จากนั้นนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และครูจึงอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจน

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) สมพร อ่อนน้อม และคณะ. 2551. หนังสือแบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นม.2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

2) สุนทรี เมฆบุญส่งลาภ. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.2. กรุงเทพฯ : แม็ค.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

4) ห้องสมุด

5) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

6) วิกิพีเดียและเครื่องฉาย

7) ภาพการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

8) โปรแกรม map maker interactive และเครื่องฉาย

9) กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) และปากกาเคมี

10) กระดาษขาว (A4)

11) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

11.1) <http://education.nationalgeographic.com/education/mapping/interactive-map>
(map maker interactive)

11.2) <http://www.crs.mahidol.ac.th/thai/sikh00.htm> (ศาสนาซิกข์)

11.3) [http://hselearning.kku.ac.th/UserFiles/chapter7\(3\).pdf](http://hselearning.kku.ac.th/UserFiles/chapter7(3).pdf) (ศาสนาเปรียบเทียบ)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีกรวัดและประเมินผล

1) การนำเสนอ/การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (โต้วาที)

2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังมโนทัศน์)

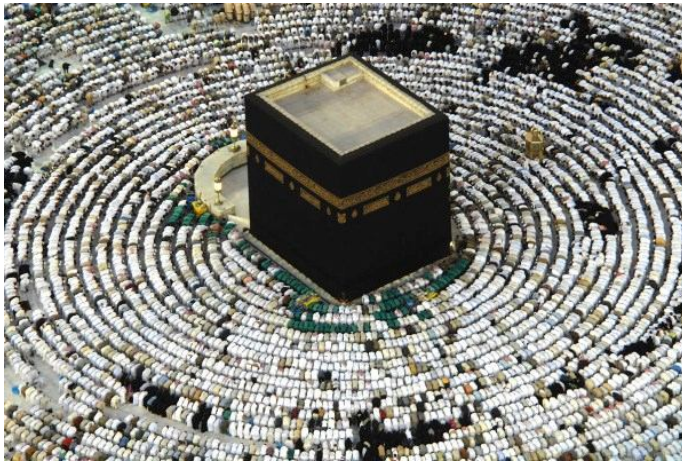
9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา กันว่า (ได้ว่าที่)	อภิปรายแนวทางปฏิบัติ ต่อศาสนิกชนในศาสนา อื่นๆ ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อ การอยู่ร่วมกันอย่างสงบ สุข ตรงประเด็นคำถามที่ กำหนด และอ้างอิงข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อมโยงได้	อภิปรายแนวทางปฏิบัติ ต่อศาสนิกชนในศาสนา อื่นๆ ที่เหมาะสมที่สุด เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่าง สงบสุข ตรงประเด็น คำถามที่กำหนด แต่ ไม่ได้อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อมโยงได้	อภิปรายแนวทางปฏิบัติ ต่อศาสนิกชนในศาสนา อื่นๆ ที่เหมาะสมที่สุด เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่าง สงบสุข ไม่ตรงประเด็น คำถามที่กำหนด และ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือ เชื่อมโยงได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามและมีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
แผนผังมโนทัศน์	บอกความแตกต่าง หลากหลายทางศาสนาที่ มีต่อแบบแผนการ ดำรงชีวิตของผู้คนใน ทวีปเอเชียได้ถูกต้องตรง ประเด็นคำถามทั้งหมด	บอกความแตกต่าง หลากหลายทางศาสนา ที่มีต่อแบบแผนการ ดำรงชีวิตของผู้คนใน ทวีปเอเชียได้ถูกต้อง ตรงประเด็นคำถาม ครึ่งหนึ่ง	บอกความแตกต่าง หลากหลายทาง ศาสนาที่มีต่อแบบ แผนการดำรงชีวิตของ ผู้คนในทวีปเอเชียได้ ถูกต้องตรงประเด็น คำถามไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างภาพการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ ในเอเชีย

ชาวพุทธ-ทิเบต

ชาวมุสลิม-ชาฮัจญ์ฮะยี

ชาวฮินดู-แม่น้ำคงคา อินเดีย

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เยาวชนไทยกับการเมืองโลก **เวลาเรียน 8 คาบ**

1. สาระสำคัญ

หน้าที่ของพลเมืองโลกที่ดีคือการปฏิบัติตนตามระบอบการปกครองของประเทศอย่างเหมาะสม

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.2/2 เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

4. สาระการเรียนรู้

1) การปกครองระบอบประชาธิปไตย

- ความหมาย
- หลักการสำคัญ

2) พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

- ความหมายของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
- สถานภาพของพลเมืองดี
- บทบาทหน้าที่ของพลเมืองดี
- สิทธิและเสรีภาพของพลเมืองดี
- ความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต่อประเทศชาติและสังคมโลก

5. ประเด็นหลัก : เยาวชนไทยกับการเมืองโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- เยาวชนในปัจจุบันมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองอย่างไร
- กิจกรรมทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยสัมพันธ์กับการเมืองการปกครองของโลกหรือไม่ อย่างไร
- เยาวชนไทยจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองของโลกได้หรือไม่ อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของเยาวชนในการเป็นพลเมืองที่ดี
- รู้และเข้าใจความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต่อประเทศชาติและสังคมโลก

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างการเมืองการปกครองของไทยกับสังคมโลก
- เสนอวิธีการปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี

ด้านเจตคติ

- กระตือรือร้นมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครองทุกระดับ

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูภาพกิจกรรมทางการเมืองการปกครองในประเทศต่างๆ ทั่วโลก เช่น ภาพการเลือกตั้งประธานาธิบดีในเกาหลีใต้ ภาพการเดินขบวนต่อต้านการคอร์รัปชันในอินเดีย ภาพการก่อจลาจลขับไล่รัฐบาลในซีเรีย ภาพการเดินสวนสนามกองทัพในเกาหลีเหนือ ภาพประชาชนร่วมฟังปาฐกถา/ ใ้วาที่หาเสียงในสหรัฐอเมริกา ฯลฯ

2) ครูสนทนากับนักเรียนถึงลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน โดยเสนอประเด็นคำถามว่า “เยาวชนใน ปัจจุบันมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองอย่างไร”

3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูบรรยายประกอบการซักถามเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของเยาวชนในปัจจุบัน กับเรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูซักถามนักเรียนถึงสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ของเยาวชนในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยที่ได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว

2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ ไม่เกินกลุ่มละ 6 คน

3) จากนั้นครูแจกภาพแผนที่โลกพร้อมอุปกรณาระบายสีให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระบายสีประเทศที่มีระบอบการปกครองเหมือนประเทศไทยเป็นสีเดียวกัน ส่วนประเทศที่มีการปกครองระบอบที่ต่างไป ให้ระบายสีอื่นๆ

4) นักเรียนตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ แล้วครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย

5) จากนั้นครูซักถามนักเรียนว่า “กิจกรรมทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยสัมพันธ์กับการเมืองการปกครองของโลกหรือไม่ อย่างไร”

6) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ประเด็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม จากนั้นตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอคำตอบ/ ความคิดเห็นของกลุ่มตนหน้าชั้นเรียน โดยครูประมวลคำตอบที่ได้และอธิบายเพิ่มเติม

7) ครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “เยาวชนไทยจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองของโลกได้หรือไม่ อย่างไร”

8) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ประเด็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม จากนั้นตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอคำตอบ/ ความคิดเห็นของกลุ่มตนหน้าชั้นเรียน โดยครูไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

9) ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมสื่อประกอบการนำเสนอและอภิปรายผล

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยการพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน และนักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่องความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต่อประเทศชาติและสังคมโลก

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมสำรวจการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครองของเพื่อนๆ ในห้อง เช่น ใครคือคนที่ เป็นสมาชิกกลุ่มต่อต้านการคอร์รัปชันในเฟซบุ๊ก, ใครเคยร่วมกิจกรรมเรียกร้องทางการเมือง, ใครไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งระดับท้องถิ่น, ใครเคยร่วมกิจกรรมหาเสียงของนักการเมือง เป็นต้น

2) ครูสุ่มนักเรียนอ่านคำตอบของตนเอง 3-5 คน จากนั้นให้นักเรียนทุกคนบอกว่ากิจกรรมใดบ้างจากการสำรวจที่ควรปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการเมืองการปกครองในสังคมไทยและสังคมโลก แล้วครูจึงอธิบายเพิ่มเติม

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) พิษณุ เพชรพรชกุล และคณะ. 2551. หนังสือแบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระหน้าที่พลเมืองฯ ระดับชั้นม.2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) สุนทรี่ เมฆบุญส่งลาภ. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.2. กรุงเทพฯ : แม็ค.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

4) ห้องสมุด

5) ห้องสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์ หรือห้องคอมพิวเตอร์

6) ภาพกิจกรรมทางการเมือง

7) ภาพแผนที่โลก

8) อุปกรณ์ระบายสี

9) แบบสำรวจ

10) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

10.1) http://www.childtrends.org/files/Child_TrendsCivicEngagement (พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย)

10.2)

<http://educationprogram.duke.edu/uploads/assets/IntegratingCivicResponsibility>
(หน้าที่พลเมือง)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีกาารวัดและประเมินผล

1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การอภิปรายหน้าชั้นเรียน)

2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย ความสัมพันธ์เชื่อมโยง กันระหว่างการเมืองการ ปกครองของไทยกับ สังคมโลกและเสนอ วิธีการปฏิบัติตนตาม หน้าที่ของการเป็น พลเมืองดีได้ตรงประเด็น คำถาม โดยอ้างอิงข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อมถือ ได้	นำเสนอและอภิปราย ความสัมพันธ์เชื่อมโยง กันระหว่างการเมือง การปกครองของไทย กับสังคมโลกและเสนอ วิธีการปฏิบัติตนตาม หน้าที่ของการเป็น พลเมืองดีได้ตรง ประเด็นคำถาม แต่ขาด การอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือเชื่อมถือ ได้	นำเสนอและอภิปราย ความสัมพันธ์เชื่อมโยง กันระหว่างการเมือง การปกครองของไทย กับสังคมโลกและ เสนอวิธีการปฏิบัติตน ตามหน้าที่ของการ เป็นพลเมืองดีไม่ตรง ประเด็นคำถาม และ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือ เชื่อมถือได้
การแสดงความคิด เห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามและมีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล

ตัวอย่างภาพการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองทั่วโลก

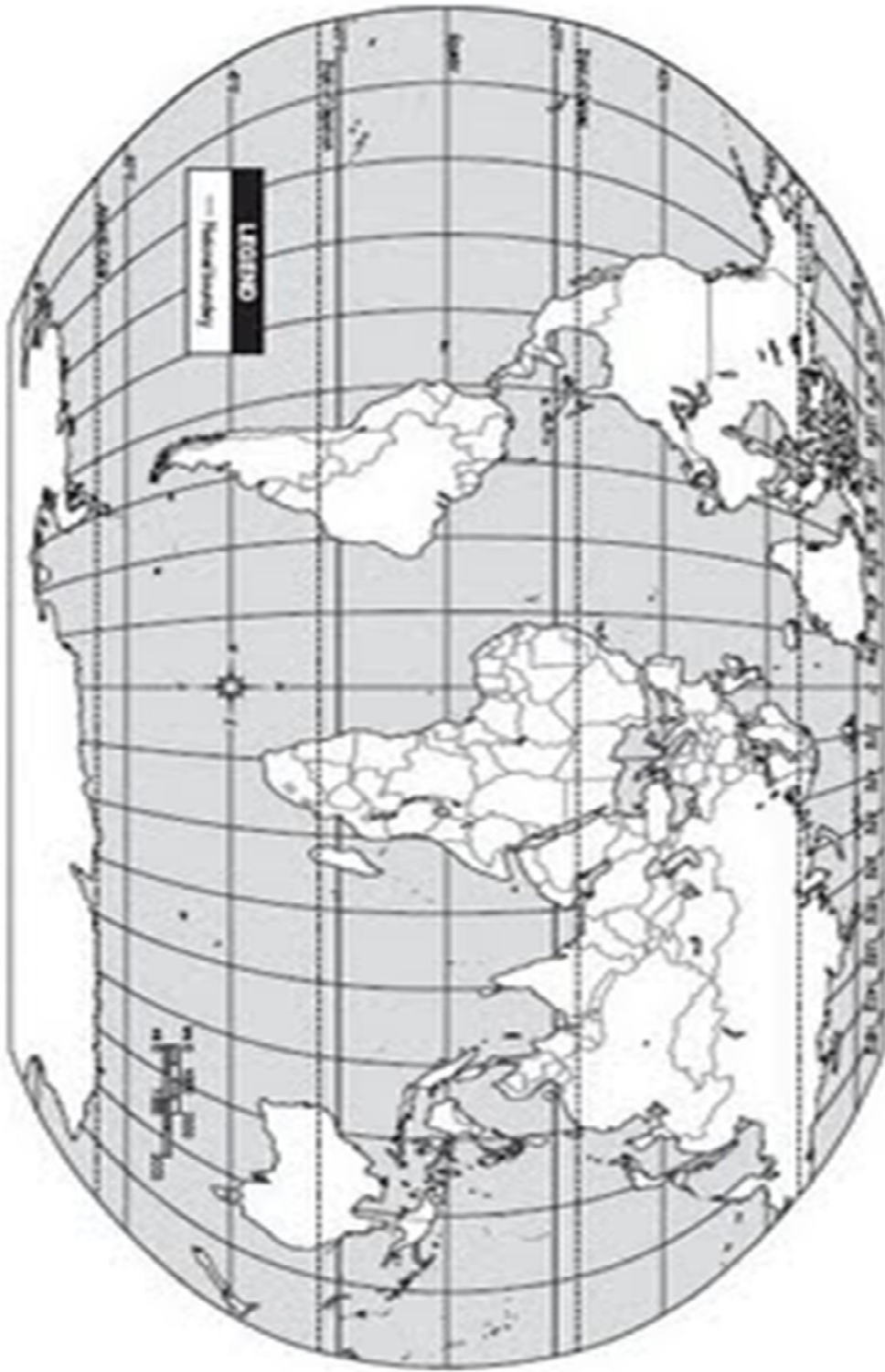
การประท้วงการคอร์รัปชันในอินเดีย

การเลือกตั้งประธานาธิบดีในเกาหลีใต้

การร่วมฟังการโต้วาทีหาเสียงเลือกตั้งในสหรัฐฯ

ใบงานแผนที่โลก

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เอกลักษณะแห่งวัฒนธรรมเอเชีย **เวลาเรียน 7 คาบ**

1. สาระสำคัญ

สังคมโลกประกอบด้วยสังคมย่อยที่มีลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย การเข้าใจและยอมรับความแตกต่างกันจึงมีผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมโลก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

3. ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม. 2/4 อธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

4. สาระการเรียนรู้

- 1) ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม
- 2) ความคล้ายคลึงและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชีย
 - วัฒนธรรมของเอเชียตะวันออก คือ ภาษา ความเชื่อ และหลักปรัชญาของชาวจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี
 - วัฒนธรรมวัฒนธรรมของเอเชียใต้ คือ กลุ่มวัฒนธรรมบริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุ วัฒนธรรม ทราวีดในอินเดียและศรีลังกา วัฒนธรรมแถบทิเบตและเทือกเขาหิมาลัย ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัฒนธรรมของผู้นับถือศาสนาพุทธ พราหมณ์-ฮินดู อิสลาม และซิกข์
 - วัฒนธรรมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นการผสมผสานระหว่างอิทธิพลจากวัฒนธรรมของเอเชียตะวันออก และเอเชียใต้ เช่น วัฒนธรรมชาวพุทธในไทย ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม เป็นต้น
 - วัฒนธรรมของเอเชียกลาง คือ วัฒนธรรมของกลุ่มผู้นับถือศาสนาอิสลาม
 - วัฒนธรรมของเอเชียตะวันตก เป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากชาวตะวันตกและเอเชียกลาง

5. ประเด็นหลัก : เอกลักษณะแห่งวัฒนธรรมเอเชีย

ประเด็นคำถามย่อย :

- วัฒนธรรมในเอเชียมีลักษณะอย่างไร
- วัฒนธรรมไทยแตกต่างหรือคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมต่างๆ ในเอเชียหรือไม่ อย่างไร
- ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชีย มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชากรในภูมิภาคนี้หรือไม่ อย่างไร

- เราจะปฏิบัติเพื่อแสดงการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความแตกต่างและคล้ายคลึงกันของเอกลักษณ์วัฒนธรรมในเอเชีย

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ผลของความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชีย
- เสนอการปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายของเผ่าพันธุ์ของมนุษย์โลก
- เห็นคุณค่าของความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูสุ่มนักเรียนออกมา 5 คน จับสลากแสดงเป็นคนชาติต่างๆ โดยใช้การพูดสื่อสาร เช่น
 - นักเรียนคนที่ 1 จับสลากได้ประเทศจีน แสดงโดยพูดว่า “บ้านฉันจะจุดประทัดฉลองในงานเทศกาลต่างๆ”
 - นักเรียนคนที่ 2 จับสลากได้ประเทศญี่ปุ่น แสดงโดยพูดว่า “บ้านฉันมีชั้นตอนการชงชาที่โด่งดัง”
 - นักเรียนคนที่ 3 จับสลากได้ประเทศอินเดีย แสดงโดยพูดว่า “บ้านฉันจะใส่เครื่องเทศลงไปในการอาหารแทบทุกชนิด”
 - นักเรียนคนที่ 4 จับสลากได้ประเทศซาอุดีอาระเบีย แสดงโดยพูดว่า “บ้านฉันอยู่กลางทะเลทรายแต่ต้องแต่งกายปิดมิดชิด”
 - นักเรียนคนที่ 5 จับสลากได้ประเทศลาว แสดงโดยพูดว่า “บ้านฉันใช้มือเปิบข้าวเหนียว”
- 2) นักเรียนในห้องช่วยกันตอบว่าเพื่อนแต่ละคนนั้นมาจากประเทศใด แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจน โดยทบทวนเรื่องความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม
- 3) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “วัฒนธรรมในเอเชียมีลักษณะอย่างไร”
- 4) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วอธิบายเพิ่มเติม
- 5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ Asia culture festival (นำเสนอภาพประเพณีวัฒนธรรมสำคัญของประเทศต่างๆ ในเอเชีย จากการจัดงานเทศกาลวัฒนธรรมแห่งเอเชีย ปีค.ศ.2008 เช่น การเขียนพู่กันจีน การแสดงระบำของอินเดีย ฯลฯ) เพื่อทบทวนความรู้ที่นักเรียนได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว

2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน

3) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “วัฒนธรรมไทยแตกต่างหรือคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมต่างๆ ในเอเชียหรือไม่ อย่างไร”

4) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความคล้ายคลึงและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชีย

5) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชีย มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชากรในภูมิภาคนี้หรือไม่ อย่างไร”

6) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ และไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด แต่มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลในรูปแบบการแสดงผลงานการค้นคว้าหรือบทบาทสมมุติ กลุ่มละไม่เกิน 10 นาที

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า และร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 7 สรุปผล

1) ครูสุ่มตัวแทนนักเรียน 2-3 คน ออกมาทำกิจกรรมจับคู่ภาพกับภูมิภาคต่างๆ ในเอเชียบนแผนที่ที่ครูติดไว้บนกระดาน ภาพดังกล่าว เช่น วัด, โบสถ์, มัสยิด, เครื่องเทศ, ข้าวสวย, ตะเกียบ เป็นต้น

2) ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินคำตอบ และทบทวนความรู้ที่ได้เรียนมา

3) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “เราจะปฏิบัติเพื่อแสดงการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างไร”

4) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูประมวลคำตอบที่ได้ และร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) พิษณุ เพชรพชรกุล และคณะ. 2551. หนังสือแบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระหน้าที่พลเมืองฯ ระดับชั้นม.2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) สุนทรี่ เมฆบุญส่งลาภ. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.2. กรุงเทพฯ : แม็ค.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

4) ห้องสมุด

5) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

6) รูปภาพ

7) แผนที่

8) สลาก

9) วิดีทัศน์และเครื่องฉาย

10) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

10.1) <http://www.brown.edu/Facilities/Haffenreffer/documents/CultureConnectteacherpacketfinal.pdf> (ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม)

10.2) http://www.youtube.com/watch?v=HCpXf_MFway (วัฒนธรรมในเอเชีย)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีกรวัดและประเมินผล

1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (สถานการณ์จำลอง/ บทบาทสมมุติ)

2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (บทบาทสมมติ/ สถานการณ์ จำลอง)	แสดงให้เห็นถึงการ ปฏิบัติตนที่แสดงออกถึง การยอมรับในความ คล้ายคลึงและความ แตกต่างของวัฒนธรรม ในเอเชียได้ตรงประเด็น คำถาม และอภิปราย โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	แสดงให้เห็นถึงการ ปฏิบัติตนที่แสดงออกถึง การยอมรับในความ คล้ายคลึงและความ แตกต่างของวัฒนธรรม ในเอเชียได้ตรงประเด็น คำถาม แต่อภิปรายโดย ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือ เชื่อถือได้	แสดงให้เห็นถึงการ ปฏิบัติตนที่แสดงออก ถึงการยอมรับใน ความคล้ายคลึงและ ความแตกต่างของ วัฒนธรรมในเอเชียได้ ตรงประเด็นคำถาม ไม่ตรงประเด็น คำถามและอภิปราย โดยขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือ ได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามและมีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุและ ผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและ ไม่มีเหตุและผล

ตัวอย่างภาพกิจกรรมจับคู่ภาพกับแผนที่ทวีปเอเชีย

โบสถ์คริสต์

มัสยิด

วัด

เครื่องเทศ

ข้าว

ตะเกียบ

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การค้าระหว่างประเทศภูมิภาคในเอเชีย

เวลาเรียน 8 คาบ

1. สาระสำคัญ

ความพยายามในการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจนำไปสู่การค้าและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ส่งผลให้เกิดการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 3.2 เข้าระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

3. ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม. 2/2 ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย

ส 3.2 ม. 2/4 วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าในประเทศ และต่างประเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และปริมาณสินค้า

4. สาระการเรียนรู้

1) การค้าระหว่างประเทศ

- ความหมายของการค้าระหว่างประเทศ
- สาเหตุของการค้าและการกระจายทรัพยากรในโลก

2) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

- หลักการและลักษณะการรวมกลุ่มประเทศทางเศรษฐกิจ
- ผลกระทบจากการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย (ประโยชน์และปัญหาที่เกิดจากการค้าระหว่างประเทศ)

- ตัวอย่างกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย (ASEAN, AFTA, APEC)

3) การแข่งขันทางการค้า

- ความหมายและความสำคัญของการแข่งขันทางการค้า
- การแข่งขันทางการค้าในประเทศ
- การแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศ (นโยบายการแข่งขันและนโยบายการค้าระหว่างประเทศ)
- ผลกระทบของการแข่งขันทางการค้า (ด้านคุณภาพ ปริมาณการผลิต และราคาสินค้า)

5. ประเด็นหลัก : การค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย

ประเด็นคำถามย่อย :

- เพราะเหตุใดประเทศต่างๆ จึงดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศ
- การค้าระหว่างประเทศมีผลต่อนโยบายเศรษฐกิจและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ ของแต่ละประเทศหรือไม่ อย่างไร
- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในเอเชียส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศหรือไม่ อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจการดำเนินการค้าของกลุ่มทางเศรษฐกิจในเอเชีย
- รู้และเข้าใจการดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศเพื่อการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย
- ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์การค้าระหว่างประเทศที่ส่งผลต่อนโยบายเศรษฐกิจในประเทศ
- เปรียบเทียบผลดี-ผลเสียของการค้าระหว่างประเทศกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

ด้านเจตคติ

- ตระหนักในความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของชีวิตผู้คนทุกระดับในสังคม

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่องระบบเศรษฐกิจเพื่อทบทวนความรู้
- 2) ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิแสดงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ
- 3) แล้วซักถามนักเรียนถึงสาเหตุการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ จากนั้นอธิบายเชื่อมโยงกับการค้าระหว่างประเทศ
- 4) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “เพราะเหตุใดประเทศต่างๆ จึงดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศ”
- 5) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วบรรยายประกอบกรซักถามเรื่อง การค้าระหว่างประเทศ
- 6) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูสุ่มตัวแทนนักเรียน 2-3 คน ออกมาทำกิจกรรมจับคู่สนทนาออกสัมภาษณ์กับประเทศต่างๆ ในเอเชีย โดยนำภาพต่อไปนี้เป็นต้นฉบับแผนที่ที่ครูคิดไว้บนกระดานให้ถูกต้อง ได้แก่ ข้าว-เวียดนาม/ไทย, น้ำมัน-กลุ่มประเทศแถบตะวันออกกลาง, ยางพารา-มาเลเซีย/อินโดนีเซีย, ชา-จีน/ญี่ปุ่น/ศรีลังกา เป็นต้น

2) ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินคำตอบ แล้วครูอธิบายเชื่อมโยงเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ เพื่อทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว

3) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน

4) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “การค้าระหว่างประเทศมีผลต่อนโยบายเศรษฐกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ ของแต่ละประเทศหรือไม่ อย่างไร”

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

6) ครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในเอเชียส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศหรือไม่ อย่างไร”

7) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ และไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด แต่มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยัน

8) ความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะ ยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล ทั้งนี้ กำหนดให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอโดยการโต้ว่าที่ ในญัตติ การค้าอย่างอิสระดีกว่าการค้าแบบรวมกลุ่ม/ รวมกลุ่มการค้าดีกว่าต่อสู้โดดเดี่ยว (สามารถกำหนดญัตติอื่นๆ ตามความคิดเห็นร่วมกันของครูกับนักเรียน) กลุ่มละไม่เกิน 10 นาที

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า และร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม โดยครูเชื่อมโยงกับเรื่อง การแข่งขันทางการค้า

3) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การแข่งขันทางการค้า แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่อง อุตสาหกรรมและการค้าในเอเชีย เพื่อทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้ว

2) ครูให้นักเรียนทำตารางเปรียบเทียบผลดี-ผลเสียของการค้าระหว่างประเทศกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจลงในกระดาษขาว (A4) ที่ครูแจกให้ แล้วสุ่มนักเรียน 2-3 คน นำเสนอผลงาน

3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูประมวลคำตอบที่ได้ และร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) พิษณุ เพชรพชรกุล และคณะ. 2551. หนังสือแบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นม.2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) สุนทรี เมฆบุญส่งลาภ. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.2. กรุงเทพฯ : แม็ค.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

4) ห้องสมุด

5) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

6) แผนภูมิแสดงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

7) ภาพ

8) แผนที่

9) วีดิทัศน์และเครื่องฉาย

10) การ์ตูนและเครื่องฉาย

11) กระดาษขาว (A4)

12) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

12.1) <http://www.youtube.com/watch?v=KKWVjN7W77o> (อุตสาหกรรมและการค้าในเอเชีย)

12.2) <http://www.youtube.com/watch?v=aTftXgRHMMQ> (การ์ตูนระบบเศรษฐกิจ)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (โต้วาที)

2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (ตารางสรุป)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (ใ้ไว้ทำ)	อภิปรายการค้า ระหว่างประเทศและผล ที่มีต่อนโยบาย เศรษฐกิจในประเทศได้ ตรงประเด็นคำถาม โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายการค้าระหว่าง ประเทศและผลที่มีต่อ นโยบายเศรษฐกิจใน ประเทศได้ตรงประเด็น คำถาม แต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	อภิปรายการค้า ระหว่างประเทศและ ผลที่มีต่อนโยบาย เศรษฐกิจในประเทศ ไม่ตรงประเด็นคำถาม และขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุและ ผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
ตารางสรุป	เปรียบเทียบผลดี- ผลเสียของการค้า ระหว่างประเทศกับการ รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ได้ถูกต้องทั้งหมด	เปรียบเทียบผลดี-ผลเสีย ของการค้าระหว่าง ประเทศกับการรวมกลุ่ม ทางเศรษฐกิจได้ถูกต้อง ครั้งหนึ่ง	เปรียบเทียบผลดี- ผลเสียของการค้า ระหว่างประเทศกับ การรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจได้ถูกต้องไม่ ถึงครั้งหนึ่ง

ตัวอย่างแผนภูมิแสดงอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินต่างประเทศ
(ณ วันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2556)

	USD	CNY	EUR	HKD	JPY	KRW	SGD	THB
US\$	1	6.201	0.7804	7.762	93.49	1117.75	1.238	29.34
China	0.161	1	0.126	1.252	15.077	180.259	0.2	4.732
Euro Zone	1.2814	7.946	1	9.946	119.798	1432.285	1.586	37.596
Hong Kong	0.129	0.799	0.101	1	12.044	144.001	0.159	3.78
India	0.0184	0.1141	0.0144	0.1428	1.7198	20.562	0.0228	0.5397
Japan	0.011	0.066	0.008	0.083	1	11.956	0.013	0.314
<u>S.Korea</u>	0.0009	0.0055	0.0007	0.0069	0.0836	1	0.0011	0.0262
Singapore	0.808	5.009	0.63	6.27	75.523	902.94	1	23.701
Thailand	0.034	0.211	0.027	0.265	3.186	38.096	0.042	1

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วิกฤตสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา

เวลาเรียน 8 คาบ

1. สาระสำคัญ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งๆ ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก ประชากรในทุกภูมิภาคจึงล้วนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ตัวชี้วัด

ส 5.2 ม. 2/2 ระบุแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และแอฟริกา

ส 5.2 ม. 2/3 สํารวจ อภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และแอฟริกา

ส 5.2 ม. 2/4 วิเคราะห์เหตุและผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา

4. สาระการเรียนรู้

1) ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป ได้แก่

- ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า
- ปัญหามลพิษทางอากาศ
- ปัญหาฝนเป็นพิษ
- ปัญหาภาวะโลกร้อน (คลื่นร้อนในทวีป, น้ำแข็งบนเทือกเขาละลาย, การพังทลายของพื้นที่

ชายฝั่งทะเล)

- ปัญหามลพิษทางน้ำ
- ปัญหาพลังงานขาดแคลน

2) ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกาสำคัญคือ ปัญหาภาวะโลกร้อนและการตัดไม้ทำลายป่า ส่งผลให้เกิด

- ภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำ
- ขยายตัวของพื้นที่ทะเลทราย
- ภาวะน้ำท่วมฉับพลัน
- หิมะละลาย

3. แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา

-นโยบายสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรป (แผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม, การใช้พลังงานทดแทน)

-ข้อตกลงโอเป่นเฮเกนกับบทบาทสหภาพยุโรป

-ความพยายามในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. ผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา

- ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (การกัดเซาะชายฝั่ง, แมลงและพาหะนำโรคระบาด, ฤดูเปลี่ยนแปลง, ภัยพิบัติทางธรรมชาติ)

- ผลกระทบจากการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป (ผลกระทบจากระเบียบ WEEE และ RoHS, ผลกระทบจากโครงการ Eco-labeling)

5. ประเด็นหลัก : วิกฤตสิ่งแวดล้อมในยุโรปและแอฟริกา

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในทวีปยุโรปและแอฟริกา
- อะไรคือสาเหตุของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรปและแอฟริกา
- ประเทศในทวีปยุโรปและแอฟริกาควรแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในภูมิภาคอย่างไร
- คนไทยได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกาหรือไม่ อย่างไร
- สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคตของทวีปยุโรปและแอฟริกาจะเป็น

อย่างไรต่อไป

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา
- รู้และเข้าใจแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา

ด้านทักษะ

- อภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรปและแอฟริกา
- วิเคราะห์เหตุและผลกระทบต่อเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกาที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย
- อภิปรายแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา
- ประเมินหรือคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคตของทวีปยุโรปและแอฟริกา

ด้านเจตคติ

- ตระหนักว่าทรัพยากรของโลกมีจำกัด ดังนั้นทุกคนต้องใช้อย่างรับผิดชอบ
- สำนึกในความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เป็นการหมุนเวียนกลับมาใช้ การลดหรือใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่า

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนเล่นเกมทดสอบความรู้เกี่ยวกับทวีปยุโรปและแอฟริกาทางอินเทอร์เน็ต จากนั้นครูสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปและแอฟริกา

2) ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่อง Environmental stories of Europe และสารคดีสั้นเรื่อง Africa's Environmental Issues (นำเสนอเรื่องราวปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา ทั้งนี้บทบรรยายเป็นภาษาอังกฤษ ครูควรบรรยายประกอบให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนขึ้น)

3) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในทวีปยุโรปและแอฟริกา”

4) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยายประกอบภาพเรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรปและแอฟริกา

5) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือสาเหตุของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรปและแอฟริกา”

6) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด แต่ให้นักเรียนศึกษาสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมผ่านการดูการ์ตูนเรื่อง Environmental pollution (นำเสนอเรื่องราวสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในโลกปัจจุบัน ทั้งนี้บทบรรยายเป็นภาษาอังกฤษ ครูควรบรรยายประกอบให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนขึ้น)

7) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูภาพผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา เช่น ภาพปัญหาหมอกพิษ ความแห้งแล้งจากการขาดน้ำ สภาวะอากาศเปลี่ยนแปลง ฯลฯ เพื่อทบทวนเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในสองภูมิภาคนี้ ที่ได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว

2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ประเทศในทวีปยุโรปและแอฟริกาควรแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในภูมิภาคอย่างไร” และ “สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคตของทวีปยุโรปและแอฟริกาจะเป็นอย่างไรต่อไป”

3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา

4) ครูให้นักเรียนการ์ตูนเรื่อง Environment-protect the nature (นำเสนอเรื่องราวการทำลายสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่อมนุษย์เอง) แล้วเสนอประเด็นคำถามว่า “ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกาส่งผลกระทบต่อคนไทยหรือไม่ อย่างไร”

5) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มต่างๆ ตามคำตอบดังนี้ 1) กลุ่มที่มีความคิดเห็นว่าส่งผลกระทบต่อคนไทยอย่างมาก 2) กลุ่มที่มีความคิดเห็นว่าส่งผลกระทบต่อคนไทยระดับปานกลาง 3) กลุ่มที่มีความคิดเห็นว่าส่งผลกระทบต่อคนไทยน้อย และ 4) กลุ่มที่มีความคิดเห็นว่าไม่ได้ส่งผลกระทบต่อคนไทย

6) ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมสื่อประกอบการนำเสนอและอภิปรายผลหน้าชั้นเรียน

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปคำตอบของประเด็น

2) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่อง everyone can save the planet (นำเสนอเรื่องราวที่ใครๆ ก็สามารถเป็นซูเปอร์ฮีโร่ช่วยโลกได้)

2) ครูให้นักเรียนทุกคนร่วมกันร่างคำปฏิญาณหรือข้อปฏิบัติของพลเมืองที่ทุกคนควรปฏิบัติเพื่อช่วยปกป้องสิ่งแวดล้อมในโลกของเรา

3) นักเรียนนำร่างคำปฏิญาณหรือข้อปฏิบัติเขียนลงบนกระดาษแข็งสีขนาดเล็ก แล้วนำไปติดไว้บนป้ายนิเทศของห้องเรียน เพื่อกระตุ้นให้ทุกคนได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และกระทำตามที่ช่วยกันร่างขึ้น

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) สมมต สมบูรณ์ และคณะ. 2551. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษาฯ สาระภูมิศาสตร์ ม.2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

2) สุนทรী เมฆบุญส่งลาภ. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.2. กรุงเทพฯ : แม็ค.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

4) ห้องสมุด

5) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

6) เกมออนไลน์และคอมพิวเตอร์

7) แผนที่

8) การ์ตูนและเครื่องฉาย

9) ภาพผลกระทบสิ่งแวดล้อมในยุโรปและแอฟริกา

10) กระดาษแข็งสี

11) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

11.1) <http://www.sheppardsoftware.com> (เกมออนไลน์)

11.2) http://www.youtube.com/watch?v=kYB6xw_eXal (Environmental stories of Europe)

11.3) <http://www.youtube.com/watch?v=1O51EmPGOSY> (Africa's Environmental Issues)

11.4) http://www.youtube.com/watch?v=GNe1ppSKT_c (Environment-protect the nature)

11.5) <http://www.youtube.com/watch?v=tmhiglxga-4> (Environmental pollution)

11.6) <http://www.youtube.com/watch?v=R5CeQCALESw> (Everyone can save the planet)

11.7) <http://www.greenworld.or.th/environment> (มูลนิธิโลกสีเขียว)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจสอบให้คะแนนชิ้นงาน (ร่างคำปฏิญาณหรือข้อปฏิบัติ)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย สาเหตุปัญหา สิ่งแวดล้อมในยุโรปและ แอฟริกาและผลกระทบ ที่มีต่อไทย ได้ตรงประเด็นคำถาม โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย สาเหตุปัญหา สิ่งแวดล้อมในยุโรปและ แอฟริกาและผลกระทบ ที่มีต่อไทย ได้ตรงประเด็นคำถาม แต่ขาดการอ้างอิงข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริงหรือ เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย สาเหตุปัญหา สิ่งแวดล้อมในยุโรป และแอฟริกาและ ผลกระทบที่มีต่อไทย ไม่ตรงประเด็นคำถาม และขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
ร่างคำปฏิญาณ หรือข้อปฏิบัติ	บอกแนวทางการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน ยุโรปและแอฟริกาได้ ถูกต้องทั้งหมด	บอกแนวทางการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน ยุโรปและแอฟริกาได้ ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	บอกแนวทางการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน ยุโรปและแอฟริกาได้ ถูกต้องไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างภาพวิกฤตสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา

ปัญหามลพิษทางอากาศในยุโรป

ภัยแล้ง ขาดน้ำในแอฟริกา

แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยโลกศึกษาแบบบูรณาการ
กับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ประกอบด้วย

- หน่วยการเรียนรู้ที่
1. วิถีคิดแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบโยนิโสมนสิการ
 2. ประชาธิปไตยไทยในสังคมโลก
 3. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
 4. สิทธิมนุษยชนในอาเซียน
 5. วัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากล
 6. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
 7. ความขัดแย้งในประวัติศาสตร์โลก
 8. วิถีวิถีสิ่งแวดล้อมในอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วิธีคิดแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบโยนิโสมนสิการ

เวลาเรียน 6 คาบ

1. สาระสำคัญ

วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือการคิดอย่างแยบคาย พิจารณาปัญหา วิเคราะห์สาเหตุและหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.3/8 เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้ และดำเนินชีวิตด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือวิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

4. สาระการเรียนรู้

1) การพัฒนาจิตวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ

- ความหมาย
- วิธีคิดแบบอริยสัจ
- วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

2) ปัญหาความขัดแย้งในอดีตของโลก (ครูสามารถเลือกปัญหาความขัดแย้งในโลกคริสต์ศตวรรษที่ 20 มาเป็นกรณีตัวอย่างได้ โดยบูรณาการกับสาระประวัติศาสตร์ และสาระหน้าที่พลเมืองฯ เรื่องการลดปัญหาความขัดแย้งได้ในกรณีที่จัดการเรียนการสอนในภาคเรียนเดียวกัน หรือจัดการเรียนรู้ไปก่อนแล้ว)

5. ประเด็นหลัก : ปัญหาความขัดแย้งในอดีตของโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- หากพิจารณาตามวิธีคิดแบบสืบสาวหาเหตุปัจจัยแล้ว ปัญหาความขัดแย้งในอดีตของโลก (กรณีตัวอย่าง) เกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด

- หากพิจารณาตามวิธีคิดแบบอริยสัจแล้ว ปัญหาความขัดแย้งในอดีตของโลก (กรณีตัวอย่าง) ส่งผลกระทบต่อผู้คนในสังคมโลกปัจจุบันหรือไม่ หากมีผลกระทบควรดำเนินการแก้ไขอย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ในการพิจารณาปัญหาต่างๆ ระดับโลก

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์สาเหตุของประเด็นปัญหาตามวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ
- วิเคราะห์ผลกระทบของปัญหาความขัดแย้งในอดีตที่มีต่อสังคมโลกปัจจุบันตามวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ

ด้านเจตคติ

- เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้ และดำเนินชีวิตด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ
- ตระหนักถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหาความขัดแย้งที่มีต่อสังคมทั่วโลก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนนั่งสมาธิ 3-5 นาที
- 2) จากนั้นครูอ่านข่าวเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายหนีปัญหาให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของพฤติกรรมของคนในข่าว
- 3) ครูซักถามนักเรียนถึงวิธีการคิดแก้ไขปัญหาเมื่อต้องประสบกับอุปสรรคหรือสถานการณ์ปัญหาชีวิตของนักเรียน แล้วเชื่อมโยงกับวิธีคิดตามหลักพุทธศาสนาคือวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ
- 4) ครูบรรยายประกอบกรซักถามเรื่องโยนิโสมนสิการ โดยใช้แผนภาพ
- 5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูให้นักเรียนดูภาพความเสียหายจากสงครามที่เกิดขึ้นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 เช่น สงครามโลกครั้งที่ 1, สงครามโลกครั้งที่ 2, สงครามมหาเอเชียบูรพา, สงครามเกาหลี ฯลฯ (ครูควรเลือกนำเสนอภาพประเด็นปัญหาที่จะใช้เป็นกรณีตัวอย่าง)
- 2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “หากพิจารณาตามวิธีคิดแบบสืบสาวหาเหตุปัจจัยแล้ว ปัญหาความขัดแย้งในอดีตของโลก (กรณีตัวอย่าง) เกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด”
- 3) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน จากนั้นตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาจับสลากประเด็นปัญหากลุ่มละ 1 ปัญหา
- 4) กำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาหรือกรณีตัวอย่างตามวิธีคิด แล้วเขียนอธิบายคำตอบในรูปแบบแผนผังก้างปลาลงบนกระดาษขนาดใหญ่ (กระดาษปฐุฟ) ที่ครูแจกให้พร้อมปากกาเคมีกลุ่มละ 1 ชุด
- 5) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบ แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจชัดเจนขึ้น

6) ครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “หากพิจารณาตามวิธีคิดแบบอริยสังแล้ว ปัญหาความขัดแย้งในอดีตของโลก (กรณีตัวอย่าง) ส่งผลกระทบต่อผู้คนในสังคมโลกปัจจุบันหรือไม่ (หากมีผลกระทบควรดำเนินการแก้ไข) อย่างไร”

7) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและคำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ ไม่มีการตัดสินถูก-ผิด จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ มายืนยันความคิดเห็น/คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลแล้วจะยืนยันคำตอบเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลหน้าชั้นเรียน

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า แล้วกลุ่มอื่นร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น จากนั้นครูอธิบายจึงร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูมอบหมายให้นักเรียนเขียนบทความสาระคดี นำเสนอผลการวิเคราะห์สาเหตุปัญหา ผลกระทบที่มีต่อสังคมทั่วโลกปัจจุบัน ตลอดจนแนวทางการแก้ไขของคนในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะบทบาทของเยาวชน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม.3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

2) สุเทพ จิตรชื่น และคณะ. 2551. คู่มือครูสังคมศึกษา สาระศาสนา 1. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

3) ประยุทธ์ ปยุตโต. 2536. สถานการณ์พุทธศาสนา พลิกหายนะเป็นพัฒนา. กรมการศาสนา. กระทรวงศึกษาธิการ.

4) ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

5) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ศาสนสถานในชุมชน ฯลฯ

6) ข่าว

7) แผนภาพภาพ

8) กรณีตัวอย่าง

9) กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐุ์ฟ) และปากกาเคมี

10) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

10.1) <http://www.thairath.com> (ข่าว)

10.2) <http://www.cnn.com> (ภาพข่าว)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังก้างปลา, บทความสารคดี)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย ผลกระทบของปัญหา ความขัดแย้งในอดีตที่มี ต่อสังคมโลกปัจจุบัน ตามวิธีคิดแบบโยนิโส มนสิการ ได้ตรงประเด็นคำถาม โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ผลกระทบของปัญหา ความขัดแย้งในอดีตที่มี ต่อสังคมโลกปัจจุบันตาม วิธีคิดแบบโยนิโส มนสิการได้ตรงประเด็น คำถาม แต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ผลกระทบของปัญหา ความขัดแย้งในอดีตที่ มีต่อสังคมโลกปัจจุบัน ตามวิธีคิดแบบโยนิโส มนสิการไม่ตรง ประเด็นคำถาม และ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือ เชื่อถือได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุและ ผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
แผนผังก้างปลา	บอกสาเหตุของ ประเด็นปัญหาตามวิธี คิดแบบโยนิโสมนสิการ ได้ถูกต้องทั้งหมด	บอกสาเหตุของประเด็น ปัญหาตามวิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการได้ถูกต้อง ครั้งหนึ่ง	บอกสาเหตุของ ประเด็นปัญหาตามวิธี คิดแบบโยนิโส มนสิการได้ถูกต้องไม่ ถึงครั้งหนึ่ง

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
บทความสารคดี	บอกสาเหตุปัญหา ผลกระทบที่มีต่อสังคม ทั่วโลก แนวทางการ แก้ไขได้ถูกต้องทั้งหมด	บอกสาเหตุปัญหา ผลกระทบที่มีต่อสังคมทั่ว โลก แนวทางการแก้ไขได้ ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	บอกสาเหตุปัญหา ผลกระทบที่มีต่อสังคม ทั่วโลก แนวทางการ แก้ไขได้ถูกต้องไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างแผนผังวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ

ตัวอย่างข่าวการฆ่าตัวตาย

เอเอฟพี (3 เมษายน 2556)- ข่าวคราวการฆ่าตัวตายระหว่างถ่ายทำเรียลิตีโชว์ฝรั่งเศสของแพทย์ประจำรายการ สร้างความรู้สึกช็อกแก่คนทั่วไปเมื่อวันอังคาร โดยบางส่วนกล่าวโทษแรงกดดันจากสื่อมวลชน หลังหมอรายนี้ถูกกล่าวหาไว้ประสิทธิภาพที่ไม่อาจช่วยชีวิตผู้เข้าแข่งขันคนหนึ่งได้

เด็ยรี คอสตา นายแพทย์ประจำรายการ “Koh Lanta” หรือ “Survivor” ภาคฝรั่งเศส ฆ่าตัวตายในกัมพูชาวันจันทร์ โดยมีการกล่าวอ้างว่าเขาถูกสื่อมวลชนกล่าวหาอย่างไม่ยุติธรรม หลังจากเมื่อราว 1 สัปดาห์เศษมีผู้เข้าแข่งขันคนหนึ่งเสียชีวิตจากอาการป่วยระหว่างการถ่ายทำที่เกาะวง “เมื่อไม่กี่วันก่อนชื่อของผมได้ถูกสื่อทำให้แปดเปื้อน” คอสตาได้เขียนในจดหมายลาตาย ก่อนเขาตัดสินใจจบชีวิตตัวเอง

นายฌ็อลด์ บาเบ็ง ผู้เข้าแข่งขันวัย 25 ปี เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจในวันแรกของการถ่ายทำเมื่อวันที่ 22 มีนาคม จุดชนวนให้สถานีโทรทัศน์ TF1 ต้องตัดสินใจยกเลิกการถ่ายทำและยุติการออกอากาศประจำฤดูกาล 2013 ทั้งหมด ขณะเดียวกัน การตายของเขาก็นำมาซึ่งคำถามต่อแนวทางของรายการนี้ ขณะที่ คอสตา ถูกกล่าวหาว่าทำหน้าที่แพทย์อย่างไร้ประสิทธิภาพ

คอสตา วัย 38 ปี ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยแพทย์ของรายการ Koh Lanta มาถึง 4 ฤดูกาลแล้ว ซึ่งทางบริษัท Adventure Line Productions (ALP) ผู้ผลิตรายการได้ออกแถลงการณ์หลังเกิดเหตุเศร้าที่เขาคัดสินใจจบชีวิตตัวเอง ตามผู้เข้าแข่งขันรายการว่า “ทุกคนยกย่องความเป็นมืออาชีพในระดับสูงสุดของเขาที่ปฏิบัติต่อผู้เข้าร่วมแข่งขันเกม และทีมงานทุกคนมาตลอด”

เหตุฆ่าตัวตายของทั้งสองคนจุดชนวนโต้เถียงในประเด็นเรียลิตีโชว์ทางทีวีกันอย่างกว้างขวางในฝรั่งเศส ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่อีกด้านหนึ่งก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักเช่นกัน โดยในการให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งของฝรั่งเศส ทนายความของครอบครัวนายบาเบ็ง กล่าวประณามรายการเรียลิตีโชว์ทางทีวีว่ามีการละเมิดกฎหมายแรงงานต่างๆ นานา รวมถึงฝ่าฝืนกฎหมายด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอีกด้วย

เวลานี้เจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสได้เปิดดำเนินการสืบสวนเบื้องต้นถึงความเป็นไปได้ฐานการทำให้คนตายโดยไม่เจตนาเพื่อสรุปถึงสาเหตุการตายของบาเบ็ง แมื่อก่อนหน้านี้ทางการกัมพูชาได้สรุปแล้วว่า บาเบ็ง เสียชีวิตจากสาเหตุทางธรรมชาติก็ตาม

ที่มา: <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews>

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ **เวลาเรียน 7 คาบ**

1. สาระสำคัญ

พลเมืองคือผู้มีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาขัดแย้ง การดำเนินชีวิตตามแนวทางสมานฉันท์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขจึงเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมืองโลก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

3. ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.3/4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ส 2.1 ม.3/5 เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

4. สาระการเรียนรู้

1) ความขัดแย้ง

- ความหมายของความขัดแย้ง
- สาเหตุของความขัดแย้ง

2) การลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์

- วิธีการลดความขัดแย้ง
- แนวทางการสร้างความสมานฉันท์

3) ปัญหาความขัดแย้งในประเทศและสังคมโลก (ครูสามารถเลือกปัญหาความขัดแย้งในโลกคริสต์ศตวรรษที่ 20 มาเป็นกรณีตัวอย่างได้ โดยบูรณาการกับสาระประวัติศาสตร์ และสามารถบูรณาการกับเรื่องการวิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ สาระศาสนาฯ ได้ในกรณีที่จัดการเรียนการสอนในภาคเรียนเดียวกัน)

3.1) ปัญหาความขัดแย้งในประเทศไทย (กรณีตัวอย่าง เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เช่น 14 ต.ค. 2516, 6 ต.ค. 2519, พฤษภาทมิฬ ฯลฯ)

3.2) ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลก (กรณีตัวอย่าง เหตุการณ์ความขัดแย้งในอดีต เช่น สงครามเวียดนาม สงครามเกาหลี ฯลฯ)

4) การดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (เพื่อลดความขัดแย้ง) ในประเทศและสังคมโลก

- 4.1) การอยู่ร่วมกันอย่างมีขันติธรรม
- 4.2) การมองโลกในแง่ดี

- 4.3) การสร้างทักษะอารมณ์
- 4.4) การบริโภคด้วยปัญญา
- 4.5) การเลือกรับและปฏิเสธข่าวสารและวัตถุต่างๆ

5. ประเด็นหลัก : ปัญหาความขัดแย้งในอดีตของโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- ตัวอย่างปัญหาความขัดแย้งในอดีต สะท้อนให้เห็นความสำคัญและวิธีการลดความขัดแย้ง/สร้างความสมานฉันท์จริงหรือไม่ อย่างไร
- การดำเนินชีวิตอย่างไรจึงจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคมทุกระดับ

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความหมายของความขัดแย้ง
- รู้และเข้าใจวิธีการลดความขัดแย้ง

ด้านทักษะ

- อภิปรายสาเหตุผลกระทบของความขัดแย้งในอดีต (กรณีตัวอย่าง)
- เสนอแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคมโลก

ด้านเจตคติ

- ตระหนักในความสำคัญของการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมโลก
- ตระหนักถึงผลกระทบของปัญหาความขัดแย้งต่อสังคมทั่วโลก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูสารคดีเรื่องย้อนรอยรัฐประหารไทย และสารคดีชุดสงครามเกาหลี จากนั้นสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นในสังคมระดับประเทศ และระดับโลก
- 2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ตัวอย่างปัญหาความขัดแย้งในอดีต สะท้อนให้เห็นความสำคัญและวิธีการลดความขัดแย้ง/สร้างความสมานฉันท์จริงหรือไม่ อย่างไร”
- 3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจน เชื่อมโยงสู่การบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความขัดแย้ง (ความหมาย สาเหตุ และการลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์)
- 4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูให้นักเรียนดูภาพแสดงการจับมือของคนสี่ผิวต่างๆ ล้อมรอบโลกไว้

2) จากนั้นครูซักถามกับนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เห็นบนภาพ โดยเชื่อมโยงสู่เรื่องการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง หรือการสร้างสันติสุขแก่สังคมโลก

3) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “การดำเนินชีวิตอย่างไรจึงจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคมทุกระดับ”

4) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น/ คำตอบ ครูประมวลคำตอบที่ได้โดยไม่ตัดสินถูก-ผิด

6) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (เพื่อลดความขัดแย้ง) ในประเทศและสังคมโลก

7) จากนั้นให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่ม มาจับสลากบุคคลอาชีพต่างๆ ในสังคม ได้แก่ นักการเมือง, นักข่าว, ครู-อาจารย์, นักเรียน-นักศึกษา, พ่อค้า-นักธุรกิจ, ชาวนา-ชาวไร่ ฯลฯ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคมไทย และสังคมโลก ของบุคคลต่างๆ ที่กลุ่มจับสลากได้ ตามวิธีหรือแนวทางปฏิบัติที่ครูได้บรรยายไปแล้ว

8) แต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบแล้วนักเรียนคนอื่นๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบแนวทางการดำเนินชีวิต เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้นของบุคคลต่างๆ ตามที่กลุ่มตนนำเสนอ

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดให้เตรียมการนำเสนอ คำตอบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในลักษณะการแสดงสถานการณ์จำลองหรือบทบาทสมมุติ กลุ่มละไม่เกิน 10 นาที

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายผลและสรุปผล

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า โดยการแสดงบทบาทสมมุติหรือสถานการณ์จำลอง เมื่อจบแต่ละกลุ่มครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย โดยครู อธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจนในประเด็นสำคัญๆ

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

นักเรียนจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ตามความสนใจ เช่น ป้ายรณรงค์ ป้ายนิเทศให้ความรู้ การรายงานข่าวทางวิทยุกระจายเสียงของโรงเรียน/ โครงการเสียงตามสาย ฯลฯ เพื่อกระตุ้นและรณรงค์ให้นักเรียนในโรงเรียนร่วมกันแสดงออกถึงความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตยของชาติและของโลกต่อไป

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม.3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

2) ห้องสมุดโรงเรียน

3) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

4) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอสมุดแห่งชาติ ฯลฯ

5) สลาก

6) ภาพ

7) วีดิโอสารคดี

8) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

8.1) <http://www.youtube.com/watch?v=fX6cz86J4j0> (สารคดีย้อนรอยรัฐประหารไทย)

8.2) <http://www.youtube.com/watch?v=Ek-BaCVE7> (สารคดีสงครามเกาหลี)

8.3) <http://worldpeacejointmission11.blogspot.com/love-is-global-language.html>

(ภาพจับมือ)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (สถานการณ์จำลอง/ บทบาทสมมุติ)

2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (สถานการณ์จำลอง/ บทบาทสมมุติ)	แสดงให้เห็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคมโลก ได้ตรงประเด็นคำถาม โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	แสดงให้เห็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคมโลกได้ตรงประเด็นคำถาม แต่ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	แสดงให้เห็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคมโลกไม่ตรงประเด็นคำถาม และขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความ คิดเห็น/ ตอบคำถาม	อภิปรายสาเหตุ ผลกระทบของความขัดแย้งในอดีต ได้ตรงประเด็นคำถามและมีเหตุและผล	อภิปรายสาเหตุ ผลกระทบของความขัดแย้งในอดีต ได้ตรงประเด็นคำถามแต่ไม่มีเหตุและผล	อภิปรายสาเหตุ ผลกระทบของความขัดแย้งในอดีต ไม่ตรงประเด็นคำถามและไม่มีเหตุและผล

ตัวอย่างภาพสะท้อนความร่วมมือกันของผู้คนทุกเชื้อชาติทั่วโลก

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ประชาธิปไตยไทยในสังคมโลก **เวลาเรียน 8 คาบ**

1. สาระสำคัญ

หน้าที่ของพลเมืองโลกที่ดีคือการปฏิบัติตนตามระบอบการปกครองของประเทศอย่างเหมาะสม

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. ตัวชี้วัด

ส 2.2 ม.3/2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ส 2.2 ม.3/4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย และเสนอแนวทางแก้ไข

4. สาระการเรียนรู้

1) การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศที่คล้ายคลึงและแตกต่างกับไทย

1.1) ประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยคล้ายคลึงกับไทย (ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น)

1.2) ประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกับไทย (ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเกาหลี เป็นต้น)

2) การพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

2.1) ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย ได้แก่

- ปัญหาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
- ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

2.2) แนวทางการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย ได้แก่

- ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
- ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

5. ประเด็นหลัก : ประชาธิปไตยไทยในสังคมโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- ประชาธิปไตยของไทยกับประชาธิปไตย ในสังคมโลกเหมือนหรือแตกต่างกัน อย่างไร
- อะไรคือปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย

- เยาวชนสามารถช่วยสนับสนุนหรือแก้ปัญหาการพัฒนาประชาธิปไตยของชาติได้หรือไม่
อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยกับต่างประเทศ
- รู้และเข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

ด้านทักษะ

- อภิปรายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของประชาธิปไตยกับประเทศอื่นๆ ในสังคมโลก
- วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย
- เสนอแนวทางการแก้ปัญหาและอุปสรรคหรือแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

ด้านเจตคติ

- ยึดมั่นศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมรับผิดชอบแก้ปัญหาหรือพัฒนาประชาธิปไตยของชาติและของโลก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูสารคดีเรื่อง 2475 ตอนที่ 1 ความทรงจำ และตอนที่ 2 สองฝั่งประชาธิปไตย จากนั้นสนทนาเกี่ยวกับระบอบการปกครองของไทย
- 2) ครูให้นักเรียนดูโปรแกรมแสดงระบอบการปกครองของประเทศต่างๆ (democracy map) แล้วอธิบายเรื่องระบอบปกครองของไทย รวมทั้งประเทศที่มีการปกครองคล้ายคลึงและแตกต่างจากไทย
- 3) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ประชาธิปไตยของไทยกับประชาธิปไตย ในสังคมโลกเหมือนหรือแตกต่างกัน อย่างไร”
- 4) นักเรียนอภิปรายความแตกต่างการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยกับการปกครองของประเทศอื่นๆ ครูอธิบายเพิ่มเติม ให้ชัดเจน
- 5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูให้นักเรียนดูแผนที่โลก แสดงดัชนีประชาธิปไตยของประเทศต่างๆ 167 ประเทศ ปีค.ศ. 2012 โดยหน่วยข่าวกรองเศรษฐกิจศาสตร์ของประเทศต่างๆ 167 ประเทศ
- 2) จากนั้นครูกระตุ้นให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับอันดับของประเทศไทยในโลก ในเอเชีย และในอาเซียน
- 3) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 8 คน

4) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย” โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และอภิปรายหาคำตอบ แล้วเขียนบรรยายคำตอบเป็นแผนผังมโนทัศน์/ แผนผังกราฟิกรูปแบบใดก็ได้ ลงในกระดาษขาวขนาดใหญ่ที่ครูแจกให้

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอคำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

6) ครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “เยาวชนสามารถช่วยสนับสนุนหรือแก้ปัญหาการพัฒนาประชาธิปไตยของชาติได้หรือไม่ อย่างไร”

7) นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็น/ คำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ ไม่ตัดสินถูก-ผิด แต่มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างมาประกอบความคิดเห็นหรือคำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเมื่อศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลแล้วอาจจะเปลี่ยนความคิดเห็น/ คำตอบ หรือยืนยันคำตอบเดิมก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดให้เตรียมการนำเสนอคำตอบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในลักษณะการแสดงสถานการณ์จำลองหรือบทบาทสมมุติ กลุ่มละไม่เกิน 10 นาที

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายผลและสรุปผล

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า โดยการแสดงบทบาทสมมุติหรือสถานการณ์จำลอง เมื่อจบแต่ละกลุ่มครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย

2) ครูบรรยายเพิ่มเติม เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

นักเรียนจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ตามความสนใจ เช่น ป้ายรณรงค์ ป้ายนิเทศให้ความรู้ การรายงานข่าวทางวิทยุกระจายเสียงของโรงเรียน/ โครงการเสียงตามสาย ฯลฯ เพื่อกระตุ้นและรณรงค์ให้นักเรียนในโรงเรียนร่วมกันแสดงออกถึงความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตยของชาติและของโลกต่อไป

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม.3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

2) โยชิฟูมะ ทามาตะ. 2551. “ประชาธิปไตย การทำให้เป็นประชาธิปไตยและการออกจากประชาธิปไตยของประเทศไทย”. ใน วารสารฟ้าเดียวกัน. (ตุลาคม-ธันวาคม, 4: 98-130) กรุงเทพฯ : ฟ้าเดียวกัน.

3) ห้องสมุดโรงเรียน

4) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

5) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอสมุดแห่งชาติ ฯลฯ

6) กระดาษขาวขนาดใหญ่

7) แผนที่โลก/ โปแกรมฉายแผนที่ประชาธิปไตยบนโลก

8) สารคดีและเครื่องฉาย

9) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

9.1) <http://www.youtube.com/watch?v=qDv96W5Yba4> (สารคดีตอนที่ 1)

9.2) <http://www.youtube.com/watch?v=MNh2W-hV29Y> (สารคดีตอนที่ 2)

9.3) http://www.nobelprize.org/educational/peace/democracy_map/production/index.html (democracy map)

9.4) <http://drjoy.wordpress.com/2012/03/25/democracy-index> (ดัชนีประชาธิปไตย)

9.5) http://www.rsu-cyberu.com/leadership/media/Leadership_Forum/tamada.pdf
(การปกครองระบอบประชาธิปไตย)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (สถานการณ์จำลอง/ บทบาทสมมุติ)

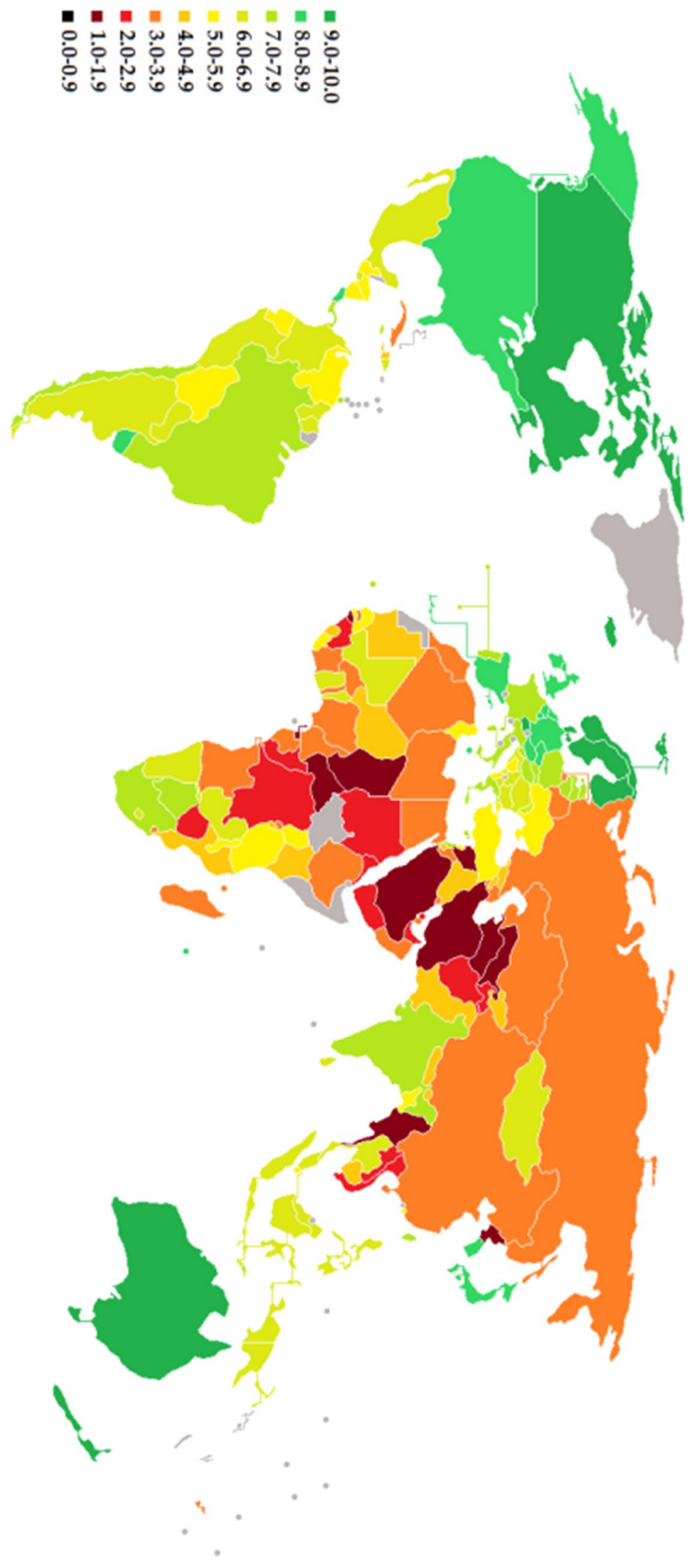
2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน/ ภาระงาน (แผนผังกราฟิก)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (สถานการณ์ จำลอง/ บทบาท สมมุติ)	แสดงให้เห็นแนว ทางการแก้ปัญหาและ อุปสรรคหรือแนว ทางการพัฒนา ประชาธิปไตยของไทย ได้ตรงประเด็นคำถาม โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	แสดงให้เห็นแนวทางการ แก้ปัญหาและอุปสรรค หรือแนวทางการพัฒนา ประชาธิปไตยของไทยได้ ตรงประเด็นคำถาม แต่ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือ ได้	แสดงให้เห็นแนว ทางการแก้ปัญหาและ อุปสรรคหรือแนว ทางการพัฒนา ประชาธิปไตยของไทย ไม่ตรงประเด็นคำถาม และขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	อภิปรายความ คล้ายคลึงและความ แตกต่างของ ประชาธิปไตยกับ ประเทศอื่นๆ ในสังคม โลกได้ตรงประเด็น คำถามและมีเหตุและ ผล	อภิปรายความคล้ายคลึง และความแตกต่างของ ประชาธิปไตยกับประเทศ อื่นๆ ในสังคมโลกได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	อภิปรายความ คล้ายคลึงและความ แตกต่างของ ประชาธิปไตยกับ ประเทศอื่นๆ ในสังคม โลก ไม่ตรงประเด็น คำถามและไม่มีเหตุ และผล
แผนผังกราฟิก	วิเคราะห์ปัญหาและ อุปสรรคในการพัฒนา ประชาธิปไตยของไทย ได้ถูกต้องทั้งหมด	วิเคราะห์ปัญหาและ อุปสรรคในการพัฒนา ประชาธิปไตยของไทยได้ ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	วิเคราะห์ปัญหาและ อุปสรรคในการพัฒนา ประชาธิปไตยของไทย ได้ถูกต้องไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างแผนที่แสดงการปกครองระบอบประชาธิปไตยบนโลก

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง สิทธิมนุษยชนในอาเซียน **เวลาเรียน 6 คาบ**

1. สาระสำคัญ

มนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน การละเมิดสิทธิของผู้อื่นนำไปสู่ปัญหาที่แต่ละประเทศต้องเร่งแก้ไข ปัญหาสิทธิมนุษยชนจึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของทุกประเทศทั่วโลก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

3. ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.3/2 มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน

4. สาระการเรียนรู้

- 1) ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน
- 2) การมีส่วนร่วมคุ้มครองหลักสิทธิมนุษยชน
 - 2.1) การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ
 - 2.2) การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิ มนุษยชน
 - 2.3) การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

5. ประเด็นหลัก : ปัญหาสิทธิมนุษยชนในอาเซียน

ประเด็นคำถามย่อย :

- ในภูมิภาคอาเซียน ปรากฏปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนอะไรบ้าง
- อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาเซียน และปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอย่างไร
- ในฐานะพลเมืองอาเซียน นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน
- รู้และเข้าใจกฎหมาย กฎบัตร ปฏิญญา หรืออนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนต่างๆ
- รู้และเข้าใจสถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาเซียน

ด้านทักษะ

- อภิปรายสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในอาเซียน

- วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของปัญหาสิทธิมนุษยชนในอาเซียน

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความเท่าเทียมกันและสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูภาพข่าวชาวโรฮิงญาที่อพยพไปยังประเทศต่างๆ ในอาเซียนแล้วครูและนักเรียนสนทนากันเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น เชื่อมโยงสู่ความไม่เท่าเทียมกันและปัญหาสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคนี้

2) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

3) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ในภูมิภาคอาเซียน ปრაกฏปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนอะไรบ้าง”

4) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น/ คำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจน

5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูข่าวชาวโรฮิงญาในประเทศไทย แล้วซักถามนักเรียนถึงสาเหตุและผลกระทบของปัญหา โดยถามประเด็นคำถามว่า “อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาเซียน และปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอย่างไร”

2) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของปัญหาดังกล่าวที่มีต่อประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน ครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยเขียนผลการวิเคราะห์หรือคำตอบของนักเรียนบนแผนผังก้างปลาที่ติดไว้บนกระดาน

3) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ในฐานะพลเมืองอาเซียน นักเรียนจะส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างไร” (ครูอาจให้นักเรียนพิจารณาเฉพาะกรณีตัวอย่างปัญหาชาวโรฮิงญาก็ได้)

4) นักเรียนแต่ละคน แสดงความคิดเห็นและคำตอบของตน แล้วครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

5) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชน (ตามรัฐธรรมนูญ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน)

6) จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบความคิดเห็น/ คำตอบของตนมาเพื่ออภิปรายร่วมกันอีกครั้ง ในคาบหน้า ทั้งนี้เมื่อนักเรียน

แต่ละคนได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลแล้ว อาจจะเป็นยื่นคำตอบเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละคนค้นคว้าข้อมูลการมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชนต่างๆ ที่ได้เรียนมา โดยรวบรวมข้อมูล หลักฐาน และตัวอย่างประกอบต่างๆ สำหรับใช้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอีกครั้ง ในรูปแบบการสัมมนา หรือเสวนาโต๊ะกลม

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายผลและสรุปผล

นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

นักเรียนจัดทำบอร์ดกระจายข่าว เสนอสถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาเซียน เช่น ข่าวชาวโรฮิงญา และการมีส่วนร่วมปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชนต่างๆ ในฐานะเยาวชนไทยและพลเมืองของภูมิภาค

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม.3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

- 2) ห้องสมุดโรงเรียน
- 3) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 4) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ
- 5) แผ่นผังก้างปลา
- 6) ภาพข่าวชาวโรฮิงญา
- 7) รายการข่าว
- 8) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

8.1) <http://www.mfa.go.th/humanrights/images/stories/book.pdf> (ปฏิญญาสิทธิมนุษยชนสากล องค์การสหประชาชาติ เอกสารดาวโหลดจากกระทรวงการต่างประเทศ)

8.2) http://nesac.goco.co.th/upload/modDocument/file_12288863599512_tn-43-198.pdf (ปฏิญญาสิทธิมนุษยชนอาเซียน)

8.3) <http://www.senate.go.th/committee2551/committee/files/committee/HumanRightAct2022.pdf> (พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)

8.4) <http://www.youtube.com/watch?v=jU52qEG7kCk> (ข่าวชาวโรฮิงญา 11 ม.ค. 2556 ทาง ThaiPbs)

8.5) <http://www.dailynews.co.th2crime> (ภาพข่าวโรฮิงญา)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีกาารวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (สัมมนา/ เสวนาโต๊ะกลม)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (สัมมนา/ เสวนาโต๊ะกลม)	อภิปรายสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชนใน อาเซียน สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทาง แก้ปัญหาได้ตรงประเด็น คำถาม โดยอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชนใน อาเซียน สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทาง แก้ปัญหาได้ตรงประเด็น คำถาม แต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	อภิปรายสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชนใน อาเซียน สาเหตุ ผลกระทบ และ แนวทางแก้ปัญหาไม่ ตรงประเด็นคำถาม และขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความคิดเห็น/ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล

ตัวอย่างภาพข่าวชาวโรฮิงญา

คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

เรา ประชาชนหรือหัวหน้ารัฐบาลของบรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในวาระการประชุมสุดยอด อาเซียนครั้งที่ 21

ยืนยัน การยึดมั่นตามความมุ่งประสงค์และหลักการของอาเซียนตามกฎบัตรอาเซียน โดยเฉพาะ การเคารพการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน รวมทั้งหลักการประชาธิปไตย นิติธรรม และธรรมาภิบาล

ยืนยัน ที่จะดำเนินการตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กฎบัตรสหประชาชาติ ปฏิญญา และแผนปฏิบัติการเวียนนา และตราสารว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ซึ่งรัฐสมาชิก อาเซียนเป็นภาคี

ยืนยันเพิ่มเติม ในความสำคัญของอาเซียนที่จะส่งเสริมเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมถึงปฏิญญาว่าด้วย ความก้าวหน้าของสตรีในภูมิภาคอาเซียน และปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรีในภูมิภาค อาเซียน

เชื่อว่า ปฏิญญาดังนี้จะช่วยพัฒนากรอบความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค และเกื้อหนุนต่อ กระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน

- หลักการทั่วไป
- สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
- สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- สิทธิในการพัฒนา
- สิทธิในสันติภาพ

หลักการทั่วไป

1. มนุษย์ทั้งปวงเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิตน มีเหตุผลและมโนธรรมและควรปฏิบัติต่อกันด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นมนุษย์
2. บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสระภาพทั้งปวงตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากการแบ่งแยกใดๆ อาทิ เชื้อชาติ เพศ อายุ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น พื้นเพทางชาติหรือสังคม สถานะทางเศรษฐกิจ การเกิด ความทุพพลภาพ หรือสถานะอื่น

3. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับทุกแห่งหนว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย ทุกคนเสมอภาคกันตามกฎหมาย ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน
4. สิทธิของสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ บุคคลทุพพลภาพ แรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน กลุ่มเปราะบางและกลุ่มคนชายขอบ เป็นสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ไม่อาจเพิกถอนได้ เป็นส่วนเดียวกัน และแบ่งแยกมิได้
5. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาจากการกระทำอันละเมิดต่อสิทธิซึ่งตนได้รับจากรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลบังคับ อันกำหนดโดยศาลหรือ เจ้าหน้าที่/องค์กรรัฐอื่นผู้มีอำนาจ
6. สิทธิที่ควรได้รับตามหลักสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานต้องสอดคล้องกับหน้าที่ตาม ความรับผิดชอบ อันเนื่องมาจากบุคคลทุกคนมีความรับผิดชอบต่อปัจเจกบุคคล ชุมชน และ สังคมที่ตนอาศัยอยู่ ในท้ายที่สุด รัฐสมาชิกอาเซียนมีความรับผิดชอบต่อพื้นฐานในการส่งเสริมและ คุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานทั้งหมด
7. สิทธิมนุษยชนทั้งหมด มีความเป็นสากล ไม่สามารถแบ่งแยก ฟังพาดพิงกันและกัน และมีความสัมพันธ์ที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานทั้งหมดในปฏิญญานี้ ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม เท่าเทียม ตลอดจนมีทิศทางเดียวกัน และการเน้นย้ำที่เท่ากัน ในขณะเดียวกัน การตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนต้องได้รับการพิจารณาในบริบทของภูมิภาคและ ของประเทศ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของภูมิหลังทางการเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และศาสนา
8. สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของทุกคนจะได้รับการปฏิบัติโดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่น สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของทุกคนต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กำหนดโดยกฎหมาย เพื่อวัตถุประสงค์ในการยอมรับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ ขั้นพื้นฐานของผู้อื่น และเพื่อตอบสนองความมั่นคงของชาติ ระเบียบสาธารณะ สาธารณสุข ความปลอดภัยสาธารณะ ศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งสวัสดิการทั่วไปของประชาชนใน สังคมประชาธิปไตยเท่านั้น
9. ในการบรรลุสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพตามที่บัญญัติในปฏิญญานี้ จะต้องยึดมั่นหลักการความเป็นกลาง การยึดถือวัตถุวิสัย การไม่เลือกปฏิบัติ การไม่เหยียดหยาม และการหลีกเลี่ยง ทวิมาตรฐาน และการทำให้เป็นประเด็นทางการเมือง อย่างสม่ำเสมอ กระบวนการบรรลุ เป้าหมายดังกล่าวต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ความครอบคลุม และความจำเป็นที่ จะต้องยึดหลักการรับผิดชอบ

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

10. รัฐสมาชิกอาเซียนยืนยันสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองทั้งหมดในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยรัฐสมาชิกอาเซียนยืนยันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานต่อไปนี้
 11. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตมาแต่กำเนิด สิทธินี้ต้องได้รับการคุ้มครองจากกฎหมาย ไม่มีผู้ใดจะพรากชีวิตโดยอำเภอใจ ยกเว้นตามกฎหมาย ได้
 12. บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของตน ไม่มีบุคคลใดถูกจับกุม กักขัง ลักพาตัว หรือรูปแบบอื่นของการพรากจากเสรีภาพนั้นโดยอำเภอใจ
 13. บุคคลใดจะถูกเอาตัวเป็นทาส ในรูปแบบใด ๆ หรือจะถูกลักลอบขนย้ายหรือค้ามนุษย์ รวมถึงด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการค้าอวัยวะมิได้
 14. บุคคลใดจะถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้า มิได้
 15. ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพของการโยกย้าย และการพำนักภายในขอบเขตดินแดนของรัฐ ทุกคนมีสิทธิที่จะออกจากประเทศใดๆ รวมทั้งประเทศของตน และมีสิทธิที่จะกลับสู่ประเทศตนได้
 16. ทุกคนมีสิทธิที่จะแสวงหาและได้รับสถานะผู้ลี้ภัยทางการเมืองในอีกรัฐหนึ่งตามกฎหมายของรัฐ และข้อตกลงระหว่างประเทศที่มีผลบังคับใช้
 17. ทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของ ใช้จ่าย และให้สิ่งที่ครอบครองที่บุคคลดังกล่าวได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งการครอบครองแต่ผู้เดียวหรือร่วมกับผู้อื่น ไม่มีบุคคลใดจะพรากทรัพย์สินส่วนบุคคลดังกล่าวไปได้โดยอำเภอใจ
 18. ทุกคนมีสิทธิได้รับสัญชาติตามที่กฎหมายระบุ บุคคลใดจะพรากสัญชาติดังกล่าวโดยอำเภอใจ หรือปฏิเสธเพื่อเปลี่ยนสัญชาตินั้นๆ มิได้
 19. ครอบครัวในฐานะเป็นหน่วยธรรมชาติและพื้นฐานของสังคมได้รับสิทธิการคุ้มครองจากสังคม และจากแต่ละรัฐสมาชิกอาเซียน บรรดาชายและหญิงเมื่อเจริญอายุครบบริบูรณ์แล้ว มีสิทธิที่จะสมรสบนพื้นฐานการยินยอมอย่างเสรีและเต็มใจของตน มีสิทธิที่จะสร้างครอบครัวและการขาดจากการสมรสตามที่กฎหมายกำหนด
 20. 1) ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะมีการพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมาย ในการพิจารณาด้วยความเป็นธรรมและเปิดเผย โดยอำนาจศาลที่มีอิสระและเป็นกลาง ซึ่งตนได้รับหลักประกันสำหรับการต่อสู้คดี
 - 2) บุคคลใดจะต้องรับผิดทางอาญา เพราะกระทำหรืองดเว้นกระทำการใด ซึ่งในขณะที่กระทำนั้นมิได้ถูกระบุว่ามีความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของประเทศหรือกฎหมายระหว่างประเทศ และลงโทษให้หนักกว่าโทษที่มีอยู่ในขณะที่ได้กระทำความผิดทางอาญามีได้

3) บุคคลใดจะถูกพิจารณาหรือลงโทษซ้ำในความผิดซึ่งบุคคลนั้นต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษหรือให้ปล่อยตัวแล้วตามกฎหมายและวิธีพิจารณาความของแต่ละรัฐสมาชิกอาเซียนมิได้

21. ทุกคนมีสิทธิที่จะปลอดภัยจากการแทรกแซงตามอำเภอใจ ในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัย การสื่อสาร รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคล หรือจะถูกกลบหลู่ศักดิ์ศรีและชื่อเสียงของบุคคล ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองของกฎหมายต่อการแทรกแซงสิทธิหรือการกลบหลู่ดังกล่าวนี้

22. บุคคลทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนา รูปแบบใดๆ ของการขาด การอดทนอดกลั้น การเลือกปฏิบัติ และการยั่วยุให้เกิดความเกลียดชัง อันอยู่บนพื้นฐานทาง ศาสนา และความเชื่อ จะต้องถูกกำจัด

23. ทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก สิทธินี้รวมถึง อิสรภาพที่จะถือเอาความเห็นโดยปราศจากการแทรกแซง และที่จะแสวงหาการรับและส่งข่าวสาร ไม่ว่าจะผ่านทาง วาจา ลายลักษณ์อักษรหรือผ่านสื่ออื่นใดตามทางเลือกของบุคคลนั้น

24. ทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งการชุมนุมและการสมาคมอย่างสันติ

25. 1) ทุกคนที่เป็นพลเมืองของประเทศ มีสิทธิที่จะเข้าร่วมในรัฐบาลของประเทศของตน ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมผ่านผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยตามกฎหมายของแต่ละประเทศ

2) ทุกคนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในการเลือกตั้งตามกำหนดเวลาและอย่างแท้จริง ซึ่งต้อง เป็นการออกเสียงอย่างทั่วถึงและเสมอภาค และต้องเป็นการลงคะแนนลับ ซึ่งรับประกันการ แสดงออกอย่างเสรีของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

26. รัฐสมาชิกอาเซียนยืนยันสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะรัฐสมาชิกอาเซียนยืนยัน ดังนี้

27. 1) ทุกคนมีสิทธิในการทำงาน ในการเลือกงานอย่างอิสระ ในเงื่อนไขการทำงานที่เป็นธรรม เหมาะสม และเป็นประโยชน์ และในการเข้าถึงความช่วยเหลือต่างๆ สำหรับการคุ้มครอง การว่างงาน

2) ทุกคนมีสิทธิในการก่อตั้งสหภาพแรงงานและเข้าร่วมสหภาพแรงงานตามที่ตนเลือก เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ตนตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายของแต่ละประเทศ

3) เด็กหรือผู้เยาว์ใดๆ จะอยู่ภายใต้การแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมมิได้ ผู้ที่ว่างจ้างเด็กหรือผู้เยาว์ทำงานที่เป็นอันตรายต่อหลักศีลธรรม หรือสุขภาพ อันตรายต่อชีวิต หรือ อาจขัดขวางพัฒนาการตามปกติ รวมถึงการศึกษา จะต้องได้รับการลงโทษตามกฎหมาย รัฐสมาชิก

อาเซียนควรกำหนดอายุขั้นต่ำของการจ้างแรงงานเด็ก ซึ่งมีการห้ามการจ้างแรงงานเด็ก อายุต่ำกว่าเกณฑ์อายุขั้นต่ำและผู้จ้างจะได้รับการลงโทษตามกฎหมาย

28. ทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพของตนและครอบครัวที่เพียงพอ ซึ่งรวมถึง

ก) สิทธิในอาหารที่เพียงพอและสามารถซื้อหาได้ อีกระยะจากความหิวโหยและการเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณภาพประโยชน์

ข) สิทธิในเครื่องนุ่งห่ม

ค) สิทธิในที่อยู่อาศัยที่เพียงพอและสามารถซื้อหาได้

ง) สิทธิในการรักษาพยาบาล และบริการสังคมที่จำเป็น

จ) สิทธิในน้ำดื่มและสุขาภิบาลที่ปลอดภัย

ฉ) สิทธิในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สะอาด และยั่งยืน

29. 1) ทุกคนมีสิทธิตามมาตรฐานที่สูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ในสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ และสุขภาพะการเจริญพันธุ์ การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานที่สามารถหาได้ และการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์

2) รัฐสมาชิกอาเซียนจะต้องดำเนินมาตรการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการเอาชนะ การตราน้ำ การเพิกเฉย การปฏิเสธ และการเลือกปฏิบัติในการป้องกัน การรักษา ดูแล และสนับสนุน บุคคลที่ทุกข์ทรมานจากโรคติดต่อต่างๆ รวมถึงเอชไอวี/เอดส์

30. 1) ทุกคนมีสิทธิในสวัสดิการสังคม รวมทั้งการประกันสังคม ตามที่มีอยู่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ ตนสามารถมีวิถีทางที่จะดำรงตนได้อย่างมีศักดิ์ศรีและเหมาะสม

2) การคุ้มครองเป็นพิเศษควรให้แก่มารดาในช่วงระยะเวลาตามควร ตามที่กำหนดโดยกฎหมาย และระเบียบของแต่ละประเทศ ก่อนและหลังการให้กำเนิดบุตร ในช่วงดังกล่าว มารดาที่ทำงาน ต้องได้รับค่าจ้างจากการลาคลอดบุตรหรือลาโดยได้รับประโยชน์จากการประกันสังคมที่ เหมาะสมอย่างเพียงพอ

3) มารดาและเด็กย่อมมีสิทธิที่จะรับการดูแลและช่วยเหลือเป็นการพิเศษ เด็กทั้งปวง ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกสมรสจะต้องได้รับการคุ้มครองทางสังคมเช่นเดียวกัน

31. 1) ทุกคนมีสิทธิในการศึกษา

2) การศึกษาขั้นประถมจะต้องเป็นการศึกษาภาคบังคับและจัดให้ทุกคนแบบให้เปล่า การศึกษาขั้นมัธยมในรูปแบบต่างๆ จะต้องจัดให้มีขึ้นโดยทั่วไป และให้ทุกคนได้รับโดยวิธีการที่เหมาะสม ทุกทาง การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาจะต้องจัดให้มีโดยทั่วไป ทุกคนจะต้องสามารถ เข้าถึง การศึกษาระดับอุดมศึกษาได้อย่างเท่าเทียมบนพื้นฐานของความสามารถ

3) การศึกษาจะต้องดำเนินไปในแนวทางเพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์และความสำนึกในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนอย่างสมบูรณ์ การศึกษาจะต้องเสริมสร้างความเคารพในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในรัฐสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้ การศึกษาจะต้องทำให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และจะต้องส่งเสริมความเข้าใจ ความอดกลั้นและมิตรภาพระหว่างชาติ และกลุ่มเชื้อชาติ และกลุ่มศาสนาที่ต่าง และส่งเสริม กิจกรรมของอาเซียนในการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพ

32. ทุกคนมีสิทธิโดยเอกเทศหรือร่วมกับบุคคลอื่นที่จะมีส่วนร่วมอย่างอิสระในด้านวัฒนธรรม ที่จะผลิตเพลีนกับศิลปะ และได้รับประโยชน์อันเกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้ง การคุ้มครองผลประโยชน์ทางด้านศีลธรรมและวัตถุอันเกิดจากการผลิตทางวิทยาศาสตร์ วรรณกรรมหรือศิลปกรรมซึ่งตนเป็นผู้สร้างสรรค์

33. รัฐสมาชิกอาเซียนควรดำเนินการโดยเอกเทศและโดยผ่านความช่วยเหลือและความร่วมมือ ทั้งระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจและวิชาการ ในการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการทำให้บรรลุถึงสิทธิซึ่งรับรองไว้ในปฏิญญานี้ ทั้งทาง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

34. รัฐสมาชิกอาเซียนอาจกำหนดขอบเขตการประกันสิทธิทางเศรษฐกิจและสังคมอันปรากฏในปฏิญญานี้ ให้แก่ผู้ที่ไม่ใช่คนชาติของตน โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ตลอดจนองค์การและทรัพยากรของเศรษฐกิจประเทศตน

สิทธิในการพัฒนา

35. สิทธิในการพัฒนาเป็นสิทธิที่ไม่อาจเพิกถอนได้ ทุกคนและประชาชนอาเซียนพึงได้รับสิทธิในการมีส่วนร่วม มีส่วนช่วย ใช้สิทธิ และได้รับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยั่งยืนจากการพัฒนาทาง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง สิทธิในการพัฒนาควรเป็นส่วนเติมเต็มอย่างเที่ยงธรรม ต่อความจำเป็นของพัฒนาการและสภาพการณ์ของคนรุ่นปัจจุบันและอนาคต ขณะที่การพัฒนา ส่งเสริมและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความพอใจในสิทธิมนุษยชนทั้งหมด การขาดการพัฒนาอาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการยอมรับในนานาชาติ

36. รัฐสมาชิกอาเซียนควรจัดโครงการที่ส่งเสริมให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง และที่ตอบสนองต่อประเด็นความอ่อนไหวทางเพศ เพื่อบรรเทาความยากจน การสร้างความพร้อมต่างๆ รวมถึง การคุ้มครองและความยั่งยืนของสภาพแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนอาเซียนพึงได้รับสิทธิมนุษยชน ในปฏิญญานี้ บนพื้นฐานความเท่าเทียมกัน และการดำเนินการลดช่องว่างของการพัฒนาในอาเซียน

37. รัฐสมาชิกอาเซียนตระหนักว่ากลไกของสิทธิในการพัฒนาจำเป็นต้องมีการพัฒนานโยบายระดับชาติ ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการดำเนินความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ยุติธรรม ความร่วมมือระหว่าง ประเทศ และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่เหมาะสม รัฐสมาชิกอาเซียนควรปรับ มุมมองหลายมิติของสิทธิต่อการพัฒนาไปใช้ในด้านต่างๆ ของการสร้างประชาคมอาเซียนและการ ดำเนินการที่นอกเหนือจากนี้ ร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่าง ยุติธรรมและยั่งยืน ปฏิบัติการทางการค้าที่เป็นธรรม และความร่วมมือระหว่างประเทศที่มี ประสิทธิภาพ

สิทธิในสันติภาพ

38. ทุกคนและประชาชนของอาเซียนมีสิทธิในสันติภาพ ภายใต้กรอบอาเซียนว่าด้วยความมั่นคงและ ความมีเสถียรภาพ ความเป็นกลางและเสรีภาพ ซึ่งทำให้บรรลุสิทธิต่างๆ ที่ระบุไว้ในปฏิญญาฉบับนี้ อย่างเต็มที่ ในการนี้ รัฐสมาชิกอาเซียนจะสานต่อการส่งเสริมมิตรภาพและความร่วมมือในการ สร้างสรรค์สันติภาพ ความสามัคคี และเสถียรภาพในภูมิภาค ความร่วมมือในการส่งเสริมและ ค้ำครองสิทธิมนุษยชน

39. รัฐสมาชิกอาเซียนมีผลประโยชน์ร่วมกันและมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและ เสรีภาพขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะประสบความสำเร็จผ่านความร่วมมือกับสถาบัน/องค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งใน ระดับชาติ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ ตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียน

40. ไม่มีบทใดในปฏิญญานี้ ที่อาจตีความได้ว่า เป็นการให้สิทธิใดแก่ รัฐ กลุ่มคน หรือบุคคลใด ใน การดำเนินกิจกรรมใด หรือการกระทำใด ที่จะบั่นทอนความมุ่งประสงค์และหลักการของ อาเซียน หรือทำลายสิทธิและอิสรภาพใดที่กำหนดไว้ในปฏิญญาฉบับนี้และกลไกสิทธิมนุษยชน ระหว่าง ประเทศ ซึ่งรัฐสมาชิกอาเซียนเป็นภาคี

รับรองโดยประมุขรัฐ/หัวหน้ารัฐบาล ของรัฐสมาชิกอาเซียน วันที่ 18 พฤศจิกายน 2555 ณ กรุง พนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

ที่มา : กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

ข้อมูลการแปล: http://www.baanjomiyut.com/library_2/asean_community

ปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่อง สิทธิมนุษยชน

ด้วยเหตุที่การยอมรับศักดิ์ศรีประจำตัว และสิทธิที่เสมอกันไม่อาจโอนแก่กันได้ของสมาชิกทั้งปวงแห่งครอบครัวมนุษย์ เป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรมและสันติภาพ

ด้วยเหตุที่การเฉยเมยและดูหมิ่นเหยียดหยามสิทธิมนุษยชนด้วยกันเอง ได้ก่อให้เกิดการกระทำอันโหดร้ายป่าเถื่อนทารุณ กระทบกระเทือนมโนธรรมของมนุษยชาติอย่างรุนแรง โดยเหตุที่ได้มีการประกาศปณิธานสูงสุดของสามัญชนว่า ถึงวาระแห่งโลกแล้วที่มนุษย์จะมีเสรีภาพในการพูด ในความเชื่อถือ และทั้งมีเสรีภาพจากความกลัวและความต้องการ

ด้วยเหตุที่เป็นสิ่งจำเป็นที่สิทธิมนุษยชนควรได้รับการคุ้มครองโดยหลักนิติธรรม ถ้าไม่ต้องการให้มนุษย์ถูกบีบบังคับ ให้หาทางออกโดยการกบฏต่อทอราชและกบฏที่อื่นเป็นที่พึงสุดท้าย

ด้วยเหตุที่เป็นสิ่งจำเป็นที่จะส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างชาติต่างๆ

ด้วยเหตุที่บรรดาประชาชนแห่งสหประชาชาติได้ยืนยันไว้ในกฎบัตร ถึงความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ในศักดิ์ศรีและคุณค่าของตัวบุคคล และความเสมอกันแห่งสิทธิทั้งชายหญิง และได้ตัดสินใจที่จะส่งเสริมความก้าวหน้า ทางสังคมตลอดจนมาตรฐานแห่งชีวิตให้ดีขึ้น มีเสรีภาพมากขึ้น

ด้วยเหตุที่รัฐสมาชิกได้ปฏิญาณที่จะให้ได้มา โดยการร่วมมือกับสหประชาชาติ ซึ่งการส่งเสริมการเคารพ และการถือปฏิบัติโดยสากลต่อสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

ด้วยเหตุที่ความเข้าใจตรงกันในเรื่องสิทธิและเสรีภาพ มีความสำคัญยิ่ง เพื่อให้คำปฏิญานี้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างเต็มเปี่ยม

ดังนั้น ณ บัดนี้ สมัชชา จึงขอประกาศให้....

ปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชนนี้ เป็นมาตรฐานร่วมกันแห่งความสำเร็จ สำหรับประชาชนทั้งหลายและประชาชาติทั้งปวง ด้วยจุดประสงค์ที่จะให้ปัจเจกบุคคล ทุกผู้ทุกนามและองค์กรของสังคมทุกหน่วย โดยการรำลึกเสมอถึงปฏิญานี้ พยายามสั่งสอนและให้การศึกษาเพื่อส่งเสริม การเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้ ด้วยมาตรการที่เจริญก้าวหน้า ทั้งในและระหว่างประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับและถือปฏิบัติต่อสิทธิเหล่านั้น อย่างเป็นสากลและได้ผล ทั้งในหมู่ประชาชนของรัฐสมาชิกเอง และในหมู่ของประชาชนแห่งดินแดน ที่อยู่ภายใต้ดูแลอาณาของรัฐสมาชิกดังกล่าว

ข้อ 1

มนุษย์ทั้งหลายทั้งหลายเกิดมา มีอิสรเสรี เท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันอย่างฉันพี่น้อง

ข้อ 2

บุคคลชอบที่จะมีสิทธิและเสรีภาพตามที่ระบุไว้ในปฏิญานี้ ทั้งนี้โดยไม่มีกัณฑ์การจำแนกความแตกต่างในเรื่องใดๆ เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมือง หรือทางอื่นใด ชาติ

หรือสังคมอันเป็นที่มาเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นใด

นอกจากนี้การจำแนกข้อแตกต่าง โดยอาศัยมูลฐานแห่งสถานะทางการเมือง ทางดุลอาญาหรือทางเรื่องระหว่างประเทศของประเทศ หรือดินแดนซึ่งบุคคลสังกัดจะทำมิได้ ทั้งนี้ไม่ว่าดินแดนดังกล่าวจะเป็นเอกราช อยู่ในความพิทักษ์ มิได้ปกครองตนเอง หรืออยู่ภายใต้การจำกัดแห่งอธิปไตยอื่นใด

ข้อ 3

บุคคลมีสิทธิในการดำเนินชีวิต ในเสรีธรรมและในความมั่นคงแห่งร่างกาย

ข้อ 4

บุคคลใดจะถูกบังคับให้เป็นทาส หรืออยู่ในภาวะจำยอมมิได้ การเป็นทาสและการค้าทาสจะมีไม่ได้ทุกรูปแบบ

ข้อ 5

บุคคลใดจะถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติ หรือลงทัณฑ์ซึ่งทารุณโหด ไร้มนุษยธรรมหรือเหยียดหยามเกียรติมิได้

ข้อ 6

ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับ การยอมรับว่าเป็นบุคคลในกฎหมาย ไม่ว่า ณ ที่ใด ๆ

ข้อ 7

ทุกคน ต่างเสมอกันในกฎหมายและชอบที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ทุกคนชอบที่จะได้รับการคุ้มครองอย่างเสมอหน้าจากการเลือกปฏิบัติใดๆ อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญานี้ และต่อการยุยงส่งเสริมให้เกิดการเลือกปฏิบัติเช่นนั้น

ข้อ 8

บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาอย่างได้ผล โดยศาลแห่งชาติซึ่งมีอำนาจเนื่องจากการกระทำใดๆ อันละเมิดต่อสิทธิขั้นมูลฐาน ซึ่งตนได้รับจากรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย

ข้อ 9

บุคคลใดจะถูกจับ กักขัง หรือเนรเทศโดยพลการมิได้

ข้อ 10

บุคคลชอบที่จะเท่าเทียมกันอย่างบริบูรณ์ ในอันที่จะได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรมและเปิดเผย โดยศาลที่เป็นอิสระและ ไร้อคติ ในการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนข้อที่ตนถูกกล่าวหาใดๆ ทางอาญา

ข้อ 11

บุคคลที่ถูกกล่าวหาด้วยความผิดทางอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่า มีความผิดตามกฎหมาย ในการพิจารณาโดยเปิดเผย ณ ที่ซึ่งตนได้รับหลักประกันทั้งหมดที่จำเป็นในการต่อสู้คดี

บุคคลใดจะถูกถือว่ามีความผิดอันมีโทษทางอาญาใดๆ ด้วยเหตุที่ตนได้กระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ ซึ่งกฎหมายของประเทศหรือกฎหมายระหว่างประเทศ ในขณะที่ได้กระทำนั้นมิได้ถูกระบุว่ามีความผิดทางอาญามีได้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นหนักกว่าโทษที่ใช้อยู่ในขณะที่ยังกระทำความผิดทางอาญานั้นเกิดขึ้นมิได้

ข้อ 12

การเข้าไปสอดแทรกโดยพลการในกิจส่วนตัว ครอบครัว เคหะสถาน การส่งข่าวสาร ตลอดจนการโจมตีต่อเกียรติยศและ ชื่อเสียงของบุคคลนั้นจะทำได้ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายจากการสอดแทรก และการโจมตีดังกล่าว

ข้อ 13

บุคคลมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายและในถิ่นที่อยู่ภายในขอบเขตดินแดนของแต่ละรัฐ บุคคลมีสิทธิที่จะเดินทางออกนอกประเทศใดๆ รวมทั้งของตนเอง และมีสิทธิที่จะกลับสู่บ้านเกิดเมืองนอน

ข้อ 14

บุคคลมีสิทธิที่จะแสวงหาและพักพิงในประเทศอื่นๆ เพื่อลี้ภัยจากการถูกกดขี่ข่มเหง สิทธินี้จะถูกกล่าวอ้างมิได้ในกรณีการฟ้องคดี ซึ่งโดยจากความจริงเกิดจากความผิดที่ไม่ใช่เรื่องทางการเมือง หรือจากการกระทำที่ขัดต่อความมุ่งประสงค์และหลักการของสหประชาชาติ

ข้อ 15

บุคคลมีสิทธิในการถือสัญชาติ การถอนสัญชาติโดยพลการ หรือปฏิเสธสิทธิที่จะเปลี่ยนสัญชาติ ของบุคคลใดนั้น จะกระทำมิได้

ข้อ 16

ชายหญิงเมื่อเจริญวัยบรรลุนิติภาวะแล้ว มีสิทธิที่จะสมรสและสร้างครอบครัว โดยไม่มีการจำกัดใดๆ เนื่องจาก เชื้อชาติ สัญชาติ หรือศาสนา บุคคล ชอบที่จะมีสิทธิเท่าเทียมกันในเรื่องการสมรส ในระหว่างการสมรส และในการขาดจากการสมรส

การสมรสจะกระทำได้โดยการยินยอมอย่างเสรี และเต็มใจ ของคู่ที่ตั้งใจจะทำการสมรส ครอบครัวคือ กลุ่มซึ่งเป็นหน่วยทางธรรมชาติและพื้นฐานทางสังคม และชอบที่จะได้รับความคุ้มครองโดยสังคมและรัฐ

ข้อ 17

บุคคลมีสิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยลำพังตนเอง และโดยการร่วมกับผู้อื่น การยึดเอาทรัพย์สินของบุคคลใดไปเสียโดยพลการจะกระทำมิได้

ข้อ 18

บุคคลมีเสรีภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนา สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะเปลี่ยนศาสนา หรือความเชื่อ และเสรีภาพที่จะแสดงให้ศาสนาหรือความเชื่อประจักษ์ในรูปแบบการสั่งสอน การปฏิบัติกิจ การเคารพสักการบูชา สวดมนต์ และพิธีกรรม ไม่ว่าจะโดยลำพังตนเอง หรือร่วมกับผู้อื่นในประชาคม ในที่สาธารณะหรือในที่ส่วนตัว

ข้อ 19

บุคคลมีสิทธิและเสรีภาพในความเห็น และการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะยึดมั่น ในความคิดเห็นโดยปราศจากการสอดแทรก และที่จะแสวงหารับ ตลอดจนการแจ้งข่าว รวมทั้งความคิดเห็นโดยผ่านสื่อใดๆ โดยมีต้องคำนึงถึงเขตแดน

ข้อ 20

บุคคลมีสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม และสมาคมโดยสงบ การบังคับให้บุคคลเป็นเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมจะกระทำมิได้

ข้อ 21

บุคคลมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในรัฐบาลของตนไม่ว่าจะโดยหรือผู้แทนที่ผ่านการเลือกอย่างเสรี บุคคลมีสิทธิที่จะเข้าถึงการบริการสาธารณะในประเทศของตน

เจตจำนงของประชาชน จะเป็นฐานอำนาจของรัฐบาล เจตจำนงนี้จะแสดงออกโดยการเลือกตั้ง เป็นครั้งเป็นคราวอย่างแท้จริง โดยการให้สิทธิออกเสียงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมและโดยการลงคะแนนลับ หรือโดยวิธีการลงคะแนนอย่างเสรี

ข้อ 22

ในฐานะสมาชิกของสังคม ด้วยความเพียรพยายามของชาติตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศ และโดยสอดคล้องกับการจัดระเบียบและทรัพยากรของแต่ละรัฐบุคคลมีสิทธิในความมั่นคงทางสังคม และชอบที่จะได้รับผลแห่งสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจำเป็นต่อศักดิ์ศรีและการพัฒนาบุคลิกภาพ อย่างเสรีของตน

ข้อ 23

บุคคลมีสิทธิที่จะทำงาน และเลือกงานอย่างเสรี และมีสมภาวะการทำงานที่ยุติธรรมและพอใจ ที่ จะได้รับการคุ้มครองจากการว่างงาน

บุคคลมีสิทธิที่จะรับค่าตอบแทนเท่ากัน สำหรับการทำงานที่เท่ากัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติใดๆ บุคคลที่ทำงานมีสิทธิในรายได้ซึ่งยุติธรรม และเอื้อประโยชน์เพื่อเป็นประกันสำหรับตนเอง และครอบครัวให้การดำรงชีวิตค่าควรแก่ศักดิ์ศรี ของมนุษย์ และถ้าจำเป็นก็ชอบที่จะได้รับการคุ้มครองทางสังคมอื่นๆ เพิ่มเติม

บุคคลมีสิทธิที่จะก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของตน

ข้อ 24

บุคคลมีสิทธิในการพักผ่อนและเวลาว่าง รวมทั้งการจำกัดเวลาทำงานที่ชอบด้วยเหตุผล และมีวันหยุดเป็นครั้งคราวที่ได้รับค่าตอบแทน

ข้อ 25

บุคคลมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับตนเองครอบครัว รวมทั้งอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาลและบริการทางสังคมที่จำเป็น และสิทธิในความมั่นคงในกรณีว่างงาน เจ็บป่วย ทูพพลภาพ เป็นหม้าย ว่างงาน หรือการขาดปัจจัยในการเลี้ยงชีพ อื่นใดในพฤติการณ์อันเกิดจากที่ตนควบคุมได้

มารดาและบุตรชอบที่จะได้รับการดูแลและความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เด็กทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นบุตรในหรือนอกสมรส ย่อมได้รับการคุ้มครอง ทางสังคมเช่นเดียวกัน

ข้อ 26

บุคคลมีสิทธิในการศึกษา การศึกษาจะเป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์โดยไม่คิดมูลค่า อย่างน้อยที่สุดในขั้นประถมศึกษา และขั้นพื้นฐาน ขั้นประถมศึกษาให้เป็นการศึกษากภาคบังคับ ขั้นเทคนิคและประกอบอาชีพเป็นการศึกษาที่ต้องจัดให้มีโดยทั่วไป ขั้นสูงสุดเป็นขั้นที่จะเปิดให้ทุกคนเท่ากันตามความสามารถ

การศึกษาจะมุ่งไปทางการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่ เพื่อเสริมพลังการเคารพสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานให้แข็งแกร่ง และมุ่งเสริมความเข้าใจ ชันติและมิตรภาพระหว่างประชาชาติ กลุ่มเชื้อชาติและศาสนา และจะมุ่งขยายกิจกรรมของสหประชาชาติเพื่อธำรงสันติภาพ

ผู้ปกครองมีสิทธิก่อนผู้อื่นที่จะเลือกชนิดของการศึกษา สำหรับบุตรหลานของตน

ข้อ 27

บุคคลมีสิทธิที่จะเข้าร่วมการใช้ชีวิตทางวัฒนธรรมในประชาคมอย่างเสรี ที่จะพึงพอใจในศิลปะและมีส่วนในความคืบหน้า และผลประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์

บุคคลมีสิทธิในการได้รับการคุ้มครองประโยชน์ทางด้านศีลธรรม และทางวัตถุอันเป็นผลได้จากการประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ วรรณกรรม และศิลปะที่ตนเป็นเจ้าของ

ข้อ 28

บุคคลชอบที่จะได้รับประโยชน์จากระเบียบสังคมและระหว่างประเทศ อันจะอำนวยความสะดวกให้การใช้สิทธิและเสรีภาพบรรดาที่ได้ระบุไว้ใน ปฏิญญานี้ทำได้อย่างเต็มที่

ข้อ 29

บุคคลมีหน้าที่ต่อประชาคมอันเป็นที่เดียวซึ่งบุคลิกภาพของตนจะพัฒนาได้อย่างเสรีเต็มความสามารถ

ในการใช้สิทธิและเสรีภาพบุคคลต้องอยู่ภายใต้เพียงเช่นที่จำกัดโดยกฎหมายเฉพาะเพื่อความมุ่งประสงค์ ให้ได้มาซึ่งการยอมรับ และเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น เพื่อให้สอดคล้องกับ

ข้อกำหนดของศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชน และสวัสดิการโดยทั่วไป ในสังคมประชาธิปไตย

สิทธิและเสรีภาพเหล่านี้ มีว่าด้วยกรณีใด จะใช้ขัดกับความมุ่งประสงค์และหลักการของสหประชาชาติไม่ได้

ข้อ 30

ข้อความต่างๆตามปฏิญญานี้ ไม่เปิดช่องที่จะแปลความได้ว่า ให้สิทธิใดๆแก่รัฐ กลุ่มชนหรือบุคคลใดๆ ที่จะประกอบกิจกรรม หรือกระทำการใดๆ อันมุ่งต่อการทำลายสิทธิและเสรีภาพใดๆ ที่ได้ระบุไว้ในบทบัญญัติฉบับนี้

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากล **เวลาเรียน 8 คาบ**

1. สาระสำคัญ

ทุกสังคมมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตน ส่งผลให้สังคมทั่วโลกมีความแตกต่างหลากหลายกัน ทุกคนจึงควรเข้าใจ ยอมรับ หรือเลือกรับอย่างเหมาะสม ตลอดจนรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนไว้

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

3. ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.3/3 อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

4. สาระการเรียนรู้

1) วัฒนธรรมไทย

- ความหมายและความสำคัญ
- ปัจจัยกำหนดลักษณะวัฒนธรรม
- ประเภทของวัฒนธรรม
- ระดับของวัฒนธรรม
- การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

2) วัฒนธรรมสากล

- ความหมายและความสำคัญ
- วัฒนธรรมสากลในสังคมต่างๆ (ภาษา, ศาสนา, อินเทอร์เน็ต, กีฬา, ดนตรี ฯลฯ)
- การเลือกรับวัฒนธรรมสากล

5. ประเด็นหลัก : การอนุรักษ์และเลือกรับวัฒนธรรมอย่างชาญฉลาด

ประเด็นคำถามย่อย :

- ในยุคโลกาภิวัตน์ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทยและวัฒนธรรมสากลที่ปรากฏสังคมไทยมีลักษณะอย่างไรบ้าง
 - แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสมปฏิบัติได้อย่างไร
 - การเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างฉลาดปฏิบัติได้อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจลักษณะหรือเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทย
- รู้และเข้าใจลักษณะของวัฒนธรรมสากล

ด้านทักษะ

- อภิปรายลักษณะวัฒนธรรมสากลในสังคมไทย
- เสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายของทางวัฒนธรรมในสังคมโลก
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมสากลหรือวัฒนธรรมของชาติอื่นๆ

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้เรื่องวันอนุรักษ์มรดกไทย (2 เมษายน ซึ่งตรงกับวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ) แล้วเชื่อมโยงสู่ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย และบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง วัฒนธรรมไทย (ความหมาย ปัจจัยกำหนดลักษณะ ประเภท และระดับวัฒนธรรม)

2) ครูให้นักเรียนอ่านบทความ โลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม (นำเสนอการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุค โลกาภิวัตน์ เชื่อมโยงวัฒนธรรมไทยและยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของไทยให้เห็นภาพชัดเจน) จากวารสารมติชนรายวัน (ฉบับวันที่ 7 ก.ค. 2547)

3) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ในยุคโลกาภิวัตน์ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทยและวัฒนธรรมสากลที่ปรากฏสังคมไทยมีลักษณะอย่างไรบ้าง”

4) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง วัฒนธรรมสากล (ความหมายและความสำคัญ, วัฒนธรรมสากลในสังคมต่างๆ)

5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนฟังเพลง เอกลักษณ์ไทย (ขับร้องโดยรัชชก ศรีโลพันธุ์) แล้วสนทนากับนักเรียนถึงเอกลักษณ์และคุณค่าของวัฒนธรรมไทยที่นักเรียนรับรู้ได้จากเนื้อเพลง

2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสมปฏิบัติได้อย่างไร” และ “การเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างฉลาดปฏิบัติได้อย่างไร”

- 3) ครูแบ่งนักเรียนโดยความสามารถ ไม่เกินกลุ่มละ 6 คน
- 4) นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่มแล้วเขียนอธิบายคำตอบเป็นข้อๆ ลงกระดาษขาวขนาดใหญ่ที่ครูแจกให้ ทั้งนี้ในประเด็นการเลือกรับวัฒนธรรมสากล กำหนดให้รักเรียนระบุวัฒนธรรมสากลที่ควรเลือกรับและที่ควรปฏิเสธในสังคมไทยด้วย
- 5) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบ ครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยและตัดสินถูก-ผิด
- 6) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและการเลือกรับวัฒนธรรมสากล
- 7) ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน และตัวอย่างแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสม และการเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างฉลาด ตามความคิดเห็น/คำตอบของกลุ่ม ผ่านกิจกรรมการสำรวจชุมชน โดยสำรวจแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและการเลือกรับวัฒนธรรมสากลของคนไทยในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ตัวอย่างเช่น เยาวราช พาหุรัด ทองหล่อ ฯลฯ

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลโดยดำเนินกิจกรรมสำรวจแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและการเลือกรับวัฒนธรรมสากลของคนไทยในชุมชนหนึ่งๆ แล้วทำรายงานสรุปผลการสำรวจ ทั้งนี้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบกระบวนการดำเนินกิจกรรมเอง โดยครูเป็นให้คอยสนับสนุนให้คำแนะนำในส่วนที่จำเป็น ทั้งนี้ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมนักเรียนอาจจะค้นพบคำตอบใหม่ แล้วจะเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น/คำตอบ ก็ได้

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายผล

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการสำรวจ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับร่วมกัน

คาบที่ 8 สรุปผล

นักเรียนนำผลการศึกษาสะท้อนกลับไปยังชุมชนที่สำรวจ ผ่านกิจกรรมการจัดอันดับชุมชนในพื้นที่หรืออื่นๆ ตามความคิดเห็น/ มติของชั้นเรียน เพื่อชื่นชมและแนะนำแนวทางการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย ที่ทุกคนจะต้องช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย พร้อมกันนี้ยังต้องเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างชาญฉลาดด้วย

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม.3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

2) อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว. 2547. โลกาวัดน์ทางวัฒนธรรม. ในวารสาร มติชนรายวัน. 27

(กรกฎาคม) หน้า 6

- 3) ห้องสมุดโรงเรียน
- 4) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 5) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัด ชุมชนต่างๆ ฯลฯ
- 6) บทความ
- 7) เพลง
- 8) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

<http://www.youtube.com/watch?v=MUVzXkcoP3Q> (เพลงเอกลักษณ์ไทย)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)

2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน/ ภาระงาน (รายงานการสำรวจ)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	อภิปรายการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยและการ เลือกรับวัฒนธรรม สากลในชุมชนได้ตรง ประเด็นคำถาม โดย อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยและการ เลือกรับวัฒนธรรมสากล ในชุมชนได้ตรงประเด็น คำถาม แต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	อภิปรายการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยและการ เลือกรับวัฒนธรรม สากลในชุมชนไม่ตรง ประเด็นคำถาม และ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือ เชื่อถือได้

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
รายงานการ สำรวจ	บอกลักษณะ วัฒนธรรมสากลใน สังคมไทยได้ถูกต้อง ทั้งหมด	บอกลักษณะวัฒนธรรม สากลในสังคมไทยได้ ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	บอกลักษณะวัฒนธรรม สากลในสังคมไทยได้ ถูกต้องไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

เนื้อเพลง เอกลักษณ์ไทย

หลายร้อยปี..ดีดัก
 เอกลักษณ์ คนไทยทราบไปทั่วโลก
 รอยยิ้มบนหน้า เหมือนดังว่าไม่มีทุกซอก
 คนไทยเหมือนคนมีโชค
 ถูกโฉลกโลกทุกสมัย
 เคารพคน สูงกว่า
 และศรัทธาในครูผู้เคยสอนให้
 ไม่ทิ้งพ่อแม่เลี้ยงดูแลให้เกษั้นใจ
 สิบนิ้วน้อมพนมไหว้เคารพผู้ใหญ่เป็นอาจินต์
 * รักในหลวงหวงประเทศอยู่ไม่จาง
 ประเทศไทยตั้งแต่สร้าง
 มิเคยว่างพระเจ้าแผ่นดิน
 เอกลักษณ์นี้ฟ้าประจักษ์และโลกไดยิน
 ว่าไทยในทั้งธานีินทร์พระเจ้าแผ่นดินคือหัวใจ
 ไทยมิเคยเป็นทาส
 ให้ต่างชาติ มาคอยชี้เหนื่อชี้ได้
 เอกลักษณ์หนึ่งซึ่งอยู่ในหัวใจคนไทย
 เรามีวัดงามใกล้ใกล้ มีพระสอนให้เราทำดี (ซ้ำ*)

บทความเรื่อง โลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม

โดย อัครวิน เนตรโพธิ์แก้ว

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยทำให้โลกใบนี้เล็กลง อำนาจทางการเมืองการทหาร และผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ได้ขยายปกคลุมไปทั่วทุกแดนของผืนแผ่นดินโลก

มิติทางวัฒนธรรม เป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมโลกในวงกว้าง ทั้งประเทศกำลังพัฒนาและชาติที่พัฒนาแล้ว ต่างมีอาจหลีกเลี่ยงความเชื่อมโยงผูกพันถึงกันได้

โลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม เป็นการเคลื่อนไหวถ่ายเทแลกเปลี่ยนความรู้และวิถีชีวิตระหว่างกันของมวลมนุษยชาติ ปรากฏการณ์ลักษณะดังกล่าวมีมาเนิ่นนานนับสหัสวรรษและยิ่งทวีความเข้มข้นมากขึ้น ในยุคที่การติดต่อสื่อสารสามารถกระทำได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว ดังเช่นทุกวันนี้

ผลกระทบทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ อาจก่อให้เกิดผลลัพธ์ 3 ประการ คือ

1. วัฒนธรรมรวมตัว (Cultural Homogenization) เนื่องจากโลกาภิวัตน์นำมาซึ่ง "มาตรฐาน" การยอมรับในระดับสากล จนเกิดเป็นการบีบบังคับให้เปลี่ยนตามหรือลอกเลียนด้วยความเต็มใจ เมื่อเป็นดังนี้ วัฒนธรรมท้องถิ่นจึงสูญเสียดุลค่าที่เคยมี ทำให้เกิดการแปรสภาพและเปลี่ยนไปตามกระแสความนิยมของโลก เปรียบเสมือนการหลอมละลาย อ่อนไหวไร้จุดยืนไปตามสถานการณ์

ผู้สนับสนุนแนวทางดังกล่าวนี้ มีความหวังว่าการยึดยึดวัฒนธรรมสามารถกระทำได้ ดังเช่น "รัฐนิยม" ซึ่งเคยมีใช้อยู่ในประเทศไทย ด้วยจุดมุ่งหมายให้วัฒนธรรมย่อย ค่อยๆ ลบเลือนหายไป

2. วัฒนธรรมแตกตัว (Cultural Heterogenization) ในกรณีนี้ โลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการแปลกแยกระหว่างวัฒนธรรม จนยากเกินกว่าจะรวมกลมกันได้ ต่างฝ่ายต่างรักษาความบริสุทธิ์หรือวัฒนธรรม "พันธุ์แท้" ของตนเอง จนผลที่เกิดตามมาคือการปะทะถึงขั้นแตกหักรุนแรง หรืออย่างดีที่สุดก็คือสภาพต่างคนต่างอยู่ โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกันอีกต่อไป

การใช้หลักยึดมั่นถือมั่น โดยไม่ยอมลดราวาศอกให้กัน ทำให้เกิดการประจันหน้าและอาจนำไปสู่ศึกสงคราม เพื่อทำลายล้างฝ่ายตรงข้าม ผลสุดท้ายคือความสูญเสียดุลค่ากันทั้งสองฝ่าย

ผู้สนับสนุนแนวทางสุดขั้วและกลัวการผูกสัมพันธ์เช่นนี้ มีตัวอย่างเช่น การจับคู่ชนกันระหว่าง "แมคเวิลด์ VS ญีสาด" หรือวัฒนธรรมตะวันตกกับวัฒนธรรมมุสลิม โดยไม่มีการประนีประนอม

3. วัฒนธรรมลูกผสม (Cultural Hybridization) หรืออีกนัยหนึ่งคือการผสมผสาน จนยากเกินกว่าจะแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกจากกันได้ วัฒนธรรมพันธุ์ทางมักเกิดขึ้นเสมอ หากมีการไปมาหาสู่กันรวมทั้งเมื่อติดต่อสื่อสารแบบรวมกลม ถ้อยที่ถ้อยอาศัย

จะว่าไปแล้ว วัฒนธรรมของทุกชาติในโลกนี้ ล้วนแล้วแต่ก่อกำเนิดเกิดขึ้นได้ ด้วยการหยิบยืม แลกเปลี่ยนกันไปมาทั้งหมดทั้งสิ้น หากไม่ภายในพวกกันเองก็ระหว่างกลุ่ม เพราะฉะนั้น ดูเหมือนว่า วัฒนธรรมพันธุ์ทางน่าจะเป็นผลลัพธ์ตามธรรมชาติมากที่สุด

หากพิจารณาวัฒนธรรมของชนชาติไทยดู ก็จะมีที่มาจากแอ่งอารยธรรมมากมายหลาย แหล่ง อาทิ วัฒนธรรมโบราณของท้องถิ่นตั้งแต่ ขอม มอญ ละว้า มลายู รวมทั้งจากภายนอกภูมิภาค แม้ระยะทางอยู่ห่างไกลออกไป เช่น จีนและอินเดีย

ยุคสมัยสุโขทัย เครื่องถ้วยชาม "สังคโลก" ว่ากันว่าเกิดจากการนำเข้าช่างฝีมือชาวจีน ซึ่ง ขณะนั้นการค้าระหว่างจีนกับรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีมาก จนเป็นช่องทางให้เกิดการ เคลื่อนย้ายถิ่นฐานของผู้คนรวมทั้งการถ่ายทอดทักษะการประดิษฐ์เชิงพาณิชย์ จนนารายได้เข้าสู่รัฐ ไทยอย่างมากมาย

ยุคสมัยอยุธยา ชนมไทยแท้แต่โบราณ เช่น ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ทองม้วน ชนม ไข่เต่า ชนมผิง สังขยาและหม้อแกง ฯลฯ ความเป็นจริง กลับมีต้นกำเนิดมาจากสตรีชาวญี่ปุ่นเชื้อ สายโปรตุเกสนามว่ามารี กีมาร์ หรือ "ท้าวทองกีบม้า" ผู้นำเข้ามาเผยแพร่ ตั้งแต่รัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ยุคสมัยรัตนโกสินทร์ เครื่องแต่งกายชายชุดประจำชาติไทย คือ "ราชปะแตน" เกิดขึ้นมาจากการประยุกต์ชุดต้นแบบของราชา(Raj Pattern) โดยชนชั้นนำไทยได้รับแรงบันดาลใจมาจากอินเดีย ซึ่งในขณะนั้นอยู่ภายใต้อาณานิคมของจักรวรรดิอังกฤษ

จากตัวอย่างทั้งหมดข้างต้น จะเห็นว่าวัฒนธรรมไทยเกิดจากการเรียนรู้เพื่อ "รับ" และ "แลกเปลี่ยน" กับวัฒนธรรมอื่นมาตั้งแต่ครั้งอดีต เมื่อกาลเวลาผ่านไป สิ่งเคยแปลกปลอมเหล่านั้นก็ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ดังที่พบเห็นอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน

ในขณะเดียวกัน วัฒนธรรมของไทยเองก็ได้เคลื่อนย้ายไหลเวียนออกไปสู่ภูมิภาคอื่นด้วย จนเมื่อกลายเป็นความนิยมและเกิดการยอมรับ จึงถูกขนานนามว่ามีที่มาจากเมืองไทย

แฝดสยาม(Siamese Twins) กลายเป็นคำที่ใช้เรียกทารกแฝด ซึ่งเกิดมามีร่างกายติดกัน ตามธรรมชาติ โดยคำดังกล่าวมีที่มาจากฝาแฝด "อิน-จัน" ชาวแม่กลอง สมุทรสงคราม ผู้อพยพไปยัง สหรัฐอเมริกาตั้งแต่เด็กและต่อมากลายเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงโด่งดังจากการแสดง จนรู้จักกันไปทั่วทั้ง ทวีปอเมริกาและทวีปยุโรป

แมวสยาม(Siamese Cat) เป็นคำเรียกแมวชนิดหนึ่ง ซึ่งเริ่มเป็นที่รู้จักกันดีในต่างประเทศ ภายหลังจากกงสุลอังกฤษในไทยสมัยรัชกาลที่ 5 ได้นำแมวไทยกลับไปยังบ้านเกิดเมืองนอนด้วย จากนั้นได้นำออกแสดง ณ คริสตัล พาเลซ ประเทศอังกฤษ จนกลายเป็นที่กล่าวขวัญถึงและได้รับความนิยมนอย่างมากทั่วยุโรป

ในปัจจุบัน "อาหารไทย" เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งสร้างชื่อเสียงให้กระจายไปทั่วทุกสารทิศไม่เฉพาะแค่ภูมิภาคเอเชียเท่านั้น แต่ยังกว้างไกลไปถึงทวีปยุโรป ทวีปอเมริกา ทวีปออสเตรเลีย รวมทั้งทวีปแอฟริกาด้วย จนรัฐบาลถึงกับประกาศส่งเสริมให้มีร้านอาหารไทย 10,000 แห่ง ในต่างประเทศภายในปี 2551

นอกจากนี้ ยังมีกีฬา "มวยไทย" ซึ่งเป็นศิลปะการต่อสู้ยอดนิยมในสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น บราซิล และอีกหลายประเทศในยุโรป โดยแต่ละปีมีชาวต่างชาติจำนวนไม่น้อยที่ติดตามเข้าชมการแข่งขัน รวมทั้งสนใจศึกษาแม่ไม้มวยไทยตามค่ายมวยต่างๆ ทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศ

ในยุคที่คนไทยเกือบ 30 ล้านคน มีโทรศัพท์มือถือในครอบครอง ขณะเดียวกับที่ผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตก็เพิ่มจำนวนเข้าใกล้ 8 ล้านคนเข้าไปทุกที ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่หลายแขนง ย่อมเติมความเข้มข้นให้กับการติดต่อสื่อสารของมนุษย์มากยิ่งขึ้น

ท่ามกลางความแตกต่างหลากหลายนี้เอง โลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรมนำมาซึ่งความเป็นพันธมิตรทางอันเกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน เพื่อโน้มนำไปสู่ประชาสังคมโลก(Global Civil Society)

พลวัตภายในสังคม จะเป็นตัวกำหนด "วัฒนธรรมลูกผสม" ของแต่ละสังคมนั้น

ที่มา: มติชนรายวัน วันที่ 06 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9614 หน้า 6

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เวลาเรียน 7 คาบ

1. สาระสำคัญ

ในสังคมโลกมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพในระบบเศรษฐกิจให้แก่ภูมิภาคและประเทศสมาชิก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 3.2 เข้าระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

3. ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม.3/3 อภิปรายบทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ส 3.2 ม.3/6 วิเคราะห์สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ

4. สาระการเรียนรู้

1) การค้าระหว่างประเทศ

- ความหมายของการค้าระหว่างประเทศ
- สาเหตุของการค้าระหว่างประเทศ
- สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ

2) การลงทุนระหว่างประเทศ

- ความหมายของการลงทุนระหว่างประเทศ
- ประเภทของการลงทุนระหว่างประเทศ

3) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

- หลักการและเป้าหมายของการรวมกลุ่ม
- ลักษณะของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
- กลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ
 - o ในเอเชีย ได้แก่ APEC, ASEAN, AEC
 - o ในยุโรป ได้แก่ EU
 - o ในอเมริกาเหนือ ได้แก่ NAFTA

5. ประเด็นหลัก : ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประเด็นคำถามย่อย :

- กิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับต่างประเทศมีลักษณะใดบ้าง
- การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศนำไปสู่ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจลักษณะใด

- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้ประโยชน์แก่ประเทศสมาชิกมากกว่าการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศอื่นๆ หรือไม่

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจรูปแบบการค้า การลงทุน และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- รู้และเข้าใจการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคอาเซียน (AEC)

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ
- อภิปรายบทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- วิเคราะห์ผลจากการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อประเทศไทยและประเทศสมาชิก

ด้านเจตคติ

- ตระหนักในความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทางเศรษฐกิจของชีวิตผู้คนประเทศต่างๆ ในสังคมโลก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูวิดีโอเรื่อง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในอาเซียน) แล้วเสนอประเด็นคำถามว่า “กิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับต่างประเทศมีลักษณะใดบ้าง”

2) นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น/คำตอบ โดยครูอธิบายเพิ่มเติมเชื่อมโยงสู่การบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การค้าระหว่างประเทศ และการลงทุนระหว่างประเทศ (ความหมาย สาเหตุ และประเภท)

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่อง Road to AEC ตอนที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ (นำเสนอเรื่องการค้าระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน) เพื่อทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว

2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศนำไปสู่ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจลักษณะใด”

3) นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วให้นักเรียนอ่านข่าวเกี่ยวกับการกีดกันทางการค้าในอาเซียน

4) จากนั้นนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ แล้วครูจึงบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ

5) ครูให้นักเรียนดูแผนที่แสดงการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของไทย/ อาเซียนกับประเทศ/ภูมิภาคอื่นๆ (ครูสามารถสร้างเองได้จากตัวอย่าง) แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (ในภูมิภาคเอเชีย และภูมิภาคต่างๆ)

6) นักเรียนร่วมกันอภิปรายบทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศต่างๆ ผ่านการตอบคำถาม/ แสดงความคิดเห็นว่า “การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้ประโยชน์แก่ประเทศสมาชิกมากกว่าการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศอื่นๆ หรือไม่”

7) ครูประมวลคำตอบที่ได้โดยไม่เฉลย หรือตัดสินถูก-ผิด แต่มอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ โดยให้วิเคราะห์ผลจากการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อประเทศไทยและประเทศสมาชิกว่าก่อประโยชน์ต่อประเทศสมาชิกมากกว่าการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศอื่นๆ หรือไม่ ทั้งนี้เมื่อศึกษาค้นคว้านักเรียนอาจเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น/ คำตอบก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละคนค้นคว้า โดยรวบรวมข้อมูล หลักฐาน และตัวอย่างประกอบต่างๆ สำหรับใช้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอีกครั้ง ในรูปแบบการสัมมนา หรือเสวนาโต๊ะกลม

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายผลและสรุปผล

นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความหรือบทความในหัวข้อ/ ประเด็นเกี่ยวกับการเตรียมตัวสู่การรวมกลุ่มเศรษฐกิจประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและภูมิภาค จากนั้นครูคัดเลือกชิ้นงานที่ดีที่สุดเพื่อไปเผยแพร่ในสื่อสารสนเทศของโรงเรียน เช่น วารสารโรงเรียน วารสารชุมนุม วารสารกลุ่มสาระฯ เป็นต้น

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม.3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

2) ห้องสมุดโรงเรียน

3) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

4) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน

5) แผนที่มีการรวมกลุ่ม

6) ข่าว

7) วิดีทัศน์และเครื่องฉาย

8) การ์ตูนและเครื่องฉาย

9) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

9.1) <http://www.youtube.com/watch?v=5slygX2rWBg> (การค้าระหว่างประเทศ)

9.2) <http://www.youtube.com/watch?v=bCiX49xmZxo> (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน)

9.3) <http://www.thai-aec.com/643#ixzz2Jkzw8sJi> (ข่าวการกีดกันทางการค้า)

9.4) <http://www.bangkokbiznews.com/business> (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์)

9.5) <http://www.ausaid.gov.au/countries/eastasia> (แผนที่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของ

อาเซียน)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีกรวัดและประเมินผล

1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (สัมมนา/ เสวนาโต๊ะกลม)

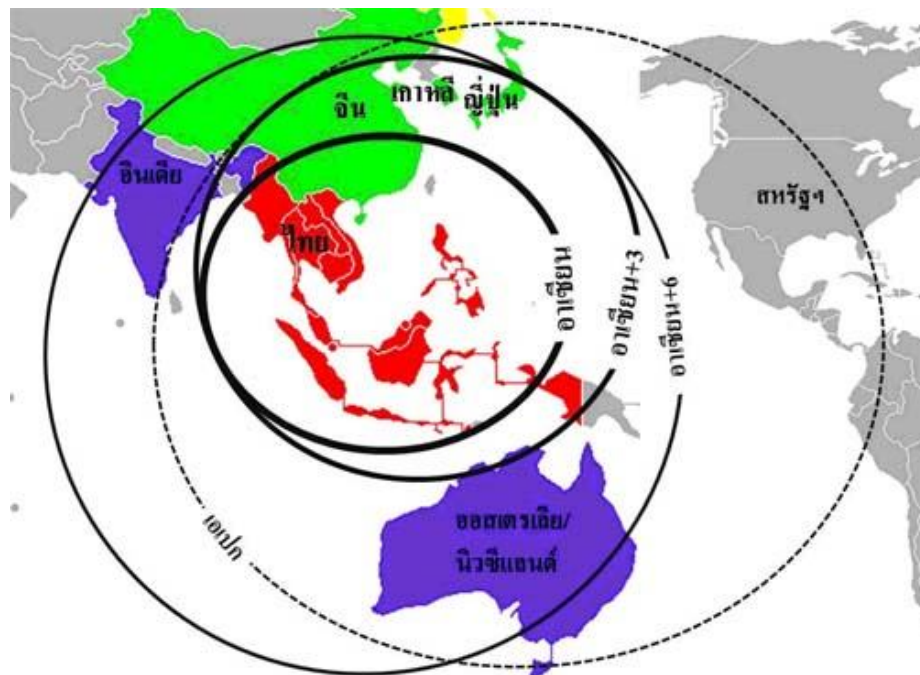
2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษาค้นคว้า (สัมมนา/ เสวนาโต๊ะกลม)	อภิปรายผลจากการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อประเทศไทยและประเทศสมาชิกได้ตรงประเด็นคำถาม โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายผลจากการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อประเทศไทยและประเทศสมาชิกได้ตรงประเด็นคำถาม แต่ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	อภิปรายผลจากการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อประเทศไทยและประเทศสมาชิกไม่ตรงประเด็นคำถาม และขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	บอกสาเหตุและวิธีการ กีดกันทางการค้าใน การค้าระหว่างประเทศ และ บทบาทความสำคัญของ การรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจระหว่าง ประเทศได้ตรงประเด็น คำถามและมีเหตุและ ผล	บอกสาเหตุและวิธีการ กีดกันทางการค้าใน การค้าระหว่างประเทศ และบทบาท ความสำคัญของการ รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	บอกสาเหตุและวิธีการ กีดกันทางการค้าใน การค้าระหว่าง ประเทศ และบทบาท ความสำคัญของการ รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่มี เหตุและผล

ตัวอย่างแผนที่การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ

ตัวอย่างข่าวการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ

เปิดข้อกีดกันการค้า ของประเทศในอาเซียน แข่งขันมาตรการรับ AEC ปี 2558

วันที่ 28 ธันวาคม 2555

ยิ่งเข้าใกล้ปี 2558 ซึ่งเป็นปีที่สมาชิกตกลงเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านสินค้า ต้องเคลื่อนไหวอย่างเร็วและไม่มีภาชี แต่สมาชิกพยายามหามาตรการ สร้างกำแพงออกมาขวางกัน เพื่อปกป้อง ผู้ผลิตภายในประเทศ

นางพิมล เจริญเฝ้า อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กล่าวว่า หลายประเทศในอาเซียนนำมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTMs) มาใช้เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมภายในของ ตัวเอง ซึ่งที่ประชุมอาเซียนกำหนดให้สมาชิคนำมาตรการดังกล่าว ขึ้นเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ เพื่อให้ สมาชิกทราบโดยทั่วกัน มาตรการที่สมาชิกอาเซียนนำมาใช้ โดยในส่วนของกัมพูชา กลุ่มสินค้า และบริการทั่วไป กำหนดให้ผู้นำเข้าต้องได้รับความเห็นชอบนำเข้าสินค้าเกษตรในแต่ละครั้ง จากกรม CAMCONTROL

มาตรการด้านสุขอนามัย กำหนดให้ต้องมีใบรับรองมาตรฐานสินค้าโดยการขึ้นทะเบียน ทดสอบมาตรฐานของสินค้า มีใบรับรองปลอดศัตรูพืช และกักกันสุ่มตรวจ ณ ด่านนำเข้า สำหรับ สินค้าเนื้อสัตว์ ต้องมีใบรับรองสุขอนามัย และต้องมีสลากระบุรายละเอียดอาหารเป็นภาษากัมพูชา ส่วนประเทศอินโดนีเซีย ในสินค้าข้าวหอมมะลิ (Special Rice) ต้องมีวัตถุประสงค์พิเศษในการ นำเข้า เช่น นำเข้าเพื่อสุขภาพ การบริโภคพิเศษเฉพาะกลุ่มและผู้นำเข้าจะต้องจดทะเบียนเป็นผู้ นำเข้าพร้อมขอการรับรองจากกระทรวงเกษตรของอินโดนีเซียก่อนและขออนุญาตจากกระทรวง การค้าของอินโดนีเซียในแต่ละ shipment

ทั้งนี้ การขอรับคำร้องการนำเข้าใช้เวลาในการยื่นขออนานมาก ตั้งแต่ 6 เดือน – 1 ปี และ ตั้งแต่ ปี 2554 กระทรวงเกษตรของอินโดนีเซียกำหนดเงื่อนไขการนำเข้าให้ผู้นำเข้า สามารถจำหน่าย ข้าวหอมมะลิได้เฉพาะในภัตตาคาร และโรงแรมเท่านั้น และมักจะจัดสรรนำเข้าน้อยกว่าปริมาณ นำเข้าจริง 30-50% ตั้งแต่ปี 2552 ผู้นำเข้าไม่เคยได้รับ คำรับรองในการนำเข้าข้าวหอมมะลิจากไทย เลย ขณะที่สินค้าสัตว์น้ำสดและแปรรูป ผู้นำเข้าสัตว์น้ำจะต้องเป็นผู้นำเข้า และต้องได้รับการรับรอง นำเข้าจากกระทรวงประมง และในทางปฏิบัติหากสัตว์น้ำนั้น มีอยู่ในน่านน้ำ อินโดนีเซีย ก็จะไม่ สามารถพิจารณาออกคำรับรองในการนำเข้า ที่ผ่านมาเคยกักกันและยึดสินค้าสัตว์น้ำสดและแปรรูป จากไทย ที่ท่าเรือ Tanjung Priok เมื่อเดือน มี.ค. 2554 สินค้าผัก ผลไม้ มาตรการกำหนดให้ ผักและ ผลไม้จำนวน 100 รายการ ต้องควบคุมความปลอดภัยของอาหารสด ที่มาจากพืชต้องปลอดสารเคมี การปนเปื้อนทางชีววิทยาและหรือการปนเปื้อนจากสารเคมีต้องห้าม ต้องนำเข้าจากประเทศที่มี ระบบการรับรองความปลอดภัยด้านอาหาร หรือการรับรองความปลอดภัยของอาหาร ณ แหล่งผลิต

ผลกระทบที่เกิดกับไทย โดยสินค้า ผักและผลไม้ ที่มีระบบการรับรองความปลอดภัยของสินค้าเกษตร (MRA) จะต้องมีมาตรฐาน GAP และโรงคัดแยกบรรจุ (GHP) ซึ่งปัจจุบันกรมวิชาการเกษตร ได้ยื่นคำขอ MRA 5 รายการ ได้แก่ ทูเรียน ลาโย มะม่วง ลิ้นจี่ และหอมแดงซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาจากไทย และอาจใช้เวลา 1-3 ปี จึงจะรับรองระบบความปลอดภัยของไทย ปัจจุบัน ผักและผลไม้ของไทย ต้องถูกตรวจสอบเคมีตกค้าง 100% เนื่องจากไทย ยังไม่ได้รับการรับรองความปลอดภัยของสินค้าเกษตรจากอินโดนีเซีย

นอกจากนี้ยังกำหนดต้องนำเข้าจากแหล่งเพาะปลูกที่ปลอดภัย จากการแพร่เชื้อของแมลงวันผลไม้ และศัตรูพืช และมีใบรับรองปลอดโรคพืชที่ปลอดจากแมลงวันผลไม้ ขณะที่ผักและผลไม้สดนำเข้าได้ 4 จุด คือ ท่าเรือ 3 แห่ง และสนามบิน 1 แห่ง จากเดิม ให้ 8 แห่ง ส่งผลให้ผักและผลไม้ไทย เช่น ชมพู ฝรั่ง ส้ม ลิ้นจี่ มะม่วง มังคุด ขนุน มะละกอ กัลฉ่าย เาะ พริก หอมแดง หอมหัวใหญ่ และกระเทียม ไม่สามารถนำเข้าท่าเรือจาร์กาทา ซึ่งเป็นท่าเรือหลักได้อีกต่อไป เนื่องจากมีความเสี่ยงต่อโรคศัตรูพืชสูง

การตรวจสอบโรคศัตรูพืชที่ท่าเรือไม่มีประสิทธิภาพ เพราะท่าเรือ 3 แห่งที่อนุญาตขาดความพร้อมรองรับปริมาณ ตู้คอนเทนเนอร์จำนวนมากและปัญหาระบบโลจิสติกส์ที่ต้องใช้เวลาขนส่งเพิ่มขึ้นอีก 5-7 วัน ส่งผลให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้น 30% และบางสินค้าจัดสรรน้อยกว่าที่ขอ 30-50% ซึ่งสินค้าน้ำตาลที่ควรเปิดเสรี ก็ยังมีข้อจำกัดปริมาณการนำเข้าแต่ละปี โดยขึ้นอยู่กับความต้องการภายในประเทศและต้องเป็นผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาตแล้วเท่านั้นขณะที่ผัก ผลไม้ออกมาบังคับใช้เมื่อกลางปี 2555 ที่ผ่านมาเอง

มาเลเซีย กำหนดมาตรการกีดกัน โดยสินค้าข้าว น้ำตาลทรายบริสุทธิ์ ปศุสัตว์มีชีวิต เนื้อสัตว์ เส้นไหม ต่างต้องขออนุญาตนำเข้าจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เช่น สินค้าข้าวสามารถหำนำเข้า ได้ในช่วงที่ผลผลิตในประเทศออกสู่ตลาดมากๆเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวภายใน และสินค้าน้ำตาลนำเข้าได้เฉพาะใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบ แต่ราคานำเข้าต้องต่ำกว่าราคา ที่รัฐบาลยังไม่ได้รับอุดหนุนจากรัฐบาล

ส่วนสินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ เครื่องใช้ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เหล็กแผ่นรีดร้อน ต้องผ่านมาตรฐานความปลอดภัยจาก Energy Commission ของมาเลเซีย ส่วนสินค้ายา เวชภัณฑ์ อาหารเสริม ผลิตภัณฑ์พื้นบ้านต้องมีเครื่องหมาย Meditag TM สินค้าผลไม้ มะม่วง ผู้ส่งออกไทยต้องจดทะเบียน farm และPackaging house กับกระทรวงเกษตรของไทยและของมาเลเซีย ชมพู มีบริษัทมาเลเซียเพียงแห่งเดียวที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าได้

ในส่วนฟิลิปปินส์กำหนดให้สินค้า กล้วยและไข่แช่แข็ง เนื้อวัวสดและแช่เย็น เนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ ต้องผ่านการตรวจรับรองโรงงานจากหน่วยงาน ของฟิลิปปินส์ และการนำเข้าต้องมี

ใบอนุญาต ซึ่งสินค้าไก่ไทยแม้จะได้รับการยกเว้นให้นำเข้าได้เมื่อ 14 ส.ค. 2555 ที่ผ่านมา แต่ฟิลิปปินส์ก็ยังไม่ออกหนังสืออนุญาตให้แต่อย่างใด

ส่วนสินค้าผัก ผลไม้ กำหนดห้ามนำเข้าผลไม้เขตร้อนเข้าประเทศป้องกันการแพร่ระบาดของโรคแมลง ซึ่งกระทรวงเกษตรไทยกำลังหาวิธีอุปน้ำเพื่อกำจัดแมลงวันผลไม้ ซึ่งอยู่ในขั้นการเจรจาให้ยอมรับกันได้ ส่วนสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ยา เคมีภัณฑ์ กำหนดให้ต้องผ่านตรวจมาตรการนำเข้าโดยหน่วยงาน ฟิลิปปินส์ ก่อนนำเข้าเวียดนามขออนุญาตทางไปรษณีย์

ในส่วนของเวียดนามในกลุ่มสินค้าเกษตรและอาหาร กำหนดให้ต้องขออนุญาตนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหาร ผู้นำเข้าจะต้องยื่นคำร้องขออนุญาตนำเข้าพร้อมเอกสาร ทั้งหมดทางไปรษณีย์เท่านั้น และจะแจ้งผลการพิจารณาทางไปรษณีย์เท่านั้น ซึ่งมาตรการลักษณะนี้จะเกิดความล่าช้ากระบวนการขออนุญาต แม้จะระบุว่าใช้เวลาไม่เกิน 10 วัน แต่ในทางปฏิบัตินานกว่านั้น และหากมีข้อสงสัยในเอกสารกระบวนการทั้งหมดจะต้องเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่ ขณะที่พม่าห้ามนำเข้าสินค้าอุปโภค บริโภค 8 รายการมีการห้ามนำเข้าจากไทย ได้แก่ สุรา เบียร์ บุหรี่ หมากฝรั่ง ขนมเค้ก ขนมเวเฟอร์ และสินค้าควบคุมการนำเข้าตามกฎหมายที่ใช้บังคับแล้ว อย่างไรก็ตาม พม่ามีพ.ร.บ.การนำเข้าและส่งออกใหม่ที่มีผลเมื่อ 7 ก.ย. 2555 และอยู่ระหว่างทบทวนมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าดังกล่าว คาดว่าจะมีผลในปี 2556

พม่ากำหนดว่าต้องขอหนังสืออนุญาตนำเข้าทั้งหมด ซึ่งระยะเวลาในการขออนุญาตนำเข้าแตกต่างกันสำหรับผู้นำเข้าต่างชาติ ใช้ระยะเวลาดำเนินการ 3-6 เดือนและ 2-3 วัน สำหรับผู้นำเข้าท้องถิ่น

ที่มา : กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความขัดแย้งในประวัติศาสตร์โลก

เวลาเรียน 7 คาบ

1. สาระสำคัญ

ปัญหาความขัดแย้งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลก การแก้ปัญหาในอดีตจึงเป็นตัวอย่างหรือแนวทางที่ดีในการลดความขัดแย้งและป้องกันปัญหาในอนาคต

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

3. ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.3/2 วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ตลอดจนความพยายามในการขจัดปัญหาความขัดแย้ง

4. สาระการเรียนรู้

1) ปัญหาความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ของโลก (ครูสามารถบูรณาการกับเรื่องการวิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ สาระศาสนา และเรื่องการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ในสาระหน้าที่พลเมืองฯ ได้ในกรณีที่จัดการเรียนการสอนในภาคเรียนเดียวกัน) เช่น สงครามโลกครั้งที่ 1, สงครามโลกครั้งที่ 2, สงครามเวียดนาม, สงครามเกาหลี, สงครามอาหรับ-อิสราเอล, สงครามอิรัก-อิหร่าน, สงครามอิรัก-คูเวต เป็นต้น

2) ความร่วมมือเพื่อขจัดปัญหาความขัดแย้ง มีลักษณะเป็นองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศ ดังนี้

- ความร่วมมือด้านการทหาร เช่น NATO
- ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ เช่น EU, APEC, WTO, ASEAN, OPEC
- ความร่วมมือด้านการศึกษา วัฒนธรรม และอื่นๆ เช่น UNESCO, ASEAN
- ความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือผู้เดือดร้อน เช่น UN, UNICEF

ทั้งนี้ องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการขจัดปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลก คือองค์กรเพื่อสันติภาพต่างๆ เช่น องค์การสันนิบาต องค์การสหประชาชาติ เป็นต้น

5. ประเด็นหลัก : ปัญหาความขัดแย้งในอดีตของโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- คริสต์ศตวรรษที่ 20 ที่ผ่านมา อะไรคือเหตุการณ์ความขัดแย้งรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อสังคมทั่วโลก
- เหตุการณ์การก่อการร้ายหรือความขัดแย้งในอดีตมีผลต่ปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร
- องค์การระหว่างประเทศต่างๆ พยายามลดปัญหาความรุนแรง หรือการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของโลกในอดีตเหมาะสมดีแล้วหรือไม่
- ปัญหาความขัดแย้งในอดีตสะท้อนแนวทางการร่วมมือและป้องกันความขัดแย้งหรือไม่ อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจปัญหาความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20
- รู้และเข้าใจบทบาทของกลุ่มต่างๆ ในการพยายามร่วมมือกันขจัดปัญหาความขัดแย้ง

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20
- อภิปรายบทบาทและความพยายามในการขจัดปัญหาความขัดแย้งขององค์กรต่างๆ

ด้านเจตคติ

- แสดงออกถึงความรับผิดชอบที่สามารถมีอิทธิพลและส่งผลต่อประเด็นต่างๆ ระดับโลก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูสารคดีเรื่อง 20th century battlefield (นำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศในอดีตได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างชาติในยุโรป ความขัดแย้งในโลกตะวันออก สงครามโลก สงครามอ่าว สงครามเกาหลี สงครามเวียดนาม ฯลฯ)
- 2) จากนั้นเสนอประเด็นคำถามว่า “คริสต์ศตวรรษที่ 20 ที่ผ่านมา อะไรคือเหตุการณ์ความขัดแย้งรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อสังคมทั่วโลก”
- 3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปราย แสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้
- 4) ครูให้นักเรียนอภิปรายสาเหตุและผลกระทบของปัญหาต่างๆ ดังกล่าว พร้อมกับบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ปัญหาความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ของโลก ผ่านกิจกรรมเติมปลาให้เต็มตัว โดยสุ่มนักเรียนออกมาเขียนคำตอบที่ได้ (สาเหตุและผลกระทบของปัญหา) ในแผนผังก้างปลาที่ครูติดไว้บนกระดาน
- 5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยลดความสามารถ 7 กลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน (หรือมากกว่าในกรณีมีประเด็นปัญหาอื่นๆ เพิ่มเติม นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ใน สารการเรียนรู้)

2) ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาจับสลากปัญหาความขัดแย้งในโลกคริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้แก่ สงครามโลกครั้งที่ 1, สงครามโลกครั้งที่ 2, สงครามเวียดนาม, สงครามเกาหลี, สงครามอาหรับ-อิสราเอล, สงครามอิรัก-อิหร่าน และ สงครามอิรัก-คูเวต

3) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “เหตุการณ์การก่อการร้ายหรือความขัดแย้งในอดีตมีผลต่อปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร” , “องค์การระหว่างประเทศต่างๆ พยายามลดปัญหาความรุนแรง หรือการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของโลกในอดีตเหมาะสมดีแล้วหรือไม่” และ “ปัญหาความขัดแย้งในอดีตสะท้อนแนวทางการร่วมมือและป้องกันความขัดแย้งหรือไม่ อย่างไร”

4) ครูกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ปัญหา และนำเสนอด้วยแผนภาพมิติเวลา บนกระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) ที่ครูแจกให้

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์และอภิปรายหน้าชั้นเรียน โดยครูไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

6) ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน และตัวอย่างประกอบในประเด็นที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้เมื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลแล้ว นักเรียนอาจจะเปลี่ยนความคิดเห็นหรือคำตอบก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้า โดยรวบรวมข้อมูล หลักฐาน และตัวอย่างประกอบต่างๆ สำหรับใช้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอีกครั้ง โดยให้ทำแผนภาพนำเสนอในลักษณะมิติเวลาตามเดิม

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายผลและสรุปผล
นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ความขัดแย้งในอดีตของโลก และการมีส่วนร่วมลดความขัดแย้งของพลเมืองในยุคปัจจุบัน อาจจะเป็นป้ายนิเทศของห้องเรียน ป้ายนิเทศของกลุ่มสาระฯ หรือป้ายนิเทศส่วนกลางของโรงเรียนก็ได้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม.3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

- 2) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ
- 3) ห้องสมุด
- 4) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 5) แผนภาพมิติเวลา
- 6) กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) และปากกาเคมี
- 7) สारคดีและเครื่องฉาย
- 8) สลาก
- 9) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

<http://www.youtube.com/watch?v=1r3lZohzaUs> (20th century battlefield)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

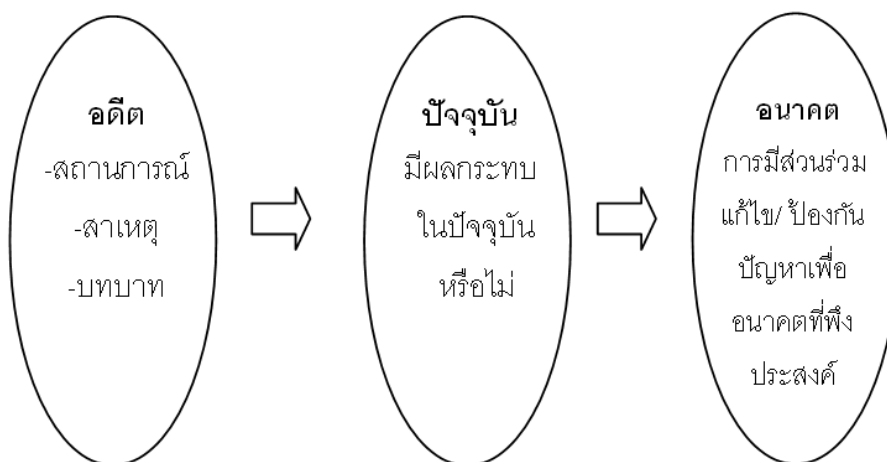
- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนภาพมิติเวลา)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย ปัญหาความขัดแย้งใน คริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้ตรง ประเด็นคำถาม โดย อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ปัญหาความขัดแย้งใน คริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้ตรงประเด็นคำถาม แต่ขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ปัญหาความขัดแย้งใน คริสต์ศตวรรษที่ 20 ไม่ ตรงประเด็นคำถาม และขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามและมีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่ มีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
แผนภาพมิติ เวลา	บอกความเปลี่ยนแปลง ทางประวัติศาสตร์ (มิติ เวลา) ของความขัดแย้งใน คริสต์ศตวรรษที่ 20 (สาเหตุ บทบาทการแก้ไข ปัญหาขององค์กรต่างๆ ผลกระทบในปัจจุบัน แนวโน้มและการ สร้างสรรค์อนาคต) ได้ ถูกต้องทั้งหมด	บอกความ เปลี่ยนแปลงทาง ประวัติศาสตร์ (มิติ เวลา) ของความ ขัดแย้งใน คริสต์ศตวรรษที่ 20 (สาเหตุ บทบาทการ แก้ไขปัญหาของ องค์กรต่างๆ ผลกระทบในปัจจุบัน แนวโน้มและการ สร้างสรรค์อนาคต) ได้ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	บอกความ เปลี่ยนแปลงทาง ประวัติศาสตร์ (มิติ เวลา) ของความ ขัดแย้งใน คริสต์ศตวรรษที่ 20 (สาเหตุ บทบาทการ แก้ไขปัญหาของ องค์กรต่างๆ ผลกระทบในปัจจุบัน แนวโน้มและการ สร้างสรรค์อนาคต) ได้ถูกต้องไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างแผนภาพมิติเวลา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วิกฤตสิ่งแวดล้อมในอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

เวลาเรียน 8 คาบ

1. สาระสำคัญ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งๆ ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก ประชากรในทุกภูมิภาคจึงล้วนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.2 เข้าใจภูมิศาสตร์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ตัวชี้วัด

ส 5.2 ม.3/2 ระบุแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

ส 5.2 ม.3/3 สัมภาษณ์หรือบรรยายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

ส 5.2 ม.3/4 วิเคราะห์เหตุและผลกระทบต่อเนื่อง จากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ที่ส่งผลต่อประเทศไทย

4. สาระการเรียนรู้

1) ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

1.1) ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ

- การตัดไม้ทำลายป่า
- การเกษตรผิดวิธีและการขยายตัวของพื้นที่เกษตร
- การขยายตัวของเขตเมืองและพื้นที่อุตสาหกรรม
- สัตว์ทะเลลดลง
- ฝนกรด
- สารเคมีและของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม
- ปัญหามลพิษทางน้ำ
- ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศของโลก
- ปัญหาคราบน้ำมันในอ่าวเม็กซิโก

1.2) ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาใต้

- การตัดไม้ทำลายป่า

- การขยายตัวของเขตเมืองและอุตสาหกรรม
- มลพิษในดินและการพังทลายของหน้าดิน
- การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ

2) แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

2.1) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ

- การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา
- พลังงานทดแทนในทวีปอเมริกาเหนือ
- สหรัฐอเมริกากับการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน
- การลดปัญหาชุมชนแออัดในเมืองเม็กซิโกซิตี

2.2) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาใต้

- พลังงานทดแทนในประเทศบราซิล
- การลดอัตราการทำลายพื้นที่ป่าฝน
- บทบาทของทวีปอเมริกาใต้ในการลดภาวะโลกร้อน

3) ผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

5. ประเด็นหลัก : วิฤติสิ่งแวดล้อมในอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้
- อะไรคือสาเหตุของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้
- ประเทศในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ควรแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในภูมิภาคอย่างไร
- คนไทยได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้หรือไม่อย่างไร
- สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคตของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้จะเป็นอย่างไรต่อไป

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้
- รู้และเข้าใจแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

- เข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกันของประเทศต่างๆ ด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านทักษะ

- อภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้
- วิเคราะห์เหตุและผลกระทบต่อเนื่อง จากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย
- ประเมินหรือคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคตของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

ด้านเจตคติ

- ตระหนักว่าทรัพยากรของโลกมีจำกัด ดังนั้นทุกคนต้องใช้อย่างรับผิดชอบ
- สำนึกในความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เป็นการหมุนเวียนกลับมาใช้ การลดหรือใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่า

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนเล่นเกมทดสอบความรู้เกี่ยวกับทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้จากอินเตอร์เน็ต จากนั้นครูสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

2) ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่อง The Story of Stuff - Consumerism, Capitalism, & Environment in America และสารคดีสั้นเรื่อง Environmental issues in South America (นำเสนอเรื่องราวปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ทั้งนี้บรรยายเป็นภาษาอังกฤษ ครูควรบรรยายประกอบให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนขึ้น)

3) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้”

4) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยายประกอบภาพเรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

5) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือสาเหตุของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้”

6) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด แต่ให้นักเรียนศึกษาสาเหตุของปัญหา

7) สิ่งแวดล้อมผ่านการดูการ์ตูนเรื่อง Environmental pollution (นำเสนอเรื่องราวสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในโลกปัจจุบัน ทั้งนี้บรรยายเป็นภาษาอังกฤษ ครูควรบรรยายประกอบให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนขึ้น)

8) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูภาพผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ เช่น ภาพความเสียหายจากเฮอริเคน ความแห้งแล้งจากการตัดไม้ทำลายป่า ฯลฯ เพื่อทบทวนเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในสองภูมิภาคนี้ ที่ได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว

2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ประเทศในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ควรแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในภูมิภาคอย่างไร” และ “สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคตของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้จะเป็นอย่างไรต่อไป”

3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้แล้ว บรรยายประกอบการซักถามเรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

4) ครูให้นักเรียนการ์ตูนเรื่อง Environment-protect the nature (นำเสนอเรื่องราวการทำลายสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่อมนุษย์เอง) แล้วเสนอประเด็นคำถามว่า “ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ส่งผลกระทบต่อคนไทยหรือไม่ อย่างไร”

5) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มต่างๆ ตามคำตอบดังนี้ 1) กลุ่มที่มีความคิดเห็นว่าส่งผลกระทบต่อคนไทยอย่างมาก 2) กลุ่มที่มีความคิดเห็นว่าส่งผลกระทบต่อคนไทยระดับปานกลาง 3) กลุ่มที่มีความคิดเห็นว่าส่งผลกระทบต่อคนไทยน้อย และ 4) กลุ่มที่มีความคิดเห็นว่าไม่ได้ส่งผลกระทบต่อคนไทย

6) ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบมายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลในลักษณะการโต้ว่าที่ ญัตติ “วิกฤตสิ่งแวดล้อมโลกตะวันตกเกี่ยวอะไรกับโลกตะวันออก” (ทั้งนี้ครูอาจตั้งญัตติที่ตรงประเด็นคำตอบของนักเรียนมากกว่านี้ก็ได้)

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาได้ว่าที่ตามญาติที่ละคู่ โดยครูเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสม

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็น จากนั้นครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่องผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่อง everyone can save the planet (นำเสนอเรื่องราวที่ใครๆ ก็สามารภเป็นซูเปอร์ฮีโร่ช่วยโลกได้)

2) ครูให้นักเรียนทุกคนร่วมกันร่างคำปฏิญาณหรือข้อปฏิบัติของพลเมืองที่ทุกคนควรปฏิบัติเพื่อช่วยปกป้องสิ่งแวดล้อมในโลกของเรา

3) นักเรียนนำร่างคำปฏิญาณหรือข้อปฏิบัติเขียนลงบนกระดาษแข็งสีขนาดเล็ก แล้วนำไปติดไว้บนป้ายนิเทศของห้องเรียน เพื่อกระตุ้นให้ทุกคนได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และกระทำตามที่ช่วยกันร่างขึ้น

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม.3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

2) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

3) ห้องสมุด

4) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

5) เกมออนไลน์และคอมพิวเตอร์

6) แผนที่

7) การ์ตูนและเครื่องฉาย

8) ภาพ

9) กระดาษแข็งสี

10) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

10.1) <http://www.youtube.com/watch?v=3eWBg8ojno4> (The Story of Stuff - Consumerism, Capitalism, & Environment in America)

10.2) http://www.youtube.com/watch?v=qwnRZ_7dnl8 (Environmental issues in South America)

10.3) http://www.youtube.com/watch?v=GNe1ppSKT_c (environment-protect the nature)

10.4) <http://www.youtube.com/watch?v=tmhiglxga-4> (Environmental pollution)

10.5) <http://www.youtube.com/watch?v=R5CeQCALESw> (everyone can save the planet)

10.6) <http://www.greenworld.or.th/environment> (มูลนิธิโลกสีเขียว)

10.7) <http://www.greenpeace.org/usa/en/campaigns> (ภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม)

10.8) <http://www.sheppardsoftware.com> (เกมออนไลน์)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การโต้วาที)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจสอบให้คะแนนชิ้นงาน (ร่างคำปฏิญาณหรือข้อปฏิบัติ)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย สาเหตุปัญหา สิ่งแวดล้อมในอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ และผลกระทบที่มีต่อไทยได้ตรงประเด็น คำถาม โดยอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย สาเหตุปัญหาสิ่งแวดล้อมในอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ และผลกระทบที่มีต่อไทยได้ตรงประเด็น คำถาม แต่ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือ ได้	นำเสนอและอภิปราย สาเหตุปัญหา สิ่งแวดล้อมในอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ และผลกระทบที่มีต่อไทยไม่ตรงประเด็น คำถาม และขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือ ได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุและ ผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่มี เหตุและผล

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
ร่างคำปฏิญาณ หรือข้อปฏิบัติ	บอกแนวทางการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน อเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้ได้ถูกต้อง ทั้งหมด	บอกแนวทางการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในอเมริกา เหนือและอเมริกาใต้ได้ ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	บอกแนวทางการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน อเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้ได้ถูกต้อง ไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างภาพวิกฤติสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

ความเสียหายจากเฮอริเคนแซนดี้ในสหรัฐอเมริกา

ปัญหาการทำลายป่าในอเมริกาใต้

แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยโลกศึกษาแบบบูรณาการ
กับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

ประกอบด้วย

- หน่วยการเรียนรู้ที่
1. โยนิโสมนสิการกับปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลก
 2. ความเป็นพลเมืองโลก
 3. ปัญหาสิทธิมนุษยชนกับการพัฒนาประเทศ
 4. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
 5. ไทยกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
 6. ความขัดแย้งในโลกยุคปัจจุบัน
 7. วิกฤตีสิ่งแวดล้อมโลก

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง โยนิโสมนสิการกับปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลก เวลาเรียน 7 คาบ

1. สาระสำคัญ

วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือการคิดอย่างแยบคาย พิจารณาปัญหา วิเคราะห์สาเหตุและหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4-6/18 ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของค่านิยม จริยธรรม ที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกันของศาสนิกชน ศาสนาต่างๆ เพื่อจัดความขัดแย้งและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

ส 1.1 ม.4-6/19 เห็นคุณค่า เชื่อมั่นและมุ่งมั่นพัฒนาชีวิตด้วยการพัฒนาจิตและพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

ส 1.1 ม.4-6/22 เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหา และพัฒนาสังคม

4. สาระการเรียนรู้

1) ความสำคัญของพุทธศาสนากับการสร้างสันติภาพในสังคมโลก

หัวใจของพระพุทธศาสนา คือสันติภาพภายในตัวของมนุษย์ คำสอนที่สำคัญที่ทำให้เรามีสันติภาพภายใน คือหลักของอิทัปปยตาที่สอนว่า “สรรพสิ่งอิงอาศัยกันและกันตามเหตุปัจจัยปรุงแต่ง” จะเห็นได้ว่าพระพุทธศาสนามุ่งเน้นสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขแต่การจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2) วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 10 วิธี

โยนิโสมนสิการ หมายถึง การทำในใจโดยแยบคาย การคิดพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน และลึกซึ้ง มี 10 วิธี ดังนี้

- วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย คือ คิดแบบมีเหตุผล อะไรเป็นปัจจัย แล้วสืบสาวไป
- วิธีคิดแบบแยกแยะ ส่วนประกอบ คือ การคิดจำแนกแยกแยะออกเป็นส่วนย่อยๆ
- วิธีแบบสามัญลักษณ์ะ คือ คิดแบบไตรลักษณ์ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา) คือคิดแบบรับรู้เท่าทัน

ธรรมดา

- วิธีคิดแบบอริยสัจ หรือ วิธีคิดแบบแก้ปัญหาตามแนวอริยสัจ 4

- วิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ คิดตามหลักการและความมุ่งหมาย
- วิธีคิดแบบเห็นคุณ – โทษและทางออก คือ มองในเชิงคุณค่าว่าสิ่งนั้นๆ มองทั้งคุณและโทษ แล้วก็หาทางออกที่จะแก้ไข
- คิดแบบคุณค่าแท้- คุณค่าเทียม รู้จักแยกแยะสิ่งดีชั่วได้อย่างมี
- วิธีคิดแบบปลูกเจ้าคุณธรรม หมายถึง คิดในทางการบำเพ็ญความดี
- วิธีคิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน คือ คิดอยู่ในปัจจุบัน แนวนอนต้องมีวิสัยทัศน์กรฐานเป็นเครื่องมือ
- วิธีคิดแบบวิเศษวาท (แบบจำแนก) คือ คิดแบบรอบด้าน แยกแยะ มองสิ่งต่างๆ ในหลายๆ มุมอย่างละเอียดรอบคอบ

3) สถานการณ์ความขัดแย้งจากความแตกต่างทางศาสนาในโลกปัจจุบัน เช่น กรณีผู้ก่อการร้าย โจมตีตึก world trade ในสหรัฐฯ, ระเบิดในบาห์ลี, ฆาตกรรมของชาวคาทอลิกในไอร์แลนด์, เหตุของเลือดในนอร์เวย์, เหตุลอบวางระเบิดในอังกฤษ เป็นต้น (ครูสามารถเลือกประเด็นปัญหาประสบหรือมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตอื่นๆ มาเป็นกรณีตัวอย่างได้ตามความเหมาะสม)

- 4) ความร่วมมือกันทางศาสนาในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
- วิธีการป้องกันและแก้ไขความขัดแย้ง
 - การจัดกิจกรรมความร่วมมือของทุกศาสนา

5. ประเด็นหลัก : การแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลกปัจจุบัน

ประเด็นคำถามย่อย :

- ตามวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ เพราะเหตุใดจึงเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นในสังคมโลก
- ทุกศาสนาในสังคมโลกจะร่วมมือกันแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้หรือไม่ อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ในการพิจารณาประเด็นปัญหาต่างๆ ระดับโลก
- รู้และเข้าใจความสำคัญของพุทธศาสนากับการสร้างสันติภาพในสังคมโลก

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ประเด็นปัญหาความขัดแย้งตามวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ
- เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหา และพัฒนาสังคม

ด้านเจตคติ

- เห็นคุณค่าของการร่วมมือกันของทุกศาสนาเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์สถานการณ์ความขัดแย้งทางศาสนาในโลกปัจจุบัน ชุด Religion conflict (เสนอภาพข่าวเหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางศาสนาและความเชื่อ เช่น เหตุการณ์ในบาหลี ไอร์แลนด์ นอร์เวย์ ฯลฯ)

2) ครูกระตุ้นนักเรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความขัดแย้ง โดยซักถามเกี่ยวกับผลกระทบ/ความเสียหายจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก

3) นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ตามวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ (คิดอย่างแยบคาย) เพราะเหตุใดจึงเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นในสังคมโลก” ครูให้ข้อมูลความนักเรียนก่อน โดยบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความสำคัญของพุทธศาสนากับการสร้างสันติภาพในสังคมโลก และวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 10 วิธี

4) แล้วครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ 10 กลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน ตัวแทนกลุ่มออกมา จับสลากวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการกลุ่มละ 1 วิธี

5) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์สาเหตุ/ผลกระทบของกรณีตัวอย่างปัญหาที่ได้ชมจากวิดีโอทัศน์ตามวิธีคิดที่จับสลากได้ และสร้างแผนผังก้างปลาแสดงผลการวิเคราะห์ประเด็นปัญหามนกระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) ที่ครูแจกให้พร้อมปากกาเคมีกลุ่มละ 1 ชุด

6) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์ข่าวสถานการณ์ความขัดแย้งที่ได้ดูไปเมื่อคาบที่แล้วอีกครั้งแบบคร่าวๆ เพื่อทบทวนเกี่ยวกับประเด็นปัญหา/ กรณีตัวอย่างที่กำลังศึกษา

2) ตัวแทนกลุ่มที่ทำกิจกรรมในคาบที่แล้ว ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นคำตอบ ซึ่งครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 10 วิธี ให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนขึ้นด้วย

3) ครูเสนอประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งที่ปรากฏในสังคมโลกนี้ “ทุกศาสนาในสังคมโลกจะร่วมมือกันแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้หรือไม่ อย่างไร”

4) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น/ เสนอคำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ ไม่มีการตัดสินถูก-ผิด แต่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมสำรวจข้อมูลกิจกรรมทางศาสนา ของศาสนาต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างสันติภาพในสังคมโลก จากนั้นรวบรวมข้อมูลและเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมร่วมกันของศาสนาต่างๆ

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการสำรวจ ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและวางแผนกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย กำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมข้อมูลและจัดทำสื่อประกอบการนำเสนอ ในรูปแบบการเสวนาเสนอกิจกรรมความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหา และพัฒนาสังคมโลก

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการกิจกรรมการเสวนา เพื่ออภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและผลสำรวจ/การศึกษาค้นคว้า โดยตัวแทนกลุ่มละ 1 คนมาเป็นผู้ร่วมเสวนา ครูทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ นักเรียนคนอื่นๆ สรุปผลการเสวนาลงสมุดบันทึกผลการเรียนรู้

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหา และพัฒนาสังคมโลกว่ามีแนวทางอย่างไร ตลอดจนบทบาทของศาสนิกชนของแต่ละศาสนาจะเป็นอย่างไร

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน)

- 1) ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่องการสร้างสันติภาพด้วยศาสนา ทางช่อง VoiceTV
- 2) ให้นักเรียนร่วมกันจัดทำป้ายนิเทศหรือสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดหรือมติของชั้นเรียน นำเสนอกิจกรรมที่ได้จากการสรุปผลการเสวนาเมื่อคาบที่แล้ว
- 3) จากนั้นให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ให้นักเรียนในโรงเรียน ตลอดจนบุคคลทั่วไปได้เห็นถึงแนวทางของกิจกรรม และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของตนในฐานะศาสนิกชนของแต่ละศาสนาครูและนักเรียนสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) สุเทพ จิตรชื่น และคณะ. 2551. คู่มือครูสังคมศึกษา สารพระพุทธรูปศาสนา ม.4-6. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- 2) เขตพื้นที่การศึกษายะลา, สำนักงาน. 2554. คู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมในสถานศึกษา. [ออนไลน์ : http://203.172.183.115/web/2554/index_post/sono.pdf]
- 3) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 4) ห้องสมุด
- 5) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน
- 6) วีดิทัศน์และเครื่องฉาย
- 7) สลาก
- 8) กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) และปากกาเมจิก
- 9) ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม

9.1) http://www.youtube.com/watch?v=H_dAR6vpT_g (Religion conflict)

9.2) <http://www.youtube.com/watch?v=ZhVIVoFMD4g> (การสร้างสันติภาพด้วยศาสนา)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การสัมมนา/ เสวนา)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังก้างปลา)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (สัมมนา/ เสวนา)	อภิปรายแนวทางการ จัดกิจกรรมความ ร่วมมือของทุกศาสนา ในการแก้ปัญหาและ พัฒนาสังคมในชุมชน ได้ตรงประเด็นคำถาม โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายแนวทางการจัด กิจกรรมความร่วมมือของ ทุกศาสนาในการ แก้ปัญหาและพัฒนา สังคมในชุมชน ได้ตรงประเด็นคำถาม แต่ขาดการอ้างอิงข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริงหรือ เชื่อถือได้	อภิปรายแนวทางการ จัดกิจกรรมความ ร่วมมือของทุกศาสนา ในการแก้ปัญหาและ พัฒนาสังคมในชุมชน ไม่ตรงประเด็นคำถาม และขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุและ ผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
แผนผังก้างปลา	บอกผลวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาความ ขัดแย้งตามวิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการได้ ถูกต้องทั้งหมด	บอกผลวิเคราะห์ประเด็น ปัญหาความขัดแย้งตาม วิธีคิดแบบโยนิโส มนสิการได้ถูกต้อง ครึ่งหนึ่ง	บอกผลวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาความ ขัดแย้งตามวิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการได้ ถูกต้องไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความเป็นพลเมืองโลก **เวลาเรียน 7 คาบ**

1. สาระสำคัญ

พลเมืองดีของประเทศและโลก คือ พลเมืองที่กระตือรือร้นรับผิดชอบและมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของสังคมในทุกระดับทั้งระดับประเทศและระดับโลก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.4-6/3 ปฏิบัติตนและมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติ เพื่อเป็นพลเมืองดี ของประเทศชาติ และสังคมโลก

ส 2.2 ม.4-6/1 วิเคราะห์ปัญหาการเมืองที่สำคัญในประเทศจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไข

4. สาระการเรียนรู้

1) ปัญหาการเมืองสำคัญที่เกิดขึ้นภายในประเทศ เช่น

- ปัญหาการคอร์รัปชันในภาครัฐของประเทศ
- ปัญหาความแตกแยกภายในประเทศ
- ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ปัญหาเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ปัญหาชายแดนไทย-กัมพูชา

2) คุณลักษณะพลเมืองดีของประเทศและโลก ได้แก่

- เคารพกฎหมายและปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคม
- เป็นผู้ไม่เผลอผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ยอมรับมติของเสียงส่วนใหญ่
- เป็นผู้ที่มีน้ำใจประชาธิปไตย และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
- มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ชุมชน ประเทศชาติ
- มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองการปกครอง
- มีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง

- มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามหลักธรรม

5. ประเด็นหลัก : เยาวชนไทยกับความเป็นพลเมืองดีของชาติและโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือปัญหาการเมืองที่สำคัญของไทย
- ในฐานะพลเมืองดีของชาติและของโลก เยาวชนจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการเมืองที่สำคัญของชาติได้หรือไม่ อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจปัญหาการเมืองสำคัญที่เกิดขึ้นภายในประเทศ
- รู้และเข้าใจคุณลักษณะพลเมืองดีของประเทศและโลก

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ปัญหาการเมืองที่สำคัญในประเทศจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไข
- อภิปรายความสามารถของตนเองในการทำประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคมโลก

ด้านเจตคติ

- ยึดมั่นศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- ตระหนักถึงการแสดงความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาในทุกระดับ
- ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีที่ของชาติและของโลก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูแผนภาพแสดงข้อมูลการจัดลำดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน โดยองค์กรความโปร่งใสสากล (TI) ประจำปี 2012 (ที่เสนอข้อมูลว่าประเทศไทยได้ 37 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่อันดับที่ 88 จากการจัดอันดับทั้งหมด 176 ประเทศทั่วโลก) แล้วสนทนาเกี่ยวกับปัญหาการเมืองของไทยที่นักเรียนได้รับทราบหรือติดตามข่าวสารมา

2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน จากนั้นเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัญหาการเมืองที่สำคัญของไทย”

3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม แล้วสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นคำตอบลงในกระดาษขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) ที่ครูแจกให้พร้อมปากกาเคมีกลุ่มละ 1 ชุด ในลักษณะแผนผังความคิดรูปแบบใดก็ได้ให้เหมาะสมกับแนวคำตอบ

4) ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียน โดยครูประมวลคำตอบที่ได้

5) จากนั้นครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ปัญหาการเมืองสำคัญที่เกิดขึ้นภายในประเทศ

6) ครูสุ่มนักเรียนทีละคน ออกมาวิเคราะห์และเขียนสาเหตุของปัญหาแต่ละปัญหาบนแผนผังก้างปลาที่ครูคิดไว้บนกระดาน

7) จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายคำตอบ โดยครูอธิบายให้ชัดเจนในประเด็นที่สำคัญ

8) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูแบ่งนักเรียนโดยความสามารถ ออกเป็น 9 กลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน

2) ครูให้นักเรียนดูภาพการ์ตูนล้อการเมือง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามืองสำคัญของชาติโดยรัฐบาลที่ผ่านมาที่สะท้อนจากภาพการ์ตูนที่ได้ดู

3) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ในฐานะพลเมืองดีของชาติและของโลก (นักเรียน) เยาวชนจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามืองที่สำคัญของชาติได้หรือไม่ อย่างไร”

4) นักเรียนร่วมกันเสนอคำตอบ/ แสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยคำตอบหรือตัดสินถูก-ผิด แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง คุณลักษณะของพลเมืองที่ดีของชาติและของโลก

5) ตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีกลุ่มละ 1 หัวข้อ

6) ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน โดยกำหนดวิเคราะห์ปัญหามืองที่สำคัญของจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หากเห็นว่ามีส่วนร่วมแก้ไขได้ ก็ให้เสนอแนวทางการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหามืองในฐานะพลเมืองดีของชาติและของโลกตามคุณลักษณะฯ ที่จับสลากได้ แต่ถ้าหากไม่ ก็ให้อธิบายเหตุผลเชื่อมโยงตามคุณลักษณะฯ ที่จับได้นั้น ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล กำหนดให้เตรียมการนำเสนอในรูปแบบการพูดสุนทรพจน์ โดยตัวแทนกลุ่มๆ ละ ไม่เกิน 5 นาที

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า โดยการพูดสุนทรพจน์ ไม่เกินคนละ 5 นาที เมื่อจบการนำเสนอแล้วครูและนักเรียนในชั้นเรียนจึงร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นนั้นๆ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

- 1) ครูให้นักเรียนวาดภาพการ์ตูนระบุการทำประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคมโลก โดยการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาการเมืองที่สำคัญชาติ ในฐานะพลเมืองดี
- 2) ให้นักเรียนนำภาพที่ทำขึ้นไปติดบนป้ายนิเทศประจำห้องเรียน หรือป้ายนิเทศกลางของโรงเรียน เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมรับผิดชอบสังคมทุกระดับของเยาวชน/ นักเรียนในโรงเรียน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) พิษณุ เพชรพรชกุล และคณะ. 2551. แบบเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- 2) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ
- 3) ห้องสมุด
- 4) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 5) สลาก
- 6) กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปรู๊ฟ) และปากกาเคมี
- 7) การ์ตูนล้อการเมือง
- 8) แผนภาพดัชนี
- 9) กระดาษวาดภาพและอุปกรณ์ระบายสี
- 10) ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม

10.1) <http://thaipublica.org/2012/12/corruption-perceptions-index-1> (Corruption Perception Index 2012)

10.2) <http://board.banrasdr.com/showthread.php?tid=31675> (การ์ตูนล้อการเมือง)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (สุนทรพจน์)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจสอบให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังกราฟิก)

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (สุนทรพจน์)	บอกความสามารถของ ตนเองในการทำ ประโยชน์ต่อ ประเทศชาติและสังคม โลกได้ตรงประเด็น คำถาม โดยอ้างอิงข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือ ได้	บอกความสามารถของ ตนเองในการทำ ประโยชน์ต่อ ประเทศชาติและสังคม โลกได้ตรงประเด็น คำถาม แต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	บอกความสามารถ ของตนเองในการทำ ประโยชน์ต่อ ประเทศชาติและสังคม โลกไม่ตรงประเด็น คำถาม และขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือ ได้
การแสดงความ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
แผนผังกราฟิก	นำเสนอผลการวิเคราะห์ ปัญหาการเมืองที่สำคัญ ในประเทศและเสนอ แนวทางแก้ไขได้ถูกต้อง ทั้งหมด	นำเสนอผลการวิเคราะห์ ปัญหาการเมืองที่สำคัญ ในประเทศและเสนอ แนวทางแก้ไขได้ถูกต้อง ครั้งหนึ่ง	นำเสนอผลการ วิเคราะห์ปัญหา การเมืองที่สำคัญใน ประเทศและเสนอแนว ทางแก้ไขได้ถูกต้องไม่ ถึงครั้งหนึ่ง

ดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน โดยองค์กรความโปร่งใสสากล (TI) ประจำปี 2012

RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE	RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE	RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE	RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE
1	Denmark	92	71	Saint Lucia	71	141	Guatemala	33	167	Tajikistan	22
2	Finland	90	72	Aruba	69	142	Rwanda	32	168	Dominican Republic	21
3	France	89	73	Andorra	69	143	Togo	31	169	Burkina Faso	21
4	New Zealand	88	74	Dominican Republic	68	144	Costa Rica	31	170	Kenya	21
5	Sweden	88	75	Latvia	68	145	Chad	31	171	Kenya	21
6	Singapore	87	76	United Arab Emirates	68	146	Guinea	31	172	Kenya	21
7	Switzerland	86	77	Cyprus	66	147	Guinea	31	173	Kenya	21
8	Austria	85	78	Qatar	65	148	Guinea	31	174	Kenya	21
9	Norway	85	79	Spain	65	149	Guinea	31	175	Kenya	21
10	Canada	85	80	Dominican Republic	65	150	Guinea	31	176	Kenya	21
11	Netherlands	84	81	Spain	65	151	Guinea	31	177	Kenya	21
12	Ireland	82	82	Czech Republic	65	152	Guinea	31	178	Kenya	21
13	Luxembourg	80	83	Latvia	65	153	Guinea	31	179	Kenya	21
14	Germany	79	84	Malaysia	65	154	Guinea	31	180	Kenya	21
15	Hong Kong	77	85	Malaysia	65	155	Guinea	31	181	Kenya	21
16	Barbados	76	86	Malaysia	65	156	Guinea	31	182	Kenya	21
17	Belgium	75	87	Malaysia	65	157	Guinea	31	183	Kenya	21
18	Japan	74	88	Malaysia	65	158	Guinea	31	184	Kenya	21
19	United Kingdom	73	89	Malaysia	65	159	Guinea	31	185	Kenya	21
20	Chile	72	90	Malaysia	65	160	Guinea	31	186	Kenya	21
21	Uruguay	72	91	Malaysia	65	161	Guinea	31	187	Kenya	21
22	Bahrain	71	92	Malaysia	65	162	Guinea	31	188	Kenya	21
23	France	71	93	Malaysia	65	163	Guinea	31	189	Kenya	21
24	France	71	94	Malaysia	65	164	Guinea	31	190	Kenya	21
25	France	71	95	Malaysia	65	165	Guinea	31	191	Kenya	21
26	France	71	96	Malaysia	65	166	Guinea	31	192	Kenya	21
27	France	71	97	Malaysia	65	167	Guinea	31	193	Kenya	21
28	France	71	98	Malaysia	65	168	Guinea	31	194	Kenya	21
29	France	71	99	Malaysia	65	169	Guinea	31	195	Kenya	21
30	France	71	100	Malaysia	65	170	Guinea	31	196	Kenya	21
31	France	71	101	Malaysia	65	171	Guinea	31	197	Kenya	21
32	France	71	102	Malaysia	65	172	Guinea	31	198	Kenya	21
33	France	71	103	Malaysia	65	173	Guinea	31	199	Kenya	21
34	France	71	104	Malaysia	65	174	Guinea	31	200	Kenya	21
35	France	71	105	Malaysia	65	175	Guinea	31	201	Kenya	21
36	France	71	106	Malaysia	65	176	Guinea	31	202	Kenya	21
37	France	71	107	Malaysia	65	177	Guinea	31	203	Kenya	21
38	France	71	108	Malaysia	65	178	Guinea	31	204	Kenya	21
39	France	71	109	Malaysia	65	179	Guinea	31	205	Kenya	21
40	France	71	110	Malaysia	65	180	Guinea	31	206	Kenya	21
41	France	71	111	Malaysia	65	181	Guinea	31	207	Kenya	21
42	France	71	112	Malaysia	65	182	Guinea	31	208	Kenya	21
43	France	71	113	Malaysia	65	183	Guinea	31	209	Kenya	21
44	France	71	114	Malaysia	65	184	Guinea	31	210	Kenya	21
45	France	71	115	Malaysia	65	185	Guinea	31	211	Kenya	21
46	France	71	116	Malaysia	65	186	Guinea	31	212	Kenya	21
47	France	71	117	Malaysia	65	187	Guinea	31	213	Kenya	21
48	France	71	118	Malaysia	65	188	Guinea	31	214	Kenya	21
49	France	71	119	Malaysia	65	189	Guinea	31	215	Kenya	21
50	France	71	120	Malaysia	65	190	Guinea	31	216	Kenya	21
51	France	71	121	Malaysia	65	191	Guinea	31	217	Kenya	21
52	France	71	122	Malaysia	65	192	Guinea	31	218	Kenya	21
53	France	71	123	Malaysia	65	193	Guinea	31	219	Kenya	21
54	France	71	124	Malaysia	65	194	Guinea	31	220	Kenya	21
55	France	71	125	Malaysia	65	195	Guinea	31	221	Kenya	21
56	France	71	126	Malaysia	65	196	Guinea	31	222	Kenya	21
57	France	71	127	Malaysia	65	197	Guinea	31	223	Kenya	21
58	France	71	128	Malaysia	65	198	Guinea	31	224	Kenya	21
59	France	71	129	Malaysia	65	199	Guinea	31	225	Kenya	21
60	France	71	130	Malaysia	65	200	Guinea	31	226	Kenya	21
61	France	71	131	Malaysia	65	201	Guinea	31	227	Kenya	21
62	France	71	132	Malaysia	65	202	Guinea	31	228	Kenya	21
63	France	71	133	Malaysia	65	203	Guinea	31	229	Kenya	21
64	France	71	134	Malaysia	65	204	Guinea	31	230	Kenya	21
65	France	71	135	Malaysia	65	205	Guinea	31	231	Kenya	21
66	France	71	136	Malaysia	65	206	Guinea	31	232	Kenya	21
67	France	71	137	Malaysia	65	207	Guinea	31	233	Kenya	21
68	France	71	138	Malaysia	65	208	Guinea	31	234	Kenya	21
69	France	71	139	Malaysia	65	209	Guinea	31	235	Kenya	21
70	France	71	140	Malaysia	65	210	Guinea	31	236	Kenya	21
71	France	71	141	Malaysia	65	211	Guinea	31	237	Kenya	21
72	France	71	142	Malaysia	65	212	Guinea	31	238	Kenya	21
73	France	71	143	Malaysia	65	213	Guinea	31	239	Kenya	21
74	France	71	144	Malaysia	65	214	Guinea	31	240	Kenya	21
75	France	71	145	Malaysia	65	215	Guinea	31	241	Kenya	21
76	France	71	146	Malaysia	65	216	Guinea	31	242	Kenya	21
77	France	71	147	Malaysia	65	217	Guinea	31	243	Kenya	21
78	France	71	148	Malaysia	65	218	Guinea	31	244	Kenya	21
79	France	71	149	Malaysia	65	219	Guinea	31	245	Kenya	21
80	France	71	150	Malaysia	65	220	Guinea	31	246	Kenya	21
81	France	71	151	Malaysia	65	221	Guinea	31	247	Kenya	21
82	France	71	152	Malaysia	65	222	Guinea	31	248	Kenya	21
83	France	71	153	Malaysia	65	223	Guinea	31	249	Kenya	21
84	France	71	154	Malaysia	65	224	Guinea	31	250	Kenya	21
85	France	71	155	Malaysia	65	225	Guinea	31	251	Kenya	21
86	France	71	156	Malaysia	65	226	Guinea	31	252	Kenya	21
87	France	71	157	Malaysia	65	227	Guinea	31	253	Kenya	21
88	France	71	158	Malaysia	65	228	Guinea	31	254	Kenya	21
89	France	71	159	Malaysia	65	229	Guinea	31	255	Kenya	21
90	France	71	160	Malaysia	65	230	Guinea	31	256	Kenya	21
91	France	71	161	Malaysia	65	231	Guinea	31	257	Kenya	21
92	France	71	162	Malaysia	65	232	Guinea	31	258	Kenya	21
93	France	71	163	Malaysia	65	233	Guinea	31	259	Kenya	21
94	France	71	164	Malaysia	65	234	Guinea	31	260	Kenya	21
95	France	71	165	Malaysia	65	235	Guinea	31	261	Kenya	21
96	France	71	166	Malaysia	65	236	Guinea	31	262	Kenya	21
97	France	71	167	Malaysia	65	237	Guinea	31	263	Kenya	21
98	France	71	168	Malaysia	65	238	Guinea	31	264	Kenya	21
99	France	71	169	Malaysia	65	239	Guinea	31	265	Kenya	21
100	France	71	170	Malaysia	65	240	Guinea	31	266	Kenya	21
101	France	71	171	Malaysia	65	241	Guinea	31	267	Kenya	21
102	France	71	172	Malaysia	65	242	Guinea	31	268	Kenya	21
103	France	71	173	Malaysia	65	243	Guinea	31	269	Kenya	21
104	France	71	174	Malaysia	65	244	Guinea	31	270	Kenya	21
105	France	71	175	Malaysia	65	245	Guinea	31	271	Kenya	21
106	France	71	176	Malaysia	65	246	Guinea	31	272	Kenya	21
107	France	71	177	Malaysia	65	247	Guinea	31	273	Kenya	21
108	France	71	178	Malaysia	65	248	Guinea	31	274	Kenya	21
109	France	71	179	Malaysia	65	249	Guinea	31	275	Kenya	21
110	France	71	180	Malaysia	65	250	Guinea	31	276	Kenya	21
111	France	71	181	Malaysia	65	251	Guinea	31	277	Kenya	21
112	France	71	182	Malaysia	65	252	Guinea	31	278	Kenya	21
113	France	71	183	Malaysia	65	253	Guinea	31	279	Kenya	21
114	France	71	184	Malaysia	65	254	Guinea	31	280	Kenya	21
115	France	71	185	Malaysia	65	255	Guinea	31	281	Kenya	21
116	France	71	186	Malaysia	65	256	Guinea	31	282	Kenya	21
117	France	71	187	Malaysia	65	257	Guinea	31	283	Kenya	21
118	France	71	188	Malaysia	65	258	Guinea	31	284	Kenya	21
119	France	71	189	Malaysia	65	259	Guinea	31	285	Kenya	21
120	France	71	190	Malaysia	65	260	Guinea	31	286	Kenya	21
121	France	71	191	Malaysia	65	261	Guinea	31	287	Kenya	21
122	France	71	192	Malaysia	65	262	Guinea	31	288	Kenya	21
123	France	71	193	Malaysia	65	263	Guinea	31	289	Kenya	21
124	France	71	194	Malaysia	65	264	Guinea	31	290	Kenya	21
125	France	71	195	Malaysia	65	265	Guinea	31	291	Kenya	21
126	France	71	196	Malaysia	65	266	Guinea	31	292	Kenya	21
127	France	71	197	Malaysia	65	267	Guinea	31	293	Kenya	21
128	France	71	198	Malaysia	65	268	Guinea	31	294	Kenya	21
129	France	71	199	Malaysia	65	269	Guinea	31	295	Kenya	21
130	France	71	200	Malaysia	65	270	Guinea	31	296	Kenya	21
131	France										

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ปัญหาสิทธิมนุษยชนกับการพัฒนาประเทศ **เวลาเรียน 7 คาบ**

1. สาระสำคัญ

มนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน การละเมิดสิทธิของผู้อื่นนำไปสู่ปัญหาที่แต่ละประเทศต้องเร่งแก้ไข ปัญหาสิทธิมนุษยชนจึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของทุกประเทศทั่วโลก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลก

3. ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.4-6/4 ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและเสนอแนวทางพัฒนา

4. สาระการเรียนรู้

1) ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

2) สถานการณ์สิทธิมนุษยชน

2.1) องค์การด้านสิทธิมนุษยชน

- องค์การด้านสิทธิมนุษยชนระดับโลก เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ , กองทุนสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)

- องค์การด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, ศาลต่างๆ, มูลนิธิเพื่อพัฒนาเด็ก, มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน, มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี

2.2) การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

- ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (30 ข้อ)

- ด้านสิทธิมนุษยชน และพันธกรณีระหว่างประเทศ/ ตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ไทยเป็นภาคี

2.3) สถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

- สถานการณ์ด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัว

- สถานการณ์ด้านการปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

- สถานการณ์ด้านนโยบายทางสังคม

- สถานการณ์ด้านฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิทธิชุมชน

5. ประเด็นหลัก : ปัญหาสิทธิมนุษยชนกับการพัฒนาประเทศไทย

ประเด็นคำถามย่อย :

- ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผลต่อการพัฒนาของแต่ละประเทศหรือไม่
- ปัญหาสิทธิมนุษยชนที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศมากที่สุดคืออะไร
- นักเรียนจะรักษาหรือปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน
- รู้และเข้าใจบทบาทขององค์กรต่างๆ ด้านสิทธิมนุษยชน

ด้านทักษะ

- ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย
- เสนอแนวทางการพัฒนาสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

ด้านเจตคติ

- เห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ
- เห็นคุณค่าของการมีโอกาสที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการแบ่งแยก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูสารคดีโทรทัศน์ เรื่อง 60 ปีปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ตอนที่ 1 (ความเป็นมาของปฏิญญาฯ)
- 2) ครูสนทนากับนักเรียนถึงความสำคัญของปัญหาสิทธิมนุษยชน โดยเสนอประเด็นคำถามว่า “ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผลต่อการพัฒนาของแต่ละประเทศหรือไม่”
- 3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูประมวลคำตอบที่ได้แล้ว บรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน, องค์กรด้านสิทธิมนุษยชน และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- 4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับวันสิทธิมนุษยชนโลก (10 ธันวาคมของทุกปี)
- 2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ ไม่เกินกลุ่มละ 6 คน
- 3) ครูให้นักเรียนอ่านบทความ ผลการนำเสนอรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปีพ.ศ.2554

4) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ปัญหาสิทธิมนุษยชนที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศมากที่สุดคืออะไร” และ “นักเรียนจะรักษาหรือปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างไร”

5) นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม แล้วสร้างแผนผังมโนทัศน์นำเสนอคำตอบตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน **ครู** ประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

6) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง สถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

7) จากนั้นครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล กำหนดให้เตรียมการนำเสนอในรูปแบบการพูดสุนทรพจน์ โดยตัวแทนกลุ่มๆ ละ ไม่เกิน 10 นาที

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

1) นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มๆ ละ 2-3 คน นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า โดยการพูดสุนทรพจน์ ไม่เกินกลุ่มละ 10 นาที เมื่อจบการนำเสนอแล้วครูและนักเรียนในชั้นเรียนจึงร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นนั้นๆ

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดบอร์ดข่าว โดยนำเสนอข่าวสถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และนำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามที่ได้อภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้เห็นแนวทางการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและสร้างสรรค์สังคมที่พึงประสงค์

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) พิษณุ เพชรพรกุล และคณะ. 2551. แบบเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษาฯ สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) องค์การระหว่างประเทศ, กรม. 2551. หลากหลายคือหนึ่งเดียว. กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ.

3) พระธรรมปิฎก. 2546. สิทธิมนุษยชน : สร้างสันติสุขหรือสลายสังคม. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก.

4) มหาจุฬาลงกรณ วิทยาลัย, พระ. 2552. ปัญญาที่สากลคือหลักประกันสิทธิมนุษยชนที่แท้. กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ.

- 5) ห้องสมุด
- 6) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 7) แหล่งการเรียนรู้ นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ
- 8) วีดิโอสารคดี
- 9) กระดาษข่าวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) และปากกาเคมี
- 10) บทความ
- 11) อุปกรณ์จัดบอร์ด/ ป้ายนิเทศ
- 12) ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม

12.1) http://www.mfa.go.th/humanrights/images/stories/videos/vts_01_1.wmv (สารคดีปฏิญญาสากล)

12.2) http://www.mfa.go.th/humanrights/images/stories/udhr_book.pdf (หนังสือปฏิญญาสากลฯ ฉบับเด็กและเยาวชน: หลากหลายคือหนึ่งเดียว)

12.3) <http://www.hrw.org/node/104584> (บทความ)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีกรวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (สุนทรพจน์)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษา ค้นคว้า (สุนทรพจน์)	อภิปรายสถานการณ์ สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและแนวทางการพัฒนา ได้ตรงประเด็นคำถาม โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และแนวทางการพัฒนา ได้ตรงประเด็นคำถาม แต่ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงหรือ เชื่อถือได้	อภิปรายสถานการณ์ สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและแนวทางการพัฒนาไม่ตรง ประเด็นคำถาม และ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริง หรือ เชื่อถือได้

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การแสดงความ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุและ ผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล

**ผลการนำเสนอรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยต่อ
คณะทำงาน Universal Periodic Review ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ**

เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2554 ประเทศไทยได้นำเสนอรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยต่อคณะทำงาน Universal Periodic Review (UPR) สมัยที่ 12 ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council ' HRC) ณ นครเจนีวา ซึ่งเป็นการนำเสนอรายงานภายใต้กลไก UPR เป็นครั้งแรกของไทย โดยมีนายสีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา ในฐานะผู้แทนพิเศษของรัฐบาล เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย และมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมอยู่ในคณะผู้แทนไทยในการนำเสนอรายงานดังกล่าว ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกองทัพไทย

ในช่วงต้นของการทบทวนนั้น นายสีหศักดิ์ฯ ได้กล่าวแนะนำรายงาน UPR ของไทยเริ่มตั้งแต่กระบวนการจัดทำรายงานซึ่งได้เปิดให้ภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานอย่างกว้างขวาง และความมุ่งมั่นของไทยที่จะใช้รายงาน UPR เป็นตัวประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนภายในประเทศ รวมทั้งเป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในสังคมไทย นายสีหศักดิ์ฯ ยังได้ชี้ให้เห็นที่ประชุมได้เข้าใจถึงบริบทของสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ที่มีทั้งความก้าวหน้าในด้านของการมีกลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในรูปแบบต่างๆ และการพัฒนาด้านสังคมที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงมีความท้าทายอีกหลายด้านไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ทางการเมือง ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสถานการณ์การโยกย้ายถิ่นฐานที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในหลายด้าน

หลังจากการกล่าวแนะนำรายงาน มีประเทศต่าง ๆ จำนวน 52 ประเทศได้ให้ข้อคิดเห็นต่อรายงานของไทย ซึ่งมีการชื่นชมความก้าวหน้าของไทยโดยเฉพาะในสิทธิด้านเศรษฐกิจและสังคม อาทิ นโยบายเรียนฟรี 15 ปี นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และการขจัดความยากจน แต่ยังมีข้อห่วงกังวลในประเด็นหลัก ๆ ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมในสังคมไทย การสร้างความสมานฉันท์และการค้นหาข้อเท็จจริงที่สืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองเมื่อปี 2553 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สถานการณ์ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

ประเทศไทยได้รับข้อเสนอแนะจากประเทศต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้น 172 ข้อ ซึ่งไทยได้ประกาศยอมรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ จำนวน 100 ข้อ ส่วนที่เหลืออีก 72 ข้อไทยได้ขอรับกลับมาพิจารณาก่อนที่จะประกาศทำที่ต่อข้อเสนอแนะดังกล่าวให้ที่ประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่ง

สหประชาชาติสมัยที่ 19 ที่มีขึ้นในเดือนมีนาคม 2555 ทราบอย่างเป็นทางการ โดยข้อเสนอแนะที่ไทยได้ให้การยอมรับแล้วประกอบด้วยข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มเปราะบาง กลุ่มชายขอบและคนยากจนด้วยโอกาส ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม การส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปรองดองแห่งชาติ และการแก้ไขสถานการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในช่วงท้ายของการนำเสนอรายงาน นายสีหศักดิ์ฯ ได้ประกาศคำมั่นของประเทศไทย เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้แก่ การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ และอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 เรื่องเสรีภาพในการรวมกลุ่ม และฉบับที่ 98 เรื่องสิทธิในการรวมตัวและการเจรจาต่อรอง การถอนข้อสงวนต่อข้อ 16 ของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ การถอน ถ้อยแถลงตีความต่อข้อ 6 และ 9 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และข้อ 18 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ การแก้ไขกฎหมายอาญาให้สอดคล้องกับ ข้อบทของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ และอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับและการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองเด็กและสตรีมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประเทศไทยยังได้ให้คำมั่นต่อที่ประชุมว่าจะเพิ่มความพยายามในการปฏิรูป กระบวนการยุติธรรมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการบังคับใช้กฎหมาย เพิ่มความคุ้มครองสิทธิ ของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและป้องกันการค้ามนุษย์โดยการปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบการ ตรวจแรงงาน ส่งเสริมสิทธิด้านการศึกษาสำหรับเด็กด้วยโอกาสและกลุ่มชายขอบ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้ประกาศ เชื่อเชิญให้กลไกพิเศษของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติเยือนไทย

ประเทศไทยได้รับความชื่นชมจากหลายประเทศเกี่ยวกับการนำเสนอรายงานของไทยที่มีความสมดุล โดยไม่ได้แสดงประเด็นความก้าวหน้าแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังยอมรับปัญหาท้าทายที่ยังมีอยู่และการแสดงความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงแก้ไขปัญหาให้ดีขึ้น นอกจากนี้ คณะผู้แทนไทยยังสามารถตอบคำถามต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมในทุกประเด็น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและการเตรียมตัวอย่างดีของไทยในการเข้าสู่กระบวนการทบทวนดังกล่าว อันเป็นผลจากความร่วมมืออย่างดีจากทุกหน่วยราชการและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องในลักษณะที่ประเทศไทย ซึ่งทำให้การนำเสนอรายงาน UPR ของไทยประสบความสำเร็จด้วยดี

ในภาพรวมแล้วประเทศต่างๆ ได้แสดงข้อคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อการนำเสนอรายงาน UPR ของไทยอย่างเป็นทางการและสร้างสรรค์ มีการแสดงความห่วงกังวลในประเด็นหลัก ๆ เพียงไม่กี่ ประเด็น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาพลักษณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของไทยในสายตาของนานาชาติใน

หลาย ๆ ด้าน อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ในขณะที่เดียวกันหลายประเทศได้พร้อมใจกันกล่าวแสดงความชื่นชมบทบาทที่สร้างสรรค์ด้านสิทธิมนุษยชนของไทยโดยเฉพาะในช่วงที่เอกอัครราชทูตสี่หศักดิ์พงษ์ เกตุแก้ว ดำรงตำแหน่งประธานคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ ซึ่งได้แสดงบทบาทประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศสายกลาง เน้นการปรึกษาหารือและการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมากกว่าการเผชิญหน้าและการประณาม จนนำไปสู่ฉันทามติของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้ในหลายเรื่อง อันเป็นบทบาทที่ประเทศไทยได้รับการยอมรับและชื่นชมอย่างกว้างขวางจากประเทศต่างๆ ในทุกภูมิภาค ซึ่งได้สะท้อนอยู่ในถ้อยแถลงของหลายประเทศในช่วงการทบทวนของไทย

นับจากนี้เป็นต้นไป ประเทศไทยจะต้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ให้การยอมรับ ซึ่งจะต้องมีการจัดตั้งกลไกตรวจสอบการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ และต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนเพื่อผลักดันให้ข้อเสนอแนะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยประเทศไทยได้ประกาศที่จะรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานดังกล่าวให้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติทราบในช่วงครึ่งเทอมแรก ก่อนที่ไทยจะเข้าสู่การทบทวนภายใต้กลไก UPR ครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2559

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม **เวลาเรียน 7 คาบ**

1. สาระสำคัญ

ทุกสังคมมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตน ส่งผลให้สังคมทั่วโลกมีความแตกต่างหลากหลายกัน ทุกคนจึงควรเข้าใจยอมรับ และเลือกรับอย่างเหมาะสม ตลอดจนรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนไว้

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลก

3. ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์ความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเลือกรับวัฒนธรรมสากล

4. สาระการเรียนรู้

1) ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม

2) วัฒนธรรมไทย

- ลักษณะและเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย
- การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของไทย
- การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

3) วัฒนธรรมสากล

- ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากล
- ลักษณะวัฒนธรรมสากลในสังคมไทย
- การเลือกรับวัฒนธรรมสากล

5. ประเด็นหลัก : การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม (ผลของการอนุรักษ์กับการเลือกรับวัฒนธรรม)

ประเด็นคำถามย่อย :

- การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์มีความจำเป็นจริงหรือไม่
- กระบวนการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมควรเป็นไปอย่างไรจึงจะไม่ก่อให้เกิดปัญหา
- วัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากลในยุคโลกาภิวัตน์มีลักษณะอย่างไร
- อะไรคือวัฒนธรรมไทยที่ควรมีการเปลี่ยนแปลง และอะไรคือวัฒนธรรมไทยที่ควรอนุรักษ์สืบต่อไป มากที่สุด

- อะไรคือวัฒนธรรมสากลที่ควรเลือกรับมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจลักษณะและเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย
- รู้และเข้าใจลักษณะวัฒนธรรมสากลในสังคมไทย
- รู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
- รู้และเข้าใจการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
- วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากล

ด้านเจตคติ

- ตระหนักและเห็นคุณค่าของความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมโลก
- ตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมไทยและร่วมกันอนุรักษ์ให้คงอยู่

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูสารคดีชุด วิวัฒน์วัฒนธรรม 5 ตอนๆ ละ 2 นาที (นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับโบราณสถานประวัติศาสตร์ ชุมทรัพย์ของแผ่นดิน, วิถีและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย, ภาษาไทย และวรรณกรรมไทย, ศิลปะ นาฏศิลป์ และดนตรีไทย, ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน) แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทย
- 2) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม, ลักษณะและเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของไทย
- 3) ครูให้นักเรียนดูสารคดีสั้น เรื่องปัญหาวัฒนธรรมไทย (นำเสนอเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่เปลี่ยนไปจากค่านิยมที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะค่านิยมของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน)
- 4) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์มีความจำเป็นหรือไม่” แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น และครูประมวลคำตอบที่ได้
- 5) ครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “กระบวนการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมควรเป็นไปอย่างไรจึงจะไม่ก่อให้เกิดปัญหา” แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- 6) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์รายการ วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมใคร? (นำเสนอการแสดงปาฐกถาของนักวิชาการต่าง ๆ) แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน

2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “วัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากลในยุคโลกาภิวัตน์มีลักษณะอย่างไร”

3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากล และลักษณะวัฒนธรรมสากลในสังคมไทย

4) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือวัฒนธรรมไทยที่ควรมีการเปลี่ยนแปลง และอะไรคือวัฒนธรรมไทยที่ควรอนุรักษ์สืบต่อไปมากที่สุด” และ “อะไรคือวัฒนธรรมสากลที่ควรเลือกรับมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์”

5) ครูกำหนดให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน แล้วครูประมวลคำตอบที่ได้ว่ามีวัฒนธรรมใดบ้าง อย่างไร แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และการเลือกรับวัฒนธรรมสากลครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ จำนวน 6 กลุ่ม โดยกำหนดนักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกศึกษาประเด็นคำตอบเดียวกัน 2 กลุ่มดังนี้ (อาจใช้วิธีการจับสลาก)

- ศึกษาวัฒนธรรมไทยที่ควรเปลี่ยนแปลง 2 กลุ่ม
- ศึกษาวัฒนธรรมไทยที่ควรอนุรักษ์ 2 กลุ่ม
- ศึกษาวัฒนธรรมสากลที่ควรเลือกรับ 2 กลุ่ม

ทั้งนี้วัฒนธรรมที่ศึกษาคือคำตอบที่ได้จากประเด็นคำถามของกิจกรรมที่ผ่านมา และกลุ่มที่ศึกษาประเด็นเดียวกันต้องไม่เลือกศึกษาวัฒนธรรมลักษณะเดียวกันด้วย

6) ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบที่กลุ่มตนเองเลือก ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล กำหนดให้เตรียมการนำเสนอในรูปแบบการโต้วาที่ระหว่าง 2 กลุ่มที่ศึกษาวัฒนธรรมในประเด็นเดียวกัน โดยครูและนักเรียนควรตั้งยุติการโต้วาที่ในแต่ละหัวข้อ/ ประเด็นร่วมกัน

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

1) นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มๆ ละ 2-3 คน ออกมานำเสนอในรูปแบบกิจกรรมการโต้วาที โดยมีครูเป็นผู้ดูแล และนักเรียนในชั้นเรียนเป็นผู้ตัดสิน

2) หลังจบกิจกรรม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูมอบหมายให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนร่วมกันจัดทำสารคดีสั้น นำเสนอการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม โดยเสนอถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่สำคัญของไทย (ว่ามีอะไรควรอนุรักษ์และมีแนวทางการอนุรักษ์ได้อย่างไร) กับการเลือกรับวัฒนธรรมสากล (ว่ามีวัฒนธรรมไทยใดที่ควรเปลี่ยนแปลง ควรรับวัฒนธรรมสากลใด และมีแนวทางการเลือกรับที่เหมาะสมได้อย่างไร) ในคาบนี้ ครูอาจให้นักเรียนวางแผนการดำเนินงานหรือให้ดำเนินการด้วยตนเองก็ได้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) พิษณุ เพชรพชรกุล และคณะ. 2551. แบบเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) ห้องสมุด

3) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

4) แหล่งการเรียนรู้ นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

5) วิดีโอสารคดีและเครื่องฉาย

6) สลาก

7) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

7.1) http://www.youtube.com/watch?v=4AAqeu9FX_E (ปัญหาวัฒนธรรมไทย)

7.2) http://www.youtube.com/watch?v=3W-0B_JpMgk (วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมใคร?)

7.3) <http://www.youtube.com/watch?v=V4AjUfvE> (สารคดีชุดวิวัฒนาการวัฒนธรรม ตอนที่ 1)

7.4) <http://www.youtube.com/watch?v=ocgfBd3> (สารคดีชุดวิวัฒนาการวัฒนธรรม ตอนที่ 2)

7.5) <http://www.youtube.com/watch?v=DAvQdFx> (สารคดีชุดวิวัฒนาการวัฒนธรรม ตอนที่ 3)

7.6) <http://www.youtube.com/watch?v=kUETO8F> (สารคดีชุดวิวัฒนาการวัฒนธรรม ตอนที่ 4)

7.7) <http://www.youtube.com/watch?v=d7IW7UCI> (สารคดีชุดวิวัฒนาการวัฒนธรรม ตอนที่ 5)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การโต้วาที)

2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (ได้วาที)	นำเสนอและอภิปราย ความแตกต่างระหว่าง วัฒนธรรมไทยกับ วัฒนธรรมสากล และ ความจำเป็นที่จะต้องมีการ เปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยได้ตรงประเด็น คำถาม โดยอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ความแตกต่างระหว่าง วัฒนธรรมไทยกับ วัฒนธรรมสากล และ ความจำเป็นที่จะต้องมีการ เปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยได้ตรงประเด็น คำถาม แต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือ ได้	นำเสนอและอภิปราย ความแตกต่างระหว่าง วัฒนธรรมไทยกับ วัฒนธรรมสากล และ ความจำเป็นที่จะต้อง มีการเปลี่ยนแปลง และการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยไม่ตรง ประเด็นคำถาม และ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือ เชื่อถือได้
การแสดงความ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่มี เหตุและผล

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ไทยกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

เวลาเรียน 6 คาบ

1. สาระสำคัญ

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นการสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพในระบบเศรษฐกิจให้แก่ภูมิภาคและประเทศสมาชิก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 3.2 เข้าระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

3. ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม.4-6/2 วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย

ส 3.2 ม.4-6/3 วิเคราะห์ผลดีผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ

4. สาระการเรียนรู้

- 1) เป้าหมายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 2) ขั้นตอนการรวมกลุ่ม 5 ขั้นคือ 1) เขตการค้าเสรี 2) สหภาพศุลกากร 3) ตลาดร่วม 4) สหภาพเศรษฐกิจ และ 5) สหภาพเหนือชาติ
- 3) ตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
 - ระดับโลก เช่น ธนาคารโลก, IMF, WTO, UNCTAD เป็นต้น
 - ระดับภูมิภาค เช่น EU, NAFTA, ASEAN, AFTA, OPEC, APEC, ASEM, ACD เป็นต้น
- 4) ผลดี-ผลเสียการกลุ่มรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 5) กรณีศึกษา : การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของไทย
 - การเปิดการค้าเสรีในยุคโลกาภิวัตน์ของไทย (AFTA, AEC, ASEAN+3, ไทย-จีน, ไทย-อินเดีย, ไทย-ออสเตรเลีย ฯลฯ)
 - ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดการค้าเสรีทางเศรษฐกิจของไทย
 - ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีทางเศรษฐกิจ

5. ประเด็นหลัก : ไทยกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก มีผลดีต่อประเทศสมาชิกมากกว่าการดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศกันเองหรือไม่ อย่างไร

- ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่อาจจะเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศคืออะไร
- การเปิดเสรีทางการค้าของไทยมีผลดี-ผลเสียต่อประเทศอย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจลักษณะการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในสังคมโลก
- รู้และเข้าใจบทบาทของกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศต่างๆ
- รู้และเข้าใจการเปิดการค้าเสรีในยุคโลกาภิวัตน์ของไทย

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ผลดีผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ
- วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย

ด้านเจตคติ

- ตระหนักในความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทางเศรษฐกิจของผู้คนในสังคมโลก

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูภาพสะท้อนบทบาททางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในสังคมโลก (ภาพที่ 1) แล้วซักถามถึงสิ่งที่นักเรียนเห็นและเข้าใจจากภาพ จากนั้นจึงเชื่อมโยงสู่การบรรยายประกอบการซักถามเรื่องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (เป้าหมาย, ขั้นตอน และตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ)

2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก มีผลดีต่อประเทศสมาชิกมากกว่าการดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศกันเองหรือไม่ อย่างไร”

3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูประมวลคำตอบที่ได้และอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนขึ้น

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจต่างๆ ในสังคมโลกจากภาพการ์ตูนล้อสภาพการณ์ของกลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ ในสังคมโลก (ภาพที่ 2)

2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่อาจจะเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศคืออะไร”

3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ผลดี-ผลเสียการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

4) จากนั้นครูกล่าวเชื่อมโยงสู่เรื่องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศของไทย โดยบรรยายประกอบแผนภาพเรื่อง การเปิดการค้าเสรีในยุคโลกาภิวัตน์ของไทย

5) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “การเปิดเสรีทางการค้าของไทยมีผลดี-ผลเสียต่อประเทศอย่างไร

6) ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นถึงผลดี-ผลเสีย แล้วเขียนเปรียบเทียบกันในตารางที่ครูติดไว้บนกระดาน

7) ครูไม่เฉลยถูก-ผิด แต่ให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล กำหนดให้เตรียมการนำเสนอในรูปแบบเสวนา/ สัมมนา

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

1) นักเรียนดำเนินการเสวนา/ สัมมนา โดยครูเป็นผู้ดำเนินรายการ

2) หลังจบกิจกรรม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูมอบหมายให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศประชาสัมพันธ์เพื่อนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเปิดการค้าเสรีของไทยกับประเทศต่างๆ ตลอดจนกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศต่างๆ ทั่วโลก

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) พิษณุ เพชรพชรกุล และคณะ. 2551. แบบเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา สาระ เศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.ห้องสมุด

2) ห้องสมุด

3) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

4) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

5) ภาพ

6) ตาราง

7) แผนภาพ

8) ข่าว

9) แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต

9.1) http://www.sme.go.th/SiteCollectionDocuments/WhitePaper/2547/16p4-e-chapter7_2.pdf (การเปิดการค้าเสรีของไทยกับประเทศต่างๆ)

9.2) <http://www.thaifita.com/ThaiFTA> (การค้าเสรี)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การสัมมนา/ เสวนา)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

9.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (โต้วาที)	บอกผลของการเปิดเสรี ทางเศรษฐกิจในยุค โลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อ สังคมไทยได้ตรง ประเด็นคำถาม โดย อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	บอกผลของการเปิดเสรี ทางเศรษฐกิจในยุค โลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อ สังคมไทยได้ตรง ประเด็นคำถาม แต่ขาด การอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	บอกผลของการเปิด เสรีทางเศรษฐกิจใน ยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผล ต่อสังคมไทยไม่ตรง ประเด็นคำถาม และ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือ เชื่อถือได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่มี เหตุและผล

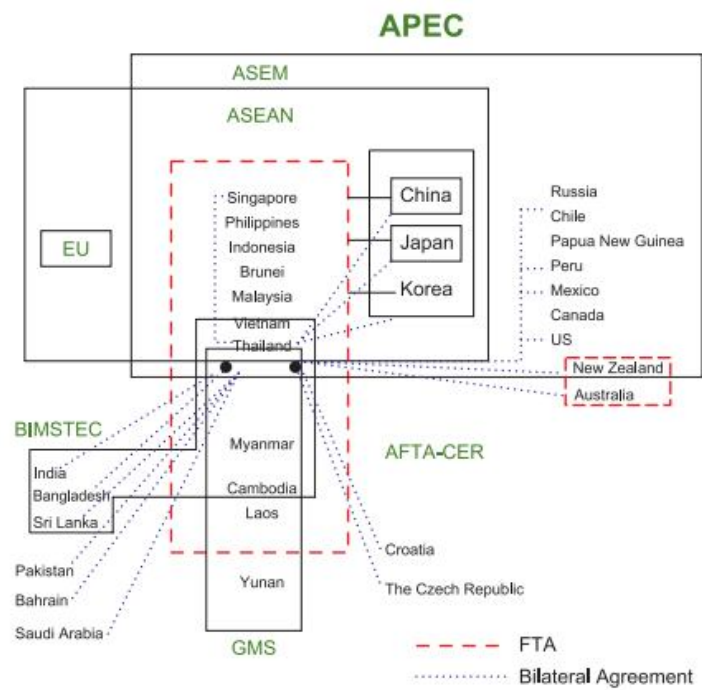
ตัวอย่างภาพที่ 1

ตัวอย่างภาพที่ 2

แผนภาพประกอบเรื่อง ไทยกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความขัดแย้งในโลกยุคปัจจุบัน

เวลาเรียน 8 คาบ

1. สาระสำคัญ

ปัญหาความขัดแย้งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลก การแก้ปัญหาในอดีตจึงเป็นตัวอย่างหรือแนวทางที่ดีในการลดความขัดแย้งในปัจจุบันและป้องกันปัญหาในอนาคต

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ สามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

3. ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.4-6/4 วิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

4. สาระการเรียนรู้ (ครูอาจเลือกบางเหตุการณ์สำหรับจัดการเรียนรู้แบบใช้กรณีตัวอย่าง)

เหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการเมืองการปกครอง เช่น

1.1) ปัญหาการก่อการร้ายสากล เช่น

- เหตุการณ์ 11 ก.ย. 2001
- ตาลิบัน-อัฟกานิสถาน

1.2) ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ เช่น

- ไทย-กัมพูชา
- เกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้
- สหรัฐอเมริกา-ลิเบีย (กัสดาฟี)
- อิหร่าน-สหรัฐอเมริกา
- อิสราเอล-เลบานอน

1.3) ปัญหาการเรียกร้องอิสรภาพ

- ทิเบต-จีน
- สงครามกลางเมืองไนจีเรีย (สมัยบักซาร์ อัลอะซัด)
- การปฏิวัติอียิปต์ (สมัยรัฐบาลฮอสนี มุบารัค)

2) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ เช่น

- จีน-ญี่ปุ่น (กรณีหมู่เกาะเตียวหยู/เซนกากู)
- ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ (กรณีหมู่เกาะทาเกชิมะ/ด็อกโด)

- ญี่ปุ่น-รัสเซีย (กรณีหมู่เกาะคูริล)
 - จีน-เวียดนาม-ฟิลิปปินส์-บรูไน-มาเลเซีย (กรณีหมู่เกาะสแปรตลีย์)
- 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งทางศาสนา เช่น
- ฮินดู-มุสลิม ในอินเดีย
 - อิสราเอล-ปาเลสไตน์

5. ประเด็นหลัก : ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลกปัจจุบัน

ประเด็นคำถามย่อย :

- เหตุการณ์ความขัดแย้งในปัจจุบันมีผลสืบเนื่องจากอดีตหรือไม่ อย่างไร
- เหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคหนึ่งๆ มีผลกระทบต่อสังคมทั่วโลกหรือไม่ อย่างไร
- สถานการณ์โลกในอนาคตมีแนวโน้มเป็นอย่างไร และนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เกิดสังคมที่พึงประสงค์ (เกิดสันติสุขในสังคมโลก)

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจเหตุการณ์ความขัดแย้งที่สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21
- วิเคราะห์ผลกระทบของเหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ที่มีต่อสังคมโลก
- อภิปรายแนวทางการปฏิบัติเพื่อสร้างสันติภาพในสังคมโลก
- ประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาของโลกในอนาคต

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหาความขัดแย้ง
- กระตือรือร้นที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบหรือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในระดับต่างๆ

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยคละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
- 2) นักเรียนดูวีดิทัศน์ข่าว รายงานเหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 (จากเหตุการณ์ความขัดแย้งที่ครูเลือกมาเป็นกรณีตัวอย่างด้านละ 1 เหตุการณ์)
- 3) จากนั้น ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ (จากกรณีตัวอย่าง) เหตุการณ์ความขัดแย้งในปัจจุบันมีผลสืบเนื่องจากอดีตหรือไม่ อย่างไร”
- 4) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม โดยครูไม่เฉลยหรือตัดสินถูกผิด แต่มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม วิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งจากกรณีตัวอย่าง

ที่ได้ดู เชื่อมโยงกับภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของกรณีตัวอย่างนั้นๆ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบแผนผังก้างปลา บนกระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษ ฟลิบชาร์ต) ที่ครูแจกให้พร้อมปากกาเคมีกลุ่มละ 1 ชุด

- 5) จากนั้นตัวแทนกลุ่มพุดนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูและนักเรียนคนอื่นๆ ร่วมกัน
- 6) อภิปรายคำตอบที่ได้จากกลุ่มต่างๆ และครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นที่สำคัญ
- 7) นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) นักเรียนดูวีดิทัศน์ชุด World Battlegrounds, 1000 years in 5 minutes (นำเสนอสมรรถภูมิของสงครามต่างๆ ทั่วโลก ที่เกิดระหว่าง ค.ศ.1000-2000) เพื่อให้ทบทวนความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ความขัดแย้งในประวัติศาสตร์โลก

2) ครูกล่าวเชื่อมโยงถึงเหตุการณ์ความขัดแย้งในโลกยุคปัจจุบัน และบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง เหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ในด้านต่างๆ

3) จากนั้นครูกระตุ้นให้นักเรียนพิจารณาปัญหาความขัดแย้งในมุมมองระดับโลก โดยเสนอประเด็นคำถามว่า “เหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคหนึ่งๆ มีผลกระทบต่อสังคมทั่วโลกหรือไม่ อย่างไร”

4) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม (แบ่งกลุ่มใหม่ หรือจัดกลุ่มตามเดิมก็ได้) ร่วมกันวิเคราะห์ประเด็น และอภิปรายแสดงความคิดเห็น/ เสนอคำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยหรือตัดสิน ถูก-ผิด

5) ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน (กำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกวิเคราะห์ เหตุการณ์ความขัดแย้งกลุ่ม 1 ด้าน หากกลุ่มใดศึกษาความขัดแย้งด้านเดียวกัน ก็ให้ศึกษาไม่ซ้ำประเด็นปัญหาทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลในลักษณะการเสวนาหรือสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) นักเรียนตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน ออกมาเป็นวิทยากรร่วมเสวนาหรือสัมมนา โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ

2) ครู (ผู้ดำเนินการ) เสนอประเด็นคำถามว่า “เหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคหนึ่งๆ มีผลกระทบต่อสังคมทั่วโลกอย่างไร” โดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอคำตอบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เมื่อจบการเสวนาหรือสัมมนา ครูสรุปประเด็นคำตอบที่ได้

3) นักเรียนแต่ละคนสร้างแผนผังก้างปลาสรุปประเด็นผลกระทบของเหตุการณ์ความขัดแย้งหนึ่งๆ ที่มีต่อสังคมทั่วโลก ลงในกระดาษขาว (A4) ที่ครูแจกให้

คาบที่ 8 สรุปผล

1) นักเรียนดูวีดิทัศน์ Global Issue Series ตอน International Conflicts (นำเสนอเหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้แก่ เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001, ปาเลสไตน์-อิสราเอล, เกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้, ตาลิบัน-อัฟกานิสถาน และองค์การระดับโลกที่ก่อตั้งเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในโลก ปิดท้ายด้วยแนวทางการปฏิบัติเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง)

2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “สถานการณ์โลกในอนาคตมีแนวโน้มเป็นอย่างไร และนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เกิดสังคมที่พึงประสงค์ (เกิดสันติสุขในสังคมโลก)”

3) นักเรียนร่วมกันประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาของโลกในอนาคต และยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติเพื่อสร้างสันติภาพในสังคมโลก โดยนำเสนอประเด็นคำตอบ แล้วครูประมวลคำตอบที่ได้ และอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจนครูและนักเรียนจึงสรุปองค์ความรู้ตลอดหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) หนังสือแบบเรียนสาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2) สุเทพ จิตรขึ้น และคณะ. 2551. คู่มือครูสังคมศึกษาฯ สาระประวัติศาสตร์ ม.4-6 เล่ม 2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน

4) ห้องสมุด/ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

5) วีดิทัศน์

6) ข่าว

7) กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษฟลิปชาร์ต) และปากกาเคมี

8) กระดาษ A4

9) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

9.1) <http://www.youtube.com/watch?v=1hsDn2kNrIl> (world battlegrounds)

9.2) http://www.youtube.com/watch?v=PxxUx_lzhwE (global issues)

9.3) <http://www.globalpost.com/news/war/conflict-zones> (ข่าว)

9.4) <http://www.globalconflictmaps.com/category/war-conflicts> (วีดิทัศน์ข่าว)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (เสวนา/สัมมนา)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังก้างปลา)

9.2 เกณฑ์การประเมินผล (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (โต้วาที)	อภิปรายเหตุการณ์ ความขัดแย้งที่สำคัญ ของโลกใน คริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้ ตรงประเด็นคำถาม โดย อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายเหตุการณ์ ความขัดแย้งที่สำคัญ ของโลกใน คริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้ ตรงประเด็นคำถาม แต่ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงหรือ เชื่อถือได้	อภิปรายเหตุการณ์ ความขัดแย้งที่สำคัญ ของโลกใน คริสต์ศตวรรษที่ 21 ไม่ ตรงประเด็นคำถาม และขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความคิด เห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
แผนผังก้างปลา	วิเคราะห์สาเหตุและ ผลกระทบของ เหตุการณ์ความขัดแย้ง ของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่มีต่อสังคมโลกได้ ถูกต้องทั้งหมด	วิเคราะห์สาเหตุและ ผลกระทบของ เหตุการณ์ความขัดแย้ง ของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่มีต่อสังคมโลกได้ ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	วิเคราะห์สาเหตุและ ผลกระทบของ เหตุการณ์ความขัดแย้ง ของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่มีต่อสังคมโลกได้ ถูกต้องไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วิกฤตสิ่งแวดล้อมโลก

เวลาเรียน 8 คาบ

1. สาระสำคัญ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งๆ ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆ ไปทั่วโลก ประชากรในทุกภูมิภาคจึงล้วนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ตัวชี้วัด

ส 5.2 ม.4-6/1 วิเคราะห์สถานการณ์และวิกฤตการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและโลก

ส 5.2 ม.4-6/2 ระบุมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาบทบาทขององค์การและการประสานความร่วมมือทั้งในประเทศและนอกประเทศเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส 5.2 ม.4-6/3 ระบุแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก

ส 5.2 ม.4-6/5 มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิตตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. สาระการเรียนรู้

1) วิกฤตสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยและในโลก

- วิกฤตด้านทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การใช้ทรัพยากรฟุ่มเฟือย การรุกล้ำพื้นที่ชายฝั่งทะเล ปัญหามลพิษ ปัญหาขยะ ฯลฯ

- วิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปრაกฏการณ์เอลนีโญ ปฏิกริยาเรือนกระจก ฝนกรด การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของโลก/ ภาวะโลกร้อน ฯลฯ

2) ตัวอย่างองค์กรที่มีบทบาทในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ระดับสากล ได้แก่ UNEP, UNDP, WFP, NGO, Green Peace, WWF เป็นต้น

- องค์กรในประเทศ ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ มูลนิธิสืบนาคะเสถียร สยามครมสร้างสรรค์ไทย มูลนิธิเพื่อนช้าง เป็นต้น

3) มาตรการในการจัดการวิกฤตการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลก

- ระดับสากล ได้แก่

- อนุสัญญาไซเตส
- อนุสัญญาเวียนนาและพิธีสารมอนทรีออล
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
- อนุสัญญาบาเซล

- ในประเทศ ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
- พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

4) แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- หลักการและแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- รูปแบบและแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย

5. ประเด็นหลัก : วิกฤตสิ่งแวดล้อมโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลกที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน
- ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือไม่
- ความพยายามแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่างๆ ที่ผ่านมาประสบความสำเร็จแล้วหรือไม่

- แนวทางการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของพลเมืองชาติและพลเมืองโลกนั้นคืออะไรบ้าง

- แนวโน้มสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลกจะเป็นอย่างไรต่อไป

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจวิกฤตสิ่งแวดล้อมในสังคมทั่วโลก
- รู้และเข้าใจบทบาทขององค์กรต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- รู้และเข้าใจความหมาย หลักการและแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์สถานการณ์และวิกฤตการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและโลก

- อภิปรายการแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิตตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ประเมินหรือคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคตของโลก

ด้านเจตคติ

- ตระหนักว่าทรัพยากรของโลกมีจำกัด ดังนั้นทุกคนต้องใช้อย่างรับผิดชอบ

- สำนึกในความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เป็นการหมุนเวียนกลับมาใช้ การลดหรือใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่า

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างภาพยนตร์เรื่อง An inconvenient truth ปีค.ศ. 2006 (ภาพยนตร์สารคดีนำเสนอเรื่องราววิกฤตการณ์ทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาโลกร้อน)

2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลกที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน”

3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกหรือไม่”

4) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้ว อธิบายเพิ่มเติมเชื่อมโยงสู่การบรรยายประกอบภาพเรื่อง วิกฤตสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยและในโลก

5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูภาพความเสียหายในเหตุการณ์สึนามิ ปีพ.ศ.2546 (ทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบเสียหาย) แล้วสนทนากับนักเรียนถึงสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยและทั่วโลก เพื่อทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไปเมื่อคาบที่แล้ว

2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ความพยายามแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่างๆ ที่ผ่านมาประสบความสำเร็จแล้วหรือไม่”

3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ทั้งที่เห็นว่ามีและที่ว่ามีไม่

4) ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่อง Thailand green meeting destination (นำเสนอเรื่องราวการดำเนินการต่างๆ เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทย) แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ตัวอย่างองค์กรที่มีบทบาทในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมาตรการในการจัดการวิกฤตการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลก

5) ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน (อธิบายความหมาย หลักการ และแนวทางการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน)

6) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามต่อว่า “แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของพลเมืองชาติและพลเมืองโลกนั้นคืออะไรบ้าง”

7) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้

8) จากนั้นแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 8 คน ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากที่ระบุคำตอบที่ประมวลได้จากกิจกรรมข้างต้นคร่อมหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าตามคำตอบที่จับสลากได้แล้ว อาจจะมีข้อมูลที่เป็นการยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งแล้วจะเสนอคำตอบ/ ความคิดเห็นใหม่ก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลในลักษณะการแสดงละคร ให้นักเรียนกำหนดผู้แสดง/ ตัวละคร บทพูด/ เรื่องราว ฯลฯ เอง แต่กำหนดเวลาแสดงไม่เกินกลุ่มละ 15 นาที

คาบที่ 6-8 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

- 1) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอโดยการแสดงละคร ระหว่างนี้ครูบันทึกภาพการแสดงของนักเรียนแต่ละกลุ่มเก็บไว้
- 2) เมื่อจบการแสดงครูและนักเรียนกลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- 3) ครูให้นักเรียนดูวิดีโอที่สนใจ เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
- 4) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “แนวโน้มสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลกจะเป็นอย่างไรต่อไป” ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- 5) ครูและนักเรียนจึงร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูมอบวิดีโอที่ได้บันทึกการแสดงให้นักเรียน แล้วมอบหมายให้นักเรียนนำไปตัดต่อเป็น วิดิทัศน์ ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) สุเทพ จิตรขึ้น และคณะ. 2551. คู่มือครูสังคมศึกษาฯ สาระภูมิศาสตร์ ม.4-6. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- 2) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน
- 3) ห้องสมุด/ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 4) วิดิทัศน์ ตัวอย่างภาพยนตร์ และเครื่องฉาย
- 5) ภาพ
- 6) สลาก
- 7) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

7.1) <http://www.youtube.com/watch?v=ykdOxscGh9E> (Thailand green meeting destination)

7.2) http://www.youtube.com/watch?v=KirJ6_bdW84 (การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน)

7.3) <http://www.youtube.com/watch?v=B5NiTN0chj0&list=PL8F89C60E6D597F00> (การพัฒนาที่ยั่งยืน)

7.4) <http://www.youtube.com/watch?v=wnjx6KETmi4> (An inconvenient truth)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

9.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การแสดงละคร)

2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

9.2 เกณฑ์การประเมินผล (rubrics)

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (แสดงละคร)	แสดงให้เห็นแนว ทางการมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหาและ อภิปรายการดำเนินชีวิต ตามแนวทางการอนุรักษ์ ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืนได้ตรง ประเด็นคำถาม โดย อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	แสดงให้เห็นแนว ทางการมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหาและ อภิปรายการดำเนินชีวิต ตามแนวทางการอนุรักษ์ ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืนได้ตรง ประเด็นคำถาม แต่ขาด การอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	แสดงให้เห็นแนว ทางการมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหาและ อภิปรายการดำเนิน ชีวิตตามแนวทางการ อนุรักษ์ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืนไม่ตรง ประเด็นคำถาม และ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือ ได้
การแสดงความคิด เห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล

ตัวอย่างภาพวิฤตติสิ่งแวดล้อมโลก

(ความเสียหายจากสึนามิในประเทศต่างๆ เมื่อค.ศ.2004)

แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ประกอบด้วย

- หน่วยการเรียนรู้ที่
1. พลเมืองกับความขัดแย้งในภูมิภาค
 2. ปัญหาสิทธิมนุษยชนในอาเซียน
 3. อาเซียนกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
 4. ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียน
 5. สังคมไทยกับเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์
 6. วัฒนธรรมต่างชาติในสังคมไทย

1. สาระสำคัญ

พลเมืองคือผู้มีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาขัดแย้ง การดำเนินชีวิตตามแนวทางสมานฉันท์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขจึงเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมืองโลก

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

- 1) เกิดแนวคิดความเป็นพลเมืองโลกที่กระตือรือร้นรับผิดชอบ (มิติความเป็นพลเมืองโลก)
- 2) รู้และเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้ง ความจำเป็นของการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และการส่งเสริมความสมานฉันท์ปรองดอง (มิติการแก้ปัญหาความขัดแย้ง)
- 3) เข้าใจถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ และตระหนักว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีผลสะท้อนในวงกว้างระดับโลก (มิติการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน)

3. สาระการเรียนรู้

1) ธรรมชาติของความขัดแย้ง

1.1) ความหมายของความขัดแย้ง

ความขัดแย้ง คือ สภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดการต่อสู้ระหว่างสองฝ่ายหรือมากกว่านั้น เพื่อกีดกันขัดขวางมิให้ฝ่ายตรงข้ามได้บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งมักเป็นเรื่องของสิ่งมีคุณค่า สถานภาพ อำนาจ ทรัพยากร ผลประโยชน์ ที่มีจำกัด

1.2) ธรรมชาติของความขัดแย้ง

สังคมทุกสังคมย่อมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ได้ ความขัดแย้งในสังคมจึงเป็นเรื่องปกติ เป็นแต่เพียงว่าความขัดแย้งดังกล่าวยังสามารถหาข้อยุติได้ในกรอบของกลไกที่มีอยู่สังคมนั้นก็สามารถดำเนินต่อไป หรือตราบเท่าที่ปัญหาความขัดแย้งอยู่ในสัดส่วนที่ไม่แผ่กระจายไปทั่วทั้งสังคมจนหาวิธีการหรือกลไกเพื่อยุติความขัดแย้งไม่ได้สังคมนั้นก็สามารถดำเนินต่อไป โดยในภาพรวมจะถือได้ว่าสังคมนั้นยังอยู่ได้อย่างมีความสมานฉันท์ แต่เมื่อใดก็ตามที่ความขัดแย้งถึงจุดที่ไม่สามารถจะแก้ไขเยียวยาได้ ทางเลือกของสังคมก็จะถูกจำกัดลง โดยมีทางออกอยู่สองทางคือ การพยายามแก้ไขความขัดแย้งโดยสันติวิธี ด้วยการเจรจาหรือไกล่เกลี่ย หรือมิฉะนั้นก็คงต้องแก้ไขความขัดแย้งด้วยการใช้กำลังหรือความรุนแรง ซึ่งจะผลเสียหายแก่ทั้งสองฝ่าย

2) สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

สถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะประเด็นปัญหาระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ในช่วงเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีสาเหตุและความขัดแย้ง ดังนี้

2.1) การขัดผลประโยชน์กันด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ ไทย-พม่า (ปัญหาพรมแดน และการจับกุมผู้ก่อการ) ไทย-กัมพูชา (ปัญหาพรมแดน) เป็นต้น

2.2) การขัดผลประโยชน์กันด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ไทย-เวียดนาม (ปัญหาการแข่งขันกันด้านการค้า / ผลผลิตทางการเกษตร) เป็นต้น

2.3) การขัดแย้งกันเกี่ยวกับค่านิยม /ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ไทย-ลาว (ปัญหาการดูถูกคนลาว) เป็นต้น.

3. การแก้ปัญหาความขัดแย้งตามหลักสันติวิธีในอาเซียน

การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันในอาเซียน มีการดำเนินนโยบายของภูมิภาค ดังนี้

3.1) ทหารี่ร่วมกันด้านความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจ โดยการจัดประชุมสุดยอดผู้นำ รัฐมนตรีกระทรวงต่างๆ ตลอดจนผู้นำทางการทหาร

3.2) จัดทำสนธิสัญญาสมานฉันท์และความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia) ซึ่งยึดหลักการสำคัญ 4 ประการคือ

- เคารพในเอกราชและอธิปไตยของกันและกัน
- ไม่ขู่หรือใช้กำลังในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
- แก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกิจการภายในของประเทศอื่น

สนธิสัญญาดังกล่าวนี้อยู่ระบุว่าหากเกิดประเด็นความขัดแย้งระหว่างสมาชิกขึ้น ก็ให้จัดตั้งสภาสูงเพื่อดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ย

4. ประเด็นหลัก : ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นคำถามย่อย :

- ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างไรบ้าง
- อะไรคือปัจจัยที่ทำให้ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเกิดความขัดแย้งกัน
- ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีผลกระทบต่อผู้คนประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคหรือไม่ อย่างไร

- ในฐานะพลเมือง เราจะมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งตามนโยบายของภูมิภาคได้อย่างไร

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้ง
- รู้และเข้าใจสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน
- รู้และเข้าใจการแก้ปัญหาความขัดแย้งตามหลักสันติวิธีในอาเซียน

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์สาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านได้

- วิเคราะห์ผลกระทบของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่หนึ่งต่อพื้นที่อื่นๆ ได้
- อภิปรายการปฏิบัติตนหรือการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาตามนโยบายของภูมิภาคได้

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาความแย้ง และการสร้างความสมานฉันท์ปรองดอง
- เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหา ตลอดจนไม่เป็นสาเหตุของความขัดแย้ง

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูภาพสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 2 ภาพ แล้วให้นักเรียนบอกว่าภาพใดสวยกว่า หรืออยากไปสถานที่ใดมากกว่า (ข้อสังเกต ภาพที่ครูนำเสนอ นั้น ต้องเป็นภาพที่มี องค์ประกอบ หรือความสวยงามใกล้เคียงกันมาก) ขณะทำกิจกรรม ครูกระตุ้นให้นักเรียนได้เห็นข้อดีและข้อเสียของแต่ละภาพ เมื่อนักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ครูจึงอธิบายเชื่อมโยงกับเรื่อง ธรรมชาติของความขัดแย้ง

2) ครูเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนขึ้น โดยเสนอประเด็นคำถามว่า “ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างไรบ้าง” ผ่านกิจกรรมผู้ประกาศข่าว

3) ครูสุ่มตัวแทนนักเรียน 2-3 คน ออกมาเป็นผู้ประกาศข่าว อ่านข่าวสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่ครูกำหนดให้จำนวน 4 ข่าว

4) นักเรียนบันทึกประเด็นคำตอบลงสมุด แล้วร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูซักถามนักเรียนเชื่อมโยงกับประเด็นความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่ได้เรียนไปคาบที่แล้ว ด้วยประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัจจัยที่ทำให้ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเกิดความขัดแย้งกัน”

2) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากนั้นครูจึงอธิบายเพิ่มเติม

3) ครูนำเสนอประเด็นปัญหาว่า “ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีผลกระทบต่อผู้คนประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคหรือไม่ อย่างไร”

4) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ ไม่เกินกลุ่มละ 6 คน

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอคำตอบ/ แสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยคำตอบหรือตัดสินถูก-ผิด

6) จากนั้นครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน โดยกำหนดให้นักเรียนเลือกวิเคราะห์ผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านประเทศเดียว ไม่ซ้ำกัน ทั้งนี้เมื่อ

นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า แล้วกลุ่มอื่นร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น

2) จากนั้นร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม และนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การแก้ปัญหาความขัดแย้งตามหลักสันติวิธีของภูมิภาคอาเซียน แล้วเสนอประเด็นคำถามว่า “ในฐานะพลเมือง เราจะมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งตามนโยบายของภูมิภาคอาเซียนได้อย่างไร”

2) นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างการปฏิบัติตนหรือการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหตามนโยบายของอาเซียน

3) ครูและนักเรียนจึงสรุปองค์ความรู้ตลอดหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน

4) สูดทำกิจกรรมมอบหมายให้นักเรียนจัดบอร์ดกระจายข่าว โดยเสนอข่าวความขัดแย้ง และบทวิจารณ์สถานการณ์ หรือการปฏิบัติตนเพื่อแก้ไขปัญหาในข่าว เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของนักเรียนในโรงเรียน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) หนังสือ ประชาคมอาเซียน โดย รศ.ดร.ประภัสสร์ เทพชาตรีพรสุข นุ่นนิรันดร์ และคณะ. 2552. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

2) ห้องสมุด/ ห้องสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน

4) ภาพสถานที่ท่องเที่ยว

5) ข่าว

6) สมุดบันทึกการเรียนรู้

7) แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต

7.1) <http://www.mcot.net> (ข่าว)

7.2) <http://www.isranews.org> (ข่าว)

7.3) <http://www.thaipost.net/news> (ข่าว)

7.4) <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews> (ข่าว)

7.5) <http://www.matichon.co.th/news> (ข่าว)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัด และ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย ผลกระทบของความ ขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ตรง ประเด็นคำถามที่ กำหนด โดยอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ผลกระทบของความ ขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ตรง ประเด็นคำถามที่ กำหนดแต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่ไม่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือไม่ได้	นำเสนอและอภิปราย ผลกระทบของความ ขัดแย้งที่เกิดขึ้นไม่ตรง ประเด็นคำถามที่ กำหนดและขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่ไม่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือ ไม่ได้
การแสดงความคิด เห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่มี เหตุและผล

ตัวอย่างภาพสถานที่ท่องเที่ยว

1. สารสำคัญ

มนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน เราจึงควรปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยการเคารพสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค และเสรีภาพของผู้อื่น

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

- 1) รู้และเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้ง (มิติการแก้ปัญหาความขัดแย้ง)
- 2) รู้และเข้าใจเหตุผลความจำเป็นของการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และการส่งเสริมความสมานฉันท์ปรองดอง (มิติการแก้ปัญหาความขัดแย้ง)
- 3) ตระหนักถึงความสำคัญของความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมทางสังคม (มิติความยุติธรรมในสังคม)
- 4) เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน ทั้งที่เป็นสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชนสากล (มิติสิทธิมนุษยชน)

3. สารการเรียนรู้

1) หลักสิทธิมนุษยชน

1.1) ความหมาย : สิทธิมนุษยชน หมายถึง สิทธิมนุษยชน หมายถึง "สิทธิ" ของความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคน ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด และมีต่อไปจนกว่าจะสิ้นชีวิต

สิทธิมนุษยชน จำแนกออกได้อย่างกว้างๆ 2 ประเภท คือ

(1) สิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เช่น อิสรภาพจากการเป็นทาส ความเสมอภาคในทางกฎหมาย สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เสรีภาพขั้นพื้นฐานในทาง เป็นต้น

(2) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เช่น สิทธิในการได้รับการศึกษา และบริการทางสาธารณสุข สิทธิ และเสรีภาพ ในการปฏิบัติตามศาสนพิธี ตามความเชื่อของตน เป็นต้น

1.2) แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ได้แก่

- สิทธิติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด (สิทธิตามธรรมชาติ)
- สิทธิของมนุษย์ทุกคน (ทุกคนพึงได้รับอย่างเท่าเทียมกัน)
- สิทธิที่ไม่อาจพรากจากผู้ทรงสิทธิ
- พื้นฐานมาจากแนวคิดที่ทุกคนในโลกต่างมีเกียรติมีศักดิ์ศรี (ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์)

1.3) หลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน

- เป็นสิทธิเฉพาะตนของมนุษย์ไม่สามารถโอนให้กันได้
- เป็นสิทธิที่ไม่สามารถแบ่งแยกได้และต้องพึงพิงซึ่งกันและกัน

- เป็นสิทธิที่บุคคลพึงมีในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- เป็นสิทธิที่ทุกคนพึงมีอย่างเท่าเทียมและเป็นสากล
- เป็นวิถีนำพาโลกไปสู่สันติภาพและการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. สถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาเซียน

- ปัญหาชาวโรฮิงญา

สาเหตุ : รัฐธรรมนูญพม่าไม่ได้นับรวมชาวโรฮิงญาเป็นกลุ่มชนพื้นเมือง จึงไม่ได้รับสัญชาติและไม่ได้รับการคุ้มครอง มีการปราบปรามอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. 2505 ทำให้ชาวโรฮิงญาจำนวนมากลี้ภัยไปประเทศอื่นเช่น บังกลาเทศ ปากีสถาน ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย เป็นต้น

3. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

3.1) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

3.2) แนวทางการแก้ไขปัญหาชาวโรฮิงญาของสมาชิกประชาคมอาเซียน

- กำหนดมาตรการลงโทษพม่าที่ผลักภาระปัญหา จากเบาไปหาหนัก (แสดงความไม่เห็นด้วย > ประณามอย่างรุนแรงเพื่อกดดันรัฐบาลพม่า > คำว่าบาตรทางเศรษฐกิจ

- ใช้กลไกของอาเซียน (อาเซียนทรอยกาหรือกลุ่มประเทศผู้ประสานงานอาเซียน ที่ตั้งขึ้นมาเพื่อความคล่องตัวในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจส่งผลกระทบต่ออาเซียน) แสดงบทบาทในการแสวงหาแนวทางแก้ปัญหา

- ส่งคณะผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือตัวแทนอาเซียน เช่น เลขาธิการอาเซียนเข้าไปดูสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในพม่า และควรผลักดันให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างอาเซียนกับสหประชาชาติ สหรัฐอเมริกา จีน และอินเดีย เพื่อหาทางร่วมกันในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- อาเซียนควรเป็นสื่อกลางให้สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ เข้ามาทำหน้าที่ดูแลค่ายผู้ลี้ภัยพม่าในบังกลาเทศและบริเวณชายแดนไทย-พม่า

4. ประเด็นหลัก : ความเท่าเทียมกันของประชากรอาเซียน

ประเด็นคำถามย่อย :

- ในภูมิภาคอาเซียน ปรากฏปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนอะไรบ้าง
- อะไรคือสาเหตุหรือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชากรของประเทศต่างๆ ในอาเซียนมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน
- ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผลต่อการพัฒนาประชาคมอาเซียนหรือไม่ อย่างไร
- ในฐานะพลเมืองอาเซียน นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างไร

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความหมาย แนวคิด และหลักการของสิทธิมนุษยชน
- รู้และเข้าใจปฏิญญาสำคัญของอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน
- รู้และเข้าใจสถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาเซียน

ด้านทักษะ

- อภิปรายสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในอาเซียน
- วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของปัญหาสิทธิมนุษยชนในอาเซียน

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความเท่าเทียมกันและสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูภาพข่าวชาวโรฮิงญาที่อพยพไปยังประเทศต่างๆ ในอาเซียน แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันของมนุษย์ เชื้อโยงสู่การบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง สิทธิมนุษยชน (ความหมาย แนวคิด และหลักการ)ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ในภูมิภาคอาเซียน ปรากฏปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนอะไรบ้าง”

2) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น/ คำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้ว

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูข่าวชาวโรฮิงญาในประเทศไทย แล้วซักถามนักเรียนถึงสาเหตุและผลกระทบของปัญหา

2) จากนั้นครูบรรยายประกอบภาพเรื่อง สถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาเซียน แล้วเสนอถามประเด็นคำถามว่า “อะไรคือสาเหตุหรือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชากรของประเทศต่างๆ ในอาเซียนมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน” และ “ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผลต่อการพัฒนาประชาคมอาเซียนหรือไม่ อย่างไร”

3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของปัญหาดังกล่าวที่มีต่อประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน ครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยเขียนผลการวิเคราะห์หรือคำตอบของนักเรียนบนแผนผังก้างปลาที่ติดไว้บนกระดาน

4) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ในฐานะพลเมืองอาเซียน นักเรียนจะส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครอง ตนเองและผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างไร” (ครูอาจให้นักเรียนพิจารณาเฉพาะกรณีตัวอย่างปัญหาชาวโรฮิงญาก็ได้)

5) นักเรียนแต่ละคน แสดงความคิดเห็นและคำตอบของตน โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ ไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

6) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

7) จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบความคิดเห็น/ คำตอบของตนมาเพื่ออภิปรายร่วมกันอีกครั้งในคาบหน้า ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละคนได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลแล้ว อาจจะยืนยันคำตอบเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละคนค้นคว้าข้อมูลการมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชนต่างๆ ที่ได้เรียนมา โดยรวบรวมข้อมูล หลักฐาน และตัวอย่างประกอบต่างๆ สำหรับใช้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอีกครั้ง ในรูปแบบการสัมมนา หรือเสวนาโต๊ะกลม

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายผลและสรุปผล

นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

นักเรียนร่วมกันจัดทำบอร์ดกระจายข่าว เสนอสถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาเซียน เช่น ชาวชาวโรฮิงญา และการมีส่วนร่วมปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชนต่างๆ ในฐานะเยาวชนไทยและพลเมืองของภูมิภาค

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) _____. 2551. สารานุกรมไทยฉบับเยาวชน เล่มที่ 32 โดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : สำนักงานกลาง หอวิชาการพัฒนาฯ ในพระบรมมหาราชวัง.

2) ห้องสมุดโรงเรียน

3) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

4) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

5) แผ่นผังกำแพงปลา

6) ภาพ

7) ข่าว

8) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

8.1) http://nesac.goco.co.th/file_12288863599512_tn-43-198.pdf (ปฏิญญาสิทธิมนุษยชนอาเซียน)

8.2) <http://www.youtube.com/watch?v=jU52qEG7kCk> (ข่าวชาวโรฮิงญา 11 ม.ค. 2556 ทาง ThaiPbs)

8.3) <http://studyasean.in.th/index.php/th> (ศูนย์อาเซียนศึกษา)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีกรวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัด และ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย สถานการณ์ด้านสิทธิ มนุษยชนในอาเซียน และแนวทางแก้ไข ได้ตรงประเด็นคำถาม ที่กำหนด โดยอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย สถานการณ์ด้านสิทธิ มนุษยชนในอาเซียน และแนวทางแก้ไข ได้ตรงประเด็นคำถามที่ กำหนดแต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่ไม่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือไม่ได้	นำเสนอและอภิปราย สถานการณ์ด้านสิทธิ มนุษยชนในอาเซียน และแนวทางแก้ไข ไม่ตรงประเด็นคำถามที่ กำหนดและขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่ไม่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือไม่ได้
การแสดงความคิด เห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล

ตัวอย่างภาพข่าวชาวโรฮิงญา

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียน เวลาเรียน 7 คาบ

1. สารสำคัญ

แต่ละสังคมประเทศมีปัจจัยกำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมให้มีความแตกต่างกัน ทุกคนจึงควรเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายของแต่ละสังคมเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมโลกอย่างมีสันติสุข

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

1) รู้และเข้าใจแนวคิดและสถาบันต่างๆที่มีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลกที่กระตือรือร้นรับผิดชอบ (มิติความเป็นพลเมืองโลก)

2) ประเมินสภาวะวิกฤตต่างๆที่ปรากฏในระดับโลก และตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อความรู้สึคนึกคิด เจตคติและค่านิยมของประชาชน (มิติค่านิยมและการตระหนักรับรู้สภาพการณ์)

3) รู้และเข้าใจและเคารพในธรรมชาติของความแตกต่างหลากหลายและสามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งเหล่านี้กับการดำรงอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ (มิติความหลากหลาย)

3. สารการเรียนรู้

1) ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งดีงาม มีคุณค่าควรที่คนในสังคมจะยึดถือเป็นแบบแผนเพื่อประพฤติปฏิบัติและถ่ายทอดสืบต่อกันมาเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี

วัฒนธรรมมีความสำคัญคือ 1) เป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบสังคม 2) เป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์และพฤติกรรมมนุษย์ 3) เป็นเครื่องช่วยสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกในสังคม และ 4) เป็นสิ่งที่สร้างความจริงให้แก่สังคม

2) ปัจจัยกำหนดลักษณะวัฒนธรรม

- ลักษณะทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
- ลักษณะทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของศาสนา อิทธิพลของความเชื่อและพิธีกรรม ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ

- อิทธิพลของวัฒนธรรมใหม่

3) ประเภทของวัฒนธรรม

- วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น การแต่งกาย การแสดง อาหารการกิน ฯลฯ
- วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ค่านิยม ประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม ฯลฯ

4) ลักษณะของวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- เอกลักษณะทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ

- ความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรมในอาเซียน ได้แก่ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมและการค้า ตัวอย่างคือ ฮอยอัน วิญแกน ยอร์ชทาวน์ เป็นต้น

4. ประเด็นหลัก : เอกลักษณ์อาเซียน

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือปัจจัยกำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมให้แตกต่างกัน
- ภูมิภาคอาเซียนมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ แตกต่าง หรือโดดเด่นอย่างไรบ้าง
- เราจะอยู่ร่วมกันในกลุ่มประชาคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียนได้อย่างไร

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ปัจจัยกำหนด และประเภทของวัฒนธรรม
- รู้และเข้าใจลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศในอาเซียน

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์เอกลักษณ์หรือลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียน
- เสนอแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันในกลุ่มประชาคมอาเซียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมโลก

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูสุ่มนักเรียนออกมา 4 คน จับสลากแล้วพูดสื่อสารเป็นคนชาติต่างๆ เช่น
 - นักเรียนคนที่ 1 จับสลากได้ประเทศไทย แสดงโดยพูดว่า “ปีใหม่บ้านเมืองฉันจะเล่นฉลองกันรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่และสาดน้ำสูกุสวาน”
 - นักเรียนคนที่ 2 จับสลากได้ประเทศพม่า แสดงโดยพูดว่า “บ้านเมืองฉันมีประเพณีล้างหน้าพระพุทธรูป”
 - นักเรียนคนที่ 3 จับสลากได้ประเทศสิงคโปร์ แสดงโดยพูดว่า “บ้านเมืองฉันเป็นเมืองเล็ก ๆ แต่มีผู้คนจากหลายประเทศมาอาศัยอยู่เต็มไปหมด”
 - นักเรียนคนที่ 4 จับสลากได้ประเทศฟิลิปปินส์ แสดงโดยพูดว่า “บ้านฉันไม่เหมือนบ้านอื่น เพราะคนในบ้านเมืองฉันเป็นชาวคริสต์มากกว่าพุทธ”
- 2) นักเรียนช่วยกันตอบว่าเพื่อนแต่ละคนนั้นมาจากประเทศใด จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัจจัยกำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมให้แตกต่างกัน”

3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วบรรยายประกอบกรซักถามเรื่องความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม, ปัจจัยกำหนดลักษณะวัฒนธรรม และประเภทของวัฒนธรรม

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูสารคดีอาเซียน : ความเหมือนในความแตกต่าง (ASEAN: Harmony & Contrast) ตอน อาเซียน: มรดกทางวัฒนธรรม (นำเสนอความเป็นมาของมรดกโลกทางวัฒนธรรม และลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียน)

2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยลดความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน

3) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ภูมิภาคอาเซียนมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ แตกต่างหรือโดดเด่นอย่างไรบ้าง”

4) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วบรรยายประกอบกรซักถามเรื่อง ลักษณะของวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “เราจะอยู่ร่วมกันในกลุ่มประชาคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียนได้อย่างไร”

6) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมวิเคราะห์ และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ และไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด แต่มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐานหรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลในรูปแบบการแสดงละคร กลุ่มละไม่เกิน 15 นาที

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า โดยแสดงสถานการณ์จำลองหรือบทบาทสมมุติ กลุ่มละไม่เกิน 15 นาที

2) ครูบันทึกภาพการแสดงของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

3) เมื่อจบการแสดงของแต่ละกลุ่ม ครูและนักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูมอบวิดีโอการแสดงที่บันทึกให้นักเรียน มอบหมายให้นักเรียนนำไปตัดต่อเป็นละครสั้นและเผยแพร่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น เช่น โพสต์ลงเว็บไซต์ เปิดให้นักเรียนในโรงเรียนดูผ่านระบบสารสนเทศของโรงเรียนก่อนเข้าแถว ฯลฯ ทั้งนี้ นักเรียนต้องส่งครูก่อนทำการเผยแพร่

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) จอมใจ หิรัญทรัพย์. 2551. สรุปเข้มสังคมศึกษา ม.1. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- 2) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน
- 3) ห้องสมุด / ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 4) แผนที่
- 5) สลาก
- 6) ทัศนทัศน์และเครื่องฉาย
- 7) กล้องวิดีโอ
- 8) ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม

8.1) <http://www.youtube.com/watch?v=6qMkZ5lYolQ> (สารคดีอาเซียน)

8.2) http://www.aseanhai.net/ewt_news.php=385 (เอกสารความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียน)

8.3) <http://www.aseanhai.net> (ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีกรวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (แสดงละคร)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษาค้นคว้า (แสดงละคร)	แสดงให้เห็น เอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรมใน อาเซียนและ แนวทางการดำเนิน ชีวิตเพื่อการอยู่ ร่วมกันในกลุ่ม ประชาคมอาเซียนที่ มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมได้ ตรงประเด็นคำถาม ที่กำหนด และ อภิปรายโดยอ้างอิง ข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อมถือ ได้	แสดงให้เห็น เอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรมใน อาเซียนและ แนวทางการดำเนิน ชีวิตเพื่อการอยู่ ร่วมกันในกลุ่ม ประชาคมอาเซียนที่ มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม ได้ตรงประเด็น คำถามที่กำหนด แต่ อภิปรายโดยขาด การอ้างอิงข้อมูลที่ ไม่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อมถือไม่ได้	แสดงให้เห็น เอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรมใน อาเซียนและ แนวทางการดำเนิน ชีวิตเพื่อการอยู่ ร่วมกันในกลุ่ม ประชาคมอาเซียนที่ มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมไม่ ตรงประเด็นคำถาม ที่กำหนดและ อภิปรายโดยขาด การอ้างอิงข้อมูลที่ ไม่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อมถือไม่ได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและ มีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ ไม่มีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและ ไม่มีเหตุและผล

1. สาระสำคัญ

เทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เราทุกคนต้องตระหนักและรับรู้อย่างมี วิจารณ์ญาณ และมีจิตสำนึกในการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

ประเมินสภาวะวิกฤตต่างๆที่ปรากฏในระดับโลก และตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อความรู้สึกนึกคิด เจตคติและค่านิยมของประชาชน (มิติค่านิยมและการตระหนักรับรู้สภาพการณ์)

3. สาระการเรียนรู้

1) เทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์

1.1) ความหมายและความสำคัญ

เทคโนโลยี หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์พัฒนาขึ้น เพื่อช่วยในการทำงานหรือแก้ปัญหาต่างๆ เช่น อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุ หรือแม้กระทั่งที่ไม่ได้เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ เช่น กระบวนการ ต่างๆ ซอฟต์แวร์ เป็นต้น

เทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของมนุษย์มาเป็นเวลานาน เป็นสิ่งที่มีมนุษย์ใช้ แก้ปัญหาพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น การเพาะปลูก ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ใน ระยะเวลาแรกเทคโนโลยีที่นำมาใช้ เป็นเทคโนโลยีพื้นฐานไม่สลับซับซ้อนเหมือนดังปัจจุบัน

1.2) เทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี สื่อสารโทรคมนาคม เป็นเทคโนโลยีเพื่อใช้ในกระบวนการจัดหา จัดเก็บ สร้าง และเผยแพร่ สารสนเทศจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งในรูปแบบต่างๆ

1.3) ปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น

- การเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น
- การแพร่ระบาดของเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม
- อาชญากรคอมพิวเตอร์
- การแพร่ระบาดของไวรัสคอมพิวเตอร์
- การก่ออาชญากรรมโดยใช้สื่อออนไลน์

1.4) แนวทางการแก้ปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในปัจจุบันกลไกของรัฐกำลังพยายามเข้าไปจัดการกับปัญหาดังกล่าวแต่ก็มีข้อจำกัดใน หลายๆ ประการที่ไม่สามารถเข้าไปจัดการได้ทั้งหมด ทางออกของการแก้ไขปัญหาดูเหมือนหนึ่งว่า จะต้องหันกลับมาให้ความสำคัญกับประเด็นทางจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสร้างสรรค์

มากกว่าเพื่อการทำลาย ดังนั้นการปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องทางจริยธรรมคงจะเป็นสิ่งที่จะช่วยแก้ไข ปัญหาในเรื่องดังกล่าวได้ในระยะยาว

4. ประเด็นหลัก : วิทยุรุ่นไทยกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network)

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือเทคโนโลยีที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์
- วิทยุรุ่นไทยในปัจจุบันมีพฤติกรรมการใช้ Social network เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- เราจะใช้ Social network เพื่อประโยชน์สูงสุดได้อย่างไรบ้าง

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความหมายและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์
- รู้และเข้าใจลักษณะปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในยุคโลกาภิวัตน์

ด้านทักษะ

- อภิปรายปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของวิทยุรุ่นไทยในยุคโลกาภิวัตน์
- เสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมในยุคโลกาภิวัตน์
- ประเมินสถานการณ์ปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของวิทยุรุ่นไทยในยุคโลกาภิวัตน์

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงผลกระทบจากการกระทำของตนที่มีต่อผู้อื่นและสังคมในทุกระดับ

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูสะท้อนความเชื่อมโยงกันในด้านต่างๆ ของโลก (ภาพที่ 1)
- 2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือเทคโนโลยีที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์”
- 3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วครูจึงบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความหมายและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคโลกาภิวัตน์

- 4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
- 2) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทความเรื่อง 7 ปราบกฏการฉ้อ Social network ในอาเซียน จากวารสาร ASEAN Hilight 2011

3) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “วัยรุ่นไทยในปัจจุบันมีพฤติกรรมการใช้ social network เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร”

4) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

5) ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้า โดยการทำกิจกรรมสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ social network ของวัยรุ่นไทย อาจจะศึกษาในโรงเรียน หรือชุมชนรอบๆ ตัวนักเรียน จากนั้นรวบรวมข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลแล้ว อาจจะพบข้อมูลหลักฐานที่เป็นการยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งแล้วจะเสนอคำตอบใหม่ก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ social network ของวัยรุ่นไทย แล้วเตรียมการนำเสนอโดยการพูดอภิปราย/ รายงานประกอบหลักฐานข้อมูลหน้าชั้นเรียน

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอโดยการพูดอภิปราย/ รายงานประกอบหลักฐานข้อมูลหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูและนักเรียนกลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 7 สรุปผล

1) ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่อง Super Café Super Social Network (นำเสนอเรื่องราวซูปเปอร์ฮีโร่กับการเล่น facebook)

2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “เราจะใช้ social network เพื่อประโยชน์สูงสุดได้อย่างไรบ้าง”

3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยายเพิ่มเติมเรื่อง ปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแนวทางการแก้ไขปัญหา

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) อาเซียน, กรม. 2554. อาเซียนไฮไลต์. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.

2) ____ . 2553. เอกสารการสอนชุดวิชาไทยกับสังคมโลก. นนทบุรี: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน

4) ห้องสมุด/ ห้องสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์

5) การ์ตูน

- 6) ภาพ
- 7) บทความ
- 8) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

8.1) <http://www.youtube.com/watch?v=vTA081O2h6Y> (Super Café Super Social Network)

8.2) http://web.ku.ac.th/schoolnet/snet1/network/tech_it.html (ไอทีกับแนวโน้มโลก)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีกรวัดและประเมิน

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (รายการการสำรวจ)

8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย ปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศของ วิทยุรุ่นไทยในยุคโลกาภิวัตน์ได้ตรงประเด็นคำถาม โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศของ วิทยุรุ่นไทยในยุคโลกาภิวัตน์ได้ตรงประเด็นคำถาม แต่ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศของวิทยุรุ่นไทยในยุคโลกาภิวัตน์ไม่ตรงประเด็น คำถาม และขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรงประเด็น คำถามและมีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรงประเด็น คำถามและไม่มีเหตุผล
รายงานการสำรวจ	บอกปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศของ วิทยุรุ่นไทยในยุคโลกาภิวัตน์และแนวทางแก้ไขได้ ถูกต้องทั้งหมด	บอกปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศของ วิทยุรุ่นไทยในยุคโลกาภิวัตน์และแนวทางแก้ไขได้ ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	บอกปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศของวิทยุรุ่นไทยในยุคโลกาภิวัตน์และแนวทางแก้ไข ถูกต้องไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

7 ปรากฏการณ์ Social Network ในอาเซียน

เป็นที่ทราบกันดีว่า การสื่อสารรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า Social Network หรือ "เครือข่ายสังคมออนไลน์" ได้เข้ามาแทนที่ สื่อสารรูปแบบเก่าในปัจจุบัน โดยเฉพาะกับคนยุค Gen Y (คนที่เกิดปี 80's) ที่ติดตามเพื่อนฝูงจากอีกฟากฝั่ง ของโลกอย่าง ใกล้ชิดใน Facebook จากหน้าจอ โทรศัพท์มือถือ ตามข่าวสารที่กระซิบและรวดเร็วจาก Twitter แสดงความเห็นผ่าน blog และ YouTube สนุกกับ Google+ ของเล่นชิ้นใหม่ และจับตามดู Microsoft ว่า จะเข้ามาสู่เจ้าของตลาดเดิมได้หรือไม่

อิทธิพลของ Social Network ขยายแผ่ ไปได้ทั่วโลก แต่สิ่งที่น่าสนใจ คือ การเจริญเติบโตของ Social Network ในประเทศอาเซียนที่ได้กลายมาเป็นปรากฏการณ์สำคัญ 7 ประการ ที่ทำให้ Social Network ไม่ได้เป็นแค่ "ของเล่น" ของคนยุคใหม่เท่านั้น

ปรากฏการณ์ที่ 1 : ไม่ต่ำกว่า 16% ของชาวอาเซียนใช้ Social Network

เมื่อเดือนมีนาคม 2553 เว็บไซต์ Social Network อย่าง Facebook ก็ขึ้น แข่งหน้าเสิร์ชเอ็นจิ้น Google ในฐานะเว็บไซต์ยอดนิยมอันดับหนึ่งของโลกได้สำเร็จ ซึ่งหมายความว่า ทุกวันนี้คนบนโลกออนไลน์รับข้อมูลต่างๆ จาก Social Network มากกว่าการค้นคว้าเว็บไซต์เสียอีก สิ่งที่น่าสนใจคือ ประเทศที่มีผู้ใช้ Facebook มากที่สุด เป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากสหรัฐฯ นั้น อยู่ในอาเซียนนี้เอง นั่นคืออินโดนีเซีย ซึ่งมีผู้ใช้ Facebook ถึง 39 ล้านคน ขณะที่ประเทศอื่นๆ ในอาเซียนก็มีผู้ใช้เยอะ ไม่แพ้กัน คือ ฟิลิปปินส์ 25 ล้านคน มาเลเซีย 11 ล้านคน และไทย 10 ล้านคน 2

ปัจจุบัน อาเซียนมีผู้ใช้ Facebook รวมกันถึง 92 ล้านคน หรือราวๆ 16% ของประชากรในอาเซียน หากมองว่า Facebook เป็น Social Network หลัก ที่ทุกคนต้องมีแล้ว ก็ถือได้ว่าไม่ต่ำกว่า 16% ของชาวอาเซียนใช้ Social Network เลยทีเดียว ทั้งนี้ ยังไม่นับ Social Network อื่น อาทิ Twitter ที่กำลังมาแรงพร้อมๆ กับตลาดสมาร์ทโฟนที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ในภูมิภาคนี้ และเมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในภูมิภาคในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมา (2543-2553) ซึ่งมีอัตราการเติบโตที่ 975% โดยเวียดนามและเมียนมาร์ มีอัตราการเติบโตเกิน 10000% ขณะที่ไทยมีอัตราการเติบโต 600% 3 อัตราการใช้ Social Network ในอาเซียนก็พร้อมจะเพิ่มขึ้นอีกมหาศาล

ปรากฏการณ์ที่ 2 : Social Network เปลี่ยนแปลงวิธีการเสพข่าวและทำให้การเซ็นเซอร์ไม่ได้ผล !!!

Social Network ไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็น "สถานที่เฮฮา" ระหว่างเพื่อนฝูงเท่านั้น แต่ในฐานะ "แหล่งข้อมูลชั้นยอด" Social Network ได้เปลี่ยนวิธีการเสพข่าวสารของประชาชน กลายเป็นการเสพข่าวจาก "สื่อใหม่" ที่รวดเร็วกว่าในแบบ real time จากผู้สื่อข่าวที่โดยปกติ แล้วจะต้องรอ air time ที่จะปรากฏตัวในสื่อกระแสหลัก

นอกจากนี้ Social Network ยังได้ให้กำเนิดสิ่งที่เรียกว่า Citizen Journalism หรือการที่บุคคลธรรมดาได้เข้ามาทำหน้าที่เป็น นักข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตต่างๆ เมื่อพวกเขาเหล่านั้นได้นำเสนอข้อมูลจากแหล่งข่าวปฐมภูมิ (primary source) ด้วยตนเอง ข้อมูลจากแหล่งข่าวปฐมภูมิเหล่านี้ ไม่เพียงแต่เปลี่ยนแปลงวิธีการเสพข่าวสารของชาวอาเซียนเท่านั้น แต่ข้อมูล พร้อมหลักฐาน อาทิ ภาพถ่าย จากเหตุการณ์จริง ได้ส่งผลมากต่อการรับรู้ข้อเท็จจริงของคนในสังคม ซึ่งทำให้

การปกปิดเซ็นเซอร์สื่อกระแสหลัก อาทิ โดยรัฐบาลหรือผู้ทรงอิทธิพล) ไม่มีผลอีกต่อไปแล้ว (เว้นแต่ กรณีการบล็อก Social Network ไปเลย)

ปรากฏการณ์ที่ 3 : Social Network ปฏิวัติวงการโฆษณาและหาเสียง

สิ่งที่ทำให้ Social Network แตกต่างจากสื่อโดยทั่วไป คือ เป็นการ "สื่อสารสองทาง" และทำให้เกิดปรากฏการณ์ไวรัล (viral) หรือ "ปากต่อปาก (word of mouth)" ในโลกดิจิตอล ซึ่งกลายเป็นเครื่องมืออันล้ำค่า ไม่เพียงแต่กับนักการตลาด แต่ยังรวมถึง นักการเมือง อีกด้วย

ประธานาธิบดี Barack Obama เป็นผู้แรกที่ริเริ่มการใช้ Twitter หาเสียงจนชนะการเลือกตั้งในอาเซียน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ในการเลือกตั้งของสิงคโปร์ที่ผ่านมา ซึ่ง Social Network ได้เข้ามามีบทบาทมากในการสูญเสียที่นั่งในสภาของพรรครัฐบาล และที่เป็น ที่กล่าวกันมากคือ Nicole Seah ผู้สมัครหน้าใหม่วัย 24 ปี ซึ่งแม้จะแพ้การเลือกตั้ง แต่ Fan Page ของเธอ (facebook.com/nicoleseahns) มีคนสนับสนุนทะลุ 1 แสน "Like" แซงหน้า Fan Page ของผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศเรียบร้อยแล้ว

สำหรับในไทยเอง ปัจจุบันกฎหมายได้ระบุห้ามหาเสียงเลือกตั้งโดยใช้สื่อโฆษณาโทรทัศน์ ส่งผลให้นักการเมืองหันมาใช้ Social Network กันอย่างล้นหลามในการเลือกตั้งที่ผ่านมา โดยเฉพาะทาง Twitter และ YouTube ซึ่งโฆษณาพรรคการเมืองบางชิ้น มีคนรับชมไปแล้วกว่า 1 แสนครั้งแล้ว

เมื่อปี 2007 Mark Penn นักสถิติผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของนักการเมืองอเมริกันหลายคน รวมทั้ง ฮิลลารี คลินตัน เขียนหนังสือ "Microtrends : The Small Forces Behind Tomorrow's Big Changes" โดยมีทฤษฎีว่า โลกปัจจุบันมีเทรนด์เล็กน้อยเกิดขึ้น มากมาย และเทรนด์เหล่านี้เป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนของโลก หากนักการเมืองสามารถระบุเทรนด์เหล่านี้ได้ ก็จะสามารถชนะ การเลือกตั้งได้ไม่ยาก เขาระบุว่า ที่มาสำคัญของเทรนด์เหล่านี้คือ Social Network ซึ่งตัวอย่างในอาเซียนข้างต้น คือกรณีศึกษาที่ดี

หน้า Twitter ของ Barack Obama ที่มีคนตามถึง 9.4 ล้านคน ปัจจุบัน ถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งของแคมเปญหาเสียงอีกครั้ง สำหรับการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี 2555

ปรากฏการณ์ที่ 4 : Social Network อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยแห่งใหม่

แม้คนส่วนใหญ่มักจะเชื่อว่า ผู้ใช้ Social Network ส่วนใหญ่จะเป็นเยาวชน แต่ที่จริงแล้วราวๆ 4 ใน 5 ของผู้ใช้ Social Network ในอาเซียนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งหมายความว่า Social Network อาจมีผลต่อความคิดทางการเมือง/ทัศนคติทางสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กว่า 12% ในอาเซียน เลยทีเดียว

คะแนนนิยมในโลกออนไลน์จึงไม่ได้จำกัดอยู่ในโลกออนไลน์เท่านั้น Social Network ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอม ความคิด รวบรวมผู้ที่คิดเห็นตรงกัน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการนัดหมาย หรือ "ชุมนุม" ของประชาชนที่ "เคอร์ฟิว" ใดๆ ไม่มีผล เมื่อใดก็ตามที่แนวคิดเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้ซึ่งเป็น Microtrends ได้รวมตัวกันใหญ่ขึ้นกลายมาเป็น "Megatrend" ก็อาจส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญทางการเมืองครั้งสำคัญได้ ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดคือ เหตุการณ์ลุกฮือของประชาชนที่เกิดขึ้นในตะวันออกกลาง (Arab Spring) ที่ผ่านมา

อย่างไรก็ดี ใ้ว่า Social Network จะเสรีไปหมดทุกอย่าง นอกจากการบล็อกเว็บไซต์ Social Network เองแล้ว "เคอร์ฟิวออนไลน์" สำหรับการจัดตั้งกลุ่มใน Social Network ที่ "อาจเป็นภัยทางการเมือง" ก็มีอยู่เช่นเดียวกัน เช่น Facebook ได้ตัดสินใจที่จะนำกลุ่ม มุสลิมหัวรุนแรงต่อต้านอิสราเอลบางกลุ่มออก ซึ่งก็ทำให้ Social Network ถูกมองว่า สุดท้ายแล้วก็เป็นเครื่องมือทางการเมืองของรัฐบาล บางประเทศอยู่ หรือในบางกรณี บางประเทศก็ได้ตัดสินใจบล็อกเว็บไซต์ Social

Network ทั้งเว็บ หรือการสร้างเว็บ Social Network ของตนเอง ซึ่งคาดว่ารัฐบาลจะสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ปรากฏการณ์ที่ 5 : Social Network ภัยแจสำคัญของภาคประชาสังคม

Social Network เชื่อมโลกเข้าด้วยกันไม่เพียงแคในแวนอน (คนที่อยู่ในสถานะทางสังคมเดียวกัน) แต่รวมถึง แนวตั้ง ซึ่งเป็นการเปิด ประตูผู้ด้อยโอกาส อาทิ การรวมตัวกันบริจาคสิ่งของให้ผู้ด้อยโอกาส หรือสอนหนังสือเด็กในสลัม ของคนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน โดยมี Social- Network เป็นสื่อ ซึ่งกิจกรรมแบบนี้ในโลก "ออฟไลน์" จะต้องใช้ ทรัพยากรมหาศาล

ในช่วงวิกฤตต่างๆ ที่ผ่านมในอาเซียนและบ้านใกล้เรือนเคียง ให้ Social Network ได้กลายมาเป็นพระเอกทั้งเรื่องการระดมเงินทุนหรือ แรงเพื่อช่วยเหลือได้ทันท่วงที ไม่ว่าจะเป็เหตุการณน้ำท่วมในเมืองไทย พายุถล่มในเมียนมาร์ แผ่นดินไหว และสึนามิในญี่ปุ่น ฯลฯ

ปรากฏการณ์ที่สำคัญอีกอย่างคือ การ Micro-finance ผ่านทางเว็บไซต์ Social Network อย่าง Kiva.org และ Vittana.org ที่จับกลุ่ม "ผู้ให้กู้" แล้ว "ผู้กู้" มาเจอกัน เพื่อช่วยคนในอีกซีกหนึ่งของมุมโลก โดยไม่ต้องรอฟังรัฐบาล องค์การระหว่างประเทศ หรือกระทั่งองค์กรการกุศล ต่างๆ ในฟิลิปปินส์มีตัวอย่างการประสบความสำเร็จของหญิงสาว ชาวบ้านคนหนึ่งที่ยืมเงินแบบ Micro-finance จากผู้คนใน Social Network ไปลงทุนในธุรกิจทำถุงช้อปปิ้งจากวัสดุรีไซเคิล เพื่อซื้อเครื่องจักร เธอจ่ายคืนและกู้ใหม่เพื่อซื้อเครื่องจักรอีกเครื่อง เพื่อ ขยายกิจการ จนกระทั่งธุรกิจของเธอสามารถยืนบนลำแข้งตัวเองได้ดี โดยเริ่มต้นด้วยเงินกู้จากคนแปลกหน้า 4 แม้ว่า Digital Divide จะเป็ประเด็นสำคัญในเวทีโลก และเป็นหนึ่งในปัญหาหลักของอาเซียน แต่ Social Network ก็ได้เข้ามาบิบทบาทในการลด "ช่องว่าง" ให้กับคนบางกลุ่มในสังคม และได้กลายมาเป็นเครื่องมือสำคัญของภาคประชาสังคม (civil society) ในอาเซียนไปเสียแล้ว ภาคประชา- สังคม ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าเพียงองค์กรการกุศลที่จดทะเบียนเป็นิติบุคคลตามกฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงกลุ่มคนที่เป็นประชาชนธรรมดาที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงสังคม ด้วยพฤติกรรมเล็กๆ น้อยๆ ของตน และช่วยขับเคลื่อนอาเซียนไปข้างหน้าอย่างช้าๆ

ปรากฏการณ์ที่ 6 : Social Network ปฏิวัติการทูตสาธารณะ

การทูตสาธารณะ (public diplomacy) แต่เดิมนั้นถูกจำกัดอยู่แค่ "การใช้สื่อกระแสหลัก (สื่อสารทางเดียว)" โดยการสื่อสารสองทาง เป็นไปได้ในกรณีของการจัดคณะสัญจร ซึ่งสิ้นเปลืองเวลาและงบประมาณมหาศาล

Social Network ได้ให้ทางเลือกตรงกลางระหว่างสองวิธีนี้ โดยให้ช่องทางรัฐบาลได้ "พบปะกับประชาชน แบบสองทาง โดยผ่านสื่อ" ซึ่งสะดวกรวดเร็ว ประหยัด และสื่อสารได้ในวงกว้าง เป็นการปฏิวัติการทูตสาธารณะไปอย่างสิ้นเชิง โดยรัฐบาลจะได้ประโยชน์จากเอกลักษณ์ของ สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งต่างจากสื่อทั่วไป คือไม่ใช่การสื่อสารทางเดียวในลักษณะป้อนข้อมูล (หรือที่เรียกในทางลอบว่า การโฆษณาชวนเชื่อ : Propaganda)

ตรงกันข้าม Social Network ทำให้รัฐบาลมีช่องทางในการโต้ตอบและน้อมรับความคิดเห็นของประชาชน เปลี่ยนจากการใช้สื่อเพียงแค่ว่า "การส่งข่าวสารของรัฐ" กลายเป็น "การสร้างควมไว้วางใจ" ในแบบที่ผู้เสพไม่รู้ตัว โดยอาศัยการสื่อถึงความรู้สึกของความเป็นมนุษย์ที่อยู่เบื้องหลังองค์กรนั้นๆ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนและสื่อผู้ทรงอิทธิพลเกิดความเข้าใจและเห็นใจองค์กร เป็นการ 'ผูกมิตร' กับประชาชนที่จะสร้าง อิทธิพลให้กับหน่วยงานอย่างยั่งยืน

ตัวอย่างของรัฐบาลที่ใช้ Social Network มหาศาล คือ สหรัฐฯ และสหราชอาณาจักร โดยใช้ทั้งตัวบุคคล อาทิ ผู้นำประเทศ (อาทิ Twitter @BarackObama - คนตาม 9.4 ล้านคน) รัฐบาล (อาทิ @Number10gov คนตาม 1.8 ล้านคน) และเอกอัครราชทูต (อาทิ @KristieKenneyเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย - คนตาม 2 หมื่นคน) และการหยิบยก Issue มาเป็น "Soft Power" อาทิ London Olympic 2012 (facebook.com/London2012)

แม้ว่าในอาเซียน การใช้ Social Network ในการทูตสาธารณะอาจจะยังไม่สามารถเรียกเต็มปากเต็มคำได้ว่า เป็นการ "ปฏิวัติ" แต่หลาย ประเทศในอาเซียนได้เริ่มใช้ Social Network เป็นช่องทางสำหรับการทูตสาธารณะแล้วเช่นกัน ยกตัวอย่างไทย Twitter @ThaiKhuFah ของทำเนียบรัฐบาล ที่ใช้ทวีตข่าวสารจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล หรือ @RTTokyo ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ที่ใช้สื่อสารกับ ประชาชนไทย โดยเฉพาะในช่วงเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิในญี่ปุ่น ซึ่งมี followers พุ่งถึง 10,000 คน ภายในระยะเวลา 72 ชั่วโมงหลังจาก เปิดตัวครั้งแรก

ความสำเร็จของการใช้ Social Network ในการทูตสาธารณะ ขึ้นอยู่กับความเข้าใจในธรรมชาติของ Social Network เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ผู้ใช้จะต้องไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิมๆ มิเช่นนั้นแล้ว การใช้ Social Network ในการทูตสาธารณะที่ว่าก็จะไม่ต่างจาก "โฆษณาชวนเชื่อ" แบบเดิม – ที่ผุดขึ้นมาบนโลกออนไลน์แทน

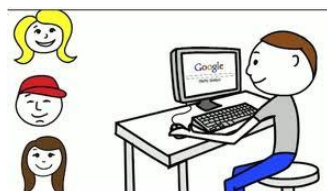

ปรากฏการณ์ที่ 7 : Social Network ช่วยส่งเสริม People-centred ASEAN

ปรากฏการณ์สุดท้ายนี้ เป็นสิ่งที่ผู้เขียนคาดหวังซึ่งยังไม่ได้เกิดขึ้นจริงเท่าใดนัก แต่อาเซียนก็มีศักยภาพที่จะสามารถผลักดันต่อไปได้ นั่นคือ การใช้ Social Network เป็นเครื่องมือในการผลักดันอาเซียนให้กลายเป็น People-centred ASEAN อย่างเต็มตัว เพื่อมุ่งไปสู่การเป็น ประชาคมอาเซียน ในปี ค.ศ. 2015 หาก Social Network สามารถรวมกลุ่มคนต่างๆ เป็น Microtrends และ Megatrend ในระดับประเทศได้ การรวมตัวในฐานะ "อาเซียน" ก็อาจไม่ใช่สิ่งที่ก่อให้เกิดความผันผวน อย่างไรก็ตาม ก็ไม่ใช่สิ่งที่ทำได้ง่าย ๆ และยากกว่าการทูตสาธารณะในระดับ ประเทศ เพราะหมายถึงการเชื่อมโยงคุณค่าที่แตกต่างในประชาคมอาเซียนเข้าไว้ด้วยกัน โดยมี "คน" เป็นศูนย์กลาง ผ่านการสร้าง ความเข้าใจ ด้านวัฒนธรรม สังคม ศาสนา ให้เกิดความเคารพซึ่งกันและกันและรู้สึกถึงความ เป็น "ประชาคมอาเซียน"

อย่างไรก็ดี ก็ได้มีจุดเริ่มต้นในการใช้สื่อโปรโมทความเป็น "ประชาคมอาเซียน" ทั้งสื่อกระแสหลัก เช่น การจัดตั้ง ASEAN TV และการใช้ Social Network ซึ่งอาจจะยังไม่แพร่หลายนัก เช่น Facebook ของสำนักเลขาธิการอาเซียน (facebook.com/aseansecretariat) และ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน (facebook.com/surinpitsuwan) รวมทั้ง Twitter @ASEANSG และ @ASEAN2015 ที่ยังสามารถเติบโตได้อีกมหาศาล โดยอาจอาศัยการใช้ Social Network ของสหประชาชาติที่เรียกได้ว่าประสบความสำเร็จเป็นกรณีศึกษา (@UN - มีคนตาม 4 แสนกว่าคน และยังมี account อื่นๆ ของสหประชาชาติอีกจำนวนมาก) นอกจากการส่งเสริมอัตลักษณ์ของความเป็น "ประชาคมอาเซียน" แล้ว Social Network สามารถใช้ช่วยในการแก้ปัญหาต่างๆ ในอาเซียนได้โดยอาศัยการให้ "คน" เข้ามาเป็น ส่วนหนึ่งของการนำเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง เนื่องจาก Social Network นั้นเปรียบเสมือนเป็นฐานข้อมูล พลวัต (Dynamic Database) ชั้นยอด

อย่างไรก็ดี อุปสรรคสำคัญของการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของประชาคมอาเซียนผ่าน Social Network ก็มีหลายประเภท ที่เด่นชัดประการแรก คือ ภาษา ซึ่งทำให้ผู้ใช้ Social Network ในอาเซียนไม่ "connect" กัน กล่าวคือ ชาวอาเซียนมักมีปฏิสัมพันธ์เฉพาะกับ คนชาติเดียวกันเท่านั้น หรือข้ามไปปฏิสัมพันธ์กับคนประเทศอื่นที่พูดภาษาอังกฤษไปเลย ซึ่งทางแก้ไข หากไม่ใช้การส่งเสริมการใช้ภาษากลาง ร่วมกันแล้ว ในระยะสั้นอาจมีการส่งเสริมให้มีการใช้โปรแกรมแปลภาษาอัตโนมัติที่ผูกติดมากับ "App" Social Network ต่างๆ

อุปสรรคประการที่สองคือ แม้ว่าการใช้งาน Social Network ในอาเซียนจะมีสูงถึงเฉลี่ย 16% อย่างไรก็ตาม คน 16% นี้ยังเรียกได้ว่าเป็นตัวแทนของชนชั้นกลางขึ้นไปและกลุ่มคนสมัยใหม่ โดยยังมีผู้คนจำนวนมากที่อยู่กลุ่มล่างของ Digital Divide ซึ่งนอกจากสาธารถูปโภคต่างๆ อาทิ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอย่าง Broadband หรือ 3G (ที่ยังคงเป็นปัญหาค้างค้ำอยู่ในประเทศไทย) หรือเครื่องมือการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตแล้วยังมีเรื่องขององค์ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทำให้คนบางกลุ่มหลุดจากวงจรมันไป แม้จะมีศักยภาพในการเข้าถึงก็ตาม

"7 ปราบฏการณ์นี้ แสดงให้เห็นว่า เมื่อ Social Network ได้เข้ามา เป็นส่วนหนึ่งของสังคมในประเทศอาเซียนแล้ว รัฐบาลในประเทศอาเซียนรวมทั้งประชาคมอาเซียน จำเป็นจะต้องก้าวไปให้ทัน โดยการใช้ Social Network สื่อสารกับประชาชน "ให้เป็น" ซึ่งนอกจากจะต้องใช้ Social Network ในการ ทูตสาธารณะในทางรุกแล้ว ยังจะต้องเตรียมรับ กับกระแสสังคมต่างๆ ในโลกแห่งไวรัส (viral) ของ Social Network ที่เข้ามาปะทะอยู่ตลอดเวลาอีกด้วย ทั้งที่ยังคงเป็น Microtrends ในกลุ่มเล็กๆ และที่อาจกลายเป็น Megatrendได้ในอนาคต

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน

ตัวอย่างภาพที่ 1

1. สารสำคัญ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก ประชากรในทุกภูมิภาคจึงต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

1) รู้และเข้าใจความสำคัญของความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมทางสังคมรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน (มิติความยุติธรรมในสังคม)

2) รู้และเข้าใจความจำเป็นในการจรรโลงและพัฒนาคุณภาพชีวิตในปัจจุบัน โดยปราศจากการทำลายโลกเพื่อความอยู่รอดของชีวิตในยุคต่อไปโดยคำนึงถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน (มิติการพัฒนาที่ยั่งยืน)

3. สารการเรียนรู้

1) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.1) ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การเพิ่มผลผลิต และการใช้หรือจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด รู้จักถนอมในการใช้ เพื่อให้มีไว้ใช้ เพื่อใช้มีอย่างยาวนานจนถึงคนรุ่นหลัง

การใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การนำทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ เพื่อให้มีมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ดี โดยไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมนั้นด้วยประสิทธิภาพลง หรือกระทบกระเทือนต่อคนรุ่นหลัง

1.2) แนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

- ประชาชนและภาครัฐต้องช่วยกันควบคุมและวางมาตรการในการจำกัดการปลดปล่อยของเสียที่สร้างขึ้นให้ออกสู่ธรรมชาติให้น้อยลง

- ประชาชนและภาครัฐต้องรู้จักวิธีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและให้เกิดผลคุ้มค่า

- ประชาชนทุกคนต้องเกิดจิตสำนึกร่วมกัน โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรบริโภคทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสม ได้แก่การลดการใช้ทรัพยากรให้น้อยลง รู้จักการนำมาใช้ซ้ำ รู้จักการซ่อมแซมให้มีสภาพดีและนำกลับมาใช้ใหม่ได้

- ภาครัฐควรวางมาตรการการกระจายรายได้ออกไปสู่ภาคประชาชนในทุกกลุ่มทุกอาชีพ เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เพราะถ้าเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจแล้วจะส่งผลให้ประชาชนขาดความสนใจต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม

- ภาครัฐควรวางมาตรการในการควบคุมอัตราการเพิ่มของจำนวนประชากร มิฉะนั้นแล้วประชากรที่เพิ่มขึ้นมีความต้องการใช้ทรัพยากรมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาด้านการใช้ทรัพยากร เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2.กรณีศึกษา : การสร้างเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขง

2.1) สถานการณ์ปัญหา

สาเหตุหรือความเป็นมาการสร้างเขื่อนกันแม่น้ำโขงเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงของประเทศต่างๆ

จีน - สร้างเขื่อนกันแม่น้ำโขงตอนบนหรือแม่น้ำล้านช้าง (Lanchang) โดยสร้างเขื่อนแห่งแรกคือเขื่อนมานวาน (Manwan) สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2539 และมีโครงการจะสร้างเขื่อนอีก 8 แห่ง

ลาว และกัมพูชา มีการวางแผนจะก่อสร้างเขื่อนจำนวน 12 แห่ง มีเป้าหมายเพื่อที่จะขายกระแสไฟฟ้าให้กับประเทศไทย และเวียดนาม ซึ่งนักลงทุนส่วนใหญ่มาจากจีน ไทย และเวียดนาม ส่วนเขื่อนที่จะสร้างในแม่น้ำโขง อาทิเช่น เขื่อนไซบุรี เขื่อนปากลาย เขื่อนบ้านกุ่ม เขื่อนสตึงตริง ฯลฯ

2.2) ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของผู้คนในเขตลุ่มแม่น้ำ

- ระดับน้ำเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไม่เป็นไปตามธรรมชาติ การขึ้นลงของระดับน้ำที่เปลี่ยนแปลงเร็ว ทำให้ปลาหลายชนิดอพยพและการผสมพันธุ์ไม่เป็นไปตามฤดูกาล จำนวนพันธุ์ปลาต่างๆ จึงค่อยๆ ลดจำนวนลง

- ระบบนิเวศในลำน้ำก็ได้รับผลกระทบ เช่น พืชน้ำต่าง ๆ ปริมาณลดลง ทำให้แหล่งอาหารของปลาและผู้คนลดลง

- การเดินเรือสินค้าขนาดใหญ่สร้างคลื่น เสียงเครื่องยนต์และคราบน้ำมันลงสู่ลำน้ำส่งผลกระทบต่อที่อยู่อาศัยของปลา

- การพังทลายของตลิ่งสองฝั่งโขง ส่งผลต่อดินดอนในแม่น้ำที่ใช้ทำการเกษตร ในช่วงน้ำลดไม่สามารถทำได้เนื่องจากระดับน้ำที่ขึ้นลงไม่แน่นอน

2.3) การเสนอแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

4. ประเด็นหลัก : วิกฤตสิ่งแวดล้อมในอาเซียน (กรณีศึกษา-การสร้างเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขง) ประเด็นคำถามย่อย :

- การสร้างเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขงมีความจำเป็นมาก-น้อยอย่างไร
- การสร้างเขื่อนมีผลต่อผู้คนในประเทศต่างๆ บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงอย่างไร
- แนวทางการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่ยั่งยืนในฐานะพลเมืองในอาเซียนนั้นคืออะไรบ้าง

- ในอนาคต สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศลุ่มแม่น้ำโขงจะเป็นอย่างไร

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจหลักการและความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน
- รู้และเข้าใจแนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมในอาเซียน
- เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในอาเซียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ประเมินหรือคาดการณ์สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคต

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรของโลกมีจำกัด ดังนั้นทุกคนต้องใช้อย่างรับผิดชอบสำนึกในความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไป

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่อง Sustainability in 2 minutes (นำเสนอความหมาย หลักการ และแนวทางการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน)
- 2) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- 3) นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถกลุ่มละไม่เกิน 6 คน
- 2) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านข่าวเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขง “WWF ย้ำต้องหยุดสร้างเขื่อน ก่อนแม่น้ำโขงถูกทำลายทั้งสาย” วันที่ 10 ม.ค. 2556
- 3) ครูบรรยายประกอบแผนที่ หรือแผนภาพ เรื่องสถานการณ์ปัญหาในลุ่มแม่น้ำโขง
- 4) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “การสร้างเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขงมีความจำเป็นมาก-น้อยอย่างไร” และ “การสร้างเขื่อนมีผลต่อผู้คนในประเทศต่างๆ บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงอย่างไร”
- 5) ครูให้นักเรียนตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากประเทศในแถบลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่มีต่อประเทศนั้นๆ (ทั้งนี้หากจำนวนกลุ่มมีมากกว่าจำนวนประเทศ ก็ให้ประเทศละ 1-2 กลุ่มก็ได้)

6) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ แล้วสร้างเป็นแผนผังก้างปลานำเสนอผลเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบที่มีต่อประเทศที่กลุ่มตนจับสลากได้

7) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอ ทุกคนอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “แนวทางการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่ยั่งยืน ในฐานะพลเมืองในอาเซียนนั้นคืออะไรบ้าง”

8) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วครูประมวลคำตอบที่ได้ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ ตามประเทศที่กลุ่มตนจับสลากได้ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลแล้ว อาจจะพบข้อมูลหลักฐานที่เป็นการยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งแล้วจะเสนอคำตอบ/ ความคิดเห็นใหม่ก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลในลักษณะการแสดงละคร ให้นักเรียนกำหนดผู้แสดง/ ตัวละคร บทพูด/ เรื่องราว ฯลฯ เอง แต่กำหนดเวลาแสดงไม่เกินกลุ่มละ 15 นาที

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอโดยการแสดงละคร เมื่อจบการแสดงของแต่ละกลุ่มครูและนักเรียนกลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

2) ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน (เพื่อช่วยสรุปบทเรียน) แล้วนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 7 สรุปผล

1) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ในอนาคต สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงจะเป็นอย่างไร” ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). 2552. การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.
- 2) พงุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. 2553. การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: พื้นฐานการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 3) ห้องสมุด/ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 4) วิดีทัศน์
- 5) แผนที่

6) ภาพ

7) สลาก

8) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

9.1) <http://www.youtube.com/watch?v=Doeb6QWJ5kA> (Sustainability in 2 minutes)

9.2) <http://www.wwf.or.th/?207221/WWF> (ข่าว)

9.3) http://www.youtube.com/watch?v=KirJ6_bdW84 (การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม)

9.4) <http://www.livingriversiam.org/pub/clip.html> (ศูนย์ข้อมูลลุ่มแม่น้ำทั่วโลก)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีกรวัดและประเมินผล

1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การแสดงละคร)

2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังก้างปลา)

8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (แสดงละคร)	แสดงให้เห็นแนวทางแก้ไข ปัญหาสิ่งแวดล้อมใน อาเซียนเพื่อการพัฒนาที่ ยั่งยืนได้ตรงประเด็น คำถาม และอภิปรายโดย อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	แสดงให้เห็นแนวทางแก้ไข ปัญหาสิ่งแวดล้อมใน อาเซียนเพื่อการพัฒนาที่ ยั่งยืนได้ตรงประเด็น คำถาม แต่อภิปรายขาด การอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	แสดงให้เห็นแนว ทางแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมในอาเซียน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่ตรงประเด็นคำถาม และอภิปรายขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความคิด เห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามและมีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่มี เหตุผล
แผนผังก้างปลา	บอกสาเหตุและผลกระทบ ของสถานการณ์ปัญหา สิ่งแวดล้อมในอาเซียนได้ ถูกต้องทั้งหมด	บอกสาเหตุและผลกระทบ ของสถานการณ์ปัญหา สิ่งแวดล้อมในอาเซียนได้ ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	บอกสาเหตุและ ผลกระทบของปัญหา สิ่งแวดล้อมในอาเซียน ถูกต้องไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

WWF ย้ำต้องหยุดสร้างเขื่อนกั้นแม่น้ำโขงถูกทำลายทั้งสาย

วันที่ 11 มกราคม พ.ศ.2556

WWF กล่าวเตือนไปยังที่ประชุมรัฐมนตรีกัมพูชา ลาว ไทย และเวียดนาม ที่จะมีขึ้นในสัปดาห์หน้า ที่เมืองหลวงพระบาง ประเทศลาว ให้นำข้อตกลงร่วมกันที่จะหยุดยั้งการสร้างเขื่อนบนแม่น้ำโขงกลับมาปฏิบัติอีกครั้ง ไม่เช่นนั้น จะเสี่ยงทำลายการบริหารจัดการแม่น้ำที่ยิ่งใหญ่ที่สุดสายหนึ่งของโลก

จดหมายข่าวจาก WWF แจ้งว่า รัฐมนตรีด้านสิ่งแวดล้อมและน้ำเคยตกลงร่วมกัน เมื่อปี 2554 ที่จะเลื่อนการตัดสินใจสร้างเขื่อนไซยะบุรี มูลค่า 3,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 108,000 ล้านบาท เพื่อรอการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากเขื่อนเพิ่มเติม แต่ข้อตกลงนี้กลับไม่ได้รับการใส่ใจ เมื่อประเทศลาวประกาศว่าจะเดินหน้าก่อสร้างเขื่อนที่เป็นประเด็นถกเถียงแห่งนี้ เมื่อเดือนพ.ย.55 ที่ผ่านมา

ทั้งนี้ ในวันที่ 16-17 ม.ค.56 จะมีการประชุมระดับรัฐมนตรีคณะกรรมการลุ่มแม่น้ำโขง (MRC) ที่เป็นหน่วยงานระหว่างรัฐบาล อันประกอบด้วย ผู้แทนจากประเทศลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างทั้ง 4 ประเทศ ซึ่งจะเป็นการทดสอบความร่วมมือข้ามพรมแดน และชะตากรรมของแม่น้ำโขงซึ่งมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตประชาชน 60 ล้านคน

“การก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับเขื่อนไซยะบุรี ส่งผลร้ายต่อความอุดมสมบูรณ์และผลิตผลในแม่น้ำโขงและพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำ ทั้งยังทำให้ประชาชนหลายล้านคน ต้องเผชิญกับวิกฤตความไม่มั่นคงด้านอาหาร รัฐมนตรีจะต้องยืนหยัดต่อต้านการทุบแบบไซยะบุรี ถ้าไม่อย่างนั้นก็จะกลายเป็นแบบอย่างที่ยันตรายต่อไปในอนาคต” ดร.เจียน ฮัว เมง ผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงานน้ำอย่างยั่งยืนของ WWF กล่าว

ทาง WWF ระบุว่า ในฐานะที่โครงการไซยะบุรีเป็นเขื่อนแห่งแรกที่เข้าสู่กระบวนการหารือของ MRC ดังนั้น จึงเป็นบททดสอบสำคัญสำหรับการก่อสร้างเขื่อนอีก 10 แห่งบนแม่น้ำโขงตอนล่างสำหรับกระบวนการของ MRC นั้น กำหนดให้ทุกประเทศเข้าร่วมในการพิจารณาทบทวนโครงการพัฒนาต่างๆ บนลำน้ำโขง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ข้อตกลงร่วมกันว่า ควรจะเดินหน้าโครงการต่อไปหรือไม่ แต่ที่ขณะนี้ลาวกลับเริ่มการก่อสร้างเขื่อนไซยะบุรีโดยไม่ได้รับความเห็นชอบร่วมกันจากเพื่อนบ้าน หรือแจ้งต่อ MRC

เมื่อเดือน พ.ย.ปีที่แล้ว MRC ได้ออกเอกสารเชิงหลักการ (concept note) เป็นแนวทางการศึกษาร่วมที่หลายฝ่ายเฝ้ารอ เป้าหมายก็เพื่อเติมเต็มข้อมูลสำคัญที่ขาดหายไป และยังเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน ที่จะรวมไปถึง โครงการก่อสร้างเขื่อนพลังงานน้ำอื่นๆ บนลำน้ำโขงด้วย ซึ่งรัฐมนตรีที่ร่วมการประชุม MRC ในปี 2554 เป็นผู้ร้องขอให้มีการศึกษา

“โครงการพัฒนาเขื่อนบนแม่น้ำโขงตอนล่างในขณะนี้ เป็นโครงการบนพื้นฐานของการเดาสุ่ม เนื่องจากยังไม่มีการศึกษารองรับ วิธีสร้างไปแก้ไปที่กำลังเกิดขึ้นกับเขื่อนไซยะบุรี รวมทั้งการหว่านเงินใส่ปัญหาที่จะเพิ่มขึ้นอย่างเลี่ยงไม่ได้ ดูแล้วไม่ได้เป็นวิธีการด้านวิศวกรรมศาสตร์หรือการพัฒนาที่ชาญฉลาดนัก” ดร.เมง กล่าวเสริม

ประเทศไทยขึ้นชื่อว่าเป็นผู้บริโภคไฟฟ้าที่ผลิตจากเขื่อนไซยะบุรีรายหลัก และมีธนาคารของไทยอย่างน้อย 4 ธนาคาร ที่แสดงความสนใจให้เงินกู้แก่โครงการ แม้จะมีต้นทุนทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง และไม่มี ความชัดเจนถึงผลตอบแทนทางการเงินที่จะได้รับจากโครงการนี้ก็ตาม

“ประเทศไทยควรกระทำการด้วยความรับผิดชอบ และยกเลิกข้อตกลงซื้อไฟฟ้าล่วงหน้าที่ด่วนทำไป จนกว่าจะมีข้อตกลงเกี่ยวกับเขื่อนร่วมกันในระดับภูมิภาค หากธนาคารไทยทำการศึกษาประเมินความเสี่ยงอย่างดี และให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของธนาคารในระดับนานาชาติ รวมถึงผลตอบแทนทางการเงินที่ทางธนาคารจะได้รับ ก็จะพิจารณาและถอนตัวจากโครงการสร้างเขื่อนนี้” ดร.เมง กล่าวเพิ่มเติมว่า

WWF ขอเรียกร้องรัฐมนตรีประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง ให้เลื่อนการตัดสินใจเกี่ยวกับเขื่อนออกไปอีก 10 ปี เพื่อให้มั่นใจว่ามีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญเสร็จสิ้น จากนั้นจึงค่อยร่วมตัดสินใจบนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และการวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือ

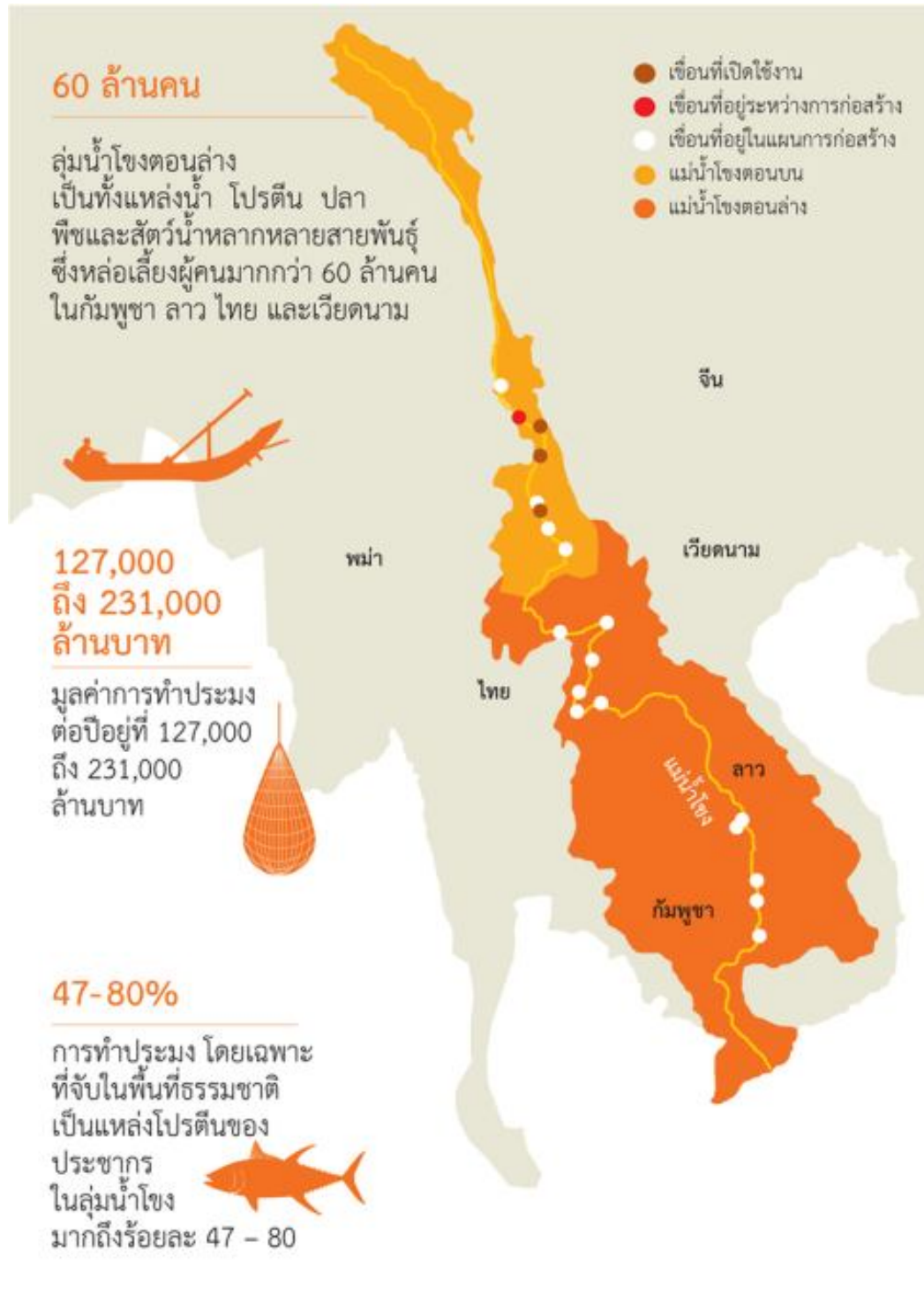
“หากยังมีการตัดสินใจดำเนินการนอกกรอบ MRC ต่อไป ในไม่ช้าสถาบันแห่งนี้ก็จะขาดความชอบธรรมทางกฎหมาย และเงินสนับสนุน 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือกว่า 9,000 ล้านบาทจากผู้บริจาดนานาชาติประเทศก็จะเปล่าประโยชน์ ประเทศกลุ่มน้ำโขงจำเป็นต้องหยุดปล่อยเวลาให้เสียเปล่า และเริ่มกอบกู้กระบวนการ MRC ที่สูญเสียไป รวมทั้งใช้มนโสน้ำนี้ และหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถืออีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อตกลงร่วมกันที่จะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย” ดร.เมง กล่าวต่อ

การทบทวนโครงการก่อสร้างเขื่อน ซีให้เห็นถึงข้อมูลที่ขาดหายไปอย่างร้ายแรง รวมไปถึงจุดอ่อนของช่องทางผ่านสำหรับปลา ที่นำเสนอในโครงการเขื่อนยักษ์ใหญ่แห่งนี้ นอกจากนี้ ยังมีการยืนยันแล้วว่า โครงการไซยะบุรีจะปิดกั้นการไหลของตะกอน บั่นทอนความสมดุลในระบบนิเวศของแม่น้ำที่เป็นที่พึ่งพาของชาวนา ชาวประมง และหน่วยทางเศรษฐกิจส่วนอื่นๆ

WWF ขอแนะนำให้ประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง พิจารณาโครงการเขื่อนพลังงานน้ำแห่งอื่นบนแม่น้ำสาขาของแม่น้ำโขงเป็นลำดับแรก ซึ่งจะง่ายต่อการประเมิน และได้รับการพิจารณาแล้วว่ามีผลกระทบต่อและมีความเสี่ยงน้อยกว่ามาก

ที่มา: ASTVผู้จัดการออนไลน์

แผนภาพประกอบเรื่องสถานการณ์ปัญหาในกลุ่มแม่น้ำโขง

1. สารสำคัญ

ในยุคโลกาภิวัตน์ทุกประเทศมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทุกด้าน ดังนั้น ทุกคนควรเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลาย เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีสันติสุข

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

เข้าใจและเคารพในธรรมชาติของความแตกต่างหลากหลายและสามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งเหล่านี้กับการดำรงอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ (มิติความหลากหลาย)

3. สารการเรียนรู้

1) การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์

1.1) แนวคิดและความสำคัญ

โลกาภิวัตน์ เป็นกระแสที่ก่อให้เกิดการไหลเวียนของวัฒนธรรมมิติต่างๆ ข้ามพรมแดนรัฐชาติ ในระดับที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์มนุษย์

1.2) ลักษณะวัฒนธรรมโลกยุคโลกาภิวัตน์

วัฒนธรรมจะถูกควบคุมโดยเครื่องมือสมัยใหม่ที่ทำหน้าที่ในการผลิต “วัฒนธรรมมวลชนโลก” ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 2 ประการคือ

- ทุกอย่างรวมศูนย์อยู่ในโลกตะวันตก โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลในการสื่อสาร
- เป็นวัฒนธรรมที่เป็นอันเดียวกัน ที่สร้างขึ้นมาจากตัวแทนวัฒนธรรมอันหลากหลาย มีการปรับเปลี่ยน ผสมผสาน คัดเลือก ตัดรอง และชิมชั้ระหว่างสิ่งเก่ากับสิ่งใหม่ ระหว่างท้องถิ่นกับสากล ไม่มีคำตอบ ไม่มีสิ้นสุด ทุกอย่างยังคงดำเนินต่อไปไม่ขาดสาย

1.3) การเลื่อนไหลทางวัฒนธรรม

กระแสโลกาภิวัตน์ได้ก่อให้เกิดการไหลเวียน/เคลื่อนย้ายของวัฒนธรรมใน 5 มิติสำคัญ คือ

- (1) มิติทางชาติพันธุ์ ได้แก่ การย้ายของผู้คนไปทั่วโลก เช่น นักท่องเที่ยว ผู้อพยพ แรงงานข้ามชาติ นักธุรกิจ นักลงทุน นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ ฯลฯ
- (2) มิติทางเทคโนโลยี ได้แก่ การเคลื่อนย้ายเครื่องจักร โรงงาน การจัดการ สินค้าและบริการ ทั้งที่เป็นของบรรษัทข้ามชาติ บริษัทแห่งชาติ และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล
- (3) มิติทางการเงิน ได้แก่ การไหลเวียนอย่างรวดเร็วของเงินตราในตลาดเงิน ตลาดหุ้น และการลงทุนข้ามชาติ
- (4) มิติทางสื่อมวลชนและข่าวสารข้อมูล ได้แก่ การเดินทางของข่าวสารข้อมูลและภาพลักษณ์ต่างๆ ข้ามพรมแดนรัฐชาติหรืออาณาเขตทางภูมิศาสตร์ ผ่านทางสื่อมวลชนชนิดต่าง ๆ เช่น เครือข่ายวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ ฯลฯ

(5) มิติทางอุดมการณ์ ได้แก่ การแพร่หลายของแนวคิดและอุดมการณ์ข้ามพรมแดนรัฐชาติ โดยเฉพาะแนวคิดและอุดมการณ์ที่เป็นผลผลิตทางการปฏิวัติภูมิปัญญาของตะวันตก เช่น แนวคิดเรื่องประชาธิปไตย เสรีภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรม สวัสดิการสังคม สิทธิมนุษยชน สิทธิสตรี และจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

2) กรณีศึกษา : กระแสวัฒนธรรมเกาหลีในสังคมไทย

4. ประเด็นหลัก : วัฒนธรรมต่างชาติในสังคมไทย (กรณีศึกษา-กระแสนิยมวัฒนธรรมเกาหลี)

ประเด็นคำถามย่อย :

- วัฒนธรรมในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
- การเคลื่อนไหวของวัฒนธรรมเกาหลีเข้ามาสู่สังคมไทยมีลักษณะเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- การดำเนินชีวิตท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย เนื่องจากการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมในโลกยุคโลกาภิวัตน์ควรเป็นไปอย่างไร

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจแนวคิด ความสำคัญ และลักษณะวัฒนธรรมโลกยุคโลกาภิวัตน์
- รู้และเข้าใจการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมในสังคมโลก

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทางสังคมและวัฒนธรรมในสังคมโลก
- อภิปรายกระแสวัฒนธรรมเกาหลีในสังคมไทย
- วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของกระแสวัฒนธรรมเกาหลีในสังคมไทย

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมโลก
- ตระหนักถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทุกด้านของสังคมต่างๆ ทั่วโลก

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนภาพวัฒนธรรมตะวันตกในสังคมตะวันออก (ดูตัวอย่างภาพตอนท้าย)
- 2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “วัฒนธรรมในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร”
- 3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วครูจึงบรรยายประกอบแผนที่โลก และภาพวัฒนธรรมประเทศต่างๆ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในโลกยุคโลกาภิวัตน์
- 4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูครูให้นักเรียนดูมิวสิกวิดีโอگانัมสไตล์ ชับร้องโดย ไช นักร้องชาวเกาหลี (เพลงที่มียอดชมในเว็บไซด์ยูทูปมากที่สุด)
- 2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “การเลื่อนไหลของวัฒนธรรมเกาหลีสู่สังคมไทยมีลักษณะเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร”ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
- 3) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น จากนั้นสร้างแผนผังก้างปลา หรือแผนผังสาระสำคัญอื่นๆ บนกระดาษขาวขนาดใหญ่ที่ครูแจกให้ เพื่อนำเสนอคำตอบ
- 4) ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วครูประมวลคำตอบที่ได้โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด
- 5) ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้า โดยการทำกิจกรรมสำรวจข้อมูลในโรงเรียน หรือชุมชน รอบตัวนักเรียนถึง ลักษณะกระแสนิยมในวัฒนธรรมเกาหลี เพื่อมายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลแล้ว อาจจะมีพบข้อมูลหลักฐานที่เป็นการยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งแล้วจะเสนอคำตอบ/ ความคิดเห็นใหม่ก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินกิจกรรมสำรวจข้อมูลในโรงเรียนหรือชุมชน แล้วเตรียมการนำเสนอโดยการพูดอภิปราย/ รายงานประกอบหลักฐานข้อมูลหน้าชั้นเรียน

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอโดยการพูดอภิปราย/ รายงานประกอบหลักฐานข้อมูลหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูและนักเรียนกลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 7 สรุปผล

- 1) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “การดำเนินชีวิตท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย เนื่องจากการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมในโลกยุคโลกาภิวัตน์ควรเป็นไปอย่างไร”
- 2) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วอธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจชัดเจนขึ้น
- 3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) ประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ, สำนัก. 2554. ประเทศไทยกับอาเซียน. กรุงเทพฯ : กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี.

2) กฤตติณัฐ วุฒิสัทธา และคณะ. 2553. รายงานโครงการศึกษาวิจัยพลวัตการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของโลกที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรม-สังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- 3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน
- 4) ห้องสมุด/ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 5) แผนที่โลก
- 6) ภาพ
- 7) มิวสิควิดีโอ
- 8) กระดาษข่าวขนาดใหญ่ (กระดาษปรีฟ) และปากกาเคมีแหล่ง
- 9) ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

9.1) <http://www.youtube.com/watch?v=9bZkp7q19f0> (มิวสิควิดีโอ)

9.2) <http://www.m-culture.go.th/ckfinder/tools-culture2025-11-52-1.pdf> (แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2550-2559 โดยกระทรวงวัฒนธรรม)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังก้างปลา)

8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย กระแสวัฒนธรรม เกาหลีในสังคมไทย ได้ ตรงประเด็นคำถาม และอภิปรายโดย อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อมโยงได้	นำเสนอและอภิปราย กระแสวัฒนธรรมเกาหลี ในสังคมไทย ได้ตรง ประเด็นคำถาม แต่ อภิปรายขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อมโยงได้	นำเสนอและอภิปราย กระแสวัฒนธรรม เกาหลีในสังคมไทย ไม่ตรงประเด็นคำถาม และอภิปรายขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือเชื่อมโยง ได้

รายการวัดและ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การแสดงความคิดเห็น/ ความเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น คำถามแต่ไม่มีเหตุและ ผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
แผนผังกางปลา หรือแผนผัง สาระสำคัญ อื่นๆ	บอกสาเหตุและ ผลกระทบของกระแส วัฒนธรรมเกาหลีใน สังคมไทยได้ถูกต้อง ทั้งหมด	บอกสาเหตุและ ผลกระทบของกระแส วัฒนธรรมเกาหลีใน สังคมไทยได้ถูกต้อง ครึ่งหนึ่ง	บอกสาเหตุและ ผลกระทบของกระแส วัฒนธรรมเกาหลีใน สังคมไทยถูกต้องไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง

ภาพตัวอย่างการผสมผสานวัฒนธรรมอื่นในสังคม

แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

ประกอบด้วย

- หน่วยการเรียนรู้ที่
1. พลเมืองกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลก
 2. สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก
 3. สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
 4. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
 5. กระแสโลกาภิวัตน์กับเทคโนโลยีในสังคมโลก
 6. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในสังคมโลก

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลก เวลาเรียน 8 คาบ

1. สารสำคัญ

พลเมืองคือผู้มีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง การดำเนินชีวิตตามแนวทางสมานฉันท์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขจึงเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมืองโลก

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

- 1) เกิดแนวความคิดความเป็นพลเมืองโลกที่กระตือรือร้นรับผิดชอบ (มิติตามความเป็นพลเมืองโลก)
- 2) รู้และเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้ง ความจำเป็นของการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และการส่งเสริมความสมานฉันท์ปรองดอง (มิตินการแก้ปัญหาความขัดแย้ง)
- 3) เข้าใจถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ และตระหนักว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีผลสะท้อนในวงกว้างระดับโลก (มิตินการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน)

3. สารการเรียนรู้

สถานการณ์ความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน (ครูสามารถเลือกประเด็นปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น ณ ช่วงเวลาที่สอนได้ตามความเหมาะสม)

- 1) ด้านการเมืองการปกครอง เช่น
 - 1.1) ปัญหาการก่อการร้ายสากล เช่น
 - เหตุการณ์ 11 ก.ย. 2001
 - ตาลีบัน-อัฟกานิสถาน
 - 1.2) ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ เช่น
 - ไทย-กัมพูชา
 - เกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้
 - สหรัฐอเมริกา-ลิเบีย (กัสดาฟี)
 - อิหร่าน-สหรัฐอเมริกา
 - อิสราเอล-เลบานอน
 - 1.3) ปัญหาการเรียกร้องอิสรภาพ
 - ทิเบต-จีน
 - สงครามกลางเมืองไนจีเรีย (สมัยบักซาร์ อัลอะซัด)
 - การปฏิวัติอียิปต์ (สมัยรัฐบาลฮอสนี มุบารัค)
- 2) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ เช่น
 - จีน-ญี่ปุ่น (กรณีหมู่เกาะเตียวหยู/เซนกากู)
 - ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ (กรณีหมู่เกาะทาเกชิมะ/ด็อกโด)

- ญี่ปุ่น-รัสเซีย (กรณีหมู่เกาะคูริล)
 - จีน-เวียดนาม-ฟิลิปปินส์-บรูไน-มาเลเซีย (กรณีหมู่เกาะสแปรตลีย์)
- 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งทางศาสนา เช่น
- ฮินดู-มุสลิม ในอินเดีย
 - อิสราเอล-ปาเลสไตน์

4. ประเด็นหลัก : ความขัดแย้งในสังคมโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือสาเหตุสำคัญของกรณีพิพาทหรือความขัดแย้งในสังคมโลก
- ปัญหาความขัดแย้งนั้นๆ มีผลกระทบต่อคนประเทศและภูมิภาคอื่นๆ หรือไม่ อย่างไร
- องค์การรัฐ เอกชน และประชาชนดำเนินการแก้ไขปัญหานี้แล้วอย่างไร ผลเป็นเช่นใด
- ในฐานะพลเมืองของชาติและพลเมืองของโลก เราจะมีส่วนร่วมแก้ปัญหาคความขัดแย้งตามหลักสันติวิธีได้อย่างไรบ้าง

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลกปัจจุบัน
- รู้และเข้าใจบทบาทการแก้ปัญหาคความขัดแย้งขององค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ
- รู้และเข้าใจแนวทางการแก้ปัญหาคตามหลักสันติวิธี

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ผลกระทบของสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งที่มีต่อสังคมโลก
- อภิปรายบทบาทการแก้ปัญหาคความขัดแย้งขององค์กรต่างๆ
- อภิปรายแนวทางการปฏิบัติเพื่อมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งตามหลักสันติวิธี

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาคความแย้ง และการสร้างความสมานฉันท์ปรองดอง
- เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหาค ตลอดจนไม่เป็นสาเหตุของความขัดแย้ง

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ Global Issue Series ตอน International Conflicts (นำเสนอเหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้แก่ เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001, ปาเลสไตน์-อิสราเอล, เกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้, ตาลีบัน-อัฟกานิสถาน และองค์กรระดับโลกที่ก่อตั้งเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในโลก ปิดท้ายด้วยแนวทางการปฏิบัติเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง)

2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยคละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน (หรือแบ่งให้ได้จำนวนกลุ่มตามประเด็นปัญหาที่เลือกมาให้ศึกษา)

3) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือสาเหตุสำคัญของกรณีพิพาทหรือความขัดแย้งในสังคมโลก”

4) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้

5) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง สถานการณ์ความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน

6) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูให้นักเรียนดูภาพเสียหายจากปัญหาความขัดแย้งต่างๆ

2) ครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “ปัญหาความขัดแย้งนั้นๆ มีผลกระทบต่อคนประเทศและภูมิภาคอื่นๆ หรือไม่ อย่างไร”

3) นักเรียนแต่ละกลุ่ม (จะเข้ากลุ่มตามเดิมหรือจัดใหม่ก็ได้) ร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แล้วสร้างเป็นแผนผังสาระสำคัญลงบนกระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปรีฟ) ที่ครูแจกให้ สำหรับนำเสนอคำตอบ

4) ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในชั้นเรียน

5) ครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “องค์กรรัฐ เอกชน และประชาชน ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้แล้วอย่างไร ผลเป็นเช่นใด”

6) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยถูก-ผิด

7) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศและบทบาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของโลก

8) จากนั้นครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลในลักษณะการเสวนาหรือสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) นักเรียนตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน ออกมาเป็นวิทยากรร่วมเสวนาหรือสัมมนา โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ

2) จบกิจกรรมนักเรียนอภิปรายร่วมกัน แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 8 สรุปผล

- 1) ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง วันสันติภาพโลก (21 กันยายนของทุกปี)
- 2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ในฐานะพลเมืองของชาติและพลเมืองของโลก เราจะมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งตามหลักสันติวิธีได้อย่างไรบ้าง”
- 3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยถูก-ผิด
- 4) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การแก้ปัญหาโลกตามหลักสันติวิธี
- 5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) วันชัย วัฒนศัพท์. 2547. หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- 2) วิทยากร เชียงกุล. 2550. ทางแก้ไขความขัดแย้งต้องทำเพื่อคนส่วนใหญ่ใช้เหตุผลและสันติวิธี. ชมรมศึกษามผลงานวิชาการ.
- 3) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 4) ห้องสมุด
- 5) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน
- 6) วีดิทัศน์และเครื่องฉาย
- 7) รูปภาพ
- 8) กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) และปากกาเคมี
- 9) ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม

9.1) <http://social.obec.go.th/library/document/civic/civic01.pdf> (การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง)

9.2) http://www.youtube.com/watch?v=PxwUx_lzhwE (global issues)

9.3) <http://www.thaiciviceducation.org/index.php/aboutus/common-principle/characteristics> (คุณลักษณะความเป็นพลเมือง)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การเสวนา)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังสาระสำคัญ)

8.2 เกณฑ์การประเมินผล

รายการวัด และ ประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (เสวนา)	นำเสนอและอภิปราย สถานการณ์ปัญหา ความขัดแย้งที่มีต่อ สังคมโลกได้ตรง ประเด็นคำถามที่ กำหนด โดยอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย สถานการณ์ปัญหา ความขัดแย้งที่มีต่อ สังคมโลกได้ตรง ประเด็นคำถามที่ กำหนดแต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่ไม่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือไม่ได้	นำเสนอและอภิปราย สถานการณ์ปัญหา ความขัดแย้งที่มีต่อ สังคมโลกไม่ตรง ประเด็นคำถามที่ กำหนดและขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่ไม่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือ ไม่ได้
การแสดงความ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
แผนผัง สาระสำคัญ	บอกสาเหตุและ ผลกระทบของ สถานการณ์ปัญหา ความขัดแย้งที่มีต่อ สังคมโลกได้ถูกต้อง ทั้งหมด	บอกสาเหตุและ ผลกระทบของ สถานการณ์ปัญหา ความขัดแย้งที่มีต่อ สังคมโลกได้ถูกต้อง ครึ่งหนึ่ง	บอกสาเหตุและ ผลกระทบของ สถานการณ์ปัญหา ความขัดแย้งที่มีต่อ สังคมโลกได้ถูกต้องไม่ ถึงครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างภาพความเสียหายจากความขัดแย้ง
(สงครามกลางเมืองซีเรีย ปีค.ศ.2012-13)

1. สาระสำคัญ

ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน เราจึงควรปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยการเคารพสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค และเสรีภาพของผู้อื่น

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

- 1) รู้และเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้ง (มิติการแก้ปัญหาความขัดแย้ง)
- 2) รู้และเข้าใจเหตุผลความจำเป็นของการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และการส่งเสริมความสมานฉันท์ปรองดอง (มิติการแก้ปัญหาความขัดแย้ง)
- 3) ตระหนักถึงความสำคัญของความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมทางสังคม (มิติความยุติธรรมในสังคม)
- 4) เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน ทั้งที่เป็นสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชนสากล (มิติสิทธิมนุษยชน)

3. สาระการเรียนรู้

- 1) ความเป็นมาและหลักสำคัญของสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก
 - 1.1) ความเป็นมา
 - เริ่มต้นจากแนวคิดของนักคิดและผู้บริหารและนักการเมืองส่งเสริมแนวคิดและนำมาร่างกฎหมาย
 - ศตวรรษที่ 18 นำแนวคิดเรื่องสิทธิโดยธรรมชาติเป็นสิทธิทางกฎหมายร่างขึ้นเป็นรัฐธรรมนูญ เช่น Declaration of the Rights of Man and of the Citizen ของฝรั่งเศส และ Bill of Rights ของอเมริกา
 - สงครามโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1914 – 1918) ก่อตั้งองค์การสันนิบาตชาติ
 - องค์การแรงงานระหว่างประเทศ ค.ศ. 1919
 - อนุสัญญาระหว่างชาติว่าด้วยทาสที่กรุงเจนีวา ค.ศ. 1926
 - ผู้ลี้ภัยระหว่างชาติเพื่อคุ้มครองผู้ลี้ภัย ค.ศ. 1933 และ 1938
 - สงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1939 – 1945) จัดตั้งองค์การสหประชาชาติ
 - ค.ศ. 1945 องค์การสหประชาชาติ จัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
 - 10 ธ.ค. 1948 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (10 ธ.ค.จึงเป็นวันสิทธิมนุษยชนโลก)
 - 1.2) หลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน
 - สิทธิ
 - เสรีภาพ

- คัดค้านการเป็นมนุษย์
- ความเสมอภาคและการเลือกปฏิบัติ (discrimination)

2) ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก

2.1) ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเด็กและเยาวชน เช่น ทหารเด็กในอินโดนีเซีย โสเภณีเด็ก

2.2) ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองและการแสดงความคิดเห็น เช่น การปิดกั้นสื่อและการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในประเทศจีนและเกาหลีเหนือ เป็นต้น

2.3) ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของมนุษยชาติ เช่น ความอดอยากหิวโหยในแอฟริกา ปัญหาชาวโรฮิงญาในอาเซียน ฯลฯ

3) การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระดับนานาชาติ

3.1) การคุ้มครองโดยสหประชาชาติ

- องค์การภายในที่ปฏิบัติภารกิจด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่ สมัชชาใหญ่ (เสนอคำแนะนำ), คณะมนตรีความมั่นคง (คุ้มครองด้วยการยุติความขัดแย้ง), คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ-พิจารณามาตรฐานสากลด้านสิทธิมนุษยชนและตรวจสอบการละเมิดสิทธิ)

- การประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (30 ข้อ ว่าด้วย 1) สิทธิของพลเมือง สิทธิทางการเมือง 2) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม)

3.2) กองทุนสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)

4. ประเด็นหลัก : ความเท่าเทียมกันของประชากรโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือสาเหตุหรือปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก
- ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผลต่อประเทศต่างๆ ในสังคมโลกหรือไม่ อย่างไร
- แนวทางการแก้ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลกที่ดีหรือเหมาะสมที่สุด กระทำได้อย่างไร

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความเป็นมาและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก
- รู้และเข้าใจสถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก
- รู้และเข้าใจบทบาทขององค์กรระดับนานาชาติในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ด้านทักษะ

- อภิปรายสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก
- วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก

- เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความเท่าเทียมกันและสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความรู้เรื่องวันสิทธิมนุษยชนโลก (10 ธ.ค.ของทุกปี) เชื่อมโยงสู่เรื่องความเป็นมาของสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก
- 2) ครูบรรยายประกอบ timeline “Human rights history” เรื่อง ความเป็นมาของสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก
- 3) ครูให้นักเรียนดูสารคดีสั้นเรื่อง the story of human rights (นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความเข้าใจในสิทธิมนุษยชนของคนในสังคม) แล้วจึงบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง หลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน
- 4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยคละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
- 2) ครูให้นักเรียนดูภาพปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก เช่น ทหารเด็กในอินโดนีเซีย ความอดอยากหิวโหยในแอฟริกา ชาวโรฮิงญาในอาเซียน ฯลฯ แล้วครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือสาเหตุหรือปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก”
- 3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น/ คำตอบ แล้วสร้างเป็นแผนผังก้างปลา นำเสนอคำตอบลงบนกระดาษขาว (กระดาษปฐพี) ที่ครูแจกให้
- 4) นักเรียนตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก
- 5) ครูเสนอประเด็นคำถามต่อมาว่า “ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผลต่อประเทศต่างๆ ในสังคมโลกหรือไม่ อย่างไร”
- 6) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็น/ คำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ ไม่เฉลยถูก-ผิด แต่มอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลหลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล กำหนดให้เตรียมการนำเสนอในรูปแบบการพูดสุนทรพจน์ โดยตัวแทนกลุ่มๆ ละ ไม่เกิน 10 นาที

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

1) นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มๆ ละ 2-3 คน นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า โดยการพูดสุนทรพจน์ ไม่เกินกลุ่มละ 10 นาที เมื่อจบการนำเสนอแล้วครูและนักเรียนในชั้นเรียนจึงร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นนั้นๆ

2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “แนวทางการแก้ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลกที่ดีหรือเหมาะสมที่สุด กระทำได้อย่างไร”

3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น/ คำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยาย ประกอบการซักถามเรื่อง การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระดับนานาชาติ

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดบอร์ดข่าว โดยนำเสนอข่าวสถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก พร้อมระบุแนวทางการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมโลกตามปฏิญญาสากลฯ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้เห็นแนวทางการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและสร้างสรรค์สังคมที่พึงประสงค์

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) พิษณุ เพชรพชรกุล และคณะ. 2551. แบบเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) องค์การระหว่างประเทศ, กรม. 2551. หลากหลายคือหนึ่งเดียว. กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ.

3) ห้องสมุด

4) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

5) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน ฯลฯ

6) วีดิโอสารคดี

7) กระดาษข่าวขนาดใหญ่ (กระดาษปรีฟ) และปากกาเคมี

8) ภาพ

9) แผนภาพไทม์ไลน์

10) อุปกรณ์จัดบอร์ด/ ป้ายนิเทศ

11) ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม

11.1) http://www.mfa.go.th/humanrights/images/stories/udhr_book.pdf (หนังสือ อภิญาสาภลข ฆบ้บเด็กและเยาวชน: หลากหลายคือหนึ่งเดียว)

11.2) <http://www.fanpop.com/clubs/human-rights/images/884732/title/human-rights-time-line-photo> (ไทม์ไลน์)

11.3) <http://www.youtube.com/watch?v=oh3BbLk5UIQ> (the story of human rights)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (สุนทรพจน์)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังก้างปลา)

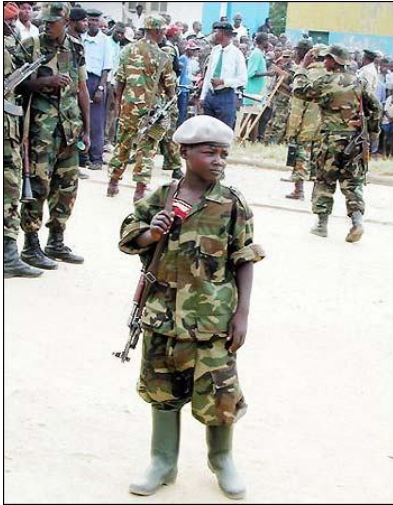
8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษา ค้นคว้า (สุนทรพจน์)	อภิปรายสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชนใน สังคมโลกได้ตรงประเด็น คำถาม โดยอ้างอิงข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อมถือได้	อภิปรายสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชนใน สังคมโลกได้ตรงประเด็น คำถาม แต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อมถือได้	อภิปรายสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชนใน สังคมโลกไม่ตรง ประเด็นคำถาม และ ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือ เชื่อมถือได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่มี เหตุและผล
แผนผังกราฟิก	นำเสนอผลการวิเคราะห์ ปัญหาสิทธิมนุษยชนใน สังคมโลกได้ถูกต้อง ทั้งหมด	นำเสนอผลการวิเคราะห์ ปัญหาสิทธิมนุษยชนใน สังคมโลกได้ถูกต้อง ครึ่งหนึ่ง	นำเสนอผลการ วิเคราะห์ปัญหาสิทธิ มนุษยชนในสังคมโลก ได้ถูกต้องไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง

Timeline "Human rights history

ตัวอย่างภาพการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ทหารเด็กไซมาเรีย

ความอดอยากหิวโหยในแอฟริกา

ชาวโรฮิงญาในอาเซียน

1. สารสำคัญ

ทุกสังคมมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตน ส่งผลให้สังคมทั่วโลกมีความแตกต่างหลากหลายกัน ทุกคนจึงควรเข้าใจ ยอมรับ หรือเลือกรับอย่างเหมาะสม ตลอดจนรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนไว้

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

1) เข้าใจและเคารพในธรรมชาติของความแตกต่างหลากหลาย และสามารถเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับการดำรงอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ (มิติความหลากหลาย)

2) ตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อความรู้สึกนึกคิด เจตคติและค่านิยมของประชาชน (มิติค่านิยมและการรับรู้สภาพการณ์)

3. สารการเรียนรู้

1) บัญญัติกำหนดเอกลักษณ์ หรือลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของสังคมต่างๆ ทั่วโลก เช่น

1.1) ค่านิยม จริยธรรม ความเชื่อ ของคนในสังคม - ผู้คนทุกแห่งในโลกต้องมีระเบียบ กฎเกณฑ์ ความเชื่อ ศาสนา การปกครอง เศรษฐกิจ แม้แต่การอบรมเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนการคบค้าสมาคม

1.2) สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่ต่างกัน- ผู้ที่อยู่ในเขตหนาวก็ต้องพบปัญหาต่างกับผู้ที่อยู่ในเขตร้อน ผู้ที่อยู่บนภูเขาย่อมมีปัญหาต่างจากมนุษย์ที่อยู่ในที่ลุ่ม

1.3) ประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา - ผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมคล้ายกันอาจมองโลกต่างกัน หรือความแตกต่างของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา

2) ลักษณะความแตกต่างหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสังคมโลก เช่น

2.1) ความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ได้แก่ ชนผิวขาว ผิวเหลือง ผิวดำ

2.2) ความแตกต่างด้านชาติพันธุ์ เช่น คนจีน คนอเมริกัน คนแอฟริกัน ที่มีภาษา การแต่งกาย อาหาร ตลอดจนการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์

2.3) ความแตกต่างด้านค่านิยม ความเชื่อ และศาสนา ได้แก่ พุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู พราหมณ์ ซิกข์ ขงจื้อ ฝูฝูเต๋อ ไม่มีศาสนา ซึ่งจะมีขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีกรรมในชีวิตประจำแตกต่างกันไป

ทั้งหมดสามารถแบ่งเป็นกลุ่มวัฒนธรรมได้ ดังนี้ (ไมเคิล แบรินซ์ซอร์วี่ , 1997 :A world region geography: the new global order)

(1) แอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา

(2) แอฟริกาเหนือและเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

- (3) เอเชียใต้
- (4) เอเชียตะวันออก
- (5) ยุโรปตะวันตก
- (6) ยุโรปตะวันออก บอลข่าน และอดีตสหภาพโซเวียต
- (7) อเมริกาเหนือ
- (8) ละตินอเมริกา
- (9) แปซิฟิกตอนใต้

3) แนวทางการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกที่หลากหลาย

ในสังคมโลกาภิวัตน์ ทุกสังคมในโลกต่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กันหมดทุกด้าน ดังนั้นการดำเนินชีวิตท่ามกลางสังคมโลกที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทุกคนควรศึกษาวัฒนธรรมต่างๆ ให้เกิดความเข้าใจ และเปิดใจกว้างยอมรับในความแตกต่างที่มี แล้วปฏิบัติด้วยการเคารพ ให้เกียรติผู้ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากตนเอง

4. ประเด็นหลัก :เอกลักษณ์วัฒนธรรมทั่วโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือปัจจัยที่ทำให้สังคมและวัฒนธรรมทั่วโลกมีความแตกต่างหลากหลาย
- ปัจจัยต่างๆ นั้น ก่อรูปแบบสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค ให้มีเอกลักษณ์ โดดเด่น หรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
- การแสดงออกหรือปฏิบัติอย่างไรจึงถือว่าการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจปัจจัยกำหนดเอกลักษณ์ หรือลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของสังคมต่างๆ ทั่วโลก
- รู้และเข้าใจลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายกันในสังคมโลก

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์การก่อรูปแบบสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายกันในสังคมโลกได้
- อภิปรายวิธีการปฏิบัติตนเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกที่หลากหลาย

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายของเผ่าพันธุ์ของมนุษย์โลก
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลาย

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมจับคู่ภาพกับแผนที่ กติกามีดังนี้
 - คู่มนักเรียนตัวแทนแถวที่นั่ง แถวละ 1 คน (ได้ประมาณ 4-5 คน) ออกมาแข่งกันนำภาพที่ครูสุ่มกำหนดให้คนละ 3 ภาพ ได้แก่ ตะเกียบ มัมมี่ บ้านดิน แม่น้ำคงคา ขบวนคานิวาล เจดีย์ เสือขนสัตว์ ขนมปังฝรั่งเศส ข้าวเหนียว แฮมเบอร์เกอร์ ฮิญาบ กำไลลูกบิด ไม้กางเขน คอร์เซ็ต ฎูซูล่า เป็นต้น
 - ครูและนักเรียนในห้องร่วมกันเฉลยคำตอบ แล้วครูอธิบายข้อมูลแต่ละภาพเพิ่มเติม โดยเชื่อมโยงกับประเด็นความหลากหลายในสังคมโลก
- 2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัจจัยที่ทำให้สังคมและวัฒนธรรมทั่วโลกมีความแตกต่างหลากหลาย”
- 3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูสรุปประเด็นคำตอบที่ได้แล้วอธิบายเพิ่มเติมเรื่อง ปัจจัยกำหนดเอกลักษณ์/ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของสังคมต่างๆ ทั่วโลก
- 4) นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้สังคมโลกมีลักษณะสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ที่ได้ศึกษาไปคาบที่แล้ว แล้วซักถามนักเรียนด้วยประเด็นคำถามว่า “ ปัจจัยต่างๆ นั้นก่อรูปแบบสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค ให้มีเอกลักษณ์ โดดเด่น หรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง”
- 2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยคละความสามารถ ออกเป็น 9 กลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน
- 3) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอคำตอบ/ แสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ ออกเป็นแต่ละภูมิภาค ซึ่งจะไม่เฉลยคำตอบหรือตัดสินถูก-ผิด
- 4) จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์การก่อรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมกลุ่มละ 1 ภูมิภาค ตามความสนใจ โดยมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- 1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ในลักษณะการเสวนา/ สัมมนา เพื่อให้ทุกกลุ่มร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น จากนั้นจึงร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม
- 2) ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะความแตกต่างหลากหลายที่ปรากฏในสังคมโลกแต่ละภูมิภาค
- 3) นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับเป็นแผนผังกราฟิก (แบบใดก็ได้ตามที่นักเรียนสนใจ) ลงในกระดาษขาว A4 ที่ครูแจกให้

คาบที่ 7 สรุปผล

- 1) ครูหยิบยกเอาตัวอย่างแผนผังกราฟิกที่ดีที่สุด 2-3 ชิ้น ที่ให้นักเรียนทำเมื่อคาบที่แล้วมา สอนทบทวนประกอบการซักถามกับนักเรียน เพื่อทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไป
- 2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคมโลกปัจจุบันที่หลากหลายและต้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันว่า “การแสดงผลหรือปฏิบัติอย่างไรจึงถือว่าเป็นการยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม”
- 3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายและยกตัวอย่าง แล้วสรุปองค์ความรู้ตลอดหน่วยการเรียนรู้

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) เอกสารประกอบการสอนเรื่อง ภูมิศาสตร์วัฒนธรรมโลก
- 2) Bradshaw, Michael. 1997. A World Region Geography : The New Global Order. Wmc. Brawn/McGrow-H :ll : Boston, Massachusetts, 1997.
- 3) ดุจฤดี คงสุวรรณ และวรรณะ รัตนพงษ์. 2553. ประชาคมโลก. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- 4) อมรา พงศาพิชญ์. 2549. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม : กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 5) ห้องสมุด ห้องสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์
- 6) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ ภาพ
- 7) แผนที่โลก
- 8) แผนผังกราฟิก
- 9) กระดาษขาว A4
- 10) แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต

<http://school.obec.go.th/hcws/web/sol7/sol71.htm> (ภาพและข้อมูลวัฒนธรรม)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีกรวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (เสวนา/ สัมมนา)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังกราฟิก)

8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (การเสวนา/ สัมมนา)	อภิปรายรูปแบบสังคม และวัฒนธรรมที่ หลากหลายกันใน สังคมโลกได้ตรง ประเด็นคำถาม โดย อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายรูปแบบสังคม และวัฒนธรรมที่ หลากหลายกันในสังคม โลกได้ตรงประเด็น คำถาม แต่ขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	อภิปรายรูปแบบสังคม และวัฒนธรรมที่ หลากหลายกันในสังคม โลกไม่ตรงประเด็น คำถาม และขาดการ อ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือ ได้
การแสดงความคิดเห็น/ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
แผนผังกราฟิก	นำเสนอผลการ วิเคราะห์ความ แตกต่างทางสังคม และวัฒนธรรมใน สังคมโลกได้ถูกต้อง ทั้งหมด	นำเสนอผลการวิเคราะห์ ความแตกต่างทางสังคม และวัฒนธรรมในสังคม โลกได้ถูกต้องครั้งหนึ่ง	นำเสนอผลการ วิเคราะห์ความแตกต่าง ทางสังคมและ วัฒนธรรมในสังคมโลก ได้ถูกต้องไม่ถึงครั้งหนึ่ง

ตัวอย่างภาพกิจกรรมจับคู่ภาพกับแผนที่

ตะเกียบ-ประเทศจีน/ญี่ปุ่น/เกาหลี

มัมมี่-ประเทศอียิปต์

บ้านดิน-ประเทศแถบแอฟริกา

พิธีกรรมริมฝั่งแม่น้ำคงคา-ประเทศอินเดีย

เทศกาลคานิวัล-ประเทศบราซิล

เสื้อขนสัตว์/ ชาวเอสกีโม-ประเทศแถบขั้วโลกเหนือ

แฮมเบอร์เกอร์-ประเทศแถบยุโรปและอเมริกาเหนือ

ฮิญาบ-กลุ่มประเทศมุสลิม

1. สาระสำคัญ

เทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เราทุกคนต้องตระหนักและรับรู้อย่างมีวิจักษณ์ญาณ และมีจิตสำนึกในการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้

2. ตัวชี้วัดหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

ประเมินสภาวะวิกฤตต่างๆที่ปรากฏในระดับโลก และตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อความรู้สึกนึกคิดเจตคติและค่านิยมของประชาชน (มิติค่านิยมและการตระหนักรับรู้สภาพการณ์)

3. สาระการเรียนรู้

1) กระแสโลกาภิวัตน์กับเทคโนโลยี

1.1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน

- การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ เช่น e-commerce, outsource ฯลฯ
- สังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Tweeter, Instagam, Chat, Blog, Video online ฯลฯ
- การใช้มือถือและแท็บเล็ต
- การดูสื่อโทรทัศน์/ สื่อสารสนเทศอื่นๆ

1.2) ปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสังคมโลก เช่น

- การเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น
- การแพร่ระบาดของเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม
- อาชญากรคอมพิวเตอร์
- การแพร่ระบาดของไวรัสคอมพิวเตอร์
- การก่ออาชญากรรมโดยใช้สื่อออนไลน์

1.3) แนวทางการแก้ปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสังคมโลก: การปลูกฝังจิตสำนึกและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ในอนาคต

2.1) แนวโน้มด้านบวก เช่น

- เพิ่มช่องทางการดำเนินธุรกิจและความบันเทิงต่างๆ
- การพัฒนาให้คอมพิวเตอร์ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาและช่วยเหลือผู้พิการมากขึ้น เช่น e-learning, tele-education, virtual library ฯลฯ

- การพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม ระบบการสื่อสารผ่านเครือข่ายไร้สายต่างๆ

2.2) แนวโน้มด้านลบ เช่น

- การละเมิดลิขสิทธิ์ของทรัพย์สินทางปัญญา

- การก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การโจรกรรมข้อมูล การล้วงละเมิดการก่อวิน
ระบบคอมพิวเตอร์

4. ประเด็นหลัก : เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ในสังคมโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือปัญหาสังคมโลกที่เกิดจากการใช้ social network ไม่เหมาะสม
- เราควรใช้ social network อย่างไรจึงจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมโลก- แนวโน้มสถานการณ์
โลกที่สัมพันธ์กับการใช้สื่อและเทคโนโลยีในอนาคตจะเป็นอย่างไร

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจกระแสโลกาภิวัตน์กับเทคโนโลยีในสังคมโลก
- รู้และเข้าใจลักษณะปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในยุคโลกา
ภิวัตน์

ด้านทักษะ

- อภิปรายปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสังคมโลก
- เสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมในยุคโลกาภิวัตน์
- ประเมินสถานการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคต

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงผลกระทบจากการกระทำของตนที่มีต่อผู้อื่นและสังคมในทุกระดับ

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อสารสนเทศของคนในสังคมโลก (ภาพที่ 1) แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ เชื่อมโยงสู่การบรรยายเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน

2) ครูให้นักเรียนดูแผนภาพแสดงสถิติใช้โทรศัพท์มือถือของคนทั่วโลก (พบว่าในปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีการใช้โทรศัพท์มือถือเชื่อมโยงการสืบค้นข้อมูลข่าวสารและสื่อต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้ใช้) จาก Online Market Trend ปีค.ศ. 2012

3) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัญหาสังคมโลกที่เกิดจากการใช้ social network ไม่เหมาะสม”

4) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วครูจึงบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสังคมโลก

5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยลดความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
- 2) จากนั้นครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่อง Super Café Super Social Network (นำเสนอเรื่องราวซูเปอร์ฮีไว้กับการเล่น facebook) แล้วเสนอประเด็นคำถามว่า “เราควรใช้ social network อย่างไรจึงจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมโลก”
- 3) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แล้วเขียนเป็นรายการปฏิบัติประกอบการนำเสนอ
- 4) นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลคำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสังคมโลก
- 5) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “แนวโน้มสถานการณ์โลกที่สัมพันธ์กับการใช้สื่อและเทคโนโลยีในอนาคตจะเป็นอย่างไร”
- 6) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันประเมินสถานการณ์และแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด
- 7) ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้า โดยทำกิจกรรมสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ social network ของวัยรุ่นในสังคมโลก (อาจแนะนำให้ให้นักเรียนสำรวจข้อมูลโดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสารสนเทศต่างๆ) จากนั้นรวบรวมข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลแล้ว อาจจะมีพบข้อมูลหลักฐานที่เป็นการยืนยันคำตอบ/ความคิดเห็นเดิม หรือข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งแล้วจะเสนอคำตอบ/ความคิดเห็นใหม่ก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่มสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ social network ของวัยรุ่นในสังคมโลก แล้วเตรียมการนำเสนอโดยการพูดอภิปราย/ รายงานประกอบหลักฐานข้อมูลหน้าชั้นเรียน

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผล

- 1) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอโดยการพูดอภิปราย/ รายงานประกอบหลักฐานข้อมูลหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูและนักเรียนกลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- 2) ครูอธิบายเพิ่มเติมโดยบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ในอนาคต
- 3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

(กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเวลา)

ครูให้นักเรียนร่วมกันจัด blog , web board หรือสื่อที่นักเรียนสนใจ/ ถนัด นำเสนอข้อมูลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของวัยรุ่นในสังคมโลกที่ได้จากการค้นคว้า/ สืบค้น ตรวจสอบผลการประเมินแนวโน้มสถานการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคตเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้สื่อสารสนเทศเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและกระตุ้นให้นักเรียนได้เห็นผลกระทบจากการกระทำของตนที่มีต่อผู้อื่นและสังคมในทุกระดับ

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ____ . 2553. เอกสารการสอนชุดวิชาไทยกับสังคมโลก. นนทบุรี: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- 2) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน
- 3) ห้องสมุด
- 4) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 5) แผนภาพสถิติ
- 6) ภาพ
- 7) คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต/ เวิร์บบอร์ด/ บล็อก
- 8) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

8.1) <http://www.youtube.com/watch?v=vTA081O2h6Y> (Super Café Super Social Network)

8.2) http://web.ku.ac.th/schoolnet/snet1/network/tech_it.html (ไอทีกับแนวโน้มโลก)

8.3) <http://seminar.hukwang.com> (โครงการการไกลสู่การเรียนรู้ คู่มือซีเอสแอลเน็ตเวิร์ค)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (รายงานการสำรวจ)

8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย ปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ของวัยรุ่นทั่วโลก ได้ตรงประเด็นคำถาม โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ของวัยรุ่นทั่วโลก ได้ตรงประเด็นคำถาม แต่ขาดการอ้างอิงข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริงหรือ เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย ปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ของวัยรุ่นทั่วโลก ไม่ตรงประเด็นคำถาม และขาดการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความคิด เห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่ มีเหตุและผล
รายงานการ สำรวจ	บอกปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสังคมโลกยุคโลกาภิ วัตน์และแนวทางแก้ไข ได้ถูกต้องทั้งหมด	บอกปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศใน สังคมโลกยุคโลกา-ภิ วัตน์และแนวทางแก้ไข ได้ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	บอกปัญหาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสังคมโลกยุคโลกา-ภิ วัตน์ถูกต้องไม่ถึง ครึ่งหนึ่ง

ตัวอย่างภาพที่ 1

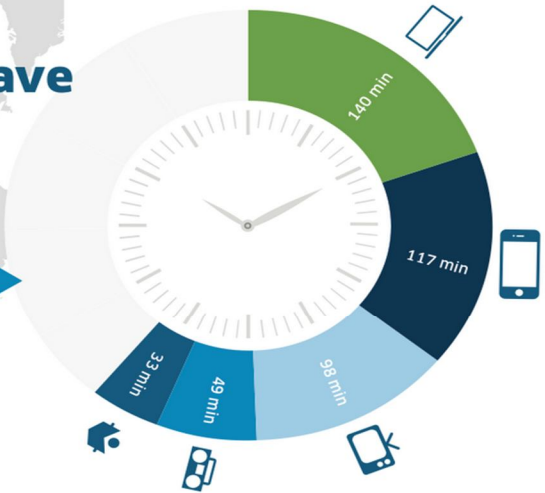
แผนภาพแสดงสถิติการใช้มือถือปี ค.ศ.2012

Global

5 ways mobile devices have changed the way people consume media

1 | Mobile share of time ahead of TV, catching up with online

The average mobile web user consumes 7.2 hours of media daily. Mobile devices represent 27% of this time.

2 | Mobile devices are used throughout the day

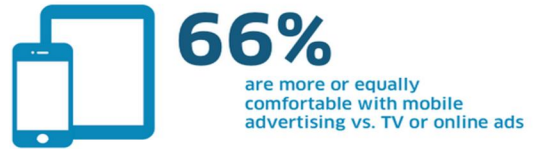
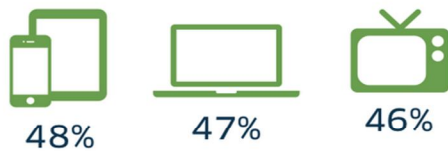

3 | Mobile content consumed varies by gender

4 | Comfort with mobile advertising is already greater than TV or online advertising

Which forms of media most impact your purchasing decisions?

5 | Mobile impacts consumer behaviors throughout the purchase path

1. สารสำคัญ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก ประชากรในทุกภูมิภาคจึงต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

1) รู้และเข้าใจความสำคัญของความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมทางสังคมรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน (มิติความยุติธรรมในสังคม)

2) รู้และเข้าใจความจำเป็นในการจรรโลงและพัฒนาคุณภาพชีวิตในปัจจุบัน โดยปราศจากการทำลายโลกเพื่อความอยู่รอดของชีวิตในยุคต่อไปโดยคำนึงถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน (มิติการพัฒนาที่ยั่งยืน)

3. สารการเรียนรู้

1) การพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมโลก

1.1) ความเป็นมา

- ปีค.ศ. 1972 การประชุมสุดยอดว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ ที่กรุงสต็อกโฮล์ม สวีเดน

- ปีค.ศ. 1983 สหประชาชาติจัดตั้งโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติและ

คณะกรรมการโลกในเรื่องสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา

1.2) ความหมาย

การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สนองตอบต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นอนาคตประนีประนอมยอมลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง

2) หลักการและเป้าหมายพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลใน 3 มิติ ได้แก่ 1) สังคม 2) เศรษฐกิจ และ 3) สิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาทุกด้านล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกัน

3) ปัจจัยปัญหาของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ปัญหาความไม่สมดุลกันระหว่างการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาการพัฒนาที่ยั่งยืนมีดังนี้

- ความต้องการบริโภคสินค้าและบริการที่ไม่สมเหตุสมผล ฟุ่มเฟือย

- ชุมชนไม่เข้มแข็ง วัฒนธรรมหรือค่านิยมที่ไม่เหมาะสมเข้ามา เช่น วัตถุนิยม บริโภคนิยม

- การเคลื่อนย้ายทุนจากต่างประเทศ ทำให้ทรัพยากรที่ใช้เป็นปัจจัยการผลิตเสื่อมโทรม

รวดเร็ว

- นโยบายการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐ และการส่งเสริมการแข่งขันกัน
 - ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วและรุนแรง
- 4) กฎบัตร ปฏิญญา อนุสัญญา ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
- รายงานบริันแลนด์ (นางโกร ฮาเล็ม บริันด์แลนด์ นายกรัฐมนตรีของประเทศนอร์เวย์/ คณะกรรมาธิการ)
 - ปีค.ศ. 1992 สหประชาชาติประชุมว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ที่กรุงริโอ เดอจาเนโร บราซิล แล้วได้มีเอกสารรับรอง 5 ฉบับ ได้แก่ 1) ปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The Rio Declaration on Environmental and Development) ซึ่งประกอบด้วยหลักการ 27 ประการ เกี่ยวกับสิทธิและความรับผิดชอบของสหประชาชาติในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรให้ดีขึ้น
 - แผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) เป็นแผนปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ตั้งแต่ปัจจุบันจนถึงศตวรรษที่ 21 ที่ได้รวมเอาความต้องการป้องกันสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมีพื้นฐานอยู่บนหลักการของชุมชนท้องถิ่นและตลาดเสรี
 - คำแถลงเกี่ยวกับหลักการเรื่องป่าไม้ (Statement of Principle of Forest) เป็นแนวทางในการจัดการอนุรักษ์ และพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับป่าไม้ทุกประเภท
 - กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UN Framework on Climate Change) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการลดระดับก๊าซเรือนกระจกในบรรยากาศ ให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสภาพอากาศทั่วโลก
 - อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biology Diversity) อนุสัญญาฉบับนี้มุ่งเน้นการสงวนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในโลก

4. ประเด็นหลัก : วิกฤติสิ่งแวดล้อมโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- วิกฤติสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในสังคมโลกเกิดขึ้นเพราะเหตุใด
- ประเทศต่างๆ ควรกำหนดนโยบายหรือดำเนินการอย่างไรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมโลก
- ในอนาคต สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในสังคมโลกจะเป็นอย่างไร

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจความเป็นมา ความหมาย และหลักการของการพัฒนาที่ยั่งยืน
- รู้และเข้าใจกฎบัตร ปฏิญญา อนุสัญญา ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้านทักษะ

- อภิปรายสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมในสังคมโลก
- วิเคราะห์ปัจจัยปัญหาของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ปรากฏในสังคมโลก
- อภิปรายแนวทางการปฏิบัติหรือดำเนินนโยบายของประเทศต่างๆ ตามข้อตกลงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ประเมินหรือคาดการณ์สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคต

ด้านเจตคติ

- ตระหนักว่าทรัพยากรของโลกมีจำกัด ดังนั้นทุกคนต้องใช้อย่างรับผิดชอบ
- สำนึกในความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไป

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่อง Sustainability in 2 minutes (นำเสนอความหมาย หลักการ และแนวทางการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน) เพื่อทบทวนความรู้เรื่องหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2) ครูให้นักเรียนดูแผนภาพ แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ความเป็นมา ความหมาย หลักการและเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 3) นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถกลุ่มละไม่เกิน 6 คน
- 2) ครูให้นักเรียนดูภาพความเสียหายจากวิกฤตสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั่วโลก จากนั้นเสนอประเด็นคำถามว่า “วิกฤตสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในสังคมโลกเกิดขึ้นเพราะเหตุใด”
- 3) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม แล้วเสนอผลเป็นแผนผังก้างปลา บนกระดาษขาว (ปฐพี)
- 4) ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น ครูประมวลคำตอบที่ได้ แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ปัจจัยปัญหาของการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 5) ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์เรื่อง Agenda 21: How will it affect you? แล้วบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง กฎบัตร ปฏิญญา อนุสัญญา ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 6) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาแผนปฏิบัติการ 21 ฉบับภาษาไทย แล้ววิเคราะห์และอภิปรายร่วมกันในกลุ่มในประเด็นคำถามว่า “ประเทศต่างๆ ควรกำหนดนโยบายหรือดำเนินการอย่างไรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมโลก”

7) นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นในมิติต่างๆ แล้วครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

8) ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มา ยืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลแล้ว อาจจะพบข้อมูลหลักฐานที่เป็นการยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งแล้วจะ เสนอคำตอบ/ ความคิดเห็นใหม่ก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลใน ลักษณะการพูดสุนทรพจน์ กลุ่มละ 5-10 นาที

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- 1) นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอโดยการการพูดสุนทรพจน์ กลุ่มละ 5-10 นาที
- 2) นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 7 สรุปผล

1) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ในอนาคต สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในสังคมโลกจะเป็นอย่างไร” ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น

- 2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). 2552. การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.
- 2) พงุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. 2553. การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: พื้นฐานการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 3) วินัย วีระวัฒนานนท์. 2541) สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ส่องสยาม.
- 4) ห้องสมุด/ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 5) วีดิทัศน์
- 6) การ์ตูน
- 7) แผนภาพ
- 8) แผนปฏิบัติการ 21
- 9) กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษปรู๊ฟ) และปากกาเคมี
- 10) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

11.1) <http://www.youtube.com/watch?v=Doeb6QWJ5kA> (Sustainability in 2 minutes)

11.2) <http://www.youtube.com/watch?v=OzoN0IQsTAE> (Agenda 21: How will it affect you?)

11.3) <http://www.nesdb.go.th/econSocial/naturalResource> (กรอบแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

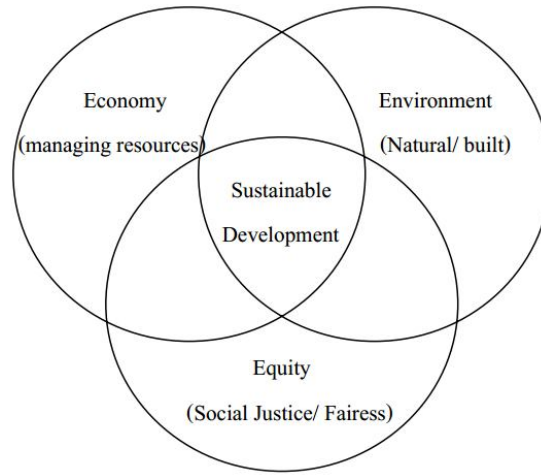
8.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การพูดสุนทรพจน์)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังก้างปลา)

8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า (สุนทรพจน์)	อภิปรายแนวทางการปฏิบัติหรือดำเนินนโยบายของประเทศต่างๆ ตามข้อตกลงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ตรงประเด็นคำถามและอภิปรายโดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	อภิปรายแนวทางการปฏิบัติหรือดำเนินนโยบายของประเทศต่างๆ ตามข้อตกลงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ตรงประเด็นคำถาม แต่อภิปรายขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้	อภิปรายแนวทางการปฏิบัติหรือดำเนินนโยบายของประเทศต่างๆ ตามข้อตกลงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ตรงประเด็นคำถามและอภิปรายขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือเชื่อถือได้
การแสดงความคิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ตอบคำถามได้ตรงประเด็นคำถามและมีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ตอบคำถามได้ตรงประเด็นคำถามแต่ไม่มีเหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ตอบคำถามไม่ตรงประเด็นคำถามและไม่มีเหตุและผล
แผนผังก้างปลา	บอกผลการวิเคราะห์ปัจจัยปัญหาของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ปรากฏในสังคมโลกได้ถูกต้องทั้งหมด	บอกผลการวิเคราะห์ปัจจัยปัญหาของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ปรากฏในสังคมโลกได้ถูกต้องครึ่งหนึ่ง	บอกผลวิเคราะห์ปัจจัยปัญหาของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ปรากฏในสังคมโลกถูกต้องไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

แผนภาพประกอบเรื่อง หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวอย่างภาพวิฤตติสิ่งแวดล้อมในสังคมโลก

ไฟป่าในออสเตรเลีย ปีค.ศ. 2012

แผ่นดินไหวในนิวยอร์ก ค.ศ. 2012

2012

สึนามิในญี่ปุ่น ปีค.ศ. 2011

1. สารสำคัญ

ในยุคโลกาภิวัตน์ทุกประเทศมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทุกด้าน ดังนั้น ทุกคนควรยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และเลือกรับอย่างเหมาะสม ตลอดจนรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนไว้

2. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

รู้และเข้าใจและเคารพในธรรมชาติของความแตกต่างหลากหลายและสามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งเหล่านี้กับการดำรงอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ (มิติความหลากหลาย)

3. สารการเรียนรู้

1) การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์

1.1) ปัจจัยที่ส่งเสริมการไหลเวียนหรือการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรม

- ระดับบุคคล/ ครอบครัว : การเชื่อมโยงผ่านเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ต
- ระดับชุมชน : การละทิ้งถิ่นที่อยู่ เช่น การเดินทางท่องเที่ยว อพยพย้ายถิ่น ฯลฯ
- ระดับประเทศ : การติดต่อขึ้นชมในกระแสวัฒนธรรมต่างชาติ การละทิ้งวัฒนธรรมของคน

ในชาติ

- ระดับสากล : ความสัมพันธ์และร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น การก่อตั้งประชาคมต่างๆ

2) ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากการไหลเวียนหรือเลื่อนไหลนั้น ส่งผลทำให้สังคมหนึ่งๆ ไม่อาจจะปรับตัวหรือสร้างความสมดุลทางวัฒนธรรมใหม่ได้ เช่น

- Culture lag : สภาพการณ์ที่วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุเปลี่ยนเร็วกว่าไม่ใช่วัตถุ หรือวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุเปลี่ยนเร็วกว่าที่เป็นวัตถุ

- Culture shock : สภาพการณ์อย่างหนึ่งของวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน เป็นการเผชิญกับวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน

3) สมดุลทางวัฒนธรรม

สภาวะสมดุลระหว่างวัฒนธรรมเดิมกับวัฒนธรรมใหม่ ซึ่งมาจากการไหลเวียนหรือเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมอย่างสมดุลและเหมาะสม คนในสังคมต้อง

- การรักษาวัฒนธรรมหลัก
- การเลือกรับวัฒนธรรมใหม่อย่างชาญฉลาด
- การผสมผสานอย่างกลมกลืน

4. ประเด็นหลัก : วัฒนธรรมต่างชาติในสังคมโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์
- การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกอย่างไร
- นักเรียนจะมีส่วนร่วมสร้างความสมดุลทางวัฒนธรรมได้อย่างไร

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์
- รู้และเข้าใจความสมดุลทางวัฒนธรรม

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์
- เสนอแนวทางการสร้างความสมดุลทางวัฒนธรรมในโลกยุคโลกาภิวัตน์

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมโลก
- ตระหนักถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทุกด้านของสังคมต่างๆ ทั่วโลก

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนอ่านบทความออนไลน์เรื่อง โลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม โดย ยศ สันตสมบัติ (พูดถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นผลจากความสัมพันธ์ที่ไร้พรมแดน)
- 2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์”
- 3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วครูจึงบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการไหลเวียนหรือการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรม
- 4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนเรื่อง culture shock (นำเสนอเรื่องความไม่สมดุลอันเกิดจากความแตกต่างกัน) จากนั้นสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการปรับตัวรับวัฒนธรรมใหม่ แล้วเชื่อมโยงสู่การบรรยายเรื่อง ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
- 2) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มโดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
- 3) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกอย่างไร”

4) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายความคิดเห็นกัน แล้วสร้างเป็นแผนผังก้างปลาบนกระดาษปฐพีที่ครูแจกให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานคำตอบ แล้วครูประมวลคำตอบที่ได้โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

5) ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบเพื่อมายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลแล้ว อาจจะพบข้อมูลหลักฐานที่เป็นการยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งแล้วจะเสนอคำตอบ/ ความคิดเห็นใหม่ก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอโดยการพูดอภิปราย/ รายงานประกอบหลักฐานข้อมูลหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูและนักเรียนกลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 7 สรุปผล

- 1) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “นักเรียนจะมีส่วนร่วมสร้างความสมดุลทางวัฒนธรรมได้อย่างไร”
- 2) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้แล้วบรรยายเรื่อง สมดุลทางวัฒนธรรม
- 3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) กฤตติณัฐ วุฒิสวัสดิ์ และคณะ. 2553. รายงานโครงการศึกษาวิจัยพลวัตการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของโลกที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรม-สังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- 2) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน
- 3) ห้องสมุด/ ห้องสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์
- 4) การ์ตูน
- 5) บทความ
- 6) กระดาษข่าวขนาดใหญ่ (กระดาษปฐพี) และปากกาเคมี
- 7) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

7.1) <http://www.youtube.com/watch?v=EkZyvDZFC8Q> (culture shock)

7.2) <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/yossan> (บทความออนไลน์)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 วิธีวัดและประเมินผล

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (การพูดอภิปรายหน้าชั้นเรียน)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังก้างปลา)

8.2 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ (rubrics)

รายการวัดและประเมินผล	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การนำเสนอ/ อภิปรายผล การศึกษา ค้นคว้า	นำเสนอและอภิปราย การเปลี่ยนแปลงทาง วัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ได้ตรงประเด็น คำถาม และอภิปราย โดยอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง เชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย การเปลี่ยนแปลงทาง วัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ได้ตรงประเด็น คำถาม แต่อภิปรายขาด การอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงหรือเชื่อถือได้	นำเสนอและอภิปราย การเปลี่ยนแปลงทาง วัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ไม่ตรงประเด็น คำถาม และอภิปราย ขาดการอ้างอิงข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง หรือ เชื่อถือได้
การแสดงความคิดเห็น/ คิดเห็น/ ตอบ คำถาม	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามและมี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามได้ตรง ประเด็นคำถามแต่ไม่มี เหตุและผล	แสดงความคิดเห็น/ ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นคำถามและไม่มี เหตุและผล
แผนผังก้างปลา	บอกผลการวิเคราะห์ ปัญหาและสาเหตุของ การเปลี่ยนแปลงทาง วัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ได้ถูกต้อง ทั้งหมด	บอกผลการวิเคราะห์ ปัญหาและสาเหตุของ การเปลี่ยนแปลงทาง วัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ได้ถูกต้องครั้งหนึ่ง	บอกผลการวิเคราะห์ ปัญหาและสาเหตุของ การเปลี่ยนแปลงทาง วัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ถูกต้องไม่ถึง ครั้งหนึ่ง

บทความเรื่อง โลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม

โดย อัครวิน เนตรโพธิ์แก้ว

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยทำให้โลกใบนี้เล็กลง อำนาจทางการเมืองการทหาร และผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ได้ขยายปกคลุมไปทั่วทุกแดนของผืนแผ่นดินโลก

มิติทางวัฒนธรรม เป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมโลกในวงกว้าง ทั้งประเทศกำลังพัฒนาและชาติที่พัฒนาแล้ว ต่างมีอาจหลีกเลี่ยงความเชื่อมโยงผูกพันถึงกันได้

โลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม เป็นการเคลื่อนไหวถ่ายเทแลกเปลี่ยนความรู้และวิถีชีวิตระหว่างกันของมวลมนุษยชาติ ปรากฏการณ์ลักษณะดังกล่าวมีมาเนิ่นนานนับสหัสวรรษและยิ่งทวีความเข้มข้นมากขึ้น ในยุคที่การติดต่อสื่อสารสามารถกระทำได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว ดังเช่นทุกวันนี้

ผลกระทบทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ อาจก่อให้เกิดผลลัพธ์ 3 ประการ คือ

1. วัฒนธรรมรวมตัว (Cultural Homogenization) เนื่องจากโลกาภิวัตน์นำมาซึ่ง "มาตรฐาน" การยอมรับในระดับสากล จนเกิดเป็นการบีบบังคับให้เปลี่ยนตามหรือลอกเลียนด้วยความเต็มใจ เมื่อเป็นดังนี้ วัฒนธรรมท้องถิ่นจึงสูญเสียดุลยคุณค่าที่เคยมี ทำให้เกิดการแปรสภาพและเปลี่ยนไปตามกระแสความนิยมของโลก เปรียบเสมือนการหลอมละลาย อ่อนไหวไร้จุดยืนไปตามสถานการณ์

ผู้สนับสนุนแนวทางดังกล่าวนี้ มีความหวังว่าการยึดยึดวัฒนธรรมสามารถกระทำได้ ดังเช่น "รัฐนิยม" ซึ่งเคยมีใช้อยู่ในประเทศไทย ด้วยจุดมุ่งหมายให้วัฒนธรรมย่อย ค่อยๆ ลบเลือนหายไป

2. วัฒนธรรมแตกตัว (Cultural Heterogenization) ในกรณีนี้ โลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการแปลกแยกระหว่างวัฒนธรรม จนยากเกินกว่าจะรวมกลมกันได้ ต่างฝ่ายต่างรักษาความบริสุทธิ์หรือวัฒนธรรม "พันธุ์แท้" ของตนเอง จนผลที่เกิดตามมาคือการปะทะถึงขั้นแตกหักรุนแรง หรืออย่างดีที่สุดก็คือสภาพต่างคนต่างอยู่ โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกันอีกต่อไป

การใช้หลักยึดมั่นถือมั่น โดยไม่ยอมลดราวาศอกให้กัน ทำให้เกิดการประจันหน้าและอาจนำไปสู่ศึกสงคราม เพื่อทำลายล้างฝ่ายตรงข้าม ผลสุดท้ายคือความสูญเสียดุลยคุณค่าทั้งสองฝ่าย

ผู้สนับสนุนแนวทางสุดขั้วและกลัวการผูกสัมพันธ์เช่นนี้ มีตัวอย่างเช่น การจับคู่ชนกันระหว่าง "แมคเวิลด์ VS ญีฮาด" หรือวัฒนธรรมตะวันตกกับวัฒนธรรมมุสลิม โดยไม่มีการประนีประนอม

3. วัฒนธรรมลูกผสม (Cultural Hybridization) หรืออีกนัยหนึ่งคือการผสมผสาน จนยากเกินกว่าจะแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกจากกันได้ วัฒนธรรมพันธุ์ทางมักเกิดขึ้นเสมอ หากมีการไปมาหาสู่กันรวมทั้งเมื่อติดต่อสื่อสารแบบรวมกลม ถ้อยที่ถ้อยอาศัย

จะว่าไปแล้ว วัฒนธรรมของทุกชาติในโลกนี้ ล้วนแล้วแต่ก่อกำเนิดเกิดขึ้นได้ ด้วยการหยิบยืม แลกเปลี่ยนกันไปตามทั้งหมดทั้งสิ้น หากไม่ภายในพวกกันเองก็ระหว่างกลุ่ม เพราะฉะนั้น ดูเหมือนว่า วัฒนธรรมพันธุ์ทางน่าจะเป็นผลลัพธ์ตามธรรมชาติมากที่สุด

หากพิจารณาวัฒนธรรมของชนชาติไทยดู ก็จะมีที่มาจากแอ่งอารยธรรมมากมายหลาย แหล่ง อาทิ วัฒนธรรมโบราณของท้องถิ่นตั้งแต่ ขอม มอญ ละว้า มลายู รวมทั้งจากภายนอกภูมิภาค แม้ระยะทางอยู่ห่างไกลออกไป เช่น จีนและอินเดีย

ยุคสมัยสุโขทัย เครื่องถ้วยชาม "สังคโลก" ว่ากันว่าเกิดจากการนำเข้าช่างฝีมือชาวจีน ซึ่ง ขณะนั้นการค้าระหว่างจีนกับรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีมาก จนเป็นช่องทางให้เกิดการ เคลื่อนย้ายถิ่นฐานของผู้คนรวมทั้งการถ่ายทอดทักษะการประดิษฐ์เชิงพาณิชย์ จนนำรายได้เข้าสู่รัฐ ไทยอย่างมากมาย

ยุคสมัยอยุธยา ชนมไทยแท้แต่โบราณ เช่น ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ทองม้วน ชนม ไข่เต่า ชนมผิง สังขยาและหม้อแกง ฯลฯ ความเป็นจริง กลับมีต้นกำเนิดมาจากสตรีชาวญี่ปุ่นเชื้อ สายโปรตุเกสนามว่ามารี กีมาร์ หรือ "ท้าวทองกีบม้า" ผู้นำเข้ามาเผยแพร่ ตั้งแต่รัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ยุคสมัยรัตนโกสินทร์ เครื่องแต่งกายชายชุดประจำชาติไทย คือ "ราชปะแตน" เกิดขึ้นมาจากการประยุกต์ชุดต้นแบบของราชา(Raj Pattern) โดยชนชั้นนำไทยได้รับแรงบันดาลใจมาจากอินเดีย ซึ่งในขณะนั้นอยู่ภายใต้อาณานิคมของจักรวรรดิอังกฤษ

จากตัวอย่างทั้งหมดข้างต้น จะเห็นว่าวัฒนธรรมไทยเกิดจากการเรียนรู้เพื่อ "รับ" และ "แลกเปลี่ยน" กับวัฒนธรรมอื่นมาตั้งแต่ครั้งอดีต เมื่อกาลเวลาผ่านไป สิ่งเคยแปลกปลอมเหล่านั้นก็ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ดังที่พบเห็นอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน

ในขณะเดียวกัน วัฒนธรรมของไทยเองก็ได้เคลื่อนย้ายไหลเวียนออกไปสู่ภูมิภาคอื่นด้วย จนเมื่อกลายเป็นความนิยมและเกิดการยอมรับ จึงถูกขนานนามว่ามีที่มาจากเมืองไทย

แฝดสยาม(Siamese Twins) กลายเป็นคำที่ใช้เรียกทารกแฝด ซึ่งเกิดมามีร่างกายติดกัน ตามธรรมชาติ โดยคำดังกล่าวมีที่มาจากฝาแฝด "อิน-จัน" ชาวแม่กลอง สมุทรสงคราม ผู้อพยพไปยัง สหรัฐอเมริกาตั้งแต่เด็กและต่อมากลายเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงโด่งดังจากการแสดง จนรู้จักกันไปทั่วทั้ง ทวีปอเมริกาและทวีปยุโรป

แมวสยาม(Siamese Cat) เป็นคำเรียกแมวชนิดหนึ่ง ซึ่งเริ่มเป็นที่รู้จักกันดีในต่างประเทศ ภายหลังจากกงสุลอังกฤษในไทยสมัยรัชกาลที่ 5 ได้นำแมวไทยกลับไปยังบ้านเกิดเมืองนอนด้วย จากนั้นได้นำออกแสดง ณ คริสตัล พาเลซ ประเทศอังกฤษ จนกลายเป็นที่กล่าวขวัญถึงและได้รับความนิยมนอย่างมากทั่วยุโรป

ในปัจจุบัน "อาหารไทย" เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งสร้างชื่อเสียงให้ขจรขยายไปทั่วทุกสารทิศไม่เฉพาะแค่ภูมิภาคเอเชียเท่านั้น แต่ยังกว้างไกลไปถึงทวีปยุโรป ทวีปอเมริกา ทวีปออสเตรเลีย รวมทั้งทวีปแอฟริกาด้วย จนรัฐบาลถึงกับประกาศส่งเสริมให้มีร้านอาหารไทย 10,000 แห่ง ในต่างประเทศภายในปี 2551

นอกจากนี้ ยังมีกีฬา "มวยไทย" ซึ่งเป็นศิลปะการต่อสู้ยอดนิยมในสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น บราซิล และอีกหลายประเทศในยุโรป โดยแต่ละปีมีชาวต่างชาติจำนวนไม่น้อยที่ติดตามเข้าชมการแข่งขัน รวมทั้งสนใจศึกษาแม่ไม้มวยไทยตามค่ายมวยต่างๆ ทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศ

ในยุคที่คนไทยเกือบ 30 ล้านคน มีโทรศัพท์มือถือในครอบครอง ขณะเดียวกับที่ผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตก็เพิ่มจำนวนเข้าใกล้ 8 ล้านคนเข้าไปทุกที ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่หลายแขนง ย่อมเพิ่มความเข้มข้นให้กับการติดต่อสื่อสารของมนุษย์มากยิ่งขึ้น

ท่ามกลางความแตกต่างหลากหลายนี้เอง โลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรมนำมาซึ่งความเป็นพันธมิตรทางอันเกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน เพื่อโน้มนำไปสู่ประชาสังคมโลก(Global Civil Society)

พลวัตภายในสังคม จะเป็นตัวกำหนด "วัฒนธรรมลูกผสม" ของแต่ละสังคมนั้น

ที่มา: มติชนรายวัน วันที่ 06 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9614 หน้า 6

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา

การนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาทั้งแบบบูรณาการฯ และแบบเป็นสาระเพิ่มเติมไปใช้จัดการเรียนการสอนนั้น เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมีประสิทธิภาพสูงสุด ครูสังคมศึกษาควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. เตรียมความรู้ในเนื้อหาการสอนโลกศึกษา

ครูสังคมศึกษาควรศึกษารายละเอียดเนื้อหาการสอนที่ถูกต้อง โดยเฉพาะในประเด็นที่อ่อนไหว เช่น ประเด็นเกี่ยวกับศาสนาต่างๆ ประเด็นที่นำไปสู่ความขัดแย้ง เป็นต้น ทั้งนี้ครูสังคมศึกษาสามารถเตรียมความรู้ในเนื้อหาสอนได้ดังนี้

1) ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการฯ ครูควรศึกษารายละเอียดสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในแต่ละระดับชั้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมถึงศึกษาระเบียบวิธีโลกศึกษาตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ. 2553 และในการจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาเพิ่มเติมนั้นครูควรมุ่งเน้นศึกษารายละเอียดสาระโลกศึกษาตามหลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พ.ศ.2553 เป็นหลัก

2) ศึกษารายละเอียดเนื้อหาการสอนหรือสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในคู่มือ ซึ่งสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ตามแหล่งการเรียนรู้ที่ผู้จัดทำระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

3) ในเนื้อหาที่มีความอ่อนไหว เช่น ประเด็นความแตกต่างทางความเชื่อ/ ศาสนา ความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมือง ต้องอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพราะอาจนำไปสู่ประเด็นความขัดแย้งในชั้นเรียนได้ ครูสังคมศึกษาจึงอาจจะสอบถามจากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์ตรงตามเนื้อหาสาระดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับใช้เป็นเนื้อหาการสอนเพิ่มเติมจากที่เสนอไว้ในหน่วยการเรียนรู้ หรืออาจศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง โดยพิจารณาข้อมูลที่จะใช้จัดการเรียนการสอนว่าเป็นข้อเท็จจริง เชื่อถือได้ และปราศจากความอคติลำเอียง

2. เตรียมความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน มีกระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจน ครูควรศึกษาว่าในแต่ละขั้นตอนนั้น ตนเองมีบทบาทหน้าที่อย่างไร จุดมุ่งหมายในการจัดกระบวนการเรียนรู้ขั้นตอนนั้นๆ คืออะไร ครูควรนำเสนอประเด็นคำถามอย่างไร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนนั้นประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ผู้จัดทำได้นำเสนอหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐานไว้ในตอนต้นของคู่มือการจัดการเรียนการสอนแล้ว

3. เตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และวางแผนการใช้ไว้ล่วงหน้า

ครูสังคมนาวิชาควรรศึกษาคู่มือฯ อย่างละเอียดว่าในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้นั้น มีการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้อะไรบ้าง จากนั้นจึงจัดเตรียมและวางแผนการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้สื่อและแหล่งการเรียนรู้บางอย่างอาจมีข้อจำกัดในการใช้ เช่น สื่อคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์และเครื่องฉาย ครูสังคมนาวิชาอาจไม่สามารถจัดเตรียมได้เนื่องจากความพร้อมของสถานศึกษา ดังนั้นครูจึงควรปรับเปลี่ยนไปใช้สื่ออื่นๆ แทน โดยผู้จัดทำได้ระบรายละเอียดเรื่องราวที่น่าเสนอในสื่อที่กำหนดให้ใช้ไว้แล้ว ครูสังคมนาวิชาจึงสามารถเลือกใช้สื่ออื่นๆ ที่นำเสนอเนื้อหาในลักษณะเดียวกัน แทนได้

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

- 1.รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
- 2.รายนามกลุ่มตัวอย่างครูสังคมศึกษา

1. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางสาวอุ๋นจิต นาคนคร	ข้าราชการบำนาญ
2. นางวไลรัตน์ พุกนานนท์	ข้าราชการบำนาญ
3. นางสาวศิริเพ็ญ บุรณศิริ	ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
4. นายรังสรรค์ ประพันธ์	ครูชำนาญการ (คศ.2)
5. นายสมหวัง ชัยตามล	ครูเชี่ยวชาญ (คศ.4)
6. นางมาลี ครองสินทรัพย์	ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
7. นางสาวกัลยา สกุลแก้ว	ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
8. นางสาวประอรรัตน์ วัจนะรัตน์	ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
9. นางสาวสรวิสนันท์ ศรีประทักษ์	ครูเชี่ยวชาญ (คศ.4)

2. รายนามครูสังกัดศึกษา

1. นายศิวะพงศ์ เปี่ยมสวัสดิ์ ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์
2. นายสุวรรณ จันทะคุณ ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์
3. นางทัศนีย์ ก้อนทอง ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์
4. นายสันต์ วิเศษพานิช ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์
5. นายยงยุทธ อินทะกนก ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์
6. นางสาวศิรินาถ อุดมถิระพันธุ์ ครูโรงเรียนสวนกุหลาบธนบุรี
7. นายรามเมศร์ รุ่งรอยศรี ครูโรงเรียนสวนกุหลาบธนบุรี
8. นายสุเทพ จุลพรรณม์ ครูโรงเรียนสวนกุหลาบธนบุรี
9. นายวีรยุทธ เข้าคลอง ครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
10. นายสมพงษ์ จุลดาลัย ครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
11. นายธราดล รานรินทร์ ครูโรงเรียนสวนอนันต์
12. นางสาวอรวรรณ จุลม่วง ครูโรงเรียนมัธยมวัดอินทร์
13. นางสาวพัชรี มาลัยโคตร ครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม
14. นายปัญญา ไตรมรรค ครูโรงเรียนสายปัญญาในพระอุปถัมภ์
15. นางสาวศิริขวัญ ชินศรี ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
16. นางสาววรรวรรณ สังขเวช ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
17. ผศ.دنุชา ปนคำ ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
18. นายรุจน์ ฤชา อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
19. นายพิชาติ แก้วพวง อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
20. นางสาวเกศินี ครูณาสวัสดิ์ อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือ

1. หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
2. หนังสือขอทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาและประเด็นสำหรับใช้จัดการเรียนการสอนโลกศึกษา
2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน
4. แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยและบันทึกหลังการสอน
5. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

**แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเนื้อหาโลกศึกษา เพื่อจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
กับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเป็นสาระเพิ่มเติม
โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน**

คำชี้แจง ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เอกสารประกอบดังนี้

- 1) เอกสารสรุปประเด็นสำคัญจากโครงร่างวิทยานิพนธ์
- 2) เอกสารการวิเคราะห์เนื้อหาโลกศึกษา เพื่อจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับกลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเป็นสาระเพิ่มเติม โดยใช้
ประเด็นเป็นฐาน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์/ ผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-สกุล.....
2. ตำแหน่ง/ หน่วยงาน.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ท่านเห็นด้วยกับการนำเสนอประเด็นเนื้อหาโลกศึกษากับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็น
เป็นฐาน แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเป็นสาระ
เพิ่มเติม ผู้วิจัยนำเสนอด้วยการวิเคราะห์จากเอกสาร งานวิจัย และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน และหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล หรือไม่ และท่านเห็นว่าข้อดีและข้อด้อยที่ควรได้รับ
การแก้ไขอย่างไร

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

ข้อดี

.....

.....

.....

ข้อต่อยที่ควรได้รับการพัฒนาและแนวทางในการปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านเห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) ควรได้เรียนรู้โลกศึกษา ในประเด็นใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ สำหรับการพัฒนาเนื้อหาโลกศึกษา ที่ใช้จัดการเรียนการสอน ระดับชั้นมัธยมศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านเห็นว่าเนื้อหาโลกศึกษาที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบเป็นสาระเพิ่มเติม โดยให้ประเด็นเป็นฐาน ระดับมัธยมศึกษา แต่ละหัวข้อที่ผู้วิจัยนำเสนอมีความสอดคล้องเหมาะสม และถูกต้องด้านเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร

4.1 เนื้อหาโลกศึกษา สำหรับจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระโลกศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
1. ความ เป็น พลเมืองโลก	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</p> <p>สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ</p> <p>- ระบุความสามารถของตนเองในการทำประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ (ส2.1 ม.1/2)</p>	<p>พลเมืองโลกที่ดีต้องมี</p> <p>ส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมทุกระดับตั้งแต่ชุมชน ประเทศ และระดับโลก</p>	<p>- บทบาทหน้าที่เยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติโดยเน้นจิตสาธารณะ</p>	<p>ประเด็นหลัก : บทบาทและหน้าที่ของเยาวชนในสังคม</p> <p>ประเด็นคำถามย่อย :</p> <p>- เยาวชนในปัจจุบันมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมน้อยลงหรือไม่</p> <p>- สังคมที่เยาวชนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมหรือมีส่วนร่วมน้อย เป็นอย่างไร</p>
	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p> <p>สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ</p> <p>- เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย (ส2.1 ม.2/2)</p> <p>- การเลือกและรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยปัจจุบัน (ส2.2 ม.2/2)</p>	<p>พลเมืองโลกที่ดีต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามระบอบประชาธิปไตยอย่างเหมาะสม</p>	<p>- พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย</p>	<p>ประเด็นหลัก : เยาวชนกับการเมืองไทยและการเมืองโลก</p> <p>ประเด็นคำถามย่อย :</p> <p>- เยาวชนในปัจจุบันมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองในสังคมน้อยลงหรือไม่</p> <p>- สังคมที่เยาวชนไม่มีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองหรือมีส่วนร่วมน้อย เป็นอย่างไร</p> <p>- เยาวชนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง</p> <p>- การปกครองของโลก มากยิ่งขึ้นได้อย่างไร</p>

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
1. ความ เป็น พลเมือง โลก	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</p> <p>สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ</p> <p>- การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (ส2.2 ม.3/3)</p> <p>- วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย และเสนอแนวทางแก้ไข (ส2.2 ม.3/4)</p>	<p>พลเมืองโลกที่ดีต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม โดยเฉพาะกิจกรรมทางการเมือง</p>	<p>- ประเด็นปัญหาและผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย</p> <p>- แนวทางการแก้ไขปัญหา</p>	<p>ประเด็นหลัก : เยาวชนไทยกับประชาธิปไตยในสังคมโลก</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- อะไรคือปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย</p> <p>- ปัญหาการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร</p> <p>- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของเยาวชนไทยจะช่วยสนับสนุนหรือแก้ปัญหการพัฒนาประชาธิปไตยของโลกได้จริงหรือไม่</p>
	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6</p> <p>สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ</p> <p>- ปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ประเทศชาติ และสังคมโลก (ส2.1 ม.4-6/1)</p> <p>- ปฏิบัติตนและมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศและสังคมโลก (ส2.1 ม.4-6/3)</p> <p>- วิเคราะห์ปัญหา</p>	<p>พลเมืองโลกที่ดีต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อกิจกรรมต่างๆ ในสังคม โดยเฉพาะกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง</p>	<p>- สภาพปัญหาในชุมชนและสังคม</p> <p>- คุณลักษณะพลเมืองดีของประเทศและโลก</p> <p>- ปัญหาการเมืองสำคัญที่เกิดขึ้นภายในประเทศ</p> <p>- อิทธิพลของระบบการเมืองฯ ที่</p>	<p>ประเด็นหลัก : เยาวชนไทยกับสังคมโลก</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- เยาวชนในปัจจุบันมีส่วนร่วมรับผิดชอบและช่วยแก้ไขปัญหาสำคัญในสังคมน้อยลงหรือไม่</p> <p>- สังคมที่เยาวชนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองหรือมีส่วนร่วมน้อย เป็นอย่างไร</p> <p>- เยาวชนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองของโลกมากยิ่งขึ้นได้อย่างไร</p> <p>- การเมืองโลกส่งผลกระทบต่อสังคมไทยมากกว่าที่การเมืองไทยส่งผลกระทบต่อสังคมโลกน้อยจริงหรือไม่</p>

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
	การเมืองที่สำคัญใน ประเทศ จาก แหล่งข้อมูลต่างๆ พร้อม ทั้งเสนอแนวทางแก้ไข (ส2.2 ม.4-6/1)		มีผลต่อการ ดำเนินชีวิตและ ความสัมพันธ์ ระหว่าง ประเทศ	
2. การ แก้ปัญหา ความ ขัดแย้ง	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม - การปฏิบัติตนตาม หลักธรรมทางศาสนาที่ ตนนับถือเพื่อการอยู่ ร่วมกันได้อย่างสันติสุข (ส1.1 ม.1/8)	อริยสัจ 4 เป็น หลักธรรมที่ช่วยให้ เข้าใจเหตุและผลของ ปัญหาความขัดแย้ง อันนำไปสู่แนว ทางการแก้ปัญหาที่ ถูกต้องและเหมาะสม	- หลักธรรมเพื่อ การอยู่ร่วมกัน (อริยสัจ 4)	ประเด็นหลัก : ปัญหาความขัดแย้ง ในสังคมโลก <u>ประเด็นคำถามย่อย :</u> - อะไรคือสาเหตุของการเกิดลัทธิก่อ การร้ายขึ้นในสังคมโลก - ศาสนิกชนในศาสนาต่างๆ ได้รับ ผลกระทบจากลัทธิก่อการร้ายทั่วโลก แตกต่างกันหรือไม่ - อริยสัจ 4 สามารถนำมาใช้แก้ไข ปัญหาดังกล่าวได้จริงหรือไม่
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม - การปฏิบัติตนตาม หลักธรรมทางศาสนาที่ ตนนับถือเพื่อการดำรง ตนอย่างเหมาะสมใน กระแสความ เปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข (ส1.1 ม.2/11)	หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาช่วย ให้ผู้ปฏิบัติ ดำเนิน ชีวิตในแนวทางที่ ถูกต้อง อันส่งผลให้ อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้ อย่างมีสันติสุข	- หลักธรรมเพื่อ การอยู่ร่วมกัน	ประเด็นหลัก : ปัญหาความขัดแย้ง ในสังคมโลก <u>ประเด็นคำถามย่อย :</u> - อะไรคือสาเหตุของการเกิดลัทธิก่อ การร้ายขึ้นในสังคมโลก - ศาสนิกชนในศาสนาต่างๆ ได้รับ ผลกระทบจากลัทธิก่อการร้ายทั่วโลก แตกต่างกันหรือไม่ - เราจะใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แก้ไขปัญหานี้ได้จริงหรือไม่

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
2. การ แก้ปัญหา ความ ขัดแย้ง	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</p> <p>สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม</p> <p>- การพัฒนาจิตเพื่อการ เรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนโบ มนสิการ คือวิธีคิดแบบ อริยสัจและวิธีคิดแบบสืบ สาวเหตุปัจจัย (ส1.1 ม. 3/8)</p>	<p>วิธีคิดแบบโยนโบ มนสิการช่วยให้ เข้าใจสาเหตุของ ความขัดแย้งแล้วคิด หาแนวทางแก้ไข ปัญหาความขัดแย้ง ได้อย่างถูกต้องและ เหมาะสม</p>	<p>- กรณีตัวอย่าง ปัญหาความ ขัดแย้ง</p> <p>- วิธีคิดแบบ โยนโบมนสิการ</p>	<p>ประเด็นหลัก : ปัญหาความขัดแย้ง ในสังคมโลก</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- เพราะเหตุใดจึงเกิดลัทธิก่อการร้าย ขึ้นในสังคมโลก</p> <p>- อะไรคือวิธีการแก้ไขปัญหาหรือลด ความขัดแย้งจากการก่อการร้ายได้ดี ที่สุด</p>
	<p>สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ</p> <p>- ปัจจัยที่ก่อให้เกิด ปัญหาความขัดแย้งใน ประเทศ และแนวคิดใน การลดความขัดแย้งและ การสร้างความ สมานฉันท์ (ส2.1 ม.3/4)</p> <p>- แนวคิดในการดำรงชีวิต อย่างมีความสุขใน ประเทศและสังคมโลก (ส2.1 ม.3/5)</p>		<p>- กรณีตัวอย่าง ปัญหาความ ขัดแย้ง</p> <p>- การลดความ ขัดแย้ง/ การ สร้างความ สมานฉันท์ ปรองดอง</p>	<p>ประเด็นหลัก : ปัญหาความขัดแย้ง ในสังคมโลก</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- ประเทศด้อยพัฒนา กำลังพัฒนา และประเทศมหาอำนาจ ทั้งหมดได้รับ ผลกระทบจากลัทธิก่อการร้ายทั่วโลก แตกต่างกันหรือไม่</p> <p>- อะไรคือแนวทางลดความขัดแย้งจาก การก่อการร้ายที่ดีหรือเหมาะสมที่สุด</p>
	<p>สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์</p> <p>- ความขัดแย้งใน คริสต์ศตวรรษที่ 20 (ส 4.2 ม.3/2)</p>		<p>- กรณีตัวอย่าง ปัญหาความ ขัดแย้ง</p>	<p>ประเด็นหลัก: ปัญหาความความ ขัดแย้งในสังคมโลก</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- เหตุการณ์การก่อการร้ายหรือความ ขัดแย้งในอดีตมีผลต่อปัจจุบันหรือไม่</p> <p>- ความพยายามลดปัญหาความรุนแรง หรือการแก้ไขปัญหาคารก่อการร้ายใน อดีตเหมาะสมดีแล้วหรือไม่</p>

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6</p> <p>สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม</p> <p>- พุทธศาสนากับการมุ่ง ประโยชน์และสันติภาพ บุคคล สังคม และโลก หรือแนวคิดของศาสนาที่ ตนนับถือ (ส1.1 ม.4- 6/12)</p> <p>การพัฒนาจิตและการ เรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการ หรือการ พัฒนาจิตตามแนวทาง ศาสนาที่ตนนับถือ (ส1.1 ม.4-6/19)</p> <p>- การวิเคราะห์หลักธรรม สำคัญในการอยู่ร่วมกัน เพื่อสันติสุข และ สนับสนุนให้ผู้อื่นเห็น ความสำคัญของการทำ ความดี (ส1.1 ม.4-6/21)</p>	<p>วิธีคิดแบบโยนิโส มนสิการช่วยให้ เข้าใจสาเหตุของ ความขัดแย้งแล้วคิด หาแนวทางแก้ไข ปัญหาความขัดแย้ง ได้อย่างถูกต้องและ เหมาะสม</p>	<p>- ความสำคัญ ของ พุทธศาสนากับ สันติภาพ</p> <p>- วิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการ 10 วิธี</p> <p>- หลักธรรม สำคัญในการ อยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข</p>	<p>ประเด็นหลัก: ปัญหาความความ ขัดแย้งในสังคมโลก</p> <p>- เพราะเหตุใดจึงเกิดความขัดแย้งขึ้น ในสังคมโลก</p> <p>- ประเทศด้อยพัฒนา กำลังพัฒนา และประเทศมหาอำนาจ ทั้งหมดได้รับ ผลกระทบจากความขัดแย้งในสังคม โลกแตกต่างกันหรือไม่</p> <p>- เหตุการณ์ความขัดแย้งในอดีตมีผล ต่อปัจจุบันหรือไม่</p>
	<p>สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์</p> <p>- สถานการณ์ของโลกใน คริสต์ศตวรรษที่ 21 (ส 4.2 ม.4-6/4)</p>		<p>- เหตุการณ์ ความขัดแย้ง ของมนุษยชาติ ในโลก</p>	<p>ประเด็นหลัก: ปัญหาความความ ขัดแย้งในสังคมโลก</p> <p>- ความพยายามลดความขัดแย้ง/ สร้างความสมานฉันท์ในอดีต ทำได้ดี หรือเหมาะสมแล้วหรือไม่ / อนาคต ควรดำเนินการแก้ไขปัญหาความ ขัดแย้งดังในอดีตหรือไม่</p> <p>- ปัญหาการก่อการร้ายในปัจจุบัน (กรณีตัวอย่าง) เป็นผลมาจากลัทธิก่อ การร้ายในอดีตหรือไม่</p>

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
3. การ พัฒนา อย่าง ยั่งยืน	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</p> <p>สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์</p> <p>- ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย (ส5.2 ม.1/1)</p> <p>- ความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ ที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย (ส5.2 ม.1/2)</p> <p>- ปัจจัยทางกายภาพและสังคมที่มีผลต่อการเคลื่อนไหวของความคิด เทคโนโลยี สินค้า และประชากรในทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย (ส5.2 ม.1/4)</p>	<p>ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่างๆ ส่วนส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก</p> <p>ประชากรในทุกภูมิภาคจึงต้องร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม</p>	<p>- ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคเอเชีย ออสเตรเลีย และ โอเชียเนีย</p> <p>- ความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม</p>	<p>กรณีศึกษา : วิกฤตสิ่งแวดล้อมในเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย</p> <p>- ภูมิภาคที่ร้ายแรงกว่าประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าหรือไม่</p> <p>- ภูมิภาคที่ร้ายแรงกว่าสามารถแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าหรือไม่</p> <p>- ประชากรในภูมิภาคที่ร้ายแรงกว่ามีจิตสำนึกค่านึงถึงสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนมากกว่าภูมิภาคที่ยากจนกว่าหรือไม่</p>
	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p> <p>สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์</p> <p>- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในทวีปยุโรป และแอฟริกา (ส5.2 ม.2/2)</p> <p>- ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรปและแอฟริกา (ส5.2 ม.2/3)</p>	<p>ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก</p> <p>ประชากรในทุกภูมิภาคจึงต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p>	<p>- ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา</p> <p>- ผลกระทบต่อประเทศไทย</p> <p>- การอนุรักษ์/ แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ประเด็นหลัก : วิกฤตสิ่งแวดล้อมในยุโรปและแอฟริกา</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- ภูมิภาคต่างๆ ประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าหรือไม่</p> <p>- ภูมิภาคต่างๆ สามารถแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าหรือไม่</p> <p>- คนไทยทุกภาคได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกเหมือนกันทั้งหมดหรือไม่</p>

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
	- เหตุและผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา (ส5.2 ม.2/4)			
3. การพัฒนาอย่างยั่งยืน	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</p> <p>สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์</p> <p>- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ (ส5.2 ม.3/2)</p> <p>- ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ (ส5.2 ม.3/3)</p> <p>- เหตุและผลกระทบต่อเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ที่ส่งผลต่อประเทศไทย (ส5.2 ม.3/4)</p>	<p>ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก ประชากรในทุกภูมิภาคจึงต้องร่วมมือกันแก้ไข ปัญหาและร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p>	<p>- ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้</p> <p>- ผลกระทบต่อประเทศไทย</p> <p>การอนุรักษ์/แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ประเด็นหลัก : วิกฤตสิ่งแวดล้อมในอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้</p> <p>ประเด็นคำถามย่อย :</p> <p>- ภูมิภาคที่ร้ายแรงกว่าประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าหรือไม่</p> <p>- ภูมิภาคที่ร้ายแรงกว่าสามารถแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าหรือไม่</p> <p>- ประชากรในภูมิภาคที่ร้ายแรงกว่ามีจิตสำนึกคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนมากกว่าภูมิภาคที่ยากจนกว่าหรือไม่</p>

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
3. การ พัฒนา อย่าง ยั่งยืน	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6</p> <p>สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์</p> <p>- การเปลี่ยนแปลง ธรรมชาติในโลกจาก การกระทำของมนุษย์ และธรรมชาติ (ส5.1 ม. 4-6/4)</p> <p>- สถานการณ์และ วิกฤตการณ์ ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของ ประเทศไทยและโลก (ส 5.2 ม.4-6/1)</p> <p>- มาตรการป้องกันและ แก้ไขปัญหา บทบาท ขององค์การและการ ประสานความร่วมมือ ทั้งในประเทศและนอก ประเทศเกี่ยวกับ กฎหมายสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (ส5.2 ม.4- 6/2)</p> <p>- การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมใน ภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก (ส5.2 ม.4-6/3)</p> <p>- การแก้ปัญหาและการ ดำเนินชีวิตตามแนว</p>	<p>มนุษย์เป็นสาเหตุทำ ให้เกิดปัญหา สิ่งแวดล้อม เราทุก คนจึงต้อง ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมเพื่อร่วมกัน แก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อม</p>	<p>- การ เปลี่ยนแปลง ธรรมชาติของ โลก</p> <p>- วิกฤต สิ่งแวดล้อมใน ประเทศไทย และในโลก</p> <p>- มาตรการ ป้องกันและ การประสาน ความร่วมมือ ระดับภูมิภาค เพื่อแก้ไข ปัญหา สิ่งแวดล้อมใน ไทยและโลก</p> <p>- การแก้ไข ปัญหา สิ่งแวดล้อม และการ ดำเนินชีวิต เพื่อความ ยั่งยืน</p>	<p>ประเด็นหลัก : วิกฤตสิ่งแวดล้อม โลก</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- ความเจริญก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็น สาเหตุสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม หรือไม่</p> <p>- ภูมิภาคที่ร้ายว้ย/ มาตรการป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศ ที่ร้ายว้ยมีประสิทธิภาพมากกว่า ประเทศยากจนหรือไม่</p> <p>- แนวโน้มสถานการณ์ปัญหา สิ่งแวดล้อมจะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น เพราะผู้คนในปัจจุบันขาดจิตสำนึก และการตระหนักถึงความยั่งยืนของ ทรัพยากรธรรมชาติ</p>

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
	ทางการอนุรักษ์ ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน (ส5.2 ม. 4-6/5)			
4. สิทธิ มนุษย ชน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ - การปฏิบัติตาม กฎหมายในการ คุ้มครองสิทธิของบุคคล (ส2.1 ม.1/1) - การแสดงออกถึงการ เคารพในสิทธิของ ตนเองและผู้อื่น (ส2.1 ม.1/4)	ทุกคนมีสิทธิเท่า เทียมกัน เราจึงควร ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วย การเคารพสิทธิ มนุษยชนและ เสรีภาพของผู้อื่น	- กฎหมาย และการ คุ้มครองสิทธิ บุคคล การเคารพ สิทธิ เสรีภาพ ผู้อื่น	ประเด็นหลัก : ปัญหาสิทธิเด็ก และสตรีในสังคมโลก <u>ประเด็นคำถามย่อย :</u> - เด็กและสตรีเป็นกลุ่มที่ประสบ ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนมากที่สุด จริงหรือไม่ - ปัญหาสิทธิเด็กและสตรีปรากฏใน ประเทศยากจนมากกว่าประเทศ ร่ำรวยหรือไม่ - การเคารพสิทธิเสรีภาพ หรือสิทธิ มนุษยชนของผู้อื่นคือการปฏิบัติ อย่างไร
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 -			
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ - การมีส่วนร่วมในการ ปกป้องคุ้มครองผู้อื่น ตามหลักสิทธิมนุษยชน (ส2.1 ม.3/2)	ปัญหาสิทธิมนุษยชน เป็นอุปสรรคต่อการ พัฒนาประเทศ พลเมืองทุกคนจึงควร ร่วมกันแก้ไขปัญหา	- การมีส่วน ปกป้อง คุ้มครองสิทธิ มนุษยชน	ประเด็นหลัก : ปัญหาสิทธิ มนุษยชนกับการพัฒนาประเทศ <u>ประเด็นคำถามย่อย :</u> - ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผลต่อการ พัฒนาประเทศหรือไม่ - ปัญหาสิทธิมนุษยชนที่เป็น อุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศมาก ที่สุดคืออะไร - นักเรียนจะรักษาหรือปกป้องสิทธิ ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างไร

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6</p> <p>สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ</p> <p>- สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและแนวทางการพัฒนา (ส2.1 ม.4-6/4)</p>	<p>ปัญหาสิทธิมนุษยชนเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ</p> <p>พลเมืองทุกคนจึงควรร่วมกันแก้ไข</p> <p>ปัญหา</p>	<p>- สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย</p> <p>- การพัฒนาสิทธิมนุษยชน</p>	<p>ประเด็นหลัก : ปัญหาสิทธิมนุษยชนกับการพัฒนาประเทศ</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- ปัญหาสิทธิมนุษยชนมีผลต่อการพัฒนาประเทศหรือไม่</p> <p>- ปัญหาสิทธิมนุษยชนที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศมากที่สุดคืออะไร</p> <p>- นักเรียนจะรักษาหรือปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างไร</p> <p>- การแก้ไขปัญหามนุษยชนทั่วโลกจากอดีตจนปัจจุบันมีแนวโน้มดีขึ้นหรือไม่</p>
5. การ พึ่งพา อาศัย ซึ่งกัน และ กัน	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</p> <p>สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์</p> <p>- ตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ (ส 3.2 ม.1/2)</p>	<p>ทุกสังคมมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทุกด้าน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ มีการพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น</p>	<p>- กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ</p> <p>- ตัวอย่างการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจของไทย</p>	<p>ประเด็นหลัก : การพึ่งพาและแข่งขันด้านเศรษฐกิจระดับภูมิภาคของไทย</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นในแต่ละภูมิภาคของไทยคืออะไรบ้าง</p> <p>- กิจกรรมทางเศรษฐกิจในแต่ละภาคสัมพันธ์กับกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งประเทศหรือไม่</p>

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p> <p>สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์</p> <p>- ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย (ส3.2 ม.2/2)</p> <p>- การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (ส3.2 ม.2/3)</p> <p>- การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และ ราคาสินค้า (ส3.2 ม.2/4)</p>	<p>ในยุคโลกาภิวัตน์ทุกประเทศมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทุกด้าน ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศหนึ่งๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศอื่นๆ ด้วย</p>	<p>- การพึ่งพาอาศัยกันด้านเศรษฐกิจ</p> <p>- การแข่งขันด้านเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย</p> <p>- นโยบายการแข่งขันทางเศรษฐกิจในต่างประเทศ (คุณภาพ ปริมาณ ราคา)</p> <p>- การกระจายทรัพยากรที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ</p>	<p>ประเด็นหลัก : กิจกรรมเศรษฐกิจแห่งประชาคมอาเซียน</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- เมื่อเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ประเทศไทยได้เปรียบในด้านการผลิตและจำหน่ายสินค้าและบริการหรือไม่</p> <p>- การจัดตั้งกลุ่มประชาคมอาเซียนมีผลดีต่อประเทศสมาชิกมากกว่าการดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศกันเองหรือไม่</p> <p>- ประชาคมอาเซียนจะเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งเพราะยังมีทรัพยากรสมบูรณ์กว่ากลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคอื่นๆ จริงหรือไม่</p> <p>- ประชาคมอาเซียนจะประสบความสำเร็จ/ แข่งขันกันกลุ่มเศรษฐกิจอื่นๆ ได้อย่างไร</p>
5. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</p> <p>สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์</p> <p>- บทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (ส3.2 ม.3/3)</p> <p>- สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ (ส3.2 ม.3/6)</p>	<p>การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นการสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพในระบบเศรษฐกิจให้แก่ภูมิภาคและประเทศสมาชิก</p>	<p>- บทบาทและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ</p> <p>- สาเหตุและการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ</p>	<p>ประเด็นหลัก : กิจกรรมเศรษฐกิจแห่งประชาคมอาเซียน</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- ประชาคมอาเซียนจะประสบความสำเร็จ/ แข่งขันกันกลุ่มเศรษฐกิจอื่นๆ ได้อย่างไร</p> <p>- การจัดตั้งกลุ่มประชาคมอาเซียนมีผลดีต่อประเทศสมาชิกมากกว่าการดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศกันเองหรือไม่</p>

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
5. การ พึ่งพา อาศัย ซึ่งกัน และ กัน				<ul style="list-style-type: none"> - หากไม่มีการจัดตั้งกลุ่มประชาคมอาเซียน ระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆในภูมิภาคจะเป็นอย่างไร - ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่อาจจะเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ในประเทศไทยและประเทศอื่นๆคืออะไร
	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6</p> <p>สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย (ส3.2 ม.4-6/2) - ผลดีผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ (ส3.2 ม.4-6/3) 	<p>การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นการสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพในระบบเศรษฐกิจให้แก่ภูมิภาคและประเทศสมาชิก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เขตการค้าเสรี - ผลดีและผลเสียต่อประเทศไทย 	<p>ประเด็นหลัก : กิจกรรมเศรษฐกิจแห่งประชาคมอาเซียน</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาคมอาเซียนจะประสบความสำเร็จ/ แข่งขันกันกลุ่มเศรษฐกิจอื่นๆ ได้อย่างไร - การจัดตั้งกลุ่มประชาคมอาเซียนมีผลดีต่อประเทศสมาชิกมากกว่าการดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศกันเองหรือไม่ - หากไม่มีการจัดตั้งกลุ่มประชาคมอาเซียน ระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆในภูมิภาคจะเป็นอย่างไร - ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่อาจจะเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ในประเทศไทยและประเทศอื่นๆคืออะไร - แนวโน้มเศรษฐกิจของกลุ่มประชาคมอาเซียนในอนาคตจะเป็นอย่างไร

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
6. ความ หลากหลาย	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</p> <p>สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม</p> <p>- การวิเคราะห์เหตุผล ความจำเป็นที่ทุกคน ต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนา อื่นๆ (ส1.1 ม.1/9)</p> <p>- การปฏิบัติตนต่อศา สนิกชนอื่นใน สถานการณ์ต่างๆ ได้ อย่างเหมาะสม (ส1.1 ม.1/10)</p> <p>สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ</p> <p>- คุณค่าทางวัฒนธรรม ที่เป็นปัจจัยในการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีหรือ อาจนำไปสู่ความเข้าใจ ผิดต่อกัน (ส2.1 ม.1/3)</p>	<p>จริยธรรม ความเชื่อ และค่านิยม เป็น ปัจจัยกำหนด ลักษณะสังคมและ วัฒนธรรมให้มีความ แตกต่างหลากหลาย ทุกคนจึงควรเข้าใจ และยอมรับความ แตกต่างหลากหลาย ของแต่ละสังคมเพื่อ อยู่ร่วมกันในสังคม โลกอย่างมีสันติสุข</p>	<p>- ความ จำเป็นในการ รู้ศาสนาอื่นๆ - การปฏิบัติ ตนต่อศาสนิก ชนในศาสนา อื่น - วัฒนธรรม และคุณค่าใน การสร้าง ความสัมพันธ์ ที่ดี และความ ขัดแย้ง</p>	<p>ประเด็นหลัก : เอกลักษณะ อาเซียน</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- ศาสนาเป็นตัวกำหนดลักษณะ สังคมและวัฒนธรรมมากที่สุดจริง หรือไม่ - การนับถือศาสนาหรือมีความเชื่อ ที่แตกต่างกันเป็นสาเหตุของปัญหา ความขัดแย้งในอาเซียนจริงหรือไม่ - อะไรคือเอกลักษณะของวัฒนธรรม อาเซียน - เราจะอยู่ร่วมกันในกลุ่มประชาคม ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในอาเซียนได้อย่างไร</p>
	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p> <p>สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม</p> <p>- ความแตกต่างของศา สนพิธีพิธีกรรม ตาม แนวปฏิบัติของศาสนา อื่นๆ เพื่อนำไปสู่การ ยอมรับ และความ เข้าใจซึ่งกันและกัน (ส 1.2 ม.2/5)</p>	<p>สังคมทั่วโลกมีความ แตกต่างหลากหลาย ตามจริยธรรม ความ เชื่อ และค่านิยม ของประชากร ทุก คนจึงควรเข้าใจและ ยอมรับความ</p>	<p>- ความ แตกต่าง ของศาสนพิธี ฯลฯ - ความ คล้ายคลึง- แตกต่างของ วัฒนธรรม ไทย และใน ภูมิภาคเอเชีย</p>	<p>ประเด็นหลัก : เอกลักษณะแห่ง วัฒนธรรมเอเชีย</p> <p><u>ประเด็นคำถามย่อย :</u></p> <p>- ศาสนาเป็นตัวกำหนดลักษณะ สังคมและวัฒนธรรมมากที่สุดจริง หรือไม่ - การนับถือศาสนาหรือมีความเชื่อ ที่แตกต่างกันเป็นสาเหตุของปัญหา ความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชีย หรือไม่</p>

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
6. ความ หลาก หลาย	สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ - ความคล้ายคลึงและ ความแตกต่างของ วัฒนธรรมไทย และ วัฒนธรรมของประเทศ ในภูมิภาคเอเชีย เพื่อ นำไปสู่ความเข้าใจอันดี ระหว่างกัน (ส2.1 ม. 2/4)	ต่างต่างหลากหลาย เพื่อให้อยู่ร่วมกันใน สังคมโลกอย่างมี สันติสุข		<ul style="list-style-type: none"> - อะไรคือเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมเอเชีย - เราจะอยู่ร่วมกันในภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ได้อย่างไร - การแสดงออกหรือปฏิบัติอย่างไรจึงถือว่าเป็นการยอมรับในความแตกต่างหลากหลาย
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมืองฯ - การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม (ส2.1 ม.3/3)	ทุกสังคมมีเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรมของตน ส่งผลให้สังคมทั่วโลกมีความแตกต่าง หลากหลาย ทุกคนจึง ควรเข้าใจยอมรับ และเลือกรับอย่าง เหมาะสม ตลอด จนรักษาเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรมของตนไว้	- การอนุรักษ์ วัฒนธรรม ไทยและการ รับวัฒนธรรม สากล	ประเด็นหลัก : การเลือกรับ วัฒนธรรมอย่างชาญฉลาด ประเด็นคำถามย่อย : <ul style="list-style-type: none"> - อะไรคือเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทย และอะไรคือวัฒนธรรมสากลในยุคโลกาภิวัตน์ - การเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างฉลาดปฏิบัติได้อย่างไร - อะไรคือปัจจัยสำคัญที่มีผลการเลือกรับวัฒนธรรมสากลของเยาวชนไทย

สาระ โลก ศึกษา	สาระสังคมศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับ โลกศึกษา	มโนทัศน์	เนื้อหาที่จะใช้ บูรณาการ	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
6. ความ หลาก หลาย	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6</p> <p>สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม</p> <p>- การตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของค่านิยม จริยธรรมที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างของศาสนิกชน ศาสนาต่างๆ เพื่อขจัดความขัดแย้งและพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ (ส1.1 ม.4-6/18)</p> <p>สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ</p> <p>- ความจำเป็นที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเลือกรับวัฒนธรรมสากล (ส2.1 ม.4-6/5)</p>	<p>จริยธรรม ความเชื่อ และค่านิยม เป็นปัจจัยกำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมให้มีความแตกต่างหลากหลาย ทุกคนจึงควรเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายของแต่ละสังคมเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมโลกอย่างมีสันติสุข</p>	<p>- ที่มา/สาเหตุของความแตกต่างทางวัฒนธรรม (ค่านิยม ศาสนา เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ)</p> <p>- การเลือกรับวัฒนธรรมสากล และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย (ความจำเป็นและวิธีการเลือกรับ)</p>	<p>- ศาสนาเป็นตัวกำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมมากที่สุดจริงหรือไม่</p> <p>- การนับถือศาสนาหรือมีความเชื่อที่แตกต่างกันเป็นสาเหตุของปัญหาความขัดแย้งในโลกหรือไม่</p> <p>- เราจะอยู่ร่วมกันในสังคมโลกที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ได้อย่างไร</p> <p>- อะไรคือเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทย และอะไรคือวัฒนธรรมสากลในยุคโลกาภิวัตน์</p> <p>- ค่านิยมของเยาวชนในยุคโลกาภิวัตน์มีผลต่อการเลือกรับวัฒนธรรมสากลหรือไม่</p> <p>- การเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างฉลาดปฏิบัติได้อย่างไร</p>

4.2 เนื้อหาโลกศึกษา สำหรับจัดการเรียนรู้แบบเพิ่มเติม

สาระโลกศึกษา	เนื้อหาการจัดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในหลักสูตรมาตรฐานสากล พ.ศ.2553	มโนทัศน์	ประเด็นที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นพลเมืองโลก - การแก้ปัญหาความขัดแย้ง - การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาและผลกระทบของปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ระดับโลก - องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการเมืองการปกครอง และบทบาทในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของโลก - ปัญหาระดับโลกที่ปรากฏในบริบทชุมชนท้องถิ่น - บทบาทหน้าที่ของเยาวชนในการแก้ปัญหาโลกในชุมชน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและสร้างสรรค์ตามหลักสันติวิธี 	<p>พลเมืองโลกที่ดีต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมทุกระดับตั้งแต่ชุมชนประเทศ และระดับโลก</p>	<p>พรมแดนไทย-กัมพูชา</p> <ul style="list-style-type: none"> - คนสระแก้วและคนกัมพูชาในพื้นที่ดำเนินชีวิตในสถานการณ์ขัดแย้งกันอย่างไร - ปัญหาพิพาทเรื่องพรมแดนมีผลกระทบต่อคนภูมิภาคอื่นๆ หรือไม่ - ในฐานะพลเมืองของชาติและพลเมืองของโลก เราจะมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งนี้ได้อย่างไรบ้าง
<ul style="list-style-type: none"> - การแก้ปัญหาความขัดแย้ง - ความยุติธรรมในสังคม - สิทธิมนุษยชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาความขัดแย้งด้านสิทธิมนุษยชน - กิจกรรม/ แนวทางการแก้ปัญหาตามหลักสิทธิมนุษยชน และความเสมอภาค 	<p>ปัญหาสิทธิมนุษยชนเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ พลเมืองทุกคนจึงควรร่วมกันแก้ไขปัญหา</p>	<p>แรงงานไทยในต่างประเทศ/ แรงงานต่างด้าวในไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - แรงงานต่างด้าวมีความสำคัญ/ จำเป็นอย่างไร - แรงงานต่างด้าวควรได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างไรบ้าง - การเป็นแรงงานต่างด้าวมีข้อดีมากกว่าข้อเสียจริงหรือไม่

สาระโลก ศึกษา	เนื้อหาการจัดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในหลักสูตร มาตรฐานสากล พ.ศ.2553	มโนทัศน์	ประเด็นที่จะใช้จัดการ เรียนการสอน
<p>- ความเป็น พลเมืองโลก</p> <p>- ค่านิยมและ การตระหนัก รับรู้ สภาพการณ์</p> <p>- ความ หลากหลาย</p>	<p>- บังคับกำหนดเอกลักษณ์ และลักษณะทาง สังคมและวัฒนธรรมของประเทศอื่นๆ</p> <p>- ประเพณี ความเชื่อ ทศนคติ และวิถีการ ดำรงชีวิตของผู้คนทั่วโลก</p> <p>- แนวทางการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นใน สังคมโลกที่หลากหลาย</p>	<p>จริยธรรม ความเชื่อ และค่านิยม เป็นปัจจัย กำหนดลักษณะสังคม และวัฒนธรรมให้มี ความแตกต่าง หลากหลาย ทุกคนจึง ควรเข้าใจและยอมรับ ความแตกต่าง หลากหลายของแต่ละ สังคมเพื่ออยู่ร่วมกันใน สังคมโลกอย่างมีสันติ สุข</p>	<p>อัตลักษณ์อาเซียน</p> <p>- ศาสนาเป็นตัวกำหนด ลักษณะสังคมและ วัฒนธรรมมากที่สุดจริง หรือไม่</p> <p>- ภูมิภาคอาเซียนมี วัฒนธรรมที่เป็น เอกลักษณ์ ต่างต่าง หรือ โดดเด่นอย่างไรบ้าง</p> <p>- อัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรมของภูมิภาค อาเซียนก่อรูปแบบสังคม ของประเทศต่างๆ ใน ภูมิภาคอย่างไรบ้าง</p> <p>- เราจะอยู่ร่วมกันใน กลุ่มประชาคมที่มีความ หลากหลายทาง วัฒนธรรมในอาเซียนได้ อย่างไร</p>
<p>- ค่านิยมและ การตระหนัก รับรู้ สภาพการณ์</p>	<p>- วิวัฒนาการของสื่อและเทคโนโลยี</p> <p>- วิทยุกับสื่อและเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน</p>	<p>เทคโนโลยีในยุคโลกา- ภวัตน์มีการพัฒนา อย่างรวดเร็ว เราทุกคน ต้องตระหนักและรับรู้ อย่างมีวิจารณญาณ และมีจิตสำนึกในการ นำข้อมูลข่าวสารไปใช้</p>	<p>Social network</p> <p>- social network มีข้อดี มากกว่าข้อเสียหรือไม่</p> <p>- วิทยุในปัจจุบันมี พฤติกรรมการใช้ social network ไม่เหมาะสมจริง หรือไม่</p> <p>- เราจะใช้ social network เพื่อประโยชน์ สูงสุดในด้านต่างๆ ได้ อย่างไรบ้าง</p>

สาระโลก ศึกษา	เนื้อหาการจัดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในหลักสูตร มาตรฐานสากล พ.ศ.2553	มโนทัศน์	ประเด็นที่จะใช้จัดการ เรียนการสอน
<ul style="list-style-type: none"> - ความยุติธรรมในสังคม - การพัฒนาอย่างยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการและความสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน - ปัญหาขาดแคลน/ การเข้าถึงทรัพยากรของผู้คนทั่วโลก - การใช้ การจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 	<p>ปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆทั่วโลก ประชากรในทุกภูมิภาคจึงต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p>	<p>การสร้างเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างเขื่อนก่อให้เกิดผลดีมากกว่าผลเสียต่อผู้คนในประเทศต่างๆ บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงหรือไม่ - ประเทศต่างๆ ควรกำหนดนโยบายหรือดำเนินการเพื่อให้ทรัพยากรร่วมกันอย่างยุติธรรม-เท่าเทียมอย่างไร
<ul style="list-style-type: none"> - ความยุติธรรมในสังคม - สิทธิมนุษยชน 	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ความยุติธรรม ความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน - สิทธิเด็กและเยาวชน 	<p>ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน เราจึงควรปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยการเคารพสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค และเสรีภาพของผู้อื่น</p>	<p>ทหารเด็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> - อะไรเป็นปัจจัยและผลกระทบของการให้เด็กเป็นทหาร - การดำเนินชีวิตในวัยเด็กควรจะเป็นไปอย่างไร - ผู้ปกครอง/ ผู้ดูแล ควรปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อดูแลและคุ้มครองเด็กๆ
<ul style="list-style-type: none"> - การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน - ความหลากหลาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์กันของประเทศต่างๆ - ความสัมพันธ์กันด้านต่างๆ ของประเทศในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก - บทบาทหน้าที่ของพลเมืองที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ - ลักษณะคุณภาพชีวิตที่ดีตามมิติขององค์การสหประชาชาติ 	<p>ในยุคโลกาภิวัตน์ทุกประเทศมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทุกด้าน ดังนั้น ทุกคนควรเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลาย เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีสันติสุข</p>	<p>กระแสนิยม K-pop</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะความนิยมใน K-pop ในแต่ละภูมิภาคทั่วโลกเป็นอย่างไร - กระแสนิยม K-pop ของวัยรุ่นมีผลกระทบต่อผู้อื่นในสังคมหรือไม่ - การดำเนินชีวิตในสังคมที่มีความสมดุลทางวัฒนธรรมเป็นอย่างไร

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 1

แบบสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ : โลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับมัธยมศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง

สังกัด/สถานศึกษา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง 1. ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้ผู้เชี่ยวชาญ และอธิบายรูปแบบการจัดกิจกรรมย่อยในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.1	ศาสนาในอาเซียน (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
ม.2	หลักธรรมเพื่อการ อยู่ร่วมกัน (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.2	ศาสนาในเอเชีย (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
ม.3	วิธีคิดแก้ปัญหา ความขัดแย้งแบบ โยนิโสมนสิการ (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
ม.4-6	โยนิโสมนสิการกับ ปัญหาความขัดแย้ง ในสังคมโลก (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.1	การเป็นพลเมืองดี (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	วัฒนธรรมกับ ความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	วัฒนธรรมกับ ความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.2	พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	ความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมใน เอเชีย (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
ม.3	การพัฒนา ประชาธิปไตยของ ไทย (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.3	การอยู่ร่วมกันอย่าง สันติ (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	สิทธิมนุษยชนใน อาเซียน (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	วัฒนธรรมไทยกับ วัฒนธรรมสากล (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.4-6	ความเป็นพลเมือง โลก (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	สิทธิมนุษยชนกับ การพัฒนาประเทศ (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	ความหลากหลาย ทาง วัฒนธรรม (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.1	การพึ่งพาและ แข่งขันกันทาง เศรษฐกิจใน ประเทศ (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
ม.2	การพึ่งพาและ แข่งขันกันทาง เศรษฐกิจในเอเชีย (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
ม.3	ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.4-6	การรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจ (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.3	ความขัดแย้งใน ประวัติศาสตร์โลก (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
ม.4-6	ความขัดแย้งในโลก ยุคปัจจุบัน (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.1	ปัญหาสิ่งแวดล้อม ในเอเชีย ออสเตรเลีย และโอ เชียเนีย (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
ม.2	ปัญหาสิ่งแวดล้อม ในยุโรปและ แอฟริกา (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
ม.3	ปัญหาสิ่งแวดล้อม ในอเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.4-6	ปัญหาสิ่งแวดล้อม โลก (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ : โลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบเป็นสาระเพิ่มเติม ในระดับมัธยมศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ-นามสกุล

ตำแหน่ง

สังกัด/สถานศึกษา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง 1. ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบเป็นสาระเพิ่มเติมให้ผู้เชี่ยวชาญ และอธิบายรูปแบบการจัดกิจกรรมย่อยในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน	คาบที่	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.ต้น	พลเมืองกับความขัดแย้งในภูมิภาค (จำนวน 8 คาบ)	ชั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ชั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
สิทธิมนุษยชน (จำนวน 8 คาบ)	สิทธิมนุษยชน (จำนวน 8 คาบ)	ชั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ชั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.ต้น	ความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมใน อาเซียน (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	สังคมไทยกับ เทคโนโลยีในยุค โลกาภิวัตน์ (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	อาเซียนกับการ พัฒนาที่ยั่งยืน (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.ต้น	ความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกันใน สังคม (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
ม.ปลาย	พลเมืองโลกกับการ แก้ปัญหาความ ขัดแย้ง (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	สิทธิมนุษยชน (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.ปลาย	ความแตกต่าง หลากหลาย (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	กระแสโลกาภิวัตน์ กับเทคโนโลยีใน สังคมโลก (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			
	การพัฒนาที่ยั่งยืน (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

ระดับ ชั้น	หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้				
		ขั้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็น ฐาน	คาบที่	เหมาะ สม	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุง
ม.ปลาย	การเปลี่ยนแปลง ทางวัฒนธรรมใน สังคมโลก (จำนวน 8 คาบ)	ขั้นนำเสนอประเด็น	1-2			
		ขั้นวิเคราะห์ประเด็น	3-4			
		ขั้นศึกษาค้นคว้า	5			
		ขั้นนำเสนอและอภิปรายผล	6-7			
		ขั้นสรุปผล	8			

**แบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา
เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา**

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามประเด็นที่ให้ท่านพิจารณาในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาทั้ง 2 ชุดที่แนบมา ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของหลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐานและข้อแนะนำในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา

ตอนที่ 3 ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

ตอนที่ 4 ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม

2. ให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเหมาะสมของแต่ละประเด็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ.....สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของหลักการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาโดยใช้ประเด็นเป็นฐานและข้อแนะนำในการนำไปใช้สำหรับครูสังคมศึกษา

องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
หลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน					
ข้อแนะนำในการนำไปใช้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
2	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
3	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
4	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
5	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
2	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
3	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
4	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
5	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
6	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
2	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
3	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
4	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
5	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
6	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
7	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
8	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
2	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
3	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
4	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
5	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
6	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
7	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษาแบบเป็นสาระเพิ่มเติม
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
2	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
3	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
4	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
5	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
6	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
2	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
3	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

หน่วย ที่	องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
4	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
5	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					
6	สาระสำคัญ					
	เนื้อหาการสอน					
	ประเด็นศึกษา					
	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
	การวัดและประเมินผล					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

แผนทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการฯ
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การพึ่งพาและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ **เวลาเรียน 8 คาบ**

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

1. สาระสำคัญ

ทุกสังคมมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทุกด้าน ในด้านเศรษฐกิจ มีการพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกัน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

3. ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม. 1/2 ยกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ

4. สาระการเรียนรู้

- 5) ระบบเศรษฐกิจของไทย
- 6) กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญในแต่ละภูมิภาคของไทย
- 7) การพึ่งพาอาศัยกันและกัน
 - ความหมายการพึ่งพาอาศัยกันและกัน
 - เศรษฐกิจแบบพึ่งพาอาศัยกันและกัน
 - แนวทางการสร้างระบบความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกันและกัน
- 8) การแข่งขันทางเศรษฐกิจในประเทศ
 - ความหมายของการแข่งขัน
 - รูปแบบการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
 - การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน
 - การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

5. ประเด็นหลัก : การพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจระดับภูมิภาคของไทย

ประเด็นคำถามย่อย :

- กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นในแต่ละภูมิภาคของไทยคืออะไรบ้าง
- อะไรคือปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคแตกต่างกัน
- ความแตกต่างกันของแต่ละภูมิภาคนำไปสู่กิจกรรมทางเศรษฐกิจ (การพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกัน) อย่างไร

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจระบบเศรษฐกิจของไทย
- รู้และเข้าใจกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญระดับภูมิภาคของไทย
- รู้และเข้าใจความหมายของการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจ
- รู้และเข้าใจลักษณะการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคของไทย
- ยกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน
- วิเคราะห์ผลของการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคของไทย

ด้านเจตคติ

- ตระหนักในความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันทุกด้านในสังคม

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูให้นักเรียนดูสินค้า OTOP แล้วลองบอกว่าเป็นสินค้าของภาคใด/ จังหวัดใด
- 2) ครูและนักเรียนสนทนากันถึงลักษณะสินค้าและบริการของไทย ด้วยการเสนอ
- 3) ประเด็นคำถามที่ว่า “กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นในแต่ละภูมิภาคของไทยคืออะไรบ้าง”
- 4) นักเรียนอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน
- 5) ครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่อง ระบบเศรษฐกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

- 1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยความสามารถ ไม่เกินกลุ่มละ 6 คน
- 2) ครูซักถามนักเรียนด้วยประเด็นคำถามว่า “มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคแตกต่างกัน”
- 3) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากนั้นครูจึงอธิบายเพิ่มเติม
- 4) ครูนำเสนอประเด็นปัญหาว่า “ความแตกต่างกันของแต่ละภูมิภาคนำไปสู่กิจกรรมทางเศรษฐกิจ (การพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกัน) ของประเทศหรือไม่ อย่างไร”
- 5) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอคำตอบ/ แสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยคำตอบหรือตัดสินถูก-ผิด

6) จากนั้นครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือ ตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า แล้วกลุ่มอื่นร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ในลักษณะการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากนั้นจึงร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม

2) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การพึ่งพาอาศัยกันและกัน และการแข่งขันทางเศรษฐกิจในประเทศ

3) จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนเขียนแผนผังกราฟิก (แบบใดก็ได้) สรุปลักษณะการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ในประเด็นต่อไปนี้

- สาเหตุของการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกัน
- ลักษณะการพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจของไทย
- ตัวอย่างการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคของไทย

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับภูมิลำเนาและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชนตามภูมิลำเนาของนักเรียนที่น่าสนใจ

2) ครูสุ่มนักเรียนนำเสนอแผนผังกราฟิกที่มอบหมายให้ทำเมื่อคาบที่แล้ว แล้วครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบที่ได้ และครูอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจนขึ้น

3) จากนั้นครูและนักเรียนจึงสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับตลอดหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) ธวัช ทันโตภาส และคณะ. 2551. แบบเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

2) จอมใจ หิรัญทรัพย์. 2551. คู่มือครูสรุปเข้มสังคมศึกษา ม.1. กรุงเทพฯ : แม็ค.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน หน่วยเศรษฐกิจในชุมชน ฯลฯ

4) ห้องสมุด

5) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

6) สินค้า OTOP

7) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

7.1) <http://reocities.com/Eureka/3474/problem.doc> (กิจกรรมทางเศรษฐกิจ)

7.2) <http://gotoknow.org/blog/inteconlaw-1/37381> (การพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ)

7.3) <http://www.polsci.chula.ac.th/weerasak/data/FMP/FMP2.pdf> (การพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังกราฟิก)

แผนทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติมฯ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองกับความขัดแย้งในภูมิภาค

เวลาเรียน 8 คาบ

1. สาระสำคัญ

พลเมืองโลกที่ดีต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในสังคม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมทุกระดับตั้งแต่ชุมชน ประเทศ และระดับโลก

2. ตัวชี้วัด

- 1) เกิดแนวคิดความเป็นพลเมืองโลกที่กระตือรือร้นรับผิดชอบ (มิติตามความเป็นพลเมืองโลก)
- 2) รู้และเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้ง ความจำเป็นของการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และการส่งเสริมความสามัคคีปรองดอง (มิติตามการแก้ปัญหาความขัดแย้ง)
- 3) เข้าใจถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ และตระหนักว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีผลสะท้อนในวงกว้างระดับโลก (มิติตามการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน)

3. สาระการเรียนรู้

1) ธรรมชาติของความขัดแย้ง

1.1) ความหมายของความขัดแย้ง

ความขัดแย้ง คือ สภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดการต่อสู้ระหว่างสองฝ่ายหรือมากกว่านั้น เพื่อกีดกันขัดขวางมิให้ฝ่ายตรงข้ามได้บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งมักเป็นเรื่องของสิ่งมีคุณค่า สถานภาพ อำนาจ ทรัพยากร ผลประโยชน์ ที่มีจำกัด

1.2) ธรรมชาติของความขัดแย้ง

สังคมทุกสังคมย่อมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ได้ ความขัดแย้งในสังคมจึงเป็นเรื่องปกติ เป็นแต่เพียงว่าความขัดแย้งดังกล่าวยังสามารถหาข้อยุติได้ในกรอบของกลไกที่มีอยู่สังคมนั้นก็สามารรถดำเนินต่อไป หรือตราบเท่าที่ปัญหาความขัดแย้งอยู่ในสัดส่วนที่ไม่แผ่กระจายไปทั่วทั้งสังคมจนหาวิธีการหรือกลไกเพื่อยุติความขัดแย้งไม่ได้สังคมนั้นก็สามารรถดำเนินต่อไป โดยในภาพรวมจะถือได้ว่าสังคมนั้นยังอยู่ได้อย่างมีความสามัคคีปรองดอง แต่เมื่อใดก็ตามที่ความขัดแย้งถึงจุดที่ไม่สามารถจะแก้ไขเยียวยาได้ ทางเลือกของสังคมก็จะถูกจำกัดลง โดยมีทางออกอยู่สองทางคือ การพยายามแก้ไขความขัดแย้งโดยสันติวิธี ด้วยการเจรจาหรือไกล่เกลี่ย หรือมิฉะนั้นก็คงต้องแก้ไขความขัดแย้งด้วยการใช้กำลังหรือความรุนแรง ซึ่งจะผลเสียหายนแก่ทั้งสองฝ่าย

2) สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

สถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะประเด็นปัญหาระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ในช่วงเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีสาเหตุและความขัดแย้ง ดังนี้

2.1) การขัดผลประโยชน์กันด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ ไทย-พม่า (ปัญหาพรมแดน และการจับกุมผู้บุกรุก) ไทย-กัมพูชา (ปัญหาพรมแดน) เป็นต้น

2.2) การขัดผลประโยชน์กันด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ไทย-เวียดนาม (ปัญหาการแข่งขันด้านการค้า / ผลผลิตทางการเกษตร) เป็นต้น

2.3) การขัดแย้งกันเกี่ยวกับค่านิยม / ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ไทย-ลาว (ปัญหาการดูถูกคนลาว) เป็นต้น.

3. การแก้ปัญหาความขัดแย้งตามหลักสันติวิธีในอาเซียน

การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันในอาเซียน มีการดำเนินนโยบายของภูมิภาค ดังนี้

3.1) ทหารีร่วมกันด้านความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจ โดยการจัดประชุมสุดยอดผู้นำ รัฐมนตรีกระทรวงต่างๆ ตลอดจนผู้นำทางการทหาร

3.2) จัดทำสนธิสัญญาสมานฉันท์และความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia) ซึ่งยึดหลักการสำคัญ 4 ประการคือ

- เคารพในเอกราชและอธิปไตยของกันและกัน
- ไม่ขู่หรือใช้กำลังในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
- แก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกิจการภายในของประเทศอื่น

สนธิสัญญาดังกล่าวนี้อยู่ระบุว่าหากเกิดประเด็นความขัดแย้งระหว่างสมาชิกขึ้น ก็ให้จัดตั้งสภาสูงเพื่อดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ย

4. ประเด็นหลัก : ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นคำถามย่อย :

- ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างไรบ้าง
- อะไรคือปัจจัยที่ทำให้ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเกิดความขัดแย้งกัน
- ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีผลกระทบต่อผู้คนประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคหรือไม่ อย่างไร

- ในฐานะพลเมือง เราจะมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งตามนโยบายของภูมิภาคได้อย่างไร

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้ง
- รู้และเข้าใจสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน
- รู้และเข้าใจการแก้ปัญหาความขัดแย้งตามหลักสันติวิธีในอาเซียน

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์สาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านได้
- วิเคราะห์ผลกระทบของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่หนึ่งต่อพื้นที่อื่นๆ ได้
- อภิปรายการปฏิบัติตนหรือการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาด้านนโยบายของภูมิภาคได้

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาความแย้ง และการสร้างความสมานฉันท์ปรองดอง
- เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหา ตลอดจนไม่เป็นสาเหตุของความขัดแย้ง

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนดูภาพสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 2 ภาพ แล้วให้นักเรียนบอกว่าภาพใดสวยกว่า หรืออยากไปสถานที่ใดมากกว่า (ข้อสังเกต ภาพที่ครูนำเสนอ นั้น ต้องเป็นภาพที่มี องค์ประกอบ หรือความสวยงามใกล้เคียงกันมาก) ขณะทำกิจกรรม ครูกระตุ้นให้นักเรียนได้เห็นข้อดีและข้อเสียของแต่ละภาพ เมื่อนักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ครูจึงอธิบายเชื่อมโยงกับเรื่อง ธรรมชาติของความขัดแย้ง

2) ครูเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนขึ้น โดยเสนอประเด็นคำถามว่า “ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างไรบ้าง” ผ่านกิจกรรมผู้ประกาศข่าว

3) ครูสุ่มตัวแทนนักเรียน 2-3 คน ออกมาเป็นผู้ประกาศข่าว อ่านข่าวสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่ครูกำหนดให้จำนวน 4 ข่าว

4) นักเรียนบันทึกประเด็นคำตอบลงสมุด แล้วร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูซักถามนักเรียนเชื่อมโยงกับประเด็นความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่ได้เรียนไปคาบที่แล้ว ด้วยประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัจจัยที่ทำให้ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเกิดความขัดแย้งกัน”

2) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากนั้นครูจึงอธิบายเพิ่มเติม

3) ครูนำเสนอประเด็นปัญหาว่า “ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีผลกระทบต่อผู้คนประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคหรือไม่ อย่างไร”

4) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ ไม่เกินกลุ่มละ 6 คน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตอบหรือแสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยคำตอบหรือตัดสินถูกผิด

5) จากนั้นครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือ ตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน โดยกำหนดให้นักเรียนเลือกวิเคราะห์ ผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านประเทศเดียว ไม่ซ้ำกัน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลง คำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล
คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า แล้วกลุ่มอื่นร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น จากนั้นร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม และนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 8 สรุปผล

1) ครูบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง การแก้ปัญหาความขัดแย้งตามหลักสันติวิธีของภูมิภาคอาเซียน แล้วเสนอประเด็นคำถามว่า “ในฐานะพลเมือง เราจะมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งตามนโยบายของภูมิภาคอาเซียนได้อย่างไร”

2) นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างการปฏิบัติตนหรือการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหตามนโยบายของอาเซียน

3) ครูและนักเรียนจึงสรุปองค์ความรู้ตลอดหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน

4) สูดทำกิจกรรมมอบหมายให้นักเรียนจัดบอร์ดกระจายข่าว โดยเสนอข่าวความขัดแย้ง และบทวิจารณ์สถานการณ์ หรือการปฏิบัติตนเพื่อแก้ไขปัญหาในข่าว เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของนักเรียนในโรงเรียน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) หนังสือ ประชาคมอาเซียน โดย รศ.ดร.ประภัสสร เทพชาตรีพรสุข อนุพันธ์ และคณะ. 2552. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

2) ห้องสมุด/ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน

4) ภาพสถานที่ท่องเที่ยว

5) ข่าว

6) สมุดบันทึกการเรียนรู้

7) แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต

7.6) <http://www.mcot.net> (ข่าว)

7.7) <http://www.isranews.org> (ข่าว)

7.8) <http://www.thaipost.net/news> (ข่าว)

7.9) <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews> (ข่าว)

7.10) <http://www.matichon.co.th/news> (ข่าว)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน/ ภาระงาน (บอรรถกระจายข่าว)

แผนทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา แบบบูรณาการฯ
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความขัดแย้งในโลกยุคปัจจุบัน

เวลาเรียน 8 คาบ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

1. สาระสำคัญ

ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลกส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลก อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นพลเมืองโลกที่ดีจึงควรตระหนักถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหา ตลอดจนร่วมสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในสังคมโลก

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ สามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

3. ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.4-6/4 วิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

4. สาระการเรียนรู้ (ครูอาจเลือกบางเหตุการณ์สำหรับจัดการเรียนรู้แบบใช้กรณีตัวอย่าง)

เหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการเมืองการปกครอง เช่น

1.1) ปัญหาการก่อการร้ายสากล เช่น

- เหตุการณ์ 11 ก.ย. 2001
- ตาลีบัน-อัฟกานิสถาน

1.2) ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ เช่น

- ไทย-กัมพูชา
- เกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้
- สหรัฐอเมริกา-ลิเบีย (กัสดาฟี)
- อิหร่าน-สหรัฐอเมริกา
- อิสราเอล-เลบานอน

1.3) ปัญหาการเรียกร้องอิสรภาพ

- ทิเบต-จีน
- สงครามกลางเมืองไนจีเรีย (สมัยบักซาร์ อัลอะซัด)
- การปฏิวัติอียิปต์ (สมัยรัฐบาลฮอสนี มุบารัค)

2) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ เช่น

- จีน-ญี่ปุ่น (กรณีหมู่เกาะเตียวหยู/เซนกากู)
- ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ (กรณีหมู่เกาะทาเกชิมะ/ด็อกโด)
- ญี่ปุ่น-รัสเซีย (กรณีหมู่เกาะคูริล)
- จีน-เวียดนาม-ฟิลิปปินส์-บรูไน-มาเลเซีย (กรณีหมู่เกาะสแปรตลีย์)

3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งทางศาสนา เช่น

- ฮินดู-มุสลิม ในอินเดีย
- อิสราเอล-ปาเลสไตน์

5. ประเด็นหลัก : ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลกปัจจุบัน

ประเด็นคำถามย่อย :

- เหตุการณ์ความขัดแย้งในปัจจุบันมีผลสืบเนื่องจากอดีตหรือไม่ อย่างไร
- เหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคหนึ่งๆ มีผลกระทบต่อสังคมทั่วโลกหรือไม่ อย่างไร
- สถานการณ์โลกในอนาคตมีแนวโน้มเป็นอย่างไร และนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เกิดสังคมที่พึงประสงค์ (เกิดสันติสุขในสังคมโลก)

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจเหตุการณ์ความขัดแย้งที่สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21
- ยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติเพื่อสร้างสันติภาพในสังคมโลก

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21
- วิเคราะห์ผลกระทบของเหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ที่มีต่อสังคมโลก
- ประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาของโลกในอนาคต

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหาความขัดแย้ง
- กระตือรือร้นที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบหรือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในระดับต่างๆ

7. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 นำเสนอประเด็น

- 1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
- 2) นักเรียนดูวีดิทัศน์ข่าว รายงานเหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 (จากเหตุการณ์ความขัดแย้งที่ครูเลือกมาเป็นกรณีตัวอย่างด้านละ 1 เหตุการณ์)
- 3) จากนั้น ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “ (จากกรณีตัวอย่าง) เหตุการณ์ความขัดแย้งในปัจจุบันมีผลสืบเนื่องจากอดีตหรือไม่ อย่างไร”

4) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม โดยครูไม่เฉลยหรือตัดสินถูกผิด แต่มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม วิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งจากกรณีตัวอย่างที่ได้ดู เชื่อมโยงกับภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของกรณีตัวอย่างนั้นๆ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบแผนผังก้างปลา บนกระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษ ฟลิบชาร์ต) ที่ครูแจกให้พร้อมปากกาเคมีกลุ่มละ 1 ชุด

5) จากนั้นตัวแทนกลุ่มพุดนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูและนักเรียนคนอื่นๆ ร่วมกัน

6) อภิปรายคำตอบที่ได้จากกลุ่มต่างๆ และครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นที่สำคัญ

7) นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 3-4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) นักเรียนดูวีดิทัศน์ชุด World Battlegrounds, 1000 years in 5 minutes (นำเสนอสมรภูมิของสงครามต่างๆ ทั่วโลก ที่เกิดระหว่าง ค.ศ.1000-2000) เพื่อให้ทบทวนความรู้นักเรียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ความขัดแย้งในประวัติศาสตร์โลก

2) ครูกล่าวเชื่อมโยงถึงเหตุการณ์ความขัดแย้งในโลกยุคปัจจุบัน และบรรยายประกอบการซักถามเรื่อง เหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ในด้านต่างๆ

3) จากนั้นครูกระตุ้นให้นักเรียนพิจารณาปัญหาความขัดแย้งในมุมมองระดับโลก โดยเสนอประเด็นคำถามว่า “เหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคหนึ่งๆ มีผลกระทบต่อสังคมทั่วโลกหรือไม่ อย่างไร”

4) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม (จะแบ่งกลุ่มใหม่ หรือจัดกลุ่มตามเดิมก็ได้) ร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นและอภิปรายแสดงความคิดเห็น/ เสนอคำตอบ โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ โดยไม่เฉลยหรือตัดสินถูก-ผิด

5) ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน (กำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกวิเคราะห์เหตุการณ์ความขัดแย้งกลุ่ม 1 ด้าน หากกลุ่มใดศึกษาความขัดแย้งด้านเดียวกัน ก็ให้ศึกษาไม่ซ้ำประเด็นปัญหากัน) ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 5 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผลในลักษณะการเสวนาหรือสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

คาบที่ 6-7 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) นักเรียนตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน ออกมาเป็นวิทยากรร่วมเสวนาหรือสัมมนา โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ

2) ครู (ผู้ดำเนินการ) เสนอประเด็นคำถามว่า “เหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคหนึ่งๆ มีผลกระทบต่อสังคมทั่วโลกอย่างไร” โดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอคำตอบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เมื่อจบการเสวนาหรือสัมมนา ครูสรุปประเด็นคำตอบที่ได้

3) นักเรียนแต่ละคนสร้างแผนผังก้างปลาสรุปประเด็นผลกระทบของเหตุการณ์ความขัดแย้งหนึ่งๆ ที่มีต่อสังคมทั่วโลก ลงในกระดาษขาว (A4) ที่ครูแจกให้

คาบที่ 8 สรุปผล

1) นักเรียนดูวีดิทัศน์ Global Issue Series ตอน International Conflicts (นำเสนอเหตุการณ์ความขัดแย้งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้แก่ เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001, ปาเลสไตน์-อิสราเอล, เกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้, ตาลิบัน-อัฟกานิสถาน และองค์การระดับโลกที่ก่อตั้งเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในโลก ปิดท้ายด้วยแนวทางการปฏิบัติเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง)

2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามว่า “สถานการณ์โลกในอนาคตมีแนวโน้มเป็นอย่างไร และนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เกิดสังคมที่พึงประสงค์ (เกิดสันติสุขในสังคมโลก)”

3) นักเรียนร่วมกันประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาของโลกในอนาคต และยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติเพื่อสร้างสันติภาพในสังคมโลก โดยนำเสนอประเด็นคำตอบ แล้วครูประมวลคำตอบที่ได้ และอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจนครูและนักเรียนจึงสรุปองค์ความรู้ตลอดหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) หนังสือแบบเรียนสาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2) สุเทพ จิตรขึ้น และคณะ. 2551. คู่มือครูสังคมศึกษา สาระประวัติศาสตร์ ม.4-6 เล่ม 2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

3) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน

4) ห้องสมุด/ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

5) วีดิทัศน์

6) ข่าว

7) กระดาษขาวขนาดใหญ่ (กระดาษฟลิปชาร์ต) และปากกาเคมี

8) กระดาษ A4

9) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

9.5) <http://www.youtube.com/watch?v=1hsDn2kNril> (world battlegrounds)

9.6) http://www.youtube.com/watch?v=PxxUx_lzhwE (global issues)

9.7) <http://www.globalpost.com/news/war/conflict-zones> (ข่าว)

9.8) <http://www.globalconflictmaps.com/category/war-conflicts> (วีดิทัศน์ข่าว)

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา (เสวนา/สัมมนา)
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังก้างปลา)

แผนทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติมฯ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

เวลาเรียน 7 คาบ

1. สาระสำคัญ

สังคมของประเทศต่างๆ ในโลกมีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยม ซึ่งทำให้โลกของเรามีความแตกต่างหลากหลาย ทุกคนจึงควรเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายของแต่ละสังคมเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมโลกอย่างมีสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

3) เข้าใจและเคารพในธรรมชาติของความแตกต่างหลากหลาย และสามารถเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับการดำรงอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ (มิติความหลากหลาย)

4) ตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อความรู้สึกนึกคิด เจตคติและค่านิยมของประชาชน (มิติค่านิยมและการรับรู้สภาพการณ์)

3. สาระการเรียนรู้

1) ปัจจัยกำหนดเอกลักษณ์ หรือลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของสังคมต่างๆ ทั่วโลก เช่น

1.1) ค่านิยม จริยธรรม ความเชื่อ ของคนในสังคม - ผู้คนทุกแห่งในโลกต้องมีระเบียบกฎเกณฑ์ ความเชื่อ ศาสนา การปกครอง เศรษฐกิจ แม้แต่การอบรมเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนการคบค้าสมาคม

1.2) สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่ต่างกัน- ผู้ที่อยู่ในเขตนานาก็ต้องพบปัญหาต่างกับผู้ที่อยู่ในเขตร้อน ผู้ที่อยู่บนภูเขาย่อมมีปัญหาต่างจากมนุษย์ที่อยู่ในที่ลุ่ม

1.3) ประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา - ผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมคล้ายกันอาจมองโลกต่างกัน หรือความแตกต่างของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา

2) ลักษณะความแตกต่างหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสังคมโลก เช่น

2.1) ความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ได้แก่ ชนผิวขาว ผิวเหลือง ผิวดำ

2.2) ความแตกต่างด้านชาติพันธุ์ เช่น คนจีน คนอเมริกัน คนแอฟริกัน ที่มีภาษา การแต่งกาย อาหาร ตลอดจนการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์

2.3) ความแตกต่างด้านค่านิยม ความเชื่อ และศาสนา ได้แก่ พุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู พราหมณ์ ซิกข์ ขงจื้อ ศีปีศาจ ไม่มีศาสนา ซึ่งจะมีขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีกรรมในชีวิตประจำแตกต่างกันไป

ทั้งหมดสามารถแบ่งเป็นกลุ่มวัฒนธรรมได้ ดังนี้ (ไมเคิล แบรินด์ซอร์วี่ , 1997 :A world region geography: the new global order)

(1) แอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา

- (2) แอฟริกาเหนือและเอเชียตะวันตกเฉียงใต้
- (3) เอเชียใต้
- (4) เอเชียตะวันออก
- (5) ยุโรปตะวันตก
- (6) ยุโรปตะวันออก บอลข่าน และอดีตสหภาพโซเวียต
- (7) อเมริกาเหนือ
- (8) ละตินอเมริกา
- (9) แปซิฟิกตอนใต้

3) แนวทางการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกที่หลากหลาย

ในสังคมโลกาภิวัตน์ ทุกสังคมในโลกต่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กันหมดทุกด้าน ดังนั้นการดำเนินชีวิตท่ามกลางสังคมโลกที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทุกคนควรศึกษาวัฒนธรรมต่างๆ ให้เกิดความเข้าใจ และเปิดใจกว้างยอมรับในความแตกต่างที่มี แล้วปฏิบัติด้วยการเคารพ ให้เกียรติผู้ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากตนเอง

4. ประเด็นหลัก :เอกลักษณ์วัฒนธรรมทั่วโลก

ประเด็นคำถามย่อย :

- อะไรคือปัจจัยที่ทำให้สังคมและวัฒนธรรมทั่วโลกมีความแตกต่างหลากหลาย
- ปัจจัยต่างๆ นั้น ก่อรูปแบบสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค ให้มีเอกลักษณ์ โดดเด่น หรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
- การแสดงออกหรือปฏิบัติอย่างไรจึงถือว่าการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- รู้และเข้าใจปัจจัยกำหนดเอกลักษณ์ หรือลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของสังคมต่างๆ ทั่วโลก
- รู้และเข้าใจลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายกันในสังคมโลก
- ยกตัวอย่างวิธีการปฏิบัติตนเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกที่หลากหลาย

ด้านทักษะ

- วิเคราะห์การก่อรูปแบบสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายกันในสังคมโลกได้

ด้านเจตคติ

- ตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายของเผ่าพันธุ์ของมนุษยโลก

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลาย

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 นำเสนอประเด็น

1) ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมจับคู่ภาพกับแผนที่ กติกามีดังนี้

- คู่มนักเรียนตัวแทนแถวที่นั่ง แถวละ 1 คน (ได้ประมาณ 4-5 คน) ออกมาแข่งกันนำภาพที่ครูสุ่มกำหนดให้คนละ 3 ภาพ ได้แก่ ตะเกียบ มัมมี่ บ้านดิน แม่น้ำคงคา ขบวนคานิวัด เจดีย์ เสื้อขนสัตว์ ขนมปังฝรั่งเศส ข้าวเหนียว แฮมเบอร์เกอร์ ฮีญาบ กำไลลูกปัด ไม้กางเขน คอร์เซ็ต วูซูเชล่า เป็นต้น

- ครูและนักเรียนในห้องร่วมกันเฉลยคำตอบ แล้วครูอธิบายข้อมูลแต่ละภาพเพิ่มเติม โดยเชื่อมโยงกับประเด็นความหลากหลายในสังคมโลก

2) ครูเสนอประเด็นคำถามว่า “อะไรคือปัจจัยที่ทำให้สังคมและวัฒนธรรมทั่วโลกมีความแตกต่างหลากหลาย”

3) นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยครูสรุปประเด็นคำตอบที่ได้แล้วอธิบายเพิ่มเติมเรื่อง ปัจจัยกำหนดเอกลักษณ์/ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของสังคมต่างๆ ทั่วโลก

4) นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คาบที่ 2-3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1) ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้สังคมโลกมีลักษณะสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ที่ได้ศึกษาไปคาบที่แล้ว แล้วซักถามนักเรียนด้วยประเด็นคำถามว่า “ปัจจัยต่างๆ นั้นก่อรูปแบบสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค ให้มีเอกลักษณ์ โดดเด่น หรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง”

2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยคละความสามารถ ออกเป็น 9 กลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน

3) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอคำตอบ/ แสดงความคิดเห็น โดยครูประมวลคำตอบที่ได้ ออกเป็นแต่ละภูมิภาค ซึ่งจะไม่เฉลยคำตอบหรือตัดสินถูก-ผิด

4) จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์การก่อรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมกลุ่มละ 1 ภูมิภาค ตามความสนใจ โดยมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล หลักฐาน หรือตัวอย่างประกอบ มายืนยันความคิดเห็น/ คำตอบของกลุ่มตน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าแล้วอาจจะยืนยันคำตอบ/ ความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ/ ความคิดเห็นก็ได้

คาบที่ 4 ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล แล้วเตรียมการนำเสนอและอภิปรายผล

คาบที่ 5-6 นำเสนอผลการค้นคว้า/ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า แล้วกลุ่มอื่นร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ในลักษณะการอภิปรายโต้แย้ง การโต้ว่าที่ การแสดงสถานการณ์จำลองหรือบทบาทสมมุติ (อย่างใดก็ได้ตามความถนัดหรือสนใจของนักเรียนแต่ละกลุ่ม) จากนั้นจึงร่วมกันสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม

2) ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะความแตกต่างหลากหลายที่ปรากฏในสังคมโลกแต่ละภูมิภาค

3) นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับเป็นแผนผังกราฟิก (แบบใดก็ได้ตามที่นักเรียนสนใจ) ลงในกระดาษขาว A4 ที่ครูแจกให้

คาบที่ 7 สรุปผล

1) ครูหยิบยกเอาตัวอย่างแผนผังกราฟิกที่ดีที่สุด 2-3 ชิ้น ที่ให้นักเรียนทำเมื่อคาบที่แล้วมา สนทนาประกอบการซักถามกับนักเรียน เพื่อทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไป

2) จากนั้นครูเสนอประเด็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคมโลกปัจจุบันที่หลากหลายและต้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันว่า “การแสดงออกหรือปฏิบัติอย่างไรจึงถือว่าเป็นการยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม”

3) นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่าง แล้วสรุปองค์ความรู้ตลอดหน่วยการเรียนรู้

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) เอกสารประกอบการสอนเรื่อง ภูมิศาสตร์วัฒนธรรมโลก

2) Bradshaw, Michael. 1997. A World Region Geography : The New Global Order. Wmc. Brawn/McGrow-H :ll : Boston, Massachusetts, 1997.

3) ดุจฤดี คงสุวรรณ และวรรณะ รัตนพงษ์. 2553. ประชาคมโลก. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

4) อมรา พงศาพิชญ์. 2549. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม : กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

5) ห้องสมุด ห้องสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์

6) แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ

7) แผนที่โลก

8) แผนผังกราฟิก

9) กระดาษขาว A4

10) แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต

<http://school.obec.go.th/hcws/web/sol7/sol71.htm> (ภาพและข้อมูลวัฒนธรรม)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- 1) การนำเสนอ/ อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหา
- 2) การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม
- 3) ตรวจให้คะแนนชิ้นงาน (แผนผังกราฟิก)

แบบบันทึกหลังสอน

หน่วยการเรียนรู้

โรงเรียน ชั้น วันที่

คาบที่ ชั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน บูรณาการ เพิ่มเติม

ครูผู้สอน ตำแหน่ง อายุ ปี

คำชี้แจง โปรดเขียนความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

1. ภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาที่พบระหว่างการจัดกิจกรรมและการดำเนินการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ครูผู้สอน

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ
 สาระเศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 เพื่อใช้จัดการเรียนรู้โลกศึกษา แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ระบบเศรษฐกิจของ ไทยได้	1. ข้อใดคือลักษณะเด่นของระบบเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. มีการลงทุนอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข. มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างประชาชนอย่างเสรี ค. รัฐเป็นผู้วางแผนโดยภาพรวมแล้วเปิดโอกาสให้เอกชนดำเนินการ ง. รัฐและเอกชนต่างมีบทบาททางเศรษฐกิจอย่างไม่มีจำกัด				
	2. ข้อใดคือหน้าที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ (วัดความจำ) ก. แก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ข. ส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ค. ปรับเปลี่ยนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ง. สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ				
	3. ข้อใดแสดงถึงความสำคัญของระบบเศรษฐกิจที่มีต่อประเทศไทย (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ข. แสดงให้เห็นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ค. การแบ่งการจัดการทรัพยากรระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ง. การกำกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้เป็นไปตามที่รัฐต้องการ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ความหมายของการ พึ่งพาอาศัยและการ แข่งขันกันด้าน เศรษฐกิจได้ (ต่อ)	4. เศรษฐกิจลักษณะใดหมายถึงการพึ่งพาอาศัย และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ (ความรู้ความ เข้าใจ) ก. เศรษฐกิจแบบเลี้ยงตนเอง ข. เศรษฐกิจพอเพียง ค. เศรษฐกิจแบบตลาด ง. เศรษฐกิจทั้งแบบเลี้ยงตนเองและแบบ พอเพียง				
	5. “ศูนย์การค้าเทสโก้โลตัส” มีลักษณะการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจในประเทศตรงตามข้อใด (วัดความรู้ ความเข้าใจ) ก. ครอบครองทรัพย์สินในลักษณะกลุ่ม เครือข่าย ข. การให้ความสำคัญต่อผู้บริโภค ค. การใช้ความรวดเร็วในการแข่งขัน ง. การผลิตที่อาศัยทักษะความรู้				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่สำคัญของไทยได้	6. ข้อใดไม่ใช่กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักของไทยที่ สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วัดความจำ) ก. ปลูกข้าว ข. ปลูกยางพารา ค. ทำสวนผลไม้ ง. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ				
	7. ประเทศไทยปลูกข้าวกันมากในหลายภูมิภาค เพราะเหตุใด (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ราคาข้าวส่งออกค่อนข้างสูง ข. คนไทยนิยมบริโภค ค. ภูมิประเทศเอื้ออำนวย ง. วิถีชีวิตเปลี่ยนไป				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่สำคัญของไทยได้ (ต่อ)	8. ปัจจัยใดทำให้ข้าวเป็นสินค้าออกสำคัญของ ประเทศไทย (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. นโยบายของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ข. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ค. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ง. ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น				
	9. กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเปลี่ยน จากเกษตรกรรมเป็นเกษตร-อุตสาหกรรมสะท้อน การพึ่งพาอาศัยทางเศรษฐกิจอย่างไร (วัดการคิด วิเคราะห์) ก. การผลิต ข. การกระจายผลผลิต ค. การบริโภค ง. ปริมาณการผลิต				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ลักษณะของการพึ่งพา อาศัยและการแข่งขัน กันด้านเศรษฐกิจใน ภูมิภาคของไทยได้	10. เจ้าของธุรกิจขนมหวานพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ สวยงามมากขึ้น ตรงกับข้อใด (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. สร้างความได้เปรียบ ข. สร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้บริโภค ค. พัฒนาความสามารถในการแข่งขัน ง. แทรกแซงการผลิตสินค้า				
	11. ข้อใดต่อไปนี้เป็นที่เจ้าของโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ อาหารทะเลต้องพึ่งพาอาศัยมากที่สุด(วัดการคิด ประเมินค่า) ก. ชาวประมง ข. บริษัทขนส่งสินค้า ค. โรงงานผลิตกระป๋อง ง. ถูกทุกข้อ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ลักษณะของการพึ่งพา อาศัยและการแข่งขัน กันด้านเศรษฐกิจใน ภูมิภาคของไทยได้ (ต่อ)	12. ถ้าท่านเป็นนักธุรกิจในภาคตะวันออกท่านจะ เลือกลงทุนในข้อใด(วัดการคิดวิเคราะห์) ก. โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเล ข. โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม ค. โรงฆ่าสัตว์ ง. โรงงานแปรรูปอาหารสัตว์				
	13. ข้อใดเป็นตัวอย่งการพึ่งพาอาศัยทางเศรษฐกิจ ในภูมิภาคต่างๆ ของไทย (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. แรงงาน ข. ตลาด ค. แหล่งวัตถุดิบ ง. ถูกทุกข้อ				
	14. “เซอริเป็นพนักงานธนาคารแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ เธอมักจะซื้อสตอเบอรี่ของโครงการหลวง จังหวัด เชียงใหม่ที่ซูเปอร์มาร์เก็ตใต้คอนโดมาฝากเพื่อน ร่วมงานเป็นประจำ”จากข้อความข้างต้น แสดงให้ เห็นถึงลักษณะการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของ ไทยในข้อใด (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ตลาด ข. แรงงาน ค. แหล่งวัตถุดิบ ง. ไม่มีข้อถูก				
	15. ข้อใดไม่ใช้การส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันกันทาง เศรษฐกิจของไทย (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. OTOP ข. จำนำข้าว ค. คีนาซ่ารถยนต์คันแรก ง. แรงงานขั้นต่ำ 300 บาท				

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ลักษณะของการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจในภูมิภาคของไทยได้ (ต่อ)	16. โรงงานสีข้าวกับโรงงานขนมเงินมีความพึ่งพาอาศัยกันในเรื่องใดมากที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. วัตถุดิบ ข. กระจายสินค้า ค. บริโภค ง. แรงงาน				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ผลการพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคของไทยได้	17. การแข่งขันทางเศรษฐกิจส่งผลอย่างไรต่อผู้บริโภค (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ผลดี-ได้เลือกสินค้าหลากหลาย ข. ผลดี-ไม่ต้องเดินทางไกล ค. ผลเสีย-สินค้ามีมากเกินไปทำให้ตัดสินใจเลือกยาก ง. ผลเสีย-สินค้าราคาถูกจึงไม่มั่นใจในคุณภาพ				
	18. เพราะเหตุใดแต่ละภูมิภาคของไทยจึงมีการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจ (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ความแตกต่างทางภูมิประเทศ ข. ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ค. ความแตกต่างทางเชื้อชาติ ง. ความแตกต่างทางระบอบเศรษฐกิจ				
	19. ภาคใต้นิยมปลูกยางพารา แต่ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการปลูกในภาคอีสานด้วย ส่งผลทางเศรษฐกิจในข้อใดตามมา (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. เกิดการพึ่งพาอาศัยกัน ข. เกิดการแข่งขันกัน ค. เกิดความได้เปรียบ ง. เกิดระบบความสัมพันธ์แบบใหม่				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ผลการพึ่งพาอาศัย และการแข่งขันกัน ด้านเศรษฐกิจในระดับ ภูมิภาคของไทยได้ (ต่อ)	20. กิจกรรมทางเศรษฐกิจใดของไทยที่มีการแข่งขัน กันระหว่างภูมิภาคมากที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. อุตสาหกรรม ข. สินค้าเกษตร ค. การท่องเที่ยว ง. งานบริการ				
	21. การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ ของไทยปรากฏในรูปแบบใดมากที่สุด (วัดการคิด ประเมินค่า) ก. แย่งชิงวัตถุดิบ ข. แย่งชิงสัดส่วนตลาด ค. แย่งชิงแรงงาน ง. แย่งชิงเงินทุนต่างประเทศ				
	22. การพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาอย่างไร (วัด การคิดวิเคราะห์) ก. อุตสาหกรรมเจริญกว่าการเกษตร ข. รายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น ค. คุณภาพชีวิตลดลง ง. กระจายรายได้เท่าเทียมกันมากขึ้น				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ปัจจัยที่ทำให้กิจกรรม ทางเศรษฐกิจแตกต่าง กันได้	23. ปัจจัยใดเป็นตัวกำหนดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในแต่ละภูมิภาค (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ ข. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ค. ความรู้ทักษะของชาวบ้าน ง. เงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐ				
	24. การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศไทย ปัจจุบัน เป็นผลมาจากข้อใดมากที่สุด (วัดการคิด ประเมินค่า) ก. กระแสเศรษฐกิจโลก ข. นโยบายรัฐบาล ค. ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน ง. ความขัดแย้งเฉพาะกลุ่มธุรกิจ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ความสัมพันธ์ที่ เชื่อมโยงกันทุกด้านใน สังคมได้ (ต่อ)	25. ในการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจนักเรียนจะมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์เศรษฐกิจได้ตามข้อใด (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. ผู้ผลิต ข. ผู้บริโภค ค. แรงงาน ง. ผู้ประกอบการ				
	26. การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจสะท้อนให้เห็นลักษณะใดในสังคม (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ความเชื่อมโยง ข. ความเข้าใจอันดี ค. ความเป็นพลเมืองโลก ง. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม				
	27. การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจของไทยมีแนวโน้มเป็นเช่นใดมากที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. การแข่งขันเพิ่มขึ้นเพราะผู้ผลิตมีมากขึ้น ข. การแข่งขันเพิ่มขึ้นเพราะผู้บริโภคใช้เงินน้อยลง ค. การแข่งขันน้อยลงเพราะผู้ผลิตมีน้อยลง ง. การแข่งขันน้อยลงเพราะผู้บริโภคใช้เงินมากขึ้น				
	28. นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อพัฒนาสังคมให้สอดคล้องกับการพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ (วัดการคิดสังเคราะห์) ก. รับอาสาพัฒนาชาติ ข. สมัครเป็นนักพัฒนาฝีมือแรงงาน ค. ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ง. เลือกบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ความสัมพันธ์ที่ เชื่อมโยงกันทุกด้านใน สังคมได้ (ต่อ)	<p>29. การเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำวันละ 300 บาทของรัฐบาล ปัจจุบัน(พ.ศ.2555) ส่งผลในด้านการพึ่งพาอาศัย และแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศอย่างไร (วัด การคิดวิเคราะห์)</p> <p>ก. แข่งขันน้อยลงเพราะเกิดการควบรวม กิจการ</p> <p>ข. แข่งขันกันมากขึ้นเพราะเกิดการยุบเลิกกิจการ</p> <p>ค. หันไปพึ่งพารัฐจนกลายเป็นรัฐวิสาหกิจมาก ขึ้น</p> <p>ง. หันพึ่งพาเอกชนจนธุรกิจเอกชนเพิ่มมากขึ้น</p>				
	<p>30. นโยบายค่านาซีรถยนต์คันแรกของรัฐบาล ปี พ.ศ.2555 กิจกรรมใดจะได้รับประโยชน์จาก ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจแบบพึ่งพาอาศัยกันมาก ที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า)</p> <p>ก. รถตู้สาธารณะ</p> <p>ข. ร้านอาหารสะดวกซื้อ</p> <p>ค. บริษัทประกันภัย</p> <p>ง. โรงรับจำนำ</p>				

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองกับความขัดแย้งในภูมิภาค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เพื่อใช้จัดการเรียนรู้โลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ธรรมชาติของความขัดแย้ง ได้	1. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง (วัดความจำ) ก. ความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติหลีกเลี่ยงไม่ได้ ข. ความขัดแย้งก่อให้เกิดความเสียหาย ค. ความขัดแย้งคือการขัดขวางกันกับฝ่ายตรง ข้าม ง. ความขัดแย้งเป็นเรื่องระหว่างสองฝ่าย เท่านั้น				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก สาเหตุและผลกระทบของ สถานการณ์ความขัดแย้ง ระหว่างไทยกับประเทศ เพื่อนบ้านได้	2. ข้อใดกล่าวถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทย กับประเทศเพื่อนบ้านได้ถูกต้อง (วัดความรู้ความ เข้าใจ) ก. ปัญหาความขัดแย้งเกิดจากการแข่งขัน และแย่งชิงผลประโยชน์ ข. ความขัดแย้งระหว่างประเทศที่สำคัญหลาย กรณีเกิดจากความแตกต่างทางศาสนา ค. ความขัดแย้งทางการเมืองที่สำคัญเกิดจาก การยึดมั่นในอุดมการณ์ ง. ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมเกิดจากความ แตกต่างทางเชื้อชาติ				
	3. ข้อใดไม่ใช่ประเด็นปัญหาขัดแย้งระหว่างไทย กับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน (วัดความรู้ความ เข้าใจ) ก. การเมืองการทหาร ข. เศรษฐกิจ ค. ค่านิยม ง. ความเชื่อ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก สาเหตุและผลกระทบของ สถานการณ์ความขัดแย้ง ระหว่างไทยกับประเทศ เพื่อนบ้านได้ (ต่อ)	4. การพยายามแก้ไขปัญหาคัดแย้งตามหลักสันติ วิธีระหว่างไทยกับกัมพูชาข้อใดถูกต้อง (วัดความรู้ ความเข้าใจ) ก. ให้ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ พิจารณาคัดสิน ข. ยอมปฏิบัติตามข้อเสนอของกัมพูชา ค. ยื่นข้อเสนอแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันด้าน พลังงาน ง. ให้บุตรหลานผู้นำของทั้งสองประเทศ แต่งงานสร้างความสัมพันธ์เครือญาติกัน				
	5. ในฐานะพลเมืองของประเทศบุคคลใดมีส่วน ร่วมช่วยรัฐแก้ปัญหาคัดแย้งตามหลักสันติ วิธีเหมาะสมที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. สมบัติดินขบวนขับไล่โดยการขว้างปา สิ่งของใส่หูต ข. สมหมายติดตามข่าวสถานการณ์ความ ขัดแย้งทางอินเทอร์เน็ต ค. สมศรีโพสต์ข้อความโจมตีผู้นำประเทศ คู่กรณี ง. สมเกียรติปฏิบัติตามแถลงการณ์ฉุกเฉิน ที่รัฐบาลประกาศ				
	6. บุคคลใดมีบทบาทสำคัญในการสร้างความ สมานฉันท์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (วัด ความรู้ความเข้าใจ) ก. นายกรัฐมนตรี ข. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ค. ประชาชนในเขตพิพาท ง. พลเมืองของทั้งสองรัฐ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหานักเรียน สามารถบอกสาเหตุและ ผลกระทบของสถานการณ์ ความขัดแย้งระหว่างไทย กับประเทศเพื่อนบ้านได้ (ต่อ)	7. หน่วยงานใดมีบทบาทแก้ไขกรณีพิพาทเขาพระ วิหารระหว่าง ไทย-กัมพูชา (วัดความจำ) ก. องค์การสหประชาชาติ ข. ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ค. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ง. องค์การการค้าโลก				
	8. ข้อใดมีผลต่อการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างประเทศไทยกับเพื่อนบ้านมากที่สุด (วัด การคิดประเมินค่า) ก. การเมืองภายในขาดเสถียรภาพ ข. ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ค. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ง. ถูกทุกข้อ				
	9. การแก้ไขความขัดแย้งด้านการเมืองการ ปกครอง วิธีใดเหมาะสมกับไทย-เพื่อนบ้านมาก ที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. ใช้มาตรการคว่ำบาตร ข. ตั้งศาลอนุญาโตตุลาการ ค. ตั้งทูตเจรจาต่อรอง ง. ร้องต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ				
	10. กรณีพิพาทเขาพระวิหารระหว่างไทย-กัมพูชา มีลักษณะตรงกับข้อใด (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. จีน-ญี่ปุ่น ข. อิรัก-อิหร่าน ค. อเมริกา-อัฟกานิสถาน ง. อินเดีย-ปากีสถาน				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก สาเหตุและผลกระทบของ สถานการณ์ความขัดแย้ง ระหว่างไทยกับประเทศ เพื่อนบ้านได้ (ต่อ)	11. กรณีขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลให้สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศในอาเซียน มีแนวโน้มเป็นอย่างไร (วัดการ คิดวิเคราะห์) ก. สถาบันการเมืองเข้มแข็งขึ้น ข. มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากขึ้น ค. เข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมของกัน มากขึ้น ง. ประนีประนอมมากขึ้นเพื่อประโยชน์แก่ การรวมกลุ่ม				
	12. สาเหตุของความขัดแย้งใดที่ไม่เกิดขึ้นระหว่าง ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน (วัดการคิด วิเคราะห์) ก. ความเชื่อทางศาสนา ข. ชาติพันธุ์และวัฒนธรรม ค. อุดมการณ์ทางการเมือง ง. ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ				
	13. จุดอ่อนของการแก้ปัญหาความขัดแย้งใน อาเซียนคือข้อใด (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. ไม่มีคนกลางเจรจา ข. ความอ่อนแอของการดำเนินนโยบายรัฐ ค. ประชาชนไม่มีส่วนร่วม ง. ขาดหน่วยงานระหว่างประเทศแก้ไข				
	14. สำนวนใดสะท้อนการแก้ปัญหาระหว่างไทย กับเพื่อนบ้านได้ดีที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าอชฌาตย์ ข. หน้าต่างมีหูประตูมีช่อง ค. เอาหูไปนาเอาตาไปไร่ ง. อัยารักเหากว่าผมอัยารักลมกว่าน้ำ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก สาเหตุและผลกระทบของ สถานการณ์ความขัดแย้ง ระหว่างไทยกับประเทศ เพื่อนบ้านได้ (ต่อ)	15. ไทย-ลาว มีปัญหาความขัดแย้งกันด้านใด (วัด ความจำ) ก. ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ข. อุดมการณ์ทางการเมือง ค. ทักษะคติ เชิงลบต่อกัน ง. พรมแดนธรรมชาติ				
	16. จากคำตอบข้อ 15 นักเรียนจะมีส่วนร่วมลด ความขัดแย้งได้อย่างไร (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. เห็นคุณค่าในตนเอง ข. มีความรับผิดชอบ ค. อุดหนุนอดกลั้น ง. มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม				
	17. สาเหตุของปัญหาความขัดแย้งระหว่าง ไทย- เวียดนามคือข้อใด(วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ข. การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ค. อุดมการณ์ทางการเมือง ง. ความแตกต่างทางวัฒนธรรม				
	18. บุคคลใดไม่มีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาความ ขัดแย้งระหว่างไทย-พม่า (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. ชนกลุ่มน้อย ข. นักการเมืองท้องถิ่น ค. พระสงฆ์ ง. ไม่มีข้อถูก				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก สาเหตุและผลกระทบของ สถานการณ์ความขัดแย้ง ระหว่างไทยกับประเทศ เพื่อนบ้านได้ (ต่อ)	19. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยกับกัมพูชาใน ประเด็นเขาพระวิหาร ยึดเยื้อยาวนานเพราะ สาเหตุใด (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ข. การรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ค. ความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมใน ภูมิภาค ง. ความไร้เสถียรภาพของรัฐบาล				
	20. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน มี ผลต่อความขัดแย้งระหว่างไทยกับเวียดนาม หรือไม่อย่างไร (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ทำให้ประเทศนอกภูมิภาคได้เปรียบทาง การค้าระหว่างประเทศ ข. ทำให้ทั้งสองประเทศประสาน ผลประโยชน์ ค. ทำให้รัฐบาลเข้มแข็งแก้ปัญหาได้จริงจัง ง. ไม่มีผลใด ๆ				
	21. การรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน มีส่วนช่วยลด ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อน บ้านในข้อใดมากที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. ความขัดแย้งเรื่องพรมแดน ข. ความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจ ค. ความขัดแย้งทางค่านิยมและทัศนคติ ง. ความขัดแย้งจากความแตกต่างทาง วัฒนธรรมและความเชื่อ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอกแนว ทางการแก้ปัญหาตาม หลักสันติวิธีได้	22. ข้อใดคือความพยายามสร้างสันติภาพใน อาเซียน (วัดความจำ) ก. สนธิสัญญาความร่วมมือแห่งอาเซียน ข. อนุสัญญาไซเตส ค. ปฏิญญาสากล ง. ถูกทุกข้อ				
	23. ข้อใดไม่ใช่หลักการสำคัญในการแก้ปัญหาใน อาเซียน (วัดความจำ) ก. เคารพอธิปไตยซึ่งกันและกัน ข. ไม่แทรกแซงกิจการการเมืองและเศรษฐกิจ ระหว่างกัน ค. ยึดหลักการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี ง. ใช้วิธีการคว่ำบาตรต่อประเทศที่ไม่ ปฏิบัติตามข้อตกลง				
	24. ข้อใดไม่ใช่หลักการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี (วัด ความจำ) ก. เจรจาต่อรอง ข. คนนอกกลุ่มไกล่เกลี่ย ค. ใช้กำลังทหารปราบปราม ง. ช่มชู้กดดัน				
	25. ข้อใดเป็นวิธีการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง ระหว่างประเทศที่ดีที่สุดโดยภาครัฐ (วัดการคิด ประเมินค่า) ก. ตั้งหน่วยแก้ปัญหาเฉพาะ ข. ออกกฎหมายระหว่างประเทศอย่างเข้มงวด ค. กำหนดวิธีการแก้ปัญหารัดกุมและมี ประสิทธิภาพ ง. ปลุกฝังจิตสำนึกและความรับผิดชอบ				

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอกแนวทางการแก้ปัญหาตามหลักสันติวิธีได้ (ต่อ)	26. ข้อใดเป็นแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งตามหลักสันติวิธี (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. แค้นนี้ต้องชำระ ข. ผีจะจับจับจมนั้น ผีจะคั่นคั่นจางตาย ค. วัวผู้ใดยอมเข้าคอกผู้นั้น ง. เวย์ยอมระงับด้วยการไม่จ้องเวย์				
	27. ความเป็นพลเมืองของรัฐข้อใดสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศมากที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. เชื้อชาติ ข. สิทธิ ค. หน้าที่ ง. อาชีพ				
	28. ข้อใดคือปัจจัยเร่งให้เกิดการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (วัดความจำ) ก. อุดมการณ์ทางการเมือง ข. จิตสำนึก ค. ผลประโยชน์ ง. ความเชื่อ				
	29. หากนักเรียนอยู่ในประเทศใดประเทศหนึ่งที่อยู่ท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งควรปฏิบัติอย่างไร (วัดการคิดสังเคราะห์) ก. เอาหูไปนาเอาตาไปไร่ ข. รู้หลบเป็นปีกรู้หลีกเป็นหาง ค. อาสาเจ้าจนตัวตายอาสาชายจพงพองแรง ง. เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม				
	30. คุณธรรมในข้อใดช่วยสร้างความสมานฉันท์ได้มากที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. อหิงสา ข. อุเบกขา ค. ปิยวาจา ง. กรรมา				

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน สารประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เพื่อใช้จัดการเรียนรู้โลกศึกษา แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์ความขัดแย้งที่สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้	1. ข้อใดไม่ใช่ปัญหาความขัดแย้งด้านการเมืองของโลกในศตวรรษที่ 21 (วัดความจำ) ก. เหตุการณ์ 11 ก.ย. 2001 ข. กรณีพิพาทเขาพระวิหาร ค. สงครามกลางเมืองซีเรีย ง. อิสราเอล-ปาเลสไตน์				
	2. ประเทศใดไม่เกี่ยวข้องกับกรณีหมู่เกาะสแปรตลีย์ (วัดความจำ) ก. จีน ข. เกาหลีใต้ ค. มาเลเซีย ง. บรูไน				
	3. เมื่อปีค.ศ. 2012 ประเทศจีนกับญี่ปุ่นเกิดความขัดแย้งกันในประเด็นใด (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. ปัญหาการจับปลานินหมาสสมุทรแปซิฟิก ข. ปัญหาการเหยียดชนชั้น ค. ปัญหาการเรียกร้องอิสรภาพของจีนต่อญี่ปุ่น ง. การลักลอบสืบความลับทางราชการของญี่ปุ่นในจีน				
	4. ข้อใดเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งที่สำคัญของประชาชนในประเทศอินเดีย (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. ความแตกต่างทางความเชื่อ ข. ความไม่เท่าเทียมกันในรัฐสวัสดิการ ค. การถูกจำกัดเสรีภาพของพวกจัณฑาล ง. ความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมือง				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหาให้นักเรียน สามารถบอกเหตุการณ์ ความขัดแย้งที่สำคัญของ โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้ (ต่อ)	5. ความขัดแย้งในข้อใดเป็นผลสืบเนื่องจากการ ก่อการร้ายสากล (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. การปฏิวัติรัฐบาลฮอสนี มุบารัคในอียิปต์ ข. ตาลีบัน-อัฟกานิสถาน ค. สงครามกลางเมืองซีเรีย ง. กรณีพิพาทเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้				
	6. บุคคลใดไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ก่อการร้าย สากล (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. อุซามะฮ์ บินลาดีน ข. อัลกออิดะฮ์ ค. ตาลีบัน ง. จอช บุช				
	7. กษัตริย์สากลกำหนดให้คำว่า “ความขัดแย้ง ด้วยอาวุธไม่ระหว่างประเทศ” หมายถึงข้อใด (วัด ความรู้ความเข้าใจ) ก. สงครามกลางเมืองซีเรีย ข. กรณีพิพาท เกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ ค. เหตุการณ์ 11 ก.ย. 2001 ง. กรณีพิพาท ทิเบต-จีน				
เมื่อเรียนจบเนื้อหาให้นักเรียน สามารถบอกแนวทางการ ปฏิบัติเพื่อสร้างสันติภาพ ในสังคมโลกได้	8. ข้อใดเป็นแนวทางการแก้ปัญหาการก่อการร้าย สากลในปัจจุบัน (วัดการนำไปใช้) ก. คำว่าบาตรประเทศคู่กรณี ข. แทรกแซงการเมืองภายใน ค. ตั้งกองกำลังพิเศษปราบปราม ง. แต่งตั้งทูตเจรจาไกล่เกลี่ย				
	9. ปัญหาใดไม่เหมาะต่อการนำกฎหมายระหว่าง ประเทศมาใช้ในการตัดสินคดี (วัดการคิด สังเคราะห์) ก. การขัดผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ข. การขัดแย้งเรื่องพรมแดน ค. การเรียกร้องอิสรภาพ ง. การแบ่งชนชั้นและเหยียดผิว				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกแนวทางการ ปฏิบัติเพื่อสร้างสันติภาพ ในสังคมโลกได้ (ต่อ)	10. องค์กรใดเหมาะสมที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหา สงครามกลางเมืองซีเรีย (วัดการคิดสังเคราะห์) ก. สหภาพยุโรป ข. สันนิบาตอาหรับ ค. องค์การนาโต ง. ยูเนสโก				
	11. กรณีพิพาทระหว่างไทยกับกัมพูชา องค์กรใด มีบทบาทสำคัญในการเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. World Court ข. UN ค. AEC ง. APEC				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกสาเหตุของ ปัญหาความขัดแย้งของ โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้	12. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุพื้นฐานของความขัดแย้งใน สังคมโลก (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ความแตกต่างทางอุดมการณ์/ความคิด ข. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ค. การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ง. ทัศนคติต่อกันในเชิงลบ				
	13. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศในข้อใด เป็นสืบเนื่องมาจากภูมิหลังเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. กรณีพิพาทเขาพระวิหาร ข. ตาลิบัน – อัฟกานิสถาน ค. อิหร่าน – สหรัฐอเมริกา ง. เหตุการณ์ 11 ก.ย. 2001				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกสาเหตุของ ปัญหาความขัดแย้งของ โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้ (ต่อ)	14. เพราะเหตุใดจึงเกิดกรณีพิพาทหมู่เกาะสแปรตลีย์ (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ข. ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร ค. การแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ ง. ความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ทางการเมือง				
	15. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของความขัดแย้งภายในประเทศที่ปรากฏในสังคมโลก (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ความไม่เท่าเทียมกัน ข. ความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมือง ค. เสรีภาพในการแสดงออก ง. ความอคติ				
	16. สาเหตุหลักของความขัดแย้งระหว่างประเทศคือข้อใด (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมือง ข. ความไม่เท่าเทียมกัน ค. การแสวงหาผลประโยชน์ ง. การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ				
	17. ความขัดแย้งในข้อใดมีสาเหตุเดียวกันกับกรณีทิเบต – จีน (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. การปฏิวัติรัฐบาลฮอสนี มุบารัคในอียิปต์ ข. กรณีพิพาท ญี่ปุ่น – เกาหลีใต้ ค. กรณีพิพาท อิสราเอล – ปาเลสไตน์ ง. กรณีพิพาท หมู่เกาะคูริล				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกผลกระทบ ของเหตุการณ์ความ ขัดแย้งของโลกใน คริสต์ศตวรรษที่ 21 ที่มีต่อ สังคมโลกได้	18. ข้อใดเป็นความเสียหายของปัญหาการก่อการร้ายสากลที่มีต่อสังคมโลก (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. สูญเสียทรัพย์สิน ข. ทำลายขวัญประชาชน ค. กระทบต่อภาพลักษณ์รัฐบาล ง. ถูกทุกข้อ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกแนวทางการ ปฏิบัติเพื่อสร้างสันติภาพ ในสังคมโลกได้ (ต่อ)	19. ปัญหาใดส่งผลให้เกิดสถานการณ์ความ ขัดแย้งรุนแรงทั่วโลก (การคิดวิเคราะห์) ก. กรณีพิพาท หมู่เกาะสแปรตลีย์ ข. เหตุการณ์ 11 ก.ย. 2001 ค. กรณีพิพาท อิหร่าน – สหรัฐอเมริกา ง. กรณีพิพาท อิสราเอล – ปาเลสไตน์				
	20. เหตุการณ์ใดช่วยคลี่คลายปัญหาการก่อการ ร้ายสากลได้ (วัดการคิดสังเคราะห์) ก. จำคุกนายฮอสนี มุบารัค ข. สंहาร์บินลาติน ค. คำบาตรอิหร่าน ง. โคนรัฐบาลกัตดาฟี				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกแนวโน้ม สถานการณ์ปัญหาของ โลกในอนาคตได้	21. อนาคตสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมโลก มีแนวโน้มเป็นอย่างไรมากที่สุด (วัดการคิด ประเมินค่า) ก. แย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ ข. ขัดแย้งอุดมการณ์ทางการเมือง ค. ขัดแย้งด้านเชื้อชาติและเหยียดผิว ง. ขัดแย้งทางศาสนาและความเชื่อ				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกแนวทางการ ปฏิบัติเพื่อสร้างสันติภาพ ในสังคมโลกได้ (ต่อ)	22. ในสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ พลเมืองของรัฐที่เกิดกรณีพิพาทควรปฏิบัติอย่างไร จึงเหมาะสมที่สุด (การคิดสังเคราะห์) ก. เดินขบวนประท้วงการแก้ปัญหาของ รัฐบาล ข. เป็นแกนนำขับไล่ทูตของประเทศคู่กรณี ค. ติดตามข่าวความขัดแย้งจากเว็บไซต์ ต่างประเทศ ง. ดำเนินชีวิตตามปกติ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกแนวทางการ ปฏิบัติเพื่อสร้างสันติภาพ ในสังคมโลกได้ (ต่อ)	23. การกระทำในข้อใดมีส่วนช่วยสร้างอนาคตที่ พึงประสงค์ได้มากที่สุด (วัดการคิดสังเคราะห์) ก. ปรับตัว ข. ไปเลือกตั้ง ค. แสวงหาความรู้ ง. เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์				
	24. การปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดีของชาติมี ส่วนช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโลกได้ อย่างไร (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ไม่ก่อปัญหาเพิ่มในระดับชาติ ข. ไม่ต้องรับผลกระทบของปัญหา ค. รักษาสิทธิ์และผลประโยชน์ของตนเอง ง. ช่วยลดความรุนแรงของปัญหาระดับโลก				
	25. สถานการณ์ความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน เกี่ยวข้องกับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร (วัดการคิด วิเคราะห์) ก. เกี่ยวข้อง เพราะเป็นสาเหตุของปัญหา ข. เกี่ยวข้อง เพราะได้รับผลกระทบของ ปัญหา ค. ไม่เกี่ยวข้อง เพราะมิได้เป็นสาเหตุของ ปัญหา ง. ไม่เกี่ยวข้อง เพราะช่วยแก้ปัญหาอะไรไม่ได้				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกสาเหตุของ ปัญหาความขัดแย้งของ โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้ (ต่อ)	26. การก่อการร้ายรูปแบบใหม่โดยการจรรยากรรม ข้อมูลจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์สะท้อนให้เห็นสิ่ง ใด (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ปัญหาการก่อการร้ายไม่มีวันยุติลงได้ ข. หน่วยงานรัฐบาลทำหน้าที่บกพร่อง ค. จะแก้ปัญหาการก่อการร้ายต้องมีทักษะทาง คอมพิวเตอร์ ง. ปัญหาการก่อการร้ายพัฒนาไปตามยุค สมัย				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกสาเหตุของ ปัญหาความขัดแย้งของ โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้ (ต่อ)	27. การทำสงครามต่อต้านกลุ่มดาวลีบันโดย พันธมิตรฝ่ายเหนือที่นำโดยสหรัฐอเมริกา <u>ไม่ได้</u> ก่อให้เกิดปัญหาใดตามมา (วัดความรู้ความ เข้าใจ) ก. ความขัดแย้งระหว่างชาวคริสต์ – มุสลิม ข. การแย่งชิงผลประโยชน์กันของ พันธมิตร ค. เป็นตัวอย่างการทำสงครามโค่นล้มรัฐบาล ง. การเรียกร้องอิสรภาพของชาวอัฟกานิสถาน				
	28. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความ ขัดแย้งด้านวัฒนธรรมมากที่สุด (วัดการคิด วิเคราะห์) ก. อคติ ข. ความอดอยาก ค. ความไม่เท่าเทียม ง. ความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถมีส่วนร่วม รับผิดชอบหรือแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งในระดับต่างๆ ได้ (ต่อ)	29. ข้อใดเป็นแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ที่ดีที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. เคารพตนเอง ข. มีความรับผิดชอบ ค. อดทนอดกลั้น ง. เชื่อมั่นในรัฐ				
	30. บุคคลมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้งใน สังคมโลกได้ดีที่สุด (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. นักวิเคราะห์ข่าวต่างประเทศ ข. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ค. ผู้นำของประเทศคูเวต ง. ถูกทุกข้อ				

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เพื่อใช้จัดการเรียนรู้โลกศึกษา เป็นสาระเพิ่มเติม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ปัจจัยกำหนดเอกลักษณ์หรือลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของสังคมต่างๆ ทั่วโลกได้	1. ข้อใดคือความหมายของวัฒนธรรม (วัดความจำ) ก. สิ่งดีๆ ที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา ข. ความเจริญในทางวิชาความรู้ ค. ระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติ ง. สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ				
	2. ข้อใดคือความหมายของค่านิยม (วัดความจำ) ก. ความพอใจที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ ข. การยึดปฏิบัติตามสังคมตะวันตก ค. การปฏิบัติสิ่งที่สังคมยกย่องด้วยความพอใจ ง. การปฏิบัติตามบุคคลที่เราชอบ				
	3. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยทำให้เกิดความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมในสังคมโลก (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ลักษณะภูมิประเทศ ข. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ค. ค่านิยมของประชากร ง. นโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ				
	4. ลักษณะของค่านิยมในสังคมทั่วโลกปัจจุบันตรงกับข้อใด (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. นิยมของมีค่าราคาแพง ข. นิยมสิ่งที่มีคุณค่าทางจิตใจ ค. นิยมความทันสมัยและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ง. ไม่มีข้อถูก				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความคำถาม	ระดับการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ปัจจัยกำหนดเอกลักษณ์ หรือลักษณะทางสังคม และวัฒนธรรมของสังคม ต่างๆ ทั่วโลกได้ (ต่อ)	5. ข้อใดมีผลต่อการคงอยู่ของวัฒนธรรมหนึ่งๆ มากที่สุด (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. อำนาจทางการเมือง ข. ค่านิยมประชาชน ค. ประโยชน์ของวัฒนธรรม ง. ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์				
	6. วัฒนธรรมในสังคมโลกมีทั้งแตกต่างและ ผสมผสานกัน สถานการณ์ใดต่อไปนี้จะเอื้อต่อ ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าวน้อย ที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. สมาชิกในสังคมตระหนักถึงการปกป้อง ค่านิยมและประเพณีเดิม ข. ความภูมิใจของสมาชิกในสังคมที่มีต่อการ อนุรักษ์วัฒนธรรมให้ดำรงอยู่ ค. ปริมาณวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุมี พหุเหมาะกับวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ ง. วัฒนธรรมมีศักยภาพที่สนองต่อการเกี่ยว กัน				
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียนสามารถบอก ลักษณะทางสังคมและ วัฒนธรรมที่หลากหลายใน สังคมโลก	7. ค่านิยมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวพุทธในเอเชีย คือข้อใด (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. นับถือวัตถุ ข. เคารพผู้อาวุโส ค. ชอบเสียงไซค ง. ชอบแข่งขัน				
	8. ความขัดแย้งในโลกปัจจุบันข้อใดไม่มีสาเหตุมา จากความแตกต่างทางวัฒนธรรม (วัดการคิด วิเคราะห์) ก. กรณีพิพาท อิรัก – อิหร่าน ข. กรณีพิพาท อิสราเอล – ปาเลสไตน์ ค. กรณีพิพาท จีน – ญี่ปุ่น ง. กรณีพิพาท อินเดีย – ปากีสถาน				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหาบทเรียน สามารถบอกลักษณะทาง สังคมและวัฒนธรรมที่ หลากหลายในสังคมโลก (ต่อ)	9. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะสังคมและวัฒนธรรมใน แอฟริกาตอนใต้ไม่ถูกต้อง (วัดความจำ) ก. ปัจจุบันวัฒนธรรมชนเผ่าสูญสลายไป แล้ว ข. ได้รับอิทธิพลของศาสนาอิสลามผ่านการ ติดต่อค้าขาย ค. คริสต์ศาสนาเข้ามาในยุคล่าอาณานิคม ง. ถูกทุกข้อ				
	10. กลุ่มวัฒนธรรมในแอฟริกาเหนือที่คนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลามมีความคล้ายคลึงกับ ภูมิภาคใด (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. ยุโรปตะวันออก ข. อเมริกาเหนือ ค. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ง. อเมริกาใต้				
	11. ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมในประเทศ ใดไม่เข้ากลุ่ม (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. จีน ข. ญี่ปุ่น ค. เกาหลีใต้ ง. อินเดีย				
	12. ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมในข้อใดต่าง จากพวก (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. อิรัก ข. อิหร่าน ค. อิสราเอล ง. อียิปต์				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหาให้นักเรียน สามารถบอกลักษณะทาง สังคมและวัฒนธรรมที่ หลากหลายในสังคมโลก (ต่อ)	13. วัฒนธรรมในสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลาเนื่องจากสาเหตุใดมากที่สุด (วัดการ คิดประเมินค่า) ก. การก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของแต่ละ ประเทศ ข. การติดต่อกันระหว่างประเทศ ค. การเพิ่มขึ้นของประชากรโลก ง. การลดลงของทรัพยากรธรรมชาติ				
	14. กระบวนการทางสังคมในข้อใดทำให้เกิดการ ผสมผสานทางวัฒนธรรมในสังคมโลกน้อยที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. การย้ายถิ่นที่อยู่ ข. การติดต่อค้าขาย ค. การเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง ง. การแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีความรู้				
	15. เพราะเหตุใดทวีปเอเชียจึงมีลักษณะสังคม และวัฒนธรรมที่หลากหลาย (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. เป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่ ข. เคยเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก ค. มีแหล่งอารยธรรมเก่าแก่หลายแห่ง ง. ถูกทุกข้อ				
	16. นายสมโชคกำลังจะเดินทางไปเที่ยวประเทศ อียิปต์ เขาควรศึกษาธรรมเนียมประเพณีของ ศาสนาใด (วัดการคิดสังเคราะห์) ก. อิสลาม ข. คริสต์ ค. พุทธ ง. ยูดาเย				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความถาม	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหานักเรียน สามารถบอกลักษณะทาง สังคมและวัฒนธรรมที่ หลากหลายในสังคมโลก (ต่อ)	17. เมื่อกลางปีพ.ศ.2544 กลุ่มวัยรุ่นผู้ชายชาว อังกฤษยกพวกต่อสู้กับชาวอังกฤษเชื้อสายอินเดีย และปากีสถานหลายครั้ง เหตุการณ์ครั้งนั้น แสดงออกถึงอิทธิพลความเชื่อใด (วัดการคิด วิเคราะห์) ก. ชาตินิยม ข. แบ่งแยกสีผิว ค. คลั่งศาสนา ง. ถูกทุกข้อ				
	18. ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิด “บริเวณ วัฒนธรรม” ต่างๆ ทั่วโลกคือข้อใด (วัดการคิด ประเมินค่า) ก. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ข. สภาพภูมิอากาศ ค. รูปแบบทางเศรษฐกิจ ง. ชุมชนการณ์ทางการเมือง				
	19. ความขัดแย้งภายในประเทศอันมีสาเหตุจาก ความแตกต่างหลากหลายส่งผลอย่างไรต่อสังคม มากที่สุด (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ทำให้คนในสังคมยอมรับเสรีภาพทาง ความคิดเห็นมากขึ้น ข. มีการประสานประโยชน์ต่อกันหลังจากการ ขัดแย้ง ค. กระทบต่อความมั่นคงของชาติและ ความสามัคคีของพลเมือง ง. มีความหลากหลายทางความคิดและได้ แนวคิดใหม่ๆ				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหานักเรียน สามารถบอกลักษณะทาง สังคมและวัฒนธรรมที่ หลากหลายในสังคมโลก (ต่อ)	20. การที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความ แตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมต้องยึด หลักการใด (วัดการคิดสังเคราะห์) ก. การมุ่งมั่นทำกิจกรรมของตนเอง ข. การยอมรับและเคารพผู้อื่น ค. การเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ง. การเข้าใจบทบาทตามชนชั้นของสังคม				
	21. ข้อใดมีส่วนก่อให้เกิดความแตกแยกทางสังคม และวัฒนธรรมระหว่างภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกน้อย ที่สุด (วัดการคิดประเมินค่า) ก. การมีรูปแบบทางเศรษฐกิจต่างกัน ข. การมีสภาพทางภูมิศาสตร์ต่างกัน ค. การมีรูปร่างหน้าตาผิวพรรณต่างกัน ง. การมีความเชื่อทางศาสนาต่างกัน				
	22. ชาติใดไม่มีลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นแบบพหุวัฒนธรรม (วัดความจำ) ก. สิงคโปร์ ข. อินโดนีเซีย ค. มาเลเซีย ง. บรูไน				
	23. เพราะเหตุใดประเทศฟิลิปปินส์จึงมีเอกลักษณ์ ทางสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างจากประเทศ อื่นๆ ในอาเซียน (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ ข. มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มน้อย ค. มีพัฒนาการทางการเมืองระบอบ ประชาธิปไตยก้าวหน้าที่สุด ง. มีความผูกพันทางวัฒนธรรมกับประเทศ อินโดนีเซีย				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกลักษณะทาง สังคมและวัฒนธรรมที่ หลากหลายในสังคมโลก (ต่อ)	24. จิตสำนึกทางวัฒนธรรมและความรู้สึก ชาตินิยมของชาวเอเชียและแอฟริกาส่วนใหญ่เป็น ผลมาจากเรื่องใด (วัดความรู้ความเข้าใจ) ก. ลัทธิเผด็จการ ข. ลัทธิสังคมนิยม ค. ลัทธิจักรวรรดินิยม ง. ลัทธิพหุชนนิยม				
	25. เพราะเหตุใดจีนและอินเดียจึงเป็นรากฐาน วัฒนธรรมของประเทศส่วนใหญ่ในเอเชีย (วัดการ คิดวิเคราะห์) ก. เป็นแหล่งอารยธรรมโบราณ ข. มีการปกครองระบอบกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ ค. ทำการค้ากับหลายประเทศมาช้านาน ง. มีประเทศในอาณานิคมมากตั้งแต่ก่อนยุค ล่าอาณานิคม				
	26. เพราะเหตุใดประเทศบราซิลจึงใช้ภาษา โปรตุเกสเป็นภาษาทางการ (วัดการคิดวิเคราะห์) ก. ติดต่อกับชายกับโปรตุเกสเป็นประจำ ข. มีมิชชันนารีเผยแพร่ศาสนาจากโปรตุเกส ค. เคยตกเป็นอาณานิคมของโปรตุเกส ง. ถูกทุกข้อ				
	27. หากนักเรียนต้องการเดินทางไปประเทศ เม็กซิโก ควรพกพจนานุกรมแปลภาษาใดไปด้วย (วัด การนำไปใช้) ก. สเปน ข. โปรตุเกส ค. อังกฤษ ง. อิตาลี				

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อความ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เมื่อเรียนจบเนื้อหา นักเรียน สามารถบอกลักษณะทาง สังคมและวัฒนธรรมที่ หลากหลายในสังคมโลก (ต่อ)	28. หากนักเรียนมีเพื่อนชาวจีนที่นิยมบริโภค อาหารซูก้าล้างที่ปรุงจากสัตว์ป่าชนิดต่างๆ นักเรียน ควรปฏิบัติอย่างไร (วัดการนำไปใช้) ก. เลิกคบ เพราะทำลายสิ่งแวดล้อม ข. ลองชิม ดูบ้างว่ารสชาติเป็นอย่างไร ค. อุดหนุนและพยายามชักจูงให้เลิกบริโภค ง. บอกให้เลิกบริโภคโดยเด็ดขาดเพราะ สังคมไทยไม่ยอมรับ				
	29. อนาคตลักษณะสังคมและวัฒนธรรมในสังคม โลกมีแนวโน้มเป็นอย่างไร (วัดการคิดสังเคราะห์) ก. เอนกวัฒนธรรม ข. อนุวัฒนธรรม ค. พหุวัฒนธรรม ง. ถูกทุกข้อ				
	30. การหลีกเลี่ยงปัญหาความขัดแย้งทางสังคม และวัฒนธรรมในอนาคตควรปฏิบัติอย่างไร (วัด การคิดวิเคราะห์) ก. ลดอคติ ข. เคารพผู้อื่น ค. อุดหนุน ง. ถูกทุกข้อ				

ภาคผนวก จ

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของเนื้อหาและประเด็นสำหรับจัดการเรียนการสอน
 4. ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย
5. ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 40 (ต่อ) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเนื้อหาและประเด็นการจัดการเรียน การสอนโลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ข้อ	รายการประเมิน	น้ำหนักความคิดเห็น									IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
4 เนื้อหาและประเด็น											
สอดคล้องเหมาะสมกับ											
สภาพและปัญหาของ											
โลกปัจจุบัน											
4.1	มัธยมศึกษาปีที่ 1	+1	+1	0	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.78
4.2	มัธยมศึกษาปีที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4.3	มัธยมศึกษาปีที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4.4	มัธยมศึกษาปีที่ 4-6	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.89
5 เนื้อหาและประเด็น											
ส่งเสริม											
กระบวนการพัฒนาผู้เรียน											
5.1	มัธยมศึกษาปีที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5.2	มัธยมศึกษาปีที่ 2	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.89
5.3	มัธยมศึกษาปีที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5.4	มัธยมศึกษาปีที่ 4-6	+1	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	0.78

ตารางที่ 41 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเนื้อหาและประเด็นการจัดการเรียนการสอนโลกศึกษา โดยใช้ประเด็นเป็นฐาน เป็นสาระเพิ่มเติม

ข้อ	รายการประเมิน	น้ำหนักความคิดเห็น									IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	เนื้อหาสอดคล้องกับมิติ ของโลกศึกษา ตาม หลักสูตรโรงเรียน มาตรฐานสากล										
1.1	มัธยมศึกษาตอนต้น	+1	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	0.78
1.2	มัธยมศึกษาตอนปลาย	+1	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	0.78
2	ประเด็นสอดคล้องตาม เนื้อหาโลกศึกษาที่จะใช้										
2.1	มัธยมศึกษาตอนต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2.2	มัธยมศึกษาตอนปลาย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	เนื้อหาและประเด็น เหมาะสมกับวัยและความ สนใจของผู้เรียน										
3.1	มัธยมศึกษาตอนต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3.2	มัธยมศึกษาตอนปลาย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	เนื้อหาและประเด็น เหมาะสมกับสภาพและ ปัญหาปัจจุบัน										
4.1	มัธยมศึกษาตอนต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4.2	มัธยมศึกษาตอนปลาย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	เนื้อหาและประเด็น ส่งเสริมกระบวนการ การพัฒนาผู้เรียน										
5.1	มัธยมศึกษาตอนต้น	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.89
5.2	มัธยมศึกษาตอนปลาย	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.89

ตารางที่ 44 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การพึ่งพาอาศัยและแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ชั้นม.1

ข้อ ที่	น้ำหนักความคิดเห็น									IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	1.00
2	+1	+1	-1	+1	+1	0	+1	+1	+1	0.67
3	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	0	0.67
4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	0	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	-1	0.56
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
9	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	0	0.78
10	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	-1	0.67
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
12	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0.89
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	-1	0.78
14	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0.89
15	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	-1	0.78
16	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	0.89
17	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
18	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
19	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	0.89
20	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
21	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
22	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
23	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
24	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
25	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	0.89

ภาคผนวก จ

คะแนนสอบและบันทึกหลังการสอน

1. คะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา
2. บันทึกหลังการสอนโดยครูสังคมศึกษา

ตารางที่ 48 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จาก
การทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	19	25
2	17	18
3	17	26
4	13	22
5	18	26
6	16	19
7	19	26
8	11	24
9	18	24
10	15	24
11	18	23
12	17	24
13	20	26
14	18	26
15	13	21
16	16	23
17	18	25
18	17	25
19	17	25
20	18	22
21	16	25
22	13	22
23	16	25
24	16	26
25	13	21
26	14	22

ตารางที่ 48 (ต่อ) คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2
จากการทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
27	17	27
28	16	22
29	17	25
30	19	26
31	17	24
32	13	23
33	19	28
34	16	25
35	16	25
36	18	26
37	18	24
38	14	20
39	17	25
40	16	26
41	15	26
42	16	20
43	12	18
44	16	24
45	16	23
46	17	23
47	17	25
48	15	24
49	17	27

ตารางที่ 49 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/9 จาก
การทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
25	18	24
26	19	27
27	16	26
28	19	28
29	11	19
30	20	25
31	18	27
32	18	26
33	16	24
34	15	26
35	19	27
36	19	25
37	16	24
38	17	23
39	19	28
40	19	28
41	15	25
42	17	24
43	18	26
44	20	28
45	16	27
46	19	28
47	17	26
48	17	27
25	13	25
26	18	25

ตารางที่ 49 (ต่อ) คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/9
จากการทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
27	16	26
28	18	29
29	18	28
30	14	24
31	13	22
32	19	26
33	19	27
34	19	25
35	16	26
36	17	24
37	16	25
38	17	24
39	15	28
40	16	25
41	19	27
42	14	25

ตารางที่ 50 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 จาก
การทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	10	19
2	19	26
3	24	22
4	20	27
5	18	23
6	16	23
7	16	20
8	16	28
9	25	26
10	22	25
11	15	25
12	19	23
13	14	22
14	21	28
15	21	23
16	18	27
17	16	20
18	14	22
19	23	29
20	15	26
21	17	29
22	12	20
23	12	24
24	15	22
25	18	24
26	17	26

ตารางที่ 50 (ต่อ) คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5
จากการทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาแบบบูรณาการ

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
27	24	26
28	14	20
29	11	19
30	11	22
31	16	28
32	6	17
33	9	11
34	18	29
35	22	26
36	14	24
37	16	20
38	21	29
39	11	19
40	18	26
41	13	21
42	10	17
43	14	21
44	18	23
45	22	28

ตารางที่ 51 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/12
จากการทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	24	29
2	23	27
3	21	27
4	17	23
5	20	28
6	25	26
7	19	19
8	21	24
9	22	28
10	20	25
11	20	28
12	21	27
13	15	20
14	12	18
15	23	24
16	21	26
17	20	28
18	16	27
19	18	27
20	21	28
21	15	21
22	18	23
23	16	22
24	12	24
25	12	26
26	26	29

ตารางที่ 51 (ต่อ) คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/12 จากการทดลองจัดการเรียนการสอนโลกศึกษาเป็นสาระเพิ่มเติม

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
27	22	27
28	19	27
29	23	23
30	19	28
31	17	25
32	16	25
33	21	26
34	15	24
35	19	22
36	13	21
37	21	25
38	23	27
39	7	18
40	17	23

ภาคผนวก ช

ประมวลภาพการจัดการเรียนการสอน

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุทธิพร แทนทอง เกิดที่เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2530 สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกภาษาไทยและสังคมศึกษา สาขามัธยมศึกษา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2552 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2553

